ARCHIEF DE BOOIJ
Deel 5

Inhoud:

Hoofdstuk 23
Tom de Booij Dagboeken 1954-1969

1954……2
1955……..…….. …… 17
1956……....28
1957……....85
1958……..110
1959……..118
1960……..124
1961…… .134
1962……..142
1963……..238
1964……..253
1965……..265
1966……..283
1967……..293
1968……..313
1969……. .342

1954

Begin januari kan ik intrekken in een grote beneden kamer in het huis van de beeldhouwer Hildo Krop en zijn vrouw geboren Sleef en dochter Helen op Amstel 57. Ideale ligging met een prachtig uitzicht op de Amstel en de Magere Brug. Een wandeling van nauwelijks 10 minuten om op mijn werk te komen het Geologisch Instituut Nieuwe Prinsengracht 130. Met veel moeite was het ons gelukt eind vorig jaar om haar te overtuigen dat mijn aanstaande vrouw in komende maand maart bij mij zou komen wonen. Voor onze deur is het laden en lossen van kleine vrachtschepen een zeer interessant schouwspel. De zonsondergangen zijn ook feeëriek mooi.

De Amstel. Het derde huis van rechts is Amstel 57 waar ik een grote beneden kamer heb gehuurd (zie kruisje)

De beeldhouwer Hildo Krop, de eigenaar van Amstel 57 waar ik een kamer heb gehuurd

In de maanden voor mijn huwelijk driftig gewerkt aan de afronding van mijn dissertatie over mijn geologische kartering in Corsica. Mijn werkkamer is in het Geologisch Instituut aan de Nieuwe Prinsengracht 130. Op het schiereiland dat wordt begrensd door de Roetersstraat, de

Nieuwe Achtergracht, de Nieuwe Prinsengracht en de Plantage Muidergracht werd in de jaren 1934–1935 een nieuw gebouwd laboratoriumcomplex in gebruik genomen. Het bestond uit een aantal aantrekkelijke en statig ogende gebouwen in een Amsterdamse School-achtige bouwstijl. Het is interessant om te zien wie van deze veranderingen al of niet profiteerden. Degene die misschien wel het meeste voordeel had van de nieuwe faciliteiten was de geoloog H.A. Brouwer. Brouwer was heel jong als hoogleraar verbonden aan de Technische Hogeschool te Delft. Het was vooral te danken aan burgemeester Willem de Vlugt dat hij naar Amsterdam werd gehaald. Gebruikmakend van aanbiedingen uit de VS en uit Utrecht wist hij te bereiken dat hij in 1934 in het nieuwe complex op het Roeterseiland een luxueus ingericht instituut kon betrekken. Het is opmerkelijk dat dit midden in de crisistijd dit Instituut werd gebouwd. Het toeval wil dat bij ingang van het Instituut een beeldje staat van Hildo Krop, de man waarvan ik een kamer had gehuurd. Het beeldje is een vulkaantop waar een duifje langs vliegt om zijn snavel te slijpen. Wat grote indruk op me maakte is de uitleg van dit beeldje, die professor Brouwer mij heeft verteld. Als de vulkaan door de duif - die eens per jaar er langs vliegt - geheel en al wordt weggeslepen is een seconde van de eeuwigheid voorbij. Zo wist hij ons het geologisch tijdsbesef bij te brengen. Een ander voorbeeld hiervan was, dat Brouwer ons tijdens een geologisch excursie vroeg om onze hand op het scheidingsvlak te leggen van twee aardlagen, die een miljard jaar verschilden in ouderdom. We moesten dan ook onze ogen dicht doen terwijl Brouwer zei " nu voel je wat 1 miljard jaar is".

Geologisch Instituut Nieuwe Prinsengracht 130 op het Roeterseiland, waar ik in de periode van 1942 tot 1970 werkzaam ben geweest

Adrienne gaat **3 januari** weer naar Parijs. In de tijd voor het huwelijk heb ik een groot conflict met mijn schoonouders over kerkdienst tijdens het huwelijk. Ik schrijf hier over aan Adrienne 8 januari: Ik zal je bij terugkomst wel vertellen waarom ik een beetje dégouté van de hele zaak was. Onze liefde staat hier gelukkig helemaal buiten want in mijn diepste binnenste weet ik zo héél zeker dat jij mijn vrouw zal zijn, maar dit grote geluk wordt op soms hele nare wijze verstoord en we weten gelukkig waar de oorzaak zit. Het gesprek met de dominee is zeer goed verlopen. (Toen Adrienne 18 werd is ze aangenomen door Ds J.F. van Royen van de Remonstrantse gemeenschap). Hij was het geheel en al met me eens met de religieuze kring. Een huwelijkswijding zal plaats vinden in de Religieuze kring luidt de annonce. In het gebouwtje houdt Ds van Royen een toespraak (in jacquet) verder muziek (het werden de liederen 88:1, 235: 1, 105: 1 en 4) stuk uit de bijbel voorlezen en voor jou de zegen want daar zou je toch wel opgesteld zijn om die mee te krijgen. Achter deze hele zaak staat hij geheel met zijn gehele hart en overtuiging en wij ook! alleen niet zo zeer de schoonouders, maar a.s maandag gaan ze naar hem toe en dan zal er wel een woordje gesproken worden. De kogel is door de kerk (of liever gezegd geen kerk!).
Diepe verslagenheid op Borgerweg 5. Op **14 januari** schrijf ik aan Adrienne over het conflict met mijn as. schoonouders: Zoals je van je ouders gehoord zult hebben de zaken zich nogal toegespitst. Ondanks het gesprek hetgeen ze met dominee hebben gehad, zijn ze er van overtuigd

dat ik alleen maar aan me zelf denk en dat ik het niet voor jou over heb om in de kerk te trouwen. Daarbij komt komen de andere grieven: de kamer op Amstel, vaststellen huwelijksdatum, huwelijksreis steeds weer naar voren. Nu zijn er voor de toekomst 2 mogelijkheden (en geen andere helaas). 1e Dat in een gesprek met je ouders nu eens alles uitgepraat wordt en dat ze mijn houding (al hoeven ze het te begrijpen) aannemen voor wat het is en dus respecteren en niet verguizen tegen familie, melkboer etc . Hierna staan we dus alhoewel verschillend van instelling en opvoeding toch met een gemeenschappelijk doel : nl om de bruidstijd zo plezierig mogelijk te laten verlopen. Elkaar dus te nemen zelfs in het diepste tegenstrijdige punt de basis van elke goede verhouding. Hierbij zullen ze dus afstand moeten doen om zich met de zaken te bemoeien zoals huis en onze plannen voor huwelijksreis etc. 2e Daar ze na het gesprek noch steeds aannemen dat ik alles doe van uit me zelf gerekend en dat ik het niet over heb voor mijn vrouw etc. Indien dit het geval zal zijn mogen blijken (wat ik van harte hoop dat het nooit zo ver zal komen). Een sterk verkoelde houding daarbij geen enkele materiele hulp te kunnen accepteren. Want het is zoals je begrijpt onmogelijk om iets van mensen aan te nemen als deze veronderstellen, dat ik alleen egoïstisch door mij wordt bekeken en dit ook tegenover andere mensen (familie etc) zullen uiten. Dit klinkt misschien wel allemaal erg scherp in je oren ,maar dit is de enige mogelijkheid want anders krijgen we nog veel meer ellende en zal onze verhouding er ook sterk aan lijden. Bij je terugkomst moeten we de zaken dus scherp stellen want ik wens niet meer gekleineerd te worden en steeds verwijten te horen van allemaal dingen die absoluut niet juist zijn. Ik ben zeer gedecideerd in mijn houding en er moet dus een uiteindelijke oplossing komen voor we bruidstijd beginnen, anders is het een niet te overzien ellende. Het zit me ontzettend hoog en gelukkig staat hier boven onwankelbaar (hoewel er wel flinke aanvallen door anderen op worden gedaan) onze grote liefde.

16 januari schrijft Adrienne o.a Ik heb je brief aan mijn ouders voorgelezen waarop Mammie's eerste reactie was: "Hoe weet Tom in hemelsnaam, hoe onze houding tegenover hem is na ons gesprek met de dominee daar ik hen daarna niet meer heb gesproken". Dus concludeerde zij er uit dat jouw moeder na het 30 min lange gesprek door de telefoon jou zoiets dergelijks heeft moeten vertellen. Wat mijn Moeder jouw Moeder toen verteld heeft was precies zoals zij weer over dacht d.w.z dat haar lieve dochter niet in de kerk zou trouwen (wat jou Moeder volkomen begreep), maar zij zich hierbij volledig bij neer zou leggen, daar zij weet dat ik erop gesteld ben op die dag iemand naast me te hebben, die er voor 100% bij is. Ik heb nu toch van zelf uit Pappie's eigen mond gehoord dat hij de laatste zal zijn die kwaad zal spreken over zijn a.s schoonzoon, maar als men hem vraagt wat hij denkt over het doorgaan van jouw expedities dan zegt hij natuurlijk wat hij ervan denkt, dus het niet zo leuk te vinden ter wille van mij, maar dat is toch geen kwaadspreken van anderen? Jij hoort altijd van derden hoe de mensen over je denken en je weet heel goed dat de boel dan altijd verdraaid wordt en dan verkeerd uitpakt. Adrienne schrijft verder in de brief enkele verstandige dingen : "Ik raad je dus nu ten sterkste aan omdat vreselijke gevoel wat je op het ogenblik hebt in je hebt te laten varen en van mij te accepteren dat ze zich bij deze hele kerkgeschiedenis volkomen hebben neergelegd. Je bent zeer gedecideerd in je houding, schrijf je maar moet je dit ook dit eens een beetje laten gaan want anders ben je veel te gespannen en loopt het op niets uit en zie ik bij mijn terugkomst een lieve man, in plaats van een keiharde ! Lees verder dat je een officieel gesprek wilt hebben och lieverd wat blaas je de boel weer op neem het niet allemaal zo zwaar. Vergeef me als ik ook te scherp ben geweest maar het is voor ons beiden bestwil. Lieverd ik houd veel van je etc"

Nu komt de bruidstijd. Adrienne is de **20ste januari** uit Parijs teruggekeerd om alle voorbereiding van het huwelijk te treffen .

3 generaties de Booij, Vader (55 j) en Grootvader Han (76 j) komen Tom (29 j) bezoeken op Amstel 57

.**Woensdag 3 februari** heb ik de elfstedentocht gereden. Om 6.30 gestart en 11 uur later om 17.30 reed ik in Leeuwarden binnen Het is geen zware tocht geweest, goed ijs heel wat anders dan de tocht in 1947.

Links: Op weg naar Leeuwarden tijdens de elfstedentocht op 3 februari. De tweede van links is Tom de Booij. Rechts: Rustpauze op een bank in en koek en zopie. (Zoepie komt van soopje, een slokje of borreltje)

In de tijd voor het huwelijk heb ik vele lezingen gegeven. Het houden van lezingen is zeer inspannend en soms zenuwslopend, vooral als de apparatuur het begeeft. De grootste nachtmerrie heb ik gehad toen ik op de Amstel 57 aan mijn dissertatie werkte en gebeld werd aan het begin van de middag door mijn impresario Bottenheim. Hij zei" Waar blijf je. Ik zit hier in Utrecht met een zaal, vol kinderen in de stadschouwburg in Utrecht". Tot overmaat had ik in de ochtend voor een lezing in Amsterdam voor het Gasbedrijf mijn apparatuur al had opgezet. Eerst moest ik dus naar het gasbedrijf om mijn spullen op te halen om daarna naar Utrecht te racen. Het was inmiddels een paar uur later. De kinderen waren zolang gehouden met een tekenfilmpje. Ik heb toen nog een van onze film kunnen laten zien. Uit gerekend was het een lezing die door de burgemeester van Utrecht Jhr de Ranitz was geregeld en een honorarium van maar liefst 1000 gulden in het vooruitzicht was gesteld. We hebben uiteraard niets gekregen. Daarna weer snel terug naar Amsterdam om met een zgn fris en vrolijk gezicht weer een lezing te geven. Het was chique van Bottenheim dat hij mij die avond geassisteerd.

Een ander voorbeeld van een nachtmerrie van een lezing die ik samen met Kees Egeler op Paleis Soestdijk voor Koningin Juliana en Prins Bernhard heb gegeven. Eerlijkheidshalve moet ik zeggen, dat mijn herinnering te kort schiet of het voorval de eerste keer of de tweede keer heeft plaats gevonden. We hebben namelijk zowel over onze eerste Andes expeditie van 1952 als de tweede expeditie in 1956 een lezing op Soestdijk gegeven. De keer dat het mis ging was als volgt. De Koningin vroeg ons snel met de lezing te beginnen omdat ze nog de uitslag van de verkiezingen wilde zien. Voor de pauze projecteerden we de kleurendia's. Bij het inschakelen van de diaprojector ging de lamp kapot, zo ook onze reserve lamp. Het was een heel gedoe om vanuit het Paleis de fotowinkel Van Zandvoort te bellen om te vragen of hij met een diaprojector zou willen komen. Prins Bernhard stelde voor om dan maar eerst de film te start. Ze hadden op het Paleis wel een filmprojector, die werd bediend door de heer Meier. Zo zei de Prins met zijn typisch "Starten maar de film Meier". Zo konden we na de film alsnog met de projector van de Van Zandvoort de dia's laten zien. Toen ik nog een keer bij Van Zandvoort langs ging, vroeg ik hem : " waarom hebben ze wel een film maar geen diaprojector". Hij zei toen: "dat vonden ze te duur"

Wel merkwaardig vond ik dat prins Bernhard een glas gevuld met jenever aan de Koningin gaf tijdens de lezing. Of daar verband was met het feit dat de Koningin grote problemen had met de Hofmans affaire is zeer speculatief. Hoe kwam de Koningin aan de gebedsgenezeres Greet Hofmans. De Koningin had tijdens de zwangerschap mazelen gekregen. Hier ten gevolge kreeg haar dochter Marijke een oogkwaal . Prins Bernhard was op de jacht vergezeld geweest met de oom van mijn vrouw Attie van Riemsdijk, de broer van mijn schoonmoeder. Bernhard vroeg hem of hij iemand wist die haar vrouw kon helpen in haar gewetensnood. Hij heeft toen aanbevolen zijn zwager van Heeckeren tot Molecaten, die in zijn spirituele kring een gebedsgenezeres als lid had: Greet Hofmans.

Gebedsgenezeres Greet Hofmans

Zo is zij dus op het paleis Soestdijk gekomen met alle desastreuze gevolgen van dien. (Op 16 Juni 1956 stond er een artikel in het Duitse blad Der Spiegel dat beweerde dat Greet Hofmans invloed uitoefende op de beslissingen van Koningin Juliana. Het kabinet-Drees verbood de invoer van

het betreffende nummer. Men dacht dat het gevolg hiervan was dat Koningin Juliana zou aftreden en haar huwelijk met prins Bernhard zou op de klippen lopen. Maar het kabinet besloot tot de vorming van de Commissie van Drie, bestaande uit de oud-ministers Beel en Gebrandy en de oud-gouverneur-generaal van Nederlands-Indie Tjarda van Starkenborgh Stachouwer. De commissie onderzocht de kwestie en Koningin Juliana moest beloven nooit meer contact te hebben met Greet Hofmans. Dat beloofde de koningin. Haar huwelijk bleef intact en ze hoefde niet af te treden).

Bij een lezing in Leiden stopt mijn grootvader Gooszen (vroeger vlootvoogd in Ned Indië) het snoer van de filmprojector direct in het stopcontact zonder de transformator in te schakelen, waardoor 220 V op een apparaat van 110 V komt te staan met alle nare gevolgen van dien. Gelukkig bracht de reserve lamp nu wel uitkomst.
(Zo kan ik nog wel een tijdje doorgaan. Feit is wel dat ik anno 2007 regelmatig nachtmerries heb over dat er iets misgaat met de lezing. Zoals dias vergeten verkeerde film etc etc)..

Dan herinner ik me nog een voorval in de ijskoude maand februari maar dat nu gelukkig goed afloopt. Ik had met Adrienne (dit was voor ons huwelijk in maart) dat ik na een lezing ergens in het land bij haar in de slaapkamer zou komen. Ik moest dan wel via een overhang op haar balkon klimmen. Ze zou de balkondeur niet op slot doen. Net toen ik met de moeilijke passage bezig ben, hoor ik dat mijn schoonvader bij Adrienne's kamer binnenstuift om te zien of ik daar was. Hij heeft namelijk gezien dat mijn grijze oude volkswagen voor de deur stond (Niet zo slim van mij). Hij ziet dat Adrienne alleen in haar kamer ligt en rent vervolgens naar buiten en loopt zeer geagiteerd om het huis heen . Ik heb me echter in een bosje verstopt. Ik heb het verschrikkelijk koud gehad en heb zeker een half uur gewacht om naar mijn auto te gaan. Toen ik met mijn auto wegrijdt zie ik dat mijn schoonvader voor het bovenraam boven de deur staat en het nakijken heeft. Hij heeft het er nooit meer met me over gehad.
Het was een drukke tijd met het brengen van bezoekjes aan de familie om elkaar voor te stellen aan de diverse families en ook het bijwonen van dineetjes die ter ere van ons werden gegeven.
24 februari hebben we ons aangetekend bij de gemeente Bloemendaal. **25 februar**i zijn Adrienne en ik naar de notaris gegaan om te bevestigen dat onze wettelijke gemeenschap van goederen die van winst en verlies en van vruchten en inkomsten woorden door aanstaande echtgenoten wordt uitgesloten.
Zaterdag 6 maart groot feest op de Borgerweg waar vrienden vele gedichten en stukjes voor het bruidspaar hebben opgevoerd.

Feest op de Borgerweg 6 maart : Links het bruispaar. Rechts. Maria, Moeder Ot, Emmy van Marken

Links: Mary van Riemsdijk en Marlof Strumphler voor de tent. Rechts: Hein van der Wal met kapotte rode jasje van bruidegom

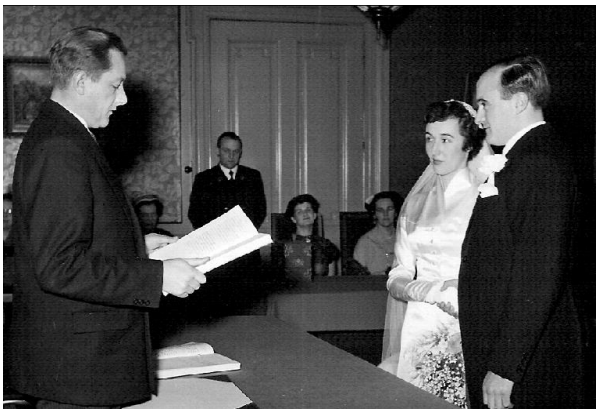
De dag voordat het huwelijk plaats vond was het stralend mooi weer. Met mijn medestudent Joop Staargaard had ik een weddenschap afgesloten, dat ik niet voor mijn 30ste zou trouwen als ik dat wel zou doen, moest ik hem 1 anker whisky betalen, maar een paar jaar voor mijn 30ste hebben we de 144 flessen veranderd in 12 flessen. Die ik hem uiteraard heb gegeven, als tegenprestatie kreeg ik van hem een mooie fles met een zilveren bordje met het woord whisky en ook een toepasselijke inscriptie: Homo proponit Amor disponit. (Een variatie op de spreuk Homo proponit sed Deus disponit). We hadden toen geen geld voor het drinken van whisky en zetten de fles weg in een kast. Tot we veel later op het 'slimme' idee kwamen dat je er ook sherry in kon doen! Zo iets heet een Newtonnetje. De grote geleerde Newton had een poes die steeds aan de deur krapte om binnen te komen. en stoorde hem steeds als hij aan de zwaartekracht theorie bezig was.. Zo maakte hij een poortje in de deur zodat ze er door kon gaan.. Toen de poes een klein poesje kreeg, maakte hij een kleiner poortje voor het kleine poesje. Vandaar het woord Newtonnetje een logische stomme denkfout.

De trouwdag hadden we gepland op de verjaardag van Adrienne . Als ik dan de dag zou vergeten ik er twee belangrijke dagen zou vergeten. De dag begon goed voor mij. Oom Wim van Hengel, die bij ons logeerde, heeft mijn zwarte schoenen gepoetst. De foto collage laat zien wat er op dit dag allemaal voor moois en spannends is gebeurd. Helaas was het koude winderige dag, maar dat mocht de feestvreugde niet drukken. Het was een dag met een gouden randje om nooit te vergeten. Misschien wel het mooiste moment was toen ik Adrienne in haar slaapkamer kwam ophalen, het gevoel dat we vandaag samen door het leven gaan.

Bruidegom komt zijn opwachting maken bij het huis van de bruid; Het bruidspaar daalt de trap af op de Borgerweg. Bruidspaar verlaat Borgerweg met twee bruidsmeisjes Tonina von Mühlen en Jetje van Riemsdijk

De Heer Steman leest de huwelijksakte voor . Het bruidspaar ondertekent de akte

Op de trap van het stadhuis in Bloemendaal na de huwelijksvoltrekking. Rechts: Het bruidspaar verlaat de Religieuze Kring in Aerdenhout. Leden van de Kon Ned Alpenvereniging vormen de erehaag

Het dolgelukkige getrouwde paar op weg naar de Borgerweg. Aankomst op de Borgerweg met Sophie van Ittersum, die zorgt voor de wapperende sleep.

Het aansnijden van het bruidspaar nauwlettend gadegeslagen door schoonmoeder Fietje Strumphler. Bruidspaar snel verkleed voor het vertrek om op huwelijksreis te gaan

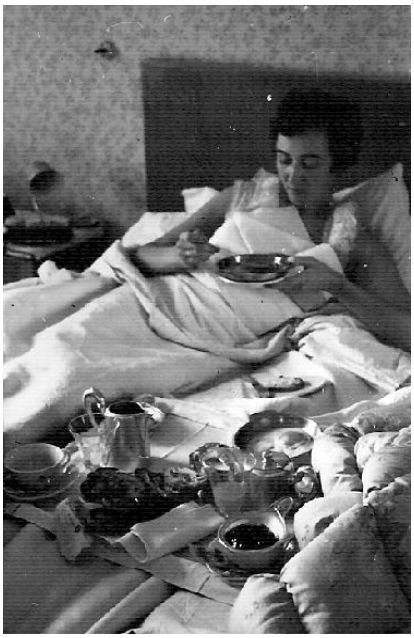

Bij het vertrek van het bruidspaar consternatie. De jassen van de bruidegom worden overhaast gehaald uit het ouderlijk huis van de bruidegom. De juiste jas wordt gehaald uit de chaos

Op de receptie konden de gasten de cadeau tafel bewonderen. De bruidegom had van te voren de lijst van de cadeaus bestudeerd en uit het hoofd geleerd zodat hij de verschillende mensen direct kon bedanken voor hun gulle gaven. We ontvingen vele telegrammen waaronder een van Soestdijk : Mede namens mijn man zeer hartelijke gelukwensen met huwelijk Adrienne = Juliana

De volgende dag wordt in verschillende dagbladen melding gemaakt van het huwelijk zelfs de Telegraaf met foto. Het meest uitvoerige artikel verschijnt in de society krant de Nieuwe Haagsche Courant van zaterdag 14 maart 1954. Hier volgt het artikel waaruit blijkt wat men belangrijk (in die tijd) vond om te vermelden.

Drs Tom de Booy en Henriëtte Strumphler in Bloemendaal gehuwd (van een onzer verslaggevers)
Op 6395 METER HOOGTE ergens in het Andesgebergte waren in 1952 twee jonge .Nederlanders aan het eind van een verre, avontuurlijk en interessante tocht; het waren de geologen dr C.G. Egeler en zijn vriend Tom de Booy, de zoon van de directeur van de Koninklijke Noord-Zuid Hollandse Reddingmaatschappij en van mevrouw Otteline de Booy-Gooszen. Zaterdag waren ze weer bij elkaar omdat Drs Tom de booy een nieuwe tocht ging ondernemen. Hopelijk een verre, geen avontuurlijke maar wel interessante tocht. De jonge doctorandus (die over zes weken doctor hoopt te zijn) trad namelijk in het huwelijk met Henriëtte Adriënne Strumpfler, de dochter van de heer A.D. Strumpfler en mevrouw Sophie Strumpfler-geb. Jkvr. Van Riemsdijk. Op het nette witte raadhuis van Bloemendaal werd het huwelijk voltrokken door de heer Th. Steman. die er aan herinnerde dat precies 23 jaar geleden bij de burgerlijke stand te Amsterdam, een kind werd aangegeven : een meisje Henriëtte Adriënne Strumpfler. Op haar 23ste verjaardag dus was zij de bruid! Een heel knappe bruid in een japon van witte glanzende satin duchesse hooggesloten aan de hals en een sleep die uit de taille golfde. Mevrouw J.J.N. Roozen-Witteman uit Heemstede, die nu al vijf- en -twintig jaar , de bruiden uit de society van Kennemer land kleedt, stond met grootste voldoening naar haar creatie te kijken en terecht: ze mocht trots op haar werk zijn. Een bruidsbouquet van lelietjes -van-Dalen en witte fresia's omgeurde het jonge paar was vergezeld door twee trooistertjes Jetje van Riemsdijk en Tonina Von Mühlen, de laatste was voor het grote feest van haar nicht helemaal uit Parijs gekomen. Sophietje van Ittersum had de zorg voor de steeds maar wegwapperende sluier. Na de huwelijksvoltrekking waarbij dr Egeler en de heer A.C. Strumpfler een broer van de bruid als getuigen fungeerden sprak de heer Steeman zoals gebruikelijk toe. Hij noemde de reis dat het jonge paar ondernam, belangrijker dan welke ontdekkingstocht ook. „Deze , zo zeide hij beslist over het geluk van twee mensen en dit geluk is tegelijkertijd heel sterk en heel broos. Daar moeten we dan ook steeds op bedacht zijn: Elkaar ontzien en toch elkaar bedacht zijn, elkaar respecteren en toch zorgen voor elkaar. Het huwelijk is samen één zijn in alles in vreugden. in genoegens, in schoonheid in geluk, in alle mooie dingen van het leven elkaar laten delen. In zorgen. en tegenslagen, in ziekte en moeilijkheden, in alle onaangename dingen van het leven elkaar helpen, elkaar respecteren, elkaar, steunen en elkaar troosten". Hij wenste de jonge echtelieden, dat het hun gegeven mocht worden. hun taak als echtgenoten hun leven lang en een lang leven te vervullen met blijdschap veroorzaakt door een groeiende dankbaarheid. Van het raadhuis ging het naar het kleine kerkje van de religieuze kring in Aerdenhout waar Ds R. van Rooyen het huwelijk inzegende. Enige honderden hadden zich hier verzameld om de plechtigheid in het met witte tulpen en hortensia's versierde bedehuis bij te wonen. Toen en stralend bruidspaar naar buiten trad, wachtte een verrassing, het bestuur van de Kon. Ned. Alpenvereniging had zich in een erehaag opgesteld. voorzien van pikhouwelen ! Onder deze gekruiste onmisbare attributen van een bergbeklimmer gingen de jonge heer en mevrouw De Booy Strumpfler; intussen links en rechts gelukwensen in ontvangst nemend. (Let op: door de journalist is de h vervangen door de f in de naam Strumphler)

Het was een hele sensatie om na alle drukte en mensen om ons heen met zijn tweeën op reis te gaan. In de nachttrein naar Genua. Heel spannend. In de Po vlakte tussen Milaan en Genua lijkt het net een Nederlands polderlandschap. Maar eenmaal aan de kust was het vooral voor Adrienne een sensatie namelijk ze zag voor het eerst palmen. Van Genua naar Santa Margeritha waar we in een kamer namen in Albergo Regina Elena. Heerlijk was het ontbijt op bed gebracht door een ober . We vroegen hem om een sinaasappelsap. "het was niet het seizoen"zei hij, terwijl we vanuit ons raam de sinaasappels zagen hangen.

Links : het heerlijk ontbijt op bed in Albergo regina in Santa Margaritha. Rechts : De heerlijke kreeft in Fruttuoso

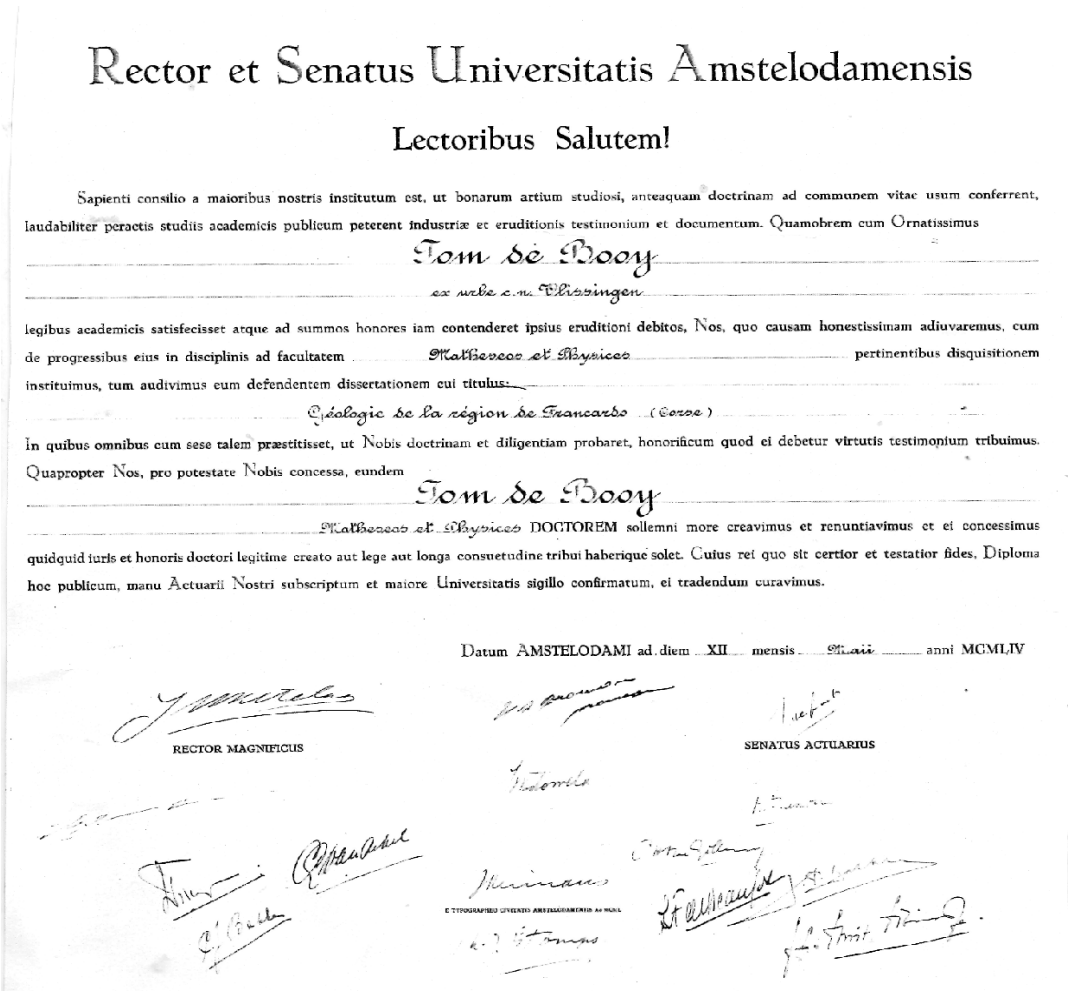

Het net getrouwde echtpaar de Booij-Strumphler op de Dom van Milaan

Vele uitstapjes gemaakt . Het mooiste was wel om met een bootje naar het schilderachtige kustplaatsje San Fruttuoso te gaan . In een restaurant hebben we van een heerlijke kreeft gesmuld. Zelfs golf gespeeld met gehuurde clubs op de golfbaan van Rapallo. De uitslag was dat Adrienne over de 2 x 9 holes Adrienne 53/48 =101 Tom 49/51 = 100. Op de terugweg hebben we Milaan bezocht . Natuurlijk naar de Dom. Het hoogtepunt was de uitvoering van de Götterdammerung van Richard Wagner in de Scala met de volgende topartiesten Orkest onder leiding Heinz Tietjen en als solisten Ludwig Suthaus (Siegfried), Karl Wolfram (Gunther), Jozef Greindl (Hagen), Gustav Neidlinger (Alberich), Gertrude Grob Prandl (Brunhilde), Hilde Konetzni (Gutrune), Ira Malaniuk (Waltraute)

Na de huwelijksreis komt Adrienne met mij samen te wonen op de Amstel 57. Het was toch wel even wennen om alles met zij tweeën te doen als je zo lang vrijgezel bent geweest. Ik moet bekennen dat ik bij tijd en wijle niet lief was en buien had waar Adrienne onder geleden heeft.

Op de 12e mei was het zo ver en stond ik in de Aula van de Universiteit een uur mijn promotie te verdedigen. Mijn mede student Brondijk heeft mijn eerste stelling aangevallen. We hadden dit echter al van te voren op schrift gezet zodat daar geen gevaar van was te duchten. Ook de andere opponenten, namelijk enkele professoren waren erg vriendelijk. In de houten bankjes zaten de twee gebroeders Brouwer, mijn promotor H.A. Brouwer en de grote wiskundige L.E.J. Brouwer. Toch was het een hele opluchting toen de pedel binnen kwam met de kreet HORA EST, het teken. date de plechtigheid is afgelopen.

Rector et Senatus Universitatis Amstelodamensis

Lectoribus Salutem!

Sapienti consilio a maioribus nostris institutum est, ut bonarum artium studiosi, anteaquam doctrinam ad communem vitae usum conferrent, laudabiliter peractis studiis academicis publicum peterent industriæ et eruditionis testimonium et documentum. Quamobrem cum Ornatissimus

Tom de Booy

ex urbe c.n. Vlissingen

legibus academicis satisfecisset atque ad summos honores iam contenderet ipsius eruditioni debitos, Nos, quo causam honestissimam adiuvaremus, cum de progressibus eius in disciplinis ad facultatem Mathesecos et Physices pertinentibus disquisitionem instituimus, tum audivimus eum defendentem dissertationem cui titulus:

Géologie de la région de Francardo (Corse)

In quibus omnibus cum sese talem præstitisset, ut Nobis doctrinam et diligentiam probaret, honorificum quod ei debetur virtutis testimonium tribuimus. Quapropter Nos, pro potestate Nobis concessa, eundem

Tom de Booy

Mathesecos et Physices DOCTOREM sollemni more creavimus et renuntiavimus et ei concessimus quidquid iuris et honoris doctori legitime creato aut lege aut longa consuetudine tribui haberique solet. Cuius rei quo sit certior et testatior fides, Diploma hoc publicum, manu Actuarii Nostri subscriptum et maiore Universitatis sigillo confirmatum, ei tradendum curavimus.

Datum AMSTELODAMI ad diem XII mensis Maii anni MCMLIV

RECTOR MAGNIFICUS

SENATUS ACTUARIUS

De doctor's bul

De speech bij de uitreiking van de bul door Prof Brouwer was niet zo aardig, want ik had geen direct plannen voor een betrekking. Brouwer en ik hadden toch een heel goed contact. Ik heb ongelooflijk veel van hem geleerd en aan hem te denken, vooral het kritisch leren denken. Maar hij wilde mij nooit als naaste medewerker naast hem hebben, ik was veel te eigengereid.

Links: De binnenkomst van de stoet van de hoogleraren vooraf gegaan door de pedel met staf. De man rechtss naast hem is mijn promotor prof Brouwer. Rechtss De promovendus geflankeerd door mijn paranimfen, links Bob Speijer en rechts Kees Stradmeijer

Foto montage in het menukaartje van het promotiediner in Hotel Carlton in Amsterdam 12 mei 1954

25 mei vraag ik per brief aan Prof Brouwer om een werkruimte op het Geologisch Instituut om de gelegenheid te hebben om de resultaten van de Andes Expeditie 1952 uit te werken. Omdat ik gepromoveerd was, moest ik mijn studenten kamer op het Instituut verlaten Pas op 1 januari 1955 kreeg ik aanstelling als onbezoldigd assistent. Voor die tijd heb ik al die maanden op de zolder van het Instituut mijn werk moeten verrichten. De ruimte had geen verwarming zodat ik tegen de koude met een donsvest zat

Een nogal dramatisch voorval vond plaatst na mijn promotie. De professor in de paleontologie Prof. Dr H.J. MacGillavry had een fout ontdekt in mijn proefschrift. Ik heb een Tertiare ouderdom toegekend aan een kalksteenformatie. Ik beschrijf dat ik fossielen heb aangetroffen, waaronder Rudisten en Nerineen. Volgens Prof MacGillavry waren deze dieren al lang uitgestorven. Hij had zelfs een proefschrift over deze zeedieren geschreven. Ik heb toe met afgesproken om in een erratum te stellen dat deze fossielen misschien waren opgewerkt uit oudere lagen. Dit was een uitweg, die echter niet bevredigend was. Aan Prof MacGillavry schrijf ik 12 augustus de volgende brief: Zoals U uit het hierbij ingesloten erratum van mijn proefschrift zult zien, is de "oplossing"[1] van het probleem anders tot stand gekomen dan U gedacht zult hebben. Na zijn terugkomst begin Juli uit Scandinavië heeft Prof.Brouwer er bij mij op aangedrongen dat een erratum zo snel mogelijk gepubliceerd diende te worden. Na uw onderzoek was vast komen te staan dat gezien de schaarse veldgegevens geen definitieve oplossing gegeven kon worden en dat derhalve een nader onderzoek op Corsica noodzakelijk zou zijn .Dit onderzoek zal zeker enkele maanden in beslag nemen en een snelle afwerking niet mogelijk maken. Geenszins ben ik echter van plan om het hierbij te latei en ik hoop zeer in de naaste toekomst een detailonderzoek hieraan te kunnen wijden. Inmiddels wilde ik U langs deze weg van harte dank zeggen voor alle hulp die U mij heeft gegeven bij dit voor mij zo pijnlijke voorval. Met de beleefde groeten,verblijf ik, Tom de Booij

De bergzomer in Chamonix was zeer succesvol. Ik heb daar hele mooie tochten ondernomen. samen met diverse tochtgenoten zoals Lionel Terray, Kees Egeler, Maurice Kieffer,de Goederen, van Lookeren Campagne. Zonder Terray de traverse van de Dôme de Miage, Traverse Aiguille Argentière via couloir Barvey en de normale route van de Grand Jorasses. Als sluitstuk met de gids Lionel Terray de noordwand van de Aiguille du Midi en de Brenva route van de Mont Blanc. Het waren zeer zware en moeilijke tochten.

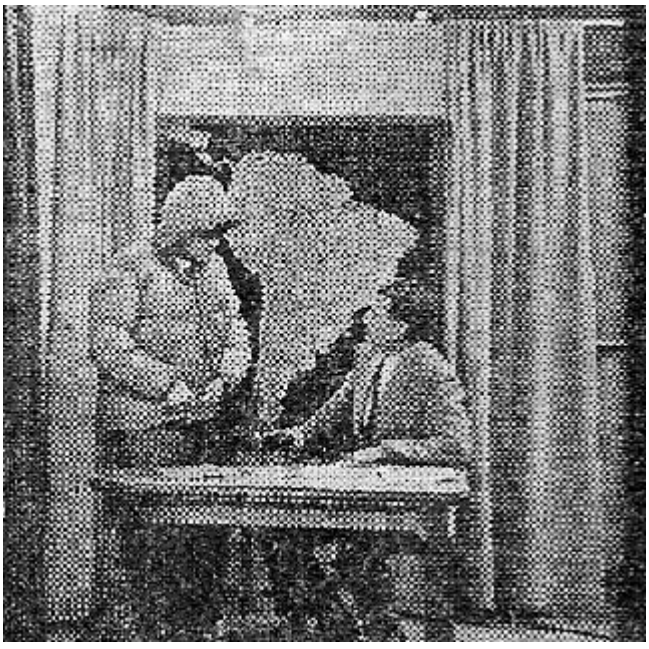
Links:De noordwand van de Aiguille du Midi, de Frendo Route, variant Terray-Lachenal. Rechts: de Brenva flank van de Mont Blanc

29 augustus krijg ik een brief van Edmund Hillary, de eerste beklimmer van de Mount Everest in 1953. Hij zegt toe om een voorwoord te willen schrijven voor de Engelse vertaling van ons boek onder Andes Expeditie 1952. Aan het eind zegt hij nog iets aardigs over Adrienne, die hij in Parijs heeft ontmoet "Louise and I both thought that Adrienne was a charming girl".
Ondertekend door Hillarÿ

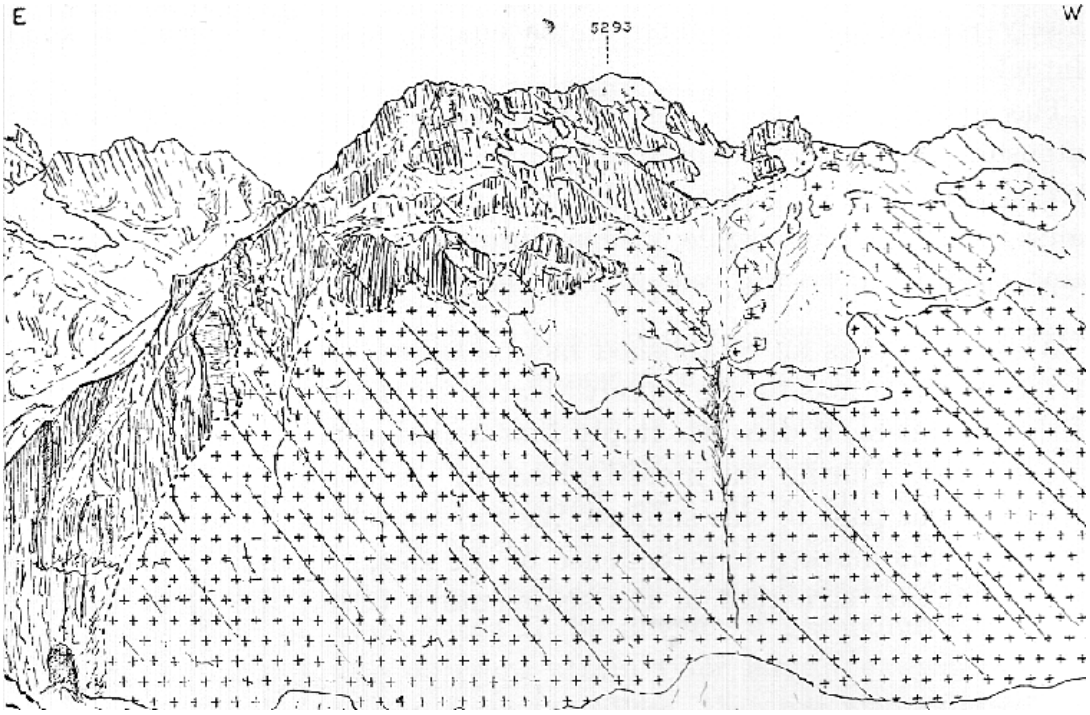
In 1955 komt de Engelse vertaling uit onder de titel Challenge of the Andes met het hierna volgende voorwoord van Hillary:
"I had the pleasure of meeting De Booy and Egeler in Amsterdam and heard from them something of their exciting story of climbing in the Andes. Although the Andes are perhaps not as well known as the HimaIayas, many of the problems met there are the same the difficulties of establishing high camps; the sudden storms and the harsh cold; the dreadful weakness in the thin oxygen-starved air; and the sheer technical difficulties of ice and snow. It is an area that holds a strong fascination for the mountaineer with its numerous lofty unclimbed summits and its relative ease of access. In their description of the first ascent of Huantsán, Egeler and De Booy cheerful tell a story of a remarkable effort. To overcome such defences at such a height was an outstanding feat. Perhaps my most vivid impression of meeting these men and reading their account is how they seemed to retain their sense of humour under every type of condition-sunshine or blizzard gasping heat or bitter cold. Despite it all they batted on to the summit. E. P. HILLARY *Auckland, 8th October 1954*

Het najaar is weer gevuld met het geven van vele lezingen. In totaal 65 ! Soms wel 11 in 5 dagen. Ook een keer voor de TV wat toen nog in de kinderschoenen stond . Op onderstaande foto word ik geïnterviewd door Siebe van der Zee van de AVRO..

Vijf jaren Nederlandse TV en die van de AVRO in het bijzonder 1951-1956. In 1954 Dr T. de Booy een van de leden van Andes expeditie met Siebe van der Zee (zittend)

In de Proceedings (series B, 57, no.4 1954) van de Kon. Ned. Akademie van Wetenschappen komt onze eerste publicatie over de geologische resultaten van de Andes Expeditie onder de titel: Cross-cutting character of plutons in de the Cordillera Blanca. Met een van de fraaie tekening van Kees Egeler.

Graniet (kruisjes) in contact met sedimenten van een Krijt ouderdom in de zuidelijke Cordillera Blanca

Het was me het jaartje wel : elfstedentocht, huwelijk, promotie.

Dagboek 1955

Het jaar begint goed met de geboorte van onze zoon Jan Maarten. Adrienne begint maandag **17e januari** met de weeën. Ik heb haar toen naar de Ziekenverpleging aan de Prinsengracht gebracht. Ik moet helaas naar Groningen voor het houden van een lezing voor het Nutsdepartment in Hotel Maas. Het is heel slecht weer als ik na de lezing wegrijdt . Veel wind en ijzel op de weg, vooral op de afsluitdijk heb ik het moeilijk en kan niet meer dan stapvoets rijden. Liever een late dan een dooie pa dacht ik steeds. Rond vier uur kom ik bij de Ziekenverpleging aan. gelukkig nog op tijd .Het kind is er nog niet nog geen ontsluiting, ik ga zelfs weer terug naar de Amstel 57. Maar nauwelijks in slaap word ik gewekt door mevrouw Krop die boven aan de trap roept dat er telefoon is voor mij. Het is de gynaecoloog Dr van Tongeren, die zegt dat het begonnen is. Ik hals over kop en ja hoor om 5.27 komt onze zoon naar buiten Jan Maarten is geboren, wat een zegen wat een geluk. Moeder en kind maken het goed.
Na de geboorte (zoals toe gebruikelijk was) wordt Jan Maarten van de moeder gescheiden en in een andere kamer gelegd. Ik moet daarna alle ouders in op de hoogte brengen van het grote nieuws.

Geboortekaartje Jan Maarten , getekend door mijn vader

De trotse Moeder Adrienne met haar zoon in de Ziekenverpleging aan de Prinsengracht 18 januari 1955

De geboorte advertentie regelen en wat er nog meer komt kijken, zoals het aangeven bij de burgerlijke stand. Maar uitgerekend moet ik 's-avonds weer een lezing geven in een ander gedeelte van Nederland namelijk in Venlo voor de vereniging Techniek en Ambacht. Na de lezing logeer ik dan in Hotel Wilhelmina in Venlo, omdat ik de volgende dagen - woensdag, donderdag en vrijdag - lezingen moet geven voor de Staatsmijnen. Het kan niet ongelukkiger, maar de show must go on. Om de volgende week weer van maandag t/m vrijdag lezingen moet geven in Nieuw Milligen, Deventer, Leeuwarden en Breda. Adrienne wordt gelukkig goed verzorgd in het Ziekenhuis en bij terugkomst op de Amstel 57 hebben we een ideale vroedvrouw zuster van de Velde.

Zuster van de Velde met Jan Maarten

Links Jan Maarten in wieg op Amstel 57, rechts: de vier generaties de Booij

De trotse ouders aan de wandel bij huis en op magere brug

Jan Maarten met zijn moeder

Zondag 24 april Brief aan schoonvader Strumphler over een incident *)voor het American hotel na een vergadering van de Ned Alpen Vereniging:
Vader Sam. "Van Adrienne vernam ik dat U gisteravond tevergeefs buiten het American hotel naar mij hebt gezocht. Over de gang van zaken zou ik U mijn oprechte excuses willen aanbieden. Nu de nachtrust weer vele dingen tot zijn juiste proporties heeft herleid , ben ik in staat om U het een en ander te expliceren, vooral het voorval betreffende mijn wonderlijke gedrag buiten het American hotel. Inleidend zou ik voorop willen stelen dat indien twee totaal verschillende geaarde mensen in nauw betrekking met elkaar komen te staan het zeer belangrijk is voor een goede verstandhouding is dat men elkaar wederzijds volkomen aanvaardt het is daar bij dan niet nodig dat men diezelfde taal gaat spreken. Hierbij ontstaat dan stabilisatie van het evenwicht en deze toestand kan dan zelfs leiden tot wederzijdse erkenning. Aangezien ik gisteravond na al het gebeurde dermate in de war, bleek het mij niet mogelijk vanuit de hiervoor omschreven instelling een onderhoud met U te hebben Het zou daar ook gisteravond onherroepelijk tot ondoordachte uitingen mijnerzijds zijn gekomen, welk tot niets positiefs hadden geleid. U zult ongetwijfeld mij deze hele affaire buitengewoon zwaar op de hand vinden. Ik kan U echter wel zeggen, dat het hier een zéér diep geworteld gevoel betreft en dat door een ogenschijnlijk kleinigheid, vroegere gebeurtenissen weer aan de oppervlakte gebracht worden. Het zal in de toekomst voor mij nodig zijn om de verhouding in evenwicht te houden, Het verlaten van het niveau van wederzijds respect brengt onherroepelijk met zich mede een verstoring van het evenwicht Uw schoonzoon TOM"
Maandag 25 April Amsterdam " Beste Tom. Je brief heb ik vanmorgen ontvangen en de excuses worden natuurlijk direct aanvaard. Mijnerzijds wil ik ook gaarne uitdrukking geven aan mijn gevoelens van spijt indien ik , zonder daartoe de bedoeling te hebben gehad, in de vergadering iets gezegd zou hebben wat je blijkbaar als een persoonlijk onaardige opmerking hebt opgevat. Als je Zaterdagavond, volgens je schrijven, niet in de gemoedstoestand verkeerde om het misverstand op een vlotte manier samen uit de weg te ruimen, was het misschien ook maar beter om te eclipseren al was het wat vreemd om je schoonvader zoo voor schoppen 7 te laten staan. Wel vond ik het verdrietig dat je toen onze lieve Adrienne er de dupe van liet worden. Zij was werkelijk zeer beheerst maar erg ongelukkig toen zij moest bemerken dat je spoorloos met mede nemen van de huissleutel was verdwenen en haar alleen achter had gelaten. Dat was ver van gentlemanlike. Wij hebben het toch in het eerste huwelijksjaar met jullie best kunnen vinden en ik heb je en veel opzichten met name je zorg voor Adrienne en om je goede humeur en je vroolijkheid leren waarderen. Ik vertrouw dan ook dat je de door je zelf aangehaalde zelfdiscipline zonder te veel moeite jezelf zoo nodig zult kunnen opleggen om haar niet weer voor te moeilijke problemen te plaatsen. Daar is zij te jong voor en te kort voor getrouwd. Daar

tegenover is de verhouding russen mijn vrouw en mij met onzen dochter te goed dan dat je haar door je onbeheerstheid voor een verwrongen keuze mag stellen. Zeg ook aan haar dat ik blij ben dat dit "incident"gesloten is en dat wij er ons op verheugen jullie weer gauw samen bij ons te zien waarbij ik je de verzekering geef, dat verschil in geaardheid of opvatting noch je schoonmoeder, noch voor mij oorzaak zou kunnen zij dat wij ons geweld zouden moeten aandoen om zoo'n samenzijn `a priori gezellig te vinden. Integendeel, Du choque des opinions etc. Je schoonvader
*) In de Alpenvergadering had mijn schoonvader nog al laatdunkend gesproken over het gidsloze klimmen, waar ik juist zo een groot voorstander van ben

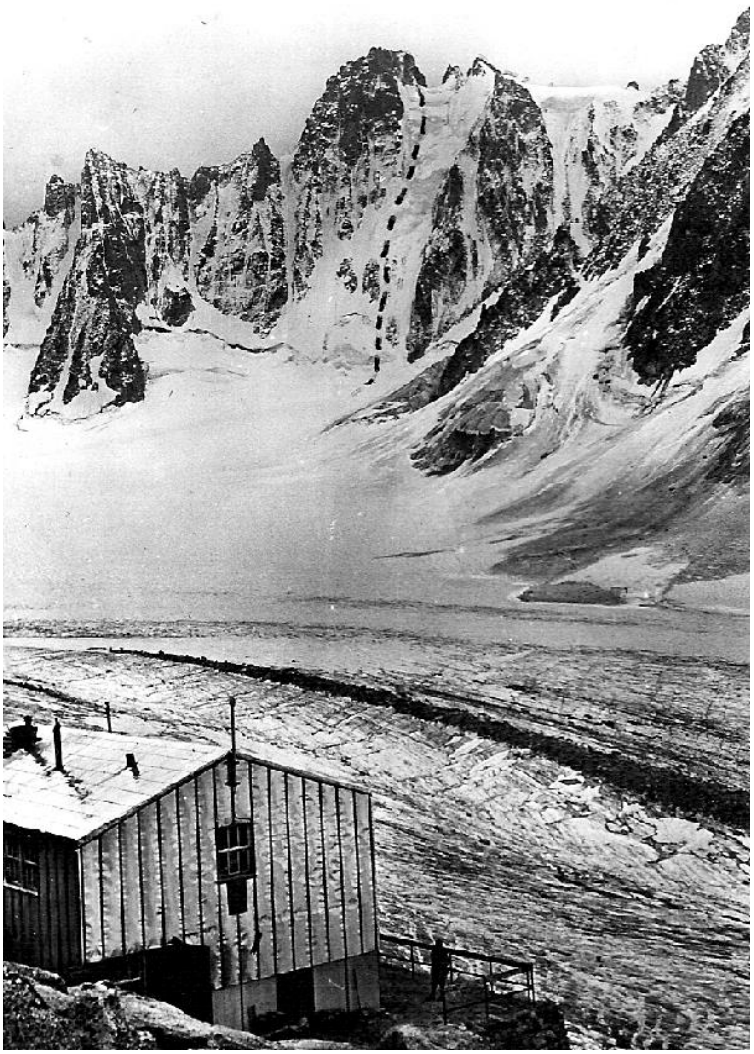
Zondag 17 juli vertrek van de Catslaan voor de fietstocht naar Chamonix

Gegevens Fietstocht Maastricht - Chamonix van **17 -22 juli**
1e dag Maastricht -Luik 33 km, Luik-Marche 59 km, Marche-Br.Champlon 19 km,Bar Champlon- Libramont 25 km, Libramont-Neufchateau 23 km, totaal 147 km 2e dag Neufchateau- Florenville 23 km, Florenville-Villers d'Orval 8 km, Villers d'Orva1-Montmédy 24 km, Montmédy- Verdun 48 km, Verdun-St Mihiel 35 km, St Mihiel-Commercy 18 km, totaal 156 km, 3e dag Commercy- Vaucouleurs 20 km, Vaucouleurs-Neufchateau 30 km, Neufchateau-Montighy 46 km, Montigny-Langres 22 km, Langres- Longeau 10 km, Longeau- Champlitte 24 km, totaal 152 km, 4e dag rustdag Champlitte, 5e dag Charnplitte- Gray 19 km, Gray-Pesmes 19 km, Pesmes-Dole 24 km, Dole-Poligny 37 km, Poligny-Champagnole 23 km, Champagnole-St Laurent 22 km, St-Laurent- Morez 12 km, totaal 156 km, 6e dag Morez- Col de la Faucille 24 km, Col de Faucille -Gex 14 km, Gex- Geneve 17 km, Geneve-Chamonix 76 km, totaal 131 km. De hele tocht 742 km.

20 juli Champlitte "Mijn allergrootste lieverd. Ik voel me zo ontzettend verbonden met jou en je twee kinderen. Er is al een band gegroeid tussen ons zo sterk dat niemand deze meer kan verbreken Des te verder ik van je wegfietst des temeer verlang ik naar je. Wat een lieve brief. Heerlijk dat we zo intens met elkaar verbonden zijn. Ik heb steeds voor ogen: Jan Maarten in zijn bedje liggend meteen lief lachje op zijn lippen. Ik kreeg je brief vanochtend toen ik nog een in mijn bed lag. Vandaag complete rustdag. Het waren 3 hele zware dagen. Daarna volgt ene beschrijving van deze dagen. Aan het eind schrijf ik : Heel veel groetjes aan Mariettje *) en voor je zelf duizend zoentjes partout !!! Je mannie die ontzettend veel van je houdt.
*) Merkwaardig dat we toen al dachten dat het een meisje werd en zelfs om haar een naam te geven. Het zou nog tot 24 februari duren voordat ze op de wereld komt

24 juli Over de tocht per fiets naar Chamonix. De twee laatste etappes van mijn Tour zijn ook zeer zwaar geweest. Vanuit Champlette goed uitgeruste 's ochtends vroeg vertrokken naar Champignole. De volgende dag van St Laurant over de col de la Faucille (1400 m) afgedaald naar Genève. Bij de afdaling 1 spaak gebroken. Om 4.30 s middags weggereden uit Genève en 8.30 naar Chamonix. Naar Terray's huis gereden, daar waren ook net aangekomen Kees en Mieke. Ik was mijn CAF kaartje thuis vergeten of ze het maar even wilde opsturen . Wat een slordig mannetje omdat nu juist te vergeten maar daar staat tegenover dat jij deze zomer ook iets heel stoms mag doen zonder dat ik boos ben, hoewel ik betwijfel of ik ooit boos op je kan worden, want ik hou zo ontzettend veel van je !!!! Morgen met Maurice naar de Couvercle en dan morgen via de arête du Jardin de Aiguille Verte course asez difficile avec deux passages de IV. Heel veel liefs aan je twee kereltjes.

Met Lionel een heel zware tocht gemaakt: de noordwand van de Triolet. We begonnen met de wand om 12 uur 's nachts en waren boven om 6 uur 's-ochtends. Het werd een van de zwaarste klimtochten,. steil ijs van 60 graden cramponeren. Soms klommen we tegelijkertijd, zo groot was het wederzijds vertrouwen.

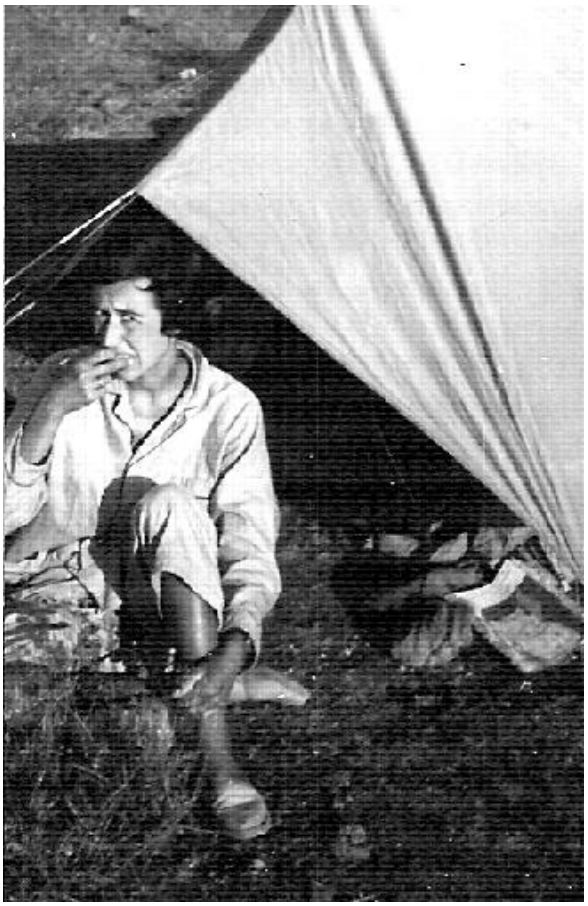

Op de voorgrond Refuge d'Agentière met daarachter de noordwand van Aiguille du Triolet (3876) met de gevolgde route

Met Adrienne naar Omessa in Corsica voor het karteren van een gebied waar ik in mijn proefschrift een onjuist ouderdom aan een kalksteen complex had gegeven. Ik heb een serie gesteenten verzameld van zowel boven als onder dit kalksteen complex . Bij bestudering van de gesteenten in het laboratorium zal de exacte kalksteen vrij zeker kunnen worden vastgesteld (februari 1957 zal ik daarover pas publiceren)

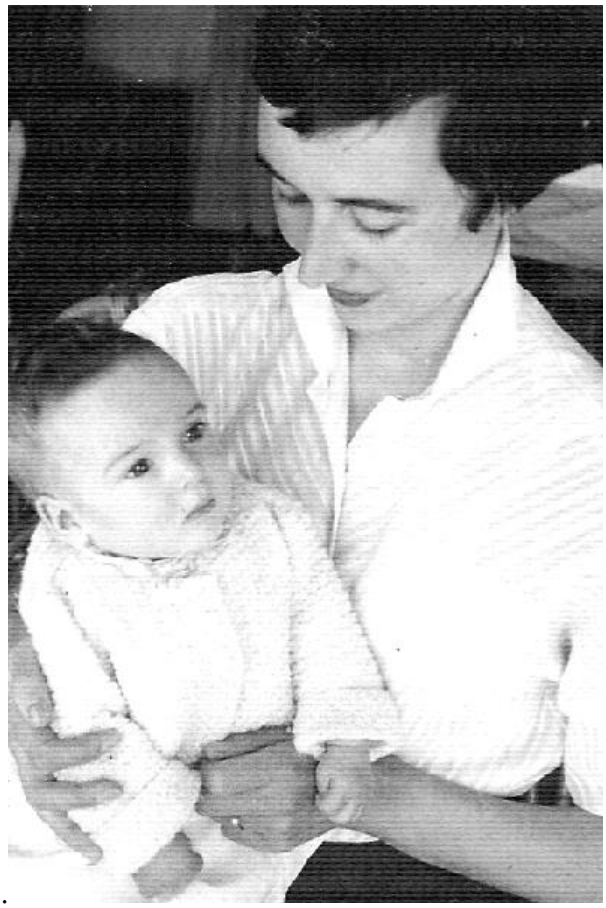

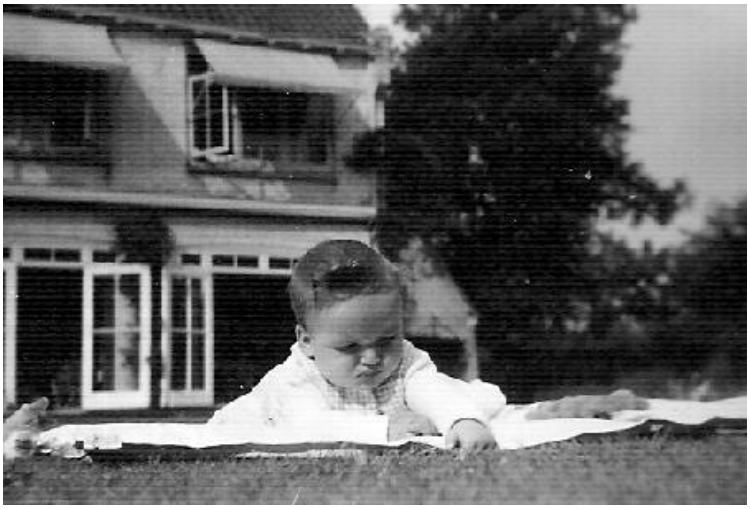

Kartering in gebied ten Noorden van Omessa. Opladen van de vracht stenen op de ezel. Adrienne voor tent en het nummeren van de stenen

Jan Maarten half jaar oud, juli 1955

16 september krijg ik een aanstelling als onbezoldigd buitengewoon assistent voor het studiejaar 1955-1956 in tijdelijke dienst bij het Geologisch Instituut.

Jan Maarten in augustus op Borgerweg. Adrienne en Jan Maarten in oktober

In oktober publiceren Kees Egeler en ik nog over ons onderzoek in de Andes expeditie over de mineralogische en chemische samenstelling van de granieten in de Cordillera Blanca.

Lezingen serie voor Weltentdeckung in Duitsland van **13 oktober tot 11 november 1955** in totaal 24 lezingen. De prijzen waren voor die tijd buitengewoon hoog. Ik vertoon ook voor de pauze een film van Lionel Terray van zijn afdaling met ski van de Noordwand van de Mont Blanc. De lezing was getiteld: : "Von Mont Blanc zu den Anden in Peru". De prijzen zijn belachelijk hoog van 2 tot 6 DM.
Frankfurt (Turm Palast), Würzburg (Hutten-Säle), Darmstadt (Stadthalle), Augsburg (Festsaal der NRK), Nürnberg (2x Kaiserstallung),Stuttgart (Atrium), Freiburg (Kolpinghaus), Karlsruhe (Stadthalle), München (Kongress-Saal, Deutsches Museum), Wiesbaden (Residenz), Mannheim (Alster), Bonn (Bürgersaal), Köln (Börsensaal), Duisburg (2x Film-Studio), Düsseldorf (Schumannsaal), Münster (Gertrudenhof), Essen (Haus der Technik), Hannover (Aula der W en Raabeschule),Kiel (Metro im Schlosshof), Hamburg (Halle d. Nationen), Bochum (Parkhaus) Bremen (Glocke), KasseI (Stadthalle) .

Tijdens deze lezingen serie citeer ik nog uit de brief die ik aan Adrienne schrijf over de gang van zaken tijdens de lezingen serie in Duitsland.
14 oktober Frankfurt vanavond het grote moment, een te grote zaal met ongeveer 400 bezoekers . Het was een première niet alleen voor mij maar ook voor de Weltentdeckung. Ze hebben de "beste "voordracht laten beginnen nl. de Andes. Ik moet dus gang maken. Hetgeen natuurlijk wel inspannend en er dus een grote verantwoordelijkheid op mijn schouders wordt gelegd. De hoofdzaak is echter de harde dukaten. De voorstelling verliep beter dan ik gedacht had. De film van Terray is echter als kopie waardeloos. We gaan u alle donkere plekken eruit halen en meer dia's. De volgorde was toch nog niet helemaal goed. Vanavond Würzburg gaan we beginnen met de Mt Blanc film. Het was wel ontzettend vermoeiend in het Duits. De mensen waren zeer tevreden en gaven een groot applaus Ze wilden dat ik nogmaals voor het voetlicht kwam, daar heb ik niet gedaan omdat ik het een beetje overdreven vond Het schijnt hier echter de gewoonte te zijn dat ze zelfs voor wetenschappelijke lezing hun dank betogen en enthousiasme de spreker terug troepen. Ik eindig de brief met Hoe is het met Mariettje?

17 oktober Darmstadt De lezingen zijn alleen erbarmelijk georganiseerd. Ze hebben overal zalen afgehuurd waar 1000 mensen in kunnen. Haast geen propaganda en die er is is zéér slecht. Darmstadt waren er nog 100 gekken in een zaal voor 675 mensen. Ik ben gelukkig al gehard tegen lege zalen ik houd mijn lezing (overigens gaat dat zeer goed en de mensen zijn zeer tevreden) en daarna basta. Het zal de Moffen duur te staan komen deze slechte organisatie. Ze wilden het groots opzetten bv geen plaatselijke vereniging ingezet of een verminderde entree prijs. Muenchen is een zaal 2700 mensen. Dat zal wat worden.

Gek genoeg heb ik geen brieven gevonden waar ik het drama Muenchen beschrijf. Het was misschien ook wel onbeschrijfelijk. De zaal was redelijk vol..De krachtstroom was uitgevallen en werd de Mt Blanc film voor de pauze met een Bell en Howell apparaat geprojecteerd. Kleine vliegjes op een wit doek wat skiërs moesten voorstellen die van de Mt Blanc afskieden. Vreselijk. Er waren veel skiliefhebbers juist voor deze film gekomen. Sommige mensen wilden hun geld terug. Na de pauze ging het beter met onze dia's en film. Ik heb die nacht nauwelijks geslapen. Het was een ware nachtmerrie die mijn leven op mijn netvlies is achter gebleven. Ik logeerde bij familie van mijn zwager Jaap Kalff de man van mijn zuster Elsbeth. Ze hebben me liefderijk opgevangen

19 oktober Augsburg Gisteravond goed, maar weinig publiek, ze reageren zeer goed en snel. Gemiddeld beter dan in Holland. De Duitsers vallen erg mee Het zijn niet allemaal Schweinhünde. De brief eindigt weer met de volgende zin: Hoe gaat het met Mariettje?

21 oktober uit Stuttgart. Gisteren eer zeer succesvolle lezing. Publiek zeer goed en na afloop klaterend applaus vrij veel mensen 400 en in een bioscoop 600. Er was een man op de derde rij die opeens hardop roept: Scherper dat beeld. Hij had gelijk maar de operator die we hebben is bijzonder slecht en ziet slecht. maar ik heb de man toch even te kakken gezet, want toen in Terray's film de passage komt dat de hut deur dicht gaat en het 4 sec donker is zei ik tegen de man: Ziet u wel meneer dat het beeld scherp is. Daverend gelach en ik was dus weer als Visser de overwinnaar. Je moet wel voortdurend in spanning blijven. Dat maakt het tegelijkertijd ook wel erg spannend.

Vrijdag 11 november kom ik terug op de Amstel .Ik heb voor Jan Maarten een speelgoed beer 'mit Knopf ins Ohr' meegenomen. Het was heerlijk om na die zware maand weer thuis te komen.

Kerstmis 1955 op de Amstel 57

In de brochure opgesteld door onze impresario Bottenheim geeft hij opsomming van de lezingen die door Egeler en mij zelf zijn gehouden in de periode 1953-1955:

De Koninklijke Familie.
Culturele Verenigingen: Kon. Ned. Alpenvereniging; Kon. Ned. Aardrijkskundig Genootschap; Geologische Verenigingen; Ned. Zuid-Amerika Instituut; Ver. Spanje - Spaans Amerika; Amsterdam (Hou en Trouw, Grote Club, Ons Huis); Apeldoorn (Rotary Club); Bergen (Jeugdvereniging); Bergen op Zoom (Oost en West); Breezand (Cult. Kring); Delft (1nst. v. Mijnbouwkunde); Eindhoven (Philips Vereniging); Groningen (Nat. Gen. - Oost en West); Leeuwarden (Nat. Gen.); Leiden (K. & O. - Oost en West); Lobith (Ambtenaren Ver); Groesbeek (R.K. Kring); Helmond (V.V.V.); Oudkarspel; Rotterdam (Diergaarde Blijdorp, Sociëteit Lommerrijk, Jeugdgemeenschap); Zeist (Intern. Sport ver.; Zutphen (Sociëteit); Waalwijk; Aalten; Venlo (Techniek en Ambacht), enz.
Volksuniversiteiten: Amsterdam - Alkmaar - Apeldoorn- Baarn - Barneveld - Brummen - Breda - Bussum - Coeyorden - Doetinchem - Eindhoven - Enschede - Den Haag Den Helder - Hengelo - Laren - Harlingen - Heerenveen - Blaricum - Rotterdam (en 8 onderafdelingen) - Zierikzee - Oostburg - Axel - Goes - Middelburg - Vlissingen Hoogezand - Vriezenveen - Wierden - Utrecht.
Nutsdepartementen: Andijk - Blijham - Baflo - Driebergen - Egmond - Meppel - Ter Apel - Wassenaar - Weesp - Nijkerk - Velsen - Heveskes - Krommenie - Aalsmeer - Veendam - Wildervank - Emmen - Dordrecht - Groningen - Appingedam - Velp - Terschelling.

Instituut:t voor Arbeidersontwikkeling: Amsterdam Oost en Noord - Rotterdam - Naarden.
Gemeentelijke Dienst voor Sociale Zaken Amsterdam en Utrecht.
Arbeiderskampen in de provo Zeeland, Wieringermeer (13), Staatsmijnen Limburg (4). Dienst Welzijnszorg Luchtstrijdkrachten (23).
Reisverenigingen: Breda - Groningen - Rotterdam - Leeuwarden - Den Haag.
Middelbare Scholen: Baarn - Bilthoven - Breda - Coev'orden - Deventer - Den Haag - Haarlem - Helmond - Oostburg - Terneuzen - Vlissingen - Middelburg - Stadskanaal - Zutphen - Ter Apel - Apeldoorn - Emmen - Rotterdam (6).
Personeelsverenigingen: Alblasserdam (Ned. Kabelfabriek) Almelo (Bendien) - Amsterdam (Letterg. Tetterode, Heineken, K.N.S.M., N.D.S.M., Werkspoor, Robaver, Mij voor Hayenwerken, Van der Rijn metalen, Gem. Energiebedrijf) Amersfoort (Bronswerk) - Borne (Spanjaard) - Gorinchem (De Vries-Robbé) - Hengelo (Hazemeijer, Kon. Ned. Zoutind.) - Hoogeveen - Naarden (Chem. Fabriek) - Oldenzaal (Aardolie Mij) - Slikkerveer (Willem Smit) - Terneuzen Utrecht (Lev. Mij Utrecht, Demka) - Tilburg (Volt) - Rotterdam (Gcm. Ambtenaren, Ph. Mees) - Nijmegen (A.S.W.) Wormerveer (Wessanen) - Deventer (D.A.I.M.) - De Steeg (Thomassen), Delft (Gist- en Spiritusfabr.) e.a.m.

4 foto's van onze beneden kamer aan de Amstel 57

Uitzicht van onze kamer aan de Amstel 57. Op de achtergrond de Prinsengracht

Kerstgaden in de Leemkule bij Hattem

Dagboek 1956

Het jaar van de de Elfsteden tocht, geboorte van Mariette en de Andes Expeditie

18 januari Jan Maarten 1 jaar oud

21 januari lezing Geologisch genootschap over de samenstelling van gesteenten Cordillera Blanca.

Voorbereiding Andes Expeditie

Foto uit Handelsblad van 11 februari 1956. Bagage voor de Andes Expeditie klaar voor het transport . Genomen voor het Geologisch Instituut aan de Nieuwe Prinsengracht Vlnr Egeler, Dijkhout en de Booij

.

ONDERDAG 2 FEBRUARI 1956

Naar „maagdelijk" Peru

Drie jonge Nederlandse geleerden ondernemen moeilijke Andes-expeditie

Begin februari vele artikelen in de krant over onze expeditie 1956. Deelnemers Dr C.G.Egeler geoloog 39 j., Dr Tom de Booij geoloog 31 j, J.H.Dijkhout 25 j geodeet, Lionel Terray berggids 35 j., J. J. Languepin 31 j cineast.

Elfstedentocht
Het was voor mij een hard gelach dat Adrienne het niet bepaald geslaagd vond als ik met de elfstedentocht mee zou doen, in verband met de komst van Mariettje die elk moment kon komen. Mijn argument dat er maar weinig keren een elfstedentocht wordt verreden en dat meerdere kinderen kon krijgen was voor haar geen steekhoudend argument. De dag dat de elfstedentocht werd verreden was voor mij een zeer zware dag, dat ik de tocht der tochten via de radio mocht volgen. **Dinsdag14 februari** Elfstedentocht: Na de gelijke finishen van 1933 en 1940 werd de Elfstedentochtrijders dit verboden. Jan van der Hoorn, Aad de Koning, Jeen Nauta, Maus Wijnhout en Anton Verhoeven kwamen tijdens de Elfstedentocht van 1956 toch tegelijk over de finish en overtraden dus dit verbod. Deze rijders werden gediskwalificeerd en er werd geen andere winnaar aangewezen.

De legendarische finish in 1956. Van links naar rechts: Nauta, Wijnholt, Verhoeven, Van der Hoorn en De Koning

24 februari is het dan toch zo ver, dat onze lieve dochter Mariette wordt geboren. De bevalling is goed verlopen en heeft gelukkig kunnen gebeuren in het souterrain van Amstel 57.

Mariette en de gelukkige moeder

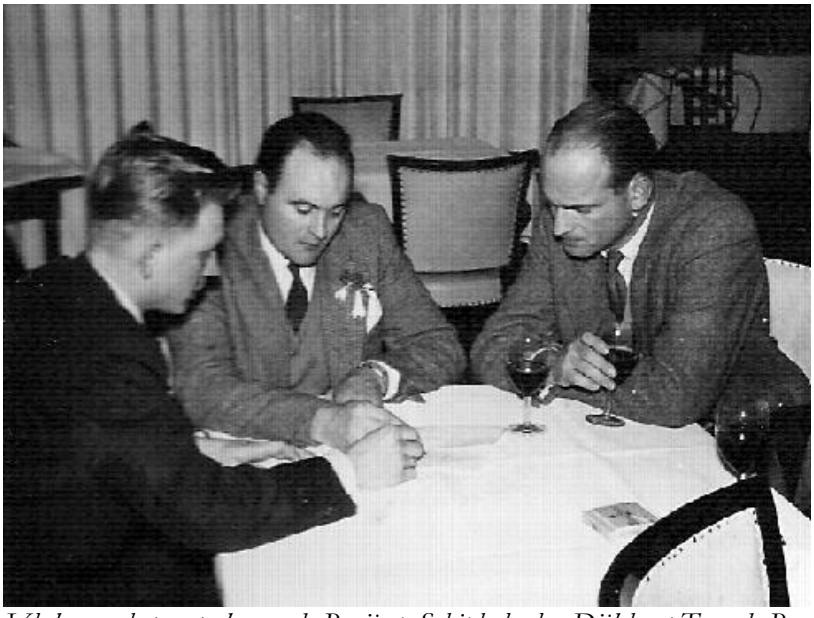

De familie de Booij op de Amstel 57 in Amsterdam

Kees Egeler heeft een serie artikelen geschreven voor het Algemeen Handelsblad, deze heb ik in een boek ingeplakt
Voor het weekblad de Spiegel heb ik een dagboek bijgehouden tijdens de Andes Expeditie 1956 naar de Cordillera Vilcabamba in Zuid-oost Peru. Ik heb dit integraal uitgetikt..

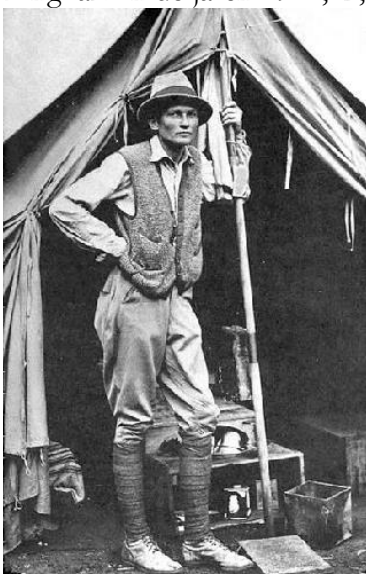
Dagboek van de Andes Expeditie 1956 naar de Cordillera Vilcabamba

Donderdag 15 Maart 1956 vertrekt De Booij van Schiphol vliegtuig naar NewYork om 10.15 am .Uitgeleide gedaan door de bestuursleden van de Kon. Ned. Alpen Ver.

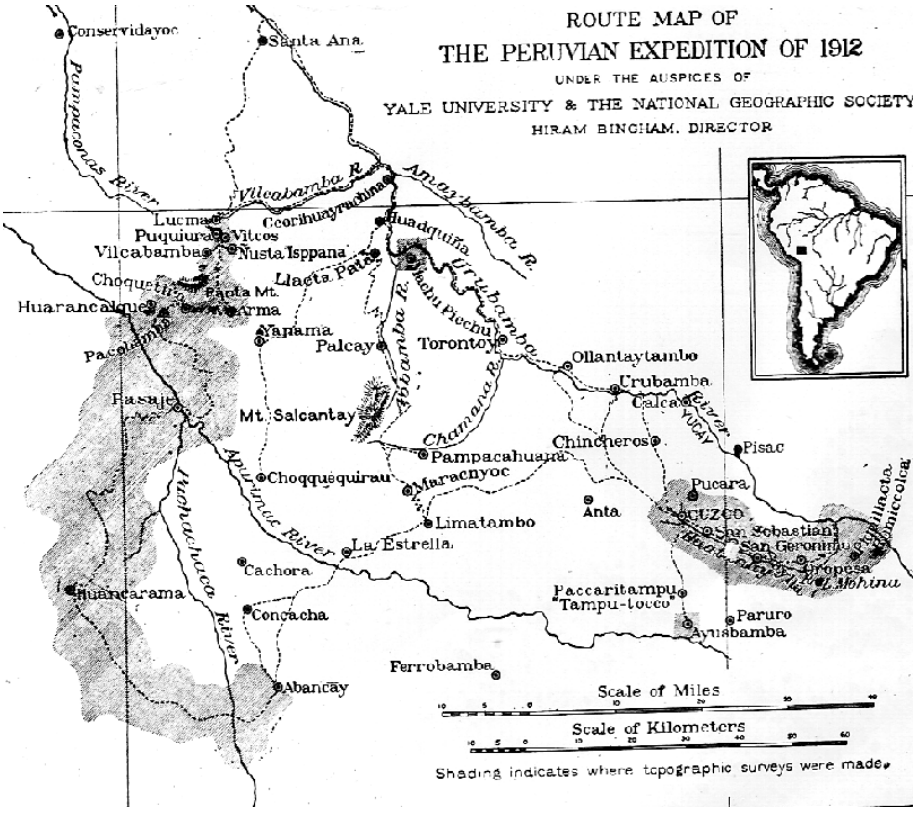

Vlak voor het vertrek van de Booij op Schiphol, vlnr Dijkhout Tom de Booij, Kees Egeler

Eerste landing Prestwick (1.45.a.m.) en na vlucht van 9.30 geland op Gander New Foundland locale tijd 5.15 a.m. Zeer koud - 31 C. Vervolgens naar New York.Sneeuwstorm met zeer weinig zicht na drie keer geprobeerd te hebben geland. Om 11.00 a.m. geland. Met bus naar New York City en daarna met trein (aangezien er geen mogelijkheid was om met vliegtuig naar Washington te gaan) naar Washington. Ook deze trein met een vertraging van 2 uur in Washington. Ik had een afspraak 's-middags met de chief cartographer van de National Geographic Society. Heel vervelend dat ik pas 's-avonds arriveer om 8 uur. Gelukkig had hij een 'note', achtergelaten, om hem telefonisch te bereiken. Een half uur later arriveerde hij en stelde mij ter hand: de fotokopieën van ongepubliceerde kaarten van de Cordillera Vilcabamba gemaakt door de topograaf A.H. Bumstead tijdens de expeditie van de Yale University onder leiding van Hiram Bingham in de jaren 1911,12,14 en 1915. Kaarten 1 :63.500..

Hiram Bingham (1875-1956)

Het was een bijzondere gunst dat wij deze kaarten mogen gebruiken. Hiram Bingham (de ontdekker van de Inca stad Macchu Picchu) heeft hiervoor speciale toestemming gegeven. Ik heb hem nog in Washington opgebeld. Helaas kreeg ik alleen de verpleegster aan de telefoon, die mij mededeelde dat de Heer Bingham niet te spreken was, aangezien hij zwaar ziek was. (Hij sterft 6 juni van het zelfde jaar).
Zaterdag 17 Maart alle foto's bekeken van de Bingham expeditie. Zeer waardevol aangezien precies te zien waar de graniet van de Cordillera Vilcabamba ontsloten was. Hieruit ongeveer de uitbreiding van het graniet massief kunnen bepalen. Dit bespaart ons in het terrein vele moeizame verkenningen. Washington een zeer fraai aangelegde stad. Lijkt op de aanleg van Parijs. Zeer vele fraaie schilderijen Vermeer, Rembrandt, Frans Hals, bijna meer dan we in Nederland hebben
Zondag 19 Maart met vliegtuig naar New York. Op zondag New York te zien is buitengewoon oninteressant. Een uitgestorven boel. Machtige gebouwen zonder sfeer.'s-Middags met trein 30 mijl ten noorden van New York familie opgezocht. 's-Avonds om 10 uur zou mijn vliegtuig naar Lima vertrekken. Om 7.30 p.m. vertrok ik met taxi uit Wilton op 50 km van het vliegveld. Nauwelijks vertrokken en of er begon een sneeuwstorm die zo hevig was dat we stapvoets moesten rijden. Na een zeer zware tocht om 2.30 a.m. op het vliegveld. Het bleek dat met vliegtuig van 10 uur toch was vertrokken alleen met mijn bagage aanboord zonder de eigenaar. Gelukkig nog ander vliegtuig kunnen nemen naar Miami. Pas om 5 uur a.m. konden we in het vliegtuig stappen. Het moest eerst nog 'deiced' worden, dwz de vleugels van het afgezette ijs worden ontdaan. Een eerste start mislukte, net op het ogenblik dat het vliegtuig van de grond los wilde komen, kwamen we in een grote opgewaaide sneeuwhoop. Hij werd hierdoor enorm afgeremd. De tweede start was gelukkig beter. Na een vlucht van 4 uur landen we in Miami 85 F. Wat een tegenstelling. 's-Avonds om 6 uur zou mijn vliegtuig vertrekken naar Lima. Heerlijke stad Miami .In de bus van vliegveld naar Miami city nog eigenaardig opschriften gelezen: The operater of the bus has received special training in courtesy and safety, Childern under 42 inch in height carried free. State Law: Coloured people seat from the rear. 's-Avonds vertrokken van Miami naar Lima. Een zeer rustige tocht zonder gebeurtenissen. In Lima aankomst om kwart voor zeven a.m. **Dinsdag 21 Maart.** Het begin van de lente in Nederland maar het begin van de herfst in Lima. Op het vliegveld stond de topograaf van de expeditie me op te wachten. Dijkhout had een zeer lange maar toch vrij goede tocht gehad. In Lima weer logies in het Engelse pension Morris Hope. Om 11 uur 's-ochtends naar Nederlandse ambassade een afspraak met Guillermo Morales, de drager die deze keer met ons mee zou gaan. Een grote teleurstelling wachtten me om 11.15 Geen Guillermo Morales maar alleen twee dragers vanuit de Cordillerra Blanca met een brief van Guillermo.
Hierin stond dat hij helaas onze expeditie niet zou kunnen meemaken, aangezien hij zijn arbeidscontracten nog niet was nagekomen. Hij is timmerman in Huaraz. Dit betekende een gevoelige klap. De vertrouwde Guillermo, die wij tijdens de Andes Expeditie 1952 zo veel konden overlaten werd vervangen door een ons onbekende drager Eliseo Vargas. Deze jongeman beschikt gelukkig wel over veel ervaring in het hooggebergte Hij heeft meegemaakt in 1952 een Amerikaanse expeditie olv William Siri en in 1954 een Amerikaanse olv. George Bell. Tijdens deze laatste expeditie is hij er in geslaagd om de noord en de zuid top van de Huascaran te bestijgen (De hoogste berg van Peru). De tweede drager, die meekwam was Marcelino Morales. Een neef van Guillermo Morales. Deze laatste had nog geen ervaring maar zag er oersterk uit. De Bennekom van de ·KNSM was net dezelfde dag in Callao (havenstad van Lima) met al onze expeditiematerialen aan boord binnen gekomen. De bagage zou de volgende dag gelost worden. Nu maar hopen dat de papieren om de bagage door de douane heen te krijgen

Onze dragers: Eliseo Vargas en Marcelino Morales

Woensdag 12 Maart werd inderdaad de bagage gelost, maar de papieren die door hulp van de Nederlandse Ambassade hebben gekregen, bleken nog niet voldoende om de bagage uit te klaren. Dit heeft precies nog 6 dagen geduurd. Gedurende deze dagen is alles in het werk gesteld om de verschillende handtekeningen los te krijgen. De werkuren in Peru zijn officieel in de zomertijd van 8 - 1 uur maar in werkelijkheid van 9 - 12. Het is dus te begrijpen dat per dag slechts weinig opgeschoten. Deze tijd in Lima was vreselijk. Passief afwachten. De gehele afwikkeling was nl. in handen gegeven van een douane agent. Dit is veel beter, want deze man kent de kneepjes van het vak en deze zijn er zeer vele. Heel wat diplomatie en ook andere dingen zijn nodig geweest om de bagage los te krijgen, maar maandagochtend 27 maart kwam de heugelijke tijding door dat alles er door ·was 's-Middags hebben een camion gehuurd en de bagage gehaald om daarmee van Lima naar Cuzco te reizen een afstand van ruim1200 km via zeer moeilijk bergterrein. 'Never part your luggage' was ons devies.

(Tussenvoegsel In mijn brieven aan mijn vrouw geef ik op niet mis te verstane wijze weer waar het oponthoud aan lag:
24 maart We zijn nog steeds niet weg maar dat is te danken aan de "fantastische " hulp van de Ned Ambassade. Geen flikker heeft de oom van Kees de ambassadeur Daubanton gedaan. Inmiddels zit ik mee hier op te vreten. Het was allemaal niet nodig geweest als Daubanton maar iets had gedaan. Hij was hier ook niet geliefd.
27 maart. Om gek te worden nog steeds afwachten, afwachten, afwachten Alles dank zij de klootzak Daubanton. De 1e secretaris van der Gaag doet er alles aan om het voor elkaar te krijgen. Het is zo moeilijk om zo te wachten, na alles zo goed te hebben voorbereid worden we door zo n flikker in het vaarwater gereden).

5 daagse reis Lima - Cuzco per camion
We besloten daarom bij onze bagage te blijven en een tocht van 5 dagen en nachten boven een camion te prefereren boven een vliegtochtje van twee uur van Lima-Cuzco. Om 3.30 p.m. hadden we voor een laag bedrag de camion gehuurd en om 4.30 waren de 91 kisten en zakken (ongeveer 2 1/2 ton) geladen. Toen volgde nog een eindeloze tocht door Lima .De chauffeur moest hier nog even een reserve band halen, daar nog even papieren halen etc. Pas om 10.30 a.m., dus **dinsdag 28 maart** vertrokken we uit Lima. Er waren nog grote moeilijkheden te overwinnen, ten eerste is het verboden in Peru om in een vrachtwagen passagiers mee te nemen.

Dit betekende dus dat wij als smokkelwaar zouden moeten worden vervoerd. We lagen boven op de bagage gewikkeld in onze slaapzakken, eveneens de twee dragers Eliseo en Marcelino. Bij elke controle (en er zijn er wat in Peru) moeten we wegkruipen. Ik geloof in het totaal op de gehele tocht zijn we zeker twintig controle posten gepasseerd. Altijd is het goed gegaan. Alhoewel het een keer bijna mis is gegaan. Het was een uur of negen 's-avonds toen we bij de controlepost Andahuylas kwamen. De politieagent keek met zijn zaklantaarn in de camion en vroeg op strenge toon aan de chauffeur : Wat zijn dat voor eigenaardige zakken (Hij bedoelde onze slaapzakken). De chauffeur antwoordde laconiek: Oh dat zijn zakken. Dat bleek schijnbaar genoeg .De logica ontgaat me echter wel. Hij voelde nog even aan een slaapzak, het was de enige slaapzak waar geen mens in lag, maar alleen maar topografische apparaten. We zijn door het oog van de naald gekropen. De eerste nacht ging het vanuit Lima steil omhoog. De volgende ochtend bereikte we het hoogste punt van onze gehele tocht. De Anticonda pas. Volgens een bord van de Shell 4800 meter en volgens een Esso bord 4853 meter hoogte. De hoogte speelde ons wel parten. De gebruikelijke hoofdpijnen kwamen weer opzetten. De tocht voerde ons langs het rijke mijngebied van Oroja. Door geweldige kloofdalen bereikten we Huancayo. We konden niet door gaan aangezien we tot de volgende morgen moesten wachten omdat dan de weg naar Ayacucho vrij gegeven werd. De weg is nl zo smal dat een dag van Ayacucho naar Huancayo en de volgende dag in omgekeerde richting gereden mag worden. De volgende dag volgde een zeer spannende tocht langs duizelingwekkende afgronden. Steeds zagen we kruisjes langs de weg staan. Bij een stopten we even. De chauffeur zei ons dat verleden maand een autobus met dertig mensen naar beneden was gestort. Alle inzittenden behalve de dronken chauffeur waren dood. Het is schrikbarend om te horen hoeveel ongelukken er langs deze wegen gebeuren. Er is ook helemaal geen afscheiding tussen de weg en de afgrond. Geen paaltjes of muurtjes. Niet dat het misschien veel helpt maar het is met zulke paaltjes bepaald minder indrukwekkend. Na een zeer lange tocht kwamen we 's-avonds in Ayacucho aan. De volgende morgen zagen we op de marktplaats afgrijselijke taferelen van armoede. Dit is een zeer arme streek in de Andes. De mensen in lompen gehuld. Nu begon een zeer merkwaardig gedeelte van onze tocht. Van Ayacucho omhoog tot 4000 meter daarna via de puna (dat noemt met de hoogvlakte op en nabij de 4000 meter) om vervolgens in een rivierdal omlaag te gaan dat de rivier zelf. In dit gedeelte van Peru stromen de rivieren in een zodanige richting, dat zij vrijwel dwars op de richting van de af te leggen weg staan. De rivieren hebben zich zeer sterk ingesneden tot soms op 1800 meter hoogte. Na eindeloze hairpin bochten kwamen we bij de rivier de Pampas 2000 meter. Van de koude puna met slechts schaars Puna gras naar beneden waar de sinaasappels groeien cactussen, suikerriet, maïs. Welk een tegenstelling over een afstand van slechts luttele kilometers. Daarna sterk omhoog richting Andahuaylas of we zagen onze weg gebarricadeerd door een omgevallen vrachtauto omringd door alle passagiers. Net 10 minuten geleden was het ongeluk gebeurd. De oorzaak een dronken chauffeur. Hij was met acht flessen bier in zijn maag vertrokken van Chincheros, 20 km bergopwaarts. Volgens de passagiers was hij rakelings langs duizelingwekkende afgronden gereden. Net op een plek van de weg waar het niet gevaarlijk was de bus omgevlogen dat noemt men dronkemans geluk. Slechts enkele passagiers waren licht gewond. Met enkele van de inzittenden zijn door gereden naar Chincheros om de politie te alarmeren. We zagen aan het spoor van de autobus dat hij een op talrijke plaatsen op slechts enkele centimeters de afgrond van honderden meters had gemist. In Chincheros aangekomen wilde de politie dat wij met de truck naar beneden gingen naar de plaats van het ongeluk. Wij beweerden echter dat de nadat de truck weer overeind was gezet de stom bezopen chauffeur de autobus weer aan de gang had gekregen (dat hadden wij nog gezien) zeker met de passagiers zijn weg had vervolgd. Onmogelijk de politie aan het verstand te brengen. Er was in het dorpje geen telefoon zodat hij de volgende controlepost niet kon waarschuwen. Wij dus weer naar beneden met politie. Hij had namelijk een troef in handen. Hij zei namelijk dat wij naar beneden moesten gaan anders kon hij ons niet doorlaten aan de controlepost aangezien het verboden was

passagiers mee te nemen. Bij de plaats aangekomen bleek inderdaad de vogel te zijn gevlogen met alle passagiers

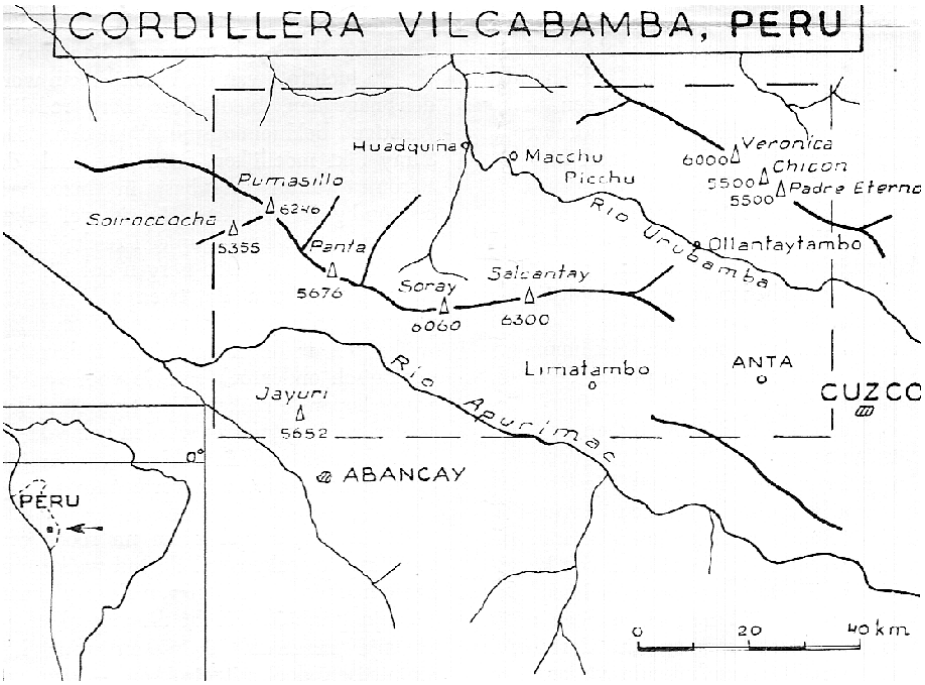

Verongelukte vrachtauto bestuurd door stomdronken chauffeur

Onbegrijpelijk dat deze weer mee de zelfde chauffeur de weg willen vervolgen. Een merkwaardige mentaliteit. We konden zo onze weg weer vervolgen en reden tot diep in de nacht door tot Andahuaylas. De volgende dag weer het zelfde beeld van de puna (4000 meter) omlaag naar de Rio Pachachaca en daarna via Abancay omhoog tot de puna boven Curahuasi. Het was inmiddels al weer nacht geworden toen wij omlaag daalden. Van de puna naar het dal van de Apurimac. Om half elf 's-avonds passeerden wij de brug over de Apurimac. Zeer indrukwekkend. De nieuwe brug is dicht bij de plaats waar de Incas een brug over de Apurimac heb geslagen. De brug is al lang geleden ingestort, alleen de ophangpunten zijn nog te zien. Zowel de oude als de nieuwe zijn hangbruggen. Daarna weer steil omhoog naar pampa de Anta 3500 meter. Daar de nacht in open veld doorgebracht. De volgende ochtend dwz Zaterdagochtend **1 April** in Cuzco gearriveerd.

Geologische exploratie ten Oosten van Nevado Salcantay

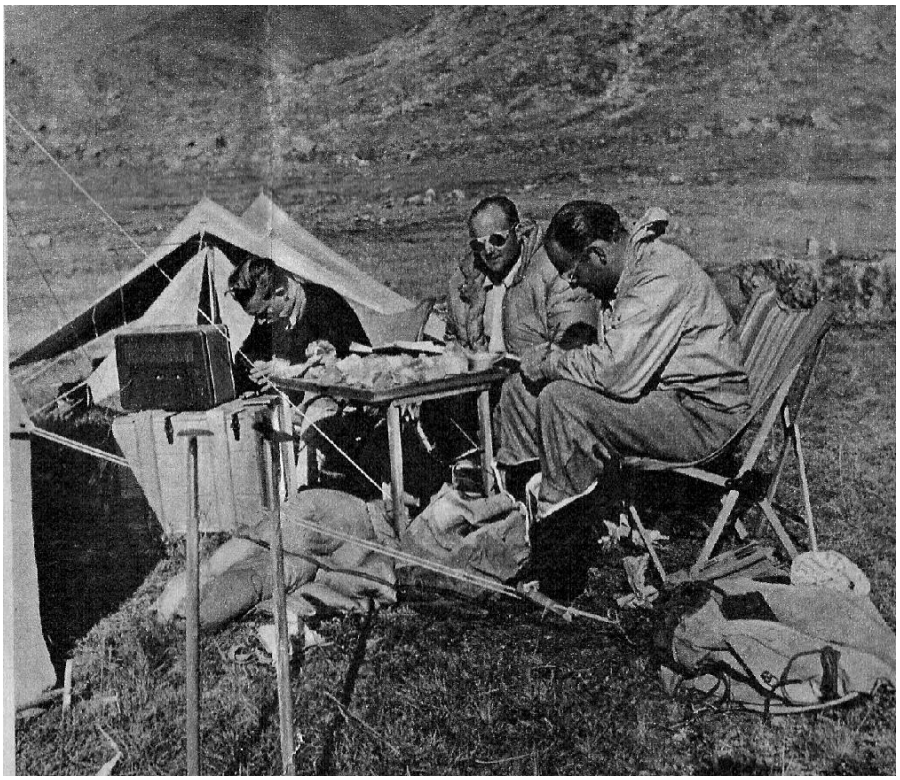
Van Maandag avond tot Zaterdagochtend heeft de tocht geduurd. We kwamen smerig en wel (baarden en bruin verbrande bestofte gezichten) kwamen we in het keurige hotel de Turistas in Cuzco aan. Gelukkig waren er nog kamers .Maar nu een plaats te vinden waar we onze spullen konden laten. Opeens kwam bij me op dat in 1952 we kennis hadden gemaakt met een Argentijnse mevrouw Señora Mayala Flury die de Amerikaanse- Franse Expeditie in 1952 naar de Salcantay had begeleid en dus zeer alpine minded. Ik kon gelukkig haar adres te weten komen en na mij heerlijk geschoren en gewassen te hebben ben ik naar haar huis getogen waar ik om 9 uur ' s-ochtends aanbelde. Zij was gelukkig thuis en ontving mij zeer hartelijk. Een vriend van haar was eveneens aanwezig Señor Ing. Abel Pacheco. Zij konden mij helpen. Pacheco is een zeer invloedrijk man in Cuzco. Zijn vader bezit talrijke haciendas ten westen van Cuzco. Binnen een uur tijd kon hij mij aan een prachtige bergplaats helpen, in werkelijkheid een niet gebruikte garage, gelegen bij ons hotel. In een woord ideaal. Hij was zeer enthousiast om onze uitrusting te zien.

Andes expeditie gebied 1956

Hij vertelde ons dat zij hij contact had met de Amerikaanse expeditie olv Fred Ayres die van plan zijn om onze zelfde berg de Nevado Veronica te bestijgen. Zij komen echter in Juni als wij hopen de berg al bestegen te hebben. Dat is dus de tweede keer dat we een wedloop met de Amerikanen hebben. In 1952 was het een Amerikaanse expeditie olv William Siri die eveneens de Nevado Huantsán wilde bestijgen. Zij lieten doorschemeren, dat zij graag een tocht met ons mee wilden maken. Dat was ook precies wat wij graag wilden hebben, want behalve het heel aardige mensen zijn, beschikt Pacheco over een grote hacienda in het zuiden van ons gebied met vele muilezels, paarden en dragers. Het kan dus niet mooier. Ik wil nog op de komst van Egeler wachten om te beslissen welke eerste tocht in ons gebied zullen maken. Egeler vertrekt Zaterdag morgen uit Amsterdam en zal volgens schema om kwart voor twee maandagmorgen aankomen. In Lima heb ik al een plaats in het vliegtuig besproken en van Lima naar Cuzco. Nu is maar de hoop dat het vliegtuig uit Nederland geen vertraging heeft. In het geval van Dijkhout was het zeker niet gegaan. Hij kwam 8 uur 's ochtends. Zij hadden motorpech gehad bij de Kaapverdische eilanden. Zondag 1 april hebben we in onze opslagplaats alle materialen gesorteerd, een enorm vermoeiend werk, waarbij de hoogte van Cuzco (3300 m) toch ons flink parten speelde. Maandagmorgen stonden wij om half negen aan het vliegveld. Vol spanning. Om negen uur kwam met een prachtige landing de DC 6 binnen, en tot onze grote opluchting stapte bleek, maar toch heel opgewekt Egeler uit. Hij had een zeer goede reis gehad. Slechts 2 uur speling in Lima om over te stappen. Heerlijk om de berichten van Nederland te horen. En wat voor berichten 2 subsidieaanvragen die wij in het begin van het jaar hebben ingediend waren toegewezen .Het Pieterlanger huizen Lambertuszoon Fonds en Het Vaderland, het Hendrik Muller Vaderlandse Fonds. Verder was het gehele manuscript van onze Cordillera Blanca expeditie 1952 de dag voor zijn vertrek geheel klaar gekomen. **Maandag 2 April** hebben we besloten om naar Sisaypampa te gaan voor een tocht van 14 dagen. Deze pampa is aan de oostvoet van de Nevado Salcantay gelegen. De hoogte van ons basiskamp zal ongeveer 4200 meter bedragen. Pacheco en Señora Flury gaan mee. Zij hebben voorgesteld om eerst naar hun hacienda te gaan iets ten oosten van Limatambo, om vandaar met hun paarden, muilezels in een dag naar Sisaypampa te gaan. Dat klinkt prachtig. Hij zal de bagage van Cuzco naar Limatambo met zijn camionetta vervoeren. Woensdagmorgen gaan we weg. Om 10 uur is alle bagage opgeladen en om elf rijden we uit Cuzco weg. Het grote avontuur tegemoet. Onderweg houden we nog tweemaal stil bij de hacienda's van zijn vader. Geweldige landerijen .Daarna naar beneden in het dal van de Rio

Colorado . Om 2 uur komen we bij de hacienda aan en wat voor een hacienda zeer luxueus ingericht met bar, zwembad incluis. Wat een heerlijke plaats om de tocht te beginnen. Het klimaat is al geheel anders als dat van Cuzco. De hoogte is 2800 meter. Señora Flury was reeds vooruit gegaan en had een zalig eten voor ons klaar gemaakt. De volgende dag bleek dat we allen te veel gegeten hadden, want de drie deelnemers hadden te lijden van een behoorlijke diarree. Egeler was er het ergste aan toe. Behalve diarree,maagkrampen etc. Bracht deze de gehele donderdag in liggende houding door, toegestopt met heerlijke drankjes van Señora Flury. Zijn buik werd zelfs ingewreven met alcohol uit een fles waarin een levende slang was gestopt. Dat schijnt te helpen. Dijkhout heeft de gehele dag zoek gebracht met het regelen van zijn instrumenten, deze waren geheel ontstemd. Het is maar goed dat we deze dag hadden om de expeditie voor te bereiden. Alles was ontregeld, zowel de instrumenten als het verloop van de lichamen van de deelnemers .

Basiskamp Sisaypampa, vlnr Dijkhout, de Booij, Egeler

Morgen is het plan om vroeg op stap te gaan, ongeveer om drie uur is het plan om te vertrekken. In alle vroegte vertrok de expeditie per camionette van Abel Pacheco beladen met proviand en uitrusting voor 14 dagen. Afgedaald tot de haciendo Sondorf waar 9 lastdieren en 6 rijdieren klaar stonden voor het vertrek. Het was een hele karavaan die daar om 7 uur in de ochtend gereed met bestemming Sisaypampa aan de Zuid oost voet van de hoogste berg van de Cordillera Vilcabamba, de Nevado Salcantay 6271 meter. Werd een zeer zware tocht, de afstand die moest worden afgelegd maar even 35 km en een pas van 4400 meter moest worden overschreden. Gelukkig konden we afgewisseld op paarden zitten, dat was zeer welkom want de hoogte speelde ons parten. We reden door het dal van de Rio Colpa een zeer sterk ingesneden dal. Het gehele aspect van het gebergte was al heel anders dan we gewend waren in de Cordillera Blanca. In de Cordillera Blanca immers hadden we het voordeel, dat we geweldige kloofdalen in konden rekken, die dwars de keten richting stonden, zodat we in een korte spanne tijds in de centrale delen van het gebergte konden doordringen. Hier is het wel heel anders, langs grillig gevormde dalen, over steile passen, etc. moesten we over de pas Cruzcasa. Deze pas zal me heugen, ik was net aan de beurt om mijn paard (Cinzano) af te staan aan Dijkhout en moest ik een stijging

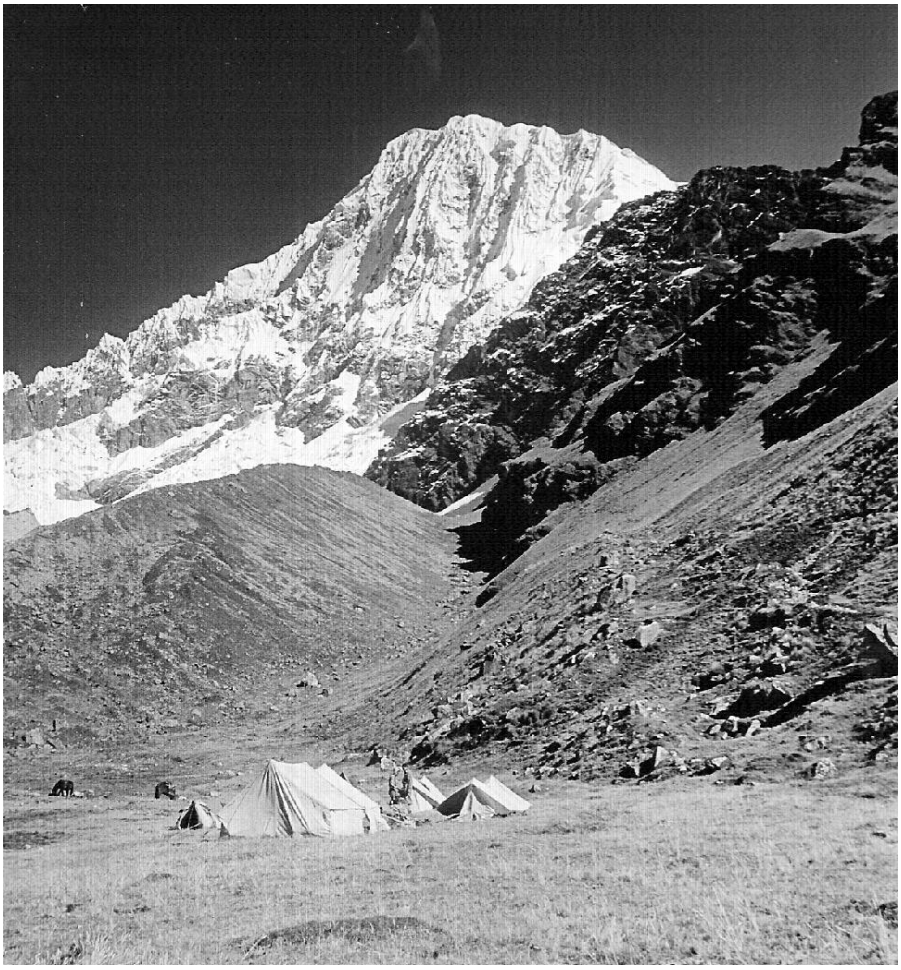
ondernemen van enkele honderden meters. Nu merkte ik pas goed dat mijn bloed nog niet het juiste getal rode bloedlichaampjes bevatte (Als men nl. goed geacclimatiseerd is, dan heeft men ongeveer 1 1/2 x zoveel rode bloedlichaampjes als normaal). Na twintig passen moest ik stil houden om weer op adem te komen om drie uur s middags werd de pas bereikt. Egeler die te paard een half uur voor mij de pas bereikte had het geluk om de machtige ijsreus van de Salcantay te aanschouwen. Toen Dijkhout en ik de pas bereikten was de berg helaas door dichte wolken aan onze ogen onttrokken. Er volgde een steile afdaling. Bij deze afdaling kwamen wij een vrouw tegen die met blote voeten in een verschrikkelijk hoog tempo de pas beklom.

Indianenvrouw met blote voeten te paard

Waar moest zij nou nog zo laat heen? Steeds weer staan we verbaasd over de enorme uithoudingsvermogen van de autochtone bevolking. We daalden af tot het dal van de Rio Pampacahuana. Dit dal vervolgde we stroom opwaarts tot we eindelijk om 5 uur s 'middags de lang begeerde plaats Sisaypampa bereikte. We waren allen zonder uitzondering geradbraakt. Nu nog snel voor het donker begon te worden onze tenten plaatsen. De grote basiskamp tent stond in een ogenblik. Het was een groot moment voor ons. In deze tent hadden we in de Cordillera Blanca zoveel meegemaakt en dat deze tent (te leen van de Nederlandse Organisatie voor Zuiver Wetenschappelijk Onderzoek) in een nieuw expeditie gebied werd opgezet is voor ons wel het teken, dat de tweede Andes expeditie een feit was geworden. Veel tijd voor filosoferen hadden we niet want nu moesten de kleinere tenten worden opgesteld 3 stuks in totaal. Daarna eten koken. Ikzelf kon geen hap door mijn keel krijgen en zocht gauw de warme slaapzak op, een duidelijk teken van soroche (bergziekte). Met een paar slaappillen (slapeloosheid is ook al een nare eigenschap van de grote hoogte). Gelukkig konden we de slaap vinden .Het was ongeveer half zeven de volgende ochtend toen we wakker werden en vol verwachting uit onze tent keken. Wat we toen zagen is helaas niet in woorden uit te drukken. Een met de morgenzon overgoten Zuidoostwand van de Nevado Salcantay. een grillige ijswand van een 2000 meter hoogte. Wat een

heerlijke plaats om tien dagen te mogen verblijven. (Sisaypampa is op 4000 meter gelegen). Ondanks onze voornemens om deze dag te gebruiken om weer op ons verhaal te komen, konden we de verleiding niet weer staan om langs de linker dalwand omhoog te klimmem tot aan de basis van de Zuidoostwand. Het was nog een behoorlijke stijging (ongeveer 500 meter). Maar onze moeite werd beloond

Het basiskamp aan de voet van de Nevado Salcantay

. Om 1 uur 's-middags stonden we onder de indrukwekkende wand. Ons geologisch oog ontdekte een interessant contact tussen de graniet (het gesteente waaruit de Salcantay grotendeels bestaat) en hoornrotsen (contact metamorfe veranderde sedimenten). Behalve de geologie van deze wand van de Salcantay was er ook nog iets anders dat ons in hoge mate interesseerde. In 1953 zijn langs deze Zuidoost wand twee alpinisten naar beneden gestort, hun lichamen zijn tot op heden nog niet gevonden. Zij waren met nog twee andere alpinisten de noord oost graad van de Salcantay aan het bestijgen, toen plotseling de sneeuw onder hun voeten wegzonk en in de steile zuidoostflank omlaag storten. Het waren de oostenrijker Kasparek (een zeer goede alpinist, een van de de eerst bestijgers van de gevreesde Eigernordwand in de Zwitserse Alpen) en de Zwitser Matzenauer). De twee andere bergdimmers keken machteloos toe hoe beide vrienden in de afgrond stortten. Zij waren het slachtoffer geworden van de gevreesde "Wachte" een luifel van sneeuw en ijs aan de lijzijde van een graat ontstaan door een constant gerichte wind. In Holland heb ik een brief geschreven aan een van de deelnemers deze expeditie met de vraag om gegevens betreffende de eventuele plaats van de slachtoffers. Ik kreeg hierop een brief vergezeld met een foto waar op duidelijk:aangegeven de zone waar de slachtoffers mogelijkerwijze te vinden zouden zijn. De onderste sneeuwhelling van de wand werd door ons ook afgezocht doch zonder enig resultaat .Het leek ons inziens evengoed mogelijk; dat de lijken al halverwege de wand in een

spleet terecht waren gekomen en als dit zou moge zijn dan zal de berg pas over een tiertal jaren zijn prooi loslaten.

De vier eerste beklimmers van de Eiger noordwand, vlnr Heinrich Harrer, Frits Kasparek, Andrel Heckmaier, Ludwig Vörg

De volgende dag **zondag 80 april** werd dan werkelijk gebruikt als rustdag. Het was ook de dag waarop lastdieren en paarden wederom terugkeerde Abel Pacheco en Mayala Flury vertrokken eveneens. De afspraak was als volgt. Als wij met ons werk klaar zouden zijn dan moesten wij een drager naar beneden sturen om muildieren op te halen. Wat hadden we het goed getroffen met Abel Pacheco. Hij zorgde voor alle transportproblemen. Beschikt zelf over vele haciendas. Ongeveer 150 indiaanse families, 50 muildieren en paarden twee camions. etc. Een dergelijke hulp is in de Cordillera Vilcabamba absoluut onmisbaar, aan gezien het anders haast uitgesloten is om paarden en muilezels te huren. Wel een heel verschil met de Cordillera Blanca alhoewel duur het altijd mogelijk is om aan transport middelen te komen. Bij de Cordillera Vilcabamba zijn ten eerste de afstanden veel groter en tevens het volkomen ontbreken van grotere plaatsen. In het dal van Limatambo (een heel klein plaatsje) een aantal grote haciendas, hierop ben je dan geheel aangewezen. Maar zonder geluk vaart niemand wel. **Maandag 9 April** gingen Egeler en ik erop uit om de geologie van de zuidoostwand van de Salcantay nader te onderzoeken. We klommen met veel moeite tot 4800 m (de hoogte van de Mont Blanc). We namen vele graniet rnonsters mee. Het bleek al spoedig dat we hier totaal nieuwe ontdekkingen deden en dat die niet zullen nalaten het ontstaan van de granieten in de Andes vanuit een ander licht te bekijken. De in 1952 verkregen ervaring op het gebied van graniet in de Cordillera Blanca was momenteel van onschatbare waarde. Het is wel merkwaardig om elke dag met een rugzak met eten te vertrekken en dan s'avonds doodmoe met een rugzak (loodzwaar) vol met stenen terug te keren. Gelukkig maar dat het in de tropen om 6 uur donker is, zo kan de dag moeilijk te vermoeiend worden en s'nachts hebben volop gelegenheid om geheel bij te komen. Om 7 uur 's-avonds liggen we in de slaapzakken om er dan de volgende dag om 7 uur weer uit te komen. **Dinsdag 10 april.** Het plan was om de noordzijde van de Salcantay te verkennen. Egeler en ik plus twee dragers met volle bepakking (proviand en een kleine tent) vertrokken om ongeveer l0 uur met bestemming Ninahuasi. Weer moesten we een steile pas oversteken(4500 meter). Het klimmen ging nu al aanmerkelijk beter. Helaas was aan de andere kant van de pas het weer zeer slecht alles zat dicht in de wolken en het begon zachtjes te regenen, al hoewel dit spoedig overging in een plens regen. Om 3 uur 's- middags hadden we er genoeg van en lieten op een vlak stukje door de dragers het kleine twee persoons tentje plaatsen. De dragers zonden we weer terug naar het basiskamp met de mededeling, dat als het de volgende dag goed weer zou zijn. dat Dijkhout (de topograaf van de expeditie) dan met een drager omhoog moest komen. In geval van zeer slecht weer, moesten ze in het kamp blijven en de dag daarop de twee dragers om onze spullen te halen. We moesten

onze plannen altijd zo indelen dat er steeds iemand in het basiskamp moest blijven dit is bepaald nodig, want in de vallei zwerft van alles rond, troepen koeien met waakhonden, verder zijn er in het gebergte poema's en vossen, die ook wel een hapje van het een of ander houden. Toen we de volgende morgen(**Woensdag 11 April)** ontwaakten was alles gelukkig uit de wolken. Een prachtige bergketen lag voor ons. Geweldige gletschers. Alle toppen nog zonder naam en onbestegen. Wat een ideaal terrein voor een topograaf. We wilden een geologische verkenning uitvoeren aan de noordwand van de Salcantay. We wachtten nog even op Dijkhout doch die kwam helaas niet opdraven. Het leek onbegrijpelijk want het weer was toch heel behoorlijk. Later zou blijken dat in het dal van het basiskamp het weer niet goed was maar bar slecht. Wat een verschil op zo'n korte horizontale afstand, een goede les voor ons. In de Cordillera Vilcabamba moet je altijd vertrekken want het weer kan is hier zo volkomen onberekenbaar. Wij vertrokken met redelijk weer doch nauwelijks een uur op pad of de boel trok weer dicht en het begon te regenen. Dikke wolkenmassa's kwamen vanuit het Noorden opzetten. Dit is in de Cordillera Vilcabamba vanuit de gevreesde richting want op nog op geen 50 kilometer naar het noorden ligt de jungle van de Amazone. De keten ontvangt dus uit de eerste hand de opstijgende vochtige luchtmassa's vanuit het oerwoud. Het weer kan dan ook opeens omslaan, een grote handicap ·voor het geologisch werk en haast nog meer voor het werk van de topograaf. Elke kans die je krijgt moet je direct benutten anders gaat het mis. Behalve een grote handicap schuilt hierin een groot gevaar voor het alpinistisch gedeelte van de expeditie. Een plotselinge weersverandering op grote hoogte is gevaarlijk. Onder een druilerige regen liepen we langzaam omhoog. Abel Pacheco had ons verteld dat aan de Noordflank van de Salcantay een mijn was. Dit werd nu ons doel. Tegen 12 uur bereikten we een vervallen huis en troffen kwartsbrokken aan doorspekt met molybdeniet. Nu moesten we alleen nog de mijn zelf vinden. Opeens verdween het pad onder de sneeuw. Het zicht was niet meer dan enkele tientallen meters. Om 2 uur hebben we onze pogingen opgegeven we waren ongeveer op een hoogte van 4750 meter. We hebben nog even gewacht in de hoop dat .de wolken zouden optrekken. maar dat bleek een ijdele hoop te zijn. Moe en wel keerden we in onze kleine tentenkampje terug. Om 7 uur lagen we weer in onze slaapzakken maar de rust werd niet gevonden. Egeler kreeg een niersteenaanval op 4300 meter. Dat is geen sinecure. De injectiespuit was tijdens het transport gebroken. Egeler beschikte alleen nog maar over poeders (lang niet zo sterk als injectie van morfine). Het was vreselijk voor hem. lk maakte een warme kruik en na een lijden van enkele uren begonnen de poeders te werken kon hij de slaap om 10 uur eindelijk vatten. De volgende morgen was het redelijk weer. We verwachtten de dragers tegen een uur of negen, maar wie kwamen er om 10 uur Dijkhout met Eliseo Vargas. Dijkhout had zijn gehele topografische apparatuur meegenomen .
Dat betekende een bijna 40 kg zware rugzak voor de drager Eliseo Vargas. De plannen werden nu weer veranderd. Dijkhout zou. hier twee dagen alleen blijven en wij zouden met Eliseo Vargas naar het basiskamp terug gaan. Egeler klom die dag moeilijk na al die morfine poeders Was het nog een wonder dat hij betrekkelijk snel klom .Om 12 uur waren we weer terug in het basiskamp. Onderweg kwamen we nog een vrouw te paard tegen (weer met blote voeten niet het paard maar de vrouw). Heerlijk weer in zo'n luxueus kamp terug te komen. ons basiskamp beschikt nl over een groot comfort. Veldbedden, tafels,stoelen en zelfs een radio (deze behoort alleen gebruikt te worden voor het opvangen van tijdseinen, noodzakelijk voor de astronomische plaats te bepalen). Nu Dijkhout er niet was, gebruikten wij de radio voor het ontvangen van de zo stimulerende Peruaanse muziek. **Vrijdag 13 April**. Zogenaamd een ongeluksdag, maar voor ons een ware geluksdag. Ons plan was om naar de pas Incachirisca te gaan (Dit betekent de pas waar de Inca verkouden is geworden). Deze pas ligt ten Zuiden van de Salcantay. We hoopten daar het contact tussen de graniet en de sedimenten aan te treffen. Terwijl we begeleid door Marcelino in het dal ten Zuiden van het basiskamp omhoog liepen zagen we plotseling recht voor ons uit gesteenten die ons veel aan granieten deden herinneren.

Links: De Booij geeft instructies aan Hans Dijkhout. *Rechts: De geodeet Hans Dijkhout in actie*

Dat was volkomen een verrassing. Onze vermoedens bleken juist te zijn Marcelino Morales werd ingeschakeld om langs steile hellingen omhoog te klimmen om gesteente monsters te verzamelen. Het weer was in de morgen betrekkelijk goed maar tegen het middag uur trok alles weer dicht en begon het te sneeuwen. We stegen geleidelijk naar de pas (ongeveer 4750 meter) en toen wij op de pas arriveerden hadden wij een onbeschrijfelijk geluk want opeens scheurden de wolkenmassa uiteen en lag voor ons een aangrijpend schouwspel. De machtige bergreus van de Nevado Salcantay en de ragfijne piek van de Nevado Soray. Deze laatste berg was een van de alpinistische doelen maar bij het aanschouwen van deze zeer lastig bestijgbare ijsreus, zonk de moed ons in de schoenen. Dat zou wel eens iets te hoog gegrepen kunnen zijn. Zou een tweede bestijging van de Salcantay niet veel geschikter voor ons zijn, dan de haast onmogelijk lijkende Soray. De toekomst zal uitmaken wat we uiteindelijk gaan doen. Belangrijker is in de eerste plaats ons wetenschappelijk werk. Tot nu toe heeft de geologie van de Cordillera Vilcabamba onze verwachtingen ver overtroffen. We konden van onze pashoogte gewoon geen afscheid nemen zo indrukwekkend mooi was de omgeving. Onophoudelijk klikten de camera's. Gelukkig beschikten we nu over een heel wat betere apparatuur dan in 1952. We kregen immers van het Prins Bernhard Fonds de gelden om een hypermoderne apparatuur aan te schaffen. Een nieuw type Leica met telelens en groothoeklens verder de onvolprezen Rolleiflex etc. Moe maar voldaan kwamen we terug in het basis kamp waar Eliseo ons opwachtte met heerlijk thee. **Zaterdag 14 April** terugtocht naar de bewoonde wereld. Eliseo Vargas direct naar Limatambo om Pacheco te waarschuwen om paarden en muildieren naar boven te sturen. Marcelino Morales naar Dijkhout om zijn tentenkampje te evacueren. Nadat deze het kamp zouden bereiken zouden Egeler en ik met Marcelino al geologie doende naar Limatambo vertrekken met een tentje op de rug mee(dwz op de rug van de drager). Om 10.15 kwam Dijkhout in het basiskamp terug. Hij had het niet bepaald luxueus gehad. Donderdag had hij een niets kunnen doen aangezien het de gehele dag heeft gesneeuwd. Vrijdagochtend ging het iets beter. Hij heeft toen de tegenovergelegen keten kunnen in meten. Doch om de horizontale afstand tot de bergketen te weten te komen moet:hij de bergtoppen ook nog van een tweede punt kunnen inmeten. Hij heeft in zijn eentje geprobeerd om een rotspunt te bereiken, waarvan vandaan hij deze metingen zou kunnen verrichten. Doch het bleek te steil, vooral met de zware uitrusting. Aardig is nog dat hij een signaal heeft gevonden (op elkaar gestapelde rotsblokken) van de topograaf A.H. Bumstead die in 1912 tijdens de expeditie van Hiram Bingham een uitstekende kaart van een gedeelte van ons gebied heeft gemaakt. Voor dit gedeelte van het gebied waar Bumstead dus al topografische waarnemingen heeft gedaan. was het niet zo erg dat Dijkbout niet ten volle slaagde. Het was in ieder geval een

zeer goede oefening het valt niet mee om hier te werken. Grote hoogte, weinig zicht. Van alle kansen gebruik maken Bumstead schreef indertijd in de National Geographic Magazine dat het werk in de Cordillera Vilcabamba vele malen je geduld op de proef stelt en dat het steeds was een "racing with the clouds" is. Dat is nu onze gevleugelde uitdrukking geworden. Steeds op je qui vive zijne. Dijkhout was dus terug in het basiskamp en moest dus zorg dragen voor het ontruimen van het basiskamp nadat de muilezels zouden zijn aangekomen, dat kon Zondag of Maandag zijn. Hij werd dus weer alleen achter gelaten. Egeler en ik begonnen dus aan de terugtocht. We voerden een verkenning uit in het dal stroomafwaarts van de rivier de Pampacahuana. Daarna omhoog naar de pas Cruzcasa. Even na de pas op 4300 meter richtten we ons kampje in. Met zijn drieën moesten we in een tweepersoonstentje slapen. Het ging prima. De volgende ochtend(**Zondag 15 April**) verrichtten Egeler en ik nog enkele geologische waarnemingen om 12 uur s'middags daalden we af naar Limatambo. Het was nog een heel eind lopen maar tegen 5 kwamen we in de hacienda Sondorf aan waar we door Pacheco, Mayala Flury en Senora Hangelsdorff de eigenaresse van de Hacienda) aller hartelijkst werden onthaald. Een heerlijk diner wachtte ons. De volgende dag hebben we ons bezig gehouden met de geologie van het dal van Limatambo en Dinsdagmiddag was de expeditie eigenlijk pas afgelopen, want toen arriveerde Dijkhout met de hele karavaan lastdieren. Alles was zonder ongelukken afgelopen tijdens zijn verblijf, alleen in het basiskamp had hij nog een groot dier gezien, maar nadat we hem uitgehoord hadden bleek het waarschijnlijkst toch wel een hond. Meteen kwamen de verhalen los over poema's, vossen, beren etc. Pacheco vertelde dat_de poema alleen lopende paarden bespringt en ze dan de afgrond in werkt De poema heeft dan nog net de tijd om van het vallende pad af te springen. Eliseo Vargas heeft tijdens zijn tocht terug naar Sisaypampa gezien hoe 'een geweldige condor een schaap uit een kudde wegpikte, ondanks het verzet van een toegeschoten ram. De expeditie was nu afgelopen. **Woensdag 18 April** met de vrachtwagen van Pacheco terug naar Cuzco. Het wetenschappelijk resultaat van de eerste tocht was een 200 tal stenen in de plaats voor een 200 kg eten.

Geologische exploratie ten oosten Nevado Veronica

Het volgende project luidt als volgt: **Maandag 23 April** met de vrachtwagen van Pacheco volgeladen met proviand en uitrusting voor een maand met bestemming Piri (dichtbij Ollantaytambo) in de vallei van de Urubamba. Vandaar uit zullen we het gebied van de Veronica geologisch en topgrafisch onderzoeken. Hier zal Dijkhout het zwaar krijgen. Er. bestaat geen enkele goede kaart. Geologisch zullen we het eveneens moeilijk krijgen aangezien de uitbreiding van de granietbatholiet niet bekend is en we dus vele verkenningen moeten uitvoeren voordat we aan detail werk kunnen beginnen. Er wacht ons ook nog een andere taak. Het verkennen naar een eventuele bestijgings route van de Nevado Veronica (ongeveer 6000 meter hoogte). Na een week zal zich bij ons voegen de fransman Lionel Terray. Hij zal ons op de geologische tochten vergezellen en vast acclimatiseren. **15 Mei** begint de eigenlijke aanval op de berg de Veronica. Er zijn dit jaar drie expedities die het op deze berg gemunt hebben. De Frans- Hollandse expeditie, een Amerikaanse Expeditie olv Fred Ayres(deze hebben in 1952 de Salcantay beklommen)en verder een Engelse expeditie olv John Kempe met als deelnemers o.a. Westmacott en George Band (Deelnemers van de succesvolle Everest Expeditie in 1953). Het ziet er naar uit dat wij het eerste aan de basis van de berg zullen verschijnen, immers de twee laatst genoemde expeditie zullen in het gebied verschijnen als tegen de tijds ,dat wij hopen de Veronica bestegen te hebben maar ja het kan ook anders lopen. Het grote vraagteken is hier in de Cordillera Vilcabamba het weer. We zien in ieder geval de toekomst met vertrouwen tegemoet .Een heel belangrijk punt is wel dat we de volledige hulp hebben van Abel Pacheco. Verder zijn de deelnemers van de expeditie goed geacclimatiseerd. Tot over 14 dagen, dan volgt een beschrijving van de wetenschappelijke verkenningen in het gebied van de Veronica met tevens bijzonderheden over de Inca ruines die in het dal van de Urubamba te vinden zijn. Eind mei volgt dan een verslag over de eventuele beklimming van de Veronica. Op **maandag 23 april** reed inderdaad de vrachtauto

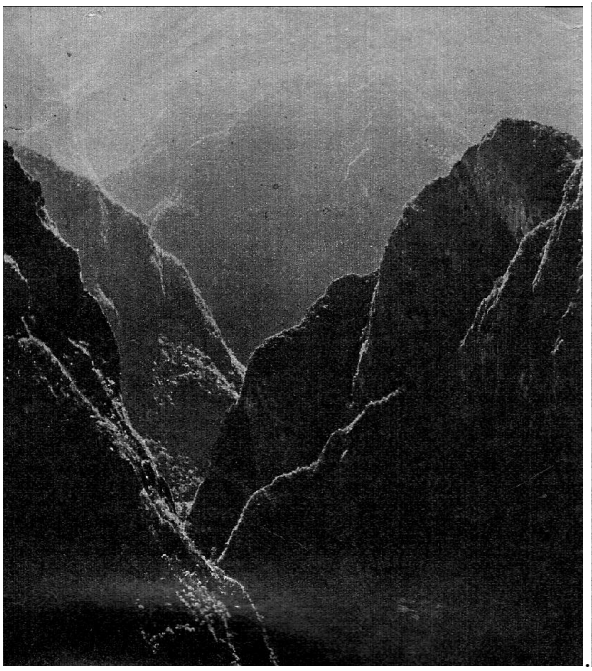
van Abel Pacheco uit Cuzco weg met bestemming Piri in het dal van de Urubamba. Om 1 uur s' middags werden voor de opslagplaats in Cuzco de kisten, zakken etc ingeladen. We hadden zowel voor het geologische gedeelte als voor het alpinistische gedeelte geprepareerd. Er volgde een onvergetelijke tocht over de uitgestrekte hoogvlakte ten westen van Cuzco. Tot onze grote verrassing zagen we de prachtige ijspyramide van de Nevado Veronica. Het was een indrukwekkend ogenblik. Zouden we er in slagen deze prachtige Andes reus te bestijgen. Tegen het vallen van de avond dalen we af van de hoogvlakte naar het diep ingesneden dal van de Urubamba of ook wel geheten de Vilcanota. Het is een vreugdevol weerzien. We hebben immers zoveel herinneringen aan deze rivier. In 1952 maakten wij langs deze rivier een onvergetelijke kanotocht naar het hartje van de amazone jungle. We rijden langs de vele maïsvelden van de Urubamba vallei ,overgoten door een gouden avondzon. Steeds kunnen we de Veronica zien. Hoe dichter we er bij des te onheilspellender wordt zij. Even voorbij Pacchar rent een groot varken vlak voor onze auto. Hij krijgt een flinke tik van het voorwiel en verdwijnt onder de auto .Als we achteruit kijken zien we het varken omgekeerd op de weg liggen. We denken niet anders of het beest is dood, maar even later geeft hij een rauwe gil en verdwijnt in een ren in de maïsvelden. Tegen donker wordt Piri bereikt. We hebben een introductiebrief bij ons voor de haciendero in Piri .Tot onze grote verbazing arriveerden we bij een kleine landhuisje te midden van uitgestrekte maïsvelden. Wij krijgen van de haciendero Don Julio de volledige beschikking over luxueus ingericht huis De nacht valt angstig snel, maar gelukkig is het volle maan. Een fantastisch schouwspel..De Veronica kunnen we duidelijk zien. De top bestaat uit een geweldige gletscher. Van deze kant hoeven we de berg niet te bestijgen want de overhangende ijsmassas zijn ongenaakbaar. Mayala Flury en Abel Pacheco weten in een ogenblik tijd een heerlijk maal te preparen. Vannacht slapen we nog het landhuisje, maar de volgde, de dag zullen we proberen een basiskamp in te richten. Het is wel een zeer merkwaardig gebied. In enkele uren tijds langs een zeer goede autoweg of met de trein kan men vanuit Cuzco Piri bereiken en heeft men de beschikking over de comfort van een landhuis. .Is dit nu het zo onbekende expeditie gebied Men zou zeggen van niet doch wijkt men slechts enkele kilometers van de begane wegen af dan zit men in de wildernis. De volgende dag **24 April** beginnen we met het installeren van het basiskamp een gedeelte van een akker wordt schoongemaakt en in een ogenblik staat de grote tent en een paar kleine tweepersoons tentjes. Het proviand wordt uitgezocht Wij moeten zorgen tenminste een maand met onze voorraad uit te komen. Wij kijken met argusogen naar de omringende bergen. Wat zou de geologie van dit gebied ons brengen? Tot nu tot is nog geen enkele geologisch onderzoek van dit terrein uitgevoerd. Alles wat we vinden is dus totaal nieuw. Nu al hopen dat de structuur interessant is en dat op een:niet te grote afstand de graniet is ontsloten. **Woensdag 25 April** gaan Egeler en ik er voor twee dagen op uit. Naar het dal van de Rio Pampachuana. Dijkhout gaat met een drager het Urubamba dal ten westen van Piri inmeten, zodat hij aansluiting hoopt te krijgen met de kaart van Bumstead. Abel Pacheco en Mayala Flury gaan met de vrachtauto terug naar Cuzco , maar zij zullen :zondag 6 mei bij onze expeditie voegen, als ook Terray en de Zwitser Jenny zijn gearriveerd We gaan dan ons basiskamp verleggen van Piri naar de noordzijde van Veronica. Egeler en ik. gaan met de trein van Piri naar Quente stroomafwaarts. Om 1 uur s'middags staan we aan de ingang van het zijdal Pampahuana. We volgen een oude Incaweg en komen langs oude Inca ruines. Het is verbijsterend wat de Incas hebben gepresteerd. Soms gaat de weg langs steile wanden omhoog en hebben ze in de graniet trappen uitgehouwen. Als men dit dal een dertig tal kilometers stroomopwaarts vervolgt komt men weer uit bij Sisaypampa, waar we reeds enkele weken verbleven. We hopen ongeveer de helft van deze afstand omhoog te lopen om op zo'n manier geologisch aansluiting te krijgen met ons vorig onderzoek. s-Avonds bereiken we een heel klein gehuchtje Huallabamba. Gauw wordt het twee persoonstentje opgeslagen. Eliseo Vargas onze drager zorgde voor een heerlijk maal, tenminste dat hopen we te krijgen maar·tot onze bittere teleurstelling is het vlees in blik bedorven, zodat we ons alleen met macaroni tevreden moeten stellen. We hebben ons tentje naast een indianen woning gezet. Als men in dit huis kijkt gelooft men zijn eigen ogen niet. Op

de lemen grond liggen een viertal kinderen te slapen bij een smeulend vuurtje. De rook blijft in het huis want zij hebben geen schoorsteen Het pasgeboren kalf slaapt eveneens in huis, verder nog een aantal honden en guineese biggetjes. De indianen zijn erg schuw en pas nadat we met toffees,chocolaatjes de kinderen hebben verwend is de verhouding iets beter . We krijgen aardappels en melk in ruil voor onze lege conserven blikjes (dit is een zeer gevraagd product ,zij gebruiken het als: pannetjes, doosjes etc). De indianen spreken geen woord Spaans, zodat we alleen maar met Ketschua terecht kunnen, dwz met de enkele woorden die ik van deze ontzettend moeilijke taal ken. De volgende dag gaan we een zijdal in en vonden het zo begeerde contact tussen schisten en graniet. We vervolgen een tijdje een oude Inca weg doch op het laatst zien we dat het pad totaal overwoekerd is en volkomen onbegaanbaar. We hebben echter genoeg gezien van de geologie en keren terug naar de vallei van de Urubamba. We hopen een vrachttrein te pikken, die s' middags tegen drie uur de richting van Piri omhoog gaat .Helaas missen we deze trein grandioos, zodat er niets anders opziet dan 15 km langs de spoorbaan naar Piri terug te lopen. We krijgen tijdens deze tocht noch een prachtige gezicht op de zuidzijde van de Nevado Veronica. Ongeveer halverwege ontmoeten we Dijkhout die met twee dragers een kampje heeft ingericht aan de kant van de spoorbaan. Zijn ervaringen zijn minder gunstig, Door de rails is de afwijking van de magneetnaald zeer storend Verder was bijna zijn instrument aan gruzzels geweest, want een uitstekend punt van een voorbij rijdende trein gooide zijn instrument om maar hij heeft met een grote tegenwoordigheid van geest nog net kunnen opvangen. We lieten hem achter en vervolgden onze weg. Geradbraakt kwamen we tegen 5 uur s'avonds in ons basiskamp aan. Egeler was erger aan toe want hij had zijn beide hielen doorgelopen zelfs tot bloedens toe. De volgende dagen was Egeler dan ook uitgeschakeld om geologisch werk te doen. We hopen dat het niet meer dan een dag of twee zal duren. Inmiddels ga ik de volgende dag met de drager Onofrio stroomopwaarts van Piri naar Ollantaytambo. Bij Ollantaytambo zijn behalve zeer interessante geologische formaties ook nog bijzonder fraaie pre-Inca ruines aanwezig. Het is onbegrijpelijk als zij de stenen hier naar toe gekregen hebben, want de bouwsteen is een rode porphyr die zeer hoog aan de andere zijde van de Urubamba voorkomt. De wijze waarop deze geweldige blokken zonder cement aan elkaar zijn gevoegd is eveneens onbegrijpelijk. Het is natuurlijk wel duidelijk dat zij over een enorme hoeveelheid slaven beschikten. In Ollantaytambo doen we nog enkele inkopen, en keren daarna weer naar ons basiskamp terug. Egeler's voeten zijn nog niet genezen zodat besloten wordt, dat ik de volgende dag er zonder hem op uit zal trekken

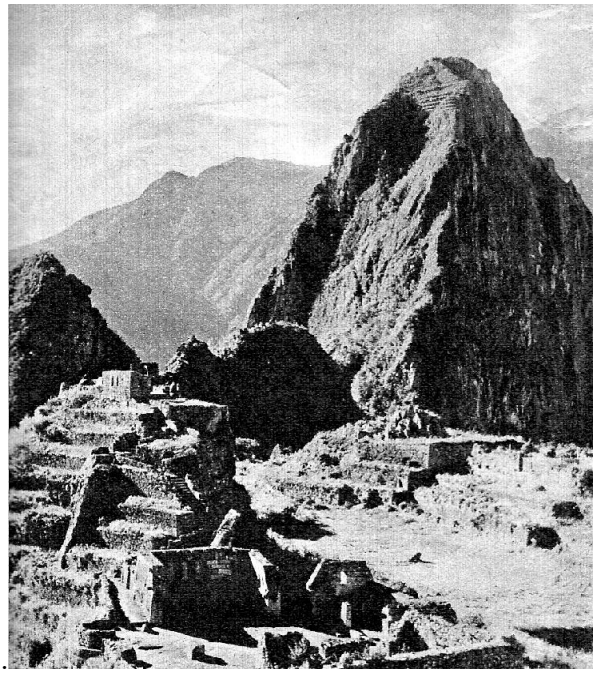
Voettocht langs de rivier de Urubamba van Piri naar Huadquiña

Het plan is een tweedaagse tocht .Van Piri naar Huadquiña langs de spoorbaan te lopen dat is een kleine 50 km. Ik neem Eliseo Vargas als drager mee. Zaterdag 28 April vertrekken we met een tentje en proviand voor twee dagen. Het doel is om langs de spoorbaan elke 500 meter een graniet monster te nemen (vanaf even ten westen van Piri tot even voor Huadquiña is de Urubamba steeds ingesneden in de grote graniet batholiet van de Cordillera Vilcabamba). Dit is van belang aangezien de granietmonsters later in het laboratorium van het geologisch instituut een mineralogisch zowel chemisch onderzoek kunnen uitvoeren. De resultaten hiervan zijn zeer belangrijk, want het zal ons een idee geven omtrent de samenstelling van en de variabiliteit van het graniet lichaam. Dit is tevens van belang om deze graniet intrusie te kunnen vergelijken met granietlichamen die elders in de Andes voorkomen,bv met de tonaliet intrusies die wij in 1952 in de Cordillera Blanca onderzochten en wordt een schitterende tocht .De Urubamba heeft zich wel op een fantastische manier ingesneden. Het hoogteverschil is indrukwekkend. De rivier stroomt ongeveer op een hoogte van 2000-1500 meter terwijl de omringende tot ruim 5000m en zelfs in het geval van de Salcantay tot over de 6000 meter. Dit is volkomen uniek. Een tropische begroeiing in het dal; thee plantages,bananen etc en de aangrenzende bergen bedekt met eeuwige sneeuw en ijs. De Inca's hebben wel een zeer geschikt terrein uitgekozen om zich tegen de

Spaanse veroveraars te beveiligen We vorderen: vrij gestadig en arriveren tegen het vallen van de nacht in het dorpje Macchu Picchu

Diep ingesneden dal van de Rio Urubamba

De Inca vestingen bij Macchu Picchu

Onmetelijke steile granietwand omringen ons, de begroeiing is al haast tropisch (2000 meter). We slaan ons tentje op een grasveldje. Nauwelijks zijn we klaar of daal komt een politie op ons af, en vraagt of we gek zijn. Hij zegt nl dat het hier krioelt van de giftige slangen. Nog een paar dagen geleden is een indiaan door een ader gebeten en was binnen drie uur dood. Hij stelt ons voor om het kampje in de dorpstraat op te slaan. We volgen zijn goede raad natuurlijk dankbaar op. In een klein restaurant eten we bijzonder slecht en daarna verdwijnen we in onze slaapzakken. Als we de volgende morgen wakker worden bemerken, dat een van onze geologische hamers is gestolen. Natuurlijk de mooiste. Gelukkig dat ze niet alle bij hebben gestolen want anders hadden we onverrichter zake naar het basiskamp moeten terugkeren. Het was wel een brutale stunt, want de hamer lag de tent aan mijn voeteneind. De politie heeft tevergeefs getracht de dader op te sporen. Met hamer in de hand hebben we verder de Urubamba stroomafwaarts vervolgd. Hoog boven ons zagen we adelaarsnest van de Incas liggen. De ruines van de oude Inca stad hopen we nog eens op een andere keer te bezoeken. De Urubamba slingert in dit gebied enorm. Langs de rivier leggen we bv 20 km af terwijl hemelsbreed de afstand niet groter is dan een 5 tal kilometers. De rugzak van Eliseo wordt steeds zwaarder, maar hij draagt zijn vracht met plezier. Tijdens onze afdaling van Macchu Picchu naar Huadquiña hebben· we nog een waar avontuur beleefd. Op een smalle spoorbrug over een snelstromende zijrivier van de Urubamba,stonden Eliseo en ik te kijken naar de geweldige granieten wanden. We waren zeker dat ar geen trein zou komen, want het was zondag en dan zijn er geen treinen. Waarom weet ik niet maar ik voelde opeens dat er gevaar dreigde ik keek naar rechts en zag op nog 50 meter .van ons af een trein aankomen. Door het gebulder van de bergstroom hadden we de trein niet aan horen komen. Ik gaf een rauwe kreet en rende zo snel als mogelijk van de brug, Eliseo achter me aan, nauwelijks waren we veilig en wel van de brug af of de trein stormde in grote vaart langs ons heen. Dat was op het nippertje. Met knikkende knieën kijken we naar de snel verdwijnende trein. Hadden we de trein niet aanzien komen waren we zonder enige twijfel verongelukt, want de brug is smaller dan de totale breedte van de trein. Een sprong van de brug af had ook niet veel gegeven, aangezien de rivier 40 meter lager lag. Het geluk is ons die dag wel bijzonder goed· gezind geweest.

Het personeel van de trein Cuzco-Huadquiña

Als we in Huadquiña tegen de middag arriveren hebben we een 80 tal granietmonsters verzameld. De rugzak weegt tenminste 45 kg. Bij Huadquiña houdt de granietbatholiet op en zijn hier devonische gesteenten ontsloten, die we reeds in 1952 bestudeerd hebben tijdens onze reis van Cuzco naar de jungle van de Amazone. Doordat de Urubamba niet meer in de compacte graniet is ingesneden, maar in de zachtere devonische gesteenten, verbreed het dal zich enorm. Vele bananen plantages .Het is wel een merkwaardige sensatie om in twee dag marsen van de met sneeuwbedekte gebieden af te dalen in een zuiver tropisch gebied. De mensen zijn hier bijzonder smerig. De indianen zijn hier gebracht van de hoogvlaktes. Hun constitutie is hier niet op berekend. Er komt nog bij dat zij hier allerlei gemene ziektes opdoen, die zij op de hoogvlaktes nooit hadden gekregen. Het grootste gevaar is de tuberculose. De tuberkel bacil is op grote hoogte waar de indianen eigenlijk niet actief. Komen deze mensen nu in lager gelegen gebieden dan worden zij dadelijk besmet met tuberculose, daar zij geen antistoffen bezitten is de catastrofe onvermijdelijk. In het dorp Quillabamba(ongeveer 30 km stroomafwaarts van Huadquiña werd bij een onderzoek aangetoond dat ongeveer 95 % tuberculose had. Even buiten het dorp Huadquiña plaatsen wij ons tentje aan de kant van de weg. Het is een zondag en de helft van bevolking heeft zich te goed gedaan aan onmetelijke hoeveelheden agua ardiente (brandewijn van een 50%).Onbeschrijfelijke taferelen. De volgende ochtend was het een ware race om een plaatsje in de trein te bemachtigen. Alleen al om een kaartje te kopen kost een grote inspanning. Zowel voor de eerste als voor de tweede klas stonden reeds de vorige avond een hele rij mensen te wachten, ruim 12 uur in de rij staan voor een spoorkaartje. Eerst stuurde ik Eliseo erop uit om in de rij te staan Maar hij kwam met een verwilderd gezicht terug met de mededeling dat het hem niet zou lukken. Ik ben er toen op uit getrokken en binnen één minuut had ik het kaartje. Dat is nu een typisch voorbeeld om de verhoudingen te schetsen in Peru. Omdat ik een blanke ben en geen Indiaan mocht ik via een achterdeurtje naar binnen en werd ik door deze ambtenaar direct geholpen voor een honderd tal schreeuwende en vechtende indianen. Het bleek dat alleen maar eerste klas kaartjes verkocht worden zelfs voor tweede klas rijtuigen. De arme stakkers die voor het tweede klas loket de gehele nacht hadden staan wachten, hadden dat voor niets gedaan en konden zij niet met de trein mee zodat zij genoodzaakt waren om tot de volgende dag te wachten in de hoop nog niet eens met de zekerheid een kaartje te bemachtigen voor de trein. Voor het vertrok van de trein is er een levendige handel. Alle tropische vruchten kan men hier haast voor niets kopen, grote sinasappels en bananen per stuk voor 2 cent. Na veel wringen en vechten komen we eindelijk in de trein en om precies 9 uur rijden wij weg. Na een drietal uren komen wij

weer in Piri. Egeler is gelukkig weer genezen en heeft zelfs de vorige dag een zeer productieve geologische dag re opzitten. Helaas had hij de afgelopen nacht weer een hevige niersteen aanval gehad. Gelukkig was Dijkhout in het basiskamp om hem te verzorgen. De resultaten van het topografische werk worden gelukkig iets bevredigender. Alleen de astronomische plaatsbepaling was letterlijk en figuurlijk in het water gevallen, aangezien toen hij net zijn theodoliet had opgesteld werd de hemel bedekt en begon het even later te regenen.

Rondtocht gebied ten noorden van de Nevado Veronica

Nauwelijks in het basiskamp gearriveerd of we horen luid getoeter. De auto van Pacheco met Terray. Helaas niet zoals we verwachtten de in la Paz wonende Zwitser Raymond Jenny. Terray had ongeveer 300 kg bagage bij hem en wat voor bagage. De prachtigste alpine uitrusting die men zich maar denken kan. Voor ieder van ons, blauwe nylon slaapzakken, donsvesten, speciale door Bally vervaardigde bergschoenen voor de grote hoogte,rugzakken, wanten, en weet nog wat meer. Als kinderen zo blij verkleden we ons onmiddellijk in deze nieuwe hooggebergte uitrusting. De equipe van 1952 was weer in de basiskamp tent verenigd. Raymond Jenny had de vorige dag in Cuzco moeten arriveren, maar door treinstaking La Paz-Cuzco is hij zeer zeker vertraagd. Ons plan is nu om. de volgende dag met Terray een tocht te maken ten Noorden van de Veronica hoofdzakelijk voor een geologische verkenning, doch ook om een eventuele bestijgingsroute van de Veronica te zoeken. Het zou. tevens een goede trainingstocht zijn voor Terray.

Dinsdag 1 Mei vertrokken wij uit Piri, Egeler,Terray,De Booij en de dragers Eliseo en Marcelino. We vervolgden het dal ten noorden van Piri. Bij een kleine nederzetting gekomen werden we hartelijk verwelkomd door een Indiaan die ons gekookte aardappels en verse kaas aanbood. Na deze hartversterking zijn we doorgeklommen tot een hoogte van ruim 3900 meter tot het dorpje Tashtajoc. Het tentenkamp werd snel opgeslagen aan de oever van een heerlijk bergstroompje. Alvorens dit te kunnen doen moesten we een gehele kudde lama's en alpaca's wegjagen. Een waarlijk elegant gezicht is het om zo'n kudde te zien weg galopperen. Tijdens de nacht kreeg Egeler weer een nieuwe aanval van niersteen, zodat hij voor de volgende dag uitgeschakeld bleek. Terray en ik besloten daarop een verkenning uit te voeren van het gebied ten noorden van de Veronica. Terray was nog in het geheel niet geacclimatiseerd en klom al hijgende tegen de steile berghellingen .Het werd een dag vol nieuwe ontdekkingen. Ten eerste de geologie, de gesteenten waren hier geheel anders. Ik herkende ze meteen want het waren dezelfde gesteenten welke wij tijdens onze tochten in 1952 zowel ten westen als ten oosten van dit gebied hadden waargenomen. De lei-zandsteen serie van het Devoon.Dit betekende zeer veel voor ons, want hierdoor kregen we aansluitingen met de vorige door ons onderzochte gebieden. We klommen door tot ongeveer een pas van ruim 4600 meter. Het weer was slecht geworden. We zaten in de wolken het begon tot overmaat van ramp flink te hagelen. Ik had zo gehoopt een blik te kunnen werpen in de noordelijk gelegen gebieden , welke volgens de topografische kaart grotendeels oerwoud zouden moeten zijn het begin van het amazone bekken. Ik zei tegen Terray dat ik tenminste enkele uren op een opklaring wilde wachten. Hij had hier weinig oor naar, want hij zei. dat het weer hopeloos was. In de Alpen zou hij ontegenzeggelijk gelijk hebben gehad, maar hier aan de rand van het oerwoud is het totaal anders. Het weer kan opeens slecht als goed worden. Nauwelijks waren we bezig om hierover een discussie te beginnen of opeens scheurden de wolken uiteen en zagen een onvergetelijk schouwspel. Op nog geen 20 km afstand een bergketen met ijsreuzen van tenminste 5500 meter. Een volkomen onbekend gebergte, tenminste nog nooit op een kaart aangegeven óf in een publicatie genoemd. Zo dicht bij de civilisatie nog volkomen terra incognita. We maakten gauw van de gelegenheid gebruik om zoveel mogelijk de fantastisch schone bergketen op de gevoelige plaat vast te leggen. Veel tijd werd ons niet gegund want na enkele minuten werd de keten weer aan ons oog onttrokken. Wat een prachtig werk voor onze topograaf Dijkhout om deze bergen in te meten. Een volkomen onbekende bergketen ontdek je niet iedere dag in Nederland. Het geluk was ons weer goed gezind want in de zuidelijke richting kijkend zagen wij de prachtige ijspiramide van de Nevado Veronica. Wat een schone

berg. Terray opeens in zijn element, steentjes oprapen vindt hij maar een raar gedoe. Een nieuwe weg vinden op een onbestegen berg is echter een kolfje naar zijn hand. Het zijn meesters oog weet hij mij een mogelijke bestijgingsroute aan te wijzen en daarbij tevens voorspellend dat er een paar gemene passages zouden kunnen voorkomen in de lagere gedeeltes van de berg (iets wat overigens volkomen is uitgekomen). Bij het aanschouwen van deze ijsreus bekroop me wel even de angst of we niet te hoog gegrepen hadden. Maar Terray stelde me gerust met de mededeling dat deze berg in ieder geval makkelijker zou zijn dan de door ons in 1952 bestegen Huantsán. Alleen is hier het grote vraagteken het weer. Het plotselinge veranderde van het weer is voor de beklimming van de Veronica natuurlijk uiterst gevaarlijk. Na een gemakkelijke afdaling kwamen we moe maar voldaan in het kamp aan waar Egeler gelukkig weer hersteld var zijn niersteen aanval, ons met heerlijke warme thee opwachtte. Nauwelijks teruggekomen in. het kamp of we hoorden uit een indianen huis trompetmuziek. We kwamen echter tot de ontdekking dat het geen gewoon Indianen huis was maar hun kerk. Het was een religieus feest. In het kleine kapelletje zat de gehele mannelijke bevolking bijeen. De kerk muziek werd gevormd door een orkest 1 trompet, 1 fluit,1 trommel. Het altaar was fraai versierd door tropische vruchten, die deze Indianen speciaal voor deze gelegenheid uit het oerwoud hadden gehaald, dwz op twee dagen reisafstand. Ter verhoging van de feestvreugde wordt overvloedig chicha (maisbier) en pisco (een soort jenever) geschonken, we werden uitgenodigd om binnen te treden en moesten natuurlijk vele glazen bier pisco meedrinken, zelfs werd ons gevraagd om enkele bloemen meteen soort van dans pas ten offer te brengen op het altaar. Het was wel een merkwaardig gezicht om Egeler en Terray in hun grote donsvesten met een bloem in de hand een danspas te zien uitvoeren. We bleven doodernstig en onze geste werd zichtbaar geapprecieerd. De muziek was werkelijk oorverdovend steeds terugkerende melodieën. Ik kon niet meer dan een drietal melodieën onderscheiden. De trompettist blies zo hard hij kon en dat in een piepklein kapelletje. Na een paar uur door te hebben gebracht in de kerk werden we uitgenodigd, af te dalen naar de indianen woningen alwaar het feest maal zouden nuttigen. Het werd een fantastische optocht. Een indiaan met olielamp voorop daarna de muziek. In het huis aangekomen werden we neergezet aan een grote tafel en kregen heerlijke soep, vlees, aardappels, werkelijk heel goed geprepareerd en natuurlijk kolossale hoeveelheden bier en pisco. Zoals te begrijpen werd de stemming steeds beter.

De Indianen zijn gek op onze zoete versnaperingen

Onze bijdrage was het uitdelen van toffees en chocolaatjes, tijdens het uitdelen ontaarde het

dikwijls in een ware vechtpartij want ieder wilden natuurlijk het meeste hebben, behalve deze onbescheidenheid moet ik zeggen dat de indianen, zeer zuiver van ras buitengewoon. goede manieren kenden, zo gastvrij en niet bedorven door de civilisatie. Deze mensen leven betrekkelijk gelukkig want zij leven niet onder de slavernij van enkele hacienderos, iets wat wel het geval is in de vallei van de Urubamba en in het zuiden van het expeditiegebied in de vallei van Limatambo. Na het feest maal volgde het hoogtepunt van de feestvreugde de zgn zweepdans. Een tiental indianen hadden zich verkleed in een merkwaardige typisch indiaanse kledij,behalve een die zich als beer had verkleed. Zij waren allen gemaskerd en droegen verder windsel van lappen om de kuiten

Indiaan klaar voor de zweepdans. Benen beschermd tegen de zweepslagen

Dit laatste bleek nodig te zijn als protectie, want de bedoeling van de zweepdans is om na enkele niet erg gecompliceerde bewegingen elkaar met een stuk touw een zo hard mogelijke striem te geven over de kuiten. Geen kik maar reken maar dat het ondanks de lappen behoorlijk pijn zal gedaan hebben. Zo gaat het enkele uren door ze slaan elkaar tot bloedens toe. Ook van ons wordt gevraagd enkele danspassen uit te voeren. Terray en ik voeren enkele Russische danspassen (de trepak) uit, maar al gauw liggen we buiten adem op de grond normaal is het al vermoeiend maar op een hoogte van bijna 4000 meter is deze pas nekkend. Terray geeft verder nog enkele Franse liederen weer die bij de Indianen zeer in de smaak vallen. Tegen een uur of tien 's-avonds geloven wij het wel en verdwijnen in onze tenten. Tijdens de nacht worden we echter herhaaldelijk wakker door de schettermuziek met steeds de zelfde melodieën. De volgende ochtend is het feest nog in volle gang, alleen zijn sommige feestgangers niet geheel vast ter been meer. Zij vragen ons om meer zoetigheden. wij maken hiervan gebruik om als we aan het uitdelen zijn vele close ups te maken en zowel met foto als film apparatuur. Na een tijdje worden sommige indianen erg handtastelijk. Vooral de in berenhuid gehulde indiaan is erg onder de invloed. Na een hartelijk afscheid vertrekken wij in westelijke richting met als doel, om via een pas af te dalen naar het oerwoud. Om een uur of 12 wordt de pas:Puerto Malaga,4250 meter bereikt. Helaas geen uitzicht, het weer is slecht, het hagelt. Onderweg zien we nog een vos. We volgen steeds een oude ·incaweg. De afdaling gaat ze snel en hoe langer hoe meer begroeiing komt er. Het is een frappant snelle overgang van de kale hoogvlaktes naar de dicht begroeide

hellingen slechts enkele uren gaans. Het weggetje wordt steeds smaller en leidt ons door een dicht bos. Hoe zeker onze Terray in het hoog gebergte is zo onzeker voelt hij zich in dit gebied. Hij presteert het zelfs om een zestal meters langs een helling omlaag te vallen, maar wordt gelukkig door het dichte struikgewas voor een verder val in de afgrond behoed. Hij probeerde een grote plas te ontwijken en maakte een verkeerde sprong, zodat hij uitgleed. Wij houden hem er natuurlijk flink mee voor de gek,en maken hem bang met malariamuskieten, giftige slangen etc. Na een geforceerde mars bereikten tegen het vallen van de duisternis een open plek in het bos alwaar we ons kamp installeren. Na een heerlijke hutspot met klapstuk gegeten te hebben verdwijnen we tevreden in de slaapzakken. 's-Nachts barst nog een hevig onweer los .De volgende: dag breken we in aller vroegte op om het grootste gedeelte van de mars erop gedaan te hebben voordat het te warm zou worden. Er volgde een magnifieke tocht. Onze tocht van de vorige dag hadden we laatste 5 km geen nederzetting gezien, doch op deze dag kwamen bij een grote thee plantages .Een geheel ander soort bevolking. Vanaf de hoogvlakte geïmmigreerde indianen, slordig gekleed en lang niet zo gastvrij en aardig als de hooggebergte indiaan die wij bij Tastajoc aantroffen. De geologie brengt ons vele interessante dingen. Gelukkig treffen we tijdens deze doorsteek geen vast ontsloten graniet aan, zodat we nu in ieder geval kunnen vast stellen dat de grote Macchu Picchu batholiet hier niet meer voorkomt. We volgen namelijk een dal wat ongeveer evenwijdig met het Urubamba dal op en 20 tal km noordelijk verloopt. Tegen een uur of 12 s'middags bereiken stoffig, vies en moe en warm de thee plantage Amabamba. We worden hier zeer hartelijk ontvangen door de eigenaresse. Deze hacienda betekent eind van de tocht voettocht want vanuit hier kan men per auto het Urubamba dal bereiken bij Huadquiña. We gaan 's-middags met de auto van de hacienda een tiental kilometers omlaag tot Huiro, alwaar we zullen moeten overnachten om de volgden dag met de bus dienst naar Huadquiña kunnen vertrekken. We krijgen onderweg een hevige tropische regenbui en daarna zien we een pracht natuurfenomeen een dubbele regen boog geheel compleet de totale boogvorm. Zowel Terray, Egeler als ik hadden dit nog nooit gezien. In Huiro konden we een vrachtauto tot hotel maken, dwz de vrachtauto zou in alle vroegte vertrekken ongeveer om 4 uur s' ochtends .Het was daarom veel beter reeds in de vrachtauto te gaan liggen slapen zodat we de volgende morgen niet zo vroeg uit de slaapzakken zouden hoeven te komen. Alleen wij waren niet de enige die op het idee waren gekomen en hadden zodanig maar de. helft van de oppervlakte van de camion tot onze beschikking. De andere helft werden in beslag genomen door een twintigtal indianen,vrouwen,baby,oude roggelende mannen, kisten met kippen, bananen etc. Het is te begrijpen dat wij toen in onze nylon blauwe slaapzakken kropen bekijks hadden van het hele dorp. De nacht verliep nogal onrustig. Ongeveer tegen een uur of twee hoor ik een geluid dat me onherroepelijk deed denken aan een snelle ontlasting van iemand die een zware maagstoornis heeft. Eerst kon ik mijn oren niet geloven, ik schatte de afstand van de plaats van onheils niet meer dan 30 cm van de wonder boven wonder slapende Egeler. Toen ik echter met mijn lantaarn in de richting scheen zag ik een arm zalige vrouw met een in de doeken gewikkelde baby op haar rug in een verdachte houding vlak bij het hoofdeinde van Egeler. Na dit enigszins zeldzame voorval sliepen we toch nog tot een uur of vier. De tocht van Huiro naar Huadquiña gaf niet veel bijzonders en tegen een uur of 7 kwamen we in Huadquiña; waar de trein reeds gereed stond om ons naar het basiskamp Piri te vervoeren.

De eerste bestijging van de Nevado Veronica (5755m)

In Piri aangekomen zien we dat onze equipe voor het alpinistisch gedeelte volledig is. Raymond Jenny, Zwitser, tijdelijk verblijvende in La Paz,skileraar voor de Boliviaanse Alpenclub, 24 jaar, zeer goede alpinist, lid van de beroemde club Androsace te Geneve (de Zwitserse Everest expeditie van 1952 bestond geheel uit leden van deze selecte club) ,reserve deelnemer van de Zwitserse Everest expeditie, en het belangrijkste van alles een zeer plezierige kameraad, opgewekt, energiek, en weet zich onmiddellijk aan te passen aan de sfeer van het basiskamp. De **zondag 6 Mei** wordt gebruikt om alle alpine uitrustingstukken gereed te maken voor de aanval

op de Nevado Veronica. De stijgijzers worden nagekeken ene geregeld op de special door Terray medegebrachte schoenen: een. dubbel berg schoen vilt van binnen en leer van buiten, de Makalu tent voor vier personen voor het hoogste kamp wordt geprobeerd. Tegen de avond komen volgens afspraak Abel Pacheco en Mayala Flury met en grote camion en twee dragers. Abel Pacheco zal voor het transport zorgen tijdens de expeditie naar de Veronica en Mayala voor de keuken. Het weer is nog niet erg vast en we zijn uiterst gespannen of het weer niet om zal slaan in een slecht weer periode. We hebben in ieder geval op alles gerekend,want we nemen proviand mee voor tenminste 3 weken. **Maandag 7 Mei** wordt de aanval op de Veronica geopend en vertrokken we vanuit Piri: 8 muilezels en 4 paarden 6 dragers, AbeI Pachèco en Mayala Flury, Terray, Egeler, Jenny en ik. Dijkhout zou na een paar dagen zich bij ons voegen. Het ging zeer langzaam omhoog aangezien de vrachten van de muilezels steeds vergleden en opnieuw moesten worden opgeladen. Tegen een uur of vijf kwamen we bij een klein dorpje Ochniriti,waar besloten werd om de nacht door te brengen om vervolgens de volgende dag een naar de voet van de Veronica te gaan om het. basiskamp in te richten. De bevolking van het dorpje ontving ons allerhartelijkst. We kregen de beschikking over een Indianenhuis,hier werd dankbaar gebruik van gemaakt, aangezien we de tenten niet behoefden op te zetten. De volgende dag wachtte ons een grote verrassing: de gehele mannelijke bevolking van het dal was op een nabij gelegen akker aan het aardappel rooien. Het waren oude bekenden voor ons, want met een groot gedeelte van hun hadden in het iets hoger gelegen dorpje Tastahjoc feest gevierd. We kregen nu weer volop gelegenheid om deze mensen in kleurrijke kledij te filmen en fotograferen. Hun gereedschap voor het aardappelrooien was uiterst primitief .Een doodgewoon stuk hout hiermee woelen ze in de grond op zodanige wijze de aardappel uit te grond te halen .

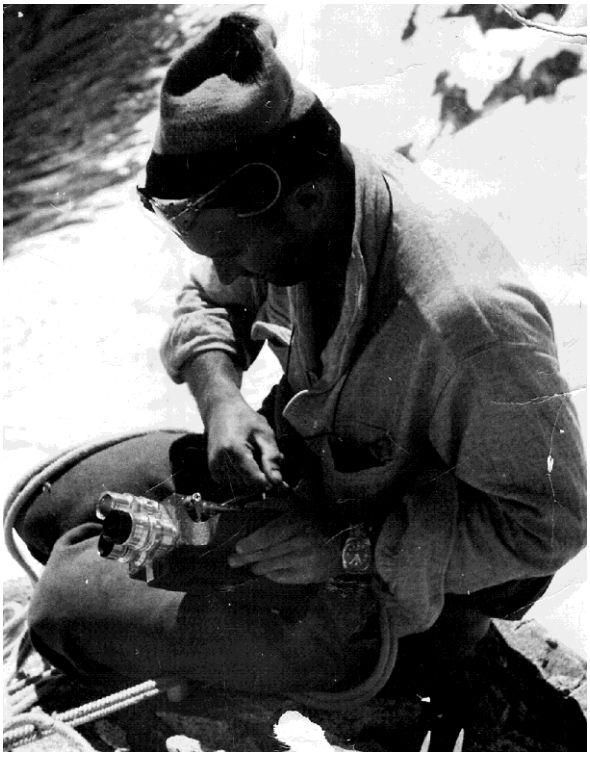
Indianen rooien aardappelen met houten stokken

Tijdens een kleine rustpauze wordt als hartversterking weer veel alcohol gedronken. De kleine kinderen van het dorp worden door ons weer verwend met toffees en tubes met maroon glacé. Het is een kostelijk gezicht ze aan deze tubes zien zuigen. Terray maakt hier ook dankbaar gebruik om te filmen. Om een uur of 9 wordt de tocht naar boven voorgezet. We volgen een nauwe quebrada. in westelijke richting. Na een kleine stijging komen we op een vlakke dalbodem en zien voor het eerst de Veronica van dichtbij. Nog een uur gaans vinden we een ideale kampplaats. Op 4080 meter. Aan de basis van de moraine . In enkele uren tijds wordt een werkelijk modelkamp ingericht. De volgende dag het weer is niet al te best, steeds komen zware wolken vanuit het Amazone gebied opzetten. Dat is een veeg teken. Desalniettemin gaan Terray en Jenny met Eliseo Vargas op verkenning uit, terwijl Egeler en ik een geologische exploratie gaan ondernemen.

Contact tussen twee culturen

Het wordt een grote dag voor ons .We vinden op ongeveer 4200 meter hoogte aan de oostflank van de Veronica een tektonische breccie ,hetgeen er op wijst dat we een belangrijke schuifzone hebben gevonden. We zien namelijk oude lagen (Devoon) op jonge lagen (waarschijnlijk Perm) liggen. Dit is een zeer belangrijke vondst in dit gedeelte van de Andes is dit nog nooit aangetoond. Helaas hebben we heel weinig zicht, het begint zelfs flink te sneeuwen. Abel Pacheco is er vandaag op uitgetrokken om herten te jagen. We horen vele schoten en hopen vurig dat we s'-avonds een mals reeruggetje kunnen verorberen. Met een kilo of 30 aan stenen komen we om een uur of 5 in het kamp terug.

Lionel legt als op de filmcamera vast

Nauwelijks aangekomen of we Terray en Jenny arriveren. We zijn benieuwd. Het blijkt dat ze

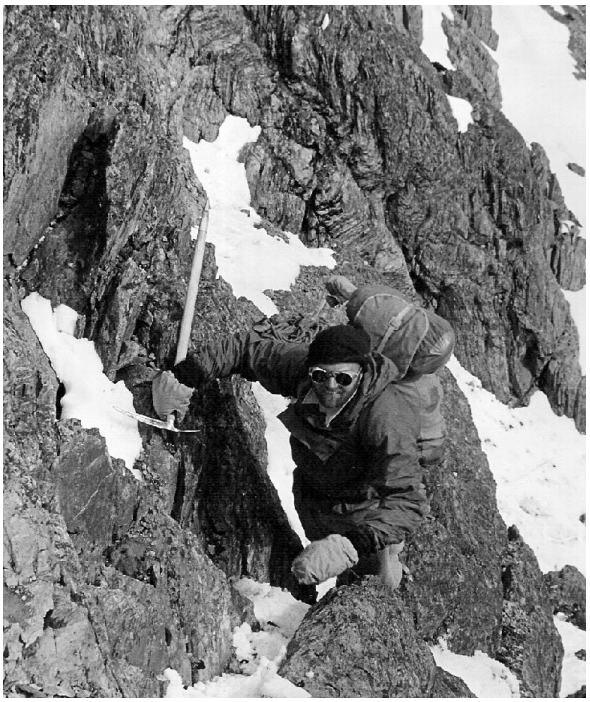
ongeveer op een hoogte van 5000 meter zijn gekomen. Zij hebben een rotsgraat bereikt welke naar de werkelijke basis van Veronica leidt. Terray gelooft dat dit de ideale weg is om de berg te bestijgen, maar hij laat doorschemeren dat het niet zo makkelijk zal gaan,vooral aangezien de dragers mee moeten en in de niet gemakkelijke rotspassages vele vaste touwen moeten worden aangebracht; waarlangs de dragers met hun zware vrachten zich naar boven kunnen trekken. Het was kennelijk een zware tocht geweest want ze lagen amechtig op hun luchtmatrassen. Eliseo Vargas was al eerder terug gekeerd,want hij vond het te griezelig worden. Terray had nog geprobeerd direct langs de grote gletscher naar boven te klimmen, maar hij had deze route opgegeven aangezien zij te gevaarlijk was. Grote overhangende ijsmassas zouden te veel risico's met zich meebrengen. De volgende dag brengt ons waarlijk niet veel goeds .De gehele dag zijn we genoodzaakt in de tent door te brengen. Regen, regen en nog eens regen. Het enige wat we kunnen doen is, eten, slapen, eten en dan weer slapen. Het ziet er niet naar uit dat het de volgende dag beter zal zijn. Het enige wat er nog gebeurt is het volgende. Een koe had zijn been gebroken en moest worden afgemaakt. Abel Pacheco hoopte vurig dat hij een gedeelte zou kunnen kopen. Een paar uur later. We horen opeens een soort van gezang. We schrikken op we denken een ogenblik dat is de Engelse expeditie die omhoog komt om de Veronica te bestijgen,maar even later bemerken we dat het geen gezang is maar het gehuil van een troep koeien en stieren, dat weerkaatst wordt tegen de bergwanden en de indruk wekt dat het een soort van gezang is .Nadat de koe met het gebroken been is afgeslacht en op muilezels is afgevoerd, zijn de achtergeblevenen dermate treurig dat zij urenlang een klaagzang aanheffen. Het is een werkelijk luguber geluid. Inderdaad is het de volgende dag niet veel beter, steeds weer laag hangende wolken die vanuit het Amazone gebied omhoog stijgen. De enige verbetering is dat het niet meer contant door regent, maar af en toe. We besluiten er toch op uit te trekken. Egeler en ik voor de geologie en Terray en Jenny met de twee dragers Eliseo Vargas en Marcelino Morales, een tweede verkenningstocht. Zij nemen een hele boel proviand mede en hopen deze op de berg achter te laten. Het is maar een twijfelachtig genoegen om geologie te doen met zulk slecht weer geen uitzicht en daarbij zijn we kletst nat en gelijken alle op elkaar. Toch weten we nog tot een 4300 meter te komen aan de noordflank van de Veronica. Terray en Jenny zijn er met de dragers in geslaagd aan het einde van een steil couloir proviand te stekken. Het was een barre tocht geweest, want een complete sneeuwstorm had het hun zeer lastig gemaakt. De dragers waren zichtbaar onder de indruk van dit natuurgeweld. **Zaterdag 12 Mei** vertrekken Terray,Egeler,Jenny en ik met als dragers Eliseo Vargas en Marcelino Morales met het resterende materiaal vanuit het basiskamp naar de Veronica. Het weer is nog niet erg best, hoewel stukken beter dan de afgelopen dagen . We klimmen moeizaam met onze zware vrachten omhoog en bereiken het einde van het steile sneeuwcouloir om een een uur of negen s'ochtends. Door het slechte weer van de afgelopen dagen is er zeer veel verse sneeuw gevallen, zodat de rotsen zeer moeilijk begaanbaar zijn. Terray gaat voorop. We krijgen meteen al een zware rotspassage.Gelukkig heeft Terray een vast touw aangebracht. Hij slaat boven aan de moeilijke passage een dur aluminium rotshaak en bevestigd daaraan een stuk touw. De dragers (zeker beladen met een rugzak van tenminste 35-40 kg) kunnen zich aan dit vast touw omhoog trekken Al deze manoeuvres kosten veel tijd. We vorderen zeer langzaam, inmiddels begint het weer te sneeuwen. Nog op een tweetal andere plaatsen worden vaste touwen geïnstalleerd. Om een uur of 4 komen we aan de basis van de moeilijkste passage. Hier laten we al het materiaal achter en keren zo snel mogelijk naar het basiskamp terug. Het blijkt dat Eliseo Vargas bijzonder handig zich beweegt in de rotsen en sneeuw. We besluiten daarom hem op onze verder tochten mee te nemen naar de hogere delen van de berg. Marcelino is nog zeer onervaren en niet bepaald handig in de rotsen. Tegen het vallen van de avond komen we in het basiskamp terug. Inmiddels is Dijkhout met de dragers Ignacio Aragon (misschien ver van familie van de prins?) gearriveerd. Ook hij heeft natuurlijk hinder gehad van het slechte weer. **Zondag 13 Mei** wordt de definitieve aanval *op* de Veronica ingezet.

Het eerste alpinistische doel : de Nevado Veronica (5755 m)

Om 6 uur s' ochtends vertrekt gehele alpine equipe met de drager Eliseo Vargas. We worden uitgeleide gedaan door de achterblijvers. Het weer ziet er verdacht uit. Weliswaar is het onbewolkt, maar door het eerste zonlicht wordt de Veronica bloedrood getint. Meestal een slecht teken. Trouwens in Nederland zegt men eveneens morgenrood regen in de sloot. Zwijgend klommen we gestadig omhoog. Een ieder vervuld met vele gedachten. Zou het ons lukken? Zou het weer goed blijven? Zouden er geen onoverkomelijke passage komen? Zijn we al genoeg geacclimatiseerd?Na een paar honderd meter klimmen zagen we opeens de prachtige onbekende keten ten noorden van de Veronica. Tegen een uur of 8 werd het eind van het couloir bereikt. Daarna langs de reeds geprepareerde weg omhoog tot de moeilijk passage, alwaar we onze materialen hadden gedeponeerd. De zware rots passage kostte veel tijd. Eerst werd een vast touw en daarna alle zware rugzakken aan een touw omhoog gehesen. Daarna volgde een steile sneeuwwand en om vervolgens de graat. Geweldige overhangende ijsmassas de zgn Wächte of corniche dwongen ons in de steile wand. De graat werd daarna weer een rotsgraat bedekt met verse sneeuw. Het weer was opnieuw slecht geworden, het begon eerst te hagelen en daarna te sneeuwen. De graat werd steeds steiler met aan weerszijden afgronden honderden meters. De tijd verstreek angstig snel en nog steeds hadden we geen geschikte plaats gevonden om ons kamp in te richten. Opeens kwamen we voor een zeer moeilijke ijsgraat met ontzagwekkend corniches. We laten Terray voorgaan. We kunnen weer genieten van zijn meesterschap. Er zijn weinig alpinisten ter wereld die hem evenaren op het gebied van weg zoeken in moeilijk terrein. Hij vermijdt zoveel mogelijk de kruin van de graat en zoekt een weg door de steile wand met een helling van zeker 55°. Zelfs moet nog een spleet in de wand worden overschreden..De afgrond is adembenemend. Na enkele touwlengtes (60 meter is de touwlengte) komen we weer op de graat. Het is nu al tegen tien uur en het wordt tijd om een kampplaats te vinden. Zouden we de graat vervolgen dan zouden we zeker door de nacht overvallen worden. Terray besluit dan ook af te dalen met behulp van het dubbel touw, want onder ons ongeveer 60 meter bevindt zich tot ons groot geluk een prachtig sneeuwplateau, ideaal om een kamp in te richten. Na enkele moeilijke manoeuvre komen we veilig en wel op dit plateau en in aller haast wordt het kamp ingericht. Het is een prachtige tent. Deze tent (hebben we in bruikleen van het Franse Himalaya comité) heeft

al veel meegemaakt, is nl mee geweest op de Franse Himalaya expeditie van 1955 en heeft gestaan vlak onder de vierde berg van de wereld: de Makalu 8500 meter. Het is nog een heel werk om een goed platform te maken. De tent is maar liefst omstreeks 6 meter lang. Zeer comfortabel voor ons vijven. Het grote voordeel van deze tent dat men erin kan koken. De nacht is behoorlijk koud en aan de binnenkant van het tentzeil is een laagje van enkele millimeters ijs afgezet, ontstaan door de condensatie. Om 4 uur s'ochtends gaat het wekkerhorloge van Terray. We vervloeken dit geluid, want het doet ons nog zo goed herinneren aan de reveilles in de hoge kampen op de Huantsán. Terray zorgt met Eliseo Vargas voor het ontbijt. Eerst wordt sneeuw gesmolten, Ovomaltine en pap klaar gemaakt .Dit werk duurt,ondanks onze primus butagasbranders toch nog een anderhalf uur. We mogen lekker in onze slaapzakken blijven liggen. Terray kijkt naar buiten en geeft een vreugdekreet. Een prachtige sterrenhemel geen wolkje en besluit daarop een aanval te wagen op de berg. (In onze gedachten sputteren we even tegen we hebben immers nog niet alle etenswaren , en materialen naar dit kamp gebracht, het plan was nl om vandaag terug te gaan om het achtergelaten proviand op te halen). Het is de **14 Mei**. Ik herinner Terray eraan dat vandaag precies een jaar geleden is dat hij de Makalu bestegen heeft. Tegen zes uur staan we in de vrieskou buiten de tent, maar tot onze grote teleurstelling zien we donkere wolkenbanken snel vanuit het noorden komen opzetten. Het plan van Terray valt in duigen en we besluiten ons toch bij het oude plan te houden. Dit tot grote opluchting van Eliseo Vargas. We hadden hem niet gezegd dat hij tijdens onze aanval op de berg in het kamp zou moeten achterblijven. Op zijn gezicht te zien dat het een diep teleurstelling was. Zijn gezicht klaarde helemaal op toen we zeiden dat we ons plan veranderd hadden en teruggingen om materiaal op te halen. Deze tocht verliep zonder veel nieuwe gebeurtenissen. Het was maar goed dat we niet top de topwaren gegaan want het weer werd tegen de middag vrij slecht het begon zelfs te sneeuwen. Tegen een uur of twee kwamen we weer in ons kampje terug. Het kampje was nu prima geëquipeerd. Eten voor zes dagen en een volledige alpine uitrusting . Zelfs hadden we een 40 tal stokken meegenomen om bij slecht weer in het ijs te plaatsen om bij de afdaling de goed weg weer terug te vinden. Tegen een uur of vier vroeg Terray aan me om mee te gaan op verkenning. Hij wilde niet via de rotsgraat verder gaan, maar nog eens 60 meter afdalen om daarna op de gletscher te komen die vanaf de noordflank van de Veronica op de gletscher af te dalen.

De Booij bij een moeilijke rotspassage tijdens de bestijging van de Nevado Veronica

Hij sloeg een pen in de rotsen en zekerde het touw waarlangs ik als eerste moest afdalen. Het viel niet mee maar na een half uurtje stonden we allebei op de gletscher. We zijn nog een honderd tal meter omhoog gegaan om reeds een spoor te maken om zo de volgende dag zo snel mogelijk voorwaarts te komen. Tegen het vallen van de nacht arriveerden we in het kamp. Om 4 uur 's-ochtends van de **15 Mei** begon de definitieve aanval op de Veronica. We besluiten om Eliseo Vargas mee te nemen. Het weer ziet er zeer goed uit. Het is weer Terray die voor het ontbijt zorgt. Tegen 6 uur staan we buiten de tent. Het is een ellendig werk om s' ochtends in het donker je aan te kleden, alles klaar te maken voor vertrek. Gelukkig blijft het goede weer geen wolkje. Snel wordt begonnen met de afdaling van de voorbereide passage. We verliezen toch nog een uur voor we goed en wel op de gletscher staan. De eerste groep : De Booij-Eliseo Vargas-Egeler begint met de beklimming van de steile ijswand die ons zullen voeren naar de eerste graat waarlangs we hopen de top te bestijgen. Terray en Jenny volgen. Eliseo Vargas hoe goed ook in de rotsen blijkt in het ijs nog niet zo bedreven en baart ons de eerste uren veel zorg. Bij steil ijs is het beter niet uit te glijden, alhoewel in principe de anderen de val behoren te stoppen is dit toch niet al te zeker. Na een uur klimmen gaan Terray en Jenny voorop om het spoor te maken. Inmiddels wordt er veel gefilmd. Tegen 9 uur wordt de graat bereikt en kunnen we even uitblazen. We hebben een prachtig uitzicht en zien steeds in noordelijke richting de onbekende ijsreuzen Het gaat daarna iets moeilijker worden. We komen namelijk bij een grote spleet van tenminste 1.50 meter breed. Terray gaat werkelijk met een meester stap over de spleet. Gelukkig kunnen we gebruik maken van het touw, want deze stap is werkelijk bijzonder hachelijk. Men moet nl een zodanige stap maken dat men bijna geheel voor overligt. Hij ramt de ijs pickel in de tegenoverliggende wand en trekt zich hieraan voorzichtig op. Een onhandige beweging of de sneeuw waar men opstapt kan afbreken en men verdwijnt dan met de afgebroken sneeuw in de spleet. Gelukkig komen we alle goed over de passage. Er volgt nog een steile wand gekroond door overhangende ijsmassas die we gelukkig kunnen ontwijken. Er volgt dan een makkelijke graat en we kunnen dus zeer snel vorderen dwz zover onze adem dat toe laat. Meer dan 10 stappen kan men niet te gelijk maken, want dan moet men naar adem snakken. Tijdens de tocht hebben we ondanks alle moeilijkheden toch nog ogen over om de geologie van de berg te bekijken. We zien prachtige porphyren concordant ingeschakeld in devonische leien. Alle waarnemingen die wij tijdens de bestijging van de Veronica deden, hebben er niet weinig toe bijgedragen om de geologie van de Veronica gebied te ontwarren, dit was nu je ware hoogalpiene geologie. Zelfs hebben we nog enkele gesteente monsters van de berg medegenomen. Tijdens de bestijging van de graat zijn we in de wolken gehuld maar het gaat gelukkig niet hagelen of sneeuwen. Nog enkele ijspassages moeten we overwinnen. De top schijnt nu nabij, maar we merken even later dat het de top niet is. Tijdens een opklaring zien we dat de top in·werkelijkheid nog op een uur klimmen van ons vandaan ligt.
Dat is altijd een bittere teleurstelling. Maar eindelijk is het dan zo ver de graat wordt minder steil en even later staan we op een zeer vlak gedeelte van de graat. Er komt een opklaring en *we* zien dat we het hoogste gedeelte van de berg hebben bereikt. Wat een heerlijke sensatie. Gauw worden de vlaggen te voorschijn gehaald. We hebben alleen de Zwitserse vlag vergeten. Ik haal gauw mijn rode zakdoek te voorschijn en maak met w*i*tte zonnecrème gauw een kruis op het rode veld. De Zwitserse, de Nederlandse en de Franse vlaggen worden aan de pickels omhoog gehouden. Onze drager Eliseo is ontzettend blij en heeft zelfs tranen in zijn ogen. Het is de eerste keer in de Andine geschiedenis, dat een Peruaan een maagdelijke top bestijgt. Het is flink koud en er staat een ijzige wind. Onze hoogte meters wijzen respectievelijk 5750 en 5749 meter. Het is bij lange na geen zesduizender. Het is eigenlijk onbelangrijk. Veel belangrijker is de voldoening die men heeft om met een groep goede vrienden de moeilijkheden die de berg heeft geboden te hebben overwonnen. Misschien ligt voor ieder van ons het motief om een berg te beklimmen anders,de uiteindelijke overwinning is voor ieder gelijk. Het is kwart over drie en als we top betraden en na een twintig minuten wordt de afdaling aanvaard. We moeten behoorlijk opschieten om niet door de nacht te worden overvallen, want dan zou een onplezierig bivak

volgen. De sneeuw is zacht geworden en vooral bij de steile passages moeten ·we flink oppassen. Terray en Jenny hebben Eliseo Vargas tussen hun ingenomen

De top van de Nevado Veronica wordt bereikt

Op de top van de Nevado Veronica vlnr Eliseo Vargas, de Booij, Terray en Jenny

De moeilijke passage met de gletscher spleet kunnen we gelukkig omgaan en moeten ·door zeer diepe sneeuw·waden. We zinken er soms tot over onze middel in weg. Tussen wolken flarden door krijgen we steeds een schitterend gezicht op de omgevende bergen die door het avond licht worden beschenen. Het is tegen donker als we moeilijke rotspassage bereiken. Terray, Eliseo en Jenny gaan eerst. Als het onze beurt is, is het reeds donker maar gelukkig staat aan half maantje aan de hemel. Het zwakke maanlicht is net voldoende om ons bij te lichten bij de moeilijke rotspassages. Terray zekert ons van boven en roept: Prénds ton temps. Onwillekeurig denken we allemaal aan de nachtelijke afdaling tijdens de eerste bestijgingspogïng van de Nevado Huantsán, die voor mij bijna noodlottig werd. We nemen daarom geen enkel risico en klimmen behoedzaam langs de donkere rotsen. Terray toont zich in zulke ogenblikken de grote gids.

Lionel Terray de grootmeester in sneeuw en ijs

Geen enkele verkeerde beweging alles gesynchroniseerd. Het is tegen achten als we ons kamp je bereiken. De stemming is prima. Terray zingt uit volle borst de beroemde franse soldatenliederen. De volgende dag worden we niet gefolterd door het wekkerhorloge van Terray. Tegen acht uur kruipen we onze slaapzakken. Het is een stralende dag. We doen ons te goed aan heerlijke vruchten op sap. De tent wordt afgebroken en de rugzakken gepakt. De levensmiddelen kunnen we niet mee terug nemen, dus die verdwijnen alle in de afgrond. Hup daar gaat een ontbijtkoek hup een hachee. Zo gaat al het moeizaam omhoog gedragen eten. Onze rugzakken zijn ondanks dat we al het eten hebben achtergelaten nog behoorlijk zwaar. We hebben tijdens de terugtocht nog veel gelegenheid om te fotograferen. Na de moeilijke rotspassage worden we verwelkomd door Marcelino en Ignacio die ons tegemoet zijn gekomen. We zijn eigenlijk een beetje boos want ze hebben onnodig risico gelopen, ze hadden geen touw bij hun en hun ervaringen in rots en sneeuw zijn miniem.

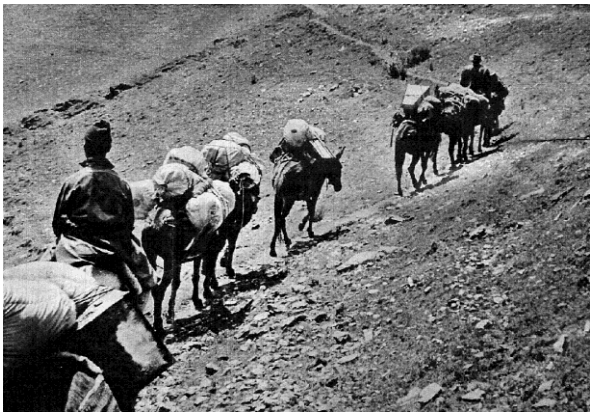
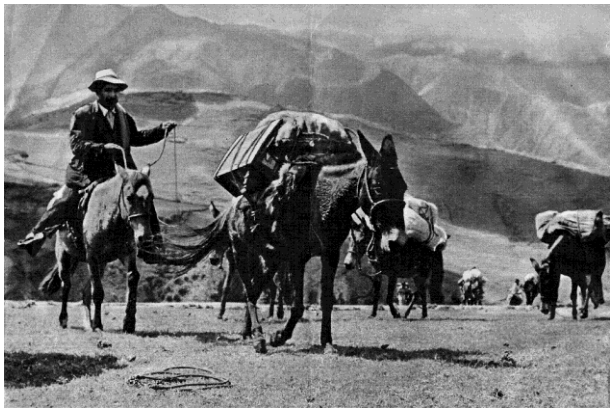
Het gelukkige alpinisten team na de bestijging van de Nevado Veronica

Aan de voet van de berg worden we opgewacht door Abel Pacheco en Dijkhout. Abel vertelt ons met trots dat hij twee grote herten en 4 viscachas (een soort konijn) heeft geschoten. Dat wordt dus een waar feestmaal in het kamp wacht ons een grote verassing. Mayaly heeft de tent versierd met bloemen. Alles ziet er keurig verzorgd uit en het maal is ongelooflijk. Heerlijke reebout overgoten met heerlijke rode wijn. Wat een ontvangst ,wat geniet je van alles na de dagen vol ontberingen. Voldaan liggen we even later in onze slaapzakken en met de herinnering aan de rijkdom van de laatste dagen vallen we in een droomloze slaap. De volgende dag is een rustdag. Heerlijk in de zon niets zitten te doen. **17 Mei** wordt het basiskamp afgebroken. Terray, Jenny, Abel en Mayala zorgen voor het inpakken en transport van het materiaal. Egeler en ik met Eliseo gebruik van de gelegenheid om al geologie doende naar Piri af te dalen. Door het schitterende weer·hebben wij een prachtig overzicht en kunnen de reeds voor de bestijging van de Veronica gevonden schuifzone, verder naar het oosten vervolgen. Tegen drie uur dat ik zo snel mogelijk naar Piri afdaal om nog dezelfde avond met de vrachttrein van 6 uur uit Piri naar Cuzco te vertrekken om het grote nieuws wereldkundig te maken en teven de post op te halen .Alles verloopt volgens plan want tegen 9 uur s- avonds arriveer ik in Cuzco. Nog geen teken van de aangekondigde Engelse expeditie die eveneens bergen in de Cordillera Vilcabamba willen bestijgen. We zijn ze nog ver voor en hebben een van hun doelen reeds bestegen. De volgende dag om 7 uur vertrek ik weer vanuit Cuzco naar Piri om daar tegen 11 uur arriveer. Terray en Jenny blijven lekker niets doen in Piri, terwijl Egeler en ik naar de linker dalwand van de Urubamba omhoog kruipen om zodoende de geologie van het gebied te completeren. We gaan niet voor niets, want we vinden een tweede schuifzone. Wat een interessant vak is de geologie. Doodmoe komen we tegen het vallen van de avond terug in Piri. Abel Pacheco en Mayaly zijn in de loop van de dag met alle bagage naar Limatambo vertrokken Wij hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt om de volgende dag zondag naar de ruines van Macchu Pichhu. Een onvergetelijk schouwspel. Niet zozeer de ruines zelf, maar de ligging van de oude Inca stad. Boven op de steilste rotspunten hebben de moedige Inca's hun adelaarsnesten gebouwd.

De eerste bestijging van de Nevado Soray (5754)

Terug in Cuzco hebben 3 dagen lang ons moeten onderwerpen aan een ware folteringen. Artikels en brieven schrijven. geologische waarnemingen uitwerken. Geen ogenblik tijd om eens even uit te blazen,we zijn dan ook dolblij als we **vrijdag 25 Mei** in de camion van Abel Pacheco vanuit Cuzco wegrijden met bestemming het gebied van de Soray en Salcantay. We hopen een maand te verblijven in dit gebied. Behalve de geologie hopen we eerst de nog onbestegen Soray te lijf te gaan. Evenals de Veronica is deze berg al het onderwerp geweest van vorige expedities die geen succes hadden. Deze Soray wordt beschouwd als een zeer moeilijke beklimbare berg. Als er nog tijd over is willen we een poging wagen op de Salcantay. Reeds in 1952 bestegen door een Frans Amerikaanse expeditie. We willen niet dezelfde route begaan doch de noord oost graat die geprobeerd is door een Oostenrijkse expeditie en waarvan tijdens de bestijging twee leden van de expeditie met de cornisch 1500 meter omlaag zijn gestort..Wij hopen dit voorbeeld niet te volgen. Wij beschikken over een man Lionel Terray die een heilige angst koestert voor cornichen en uit voorzorg altijd, ogenschijnlijk overdreven, in de steile wand kruipt hetgeen er niet makkelijker op wordt maar wel veiliger. Halverwege Cuzco-Limatambo bij Anta hebben we Dijkhout opgepikt die dezelfde dag per trein van uit het Veronica gebied is teruggekeerd. Hij heeft de afgelopen dagen zeer productief kunnen werken. Hij had gelukkig de hulp van 5 dragers. Enkele avonturen beleefd die de moeite van. het vertellen zijn. Op een morgen werd hij tijdens zijn werk opgeschrikt door een vlak over zijn hoofd scherende condor. Nauwelijks was hij van de schrik bekomen of een tweede condor tot acht toe denderde over zijn hoofd. Hoewel ze theoretisch geen mensen aanvallen kan ik me toch heel goed verplaatsen in de gevoelens van Dijkhout. In 1952 was ik al doodsbenauwd van een condor die op een tiental meters langs me voorbij vloog laat staan acht stuks. Een tweede belevenis is meer van komische aard. Tijdens het inmeten van een berg werd het weer slecht en de in te meten berg verdween in de wolken. Hij

vroeg aan Marcelino of hij soms naar de top van de berg wilde gaan om de wolken weg te blazen. Tot zijn onuitsprekelijke verbazing zei Marcelino: Si señor en ging met snelle vaart tegen de berg omhoog na een uur kwam hij terug met een min of meer beteuterd gezicht, het was pas na een geruime tijd tot hem doordrong, dat het wel eens een grap zou kunnen zijn .De andere twee dragers hebben hem natuurlijk voor de gek gehouden. We zitten nu met de gehele expeditie in El Cortijo in afwachting van Abel Pacheco, die er op uitwas om muilezels te huren voor onze aanstaande tocht naar Pampa Soray aan de oostflank van de Soray en de zuidflank van de Salcanatay. Als alles meeloopt vertrekken we morgen met de vrachtwagen naar Mollepata om vandaar te voet (6 uur gaans) omhoog te gaan naar de op 3850 meter gelegen pampa Soray waar we ons basis kamp zullen inrichten. We stellen ons voor uiterlijk 24 juni weer in Cuzco terug te zijn voor de grote Inca feesten waar we natuurlijk willen filmen. **Maandag 28 mei** te 9 uur 's-ochtens vertrok de vrachtauto van Abel Pacheco vanuit Limatambo, met aan boord uitrusting en eten voor een maand in het hooggebergte. De tocht ging door het dal van de Rio Colorado tot het dorpje Mollepata. Hier had Abel voor een vijftal muilezels gezorgd. Dat was nog heel karwei geweest, want het is oogsttijd en alle muilezels worden gebruikt om aardappels vanuit het hooggebergte te halen. We hebben eigenlijk 10 muilezels nodig om alles te vervoeren maar nu gaat het in twee reizen. Egeler en ik vertrekken meteen om tijdens de tocht naar Pampa Soray nog wat geologie te doen. Na een 3 uur lopen komen we in een dal dat naar de Pampa Soray leidt. Het weer is helaas slecht en de Pico Soray is niet te zien. Een man te paard wijst ons een betere weg dan we wilden volgen. Deze weg loopt langs een seccia (een kunstmatig riviertje). Hij beweert bij hoog en bij laag dat dit de beste weg is Wij wachten op de karavaan om hun de goede weg te wijzen. Na een uur wachten verschijnen Terray en Jenny die we vast vooruit sturen om een goede kampplaats op te zoeken. Pas tegen een uur of 5 verschijnt de karavaan. Abel en Mayala te paard en. verder 5 vol beladen muilezels. Het is al angstig laat geworden. .We hebben minstens nog een 1 1/2 uur voor de boeg. De weg is in het begin zeer behoorlijk maar wordt verder op, steeds smaller.

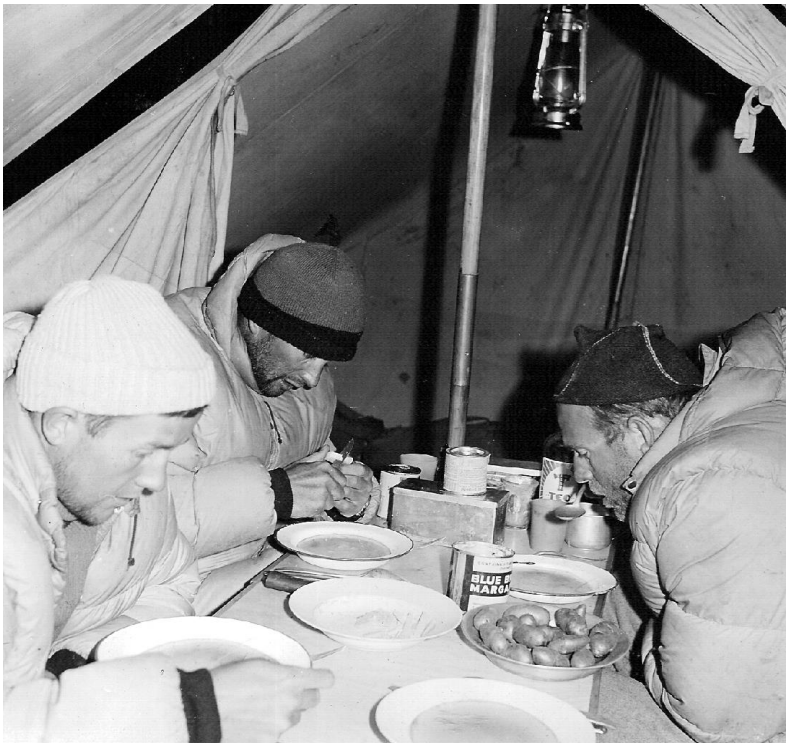

Op weg met de muilezelkaravaan naar ons tweede alpinistische doel de Nevado Soray

Abel Pacheco kijkt bedenkelijk. Het wordt donker en de weg wordt steeds smaller, tot zelfs ogenschijnlijk de weg geheel ophoudt. We gaan op verkenning uit. Het blijkt dat de seccia weggaat en de weg ietwat omhoog gaat. Nauwelijks zijn de muilezels weer bezig om hun weg te vervolgen of we horen een geweldig gekraak en een plof, zien tot onze verbijstering, dat de voorste muilezel in de afgrond is verdwenen. We schijnen met onze lantaarns en zien de arme muilezel een 30 meter lager roerloos liggen met zijn vracht nog op zijn rug. De dragers gaan meteen naar beneden. Het blijkt dat de muilezel door de val zijn ruggengraat heeft gebroken want hij kan zich onmogelijk oprichten. Met veel moeite weten de dragers de vracht in veiligheid te stellen. Gelukkig blijkt de vracht er zeer goed vanaf te zijn gekomen. Abel vraagt aan mij of ik soms zo gauw mogelijk de anderen wil waarschuwen en dat het wel laat zal worden voordat we op de Pampa Soray zullen arriveren. Abel zal proberen om een beter pad te vinden. In het stikke

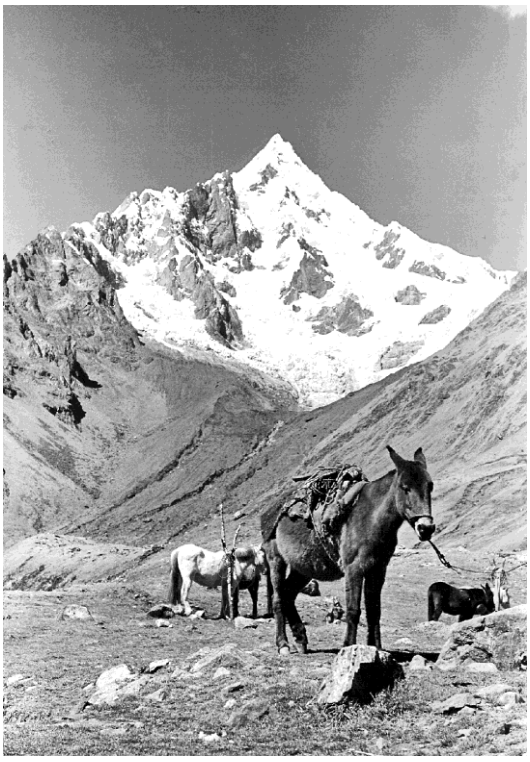
donker vervolg ik in alle haast de seccia om zodoende zo spoedig mogelijk de anderen in kennis te stellen van het ongeluk .In een angstige tocht kom ik na een half uur lopen in Pampa Soray. In een Indianen hut wachten ze me op .Egeler, Dijkhout en Mayala besluiten om terug te gaan om Abel te steunen. Terray, Jenny en ik blijven in de hut achter. Het is een arm hutje. De indianen familie is zeer gastvrij. Ze koken wat aardappels voor ons en geven ons een krib ter beschikking waarop we ons vleien. Vrij van ongedierte is de legerstede geenszins en wachten in spanning af. Tegen tien uur komen, Dijkhout en Mayala diep teleurgesteld terug. Zij hadden 2 uur voor niets gelopen, want op de plaats van onheils aangekomen waren Abel, dragers en muilezels verdwenen. Zij waren zeer zeker langs de zelfde weg terug te gaan om verder ongelukken te voorkomen. Er bestond namelijk ook een pad iets beneden de seccia,maar om dat te bereiken moesten ze een heel eind terug. Nauwelijks terug in de indianenhut of Mayala besluit om langs het beneden pad Abel te gaan zoeken. We proberen haar te overtuigen dat het geen zin heeft, maar zij blijft bij haar besluit,alhoewel ze doodop is. We geven haar onze dragers mee. Gelukkig is de maan op. Wij proberen inmiddels te slapen, maar dat lukt niet erg, want we zitten nog te veel in spanning. Tegen 1 uur s'nachts horen we de karavaan aankomen. Doodmoe, en enigszins onder de indruk van het gebeurde. We helpen zo veel we kunnen en binnen een half uur ligt ieder een in een slaapzak op de grond van de indianen hut. Behalve de 7 deelnemers van de expeditie,slapen er ook nog in de indianenhut van 7 m bij 3 m ook nog een tiental guineese biggetjes, een drietal kippen, twee honden en een indianen familie en dat nog niets eens meegeteld al het ongedierte. Tegen een uur of half zes ·worden we wakker doordat een haan zijn morgengroet geeft. Als we uit de hut kruipen wacht ons een fantastisch beeld. De Nevado Soray in het morgenlicht. Wat een berg. Van deze kant ongenaakbaar. Terray meteen in volle actie. Met verrekijker wordt elk stukje van de berg afgekeken, maar overal hopeloos .Onmogelijk van deze kant. We zullen ons basiskamp hoger in het dal moeten plaatsen om van de andere kant van de berg een mogelijke bestijgingsroute te vinden. Onze dragers gaan erop uit om de vrachten op te halen van de verongelukte muilezel. Na twee uur komen ze terug met de trieste mededeling, dat de muilezel mee zijn benen omhoog en een groot gat in zijn borst in het struikgewas lag .Een gemakkelijke prooi voor de hongerige condors. Binnen een paar dagen zal er alleen nog maar wat botten over zijn van de muilezel. Tegen een uur of tien zijn allen muilezels weer (het zijn er nog maar vier) opgeladen en. wordt de tocht vervolgd alsof er niets gebeurd is. We stijgen omhoog in het dal ten oosten van de Pico Soray. We zien recht voor ons uit de geweldige ijsreus de Salcantay. Tegen een uur of drie wordt het basiskamp ingericht op 4100 meter aan de basis van de moraine van de Nevado Salcantay. **Woensdag 30 mei** was alweer een ongeluksdag. Door een onbelangrijke reden kregen de drager het in hun hoofd om te gaan staken. Ze wilden naar beneden, ze hadden er genoeg van. Het had de gehele dag geregend en de dragers waren enigszins gedemoraliseerd door het verblijf in hun tent. De volgende dag hebber we de affaire kunnen regelen en was de orde in het kamp hersteld .In alle vroegte waren Terray en Jenny vetrokken om aan de noordkant van de Soray een verkenning uit te voeren. Zij namen tent en proviand voor twee dagen mede. Egeler en ik deden een geologische verkenning. Zeer interessante geologie. Een Zwitserse geoloog die in 1947 dit gebied door kruiste bleek het behoorlijk aan het verkeerde eind te hebben gehad. We vonden volkomen nieuwe gegevens betreffende de granietbatholiet. Talrijke gesteenten werden verzameld. Soms brokken van 5 kg. Tot nu toe hebben. we al ruim 700 stenen verzameld. De laatste dagen van mei waren in alle opzichte voor de expeditie minder gunstig verlopen. Een muilezel dood, staking van de dragers, slecht weer, nog geen bestijgings mogelijkheid gevonden. Maar de maand Juni is ons schijnbaar zeer goed gezind, want toen we **1 juni** uit onze tent keken bleek het schitterend weer te zijn. Egeler en ik vertrokken weer voor de geologie in afwachting op de berichten van Terray en Jenny. We voerden onze verkenning uit aan de zuidwand van de Nevado Soray. Deze wand is onwaarschijnlijk mooi. Zeer steile ijswanden. Onbestijgbaar . Bij terugkomst in het basiskamp waren Terray en Jenny terug gekomen met zeer gunstige berichten. De Soray is bestijgbaar en wel via de noordwand. Terray had met de verrekijker een mogelijkheid gevonden via een steile gletscher. Het enige gevaar zouden de

overhangende seracs zijn. Aan de basis van de noordwand zouden we een klein basiskamp inrichten om vandaar omhoog te gaan tot ongeveer 5000 meter waar we ons kamp zouden inrichtten.

In het basiskamp vlak voor de aanval op de Nevado Soray, vlnr Jenny, Terray, Egeler

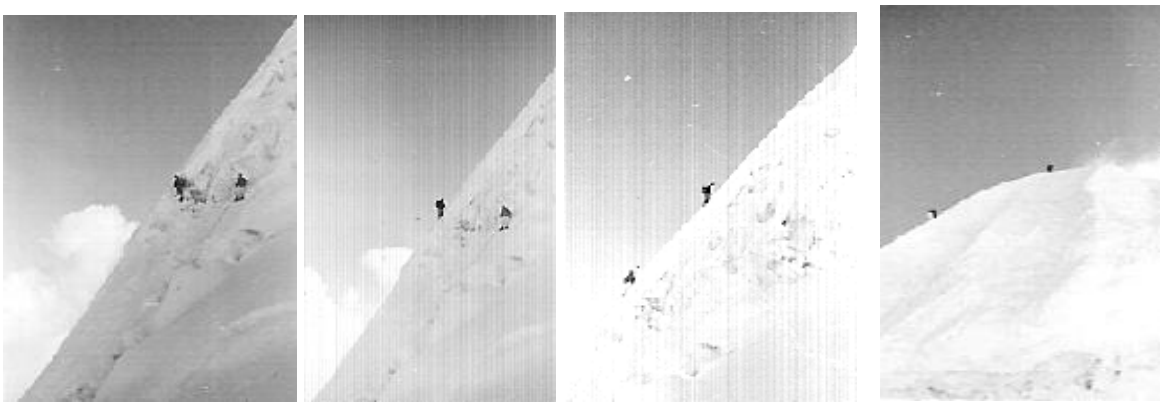
Zaterdag 2 Juni in alle vroegte begon de werkelijke aanval op de Soray. Prachtig weer. Ieder met een behoorlijk zware rugzak vertrokken, de alpine deelnemers en tevens drie dragers moesten een pas van 4600 meter welke is gelegen tussen de geweldige Salcantay en de Soray. We zijn zeer gespannen op het uitzicht we van de pas zullen krijgen. Tot onze grote opluchting zien dat de bergen ten westen van de pas niet meer uit graniet bestaan ,dit is voor ons van het grootste belang,aangezien we nu onze graniet batholiet kunnen afgrenzen. We kunnen nu het granietlichaam in zijn geheel bestuderen en de verhouding van de batholiet met de omringende sedimenten. Tot nu toe hebben we constateren dat de verhouding van de graniet met de sedimenten, concordant is dat de sedimenten evenwijdig zijn gericht tov de graniet.Na een half uur afdalen komen we bij een pampa Terray besluit dat we hier het het basiskamp opgeslagen zal.worden. We gaan meteen door om het kamp 1 op te richten. De dragers helpen om materiaal omhoog te brengen, daarna gaan we weer naar het basiskamp terwijl wij proberen de volgende dag de top te bestijgen. Langs een steile moraine bereikten we de gletscher. 'T'erray kijkt bedenkelijk omhoog. We moeten langs een zeer gevaarlijke zone, waar onophoudelijk grote stenen naar beneden donderen We zien ze gelukkig van.ze van zeer hoog komen zodat we ze kunnen ontwijken. Net voordat we het gevaarlijke stuk willen oversteken komt er een steen van enkele kubieke meters naar beneden. Met de dood in het hart rennen we de ongeveer 100 meter gevaarlijke zone. Buiten adem komen we veilig aan de andere kant. Daarna volgt nog een steil stukje om vervolgens op een vlak stuk van de gletscher te komen. Hier is de geschikte plek om het kamp in te richten.(4900 meter) we hebben een schitterend gezicht op de route die we de volgende dag hopen te vervolgen. Tevens zien we in het noordoosten de geweldige Salcantay. Recht tegenover ons in het noorden zien we een prachtige keten met bergen van om en nabij de 5500 meter. Deze bergketen heeft geen naam en is ook nog niet in kaart gebracht. Terwijl we de berg zullen bestijgen, zal Dijkhout proberen dit gebied in kaart te brengen

De Nevado Soray

.Tegen drie uur beginnen we met het kamp in te richten. We plaatsen het kamp zo ver mogelijk van de noordwand, want we zien talrijke van lawines op nog geen honderd·meter van het kamp. Het blijkt dat we onze borden, messen en vorken hebben vergeten, dat is voor een alpinist niet moeilijk hiervoor een oplossing te vinden, want de ijs- en rotshaken dienen zeer goed voor bestek en de lege conserven blikjes voor borden. Tegen een uur of zes kruipen we alle in de warme slaapzak. Terray zet zijn wekker horloge op half vier. Tegen acht uur s' avonds verzinken we allen in een diepe slaap. De diepe slaap duurt niet lang want we worden alle wakker met flinke maag pijnen, de conserven blikjes die we de vorige avond hebben gegeten kunnen we slecht verduren waarschijnlijk ligt het aan het feit dat het eten te vet was. Dit is altijd zeer slecht voor de grote hoogte. We slapen alle zeer slecht en als tegen drie uur het wekker horloge van Terray afgaat zijn we eigenlijk blij dat dit het einde betekent van onze nacht. Het is wel altijd verdrietig om in de donkerte en kou het ontbijt klaar te maken. Het is zeer bewerkelijk we zijn ruim 3 uur bezig met alles. Het ontbijt wil maar heel moeilijk naar binnen, bij mij persoonlijk komt het er bijna weer uit. We voelen ons allerellendigst en er is even sprake van of de tocht zullen uitstellen ,maar als we naar buiten kijken, naar de heldere sterrenhemel nemen we de beslissing om toch te gaan. Het is natuurlijk niet ideaal een onbestegen berg te lijf te gaan met een viertal halfzieke en misselijke bergklimmers. We nemen alle een coffadine pil (een opwekkend middel) en binden onze stijgijzers onder en verlaten tegen half zeven het kamp. In het begin gaat het over een gemakkelijk ijsveld, maar weldra wordt het sneeuwveld steiler en komen we in een nauw couloir waar we angstig veel verse afgevallen blokken ijs zien liggen. Als we boven ons kijken is dat niet vreemd want we zien geweldige ijsmassas in zeer labiele toestand boven ons hangen. Er hoeft maar een klein gedeelte omlaag te storten of we worden als vliegen van de aardbodem weggeveegd. We proberen zo snel mogelijk omhoog te gaan, maar dat valt met het oog op de schaarse lucht werkelijk niet mee en verder voelen we ons verre van fit. In dit laatste komt gelukkig na een uurtje stijgen verbetering, want de door ons ingenomen pillen hebben hun effect. We komen te staan voor een steil ijsmuurtje. Terray en Jenny gaan eerst. Het blijkt dat Jenny nog al moeite heeft met het ijswandje van 60 graden. Even later volg ik. He is heerlijk genot om tegen zo'n wandje omhoog te klimmen. Het is de volle concentratie, elke mis stap is catastrofaal. Het

geeft een enorme voldoening om het ijs meester te worden. Ik sla een ijspen en haal daar door heen het touw; dat naar Egeler gaat. Hij komt even later bij me en daarna vervolgen we een steil couloir, traverse van gletscher spleten. Het is werkelijk lastig in dit gletscherdoolhof de weg te vinden. Het weer betrekt enigszins,we komen in de wolken te zitten. Het is broeiend op de gletscher. We zitten in een kom waarvan de zuurstof huishouding bijzonder slecht is. We snakken naar adem. We moeten weer een gevaarlijke lawine zone voorbij zodat we volkomen uitgeput op een veilige graat aankomen op ongeveer 5400 meter. We zitten dus nog een driehonderd meter onder de top. Het is een uur of tien in de ochtend. Terray is wel een beetje ongerust. Want door de dichte nevel is het zeer lastig een weg te ·zoeken. Gelukkig heeft hij de vorige dagen van af de andere zijde van het dal deze wand zeer nauwkeurig bestudeerd met de verrekijker en het is werkelijk verwonderlijk zoals hij de berg met alle op elkaar lijkende spleten, rotspartijen overhangende ijsmassas uit zijn hoofd kent. Hij meent zich te herinneren dat we nu naar rechts moeten traverseren onder overhangende ijsmassas om vervolgens langs een steile ijswand de hoogste graat te bereiken welke naar de top leidt. Het komt inderdaad zo uit. Tegen een uur of drie bereiken we de hoogste en daarna gaat het gemakkelijk tot we bij de laatste 60 meter stijging van de top komen.. Dat ziet er werkelijk niet gemakkelijk uit. De top wordt gevormd door een steile piramide die zowel van de linker (de zuid) als van. de rechterkant (noordkant) kan worden beklommen. Terray besluit de eerste mogelijkheid want deze leent zich (hoewel hij er het moeilijkste uitziet) het best om verfilmd te worden.

Terray en Jenny tijdens de bestijging van de ijspiramide van de top van de Nevado Soray.

Terray geeft mij namelijk op dracht om bestijging van de piramide te filmen tot en met het ogenblik dat hij de top van de Soray zal bestijgen Het ziet er van mijn filmplaats werkelijk zeer griezelig uit. Na een korte traverse komt Terray op een smalle graat welke onder een hoek van ongeveer 55-60 graden wegduikt in de aftschrikbarende zuidwand een kleine 2000 meter. Hij vordert heel langzaam, we zien duidelijk dat het zwaar is. Ongeveer halverwege de piramide blijkt dat de sneeuw ijs is geworden. Hij hakt enkele treden en gaat daarna weer stug voorwaarts. Na een uur is het grote ogenblik aangekomen waarop Terray de top bestijgt. Dit ontroerende ogenblik heb ik prachtig kunnen filmen, terwijl de fotocamera van Egeler niet stil staat. Nu is het de beurt aan Egeler en ik om deze moeilijkste passage van de berg te overmeesteren. Het gaat langzaam maar zeker. We komen in de zuidwand en worden niet meer verwarmd door de zon maar verkild door een stijve bries. Tegen 5.20 s'avonds bereikt de Nederlandse equipe de top. Het is een ongelooflijk panorama. Een ondergaande zon, hier en daar uitgebreide wolkenvelden en het meest imponerende is de schaduw die de top waarop we staan geeft op het onderliggende landschap, een prachtige piramide vorm. Het spreekt zeer tot de verbeelding, want zo kan men zich een beeld vormen van steilheid van de berg waarop men staat . Lang voor rusten wordt ons door 'T'erray niet gegund want de nacht valt snel en een lange gevaarlijke afdaling wacht ons. Het is tegen kwart voor zes als we langzaam omlaag zakken. Als de zon onder de kim verdwenen is wordt als zoveel dreigender en onheilspellender. We zijn blij als de moeilijke passage achter ons

ligt. De laatste meters hebben we zelfs in het donker moeten afleggen. De voorhoofdlampjes worden voor de dag gehaald, want Terray wil proberen het kamp I nog vannacht te bereiken. Het biedt een voordeel om de afdaling s'nachts te verrichten want het lawine gevaar is minder groot. Eerst gaat het betrekkelijk snel omlaag maar dan komen de grote moeilijkheden.

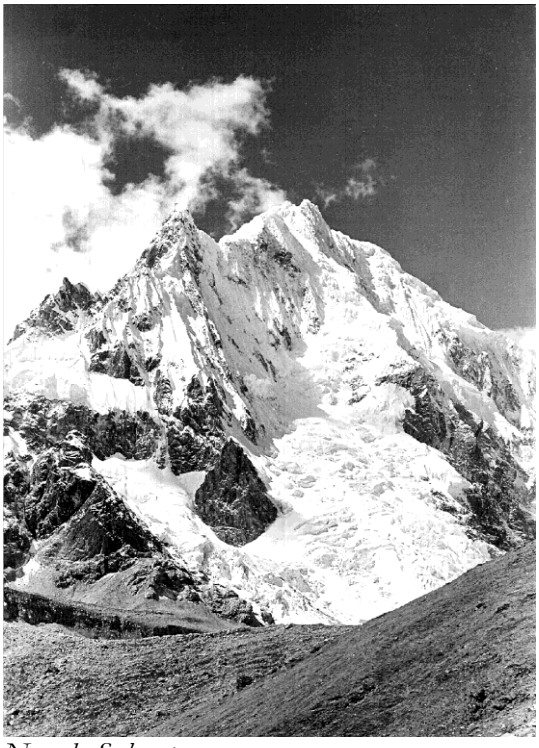
Op de top van de Nevado Soray. Op de achtergrond de Nevado Salcantay. Vlnr Terray, de Booij, Egeler

De steile ijswandjes moeten worden afgedaald met behulp van het dubbele touw. Eerst moet een ijs pen worden geslagen daaraan het dubbele touw van 60 meter worden vast gemaakt, alvorens we omlaag glijden .Op de top wijzen onze hoogtemeters 5780 meter.·Dat is dus heel wat lager dan algemeen werd aangenomen. Deze waarden zwenkten om en nabij de 6000 meter. Het is eigenlijk niet zo belangrijk hoe hoog maar wel hoe moeilijk een berg is. Het moet een fantastisch gezicht zijn om een viertal bergklimmers bij het nachtelijke duister steile ijswanden om laag te zien gaan. Bij het spookachtig licht van de voorhoofdlantarentjes . De sneeuw condities zijn werkelijk goed en we kunnen betrekkelijk goed opschieten. Jenny heeft het moeilijkst. Hij heeft zijn voorhoofd lampje vergeten en moet nu met het licht van ons genoegen nemen Zo verstrijkt uur na uur, steeds vergt de afdaling van ons de uiterste concentratie maar tegen middernacht arriveren we veilig en wel ons kampje. We hebben een verschrikkelijke dorst. Zo een dag in ijs en sneeuw droogt een menselijk lichaam volkomen uit. Ongeveer 5 liter vocht verliest een mens op zo'n dag. Na wat thee te hebben gemaakt, kruipen we heerlijk weg in onze donzen slaapzakken. Het was een zeer zware dag vooral ook omdat we alle geplaagd worden door maagstoornissen, maar toch een dag van intens berggenot en tevens het heerlijke gevoel een onbetreden Andes reus te hebben beklommen. De volgende morgen worden we om een uur of zes uit onze diepe slaap opgeschrokt door het donderende geweid van een lawine. Jenny die het dichtst bij de opening van de tent ligt, kijkt het eerst naar buiten en verstijft van schrik want er komt een geweldige lawine recht op ons tentje af. Tot onze grote opluchting is de ijslawine uitgeraasd op een dertig tal meters van de tent. Was de kracht nog iets groter geweest dan waren we met tentje en al in de afgrond geschoven. Het enige wat we van de lawine meekrijgen is een windstoot en een wolk beladen met fijne ijsdeeltjes die tegen onze tent slaat. Het is werkelijk op het nippertje. De plek die Terray gekozen had om de tent op te zetten is blijkbaar goed geweest. Tegen een uur of acht komen een drietal dragers om het materiaal van kamp I naar beneden te dragen. We vragen hoe de passage is gegaan door het gevaarlijk lawine couloir. Het blijkt dat Ignacio een grote steen op zich af heeft zien komen gelukkig nog net kunnen uitwijken, zodat

zijn hoofd in splinters werd geslagen maar de steen heeft toch nog kans gezien om zijn rugzak te raken, waar door de schok is Ignacio voor overgevallen, maar heeft zich gelukkig voor een verdere val kunnen behoeden. Terwijl hij dit verhaal in kleuren en geuren staat te vertellen worden we opnieuw opgeschrikt door een lawine, maar nu denkt het een steenlawine te zijn die met een onmetelijke vaart langs het gevaarlijke couloir omlaag raast , waar nog geen half uur geleden de dragers langs omhoog zijn gekomen. De lawine is zo groot en duurt zo lang dat Terray een groot gedeelte van de lawine heeft kunnen verfilmen. Geweldige steenbrokken van enkele kubieke meters denderen omlaag. We staan alle een beetje bleek om het neusje er naar te kijken. We zijn diep onder de indruk. Terray is werkelijk een beetje ongerust. We moeten dadelijk weer langs het couloir maar hopen dat de berg weer tot bedaren is gekomen. We moeten in ieder geval maken dat we weg komen . De Soray is blijkbaar niet meer op onze aanwezigheid gesteld. Tegen een uur of tien aanvaarden we. de terugtocht. Het is prachtig weer en we hebben ruimschoots gelegenheid om te filmen en fotograferen en tevens te zien langs welke wand we eigenlijk de Soray beklommen hebben, want overdag met de dichte nevel als 's-nachts hebben we hier wel bitter weinig van gezien. De afdaling biedt nog een bijzonderheid. Marcelino Morales net zo sterk als onhandig krijgt eerst een grote steen op zijn sterke rug (gelukkig zonder zich te verwonden), daarna een val voorover op de gletscher en blijft liggen voor een afgrondje van een dertigtal meter last not least een rutschpartij van een tiental meters langs een rotsachtige bodem bij welke val hij flinke schaafwonden opliep. Een ieder ander zou na dit alles diep onder de. indruk zijn, maar niet onze goedhartige Marcelino. Na elk avontuur komt er een brede grijns op zijn gezicht**.** Tegen een uur of twaalf komen we in onze kleine basiskampje terug. We laten door de dragers liters thee en limonade maken en vertoeven verder de gehele middag op een sappig bergweitje met een prachtig gezicht op de machtige Nevado Salcantay ons volgende doel Zo gaat het steeds met de alpinist nooit is hij tevreden steeds andere bergen. Nauwelijks heeft hij de ene bestegen of hij keert zijn blikken weer naar de volgende. De volgende·dag vertrekken Jenny en Terray met Eliseo naar het grote basiskamp en Egeler en ik met Marcelino en Bruno Como (een drager van Pacheco) naar het westen geologisch werk te verrichten. Het wordt weer een zeer interessante dag. We krijgen de Soray te zien vanuit het westen. Een prachtige piramide. Bij een Indianen nederzetting worden we zeer gastvrij ontvangen. Nauwelijks zijn we bezig de aangeboden ,spijzen, tw. aardappels, kaas en maïs te verorberen of we worden opgeschrikt door een rauwe kreet van een knecht, die alarm slaat want een viertal condors zijn bezig een grootscheeps aanval uit te voeren op de jong geboren kalveren en schapen. Het is een fantastisch gezicht voor het eerst zien we een condor met zijn vleugels wieken. Ze scheren over ons heen. Ik probeer met de Leica (met telelens)een foto te maken De hele indiaanse bevolking komt er aan te pas. Bij de kudde aangekomen blijkt dat er nog geen door de condor te grazen is genomen en we zien dat de condor langzamerhand hoger stijgen en achter een hoge bergkam verdwijnen. Wat een machtige beesten zijn dit toch. De koning van de Andes. Tegen drie uur s'middags bereiken we het laagste punt 3700 meter. Nu moeten de terugtocht aanvaarden. Omhoog naar de pas Salcantay 4700 meter. Maar even een hoogteverschil van 1000 meter. We zijn gelukkig goed getraind en in een straffe drie uur mars bereiken·we de pas. Daarna dalen we af in het nachtelijk duister naar het grote basiskamp, alwaar we hartelijk verwelkomd worden door Mayala. Abel Pacheco is er niet, want hij is in zijn functie als transportofficier naar beneden gegaan om muilezels te huren om de vrachten te vervoeren naar Sisaypampa. We zijn nl van plan om het basiskamp zo snel mogelijk te verplaatsen om zodoende een aanval de wagen op de Salcantay.**6 Juni.** Heerlijke rustdag. Egeler vindt nog de energie om een honderd tal meters omhoog te gaan om een belangrijk geologisch contact nader te onderzoeken.. Terray, Jenny en ik gebruiken de dag om in ledigheid zoek te brengen. 7 Juni zijn een tiental muilezels gearriveerd .Het kamp wordt op gebroken en tegen een uur of tien zijn de vrachten over de ruggen van de muilezels verdeeld. Nauwelijks goed en wel op weg of Egeler wordt zeer onaangenaam verrast met de mededeling. dat de vracht van een muilezel in een rivier is gedoken. Maar het allerergste is gebeurd. Een tweetal kisten vol met gesteente monsters waren in de rivier verdwenen. Toen

Egeler ter plaatste aankwam, zag hij tot zijn ontzetting dat Marcelino en Eliseo bezig waren gesteenten uit de rivier aan het vissen waren. Iedere steen die een nummer bevatte werd voorzichtig weggelegd en zonder nummer weer in de rivier terug gesmeten. Gelukkig is vrijwel alles terecht gekomen, maar Egeler heeft heel wat zweetdruppels moeten laten. Ik zelf heb van het gebeurde niets gemerkt, aangezien ik de colonne ver vooruit was. Gelukkig was dit het laatste onplezierige incident van de tocht Het is tegen een uur of twee in de middag we de 4800 meter hoge pas de Inka Chirisca bereiken. Het is een fenomenaal gezicht zoals daar met 10 vol beladen muilezels 6 rijpaarden tegen de pas moeizaam omhoog klimmen. Het is een hele onderneming want de pas is zeer steil. Terray, .Jenny, Egeler en ik ieder gewapend met een fototoestel of filmtoestel proberen alles van dit prachtige schouwspel op de plaat vast te leggen. Het verloopt gelukkig zonder naar beneden vallen van muilezels. Een dode muilezel is genoeg voor Abel Pacheco de verantwoordelijk man voor dit transport is zeer opgetogen vooral als we hem een driewerf hoera geven. In het dal aan de andere kant van de pas is gelegen bevindt zich een belangrijke gletscher. Egeler en ik besluiten om aan de voet een grote 'steinmann' (een op elkaar gestapelde hoop stenen) aan te brengen om op zo danige wijze voor latere onderzoekers te laten te tonen, dat de gletscher zich uitstrekt op 7 Juni 1956. Het was ons door de directeur van de geologische dienst van Lima gevraagd om bij zoveel mogelijk gletschers in de Cordillera Vilcabamba deze merktekens aan te brengen om op deze wijze later te kunnen nagaan in welk tempo zich de gletschers hebben teruggetrokken. Señor Broggi de directeur van het geologisch instituut vroeg dit ons in verband met de bijdrage die Peru wil leveren in het verband met het geofysisch jaar 1957. Wij zullen proberen dit werk ook nog bij andere gletschers te volvoeren. Wij hebben Dijkhout opdracht gegeven om tijdens zijn werk dit ook zoveel mogelijk te doen. Het is tegen het vallen van de avond als de muildieren karavaan onze oude kamplaats Sisaypampa bereikt. We deden immers in het begin van de expeditie vanuit dit kamp geologische onderzoekingen.

De tweede bestijging van de Nevado Salcantay (6081m)
Nu staat ons geen geologisch maar een zeer belangrijk alpinistisch doel voor ogen. De beklimming van de ruim 6000 meter hoge Nevado Salcantay.

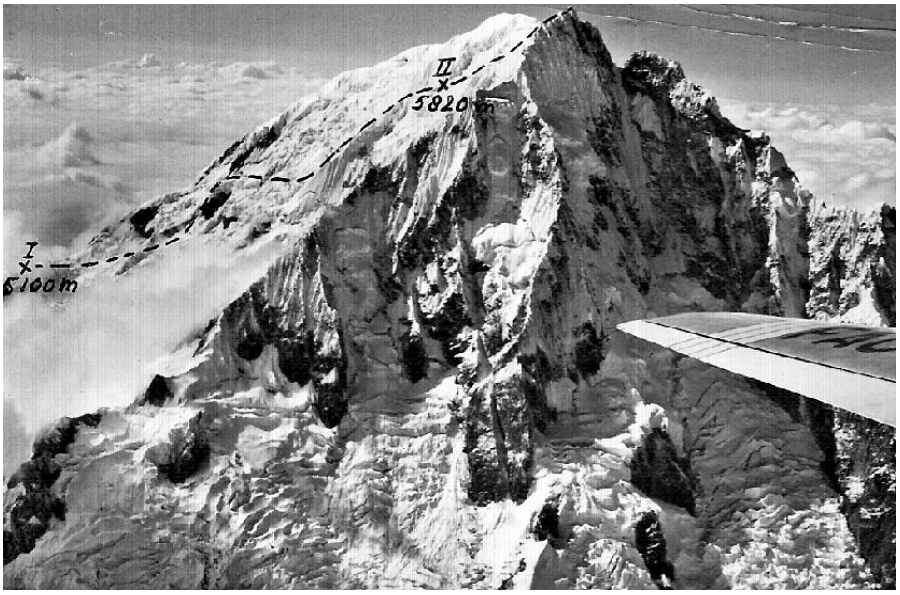

Nevado Salcantay

We willen proberen een nieuwe route te vinden. Deze berg is in 1952 bestegen door een Frans-Amerikaanse expeditie. **8 Juni** Egeler houdt een rustdag terwijl Terray, Jenny en: ik gaan op verkenning uit. We klimmen omhoog naar de 4600 meter hoge pas Palcaycasa. We vervolgen daarna een rotsgraat en komen aan de voet te staan van de machtige oostgraat van de Nevdo Salcantay bij een prachtig bergmeertje vinden we oude conserven blikjes, een dynamolamp, tenten, snelverbanden, alles Duits fabrikaat. Er kan geen twijfel over bestaan het zijn de resten van het kamp van de Duits-Oostenrijkse expeditie van 1953, die getracht hebben van hier de Salcantay te beklimmen. Immers tijdens de bestijging kwamen twee van de vier deelnemers jammerlijk om het leven. Zij storten met een afbrekende corniche 1500 meter naar beneden. Het weer is niet fraai en door de laaghangende wolken gunt de Salcantay ons geen blik op zijn oostgraat. We wachten de avond af. Inderdaad tegen half vijf breekt de bevolking enigszins uit elkaar en zien we voor ons een zeer steile kam. Het ziet er alles moeilijk uit. We zien verder een plek waar we ons eerste aanvalskamp willen plaatsen. Tegen het vallen van de avond keren we in ons basiskamp terug. **9 Juni** de aanval op de Andes reus wordt ingezet. Steeds worden we s'nachts wakker om naar buiten te gluren. Het is niet erg geruststellend. We zitten half en half in de wolken, dwz boven ons zien we nog wel sterren maar onderons zit alles in de wolken. Als de nevel maar niet omhoog trekt. Tegen 3 uur gaat weer het wekkerhorloge. Het zijn Terrey en ik die voor het ontbijt zorgen. Egeler en Jenny kunnen nog even blijven genieten van hun warme slaapzakken. Ik neem met de Rollei nog enkele blitzfotos van Terray zoals deze bezig is met het kokkerellen. Het zijn de moeilijkste uren van een expeditie. Alles even koud en akelig en men is verder altijd zeer gespannen voor de dingen die komen gaan. Om 6.30 kruipen we uit onze tent. Onze angstige vermoedens dat het weer slechter zou worden zijn helaas uitgekomen. De berg zit pot dicht. Terray kijkt ons veel betekend aan. Zullen we met toch maar proberen vraagt hij? We stemmen toe. We klimmen tot de graat. Terray besluit niet de graat verder te vervolgen maar proberen te traverseren in een diagonale richting in de noordwand. Als we hiermee willen beginnen scheuren de wolken even uiteen en krijgen we een overzicht van de noordwand, het is ook meteen de laatste keer dat dat we vandaag iets van de wand te zien krijgen, maar voor onze Lionel Terray is het al meer dan genoeg. Hij besluit een paar honderd meter te traverseren om na een kort steil ijswandje komen we aan de voet van een steil smal couloir dat ons reeds in de hogere delen van de berg brengt. Terwijl we bezig zijn de traverse worden we opgeschrikt door een ijslawine die naar beneden dendert door het couloir, dat we van plan zijn te beklimmen. Niet zo'n prettige gewaarwording..Maar wat naar beneden komt krijgen we in ieder geval straks niet meer. Zo verstrijken de uren van intense arbeid. We vorderen langzaam. Ik raadpleeg steeds de hoogtemeter. We zijn tegen een uur of tien slechts 200 meter gestegen. Het is duidelijk vandaag komen we in ieder geval niet op de top maar we kunnen overal ons tentje plaatsen. We worden weliswaar flink gehinderd door de zware vracht, ieder heeft ongeveer een kleine 15 kg op zijn rug. Maar we zijn zo selfsupporting. Een vier persoonstent, speciaal geconstrueerd door Lionel Terray. Dit tentje kan geplaatst worden in de steilste ijswanden, verder proviand, brandstof etc. Terray en Jenny gaan vooruit. Na het steile sneeuwcouloir (waar we gelukkig gespaard zijn gebleven voor naar beneden vallende ijsblokken) is overwonnen. Nu volgt weer een traverse waarbij we zelfs enkele tientallenmeters moeten dalen om weer het couloir te bereiken dat ons naar Frans-Amerikaanse route zal brengen. We zitten steeds in de wolken en we vragen. ons toch af weer of Terray er in zal slagen om de route te vinden. De Amerikanen hebben in 1952 3 dagen lang met een vliegtuig verkenningen gemaakt, terwijl Terray de wand nooit heeft gezien tijdens de beklimming. Maar hij heeft volgens zijn zeggen de pifometer. We vragen wat voor instrument dat wel is. Hij antwoordt laconiek:mijn neus. Het is met dit instrument dat hij altijd feilloos de weg vindt. Even dreigt dat dit instrument hem in de steek zal laten, want we komen voor een schier onmogelijke passage. Terray traverseert in een ijswand van 60 graden komt daarna in zeer slecht ijs hakt enkele luttele treden en belandt veilig op een plateau waarvandaan de weg verder goed lijkt et gaan. Het is een uitest delicate passage, want de punten van de stijgijzers houden slecht in het blauw zwarte ijs, de punt van pickel geeft nog enige steun. Zo leidt de weg door een doolhof

van ijsmassas. Het begint zachtjes te sneeuwen en in de verte horen we het gerommel van onweer. Zelfs Terray begint ietwat nerveus te worden en maant ons tot de uiterste spoed. We bereiken na enkele moeilijke passage het sneeuw couloir. Jenny gaat voor .Hij traverseert naar een rotsgraat terwijl hij bezig is met een moeilijke rotspassage breekt een groot rotsblok onder zijn voeten weg. Hij kan zich nog net houden, maar het rotsblok valt in de richting van Terray. Terray doet een sprong naar links om de steen te ontwijken. Hier slaagt hij bijna toch ziet de steen nog kans om zijn hand te raken en hem enigszins te verwonden. Door zijn sprong naar links is hij bijna komen te vallen. Was hij gevallen dan had hij Jenny zeker naar de afgrond getrokken. Na dit onaangename avontuur gaat de route verder langs een zeer scherp sneeuwgraatje. Terwijl Lionel de weg voorbereid zien Jenny en ik met afgrijzen toe dat de graat waarop hij zich bevindt enigszins beweegt. We waarschuwen Terray . Terray zegt laconiek dat hij dat ook voelt. Na enkele spannende ogenblikken komt hij tot het einde van de graat. We komen nu aan de voet te staan van een steile ijswand. Touwlengte na touwlengte worden nu moeizaam afgelegd. Terray en Jenny zijn ons iets vooruit. Egeler en ik gaan iets langzamer, want Egeler heeft opeens last van zijn nieren. Dat is een ernstig bericht hier op 5800 m. een niersteenaanval te krijgen is werkelijk geen sinecure. Ik bericht Terray ervan. Zij bevinden zich nu op een sneeuwgraat van 40 graden. Tot onze verbazing roept Terray dat hij van plan is een kamp te installeren op de graat. We vragen ons echter af hoe het mogelijk is. Na een half uurtje hebben we ons bij hun gevoegd. We zien nu met eigen ogen hoe het mogelijk is in een sneeuwwand van 40 graden een kamp te plaatsen. Terray en Jenny zijn er in geslaagd een plateau te maken met de hulp van ons medegenomen sneeuwscheppen,van enkele vierkante meters. Tegen een uur of zes, terwijl de zon achter de kim is verzonken staat op 5800 meter een tentje aan de rand van een afgrond De situatie van Egeler is onrustbarend. Hij begint inderdaad een niersteen aanval te krijgen. Om de pijn enigszins te onderdrukken neemt twee morfine poeders. Dit maakt hem zeer slaperig. Hij krijgt alle warme kleren, een warme kruik en haast de helft van de overige gedeelte van de tent wordt dus ingenomen door Jenny, die tegen het tentdoek aanligt, daarna Terray en ik zelf mag genoegen nemen met ruim 15 cm tussen Egeler en Terray. Ik zorg eerst voor de keuken, maar dat mislukt enigszins want de macaroni wil niet gaar worden. De afkoeling is te groot .Het vriest al aardig buiten en in de tent. Tegen 9 uur liggen we allen in de slaapzakken. Gelukkig voelt Egeler door de poeders de pijn iets minder. Het is nu dragelijk geworden. Hoe zal hij echt morgen zijn als we de top willen beklimmen. Men heeft immers na het innemen van morfine poeders meestal een geweldige terugslag. Zal het mogelijk zijn hem veilig en wel naar beneden te krijgen allemaal vragen die ons bestoren. De stemming is werkelijk enigszins gedrukt. In het zicht van de overwinning zou Egeler moeten opgeven. Dat is wel een grote tegenslag. Het gebruikelijke zingen van Terray schiet er zelfs bij in. Van slapen komt niet veel. Wij zijn ook blij als het als het drie uur in morgen is en we kunnen beginnen met de voorbereidingen. Het weer houdt zich gelukkig goed. Geen wolkje aan de hemel. Egeler besluit inderdaad niet mee te gaan naar die top. Dat is een bittere pil voor hem, maar werkelijk zeer verstandig, want hij moet al zijn reserves bewaren voor de terugtocht. Tegen half zeven vertrekken Terray, Jenny en ik naar de top. De grootste moeilijkheden liggen achter ons. Het is nu een kwestie van hoogte winnen. We gaan om beurten voor om het spoor te zoeken in de zachte sneeuw. Als het mijn beurt komen we net voor een steil ijswandje van 60^0 van enkele tientallen meters. Op de door Terray aan ons geleerde wijze, zonder een trede te hakken wordt de passage overwonnen. Het is het puur ijsgenot. Wat een verschil is de techniek van Terray met die van andere bergklimmers. Als men bedenkt dat tijdens de bestijging van. de Salcantay in 1952 door de Frans-Amerikaanse bergklimmers ruim: 1000 treden werden gehakt en door onze niet meer dan een twintigtal dan ziet men het verschil heel duidelijk. Dit verschil komt wel heel sterk tot uitdrukking in de tijd die men nodig heeft. De Amerikanen gebruikten een drietal weken terwijl wij nog geen week om deze berg te bestijgen. Maar wij zijn zo begunstigd dat wij een als leider een man als Lionel Terray hebben, die wel wel beschouwd mag worden als een de beste ijsspecialisten van de wereld. Na nog een honderd meter

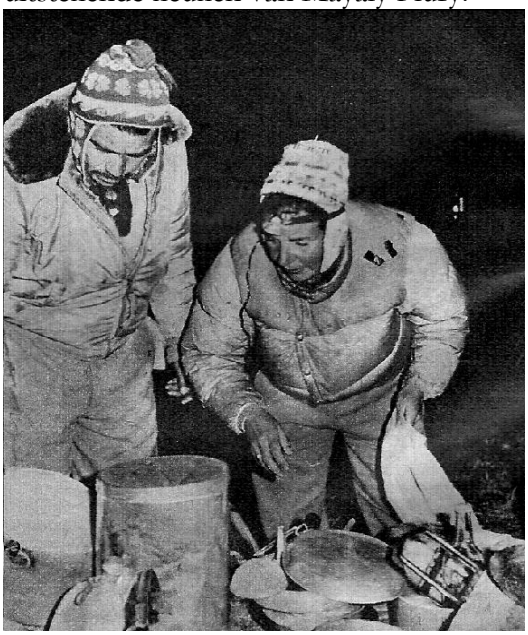
klimmen komen we eindelijk te staan aan. de voet van de eind pyramide niet hoger dan twintig meter. Terray bereikt de top om 9.15 a.m. **11 juni.**

De Nevado Salcantay (6100) met onze route en de twee kampen

De top is zo klein dat slechts een man tegelijk de top kan betreden. Zo raken we dus om beurten het fragiel puntje. Wat we om ons heen zien is overweldigend, strak blauwe lucht geen zuchtje wind. Alle bergen in de omgeving steken uit een dicht wolkendek. De Veronica, de Soray, alle oude bekenden. Maar alle bergen zijn lager. We staan op de culminatie van de Cordillera Vilcabamba . We horen een vreugdekreet van Egeler die ons vanuit zijn kampje heel duidelijk heeft kunnen volgen Om 9. 30 beginnen we met de lange afdaling waar we het kamp tegen 12 uur bereiken. Egeler heeft al gezorgd dat het tentje is opgevouwen , limonade voor ons bereid. Hij voelt zich betrekkelijk goed. Het weer is alleen weer minder geworden. Grote wolkenmassas kolken tegen de noordwand omhoog . Tegen 1 uur s' middags beginnen we met de afdaling. De sneeuwcondities zijn betrekkelijk slecht de sneeuw is namelijk zacht geworden en het gevaar van "botten" dwz sneeuwklompen aan de stijgijzers is acuut. We nemen daarom ook alle voorzorgsmaatregelen. Hoe moedig en ondernemend Lionel Terray ook is, in zulke omstandigheden is hij uiterst voorzichtig en neemt geen enkel risico. Zo vliegen de uren voorbij. Wij komen in de wolken te zitten, maar kunnen alhoewel met veel moeite onze oude sporen terug vinden. De moeilijke passages van de heenweg probeert Lionel Terray zoveel mogelijk te omgaan ten eerste daar een makkelijke route te vinden en ten tweede door met behulp van het dubbele touw af te dalen. Dit laatste doen we dan ook enkele keren . Tegen een uur of zes bereiken we na de lange horizontale traverse de top van het steile lawine gevaarlijke couloir. De voorhoofdslampjes worden voor de dag gehaald. Terray wil niet bivakkeren maar onherroepelijk afdalen naar het kamp I. Terray en Egeler gaan vooruit gevolgd door Jenny en ik. Jenny heeft nu wel een lamp. We vorderen langzaam. De wand is steil en we moeten elkaar om beurten zekeren. Even dreigt alles mis te gaan als Terray het oude spoor verliest. Na een half uur zoeken kan hij het tot onze grote opluchting terugvinden. Maar dit is niet het enige voor onze goede vriend Jenny buitengewoon onplezierig is, hij verliest zijn lamp en moet in het donker de afdaling verder voortzetten. Terray verliest zijn pickel en moet met behulp van een ijshaak (dienend als pickel) de afdaling voortzetten. De batterijen van Egeler en Terray raken uitgeput . Gelukkig is mijn batterij nog vrij goed, zodat ik als eerste afdaal. We komen bij het steile ijswandje. Ik daal met de grootste moeite af. Terray besluit voor de anderen een rappel in orde te maken. Dat kost wel tijd, want er is geen hard ijs zodat hij van de sneeuw een paddestoel, moet maken hierom heen het nylon touw en dan maar hopen dat het houdt. Egeler, Jenny en Terray staan na een uur bij mij op de

gletscher. Nu volgt een traverse welke bedreigd wordt door grote overhangende ijsmassas. We rennen zo snel mogelijk. We horen angstig gekraak van ijsmassas vlak boven ons. Dit is werkelijk een buitengewoon onplezierige gewaarwording. Het weg zoeken wordt steeds moeilijker, immers de vorige dag waren we hier ter plaatse toen de sneeuw nog hard was en dus weinig indrukken achterliet. Met veel·geduld kunnen we onze sporen terugvinden, maar de uren verstrijken met een razende snelheid. We komen nog in grote moeilijkheden als het touw tussen Egeler en Jenny achter een ijsblok blijft vast zitten. Terray zonder pickel weet met een meesterhand het touw na een uur hard werken te bevrijden. We zijn dolblij als we eindelijk om een uur of 11 de graat kunnen betreden, die naar ons veilige kampje leidt. Tegen middennachtelijke uur arriveren we uitgeput in ons kampje. We hebben. niet de moed om eten klaar te maken en kruipen meteen in onze slaapzakken weg en verzinken in een droomloze slaap. De volgende dag is **12 juni** en het schitterendste weer van de wereld. Tegen een uur of tien komen de dragers omhoog die helpen het kamp te evacueren. We voelen nu pas goed de moeheid, we zijn erg sloom en met moeite krabbelen we uit onze slaapzakken om de aftocht te aanvaarden. Egeler heeft de tocht gelukkig goed doorstaan zonder nadelige gevolgen. Tijdens de afdaling krijgen we weer het gebruikelijke tafereel, Marcelino die om de haverklap uitglijdt. Een keer denken we zelfs dat het zijn laatste val zal zijn want hij stort een vijftigtal meters langs de gletscher omlaag en blijft roerloos liggen op nog geen twintig meter van een diepe spleet. We denken dat hij zich ernstig verwond heeft, maar even later krabbelt hij overeind en het eerste wat we weer van hem zien is een brede grijns. Tegen een uur of twee in de middag worden we hartelijk verwelkomd door Abel en Mayaly in het basiskamp Ze hebben de hele tocht meegesleept 3 flessen wijn en twee flessen bier voor de goede afloop. Het is alles wel zeer meegelopen. Binnen vier weken tijd 3 toppen, waarvan 2 maagdelijk en de derde een nieuwe route. Dat is wel in eerste plaats te danken aan de energieke: leiding van Terray en verder aan de voortreffelijk organisatie van onze transportofficier Abel Pacheco en de uitstekende keuken van Mayaly Flury.

De onmisbare steun van Abel Pacheco en Mayala Flury

Geologische verkenning naar Limatambo

13 Juni volledige rustdag. Dat heeft het lichaam na zulke inspanningen werkelijk hard nodig. **14 Juni.** Egeler en ik besluiten om nog te profiteren van.ons verblijf in Sisaypampa door het verrichten geologische onderzoekingen. Om 7.30 a.m. vetrekken met drager Bruno voor een zware tocht. Omhoog naar Palcaycasa 4600 meter. Hier zijn we in de gelegenheid geweest om een talrijke serie foto's te maken van de Salcantay gezien dus vanuit het oosten af te dalen in het dal te noorden van de Salcantay tot in het Aobamba dal tot een hoogte van 3100 meter. Vanaf de

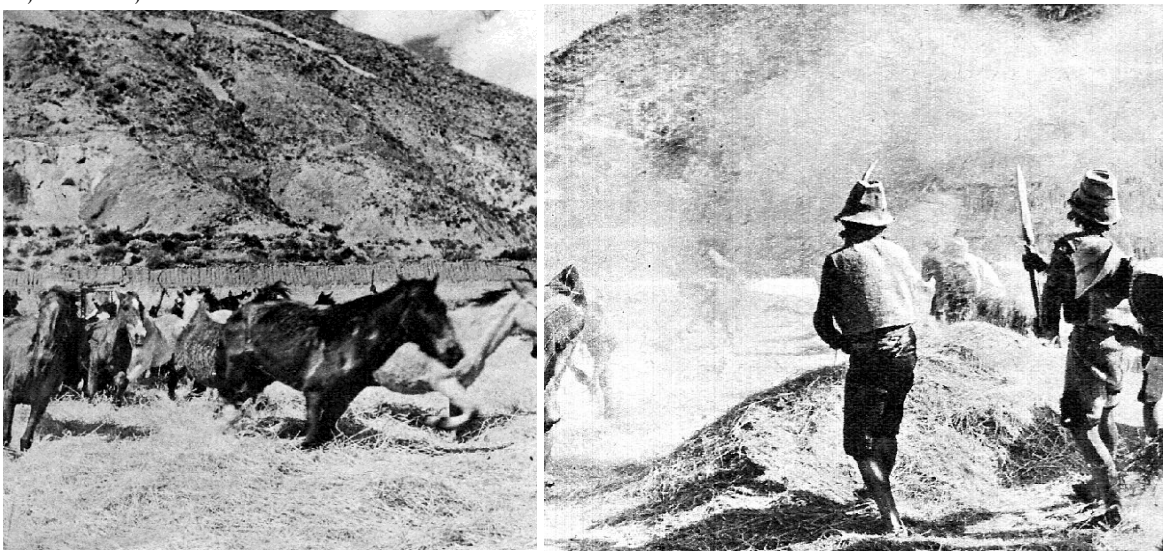
pas tot 3100 in een viertal uren. Welk een overgang van een pas waar de sneeuwt tot in de jungle (de tropische begroeiing is hier rijkelijk vertegenwoordigd). We zagen. ook nog enkele overwoekerde Incaruines bij Palcay. De terugtocht naar het basiskamp was werkelijk zwaar. Tegen twee uur begonnen we met de stijging van 3100 meter tot 4600 meter. Tegen zeven uur kwamen we op de pas aan om half acht doodmoe in het basiskamp. De muilezel karavaan van Abel Pacheco was inmiddels aangekomen, acht stuks. **15 Juni** basiskamp Sisaypampa wordt opgebroken .Egeler en ik maken weer van de dag gebruik om geologie te bedrijven. We willen via een pas ten noorden van de pas Cruzcasa naar Limatambo terugkeren. Hier hopen aanvullende geologische onderzoekingen te doen om op zodanige wijze het gebied om en nabij de Salcantay te completeren. Dit is inderdaad voor de volle 100% gelukt. We hebben weer vele gesteenten monsters medegenomen en verschillende geologische formaties onderscheiden. Het werd nog een zware dag. Eerst omhoog naar 4700 meter en daarna in ijltempo afgedaald om nog voor het vallen van de nacht in Limatambo aan te komen. Dit lukte niet helemaal; tegen zeven uur kwamen we in Sondorf aan.. Gelukkig was er maan. Vlak voor Sondorf haalden we de muilezelkaravaan in. Het was een romantisch gezicht een tiental muilezels door een maan overgoten bos te zien afdalen. Abel vertelde ons dat het transport goed was verlopen en dat hij in het basiskamp vlak voor het vertrek nog een vos had geschoten. Zo kwam dus de expeditie na een twintigtal dagen veilig en wel in het dal van Limatamba terug. Uiterst voldaan. De stemming was voortreffelijk geweest en de resultaten zowel geologische als alpinistische hadden verre onze verwachtingen overtroffen. **16 juni** rustdag: in Limatambo. **17 Juni** terugtocht naar Cuzco. Terwijl we terugreden over de pampa van vlak ten westen van Cuzco gelegen zagen we onze drie veroverde bergen Het zijn meteen de hoogste culminaties van het gehele gebied. Wat een verschil met de heenweg. Toen vervulden deze bergen ons nog met vrees en ontzag. Nu was het anders. We hadden hun nu van nabij leren kennen en lief en leed gedeeld Het waren bijna vrienden geworden, toch. niet helemaal want goede vrienden draai je niet de rug toe zoals wij nu deden met Veronica, Soray en Salcantay . Onze blikken zijn aleer gericht op nieuwe doelen. Zo gaat het nu eenmaal met de alpinist.

Vakantie dagen in Cuzco en omgeving

In hotel Cuzco aangekomen blijkt dat een Amerikaanse expeditie net is gearriveerd olv Georg Bell (de leider van de: Amerikaanse expeditie die in 1952 de Salcantay had beklommen). Zij waren van plan geweest om de Veronica en Soray: te beklimmen. Net als de Engelse expeditie waren wij hun dus ook voor geweest. Zo lopen nu doelloos in Cuzco rond op zoek naar eventueel interessante bergen om te beklimmen. Ze hopen over een week te kunnen vertrekken (als hun bagage vanuit Lima is gearriveerd) naar Huadquiña om vandaar een poging te doen op bergen ten zuidwesten van Huadquiña te bestijgen.

Het was voor de expeditie hard nodig enkele dagen rust te nemen. Ideaal voor dit doel is om uit Cuzco weg te trekken, want in Cuzco zelf is het altijd ontzettend druk. Brieven en artikels schrijven, geologische gegevens uitwerken. We zijn gegaan naar een Hacienda Capana eigenaar Otto de Bary. Reeds in 1952 hebben we deze hacienda bezocht en toen al beloofd dat we zeker zouden terugkomen. Het is een ideale gelegenheid om de indiaanse bevolking mede te maken en op de fotografische plaat vast te leggen. De originele klederdracht is helaas in Peru slechts zelden te vinden. In dit kleine dorpje vinden we een kleine 1000 indianen in de prachtigste kleren, prachtig geweven ponchos etc.(zie fotos).Voor het vertrek van de Andes Expeditie is mij door de conservator van het Instituut voor de tropen gevraagd of ik niet een volledige kleding van man en vrouw wilde meenemen. In dit kleine dorpje ben er met zeer grote moeite in geslaagd voor een krankzinnige hoop geld . Wat was hiervan de oorzaak?. Tijdens onze expeditie is ons steeds opgevallen dat in afgeleden streken de mensen de waarde van het geld absoluut niet kennen. Hoe vaak is het niet voorgekomen, dat we bij een indiaanse nederzetting om aardappels vroegen en er goed voor wilde betalen Pas na ontzettend veel moeite lukte het ons. Ze hebben liever natura ,want wat moeten ze doen met geld. Ze moeten minstens twee dagen lopen om van dat geld iets

te kopen. Zo zijn gewend om alles te ruilen Zelfs als ze voor een haciendero werken , worden ze uitbetaald in grond (een soort horige). Zo hebben niet het idee dat wanneer je ze voor hun kleren die ze op dat ogenblik aan hebben maar even 200 soles bieden (ongeveer 50 gulden) dat ze van dat geld nieuwe kunnen kopen. Een frappant voorbeeld maakten we tijdens onze laatste tocht mede. We kwamen een transport van 6 muilezels togen volgeladen met sinaasappels die ze op twee dag reizen uit de jungle hadden gehaald en nu gingen verkopen voor twee cent per stuk in Ollantaytambo, op enkele uren gaans. We vroegen of we wat sinaasappels wilden kopen. We boden het dubbele van hetgeen ze er in het dorpje voor zouden krijgen. Geen denken aan. We moesten na veel redeneren en het driedubbele er voor bieden wilden we wat krijgen. Ze waren domweg te lui en hebben geen zin om de vrachten los te maken en dus wat extras te verdienen Om weer terug te komen op de hacienda Ccapana. Het was oogsttijd van de maïs als het koren. We hadden het geluk. dat het koren gedorst werd.Op een binnenplaats wordt het koren neergelegd en over het koren worden een aantal. paarden gejaagd. De indianen staan in een wijden cirkel en houden op ongeveer een meter van de grond een touw vast dit is om te beletten dat de paarden er vandoor gaan. Na een paar uur worden de paarden vrij gelaten en gaan de indianen het kaf van het koren scheiden. Door het koren op te gooien door de wind wordt het kaf weggeblazen en valt het koren direct op de grond. In een twee uur tijd slagen ze erin ongeveer 3000 kg te dorsen. Men vraagt zich bij zo'n boerenbedrijf af waarom de haciendero er geen belang in heeft om het bedrijf te mechaniseren. Het antwoord is duidelijk: de arbeidskracht kost hem praktisch niets. Hij behoeft maar een zeer klein gedeelte van zijn 30.000 ha af te staan aan deze indianen .Iedere indiaan die zijn grond krijgt is het net genoeg om zijn eten voor het gehele jaar er op te verbouwen. Hij moet als tegen prestatie 3 dagen per week voor de haciendereo werken. Het kopen van machines is dus volkomen zinloos. De enige machines die hij heeft zijn een aantal trucks om alles te vervoeren en en een tractor.

Het dorsen van het koren

Iets wat ons nog zeer frappeert was een indiaanse vrouw die net enkele dagen haar enige kind had verloren en een paar weken geleden haar man. Zij leek in het geheel niet bedroefd. De haciendero zei ons dat het geen houding was maar dat zij in dit opzicht net dieren zijn. De kindersterfte is zeer groot. Van de tien kinderen die er geboren worden sterven er in de eerste levensjaren zeker 7 à acht. Waarschijnlijk te wijten aan slechte voeding, drank,en coca en tevens de zeer veel voorkomende geslachtsziekte. Het is voor een vreemdeling mogelijk te zien waar de winkels in een indianen dorp zijn. Als men naast een huis een stok ziet staan met een rode bloem dan betekent het dat men in het huis chica kan drinken (maisbier) , een gras pluk aan het einde van de stok betekent dat men er coca kan kopen en een witte vlag betekent brood. De indiaanse

bevolking in de afgelegen streken kennen absoluut geen Spaans alleen ketschua, de oude Incataal. Terug gekomen in Cuzco maakten we mee op **24 juni** het feest van de zon verering Inti-Raymi.

Het feest van de zonnevende Inti-Rayi

Dit feest speelt zich af tussen de muren van het fort Saksayhhuman. Het is een feest met zeer oude traditie. De zonneverering is om de zon te danken voor de oogst en te vragen voor een goede oogst het volgend jaar. Tevens wordt het gevierd op de dag dat de zon meer naar het noorden kruipt en de winter begint. Op de foto's is heel duidelijk te zien zoals de Inca wordt binnen gedragen gevolgd door zijn familie, de maagden van de zon en zijn leger. Op een groot platform begint de plechtige zonnen aanbidding. Een lam wordt geofferd, dit is om de zon te vragen dat de oogst van het volgende jaar goed moge zijn. De inca is werkelijk imponerend met een prachtige stem spreekt hij het volk toe (in het ketschua). De hele ceremonie gaat in dodelijke ernst en is zeer zeker imponerend. De volgende dagen(25 en 26 Juni) werd in Cuzco weer gebruikt voor werken..

Afscheid van Terray en Jenny op het vliegveld van Cuzco

Woensdag 27 juni vertrekt de expeditie naar Huadquiña. De gelederen waren wel enigszins gedund Terray en Jenny zijn terug gereisd naar Lima om zich te voegen bij de franse expeditie die zal opereren in de Cordillera Blanca om de Chacraraju te bestijgen(een berg die beschouwt wordt als het grootste probleem in de gehele Peruaanse Andes).

10 daags geologische rondtocht langs rivierdalen ten westen Huadquiña
Egeler, Dijkhout en ik begeleid door 4 dragers gaan naar het westelijke gedeelte van het expeditiegebied. Het doel een geologische exploratie 250 km te voet in ongeveer 10 dagen. Aangekomen in Huadquiña bleek het lot ons voor de zoveelste maal gunstig te zijn,want we kregen de gastvrijheid aangeboden door de rijkste man van de gehele streek. Haciendero Romainville, bezitter van een lap grond zo groot als noord en zuid holland samen, 600 muildieren, talloze rijke loodzilvermijnen, haciendas en weet nog wat meer. Zijn vermogen wordt geschat op ongeveer 2 miljoen dollar. Deze man is hier twintig jaar geleden gekomen met geen sous. Het merkwaardige is dat deze man nu zo leeft dat het lijkt dat hij nog geen sous. Geen stromend water, geen behoorlijke WC (een plank met een gat erin). Eten is zo slecht dat je het niets eens een varken zou kunnen geven. Zijn slaapkamer een houten bed, een tafel en twee houten stoelen, witte slecht gekalkte muren, c'est tout. Geen radio, geen enkele luxe kenmerkt het gehele huishouden. De indiaan die aan tafel bedient is in stinkende lompen gehuld. Het klinkt haast ongelooflijk, maar deze man schijnt er geen enkele behoefte aan te hebben. Zo is het ook een beetje met de indiaanse bevolking. Al hebben ze geld, dan zullen ze het niet uitgeven aan luxe. Bedürfnislos. Misschien is dit we een van de redenen dat de indianen zich nog zo laten onderdrukken door de hacienderos. Ze weten niet beter. Het gevaar van een werkelijke ingrijpende revolutie in Peru (zoals in Rusland. en China) is hier nog lang niet te verwachten, want er moeten meer indianen komen die een opleiding genoten hebben, dan pas zullen ze zich realiseren wat ze al die tijd gemist hebben. **Vrijdag 29 Juni** vertrekken Egeler en ik met twee muilezels en de dragers Eliseo en Marcelino voor onze tiendaagse voettocht Eerst ging net omhoog in de Rio Salcantay . Tussen de suikerrietplantages door bereikten we tegen de avond La Pampa . Het suikerriet wordt hier niet verbouwd voor de suiker maar voor maken van aquardiente (een soort jenever). **Zaterdag 30 Juni.** Omhoog naar de loodzilvermijn. Zeer interessante geologische ontdekking. We vonden granaat-glimmerschisten .Een totaal nieuwe vondst in dit gebied. **Zondag 1 Juli**. Steeds verder doorgedrongen in de Quebrada van Rio Salcantay. Het verheugenste feit van de dag was wel dat Egeler zijn niersteen verloor. Hij voelde tijdens de dag al dat er beweging in zat. Hij vreesde weer een niersteenkoliek zoals op de Salcantay. Tegen de avond na het drinken van veel thee, ging hij buiten de tent om iets normaals te verrichten. Ik hoorde een vreugdekreet en ik zie als uit de tent kijk Egeler vooroverliggen en van de grond op rapen geen geologische interessante steen maar zijn niersteen. Grote vreugde in het kamp. Voor Egeler geen spanningen meer en vrees dat op een ongelukkig ogenblik een koliek begint. **Maandag 2 Juli.** Omhoog naar een pas van 4500 meter. Op de pas zagen we vlak over onze hoofden scheren de machtige condor. Wat ongelooflijk zo vanuit de jungle over enkele kilometers in het waarlijk hooggebergte. Tijdens onze afdaling werden we in een indianen woning uitgenodigd chicha te drinken en tevens kregen we een portie half warme, half gare (vroeger bevroren geweest) aardappels aangeboden of we wilden of niet we zouden ze moesten eten. Tegen de avond bereikten we Yanama. (3500 meter) is een hacienda van Rouainville. De mayor domo stond ons toe dat we op het erf ons bivak opsloegen. Hij beloofde ons de volgende dag een muilezel ter beschikking te stellen en een gids om ons naar Arma te begeleiden op twee flinke dagmarsen verwijderd . In deze zeer vervallen en slecht gebouwde hacienda heeft Romainville 11 jaar gewoond . Hij is met zijn huwelijksreis er voor het eerst naar toe gegaan en er maar 11 jaar gebleven. Arme vrouw. Het is hier een zeer afgelegen streek. De bewoonde wereld op 3 dagmarsen. Geen school om de indiaanse bevolking te onderwijzen. Men heeft hier het gevoel dat de mensen nog zo leven als tijdens de Incabeschaving. **Dinsdag 3 juli** Eliseo komt ons met een verschrikt gezicht wekken. Hij deelt ons mee dat de mayor domo niet van zins is om ons een

muilezel een gids ter beschikking te stellen. We zeggen dat we meer zullen betalen als hij dat wil. Nauwelijks had Eliseo deze boodschap overgebracht of meneer verscheen en vroeg ons en schandalig hoge prijs voor de muilezel en gids. Hij wist dat we van hem afhankelijk waren. Om een uur of vertrokken we toch met een jongetje van 14 jaar als gids. Nu begon werkelijk een van de zwaarste etappes van de tocht van 3500 meter omhoog tot 4100 meter daarna weer omlaag tot 2400 meter en vervolgens langs steile wanden omhoog tot maar liefst 4500 meter. Daarna weer dalen stijgen etc. We zaten hier dicht bij de grote rivier de Apurimac, die zich ontstellend diep heeft ingesneden. We moesten nu zij rivieren traverseren, dat wil zeggen dat men over hoge kammen en diepe dalen moet trekken. We waren alle mooi afgepeigerd toen we s-avonds in een klein hutje aankwamen. Het jongetje gaf ons te kennen dat hij de volgende dat niet verder mee ging. We vertelden hem dat de mayor domo betaald hadden, dat de gids tot Arma zo mee gaan. Hij vertelde ons echter dat de mayor domo hem 20 soles (ipv de 100 soles) die wij voor hem betaald hadden) had gegeven. De nederzetting; die we bereikt hadden was bevolkt door twee indiaanse families die ons werkelijk zeer gastvrij hebben ontvangen. De hoofdman van het dorp deed zich te goed aan kolossale hoeveelheden alcohol. De hele nacht heeft hij gelald en gezongen begeleid door zijn gitaarspel. De volgende morgen was hij volkomen dronken, zijn gitaar aan barrels. Hij zei (terwijl hij op zijn gitaar wees) Esta poco infermo (de gitaar is een beetje ziek). Na een hartroerend afscheid vervolgde we onze zware tocht. Berg op berg af. Geologie buitengewoon interessant. De rugzakken van de dragers worden steeds zwaarder. Wel verdween geleidelijk het eten maar er komen zware stenen voor in de plaats. Na een flinke stijging kwamen we op en 4400 meter hoge pas.. Prachtig uitzicht op de pampa en Soriaccocha (twee bergen die we op ons alpinistisch programma hadden gezet). Alleen de de laatste leek de moeite waard, want de andere de Panta leek te eenvoudig. Op een prachtig alpenweitje werd ons kamp geïnstalleerd. Een volkomen wild gebied. De gehele dag waren we niemand tegen gekomen. Een zonsondergang om nooit te vergeten. Alle kleurenschakeringen die men zich maar kan bedenken, even later lagen we weer in onze warme slaapzakken weggedoken. Meetal liggen we er altijd tegen zes, half zeven in om er niet voor een uur of zeven weer uit te komen Een twaalf urige slaap is niet gek. Maar men heeft het ook nodig om weer van de vermoeienissen te bekomen. **Donderdag 5 Juli.** Via Arma ging het via een kleine daling omhoog naar de pas Chuquito 4700 meter. We zagen in een indiaanse nederzetting dat de mensen op hoopjes aardappels dansten. Dit is de wijze waarop ze dat onsmakelijke gerecht maken waarop we een paar dagen geleden waren getrakteerd. Het is een kleine soort aardappel die ze eerst laten bevriezen en daarna met de blote voeten maltraiteren zodat het vocht en de schil van de aardappel verdwijnt. Het enige voordeel van dit voedsel is dat men het heel lang kan bewaren. De indianen schijnen het daarboven nog een lekkernij te vinden. Tegen de avond bereikten wij de pas Chuquito. Even na de pas zetten we ons tentje weer op, prachtig gelegen aan een kabbelend beekje op 4500 meter hoogte. **Vrijdag 6 juli**. We begonnen nu aan de lange afdaling langs de rivier Vilcabamba naar Chahuillay, het einde van de voettocht. Een afdaling (3 dagmarsen) van ruim 3000 meter. We waren al weer vroeg op pad want we vertrouwden het weer allerminst. Tot nu toe waren we tijdens onze tocht steeds begunstigd geweest door prachtig weer. Bij een geologische verkenning is weer van groot belang. Zit alles in de wolken dan kan men onmogelijk de structuur en de samenstelling van de aardlagen bestuderen. We zagen opeens ten zuiden van ons oprijzen de geweldige fraai gevormde granietpieken. Zo steil en ongenaakbaar dat wel voorlopig geen alpinist het hierop zal durven wagen. Tijdens metingen met het kompas merkten dat opeens de kompasnaald dusdanig naar beneden werd getrokken zodanig zelfs dat het kompas totaal onbruikbaar werd .Egeler dacht dat zijn kompas misschien defect was geraakt, maar tot onze verbazing vertoonde mijn kompas dezelfde kuren als die van Egeler. Ongetwijfeld een grote ertsafzetting in de grond, waarschijnlijk een ijzer afzetting. Een tien kilometer verder merkten dat de naald van het kompas weer normaal functioneerde. De lezer weet nu waar hij een zekere schat in de grond kan vinden en zijn geluk kan gaan beproeven..

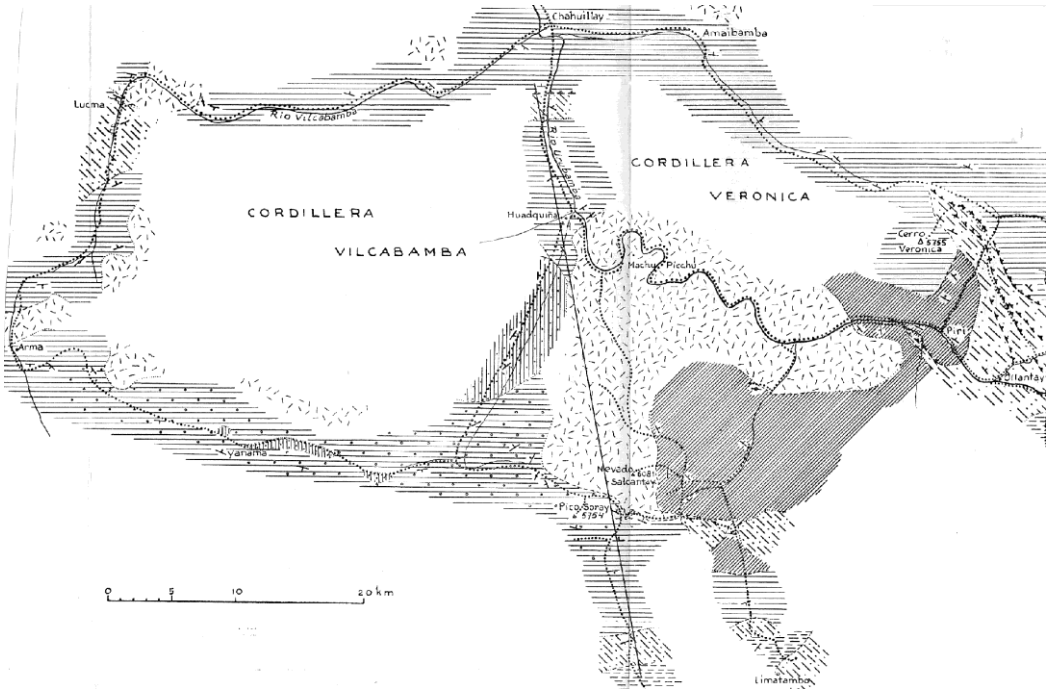

Fig. 8. Legenda.

Plutonische gesteenten, vnl. granieten; post-Perm.
Plutonic rocks, mainly granites; post-Permian.

Yuncaypata formatie, conglomeraten, zandstenen en schalies, met gips-inschakelingen; bovenste lagen kalken; Krijt.
Yuncaypata formation, conglomerates, sandstones and shales, with intercalations of gypsum; topped by limestones; Cretaceous.

Mitu groep, conglomeraten en overwegend grove zandstenen; ondergeschikt leien en kalkstenen; wisselende hoeveelheden zure vulkanieten; Midden-Boven Perm.
Copacabana groep, kalken en dolomieten; ondergeschikt zandstenen; Onder Perm (en Boven Carboon?).
Mitu group, conglomerates and grits; subordinately slates and limestones; varying quantities of acid volcanics; Middle-Upper Permian.
Copacabana group, limestones and dolomites; subordinately sandstones; Lower Permian (and Pennsylvanian?).

a *Lei-zandsteen formatie,* leien en zandstenen, met schaarse kalkinschakelingen (a); in bepaalde zones zijn de gesteenten der lei-zandsteen formatie gegranietiseerd, waarbij alle overgangen optreden naar gneizen (b); de formatie bevat basische subvulkanische lichamen; Devoon (en ouder?).
b *Slate-sandstone formation,* slates and sandstones with sparce limestone intercalations (a); in certain zones the rocks of the slate-sandstone formation are granitized, and all transitions to gneisses are represented (b); the formation contains basic subvolcanic bodies; Devonian (and older?).

Phylliet formatie, phyllieten en kwartsieten; de formatie bevat zure en intermediaire subvulkanische lichamen; prae-Devoon (prae-Ordovicium?).
Phyllite formation, phyllites and quartzites; the formation contains acid and intermediate subvolcanic bodies; pre-Devonian (pre-Ordovician?).

Glimmerschist formatie, vnl. granaathoudende glimmerschisten; ondergeschikt kwartsieten en plagioklaas-amfibolieten; vermoedelijk prae-Cambrium.
Micaschist formation, mainly garnetiferous micaschists; subordinately quartzites and plagioclase-amphibolites; presumably pre-Cambrian.

N.B. In de contact-zone rondom de plutonieten zijn de gesteenten van de phylliet formatie en van de lei-zandsteen formatie sterk thermo-metamorf veranderd.
In the contact-zone surrounding the outcrops of the plutonics, the rocks of the phyllite formation and of the slate-sandstone formation are strongly changed by thermal metamorphism.

Opschuivingen.
Thrust faults.

a Geologische grenzen: zeker (a); onzeker (b).
b Geological boundaries: certain (a); uncertain (b).

a Helling en strekking: hellend (a); verticaal (b).
b Strike and dip: inclined (a); vertical (b).

Voornaamste afgelegde trajecten.
Principal routes followed.

De geologische kaart met de legende van ons expeditie gebied

Het verwondert de Peruanen altijd dat wij op onze onderzoekingen zo helemaal niet geïnteresseerd zijn in de ertsvoorkomens en en alleen maar kijken naar het wetenschappelijke belang van de gesteente formaties. Ongeveer ter hoogte van Vilcabamba (het dorpje waarna de gehele Cordillera is genoemd) begon het te regenen. Wat een geluk dat het slechte weer niet even eerder was gekomen, want de interessante kijkgeologie hadden we achter ons gelaten. Het was nu nog een kwestie van een steil ingesneden dal met zeer dichte tropische begroeiing naar het hoofddal van de Urubamba te komen. Tegen de avond bereikten we Lucma en vonden het tentje van Dijkhout. Dijkhout was in tegengestelde richting, dus vanaf het Urubamba dal naar Lucma gekomen Hij bleek net te zijn aangekomen. We hadden een slecht bericht voor hem. Bij nader inzicht bleek het niet nodig te zijn dat hij dit gedeelte in kaart hoefde te brengen aangezien de geologie in de omgeving van Lucma zeer moeilijk in kaart te brengen zou zijn, aangezien de tropische begroeiing zo dicht was dat er nooit een van een nauwkeurige geologische kaart enig sprake zou zijn. Dit betekent dus dat we evenmin een topografische kaart zouden behoeven te hebben. Dijkhout moest dus de volgende dag onverrichter zake met ons terug gaan tot het Urubamba dal. Hij was tot voor kort steeds bezig geweest met het in kaart brengen van het gebied ten westen van Huadquiña. Hier had hij wel succes gehad. Hiermee is een aansluiting gekomen tussen de gebieden die reeds topografisch opgenomen zijn geweest door Bumstead tijdens de expeditie van de Yale Universiteit in de jaren 1911-19.Zaterdag 7 juli. Vier jaar geleden de dag waarop we de Nevado Huantsán bestegen. Door de jungle tot de Hacienda Paltaybamba. Nog een wonderlijk soort gesteente aangetroffen. Een pikriet, een zeer zwaarwegend vrij zeldzaam gesteente. In Paltaybamba zeer gastvrij ontvangen door een Hacienda, welke Dijkhout reeds enkele dagen te voren gastvrijheid had verleend. Hij vroeg ons of we van berenvlees hielden. Nee zeiden we, maar wij zouden het gaarne proeven. Een man van de haciënda had enkele dagen in de bergen een twee meter grote beer geschoten. Ze komen vrij veel in dit gebied voor, ze zijn bruinzwart. Het vlees bleek voortreffelijk te zijn. We zaten op de veranda er allen heerlijk van te smullen . De hacienda was gebouwd in de koloniale tijd. Er werd voornamelijk suikerriet verbouwd ook wel koffie en coca. Op de veranda viel mijn oog een max. en min. thermometer . Ik vroeg of ze deze thermometer de laatste tijd steeds hadden bijgezet. Het bleek dat ze de laatste jaren het ding niet hadden aangeraakt. Ik las dat de laagste temperatuur 15 C en de hoogste 26 C was gedurende de laatste jaren was geweest. Wat een ideaal klimaat een variatie van maar 11 C. **Zondag 8 Jul**i Omlaag tot Chahuillay. De dragers kregen het tijdens de tocht veel zwaarder ieder had door warmte een kleine 50 kg te torsen. Tussen enkele tropische buitjes bereikten moe maar zeer voldaan de autoweg langs de Urubamba bij Chahuillay. De tocht zat erop 250 km lopen in 9 dagen, 100 kilo stenen was de oogst. Een mijnconcessie voor de lezers van de Spiegel, een stel blaren, en vele rijke ervaringen, misschien niet zo spectaculair als de alpinistische tochten was deze tocht een van de mooiste die we ooit maakten. Door zijn ethische schoonheid rijk aan variatie, jungle tot sneeuw en ijs, vele interessante geologische vondsten en de grote onherbergzaamheid van het gebied. Dan de grote charme van s' ochtends niet te weten waar je s-avonds je tentje zet **Maandag 9 juli** Terugtocht naar Cuzco met de trein van Huadquiña. **Dinsdag10 Juli t/m Zondag 15 Juli** in Cuzco gebleven, uitwerken van geologische gegevens, gesteente verpakken, brieven geschreven etc. **Maandag 16 Juli.** Vertrek voor de laatste tocht van de Andes Expeditie 1956. Het gebied ten oosten van de Veronica. Tijdens onze tochten in het Veronica gebied hadden we gezien dat er belangrijke overschuivingen voorkomen, dwz dat door sterke bewegingen in de aardkorst aardlagen op elkaar geschoven worden. Dit geeft tot het gevolg dat oude lagen op jongere worden geschoven. Een verschijnsel dat in de Alpen veelvuldig voorkomt doch dat in de Andes minder voorkomt in het door ons onderzochte gedeelte zelfs totaal onbekend. Het is dus zeer belangrijk voor ons om aan dit gebied. niet alleen maar een vluchtige exploratie te wijden maar een detail kaartering. Dit betekent dat men op een betrekkelijk klein gebied talloze waarnemingen moet verrichten. In het onderhavige gebied valt dit niet mee, want het is uitermate geaccidenteerd. Na een voorspoedige treinreis van Cuzco naar Ollantaytambo , kregen we onplezierige mededeling dat per ongeluk onze bagage naar Huadquiña

is door·gestuurd. Een stomme vergissing van een trein ambtenaar kost ons een dag, pas de: volgende morgen verwacht de onvriendelijk stationschef dat de bagage vanuit Huadquiña met de omtoog komende trein kan worden meegestuurd. Onze woede buien neemt de man hoogst irriterend kalm op. Hij weigert om de stationposten te waarschuwen dat de de bagage zo snel naar Ollantaytambo zal moeten worden teruggestuurd met de vanavond nog omhoog komende trein. Als een indiaan eenmaal iets in zijn hoofd heeft gezet is het waarlijk onmogelijk hem van. idee te laten veranderen alleen misschien door het aanbieden van steekpenningen. Wc blijven dus overnachten in Ollantaytambo. Een plaats opgebouwd op Incaruines. **Dinsdag 17 Juli**. Omhoog door het dal Occobamba. Nauwelijks een uur gelopen we hielden we halt voor een interessante geologische formatie. Het bleek dat we een overschuivingszone te pakken hadden. Dat betekende ons kampje meteen op te slaan en enkele dagen de omgeving geologisch in kaart te brengen **Woensdag 18 juli.** Dal iets verder stroomopwaarts vervolgd. **Donderdag 19 Juli.** Omhoog naar steile graat. Boven op de graat maakten we een groots avontuur mee. Een geweldige condor was buitengewoon nieuwsgierig en cirkelde steeds om ons heen. Snel haalde ik mijn fototoestel voor den dag. Nauwelijks had ik hiermee klaar of het geweldige beest komt recht op ons af. Ongeveer 10 meter voor ons begon het te landen klapperende zelfs met zijn vleugels iets wat men zelden ziet. Vlak hoven de grond bedacht hij zich schijnbaar en begon weer te stijgen. Inmiddels was hij ons al zo dicht genaderd zodat; hij rakelings over onze hoofden scheerde, nog op geen 6 meter boven ons hoofd. Ik schoot hem precies met mijn Leica.

De machtige condor

Het was hoogst indrukwekkend. Gelukkig om te weten dat hij mensen niet aanvalt, want anders zou ik haastig zijn gevlucht.

4 daagse geologische rondtocht gebied van de Nevado Veronica

Vrijdag 20 juli. Met de tent op de rug vertrokken we voor een 4 daagse rondtocht. Na enkele uren stijgen, gezeten op een graat vlak bij een oud incafort zagen we wonderlijk schouwspel. Een opgejaagd hert gevolgd door een vos. We schreeuwden uit alle macht om te proberen de vos van zijn boze voornemens te laten afzien. Hij reageerde op onze oproep bleef stil staan en keek verstoord in onze richting, na even te hebben omgekeken vervolgde hij zijn weg, maar inmiddels had het hert kans gezien om hem een eind voor te raken. Maar wat heeft de mens eigenlijk te maken met de natuurlijke gang van zaken. Na een flinke stijging kwamen we tegen de avond op een geschikt alpenweitje om ons kamp·op te zetten We waren inmiddels tot een behoorlijke hoogte gestegen 4300 meter. Er lag nog flink wat sneeuw. Het weer begon er slecht uit te zien en even later begon het flink te sneeuwen. Midden in de wilde sneeuwjacht hoorden we vlak bij ons een hond blaffen en even zagen we twee schimmen vlak aan ons voorbij gaan . Gewapend met Leica ben ik naar deze schimmen toe gerend. Het bleken vader en dochter beladen met een flinke vracht hout. Zij hadden hun schamele woning op enkele honderden meters van ons tentenkampje. Verbazingwekkend was dat het meisje ongeveer 14 jaar oud geen schoeisel had en zonder zich daar veel over te bekommeren met blote voeten in de diepe sneeuw te lopen. Onbegrijpelijk dat ze hun voeten niet bevriezen. Deze mensen leven wel volmaakt van de wereld afgesloten. Het komt misschien daardoor, dat zij zo buitengewoon aardig en gastvrij en hartelijk

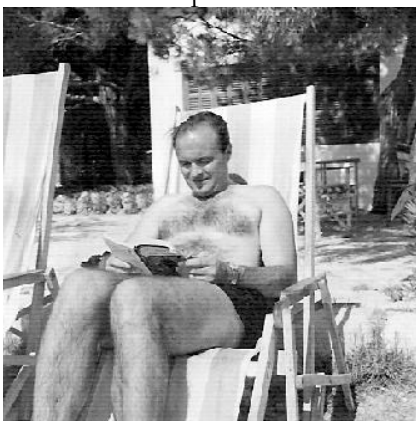
zijn. **Zaterdag 21 Juli**. Gelukkig goed weer. Onze weg leidde via een hoge pas 4700 meter diep onder de sneeuw. Prachtig uitzicht hadden we op een nog niet in kaart gebrachte bergketen op 20 km afstand. Helaas hebben we geen tijd om in de richting van deze keten waarnemingen te verrichten. We dalen af en vervolgen een dal wat ons dicht aan de voet van de Veronica zal brengen. Onderweg zien aan de voet van een steile helling een dode koe liggen. Zij moest nog niet lang geleden zijn afgestort want zij was nog niet eens waargenomen door de condors. Tegen de avond bereikten we Osniriti waar we oude bekenden ontmoeten, het was nl. het dorpje waar we het religieuze feest begin Mei hadden meegemaakt. Ze ontvingen ons allerhartelijkst. Veel goede spijzen werden ons aangeboden, maïs , eieren, aardappels. Nauwelijks in onze tent of er begon een stortbui. **Zondag 22 Juli** Vanaf het dorpje Osniriti weer terug in de richting Ollantaytambo. Zeer interessante geologie. We vervolgden steeds een verschuivingsvlak. Het was indrukwekkend om te zien hoe de gesteenten op het overschuivingsvlak waren gemaltraiteerd door de sterke bewegingen. We klommen steeds hoger..Tegen de avond bereikten we een ideaal plekje op ongeveer 4500 meter met een feeëriek uitzicht op een groot gedeelte van het expeditiegebied Vanuit de tent konden we zowel de machtige Soray als de Salcantay aanschouwen. Aan de ene kant vervulde ons dit kampje ons met diepe weemoed. Het was het laatste in het hooggebergte , hiermee was de Andes Expeditie eigenlijk weer ten einde. Het afscheid van dit schitterende gebied viel ons zeer zwaar. Nadat we een schitterende zonsondergang hadden gezien, prachtige wolkeneffecten, kwam de volle maan op. Vooral op grote hoogte is het maanlicht zo geweldig krachtig. We hebben dan ook geprobeerd enkele foto's van de Veronica te nemen bij maanlicht. Eliseo en Marcelino hadden gezorgd dat er veel droog hout aanwezig was, zodat we een groot kampvuur aanlegden en nog tot diep in de nacht erom heen geschaard zaten. Reeds herinneringen ophalende van de lotgevallen tijdens deze Andes Expeditie. **Maandag 23 Juli.** Een feeërieke tocht op een 4800 meter hoge pas. Het was even spannend in welk dal we aan de andere kant van de graat uit zouden komen. We hoopten zo dat het verschuivingsvlak dat we steeds vervolgdon waren het zelfde zou zijn als het schuifvlak, dat we reeds aan de andere zijde van de graat in het dal hadden aangetroffen. Ik was het eerst op de pas en riep Egeler toe dat we rond waren. Het bleek het zelfde dal te zijn waar we enkele dagen geleden hadden gekampeerd. Hiermee was het probleem van de schuifvlak in dit gebied opgelost en tevens de Andes Expeditie 1956. **Dinsdag 24 juli.** Terugreis Cuzco. Onderweg ontmoetten we Dijkhout nog die bezig was met de topografische opnamen van het gebied. Hij was er niet zo best aan toe. Hij had een soort dysenterie. Hij was ontzettend vermagerd en zag er zeer slecht uit. We raadde hem om maar zo snel mogelijk naar Cuzco te gaan om weer op verhaal te komen. Hij zou daarna het overige nog in kaart te brengen gebied kunnen afmaken. Hij zou woensdag 25 Juli Cuzco komen.

Terug in Cuzco einde Andes Expeditie 1956

Woensdag, Donderdag, Vrijdag, Zaterdag en Zondag verblijf in Cuzco. De gehele expeditie in bed. Dijkhout met dysenterie: (moest van de dokter 4 dagen in bed blijven), Egeler met eerst griep en daarna voorhoofd holteontsteking; en ik zelf met griep. We hadden het werkelijk flink te pakken. Het langdurige verblijf op grote hoogte gepaard met zware inspanningen mergelt het lichaam uit en men verbruikt zijn reserves. Door het verminderde weerstandsvermogen is een griepje of een andere ziekte zoveel ingrijpender. **Zondag 29 Juli** waren Dijkhout en ik weer haast de oude, alleen Egeler had het nog flink te pakken. We zijn die Zondag naar een hanen gevecht geweest. Zeer indrukwekkend om te zien zoals de hanen elkaar te lijf gaan. Ze vechten tot ze er dood bij neer vallen. Ze krijgen een mes aan iedere poot. Hiermee kunnen ze elkaar de dodelijke steek toe brengen. Er kwamen 6 gevechten. Er wordt flink gegokt wie er zal winnen. Soms duurt het enkele minuten en soms twintig minuten. Het is een speciaal soort hanen. Ze zijn zeer moedig en ontzettend fel! We hebben die dag ook gebruikt om Cuzco eens te zien als toeristen Op de grote plaats staat een standbeeld .van een Indiaan met veren en pijl en boog. Er gaat hierover een hoogst merkwaardig verhaal. Indertijd is zowel door Mexico als door Peru aan een

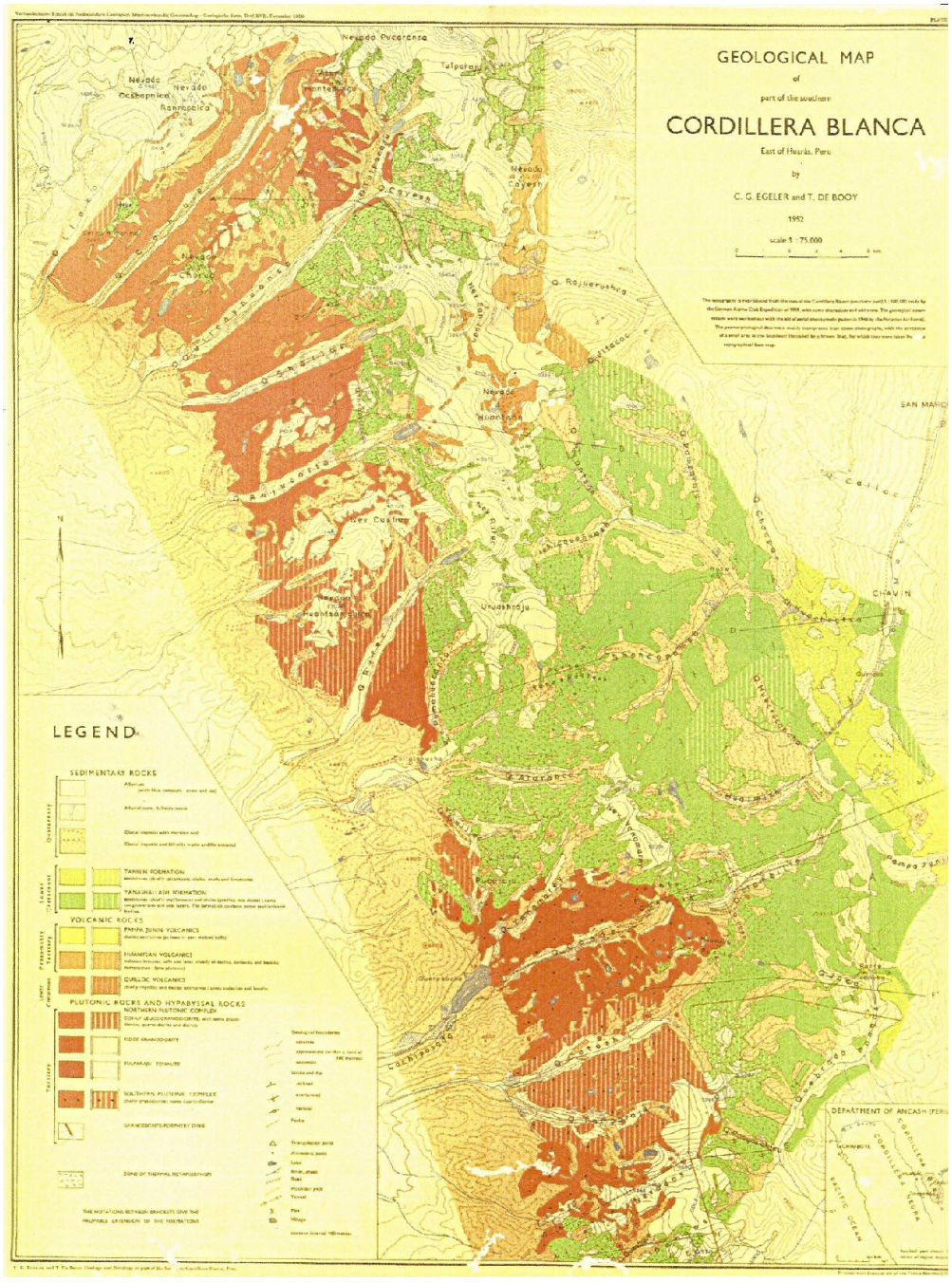
Italiaanse beeldhouwer gevraagd om een standbeeld te maken van een Mexicaans en een Peruaanse indiaan. Per vergissing stuurde de Italiaan de Mexicaan naar Peru en de Peruaan naar Mexico. Of ze hebben het niet gemerkt of vonden ze het wel een goede grap, maar de Mexicaan staat nog steeds op de plaats in Cuzco. Als ik over een maand Mexico bezoek zal ik proberen om het standbeeld van de Peruaanse Indiaan op te zoeken. **Maandag 30 Juli**. Dijkhout met Marcelino en Eliseo weer terug naar het gebied van Ollantaytambo om daar tot half augustus in de gelegenheid te zijn het werk af te maken. Egeler en ik met vliegtuig naar Lima. We vragen aan de piloot of hij over ons expeditie gebied wilde vliegen. We mochten dan in de cockpit komen. Het was stralend weer geen wolkje aan de lucht. De piloot besloot tussen de Soray en de Salcantay door te vliegen. Wat hadden we als beter afscheid kunnen wensen. We vlogen ongeveer ter hoogte van de top van de Salcantay op nog geen 300 meter horizontale afstand. Hoe makkelijk komt zo'n vliegtuig in gebieden waar de alpinist maanden moeizaam klimmen voor over moet hebben. Het vliegtuig hoeft geen drukcabine zodat voor de passagiers zuurstof ter beschikking staat. Wij waren nog zodanig geacclimatiseerd dat we in het geheel geen extra zuurstof nodig hadden zeer tot verbazing en schrik van de passagiers en bemanning. Na een twee uur vliegen streken we op het vliegveld van Lima neer. (tijdens de heenreis Lima-Cuzco hadden we 5 dagen en nachten per camion nodig!) Egeler is **donderdag 2 Augustus** met een flinke voorhoofd holte ontsteking naar Nederland vertrokken. Dijkhout komt **8 Augustus** in Lima met Marcelino en Eliseo. We gaan dan gezamenlijk naar de Cordillera Blanca het oude expeditie gebied van 1952 alwaar we even ten zuiden van de pas Cahuish een detailonderzoek gaan verrichten. Het is tijdens de uitwerking van de geologische gegevens van de Andes Expedtie 1952 gebleken, dat het wenselijk zou zijn nog een nader onderzoek van een zeer interessant graniet contact. Dijkhout zal het te onderzoeken gebied(niet groter dan 10 km2) een kaart van schaal 1:1000 maken. Het onderzoek zal tot eind Augustus duren. Dijkhout vertrekt dan direct naar Nederland terwijl ik naar- Mexico vlieg om deel te nemen aan een internationaal geologisch congres, alwaar ik een wetenschappelijke lezing zal geven over de resultaten van ons onderzoek in de Cordillera Blanca van 1952. Alhoewel het dus nog even zal duren voor ik weer op Nederlandse bodem terug ben neem ik toch al afscheid van de lezers van de Spiegel want de Andes Expeditie 1956 behoort tot het verleden. We zullen in de komende jaren zeer druk bezig zijn om de vooral:de verzamelde gegevens uit te werken, vele populaire 1ezingen met film houden. Pas in 1960 zullen we onze ogen weer op andere gebieden kunnen richten We zijn van plan om dan naar het Baltoro gebied in de Karakorum te gaan het gebied waar Dr P.C. Visser zoveel belangrijke exploratie werk heeft verricht. We hopen dan weer een gecombineerde geologisch-alpinistische expeditie te houden. Terray heeft beloofd weer van de partij te zijn. Dus lezers van de Spiegel tot 1960.

1 augustus vertrek ik naar het Geologisch Congres in Mexico waar ik een lezing houd over de wetenschappelijke resultaten van van de Andes Expeditie 1952. Daarna nog een week excursies. Vele fraaie tempels bezocht.

Tom en Adrienne genieten aan het strand van Majorca

Aankomst in Nederland **14 september** om 9 uur waar Adrienne me opwachtte en om 10.35 vlogen we samen weg voor een vakantie op het eiland Majorca aan de oostkust bij het dorpje Alcudia, waar we logeerden in een goed hotel aan de zee. Het was heerlijk om elkaar weer in de armen te sluiten. We blijven daar 10 volle dagen
Na terugkomst in Nederland weer veel lezingen, artikelen schrijven en wetenschappelijke resultaten uitwerken. De resultaten van onze Andes Expeditie 1952 zijn gepubliceerd onder de volgende titel: Egeler, C.G. & T. de Booy. Geology and petrology of part of the southern Cordillera Blanca, Peru.
1956, Verh. Kon. Ned. Geol. Mijnb. Gen. Geol. Ser. 17; 86 pp. 31 fig. 12 photoplts. 4 fold. plts. in pocket incl. a kleuren geol. map 1:75.000..
de Andes Expeditie 1952

.*Geologische kaart van de Cordillera Blanca, Peru*

Dagboek 1957

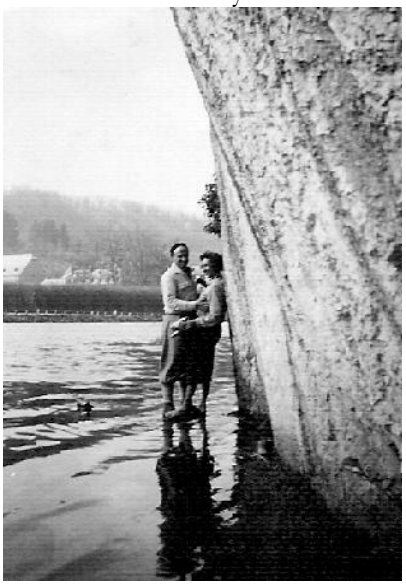
14 februari vertonen we voor de eerste keer onze film over de Tweede Andes Expeditifie 1956 voor een volle zaal in het Koninklijk Instituut van de Tropen voor het Koninklijk Aardrijkskundig Genootschop. Na de pauze heeft de voorzitter Prof dr G.L. Smit Sibinga aan Egeler en mij de bronzen Prof. Pieter Johannes Veth (1814-1895) medaille uitgereikt. Deze medaille is ingesteld ter gelegenheid van het 80 jarig bestaan van het Genootschap en genoemd naar de eerste voorzitter van het Genootschap. De medaille wordt uitgereikt aan personen die zich door een bijzondere prestatie op het gebied van aardrijkskundige wetenschappen hebben onderscheiden. Het is de eerste maal dat deze medaille is uitgereikt.

Uitreiking Prof Veth medaille,vlnr. Prof. Smit Sibinga, Kees Egeler, Mieke Egeler, Tom de Booij, Adrienne de Booij, Jhr de Ranitz

18 februari hebben Kees en ik in een goed gevulde grote zaal van het Concertgebouw een lezing gehouden over onze Andes expeditie 1956

23 februari presenteert Prof Brouwer mijn publicatie over de Caporalino kalksteen formatie. Hiermee heb ik de in mijn dissertatie gemaakte foutieve datering van deze kalksteen formatie goed gemaakt. In 1955 heb ik aanvullend onderzoek gedaan. Ik kreeg van de Franse Professor Paul Fallot van het College de France een aardige brief met daarin o.m. de volgende zin: " votre recente memoire m'apparait comme une contribution essentielle et je suis vous trés reconnaissant de me l'avoir envoyé".

Pasen in de Ardennen, Tom en Adrienne

Begin maart hebben Egeler en ik een brochure gemaakt om te verkopen tijdens onze lezingen getiteld in "Het land der der Inka's".

Jhr Mr C.J.A. de Ranitz

PER ASPERA AD ASTRA .Langs moeilijke (wegen) bereikt men de sterren

Jhr:Mr C. J. A. de Ranitz schreef - als voorzitter van de Koninklijke Nederlandse Alpen-Vereniging en van de Nederlandse Stichting voor Hooggebergte-exploratie het volgende ter inleiding:

Het is een merkwaardig en toch ook wel verklaarbaar verschijnsel dat Nederlanders in de geschiedenis van het exploratieve Alpinisme een rol van enige betekenis hebben gespeeld. Merkwaardig. omdat de bewoners van de Lage Landen aan de Noordzee niet van nature zijn aangelegd voor bergklimmen; toch wel verklaarbaar omdat de tegenpool van hun vaderland de natuur hen blijkbaar aantrekt, èn ontdekkingslust de nazaten van Jacob van Heemskerk en Jan Huygen van Linschoten in het bloed zit. In de Alpen zijn. gedurende de intensieve ontwikkeling van de bergsport in de laatste 100 jaren, de Nederlanders wel geen voortrekkers geweest, maar een respectabel aantal hunner hebben toch - sedert Dr Sluyterman van Loo in 1865 als eerste Nederlander de Mont Blanc beklom - hun sportieve ambities in het Europese hooggebergte botgevierd; in toenemende mate tot op de huidige dag, nu de organisatie onzer alpinistische landgenoten, de Koninklijke Nederlandse Alpen vereniging. meer dan 1000 leden telt. Buiten Europa hebben evenwel verscheidene Nederlanders ook op dit gebied pionierswerk verricht. Op Nieuw Guinea besteeg de kapitein Franssen Herderschee in 1913 als eerste de 4750 meter hoge Wilhelminatop, en bereikte in 1936 Dr A. H. Colijn met twee landgenoten de vermoedelijk hoogste top van het Carstenszgebergte (5040 m.). De heer en mevrouw Visser-Hooft exploreerden sedert 1922 op vier expedities, in het voetspoor van Sven Hedin, onbekende berggebieden in Centraal-Azië.

In de naoorlogse jaren, toen de Himalaya allengs stormenderhand werd veroverd, verkreeg de Nederlandse Alpinistische ondernemingsgeest weer de greep op twee onzer, de geologen Egeler en De Booy. Zij kozen. mede uit wetenschappelijke overwegingen. een origineel gebied: de Peruaanse Andes. En het gelukte hun in 1952 als eersten de voet te zetten op de bijna 6400m. hoge Huantsán in de Cordillera Blanca. Het succes deze eerste grote leidde onvermijdelijk tot een tweede geologisch-alpinistische onderneming, in 1956, welke op sportief gebied bekroond werd met drie grote prestaties, welke zij tezamen met de Fransman Lionel Terray en de Zwitser Jenny in de Zuid Peruaanse Cordilleren op hoogten van omstreeks 6000 m. verrichten: de tweede bestijging van de Salcantay en de eerste bestijgingen van de Cerro Veronica en de Pica Soray. Opmerkelijk zijn ook de resultaten van hel geologisch gedeelte van hun expedities. Resultaten zijn bij elke onderneming, verheugend. Belangrijker nochtans is de geest welke de ondernemer bezielt. Deze geest nu - men moge haar samengesteld denken uit initiatief, ambitie, durf, doorzettingsvermogen en andere eigenschappen die tot het welslagen kunnen leiden - heeft zich

in de beide expedities van Egeler en De Booy gemanifesteerd zodanig, dat mij gelukkig mogen zijn dat, in deze tijd, Nederlanders daartoe in staat zijn geweest. Anderen ten voorbeeld. Dat geeft de burger moed. Onze driekleur stond op een hoge, onbereikbaar schijnende top. dankzij hun ondernemingsgeest. Anderen ten voorbeeld.

*Familie foto **16 juni**. Staande: Godert van Reeds, Hilda van Reede- van Marle, Henriette van Marle, Elsbeth Kalff-de Booij, Jacob Kalff, Maria de Booij. Zittend; Adrienne de Booij-Strumphler met Jan Maarten op schoot, Tom de Booij met op schoot Mariette, Willen van Marle met dochter op schoot, Juul van Marle-Albarda*

In **juli** met Adrienne naar Zwitserland, waar we bergtochten hebben gemaakt met de familie van Kees .

Vertrek in alle vroegte naar Zwitserland. Jan Maarten en Marlof Strumphler doen ons uitgeleide

We zijn begonnen in het Engadin op de camping van Pontresina en vandaar naar de Boval hütte om de Piz Morteratsch te beklimmen. Via de Bernina pas naar Italië.

Links: camping Pontresina Lars en Mieke Egeler in Volkswagen. Rechts: Boval hütte

Vervolgens via de Bernina pas naar Valmasino in Italie, waar we mooie wandelingen hebben gemaakt

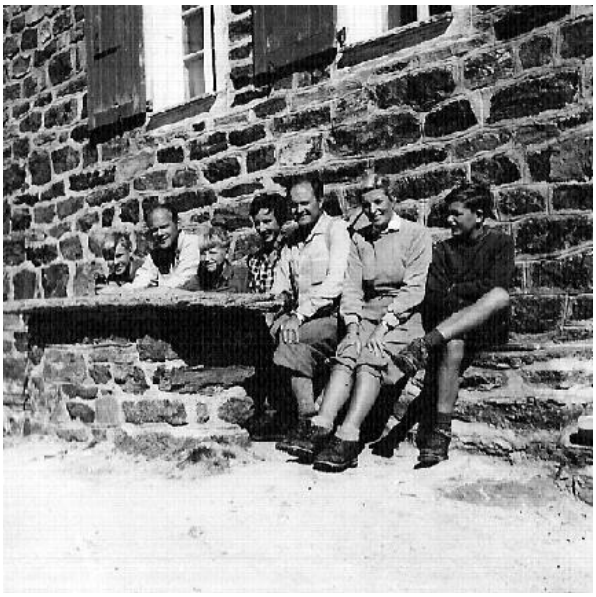

Links: wandeltocht in Valmasino, Italië met familie van Kees Egeler. vlnr. Tom de Booij, Adrienne de Booij, Fritjof , Kees Egeler, Otto ter Haar (broer van Mieke Egeler), Lars Egeler . Rechts: Kees giet Tom water op zijn hoofd. Ook symbolisch?.

Adrienne in de bergen en langs de lago di Como

Tom en Adrienne aan het kokkerellen aan het strand van het Como meer

Brittania hut (3030m) boven Saas Fee, Zwitserland, vlnr Lars Egeler, Kees Egeler, Adrienne de Booij, Tom de Booij, Mieke Egeler, Otto ter Haar

Vervolgens naar Saas Fee te gaan waar we naar de Britannia Hütte zijn geklommen.
Van Saas Fee naar Grindelwald waar we **Zaterdag 3 augustus** aankwamen.

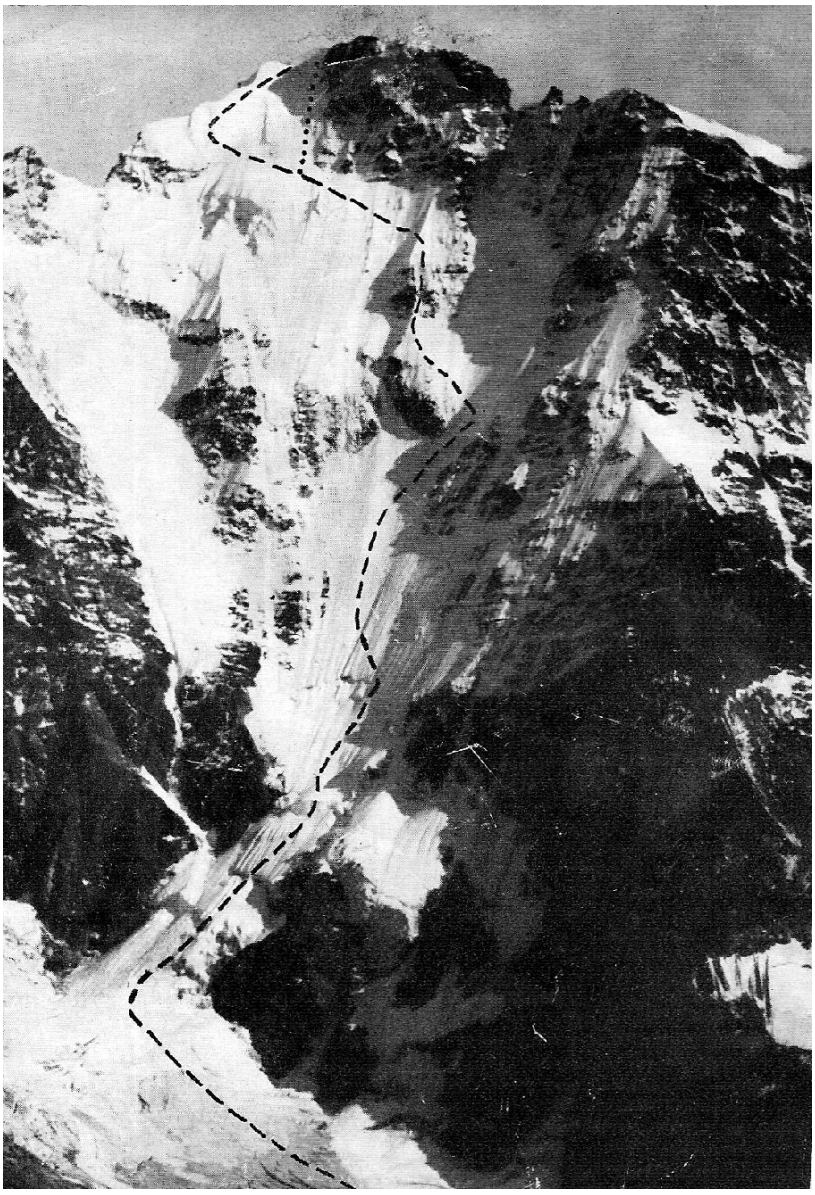

Camping in Grindelwald,

Lionel komt op de camping van Grindelwald om zware ijstochten met ons te maken. Adrienne, Mieke en de twee zoons van Kees en Otto zijn met de trein naar Nederland gereisd. **Zondag 4 augustus** zijn Kees en ik met Lionel Terray omhooggegaan naar de Gleckstein hut. De volgende dag **maandag 5 augustus** langs de Noordwest flank de Wetterhorn bestegen. Geen erg moeilijke tocht.

Wetterhorn 3701 m

Dinsdag 6 augustus weer terug naar de camping van Grindelwald, waar we in de Eigerwand 4 bergklimmers zagen die heel langzaam klommen en het er naar uitzag dat ze in moeilijkheden zaten. **Woensdag 7 augustus** met zijn Kees, Lionel en ik de hut onder de noordwand van de Grosshorm geklommen. In juli 1932 is voor de eerste maal de noordwand van de Grosshorn bestegen in 2 bivaks door Willo Welzenbach, Alfred Drexel, Hermann Rudy und Erich Schulze. Kees voelde zich niet fit genoeg voor de bestijging van deze noordwand. **Donderdag 8 augustus** zijn Lionel en ik heel vroeg vertrokken en hebben in een dag de noordwand bestegen. Het werd de derde bestijging. Het was een zeer zware tocht.

De door ons gevolgde route van de derde bestijging van de noordwand van de Grosshorn

We zijn toen afgedaald aan de andere kant en hebben overnacht in Fafneralp en via het Lotschental afgedaald naar Goppestein waar we de trein hebben genomen. **Vrijdag 9 augustus** waren we weer terug in Grindelwald. Kees was met zijn auto alleen weer terug gegaan naar Grindelwald Vrijdagavond omhoog naar station Eigergletscher om de volgende dag de noordwand van de Mönch te bestijgen. Tijdens het diner in het hotel zagen een trein vol met bergklimmers die naar Jungfraujoch gingen om vandaar met een reddingsexpeditie naar de Eiger top te gaan om de 4 in nood verkerende bergklimmers te redden. Wat er toen daarna gebeurde heb ik in 1957 laten opschrijven door een journalist van het weekblad de Spiegel

Weekblad Spiegel **28-30 augustus 1957** Redding van Claudio Corti Ooggetuige verslag verteld door Dr Tom de Booy neergeschreven door Harry Q. Peet

Stefano Longhi is dood. Zijn leven werd geëist door de steile Eiger noordwand, de grimmige, wraakzuchtige. Misschien was Stefano Longhi roekeloos. Misschien. Wie zal het zeggen en wie zal oordelen? In ieder geval accepteerde hij de verschrikkelijke uitdaging van de bergen, zoals het aanvaarden van uitdagingen op welk gebied dan ook, voor velen onder ons een bittere noodzaak

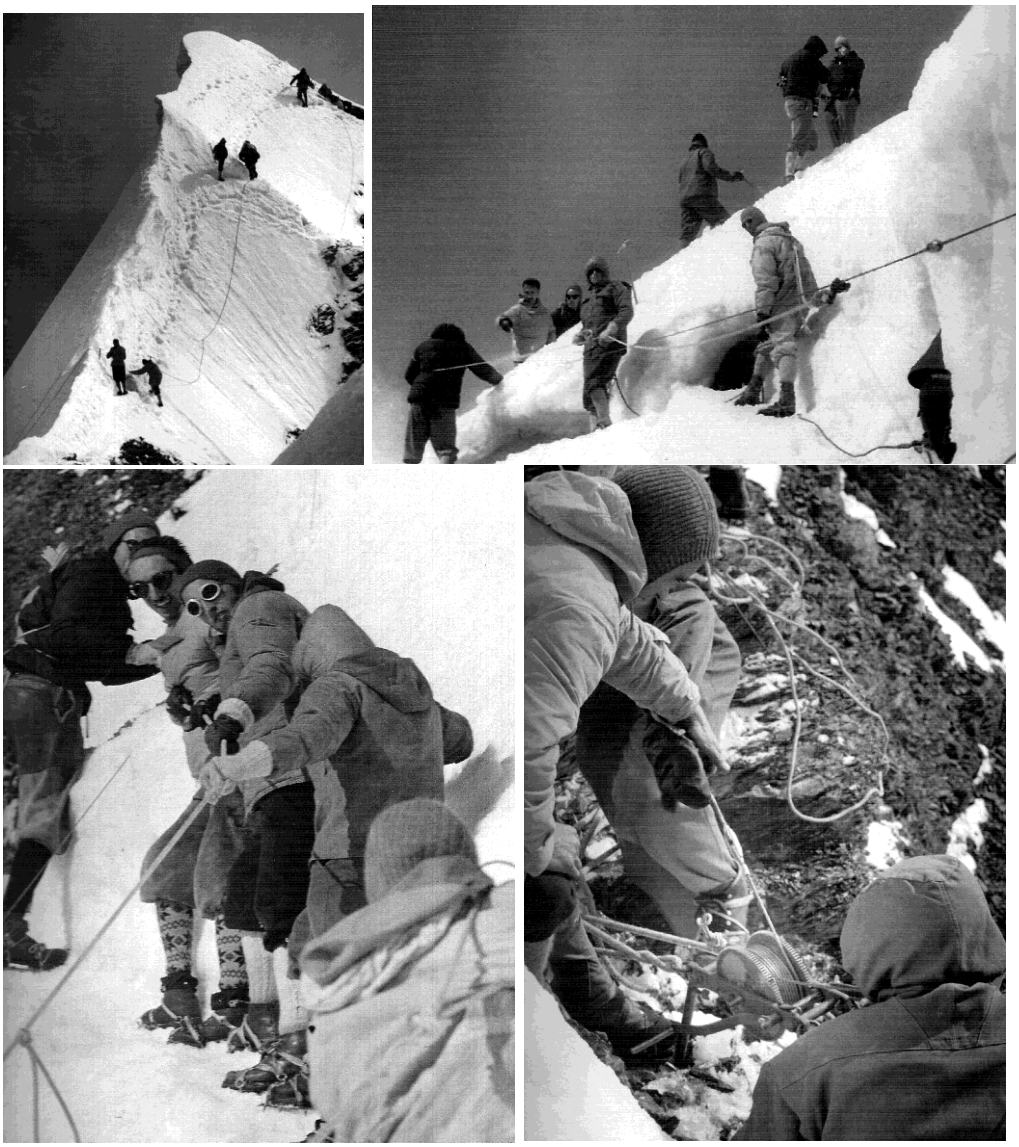
is, even onontbeerlijk als het dagelijks voedsel. Daarom vocht Stefano Longhi dan ook niet alleen met de bergwand, maar leverde hij veeleer een eenzaam gevecht met het diepste wezen van zijn eigen Ik. Misschien was hij roekeloos omdat hij zijn krachten en capaciteiten overschatte, net niet voldoende ervaring had, en niet terugkeerde toen dat nog mogelijk was; omdat hij een "point of no return" overschreed en van dat moment af gedoemd was de ongenaakbare top te bereiken of te sterven. Want wie de steile Eiger noordwand kent, weet dit tot op zekere hoogte kun je hem straffeloos beklimmen en nog met succes de terugtocht aanvaarden en volbrengen. Maar als je voorbij dat ene, kritieke punt geklommen bent, kent de berg geen tolerantie meer. Dan heb je de laatste kans voorbij laten gaan; dan kun je niet meer naar beneden en is er geen andere terugkeer mogelijk dan via de top, en - aan de andere kant - de meer gebruikte, normale route. Als je voorbij het kritieke punt in moeilijkheden raakt, kan geen sterveling je meer helpen of bijstaan, van beneden noch van boven. Want deze gladde, loodrechte flank staat zelfs geen redding toe. Stefano Longhi was niet de eerste, zomin als hij de laatste zal zijn die zich te pletter klom omdat hij te laat besefte waar voor hem de grenzen van het bereikbare getrokken waren. Sinds een groepje alpinisten in 1938 de 3970 meter hoge top voor het eerst langs de noordzijde wist te bedwingen, deden nog een twintigtal anderen minstens even verwoede aanvallen. Zij strandden. En bijna allen vonden de dood. Stefano.Longhi wist dus dat hij sterven moest. En Stefano Longhi stierf. Maar Claudio Corti leeft en zijn redding is niet veel minder dan een wonder. Een 150 meter hoger dan zijn vriend Stefano zat hij tegen de wand gekleefd, 350 meter van de top. Dat wil zeggen: 350 meter van de overwinning. Daaraan dankt hij het wellicht dat de berg medelijden kreeg, voor het eerst sinds mensenheugenis, en dat men hem de reddende hand mocht reiken. De duizenden toeristen die in de dalen waren bijeengestroomd en onafgebroken naar boven tuurden, alsof zij in een circus zaten en een stel acrobaten gadesloegen, zagen dat na een onbeschrijfelijke nacht het einde voor Stefano Longhi gekomen was. Dat was op de ochtend van **maandag 12 augustus**. Toen was ook de banale sensatiezucht van het publiek bevredigd. En ze gingen naar huis, terwijl in de sneeuwen het ijs der koude hoogten nog steeds de strijd om het leven van de geredde gestreden werd. Claudio Corti dankt dit leven aan een groep vastberaden Polen en Zwitsers en Duitsers en Italianen, een Fransman en een Nederlander: Dr. Tom de Booy, die voor de lezers van "De Spiegel" geen onbekende is. Hij bedwong, tot tweemaal toe, 6000 meter hoge Andestoppen en vertelde daarover uitvoerig in ons blad, zoals hij thans een relaas doet over hetgeen zich afspeelde aan de Eiger Nordwand, die zijn prooi tenslotte toch nog prijs moest geven.

Relaas van Nederlander

Met Dr. Egeler en de beroemde Franse berggids Lionel Terray maakte ik in de omgeving van Grindelwald enkele bergtochten. We legden ons voornamelijk toe op het ijsklimmen, zoals dat heet, hetgeen een noodzakelijk onderdeel is van onze zware training. voor de bestijging van de Himalaya, waaraan wij in 1960 hopen te beginnen. Het verliep allemaal uitstekend en we hadden er dan ook nog geen flauw idee van welk een drama straks in dit gebied zou voltrekken. Nog minder konden wij vermoeden dat wij er zo gauw bij betrokken zouden worden. We wisten alleen dat er een paar mensen in de Eigerwand zaten: twee Duitsers en twee Italianen, die elkaar ergens in een sneeuwveld tegen de flank hadden ontmoet en samen verder gingen. Maar toen we in de avond van 6 augustus terugkeerden in ons kamp te Grindelwald, zagen we, dat ze bijna geen vorderingen hadden gemaakt. Nog steeds hadden ze het sneeuwveld niet doorkruist. Het leek wel alsof ze tot stilstand waren gekomen. "Ze moeten terug," zei Lionel Terray. "Ze moeten terug. Het is gekkenwerk wat ze doen. Bij dit weer gaan ze veel te langzaam om het te kunnen halen. Als ze verder gaan, gaan ze onherroepelijk kapot." Woensdag en donderdag beklommen we de Grosshorn noordwand, en toen we andermaal naar Grindelwald waren teruggekeerd en de Eiger Nordwand door onze kijkers gadesloegen, waren de mannen uit het zicht verdwenen. Aan de voetsporen in het sneeuwveld konden we zien, dat ze nu in de rotsen moesten zitten en niet meer terugkonden. Ofschoon ze geen noodsignalen gaven, wist iedereen dat ze in nood moesten

verkeren. Het kon niet anders. Ze moesten vastgelopen zijn. De volgende dag namen we het bergtreintje naar het station Eiger Gletscher, omstreeks 2300 meter hoog, vanwaar we in de vroege ochtend van zaterdag zouden vertrekken voor een aanval op de noordelijke helling van de berg Mönch. Maar alles zou anders lopen. In ons hotel te Eiger Gletscher heerste 's avonds een grote spanning, die toenam naarmate de tijd verstreek, en een climax bereikte toen bekend werd dat een volledig uitgeruste Zwitserse reddingscolonne per extra trein op weg was naar de Jungfrau Joch. Ze wilden proberen langs de achterzijde van het bergmassief de noordkant van de Eigertop te bereiken, om dan langs stalen kabels af te dalen in een haast wanhopige poging nog te redden wie te redden was. Doch niemand van ons, en waarschijnlijk ook niet van de reddingscolonne, kon nog in een goede afloop geloven. Die avond zeiden wij tegen elkaar: als die vier mannen ginds in nood verkeren en waarschijnlijk oog in oog staan met de dood, mogen wij morgen geen pleziertocht maken. We moeten iets doen. En zo namen we telefonisch contact op met de leider van de reddingscolonne, die inmiddels op op de Jungfrau Joch was aangekomen. "Bitte, bitte", zei hij. "Bitte, kommen Sie doch. We kunnen iedereen gebruiken. Bitte, kommen Sie. Neem de eerstvolgende trein; morgenochtend om acht uur uit Eiger Gletscher." Na onderling overleg vonden we echter, dat we niet nog meer kostbare tijd verloren mochten laten gaan door de omweg via de Jungfrau Joch te maken. Dat was goed voor de co-colonne met zijn zware materiaal. We besloten dus met een betrekkelijk lichte uitrusting de normale, westelijke route naar de Eigertop te volgen, in de veronderstelling ook, dat we de reddingscolonne daar dan reeds zouden aantreffen. Om vier uur vertrokken we; dat wil zeggen, Terray en ik, omdat Dr. EgeIer wegens drukke werkzaamheden niet langer weg kon blijven en niemand ons kon garanderen dat we op tijd terug zouden zijn. En toen, eigenlijk nog voordat het goed tot ons doordrong, waren we al op weg. Het ging sneller dan we dachten en halverwege zei Terray dat we best eens konden roepen. Het geluid van onze stemmen verloor zich tussen de bergwanden. En ofschoon we geen van beiden antwoord verwachtten, klonk plotseling uit de verte, een even doordringende als hartverscheurende kreet, die je dwars door de ziel sneed. "Mon Dieu," was alles wat Terray kon zeggen. Zwijgend klommen we verder, maar onze gedachten bleven bij de kreet, die als een diepe zucht van uiterste wanhoop geklonken had. We konden niet weten dat de twee Duitsers toen reeds naar beneden waren gestort, en dat alleen de twee Italianen de strijd om het vege lijf nog voort konden zetten. Om negen uur bereikten we de top, die langs de noordwand ook vandaag weer ongenaakbaar gebleven was. We waren er helemaal alleen. Slechts de huilende wind, en de sneeuw, en het ijs, en de koude waren bij ons. De Italianen waren van hieruit niet te zien, en de reddingscolonne was, onbegrijpelijk genoeg, nog steeds niet gearriveerd. Eindelijk ontdekten we een paar mensen, aan de andere kant, op een col die een flink stuk beneden ons gelegen was. Ze stonden druk te praten, leek het wel, en te gesticuleren. Ze staken zwart af tegen het wit van de sneeuwen schenen geen aanstalten te maken om naar boven te komen. We begrepen er niets van en wachtten, wetend dat aan de noordzijde, een paar honderd meter meer naar beneden, de krachten van de gestrande alpinisten snel af moesten nemen. Na een uur zagen twee Zwitsers kans om tot ons door te breken. Ze waren zeer vermoeid en zeiden: "Alles is vergeefs. Het is onmogelijk al het zware materiaal hierheen te brengen. We zijn dom geweest. We hadden jullie route moeten volgen." Later, ik weet niet meer hoeveel tijd er verstreek, klom nog een tiental Zwitsers naar ons toe. Ze hadden een paar staalkabels bij zich, een tweetal draagbare radio zend- en ontvangapparaten, een winch en nog wat kleiner materiaal. Maar geen voedsel. En weer verstreek de tijd, die de krachten van de gevangenen van de Eiger Nordwand verder aantastte. Eindelijk snelden acht mannen van de Münchener Bergwache onder leiding van Ludwig Gramminger te hulp. In de loop van de dag klommen ze over de rand en zetten ze hun zware bergschoenen onwrikbaar vast op de top. Ze hadden tenminste voldoende materiaal bij zich. Met vreugde werden later ook de Italianen Riccardo Cassin, de befaamde berggids, en Carlo Mauri ontvangen, evenals de groep Polen, die in Grindelwald hun tenten hadden opgeslagen om, evenals wij, trainingstochten in de omgeving te maken. En net als wij hadden ze tegen elkaar gezegd: "We mogen niet werkeloos toezien. We

moeten gaan helpen." De Polen hadden tenminste voedsel bij zich, en kookapparaten. De avond van zaterdag viel sneller dan ons lief was, en de nacht volgde plotseling en absoluut. Het betekende dat de slachtoffers hun zoveelste nacht aan de bergwand in gingen en dat wij ons bivak op moesten slaan in de sneeuw. Over de ganse, zacht glooiende top kon je de mannen holen in de sneeuwen het ijs zien graven. Iedereen hielp iedereen, en de sfeer werd gekenmerkt door een grote kameraadschap. Het was er een demonstratie van eensgezindheid waaraan de V.N. een les zouden kunnen nemen. Totdat de duisternis inviel scheerden ook de kleine, Zwitserse·verkennigsvliegtuigen langs de berg. Soms kwamen ze er zo dichtbij dat je je hart vastheid en dacht dat ze zich te pletter zouden vliegen. Ze wenkten met de vleugels om ons te beduiden waar we moesten zijn. Maar we konden nu niets meer doen. Het was bitter koud. We huiverden in onze kledingstukken. Van slapen kwam niet veel terecht, zodat de meeste van ons de ochtend aan zagen komen en en daarmee ook het slechte weer. Er joeg sneeuw over de Eigertop, en af en toe regende het. Niet zo'n zomerse regen als in de dalen valt, maar een ijzige regen die je tot op het bot verkleumt. Tenminste, als je stil bleef staan. Daar had je, overigens, niet veel gelegenheid toe. Iedereen was koortsachtig druk in de weer. Er werd een loop-pad uitgehouwen in de ijs massa op de top

Op de top van de Eiger maakten we een pad waarlangs we het touw konden doortrekken dat via een katrol verbonden was met Hellepart die in de noordwand naar beneden was gelaten om Corti te redden

De Polen spanden er dikke touwen langs. Intussen bevestigden Gramminger en de mannen van de Münchener Bergwache de winch en de staalkabel. Aan het uiteinde zat een soort broek, waar de Duitser Hellepart in ging zitten. Hij had een witte valhelm op het hoofd, en op zijn rug werd de draagbare zender vastgebonden. Hij zei nog: "Grüsz Gott," en toen was hij verdwenen, opgeslokt door de geweldige muil van de diepte. Over de radio hoorden we hem de afgelegde meters tellen: tien twintig ... dertig ... honderd tweehonderd ... driehonderd. Totdat hij met stemverheffing uitriep: "Da sitzt er ... !" Dat was op 350 meter. Hellepart .vertelde precies wat hij deed, tot het moment waarop hij riep: "Hijsen!" Hij had Corti aan zich vastgebonden. Toen moesten we zien hoe we ze naar boven kregen, maar de winch vertikte het de dubbele vracht te trekken. We bevestigden een katrol aan de rand van de berg, waar we de kabel overheen lieten lopen. Met een man of zestig begonnen we daarna aan de stalen kabel te trekken. Telkens een stukje van een halve meter. Ondanks de kou liep het zweet ons tappelings langs het lichaam. Onze handen gloeiden en schrijnden. Later ging het makkelijker en maakten we rukken van een of twee of drie meter. Nog vrij onverwacht kwam de witte helm van Hellepart boven de afgrond uit. Daar -was hij dan Corti hing slap naast hem.

Afred Hellepart met op zijn rug Claudio Corti enkele meters onder de top van de Eiger

Het was niet veel mens meer, maar er zat nog leven in. De Poolse dokter Georg Hadjukiewietcz stond al klaar om hem een injectie te geven. De naald drong diep door in de ader en de reddende vloeistof verenigde zich met het bloed. "Hij zal leven," zei dokter Hadjukiewietcz bijna pathetisch. "Hij zal leven." Terwijl Claudio Corti in een sneeuwhol werd verpleegd, begon Lionel Terray aan de tweede afdaling. Evenals Hellepart telde ook hij de afgelegde meters weg in de microfoon: veertig zestig ... honderd ... tweehonderd. Daarna klonk er alleen nog maar een vreemd kraken in de koptelefoons, een suizen als van de zee. De verbinding was verbroken, omdat de batterijen waren uitgeput. We haalden Terray weer naar boven. 'Zijn gezicht stond zorgelijk toen hij zei: "Là-bas ... là-bas".. Ik heb horen roepen. Maar ik kon het geluid niet localiseren . C' était impossible. Het was onmogelijk. We kunnen niet verder afdalen. Met geen mogelijkheid. We hebben geen enkele kans. Dommage. Het is levensgevaarlijk ... " De richel die Claudio Corti van Stefano Longhi had gescheiden bleek onoverkomelijk te zijn.

De totaal uitgeputte Claudio Corti toen hij op graat kwam

Plotseling heerste er een Babylonische spraakverwarring, want ze wilden allemaal hun mening zeggen, plannen opperen, adviezen geven. Ik stond op een vooruitstekend stuk rots en vertaalde links en rechts, en rechts en links, in het Italiaans, in het Frans, in het Duits, in het Frans en Italiaans, in het Duits en het Frans, en in het Italiaans. Het had veel weg van een Poolse landdag, behalve dan dat de Polen hier het kalmst bleven. Toen we de laatste berichten kregen uit het dal, moesten we wel aannemen dat de beide Duitsers gevallen waren, en dat Stefano Longhi te laag zat om van hier gered te worden. "Als we even mooi weer hadden," zei Terray. Een maand constant mooi weer, dan zouden we een kans van slagen .

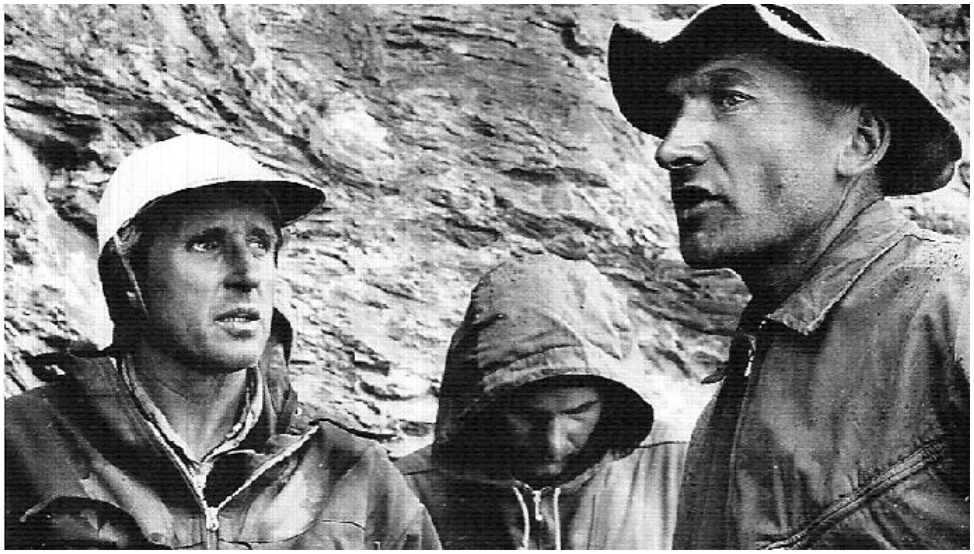

Lionel neemt Claudi Corti op zijn rug mee naar de top van de Eiger

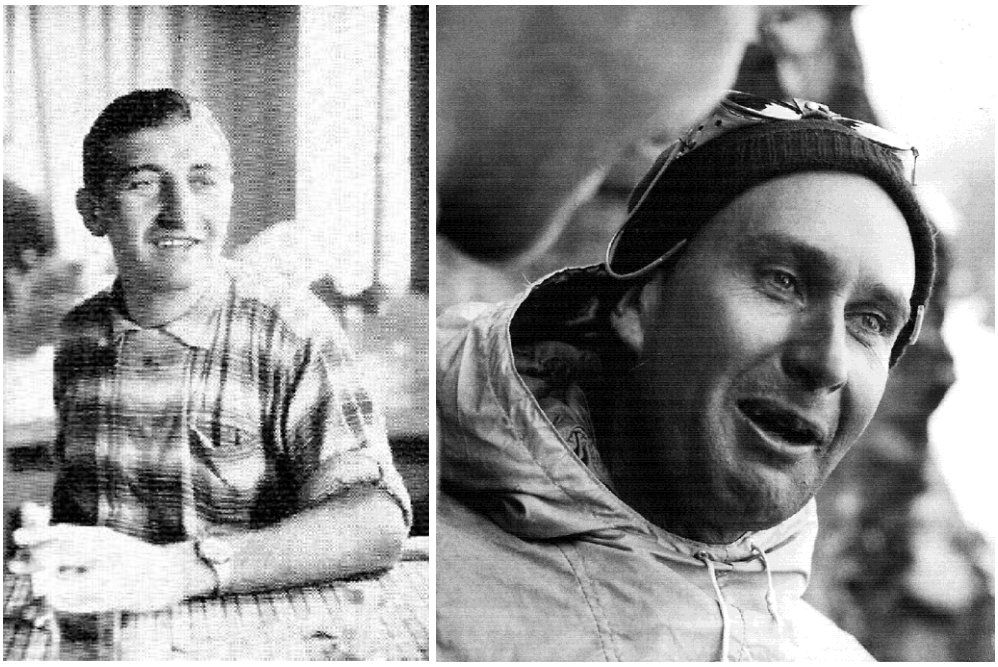
We besloten de terugtocht te aanvaarden, en dat betekende zowel de redding voor Claudio Corti als de dood voor Stefano Longhi. Het weer was nog slechter dan tevoren. We kwamen. dan ook niet ver, temeer waar we de gewonde Italiaan op een slee moesten transporteren en er op de gladde helling voortdurend gevaar bestond dat hij zou gaan glijden. Toen het donker werd waren we nog niet eens halverwege, en weer moesten we de nacht tegen de kale berg doorbrengen. Weer vormden Duitsers, Italianen, Polen, een Fransman:en een Nederlander een gezamenlijk bivak, waarin zij gezamenlijk hun rantsoenen en hun ellende deelden. En weer sloegen de elementen toe. Er kwam een sneeuwstorm opzetten, die ons tot op de huid doorweekte. Er volgde een onweersbui die horen en zien deed vergaan en ons met lange bliksemschichten verblindde. Er kwam regen. We hadden niets meer te drinken, niets meer te eten en niets meer te roken. Het zeil dat we over ons heen hadden getrokken lekte. En midden in de nacht gilde Claudio Corti. "Stefano ... ! Stefanoooo ... ! Waar is Stefano ... ? !" We huiverden, maar Lionel Terray kroop naar hem toe, en ging naast hem zitten - op de rand van de afgrond - tot hij eindelijk in slaap viel in de warme beslotenheid van zijn waterdichte slaapzak. Doch ook deze nacht verstreek, om bijna onmerkbaar over te gaan in de maandagochtend. Bij het eerste ochtendgloren hervatten we de afdaling, en iedere meter was een moeizame herhaling van de voorgaande..

De afdaling van Corti op een slee langs de westflank eerst langs een sneeuw helling en daarna via de rotsen

Na de redding. Links Ludwig Gramminger en rechts Erich Friedli

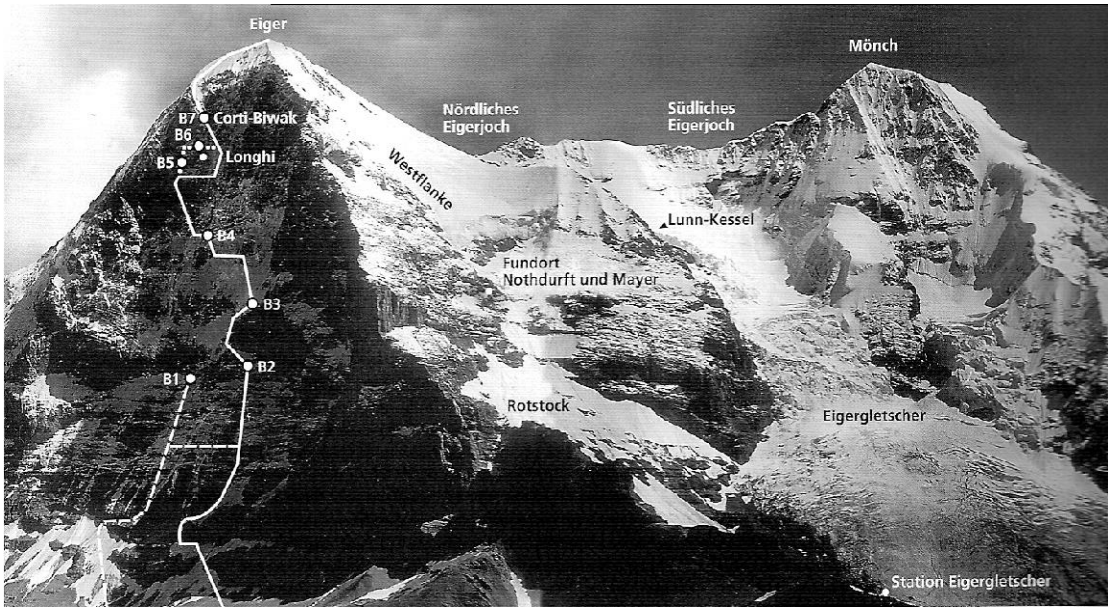
Links de redder van Corti Alfred Hellepart en rechts Lionel Terray ,die een poging heeft gedaan om Longhi te redden

Na afloop van de redding een meeting van redders onder aan de westflank van de Eiger. Tweede van links Lionel Terray en tweede van rechts Tom de Booij.

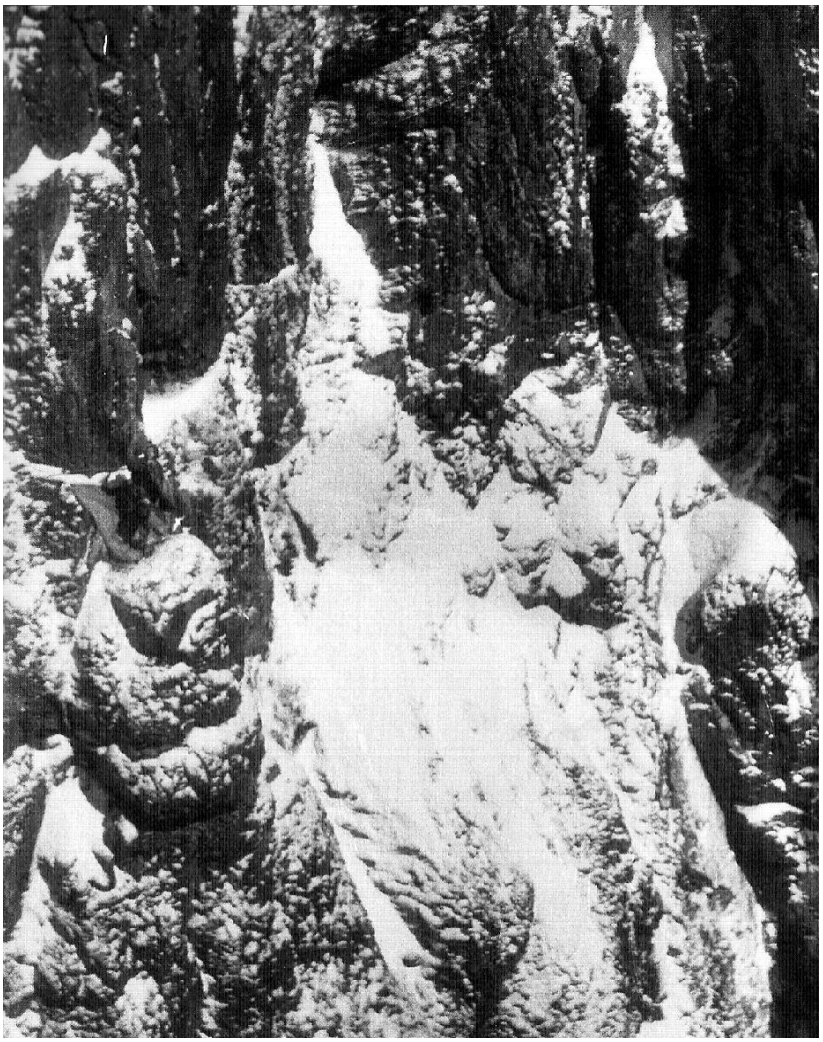
Maar in Eiger Gletscher wachtten warm voedsel en warme drank. En de trein. Om half vier bereikten we het dal. Daar hoorden we dat Stefano Longhi gevallen was. Hij stierf, omdat hij een "point of no return" overschreden had en de Eiger noordwand geen mededogen kent. Maar Claudio Corti zal leven. En dat is een wonder.

Einde ooggetuige verslag van de redding van Corti van Tom de Booy opgeschreven door Harry Peet.
Hieronder volgen een aantal foto waar we kunnen zien waar zowel Corti als Longhi zich bevonden voor ze gered werden

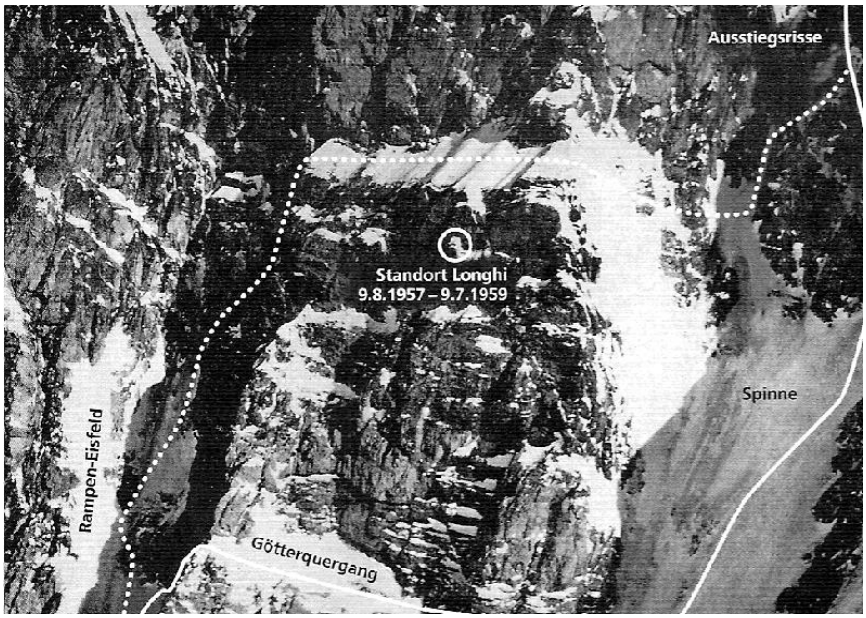

Eiger noordwand met de route van de eerste bestijging in 1938. Met streeplijn de door Corti en Longhi gevolgde route en de uiteindelijke plaats waar ze gestrand zijn

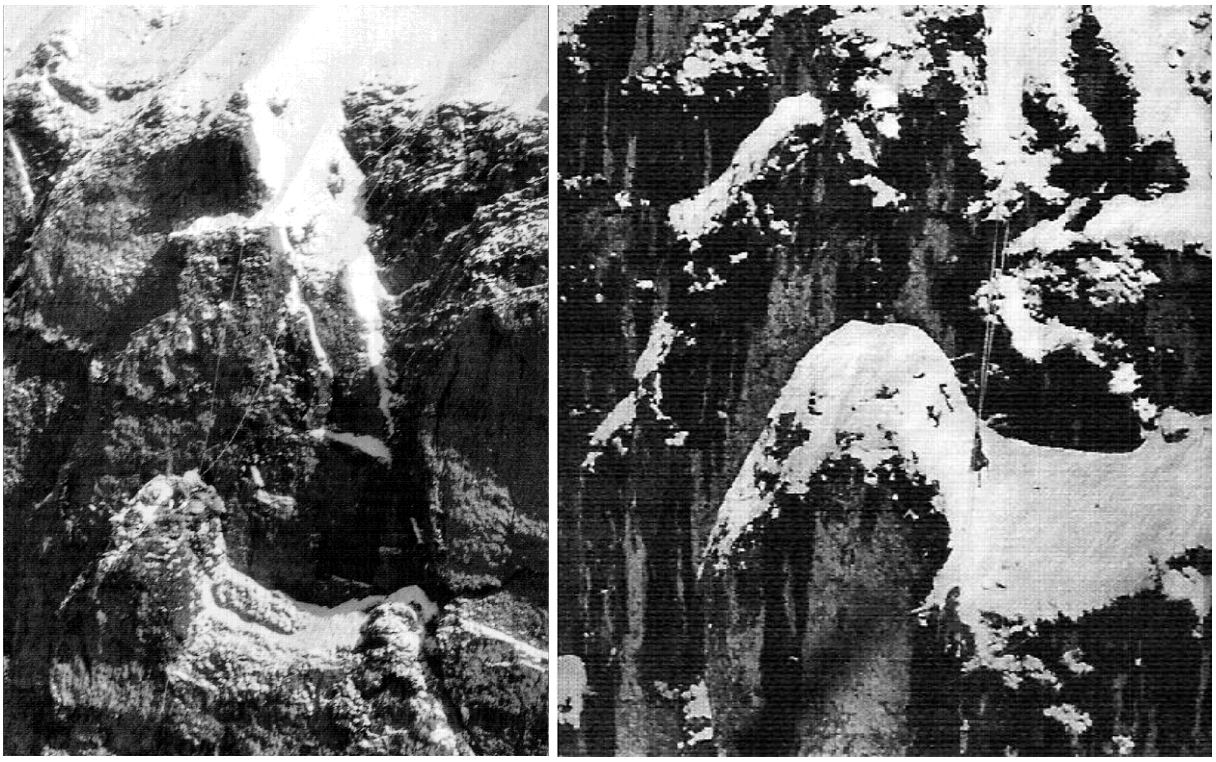

Nogmaals de noordwand van de Eiger met de bovenste zwarte stip de plaats waar Corti zat voordat hij gered werd en de onderste stip de plaats waar Longhi stond

Een detail opname van de Eiger noordwand helemaal links onder (moeilijk te zien) de tent met daarvoor staande Corti

De plaats van Longhi in de noordwand van de Eiger boven de beruchte Götterquergang en links van de Spinne

Links: Detail opname van de vorige foto. Longhi aan het eind van twee touwen staande op een richel. Rechts:Longhi gestorven in de nacht van zondag 11 op maandag 12 augustus hangende aan het eind van de twee touwen

Er zijn vele boeken en artikelen geschreven over de dramatische redding van Corti. Ik geef hier onder enkele citaten, die toch weer een andere kijk geven op de redding.

Arthur Roth, Eiger: Wall of Death, Victor Gollancz Ltd. London 1982
p 128. Meanwhile down at Kleine Scheidegg, Lionel Terray and Tom de Booy started up the west flank at daybreak. The evening before they had missed the last train up to the Jungfraujoch, where they were to join Seiler and his comrades. Terray decided to wait until morning, then take the first train up. But when morning brought a sharp change in the weather, he realized that he would reach the Eiger's summit much sooner by going straight up the west flank. After a hurried breakfast, the two men started off. While Terray was climbing up the west flank, he and de Booy discussed the north-wall climbers chances. They didn't look promising. The rope of four had been on the face now for six straight nights. The heavy rains of the preceding day must have soaked the unfortunate climbers to the bone. And the killing frost that followed had, no doubt, frozen their garments into suits of ice armor. When they got halfway up the west flank, Terray and de Booy edged out on a projecting knob to look in on the north face. They shouted into the void on the chance that the climbers would hear them and answer back. But the fierce winds seemed to whip their cries right out of their mouths and hurl them away in the opposite direction. Still they went on with their shouting, to be finally rewarded when unintelligible faint cries came back to them out of the black void of the grim wal!. They were alive! Or at least one of them was still alive. Heartened by the response, Terray and de Booy redoubled their efforts to reach the summit. When they got there, they' found no trace of the Swiss team they had earlier seen traversing across the north face of the Mönch. Knowing that a large, stable platform would he required, the two men started to hack at the ice cap on the summit, intending to level off an area big enough to anchor the winches and pulleys that the Swiss rescue team would be bringing along.

p.155. The Eiger rescue had caIIed for volunteers, and men had stepped forward-fifty of them, speaking a babel of tongues, from seven nations (Germany, Austria, Switzerland, Poland, France, Italy, and the Netherlands). Men like Seiler, Friedli, Terray, and Hellepart, who went down that grim face on the thread of a cable. HeIIepart was affected by the experience that he smoked thirty cigarettes practically nonstop after the rescue, then never smoked again. Men like Cassin and Mauri, who nursed the demented Corti back down the west flank; de Booy, whose knowledge of five languages made him indispensable in facilitating communication between the various groups; Dr. Hajdukiewicz with his special skills in mountain medicine; the Polish team and the Bouquetins, so willing to do all the dirty work, such as carrying suppIies, digging bivouac caves, and hauling on the cable; the technical experts like Gramminger, StähIi, and Friedli, who worked under the constant pressure of knowing that men's lives depended on their skiIs; and the mountaineering friends of Nothdurft Iike Eiselin and Seeger-aII covered themselves with honor.

Jack Olsen The Climb up to hell London Victor Gollancz Ltd 1962
Terray en de Booij naar de top van de Eiger
p 82-3 The two men were at the top of their form, having spent many days in training climbs in the Oberland, and they climbed in classic manner, belaying each ather up difficult pitches, running on crampons across the angled fields of firm snow. De Booy, the powerful schoolteacher from Amsterdam, dogged the footsteps of the internationally famous Chamonix guide, and before two hours had passed, they were halfway up the wall. Now they could begin to see other men working their way across the ridge of the Mönch, up where the wind would hit them in a solid sweep from the north. First there were two climbers, moving doggedly, broadside to the gale; a few hundred yards back came six more, and far behind them, stretched across the high ice fields and struggling under a heavy load, came a dozen or so stragglers. This must be the Swiss party which had started from Jungfraujoch. Terray, inexplicably, felt deep emotional ties to these, brave men, some of them obviously not good climbers, as they risked their lives with each step. And for what? For nothing, Terray said to himself. There could be no life left on the north wall after such a frigid night. The most powerful climber could not have endured six or seven bivouacs on that terrible face, capped by this fin al bone-chilling wind. "The north wall," Terray mused to himself "Surely there is not another place in the world so frankly hostile to human beings. There cannot be anyone alive on it." But then why had he joined the rescue party, risking once again the backbiting of those who had stayed comfortably behind in their homes in the valley? "It is because of those Swiss up there," Terray told himself. "It is because they are brave men taking a generous action." He felt again, as he had on Annapurna, the spirit of solidarity toward courageous men who ignored the odds and the probabilities in a dangerous attempt to bring relief to others who were suffering.
By seven-thirty Terray and the Dutchman were 1000 feet from the summit, and they could inch out on the ridge of flaky rock and hanging ice which separated the west wall from the north. There was no entrance to the north wall anywhere on this spur, but at least they could survey the precipice and look for the last traces of the lost rope. Terray shouted across the face, and, just as he had expected, there were no answers. For almost thirty minutes, he and de Booy took turns calling, but the only returning sound came from the wind, ripping and whistling around the fragmented edge of rock. They turned to back off the ridge and finish the climb to the summit when, faintly in the distance, they thought they heard an indistinct call. They looked up to see if it was coming from the Swiss, but those climbers seemed to be occupied with their own problems. Terray called again, and this time avoice came out of the wall."I cannot believe my ears!" said Terray. "There is a living being out there." "Perhaps we are hearing things, Lionel," de Booy said. But now the calls were coming more often. They could not make out what the voice was saying, or even in what language it spoke, but they knew that it came from the wal!. Inspired and touched, Terray and de Booy groped back off the outcropping and forced the rest of the climb so that they would be on time to help the Swiss who should, by now, have reached the summit. At

8.45 they came to the top, and found it as deserted as it had been ten years before when Terray, with his partner Lachenal, had climbed the north wall after two days of exhaustive effort. Now there was no longer any lee in which to find respite from the wind, howling at gale force, and Terray was afraid that he and de Booy would be blown off the sharp edge of the summit ridge and down one side or the other. To warm themselves, and to give themselves a stabIe footing, they began hacking a level platform out of the ice of the ridge. They had worked for nearly two hours when the first pair of Swiss set foot on the ridge. 'There was hardly any greeting, and no introductions. With a few quick remarks in Schwyzerdütsch, somehurried gesticulations and an abrupt no-nonsense, almost curt manner, the two Swiss sat down alongside Terray and de Booy and began to brew tea.

Bivak op de top van de Eiger
p.98. Terray and de Booy,sheltered now with Eiselin, Cassin and Mauri, had blitzed up the west wall without even eating breakfast. The other three had nothing. They had not expected an overnight bivouac on this chill summit.Huddled together, the five men carried on their conversations with difficulty. Terray could speak French, English and Spanish; so he could communicate with Eiselin, who spoke French, English, German and a little Italian, and with Mauri, who spoke Italian and Spanish. Mauri would pass the conversation along to Cassin, who spoke only Italian. The polyglot de Booy, who understood all the languages ricocheting about the bivouac, acted as a sort of senior interpreter for the group. On the whole, it seemed to Terray, he had seen many worse bivouacs, and many with less of an atmosphere of fellowship. Eiselin proved to be an amiable young man; Cassin and Mauri were experienced Alpinists who knew how to live with the situation, and de Booy, the companionable teacher from Amsterdam, brought a glow of warmth and solidarity to the group

Corti gered door Hellepart wordt in veiligheid gebracht langs de westflank van de Eiger. Onderweg nog een bivak
p 116. Terray lifted the inert Corti to his back and carried him 500 feet along the well-wom edge of the summit ridge to the uppermost cornice of the Eiger. There, in a narrow pass leading through the rocks to the route down the west flank, he deposited the ltalian on the snow, rolled him in several bivouac sacks, and installed him on a sort of half-sled-halfstretcher. Using the long nylon ropes of the well-equipped Poles, the rescuers began to lower the half-conscious man. Every 120 feet, they had to halt to drive new pitons into the rocks and belay the operation's next step. Now a sleety rain was beginning to fall; quickly it covered the rock with a slippery coating. Pitoning became difficult; Terray had to scrape the slush away to find rock for the anchorings. The whole group was still on the most dangerous part of the west wall: the sharply angled pitch leading down from the peak. Darkness was coming, and the edge of the storm was ripping and shoving at the precariously fixed ambulance crew as it tried to find secure stances to lower the stretcher. Suddenly a rope of three Poles tore loose from the others and began sliding down the wall. De Booy, with lightning-fast reflexes, snatched up the loose end of their rope . and belayed it across the long er rope holding Corti's sled. While everyone stopped breathing, the heavy rope gave elastically, and held. Soon a sort of rhythm was established by a half-dozen of the best climbers in the crew, and several hundred yards were covered rapidly. With the rescue party working its way downwards, Cassin and Mauri detached themselves for a few minutes and crawled on their hands and knees to the overhang where they had made voice contact with Longhi on the way up. They shouted across the gale, and Longhi, his spirits sustained by the promise of rescue, called weakly back: *"Venite ! Venite !" "Coraggio,* Stefano !" Cassin called. "Try to keep your hopes up! We return for you in the morning!" As they.hastened back to catch up the descending party,
p 120 Corti, through all this, had remained quiet. But round about midnight, Terray heard loud cries coming from the mound of sacks covering the rescued man. While de Booy hurried up from below to see what the noise was about, Terray clambered round the rock and lifted the

covering. Corti's face was contorted with fear, and he was screaming as though in mortal terror. De Booy came alongside. "What is he saying?" Terray asked. "Sometimes he thinks he is still trapped on the mountain," De Booy answered. "And at other times he is shouting that we have abandoned him on top of the summit." Together they brought the delirious man back to his senses, told him he was safe, and tried to soothe him. Corti's eyes fell shut, and he appeared to drop into a deep sleep. De Booy scurried back down to his bivouac, and Terray climbed round the rock, where there was the tiniest portion of lee from the storm

Brochure "Stefano we shall come tomorrow, Adama Skoczylas, Poets and Painters Press London 1962
p 22. Lionel! Lionel! Voila un tas d'hommes qui montent! Une vingtaine peut-être ... A broad-shouldered man waved his ice-axe and let loose a torrent of French with a sprinkling of Italian and English. Lionel? Could Terray be here? The polyglot flow continued. Finally, the man ended with an "all right". turned towards us and said: Je m'appelle Tom de Booy. From Holland. Sapristi! We burst out laughing. Then we roped ourselves together and carefully stepped out on the ridge. The crest was long and sharp. Towards the south side it had huge cornices, over-hanging masses of snow and ice. We got close to de Booy. Tom, well known in the west as an Andean geologist. was one of the most amusing men I have ever met. Comment? Polonais, Italiens et Allemands? Terray is also here, the Swiss from Blümlisalp and one Dutchman. Six nationalities. Eine internationale Rettungsaktion, sapristi! So Terray was here, too. The most renowned French climber, conqueror of Makalu and Fitz Roy. The second party from Blümlisalp had not given up either!

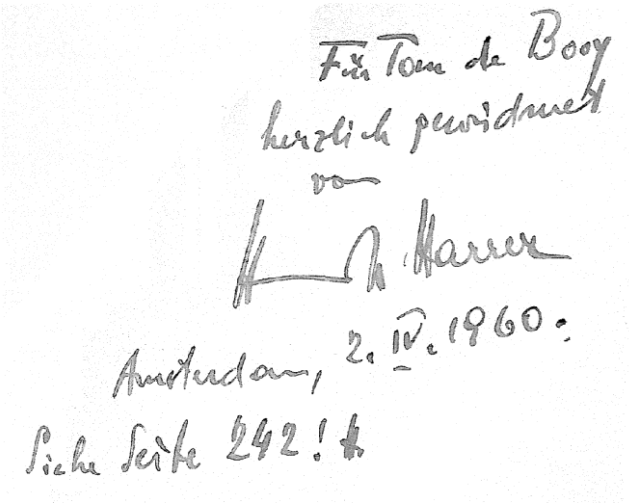
p. 30.Do we bivouac here? Instead of an answer a suddendry crash of falling stones. All heads jerked upwards. Someone shouted: -Verflucht! Great boulders came leaping through the air. They struck the rop es linking Nowicki and Berbeka. The blow knocked them off their feet and men and stones went sliding down the ice at lightning speed. They also entangled the 200 feet ropes of the sledge.-Polacco!-Damn! Everyone roared and tried to free himself from the entangled ropes. This is the end, I thought! We'll be swept down like dust! But Berbeka and Nowicki burrowed into the slope with their ice-axes. Their rate of fall slowed down and finally they stopped. They lay motionless on the ice in attitudes of expectancy and exhaustion. Then they rose and on shaky legs started coming towards us.Sapristi! Blood was running down Beribeka's gray face.Tom stood above us. His forehead and cheeks were as grey as Berbeka's. It was he who had loosened the fateful boulders.

Lionel Terray "Le sauvetage de l'Eiger. La montagne. Revue CAF 1957-58
(Het dilemma van Terray of hij wel of niet aan de redding zal meedoen)
Mes amis hollandais, moins habitués que moi à ces drames de la montagne, suivent les evénements avec passion. Tom, qui a hérité d'une grand-mère irlandaise un tempéramant extrêmement bouillant et généreux, piétine de désespoir à l'idée de ne pouvoir rien faire pour sauver les quatre égarés. Entre nous une discussion passionnée s'engage sur ce problème.- Écoute, Lionel, ne crois-tu pas que l'on pourrait tout de même essayer de faire quelque chose pour les tirer de là ? Avec ce temps de chien et cette neige fraîche, ce serait de la folie: toutes les chances d'rester, pas une de réussir ! Autant je suis d'accord pour essayer de sauver un type quand les risques sont acceptables, au tant je suis contre les histoires de fou, ou l'on fait tuer des bougres pour rien du tout. Non, crois-moi ; je connais la face, ils sont encore trop bas. On ne peut rien faire de sérieux tant qu'ils n'ont pas atteint l' Araignée» ou, à la rigueur, la voie Lauper, et même à ce moment-là, ce ne sera pas du gàteau. - Alors, s 'ils y arrivent, tu essaies de monter une caravane de secours ? Si on réussissait, ce serait formidable.- Écoute, Tom. Tu sais bien ce qui m'est arrivé I'hiver dernier?On m'a traîné dans la boue parce que, au lieu de palabrer, j'ai essayé de sauver deux petits gars que, trois jours plus tot, on tirait de là presque sans peine. Tu comprends, ceux qui se dégonflent n'aiment pas qu'on le fasse voir. Malgré tout, je crois que si l'Eiger était en

France, j'essaierais de faire quelgue chose. J'ai encore assez de copains qui me suivaient. Mais ici, que veux-tu que je fasse ? Je ne connais personne, je ne parle pas un mot d'allemand ! Et tu connais la position des gens du coin. Ils l'ont dit et écrit nettement : pour eux, faire l'Eigenwand n'est plus de l'alpinisme mais de la folie des grandeurs ; ceux qui veulent s' fourrer le font à leurs risques et périls et ne doivent pas espérer être secourus. Après ça, qu'est-ce que tu veux faire? Et moi, après le drame du Mont Blanc, je n'ai plus droit à la parole. Si j'essaie de faire quelque chose, on me dira encore gue je suis un prétentieux voulant se faire remarguer et l'on m'enverra sur les roses. - Et si c'est quelqu'un d'autre qui monte la caranne de secours, iras-tu avec eux? A ce moment-là on ne pourrait rien te reprocher, on irait tous les trois, comme ça tu ne te sentirais pas isolé. - D'abord, qui veux-tu qui la monte cette caravane ? Tout le monde se moque pas mal des quatre pauvres crétins en train de crever là et puis, même comme ça, je n'irai pas. On trouvera encore le moyen de me chercher des histoires. Je ne veux plus qu' on parle de moi, et d'ailleurs je ne suis pas indispensable ; un homme en vaut un autre. S'ils le veulent, il y a assez de types capables en Suisse pour faire un sauvetage difficile . - Ah ! là, Lionel, tu me déçois ! Tu n'as pas le droit de faire passer des questions personnelles ayant le devoir. Il n' a pas de doute, tu peux rendre service dans une affaire Comme ça, tu dois y aller.- Non, je n'irai pas; je ne veux plus qu'on parle de de moi. Et puis ces quatre types, c'est pas comme ceux du Mont Blanc, des braves gars qui ont seulement manqué de chance; ce sont des fous, des idiots qui ont continué à monter malgré le mauvais temps, ils pouvaient redescendre. Je n'ai pas envie de me détruire pour des crétins pareils. - Et si on te demande de venir, tu n'iras pas quand même ? - Ah ! ça, c'est autre chose. Si on me le demande formellement, j'irai par esprit de solidarité, je ne peux pas refuser. Mais comme il n'y a que Rubi qui sait que je suis dans le coin, il y a peu de chances qu'on vienne me chercher. La matinée se passe sans rien apporter de nouveau. Les nuages qui traînent le long de l'Eigerwand nous cachent toujours les quatre grimpeurs, mais, au-dessus de nous, de nombreuses taches bleues parsèment le ciel, et il semble que le temps va se rétablir. N'ayant rien à faire à Grindelwald, nous décidons de partir en course. Vu les mauvaises conditions, nous choisissons un objectif assez modeste, l'arête du Nollen, au Mönch. Au milieu de l'après-midi, nous prenons le train de la Petite Scheidegg avec l'intention de monter à la cabane Guggi. Dans le wagon, toutes les conversations roulent sur le sort des égarés de l'Eigenwand, et un voyageur nous apprend que, sur l'initiative de l'un des alpinistes de la quatrième ascension, Sailer, une équipe de sauveteurs s'est constituée . A la station Eigergletscher, il pleut si fort que nous décidons de coucher sur place et de partir à une heure du matin si le temps se dégage pendant la nuit. Le repas est silencieux : mes amis me sentent préoccupé, et eux-mêmes ont peine à supporter l'idée qu'à quelques centaines de mètres. de nous quatre hom mes agonisent. Puis, brusquement, Kees dit: -Je crois qu'il faut que Lionel monte rejoindre les sauyeteurs, c'est là qu'est sa place. Je réponds : - Peut-être, mais je n'irai que si le chef de caranne me le demande. Sans discuter dayantage Tom se leve et va au téléphone et appelle le Jung- fraujoch, au bout d'un moment, on lui passe Sailer. Ils parlent quelques instants en allemand et je comprends seulement des « Bergfuhrer », «Terray », «Chamonix », puis, me tendant l'écouteur, il me dit: - Sailer veut te parler.Ce!ui-ci maîtrisant parfaitement la langue française, la conversation est facile. Il me demande instamment de monter. Sa carvanne est nombreuse mais composée en majorité d'éléments techniquement assez faibles et il a un besoin impérieux de guides et d'alpinistes de valeur. Il est près de 9 heures et ce soir aucun train ne doit plus monter au Jungfraujoch. En conséquence, nous décidons de remonter le tunnel à pied, le long de la voie. Mais les employés de la station Eigergletscher s'opposent formellement à ce projet. Tom réussit à atteindre par téléphone une personne de la direction, mais il est impossible d'obtenir l'autorisation ... Le règlement est le règlement et il n'est pas d'action de secours qui tienne !... .. Devant l'insurmontable montagne de bêtise et de mauvaise yolonté de l'administration de ce chemin de fer, nous décidons de partir à 4 heures du matin par la voie de la face ouest de l'Eiger afin de rejoindre au sommet les sauveteurs partis du Jungfraujoch. Au réveil, Kees, ne se sentant pas en bonne forme, renonce à nous accompagner afin de ne pas nous retarder

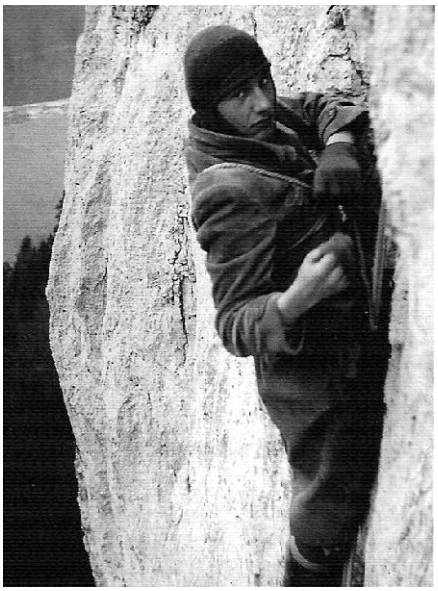
De afdaling met Corti.
p.104 La descente commence. Les débuts sont difficiles . A l'aide de pitons de cordes, nous avançons. Débuts par étapes de 60 mètres. Mais la pente est en glace recouverte cle neige " foireuse», coupée "de banquetles déversées, en mauvais calcaire. Dans ce terrain clélicat, ou nous faut clescenclre en diagonale vers la droite, notre équipe mangue cI'expérience. Une cordée de trois Polonlais glisse et c'est retenue que grâce à]a présence l'esprit et à l'habileté de Tom. Bientôt, les cing ou six meilleurs de l'équipe s'organisent et la descente prend un certain rythme, mais le mauvais temps tournee à la tempête de neige entremêlée de pluie. Nous sommes trempés jusqu'aux os. Les tourbillons de neige nous emplâtrentt les yeux et nous glacent le visage. Dans la nuit tombant il est impossible de continuer, sans courir à la catastrophe. Avec Gramminger, nous décidons de nous arrêter au premier emplacement à peu près convenable. Ce dernier bivouac est un supplice. Nous sommes très fatiqués par les gros efforts de deux journées de travail. par le froid, le vent et la faim. Sur vaque plateforme très exposée au vent, je me trouve seul à coté de lui . Tous les autres sont alleés chercher refuge derrière des roches. Tom a été le dernier à m´abondonner.

Laatste zin uit het boek van Heinrich Harrer "de Witte spin" Scheltens en Giltay, 1960

p.242. Aan het slot van zijn verslag van de reddingsactie 1957 schrijft Alfred Hellepart: "We hebben de echte, alle naties overbruggende kameraadschap van bergbeklimmers onder elkaar leren kennen. En die is ons heilig, die herinnering kan niemand ons ontnemen. En in dit verband willen wij ook enkele woorden wijden aan onze trouwe vriend Tom de Booy, die als kenner van vijf talen de aangewezen man was om als tolk in dit internationale gezelschap te fungeren. Maar dat wij elkaar ook zonder talenkennis begrepen, bleek bij het afscheid toen we elkaar de hand drukten en in de ogen keken. Moge het altijd en overal zo zijn op deze grote en mooie wereld!"

Naschrift
In 1959 wordt het lijk van Stefano Longhi geborgen door een expeditie, die gesponsord werd door de Nederlandse uitgever Jaap Giltay.
Het raadsel van de verdwijning van de Duitse alpinisten Nothdurft en Mayer wordt in 22 september 1961 opgelost. Gidsen hebben een expeditie georganiseerd om het materiaal dat gebruikt was voor de berging van Longhi terug te vinden. Toen een van de bundels van terug gevonden touwen naar beneden geleden, zijn ze de westflank afgedaald en kwamen terecht in een spleet waar ze de touwbundel terug vonden. Ze zagen ook twee lijken Het was duidelijk te zien aan hun houding, dat ze mee zijn gesleurd door een sneeuwlawine tijdens hun afdaling van de westflank. Ze hadden niet direct door dat het ging om de Duisters het waren slechts skeletten.

Franz Mayer en Günter Nothdurft

In het mortuarium in Lauterbrunnen zagen ze dat de kleren van Duitse afkomst waren. Er waren slechts twee Duisters als vermist¨opgegeven nl Nothdurft en Mayer. Het konden dus allen maar deze twee zijn. De zuster van Mayer bracht uitkomst, die kon de kleren identificeren. Ook de tanden bleken van de Duitsers te zijn.

Corti kein Verbrecher

Krantenkop uit het dagblad Blick van maandag 25 september 1961

Hiermee is het laatste raadsel opgelost en gaat Corti vrij uit. Hij werd na de redding in de pers beschuldigd van de dood van de Duitsers. Hij is door de vondst van de lijken van elke blaam gezuiverd.Het is nog even de moeite waard om na te gaan wie er allemaal bij de redding betrokken zijn geweest. Ik heb niet alle namen kunnen achterhalen maar het waren ongeveer 50 alpinisten uit 6 verschillende landen.

Zwitsers: Robert Seiler met 5 leden van de elite groep Le Bouquetins (wo. Martial Perrenoud, Paul Müller, Willi Uttendopler), Max Eiselin, Erich Friedli met een equipe van 21 man (wo. Walter Stähli), Hermann Geiger de gletscher piloot, 8 Zwitserse gidsen olv Karl Schlunneger w.o Hans Brunner

Duitsers: Ludwig (Wiggerl)Gramminger, Alfred Hellepart, Walter Seeger, Herman Huber, Lother Brandler, Alfred Koch, Hubert Bail

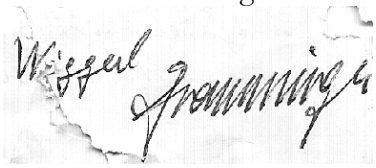
Polen: Rubinowksi, Nowicki, Berbeka, Hajdukiewicz, Rogowski, Jakubowski, Adam Skoczylas

Italianen*:* Ricardo Cassin en Carlo Mauri

Fransen : Lionel Terray,

Nederlander: Tom de Booy

29 september 1957 krijg ik een brief van Ludwig Granmiger "Ich werde die erlebte Internationale Berg Kamaradschaft nicht vergessen, hat es doch bewiesen dass mann nichts unversucht lassen Getekend met een goede wens: Berg Heil

Einde verhaal over de redding van Corti uit de noordwand van de Eiger

Eind september speelde ik voor het eerst mee in het derde elftal van de Amsterdamse hockeyclub een veteranen elftal. We speelden tegen Laren in Laren. Na tien minuten dacht ik dat iemand op mijn hiel trapte. Ik keek om me heen en zag dat ik er niemand achter me stond. Het bleek dat ik mijn achilles pees dwars door midden had gescheurd. Gauw naar het zieken huis aan de Prinsengracht in Amsterdam. Ik werd gauw geopereerd en ze namen een stuk uit mijn boven dijbeen en wikkelde deze om de gescheurde pees. Het bleek dat de pees al behoorlijk daarvoor was aangetast. Dit is zeer zeker het gevolg van de intensieve belasting van de pees tijdens de bergtochten van de zomer, vooral tijdens de beklimming van de Grosshorn waar ik veel ijswerk heb gedaan waardoor de pees extra wordt belast. Ik lag samen met de oude heer Pon, de eerste importeur van de Volkswagen. We hebben een bel systeem ontworpen dar we het Booiensysteem noemden. Dan kwamen de zuster sneller naar ons bed als we daarom vroegen. Ook herinner ik me het geluid van de Spoetnik (piep piep piep) die op 4 oktober door de Russen was gelanceerd.

Spoetnik de eerste onbemande satelliet gelanceerd op 4 oktober 1957 door de Russen

In het najaar kopen we voor 38.000 gulden een rijtjes huis aan de Rembrandtweg in Amstelveen

Foto's van de aanbouw van ons huis aan de Rembrandtweg in Amstelveen, genomen van oktober tot december

Onze film over de Andes Expeditie werd bekroond met de Grand Prix bij het festival voor bergfilms in Trento, Italië. Eerst werd de Zwitserse film over de Zwitsers expeditie naar de Mount Everest met de Grand Prix bekroond, maar toen onze film kwam werd de uitspraak herroepen.
30 oktober werd ik aangesteld als wetenschappelijk hoofdambtenaar, daarvoor was ik buitengewoon onbezoldigd assistent in tijdelijke dienst van het Geologisch Instituut

Sinterklaas met Mariette in ons kamer aan de Amstel 57

Inkomsten over 1957 :50 lezingen à f 100,- 16 lezingen à f 75, 22 lezingen à f 25, = totaal 6750 autoverhuur aan Stichting 12.700 km à 0.15 - f 1905. Gemeente salaris vanaf 23 oktober f 2000.55
Lening gesloten met O.H de Booy- Gooszen (mijn moeder) f 10.000
H de Booy (mijn grootvader) 4.000
Mijn echtgenote - 16.000 totaal f 30.000
Koopsom huis f 38.000 met een hypotheek van 17.500 5 1/2 % rente
Verdere uitgaven auto f 1230.55, afschrijving f 1000,. boeken f 188.54, lidmaatschappen f 93.60, trainingstocht Terray en redding Corti f 300.

Dagboek 1958

Amstel 57 . We kijken uit naar ons huis in Amstelveen

Het grote moment is dan eindelijk aangebroken, dat we met ons gezinnetje een eigen huis gaan bewonen. **1 april** zijn we dan van Amstel 57 naar de Rembrandtweg 397 in Amstelveen verhuisd. Niet meer afhankelijk van een hospita. Voor Adrienne vooral was het een hele opluchting, want ze heeft veel moeten slikken van de strenge mevrouw Krop. Vergeet niet ik mocht er begin 1954 bij de gratie Gods komen wonen. We hebben daar maar liefst 4 jaar gewoond en twee kinderen gekregen .

Rembrandtweg 397 Amstelveen. Links eind januari , rechts half april. Voor het huis mijn 2 CV.

Links Verjaardag van Mariette 24 februari met de trotse ouders en grootouders. Rechts: Jan Maarten en Mariette op de Borgerweg 5 in Aerdenhout

1e Excursie Ardennen met studenten in mijn functie als conservator Geologisch Instituut

Voor het eerst als conservator van het geologisch Instituut met studenten naar Spanje en Franse Alpen. Kees Egeler heeft Brouwer als professor in de algemene geologie opgevolgd. Ik ben zijn ondergeschikte, iets wat hij me soms wel liet merken. Toch was de verhouding tussen ons goed. **6 juni** met de auto van Kees Egeler vertrokken voor kartering in Zuid-Oost Spanje. In Valance hebben we de auto in de garage gezet en zijn verder gereisd met de trein. In Murcia stond prof de Roever ons op te wachten. Hij had een auto met chauffeur gecharterd Uiteindelijk na veel plaatsen bezocht te hebben zijn we neergestreken in Huercal Overa. Zeer weinig te eten en in een zeer schamel hotelletje ondergebracht 15 juni kwamen de studenten, die hier gaan karteren voor hun doctoraal examen eventueel om later ook te kunnen promoveren. Wij moeten ze inleiden.De bevolking leeft nog heel primitief. Vrouwtjes gesluierd op ezeltjes door verlaten landschap De mensen zingen op het veld soms in de trant van de flamengo.
Zondag 22 juni vanuit Spanje vertrokken naar de Franse alpen. Samen met Kees Egeler en Professor Mac Gillavry geologische verkenningen uitgevoerd. **Vrijdag 27 juni** aankomst van de studenten die hier komen karteren. De gebieden zijn gelegen in de Chartreuse en de Vercors, ten Noorden en ten zuiden van Grenoble.

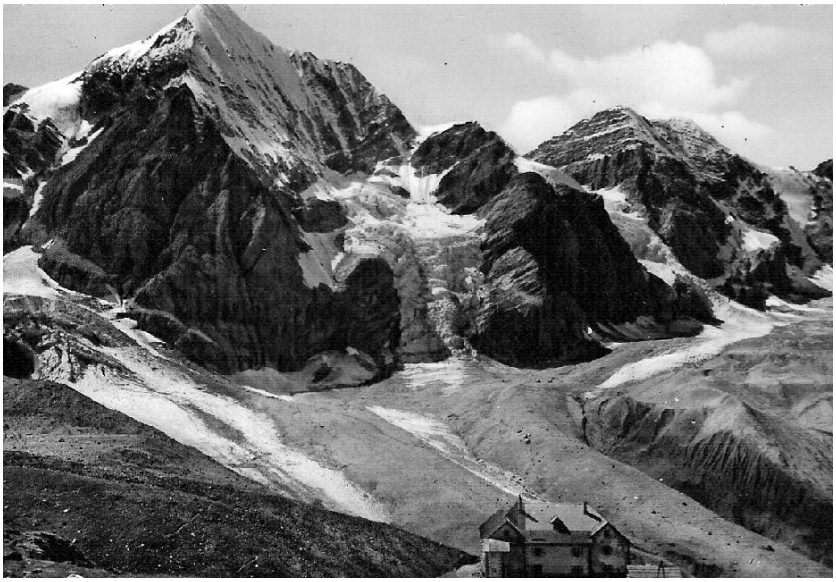
Geologische excursie in de Chartreuse en de Vercors. Vlnr Staande: ? ,Klein, Tom de Booij. Prof Mac Gillavry, de Boorder, de Munck Keizer, ?, Kees Egeler. 2e rij.: Tine Geel, Tom Roep, ?. Voorste rij: Zwaan, Barkey, ?.
Adrienne komt 7 juli in Grenoble aan en gaan we samen met Mieke en Kees Egeler naar de Engadin en Tirol waar we o.a. de Ortler hebben bestegen. Adrienne gaat weer eind juli terug naar Nederland.

Links:Toen Adrienne met mij vakantie vierden in de Franse alpen werden de kinderen ondergebracht in Aerdenhout. RechtsL Jan Maarten en Mariette op de scooter van Marlof Strumphler

Lionel, Kees en ik gaan 28 juli dan twee bergen beklimmen en wel de Gran Zebru (3851 m) (Köningspitze) en de Piz Rosegg (3937) via de Noordwanden. Middel zware tochten.

Gran Zebru. We hebben de noordwand bestegen.

De route van onze bestijging van de noordwand van de Piz Rosegg in het Engadin, Zwitserland

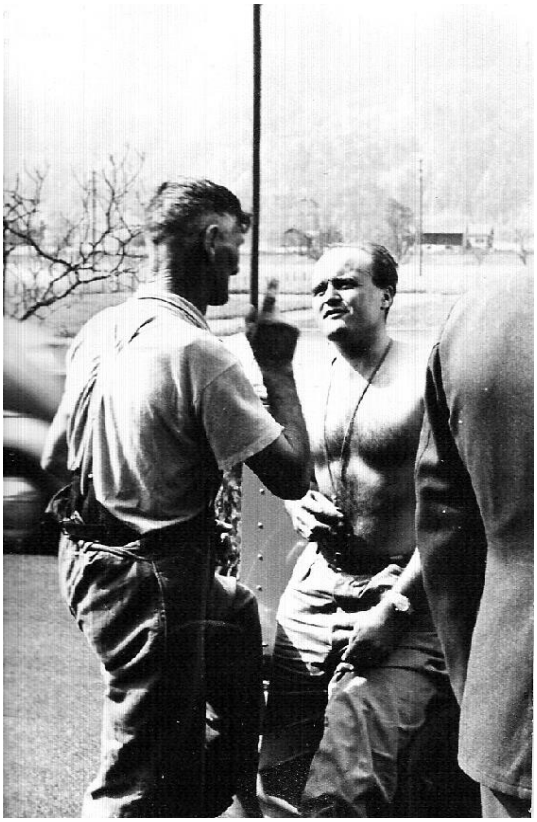
6 augustus weer vertrokken uit Grenoble naar Spanje om weer **15 augustus** weer naar de Franse Alpen bij Grenoble terug te keren voor de controle van de studenten om te zien wat ze van hun kartering terecht hebben gebracht.
Naar aanleiding van de bergdood van twee leden van de Nederlandse Alpen Vereniging heeft het KNAV lid Gi Kruseman een stuk geschreven in de Berggids, het orgaan van de KNAV. Ze behoorden tot de ´Groupe Sans Guides´, die zich afzette tegen het klimmen met gidsen.

Volwassen verantwoordelijkheid
De bergdood, die deze zomer smart bracht in twee gezinnen, heeft iedereen in de kring der K.N.A.V. beroerd. Het waren immers twee der onzen, met ons verbonden door eenzelfde neiging, éénzelfde liefde of eenzelfde hartstocht . Wat betekenen echter deze gebeurtenissen voor

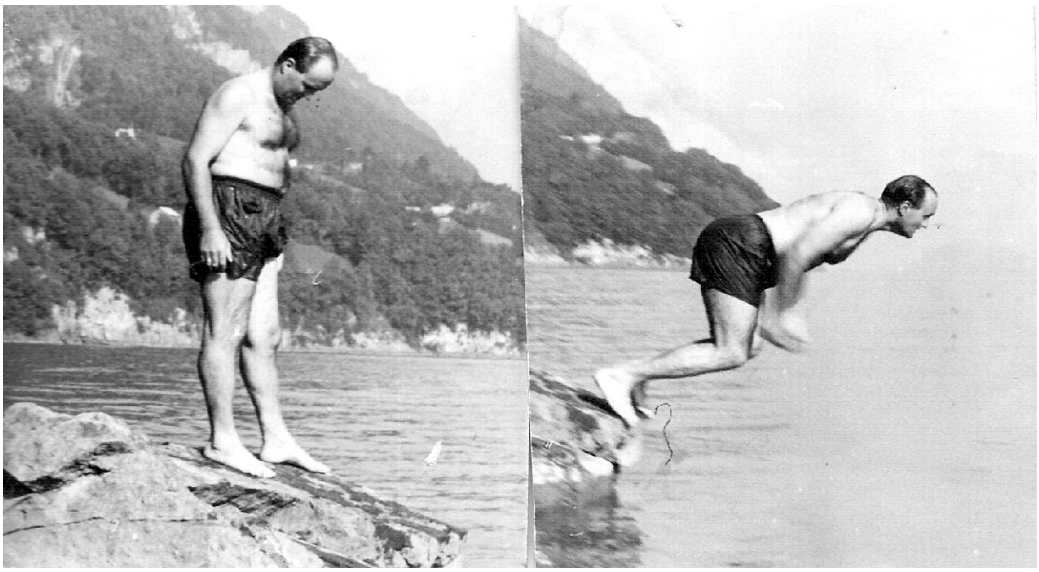
onze Vereniging zelf? Mr J.L.Wansink en Th.J.van Lookeren Campagne klommen immers beiden zonder gids. Als touwleiders. En de K.N.A.V. heeft deze gevaarlijkste vorm van het alpinisme sedert de oorlog niet alleen aanvaard doch ook erkend. Zij heeft de jongeren, die het op eigen kracht wagen wilden, niet getracht daarvan te weerhouden doch zij heeft hen met haar zegen laten gaan, al was het met een bang hart. Daarmede is de vraag gesteld - waarover hier en daar de gemoederen hoog lopen - in hoeverre de K.N.A.V. bij het gebeurde van deze zomer zelf mede in het geding is. Nu ik met mijn overleden broer Daan tot de eerste Nederlanders behoorde, die reeds vanaf 1923 de veiligheid, die de beroepsgids biedt, meer en meer loslieten, terwijl ik na de oorlog als bestuurslid de meest uitgesproken voorstander ben geweest van een herziening van het standpunt der K.N.A.V. ten aanzien van het zelfstandig bergbestijgen, ook ik mij verplicht en geroepen om op deze vraag mijn - zuiver persoonlijk - antwoord. Het luidt in het kórt zo: De K.N.A.V. draagt voor dergelijke ongevallen een eigen verantwoordelijkheid en zij zal die moeten blijven aanvaarden of ophouden een vereniging van alpinisten te zijn. Het verdedigen van dit standpunt staat in elk ander land dan het onze tegenwoordig gelijk met het intrappen van een open deur. En dit was reeds lang zo. Ja, in Duitsland, Oostenrijk, Frankrijk en Italië is het eigenlijk nooit anders geweest. Reeds de pioniers uit die landen klommen praktisch allen "auf eigener Faust" en toen ook meer en meer jongeren, ook al woonden zij ver van de bergen zodat slechts de vacanties gelegenheid boden om de nodige ervaring op te doen, zich op deze zelfde wijze gingen uitleven, deed dit nergens de vraag rijzen, die mij hier bezig houdt. Integendeel vormden en vormen deze zelfstandigen de meerderheid zowel in de Besturen als van de actieve leden der nationale verenigingen en van hun afdelingen. In de loop der jaren hebben velen hunner het leven gelaten zoals thans onze twee leden, doch van een alarm zoals dat nu hier en daar in de K.N.A.V. geslagen wordt, was nooit sprake. Dat lag ook niet in de lijn. In al deze landen immers strekt men de opvatting dat de beoefening van een sport, wil zij haar volle waarde hebben, het handelen voor eigen rekening en risico impliceert, niet alleen uit tot het alpinisme doch acht men die daarop zelfs in het bijzonder van toepassing. Bij deze sport immers meet de mens zich niet met andere mensen doch met de natuur en deze krachtmeting, die één, zo niet hét kenmerk van het alpinisme uitmaakt, verliest grotendeels haar betekenis wanneer men niet werkelijk,. zoals de touwleider van een gidsloze partij, op eigen kracht is aangewezen. Zouden dan zij, die de bergsport in deze zijn volledigheid beoefenen, moeten gelden als buitenbeentjes, wier doen en laten niet komt voor verantwoordelijkheid zoals elke vereniging als gevolg van haar werving voor de door haar vertegenwoordigde sport die op zich neemt? . Niettemin nam de N.A.V., ook al stond juist het oude gilde met Visser en de Bruyn als centrale figuren tegenover deze buitenbeentjes met de spijtige waardering van te vroeg geboren broers, tot aan de oorlog dit standpunt ex officio in. Nadien ontviel daaraan echter de steun van onze gouden gulden en van de hoge inkomens na belasting, terwijl een jonge generatie met de haar eigen aspiraties en een sterkere behoefte dan ooit aan wat de bergen bieden kunnen, zich aanmeldde. Toen stond, zoals ik het in het jubileumboek uitdrukte, de K.N.A.V. voor een keus tussen een ondergang in deftigheid en het trekken van de consequenties uit het praedicaat Koninklijk. Na heftige, meestal binnenskamerse debatten, koos zij de koninklijke weg en stelde zich zonder discriminatie achter het alpinisme in zijn volle regenboog scala vanaf het donker-lila van de bergwandelaar tot het helle groen van de gidsloze. Zij aanvaardde daarmede de verantwoordelijkheid van een volwassen alpenclub. De gevolgen uitten zich niet alleen in het ledental doch ook - en sterker dan zelfs de voorvechters zoals ik verwacht hadden - in het aantal jongeren dat op eigen kracht de bergen in toog en hen zelfs aanpakten langs routes waar wij destijds nog niet van droomden. Dienovereenkomstig steeg intussen onvermijdelijk ook de kans op ernstige ongelukken. Eerst deze zomer echter voltrok zich aan twee der onzen het noodlot dat jaarlijks menig lid der buitenlandse verenigingen treft. Wederom staat nu de K.N.A.V. voor een keuze. Zij kan, van kleur versschietende, proberen om haastiglijk haar handen weer van het gidsloos alpinisme af te trekken. Doch zij kan ook - en zij zal naar mijn verwachting - kleur bekennen door de verantwoordelijkheid, die zij 10 jaar geleden zonder het volledig te beseffen op zich nam, thans

bewust te aanvaarden gelijk elke andere Alpenvereniging dat doet: Als de smartelijke doch onlosmakelijke keerzijde van wat het zelfstandig alpinisme meer dan welke sport ook, aan jonge ondernemende mensen te bieden heeft. Daarmede betreedt de K.N.A.V. dan met open ogen de weg naar de volwassenheid, die nu eenmaal in het leven zelden zonder pijn begaan werd, en kan zij zich er op gaan bezinnen, wat haar verantwoordelijkheid tegenover het gidsloos alpinisme medebrengt. Ik hoop op deze positieve vraag een volgend maal in te gaan. Daartoe diende ik echter allereerst stelling te nemen tegen de opvatting dat de K.N.A.V. zich van het gidsloos klimmen wederom geheel moet distantiëren, opdat zij zich, mocht zich opnieuw zulk een ongeval voordoen, de handen in onschuld kan wassen. Met alle respect voor de personen, die aldus de klok zouden willen terugzetten, meen ik een dergelijke opvatting te moeten disqualificeren als een réculer pour mieux s'excuser".
De Koninklijke Nederlandse Alpen-Vereniging ware dat onwaardig. G.E.Kruseman

In september heb ik een geologische excursie georganiseerd naar de Zwitserse alpen. Uiteraard was de leiding in handen van de professoren Egeler en MacGillavry. Ik herinner me nog een aanvaring met een boer, omdat ik een foto wilde maken van een houtenbeeldje dat hij in zijn tuin had staan(zie foto). Een ander voorval van de Zwitserse mentaliteit was het moment dat ik de rekening moest betalen van een hotel in Luzern, waar we vier nachten hadden gelogeerd. De rekening was incl 10% Zw Fr 3400. Helemaal onderaan stond 1 aspirine Zw Fr 0.10. Een student had bij de receptie om zo'n pilletje gevraagd voor het verdrijven van een kater. Ik vroeg de juffrouw aan de balie waarom er geen 10% bij was berekend . Ze antwoordde:: "Dass ist unsere Service". Het hoogtepunt was wel het verblijf in Zermatt. Schitterend weer een zeer interessante geologie.

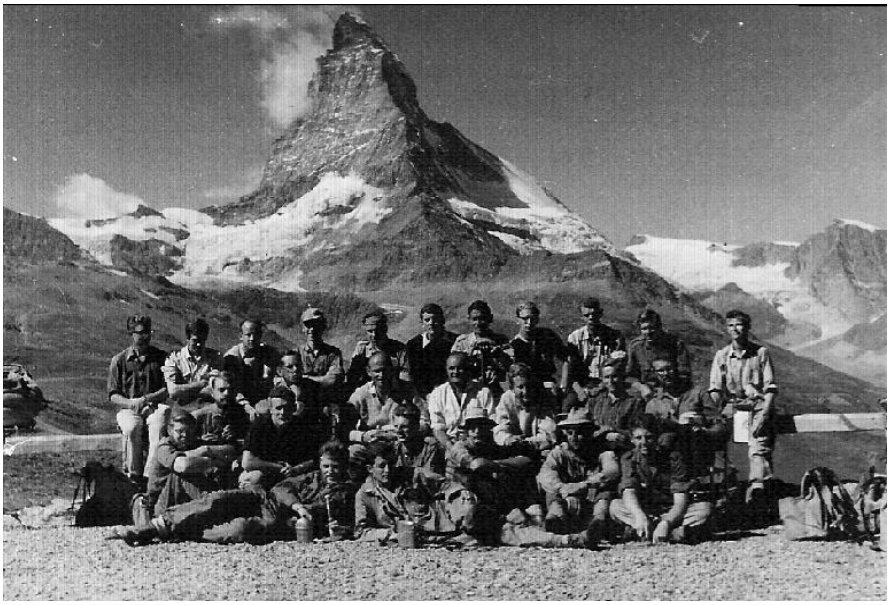
Boze boer berispt Tom de Booij

Een frisse duik in het Vierwalderstätter meer

Rustpauze tijdens de geologische excursie in Zermatt.

Groepsfoto van deelnemers geologische excursie naar Zwitserland, op achtergrond de Matterhorn

Weer terug in Nederland vele lezingen gegeven en het uitwerken van geologische resultaten van de Andes Expeditie 1956.

Links: Najaar 1958. Mariette en Jan Maarten in mijn studeerkamer op de derde verdieping van ons huis aan de Rembrandtweg. Rechts: Sinterklaas op bezoek in ons huis in Amstelveen waar de jeugd van de buurt was uitgenodigd

Winter 1958/59. Adrienne met haar twee kinderen en de door hun gemaakte sneeuwpop

Overzicht van mijn inkomsten over 1958:
Salaris wetenschappelijk hoofdambtenaar f 12.911,02
32 lezingen f 3200, autoverhuur 5696 km à f0.15 f 854 40 , autoverhuur aan gemeente Amsterdam 2653 km à f 0.20 530.60.

Dagboek 1959

Heel vreemd is het, dat ik van dit jaar heel weinig herinner, behalve wat familiefoto's en de briefwisseling van Adrienne en mijzelf tijdens deze expeditie in Peru is er vrijwel geen geschreven materiaal overgebleven. Ik moet nu dus geheel op mijn herinnering afgaan. Behalve veel lezingen heb ik hard gewerkt aan de resultaten van de Andes Expeditie 1956.

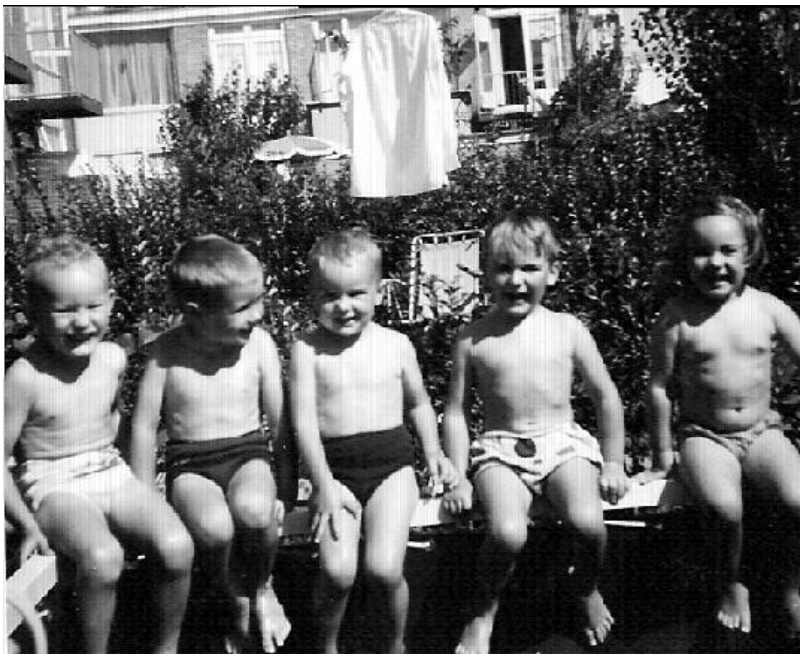

Links: Pasen op de Catslaan. Rechts: Adrienne met haar twee kinderen

Links: Adrienne met haar twee kinderen op bezoek bij Elsbeth en Jacob, die een huis hadden bij Almen
Rechts: Jan Maarten geeft aan dat de trein net is voorbij is gekomen bij Almen

Jan Maarten en Mariette in Zandvoort en Amstelveen

In de achtertuin van ons huis in Amstelveen. V:NR Bram Vroegop. Sandy en Erik Teeseling. Jan Maarten, Mariette.

15 juni vertrokken naar Grenoble voor de controle van kartering van de studenten. **26 juni** naar Spanje, behalve de controle van studenten ook nog eigen veldwerk gedaan in de omgeving van Huercal Overa, waar ik belangrijke geologische vondsten heb gedaan,. die ik ook later heb gepubliceerd. Mieke en Adrienne zijn ook een tijdje bij ons geweest. Heel tragisch was de ziekte, die de student Koelstra kreeg. Hij had een acute kinderverlamming, maar van een zeer agressieve soort. Door het slechte eten en de grote warmte, waren de studenten en wij zelf duidelijk ondervoed wat er misschien toe heeft bijgedragen dat het zo snel bij hem is gegaan. We hebben hem in het ziekenhuis van Granada steeds opgezocht. Maar op een keer toen we in het ziekenhuis kwamen, bleek hij te zijn overleden. Op 24 juli hebben we hem begraven . Hij moest als niet katholiek buiten de muren van de begraafplaats worden begraven. Ik herinner dat de gammele houten kist nog is gekanteld. Zijn ouders waren uit Nederland overgekomen. Het was alles heel erg triest...

Links: de zusters van het ziekenhuis van Granada, die Koelstra verpleegd hebben. Adrienne staat naast de zusters Rechts: de begrafenis van Koelstra op de begraafplaats San José. Ik help de kist dragen(tweede van links)

Samen met Lionel Terray heb ik nog een alpine invitatiecursus georganiseerd. Helaas kon ik deze niet meemaken omdat het viel in de tijd dat Kees en ik in Peru waren voor geologische onderzoekingen

Tweede invitatiecursus was van **15 augustus 27 augustus** in het gebied van Chamonix. De deelnemers waren Chris Korthals Altes, Barry Wittich, Rob Leopold en de drie broers Paul, Holger en Peter van Lookeren Campagne. Eind september kreeg ik een brief van Paul van Lookeren Campagne om te zeggen, dat de cursus een groot succes was geweest en ze veel zware tochten hebben ondernomen. Ze hadden 1 bivak gehad en vooral was de verhouding goed geweest met Lionel Terray en René Desmaison.
Van **27 juli tot 8 Augustus** ga ik weer naar de Franse Alpen voor de controle van studenten. Terug in Nederland voorbereidingen getroffen voor onze reis naar Peru. Kees en ik vertrokken13 augustus. Dankzij de briefwisseling met Adrienne kan ik deze reis nog enigszins reconstrueren. Helaas zijn geen foto's van deze reis bewaard gebleven.

De familie op het terras van ons huis aan de Rembrandtweg. Vlak voor mijn vertrek naar Peru

Citaten uit de brieven van Adrienne en Tom van **16 augustus tot 23 oktober:**
Mooi bezoek aan haciënda van Don José Orihuela een groot groot bezitter te midden van de woeste bergen, een luxueus huis. Slaapkamer met bedden uit het jaar 1530 geheel met goud. Ook een Frans Hals aan de muur van onze slaapkamer. We kregen een chauffeur en camionette ter beschikking. We hadden van het gebied luchtfoto's gekregen.
Brief van **28 augustus** : Mijn verjaardag verliep normaal, Kees heeft er natuurlijk niet aan gedacht. Hij feliciteerde me de 26 ste toen hij de brief van Mieke kreeg. Hij voelde zich wel een beetje verneukt. Het is toch een prima kameraad. Indianen feest meegemaakt dat door één Indiaan moest worden betaald.4 dagen drinken kosten f 1000, waarvoor hij jaren krom moet liggen, als hij het niet kan ebtalen vervalt hij in een lager klasse We maakten tochten naar het zelfde gebied van 1956, we begrijpen nu iets meer van de geologie. **29 augustus** met trein naar Ollaytambo voor een tocht van 8 dagen tocht. Bezochten een Indianen dorp op 3000 meter waar nog nooit een blanke was geweest. Kregen een aanval van 3 condors alles zeer angstig.
11 september vind ik graptolieten in een gesteente wat duidt op een siluurische ouderdom, ook al ook gevonden in de jungle in 1952 Het was anders dan we gedacht hadden we hadden aangenomen dat de gesteente jonger waren.**16 september** weer terug in Cuzco om daarna van **18 - 25 september** een nieuwe tocht te ondernemen. **Vrijdag 18 september** met trein naar Huallabamba. Bij aankomst bleek dat 3 zakken met proviand en tenten niet was meegekomen. Er was een locomotief in het ravijn gevallen en was de rails geblokkeerd en kon geen vrachtverkeer plaats vinden. We moesten uitstappen en 6 km lopen. Gelukkig kwam het materiaal de volgende ochtend met de passagiers trein. Kamp geïnstalleerd in Paucartambo. We hadden van **19**

augustus tot **19 september** mooi weer gehad, maar tijdens deze tocht regen en nog eens regen afgewisseld door sneeuw. Om te schuilen voor de regen wilden een indianen hut kruipen, maar de vrouw des huizes wilde dit niet, want haar man was niet thuis en wasbang om verkracht te worden. Ze ging stenen oprapen in het geval, dat wij toch maar binnen zouden gaan Moe en wel weer naar Cuzco terug gekeerd. Mijn gewicht is 78 kilo
Nu enkele passages in de brieven over mijn zoon Jan Maarten. Adrienne schreef, dat hij veel slaapwandelt. Ik stuur Adrienne een artikel in de Reader's Digest van de komiek Danny Kaye die aangeeft hoe ik me moet verhouden met Jan Maarten. Zo schreef ik in een brief.: Het verhaal van Danny Kaye weer 2x gelezen en weer 2x gehuild. Het is zo precies in de roos geschoten. Als de therapie helpt dan ga ik hem vast een bedankbrief schrijven. Wat typisch dat hij een kleur kreeg toen je iets zei over mijn terugkomst. Wat een intens gevoelig mensje. Ik zal mijn best doen om hem op te vangen. Ik hoop dat je goed zal onthouden, dat ik gewoon zal doen en niet dat je het verkeerd interpreteert. Ik heb in mijn brief vele citaten uit het artikel aangehaald. Ook in andere brieven blijft dit probleem me bezig houden.
Hier volgt het verhaal, dat zo een indruk op mij heeft gemaakt:

How I learned a lesson in parenthood *by Danny Kaye*
How many parents, I wonder, have had to learn the hard way, as I did, how delicate the relationship is between an adult and a child, and how easy it *is* to distort it? Like *so* many other children, my daughter Dena is *growing* up *in* a family where her father is frequently away from home; and, like so many other fathers, I tried to make my homecomings compensate for these separations. I'd arrive with joyous shouts and a suitcase full of presents, sweep Dena into my arms and smother her with plans for the next day, the next week. I'd hug her close, trying to make up for the lost time, the missed love. But my exuberance just didn't seem to be contagious: at each reunion she responded to me less. And I didn't know what to do about it. Then in the spring of 1954, when Dena was seven, I was faced with a protracted absence from home. A U.N. official had said to me, "We're trying to help same children grow up instead of dying at the age of eight or ten, and we'd like you to give us a hand." He explained that an anti-TB vaccine costing only one cent per shot could mean lire to uncounted African and Asian children; that one injection of penicillin could cure the terrible ulcers of yaws; that leprosy, malaria and other ancient scourges to which millions of innocent children are heir could be defeated by modern medicine-if the world would only help. ----He asked me to the tour the medical and nutritional stations maintained by the United Nations Children's Fund and the World Health Organization, and with a camera crew shoot a color film to be titled "Assignment-Children." It was hoped that this film would focus public attention on the problem and elicit the support so desperately needed. The U. N. official also thought I might be able to entertain the children and help them overcome their fears when suddenly faced by doctors and glittering medical paraphernalia. There was little I could say but yes. I delayed telling Dena as long as I could. Then suddenly at bedtime on a Sunday evening she looked me in the eyes and said solemnly, "You're going away." "Well, ... " I said. "Yes." While I had stalled and searched for the best way of breaking the news, she had seen the truth and spoken it. "When are you going?" she asked gravely. "Not for a whole week. And we'll have a ball during that time. A beach party, every day, if you like. How about it?" "All right," she said, but without enthusiasm. Dena had already gone away from me.
We opened our tour by joining a mobile U. N. vaccination unit in India, traveling from one small village to another. The children were naturally awed and frightened when we arrived with our needles, and my job was to win their friendship and confidence. For me to be introduced to them as a movie star was obviously ridiculous. These children didn't know what a movie was. If I exploded· upon them with a big fanfare, they'd only see a big-mouthed redhead who made a lot of noise in a foreign language and interrupted something much more important, such as drawing a picture in the dust or thinking secret thoughts. All children have a great sense of privacy and you violate it at your peril. I quickly learned to move in quietly, letting them come to me. I'd

wander through a village and sit down on the ground some place, certain that curiosity would eventually lead the children to me. When they got close enough I'd make a funny face at them and there'd be giggles. Soon someone would make a funny face back and we'd have a fine contest going, with everyone laughing and relaxed. Then I'd clap hands and start a follow-the-leader game that took us down the lanes and around the temples and pagodas, to end up before the waiting doctors. The children submitted to the injections, comforted not by any skills of mine but because they saw in me a reflection of themselves. Thus the adult world was suddenly not quite so alien and overwhelming. I remembered this lesson when I went to entertain patients in, the children's ward in Mysore Province in south-central India. It was a day when the very land seemed fevered. Twenty iron cots lined the walls of a stifling room, and at the far end was an upright piano. The children paid no particular attention to me as I walked down the aisle between the beds, nor did I to them. Standing beside the piano and tapping the beat out lightly, I hummed a song to myself. A couple of little boys glanced at me curiously, then turned back to the beads they were stringing. My accompanist whispered to me, "Danny, belt one out! Wake 'em up!" I shook my head. "Give me 'Blue Skies,' real easy." This time I sang the lyrics instead of humming, but quietly, again as if to myself. Several children were gravely watching me now, and by the time I had started the third song a few of the more venturesome had climbed out of bed and come over to the piano. When I finished the song we stared at each other for a moment of dignified silence; then I made a face and they laughed. It was that laughter that brought every child in the room to attention and soon into the party. *Their* laughter made us friends, not mine. They came to me, and on their own terms. But somehow I didn't see how this lesson applied to my relationship with Dena. Not until I witnessed little Kirim and his parents, and their ordeal in a primitive hospital in central India. Kirim was a delicate boy of five, brought in for surgery. He was given an anesthetic, operated on and placed in a small crib to regain consciousness. Throughout the entire procedure his parents stood reassuringly close by, where, until the anesthetic took over, he could see their calm dignity, their outward appearance of serenity. I was nearby when Kirim finally opened his eyes after the operation. If I'd been his father I'd probably have joked and laughed and tried to make the boy smile. But as I watched the boy look up at the familiar and loved faces of his father and mother, I suddenly realized how wrong I would have been - how deep was their wisdom. They spoke his name and touched his hand, but gave no display of their own concern and emotion. During the following hours they talked only when Kirim wished to talk, laughed only when he did, were silent when he was silent. They did not impose themselves upon him, did not use his small being to ease their own anxiety. They let *him* decide how much attention he needed, how much love he wanted displayed, and when. They we re a great reservoir of strength he could dip into at will. After my tour had covered 40,000 miles, through Burma, Thailand and Africa as well as India, I turned at last homeward. Through my memory ran an endless parade of little faces, black ones, brown ones, tan and yellow and golden ones. Now I wanted only to see one small pink and white face. As I stepped from the plane, my wife and daughter greeted me with the reserve that comes from a long separation. I kissed them warmly- but quietly- and the three of us left the field hand in hand. I wanted so to walk doubled over with my face thrust against Dena's, forcing upon her my attention, my love, my accumulated sense of loss. I wanted to hold her tight, literally to squeeze out of her the admission that she had missed me .... I wanted it all now, this instant! But at last I knew better. She would take her own time before accepting me again as ·part of her life. Usually it required about a week, and the more I bounded at her, I realized now, the slower it would be. During the drive from the airport Dena's mother and I talked casually about things that had happened at home during my absence. Intuitively my wife understood what I was doing, and together we tried to emphasize not the interruption in our lives but the continuity. We talked as if I had gone away only yesterday. Dena participated in the conversation, but tentatively, cautiously. At home we had supper on the terrace and were sitting quietly over coffee when Dena suddenly threw her arms in the air and cried, "How about a beach party tomorrow?" "Hey!" I cried in response. "How about that!". I

opened my arms to catch her as she launched herself at my neck. It had been but three hours since my plane landed. Since that day I have tried never to drive my daughter from me by overwhelming her with my own moods. And I've learned that this principle doesn't just apply to long separations. Even when I'm making pictures in Hollywood-coming home each evening after the day's work like so many other fathers. I return with some calmness, holding my emotions in reserve to see what *her* needs may be. I try to be her reservoir of strength. Someday, when she's older, I'll tell my daughter why her father changed. Then she will understand what we owe to Kirim and his parents.

Maandag 28 oktober naar het Veronica gebied, waar we in 1956 ook al waren geweest. Het bleek dat de baby die we hadden gefotografeerd op de rug van een meisje niet meer leefde.

Foto van onze Andes Expeditie 1956. Bij terugkomst in 1959 in dit gebied bleek de baby te zijn overleden.

Zo eindigde onze expeditie.. **31 oktober** vertrokken van Lima en landen op **2 november** op Schiphol.**23 oktober** ben ik in vaste dienst gekomen van het geologisch instituut als wetenschappelijk hoofdambtenaar

Sinterklaas voor de kinderen uit de buurt van de Rembrandtweg , Zwarte Piet is van Rob van Teeseling onze tandarts.. Mariette staat hier voor de Sint

Het gebruikelijke kerstmaal bij de familie Strumphler, vlnr Jan Maarten, Daniel Strunphler, Mariette, mijn schoonmoeder Fietjs Strumphler-van Riemsdijk

Links:Kerstmis Catslaan 3. Rechts: Mariette en Jan Maarten voor ons huisje in de Leemkulle bij Hattem dat we gehuurd hadden

Dagboek 1960

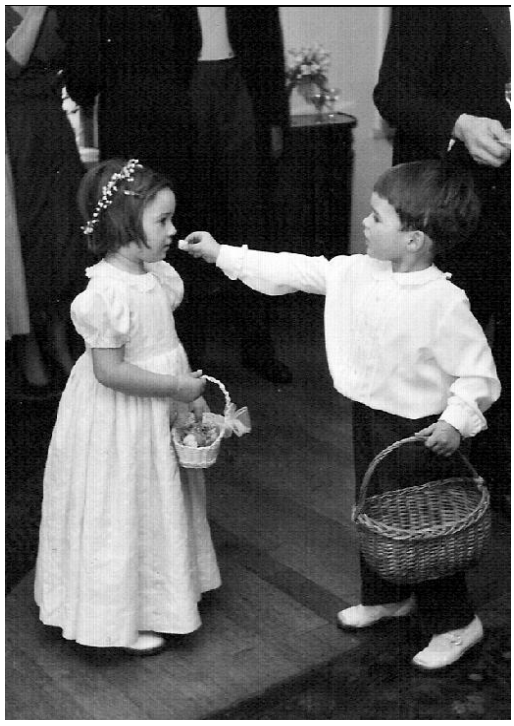

18 januari 5e verjaardag van Jan Maarten . Kinderen uit de buurt krijgen filmvoorstelling

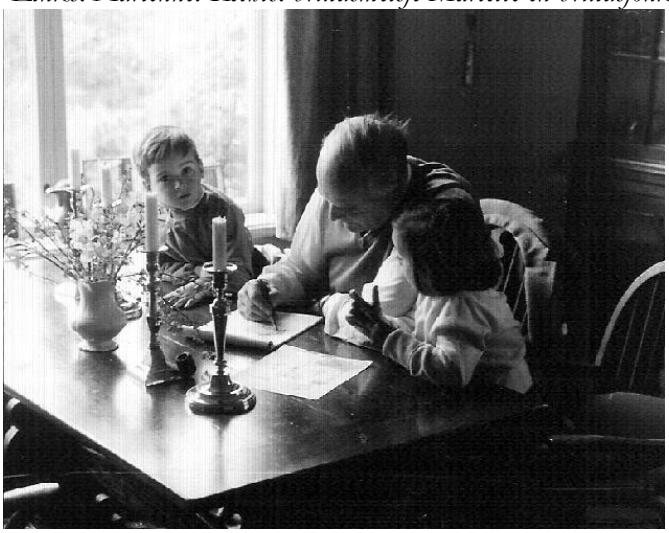

20 februari huwelijk van Marlof Strumphler en Tineke de Jong.

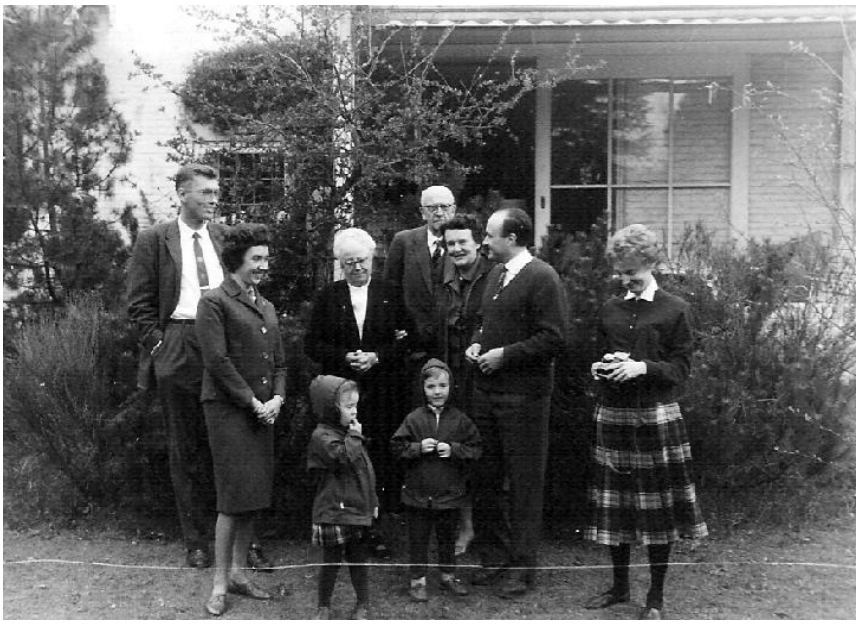

Links: Adrienne. Rechts: bruidsmeisje Mariette en bruidsjonker Daniel Strumphler

Pasen. Aerdenhout Catslaan 3. Grootvader Tom Sr met zijn twee kleinkinderen Jan Maarten en Mariette

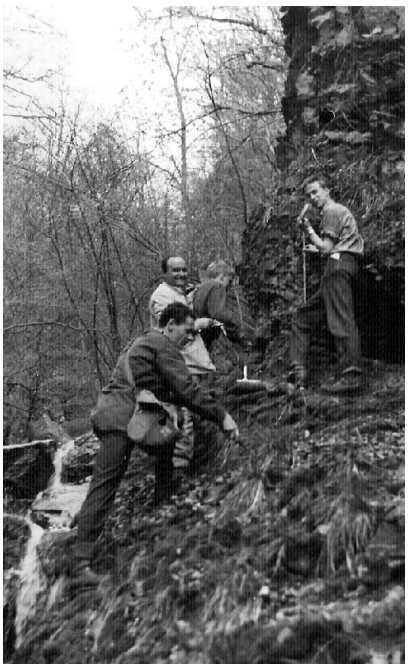
Familiefoto Catslaan 3. Vlnr. Henri Thomas de Booij , Adrienne, Mariette, Grootmoeder Hilda de Booij - Boissevain , Grootvader Han de Booij, Jan Maarten ,Moeder Ot , Tom, Marie Louise de Booij (?)

We kregen bezoek uit de Verenigde Staten van Henri Thomas de Booij (geboren 1931), kleinzoon van Justus Christiaan de Booij (1861) en Carrie May Wilson (1868) en zijn kleindochter Mary Louise de Booij geboren in 1933. Justus is een oudere broer van mijn grootvader Han de Booij . Zij woonden in de Verenigde Staten. Hun ouders zijn Henri Thomas de Booij (1896) en Helen Cornell (1896)

In Aerdenhout. Het duo viool-piano. Grootvader Han de Booij met zijn kleinzoon Tom jr.

Vele malen heb ik samengespeeld met mijn Grootvader Han de Booij. Meestal in Amsterdam, Stadionkade 38 twee hoog. We speelden altijd 2 sonates van Wolfgang Amadeus Mozart.
In april ga ik altijd met een aantal studenten karteren in het gebied van Aywaille, België. Zo ook met het jaar dat is aangekomen in 1959 : Luyt, Blom, Voigt, Kroon. de Boer, van Veen, Meijnster, van Rooyen. Otto Simon assisteerde mij tijdens de kartering

Ardennen kartering. Links Kroon, De Booij, Voigt de Boer. Rechts : ? Tom de Booij, Otto Simon,

Ardennen excursie. Voorste rij vlnr: Voet, Rondeel, Zeck, Krijnen. tweede rij vlnr: van Montfrans, van Helden, van der Pijl,x, Tom de Booij, Lydia Wesseling, Dirk Beets, Hoedemaker, x

Adrienne is mei in verwachting van haar derde kind, dat waarschijnlijk in februari 1961 het licht zal gaan zien.Onze kinderen logeerden veel in Almen bij mijn zuster Elsbeth en zwager Jacob Kalff

Jan Maarten en Mariette in Almen

Van 15 juni tot 22 juni met Kees Egeler in de Franse Alpen met studenten.
Van 22 juni- 22 juli met Kees in Spanje. 4 dagen heb ik in het gebied van Huercal Overa eigen onderzoek gedaan. In het gebied van de student Barkey heb ik fossielen, (vermoedelijk Lias) gevonden, het werd een bevestiging van mijn werkhypothese.
Brief van Adrienne **1 juli** aan mij: "Ben je blij met ons nieuwe derde baby'tje. Ik voel me zo ontzettend en beroerd en misselijk, dat ik geloof dat het nu wel raak is. Het is tenminste precies hetzelfde als indertijd met de kinderen. Al kotsend maak ik thee voor de kinderen. Wat heb je toch!, zei Jan Maarten. Ik zeg nog maar niets nog even wachten. Het is nu pas 2 maanden ". (Daarvoor heeft Adrienne nog een miskraam gehad. De foetus was toen een paar centimeters toen het loskwam).
Mijn brief aan Adrienne van **8 juli:** "In Sobras, waar Mac Gillavry en Hermes (nieuwe conservator) zaten had Kees meteen alweer verveling met Mac over de afbakening van grenzen. Ze liggen elkaar helemaal niet, het zal altijd wel stront geven (...) Bij terugkomst in Garrucha was Mac hier en heeft Kees de hele avond met hem ruzie gemaakt over de grenzen. Kees is wel heel gauw nerveus en het zit hem dan ook ongelofelijk hoog. Onze samenwerking gaat prima.(...) Het ligt me wel bijzonder goed dat wetenschappelijk werk. Ik geloof veel meer dan Kees, want die houdt meer van organisatie en snel handelen en is te ongeduldig voor het pielen. 23 juli begint de cursus. Ik zal ontzettend voorzichtig doen, want ik heb echt geen zin om door een beetje tegen rotsen klimmen dood te gaan. Ik heb te vele verplichtingen gekregen en wil jullie zoveel mogelijk kracht en steun geven, want kinderen zonder vader is toch maar moeilijk. God moge geven dat

we nog lang bij elkaar kunnen blijven en genieten van de zaligheid dit dit leven ons geeft.
Brief van Adrienne aan mij van **17 juli**. "Jan Maarten kreeg rode hond vorige week en belde de dokter om te vragen of het gevaar kon voor mij. Als ik het vroeger had gehad deed het er niets toe, maar toen ik het Mammie vroeg of ze het zeker wist ging ze twijfelen. Dus voor safety vond Groen het beter mij een injectie te geven zodat ik voor bepaalde tijd immuun ben voor rode hond. Het is een vreeslijke dure grap ongeveer f 60, zei hij. Maar ja je vergeeft het je later nooit als je het niet gedaan zou hebben en je zou een ongezond kind krijgen. Dus is het nu al een heel dure baby. (...) Mieke kwam nog even bij me vrijdagochtend ze had 10 dagen niets van Kees gehoord. Kees schreef alleen over het land, de hotelletjes maar helemaal niets over het werk en de geologie. Ik zei nou bij Tom is het precies andersom. Ze moest erg lachen om je vondst in het terrein van Mac. Het kan niet erger weer een klap voor die arme vent. Maar heerlijk voor jou, is nauw jouw hele theorie over Spanje goed ?
Adrienne aan mij **22 jul**i : Jan Maarten zei opeens aan de lunch tegen me: "jij hebt een baby'tje in je buik!". Waarom zei ik . Je hebt een dikke buik. Hoe vindt je zo' n kind dat het toch al enigszins voelt of misschien hoopt. Het is zo'n lekker ventje, mis je hem niet heel erg ? Hij is al weer zo wijs geworden. Ik hou hele gesprekken met hem als hij in bed ligt meestal over de dood. Dat interesseert hem zeer. Hij heeft laatst een pracht performance gegeven in Aerdenhout boven op de gang. Hij was de dominee in de kerk en deed een mooi wit kleed om. Hij knielde toen neer en zong met zo'n ijl lief stemmetje over Christus en God etc. Het was ontroerend Ze waren thuis wel even van hun stuk, toen hij zo gewoon zei dat hij priester werd!
Mijn brief aan Adrienne van **22 juli** 9.35 . Chamonix op het terras van het huis van Lionel Terray. Enkele citaten: "Grootste lieverd van mij. Vannacht heb ik ontzettend sterk van je gedroomd. Het was heel vreemd allereerst waren we een beetje boos op elkaar en zeide dat we maar uit elkaar moesten gaan en jij bent toen met en ander getrouwd. Nauwelijks was dit gebeurd of ik ben bij je gekomen helemaal in tranen en smekend of je weer bij me wilde komen en je nieuwe huwelijk ongedaan wilde maken. Jij begon toen ontzettend te huilen we toen in elkaars armen lagen, waren we zo ongelooflijk gelukkig en haast niet onder woorden te brengen zo zalig. Het was alsof we samengesmolten waren tot een lichaam en ziel, heel dicht met onze lieve schatten en le bon Dieu. Ik kreeg gisteren je lieve brief vervuld ook weer van die hele grote liefde voor elkaar. Grote verrassing was het. Ik schrok van de rode hond, maar je hebt het prima geregeld al kost het f 1000,-. Geld is niet belangrijk op deze aarde maar gezondheid wel. Ik verheug me zo ontzettend om je te zien met je klein peuter. Ik zal je omringen met mijn liefde die ongelooflijk groot is. Ik weet niet of ik deze brief erg lang kan maken want volgens afspraak komen de jongens om 10 uur hier. Heerlijk dat onze kinders zo lief zijn tegen elkaar en geen ruzie maken. Nu even over onze vakantie plannen. Ik heb helemaal geen zin in Kopenhagen (*red. geologisch congres)* omdat ik dan niet bij jij ben. Ik snak er naar om samen ergens te zitten net zoals je zei. Rustig niet et veel rijden. Niet teveel mensen. Genieten van elkaar en God's natuur. Je ziet ik heb nu al twee keer het woord God gebruikt, maar ik begin een beetje te geloven dat het accepteren van een geloof onvermijdelijk wordt. Het is de grote kracht die alles en ons samen bindt. Ik had laatst bij de fam. Wijers, de grootvader van Simon een heel lang interessant gesprek met een logé Prof Loeff, hoogleraar in de filosofie in Tilburg, rechtskundig adviseur van het Nederlands episcopaat. Priester en fenomenaal intelligent. Hij zei volkomen nieuwe dingen, nl dat het helemaal niet zeker was dat de hel bestond en dat iedereen verdoemd zou zijn. Een man naar mijn hart en kon eindelijk antwoord op mijn vele vragen geven. In Nederland ga ik vast nog eens langer met hem praten. Wees alleen nog maar niet bang, dat ik direct katholiek wordt, want dan moet er toch nog heel veel gebeuren. Oh grote schat ik denk zo vaak aan jullie viertjes. Het is zo ontzettend dierbaar. Ik schrijf je nog wel waar we naar toe gaan. Ik weet het ook zelf ook niet, maar ieder geval, weinig rijden, weinig klimmen, veel naaien, veel eten, veel slapen. veel lief zijn tegen elkaar en voor ons kleine kindje. en heel intens leven en genieten om kracht en sterkte op te doen voor de komende winter, want deze kracht wordt van ons gevraagd door je bon Dieu. Ik ben wel erg sentimenteel vindt je niet, maar het is zo heerlijk heel intens aan je denken met je lieve gezichtje

vol met liefde *(Red. nog even een voorval in Spanje)*. Zondagavond naar stierengevecht in La linea. Het was propvol en vlak voor het begin ging ik even een fles limonade kopen, bij het terugkomen op mijn plaats merkte ik opeens dat ze mijn plastic zakje uit mijn broekzak hadden gehaald. Er zat in : 900 pesetas, 1 paspoort, 1 rijbewijs. Niet zo'n leuk gevoel Ik keek ook maar met een half oog naar het stierengevecht. Na afloop aangegeven bij politie. Ging geweldig vlot en kreeg een bewijs waar ik in Spanje kon reizen , nu alleen nog een papier om over de grens te gaan. Dit heb ik in Barcelona gekregen in 4 uur, not too bad. 12.25 De jongens kwamen aan 2 Lookeren en 5 cursisten. Ze hadden slecht weer gehad. We gaan vannacht omhoog naar de hut Albert Premier. Blijven daar tot de 24 ste , nu alleen oefen in het cramponeren, om daarna met Lionel 10 dagen op stap te gaan waar de condities goed zijn en het weer!!

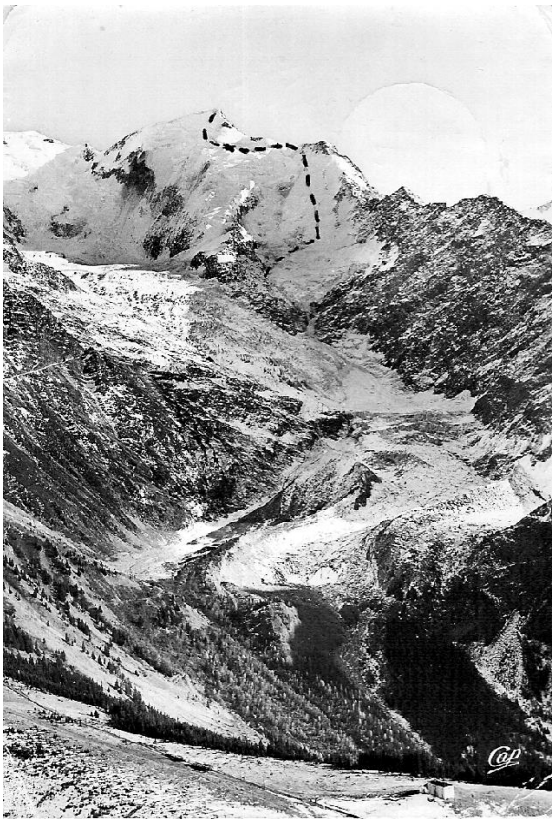
Derde invitatie cursus van **22 juli- 3 augustus** Gidsen Lionel Terray en Lucien Pez. Chef de cordée: Holger en Peter van Lookeren Campagne met nieuwe deelnemers: Huug Boucher, Rob Horning,, Sträter, Peter de Ruiter. We hebben maar liefst drie noordwanden beklommen tw. van de Aiguille de Bionnassay (4052 m), Aiguille de Tricot (3665 m) in de Franse Alpen en de noordwand van de Obergabelhorn (4063 m) in Zwitserland. Behoorlijk zware ijstochten.

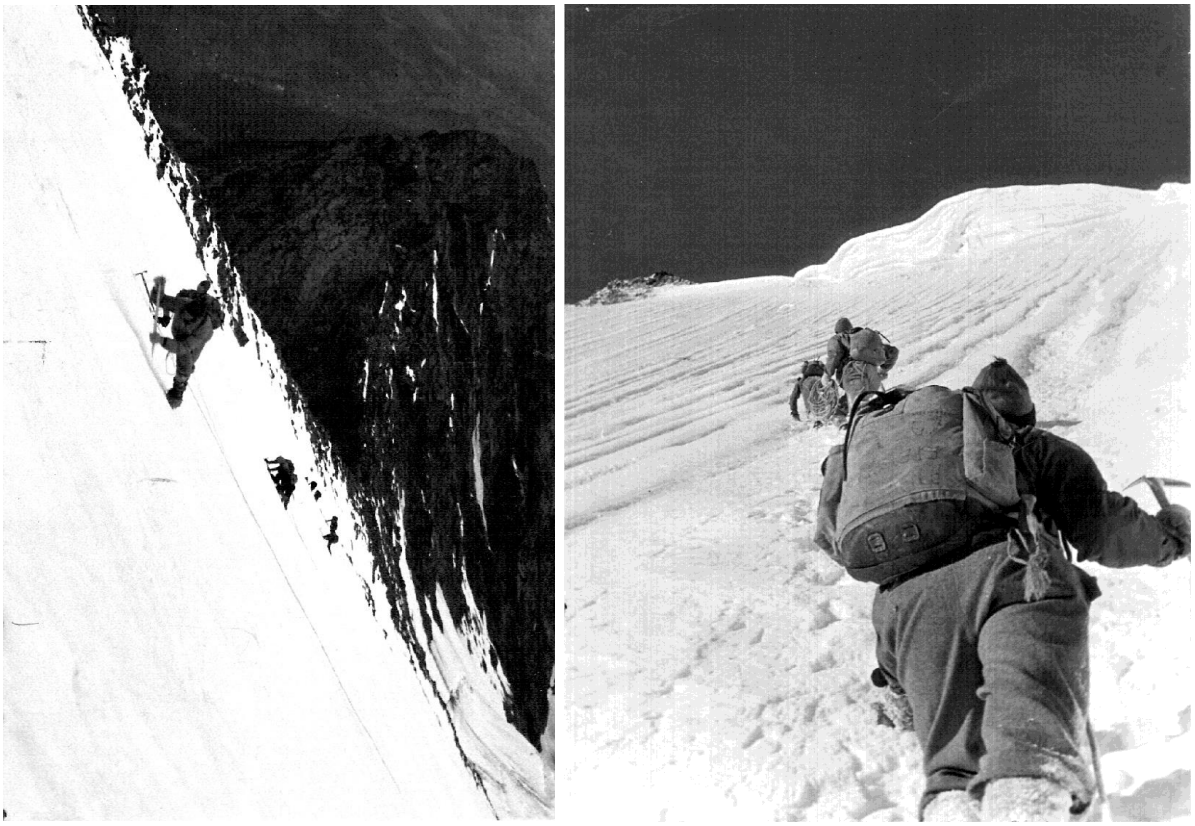
Invitatiecursus in de Franse Alpen

Tom de Booij en Lionel Terray

Links noordwand Aiguille de Bionnassay (4052 m) en rechts de noordwand van de Aiguille de Tricot (3665 m). Streeplijn de door ons gevolgde route

In de steile noordwand van de Aiguille de Tricot

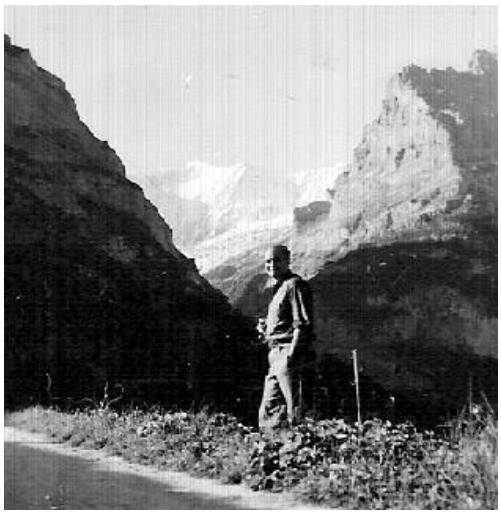

De noordwand van de Obelgabelhorn (4063 m). Streeplijn geeft aan de door ons gevolgde route.

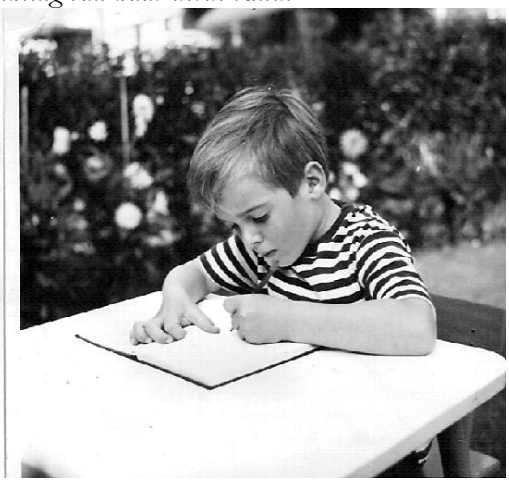
Mijn briefkaart aan Adrienne **28 juli** uit Blatten. 26 juli. Schitterende tocht N wand Bionnassy. Veel cramponeren, behoorlijk zware tocht. Iedereen ongelooflijk enthousiast. Prima stemming. Nu gaan we omhoog naar de Hollandia hütte Vandaar vele tochten te maken we blijven 3 nachten boven daarna **1 augustus** naar beneden en dan naar Zinal 2 nachten om de 3e 's-avonds of de 4e naar Chamonix te gaan Tot nu toe mooi weer. Ik verheug me op de 13e .
Briefkaart **4 augustus**. De cursus goed afgelopen tot besluit de Noordwand Obelgabelhorn. Prima tocht nogal zwaar. Stemming zeer goed. Wel een pak van mijn hart dat alles zonder ongelukken. Balans 3 noordwanden. Wat wil je nog meer?
Na de cursus weer naar Chamonix om **7 augustus** weer bij mijn studenten in de Franse Alpen te zijn . Waar ik de volgende studenten moest beoordelen Leine, Linthout, Zwaan, Westra, Moorman en Kroon.
13 augustus met Adrienne naar Grindelwald om heerlijk vakantie te vieren.

Vakantie in Grindelwald. Adrienne in verwachting van haar derde kind.

Zomer. Mariette en Jan Maarten

Adrienne met haar kinderen in Amstelveen

Kerstdagen in Hattem . Huisje gehuurd bij de Leemkule. Vlnr Elsbeth, Jan Maarten, Maria. Vader Tom, Mariette, Jacob Kallf, Adrienne en Moeder Ot.

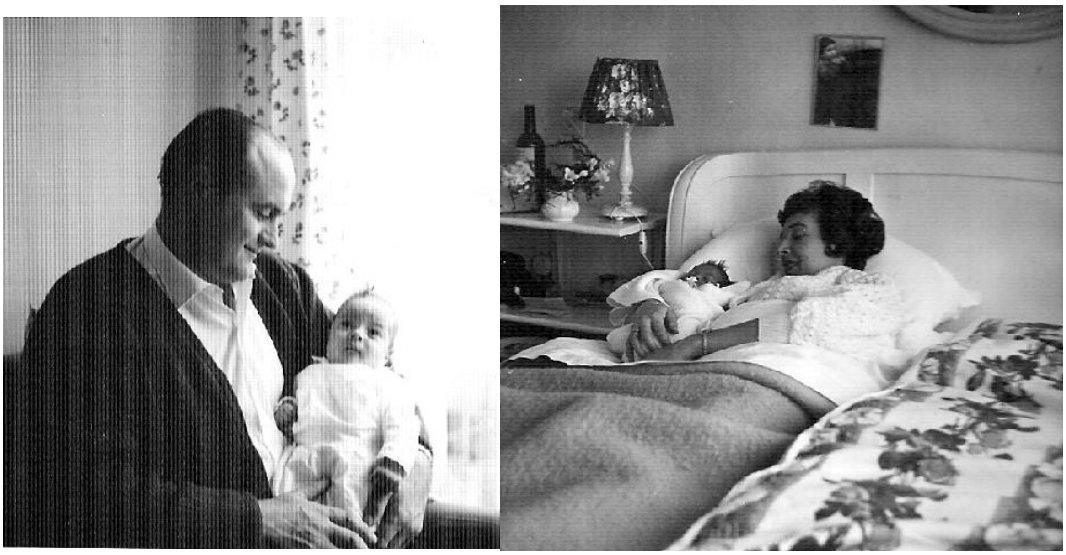
Dagboek 1961

Februari. Een tweede publicatie over de resultaten van mijn geologisch veldonderzoek in Zuid-Oost Spanje: Remarks on the tectonic position of the Betic of Malaga in SE Spain on its relation to the Subbetic. Geologie en Mijnbouw nr 2 februari 1961 jaargang 40 (de eerste publicatie was eveneens samen met Egeler: Occurence of Betic malaga elements in de southern part of the Betic Cordillera (SE Spain). Geologie en Mijnbouw 39 jg(N.S. 22) p. 325. 1960. Mijn naam staat nu als eerste genoemd dit in tegenstelling tot alle vorige publicaties over de Andes Expedities waar Kees eerst wordt genoemd. Het materiaal voor deze twee publicatie is voor het overgrote door mij aangeleverd, maar ja hij is mijn baas en wil graag een graantje meepikken.

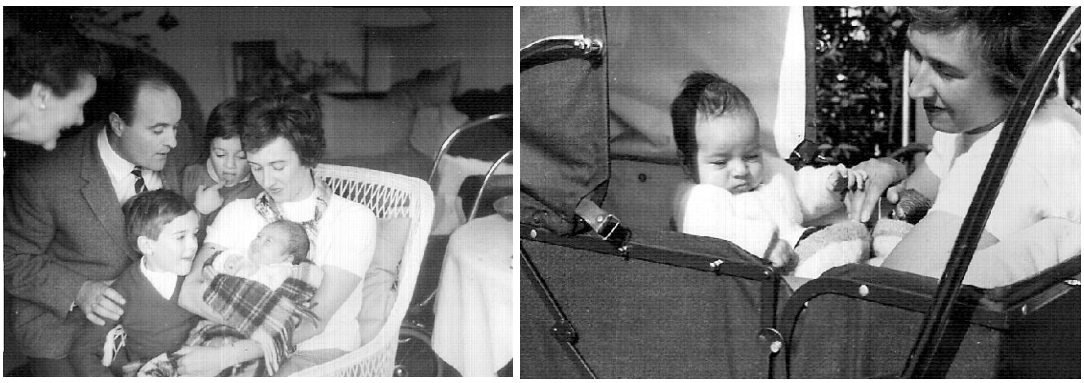
Het jaar begon goed met de geboorte van onze zoon Willem Maurits de Booij, die op **11 februari om 19.42** in Amstelveen aan de Rembrandtweg 397 is geboren.

Willem Maurits in zijn wieg en met de zuster

De trotse ouders van Willem Maurits

Links: Gezin de Booij met links mijn moeder. Rechts Adrienne met haar tweede zoon

In maart heb ik een puntenteller aangeschaft voor mijn microscopische analyse van gesteenten. Hierdoor kon ik op een snelle manier tellingen doen van het voorkomen van bepaalde mineralen . Het apparaat koste 4865 gulden en is mij geleverd door het ingenieursbureau Berg en Burg uit Amsterdam. De technische omschrijving geef ik hier weer omdat het laat zien dat het een soort computer is en een voorloper van de echte computers. Ik was er erg trots op niet wetende wat de later computers zouden kunnen.

PUNTENTELLER, speciale uitvoering met totaal 50 tellers, met 3 cijfers en mechanische nulinstelling voor het tellen van 6 verschillende soorten in 6 grootten door middel van het gelijktijdig indrukken van de soort- en groottetoets; verder wordt automatisch geteld: Totaal soort, Totaal grootte en Totaal. Bovendien een aparte teller voor niet ingedeelde soorten, bediend door een aparte drukknop, waarbij tevens de totaalteller werkt. Bij alle genoemde tellingen wordt automatisch de microscoop-stage opgeschoven. Met een aparte drukknop kan deze buiten de tellers om worden opgeschoven. Met een schakelaar kan de opschuifinrichting buiten werking worden gesteld.

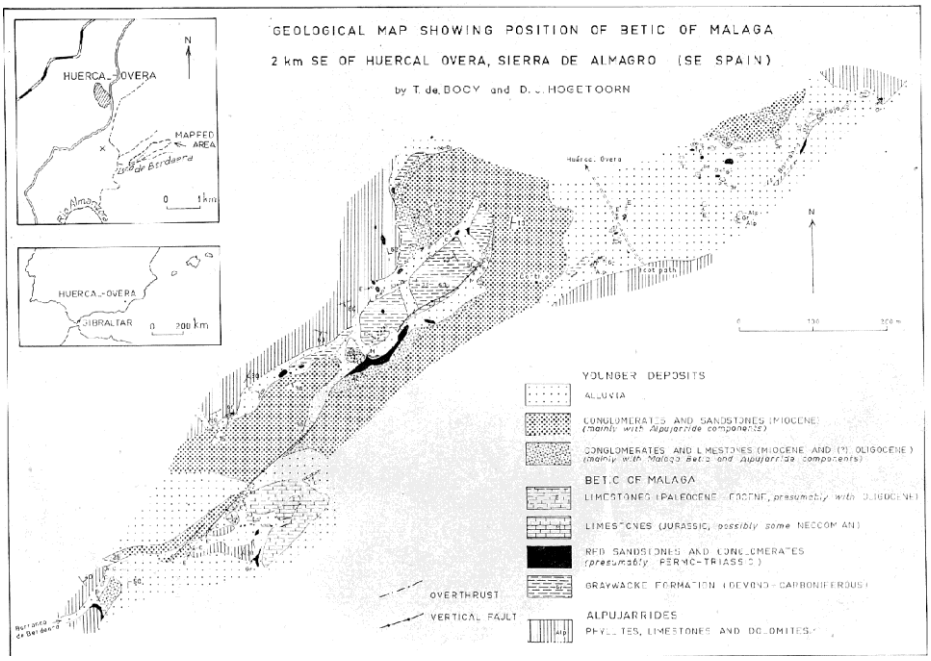
Dit apparaat heb ik gebruikt o.a. voor een microscopisch onderzoek van gesteenten van Bolivia. Dit onderzoek heb ik uitgevoerd voor de Bataafsche Petroleum Maatschappij Ik heb van de BPM gesteente monsters uit Bolivia gekregen om verbanden te zoeken tussen deze gesteenten In 1960 kreeg ik een 40 tal gesteentemonsters om na te gaan of mijn methode van onderzoek zin zou hebben. Dit bleek het geval en heeft men mij 282 monsters toegestuurd. Om wishful thinking uit te sluiten, heb ik door Prof Hermes van ons geologisch instituut een codelijst laten

maken van de lijst van monsters zodat ik geen aanknopingspunt zou hebben. Het bleek ondanks dat ik niets van de ouderdom van de gesteenten kenden dat ik dank zij mijn microscopische analyse toch groepen gesteenten kon onderscheiden die overkwamen met de gegevens van de BPM. Als resultaat heb ik kunnen vaststellen dat de gesteenten uit oost en noord Bolivia voor een groot gedeelte van de gesteenten niet tot het Perm en Carboon, zoals men aannam, maar van veel jongere ouderdom waren namelijk van Mesozoikum.
Me Pasen bij mijn ouders in Aerdenhout, met de vaste gewoonte van eieren zoeken, die mijn vader geprobeerd had zo moeilijk mogelijk te verstoppen.

Pasen in Aerdenhout, de paaseieren zijn bijna allemaal gevonden. Vlnr Adrienne. Moeder Ot, Maria, Jan Maarten en Mariette, Huib ter Haar, Tom

In juni heb ik nog een publicatie gewijd aan mijn veldonderzoek in Zuid- oost Spanje: The occurence of Betic of Malaga in the Sierras de Almagro , Cabrera and Alhamilla Geologie en Mijnbouw 40 Jg., p. 209-218 june 1961

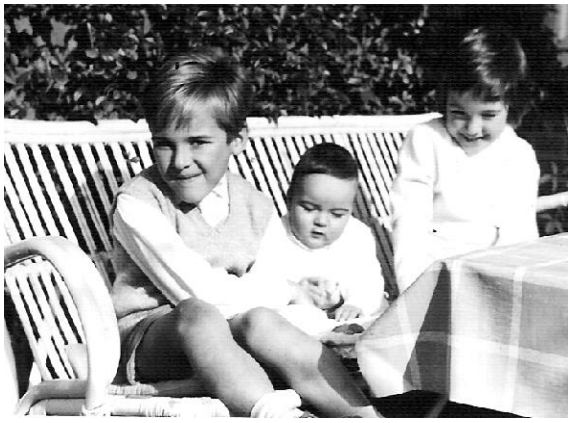
Geologische kaart van gebied ten zuiden van Huercal Overa

23 juni naar Franse Alpen samen met collega Met Kriel Bodenhausen naar Franse Alpen voor excursie met studenten in de Vercors en Chartreuse . Ik heb Kriel ingeleid om het van mij over te nemen..
Mijn brief van **2 juli** aan Adrienne. " Wat leuk om er een J.M. en W.M en een M sec te hebben (*Red: afkortingen van de voornamen van onze 2 kinderen*). Over Willem Maurits nog het volgende: " Hij is gewoon te lief alleen moeten we oppassen dat we (vooral jij) ons niet te veel vastklampen. Hij moet precies de zelfde hoeveelheid liefde krijgen van ons krijgen als het andere stel Zij en wij hebben er later alleen maar de narigheid van. Verder in de brief : "De heenreis verliep vlot. Erg gezellig met Kriel. In ieder geval is het een geweldige bof dat hij bij ons is gekomen. Het is wel typisch om geen spanning of krampjes te hebben met je tochtgenoot zoals toch altijd wel een beetje met Kees Verder op voet van gelijkheid Alhoewel het met Kees gezelliger is, vrolijker en meer ambiance. We zagen Lionel, was in zeer goede doen en was bezig een boel te schrijven"..
Eind juni naar Spanje naar de studenten voor controle. Veel gebieden van studenten afgereisd
16 juli kwam Adrienne in Malaga en gingen we samen tot **6 augustus** naar Zuid Spanje en Marokko. Vakantie maar ook voor geologische onderzoekingen.

Vier foto's van onze reis naar Zuid Spanje en Marokko. Foto links onder bij de rots van Gibraltar.

Tijdens onze vakantie de kinderen ondergebracht bij ouders en schoonouders in Aerdenhout.

Links: Kinderen ondergebracht bij ouders en schoonouders die allemaal leuke dingetjes met ze hebben gedaan zoals een tocht met een reddingsboot van IJmuiden.

Ik organiseerde weer een invitatiecursus voor jonge alpinisten. In de Berggids heb ik het volgende artikel geschreven .

Enkele opmerkingen over de invitatiecursus 1961

Ook deze zomer zullen weer een aantal veelbelovende jonge klimmers worden uitgenodigd om onder auspiciën van de KNAV deel te nemen aan een een cursus in de Alpen. Het is misschien goed om op deze plaats nog eens te herinneren aan de doelstelling van deze z.g. invitatie-cursussen, zoals is vastgelegd door het Bestuur in de Berggids van maart 1959 onder de titel: Langs lijnen van geleidelijkheid. Een streven om door middel van invitatiecursussen de evolutie van veelbelovende jonge klimmers te bevorderen. Deze cursussen zullen onder leiding staan van een of meer topgidsen, waarvan de kosten voor een groot deel zullen worden gedekt dooreen subsidie van de KN.AV. Het is nu nog te vroeg om de balans op te maken en te beoordelen of het drie-jaren plan inderdaad aan zijn oorspronkelijke opzet hoeft voldaan. Na afloop van de derde cursus zal hierover méér te zeggen zijn. Wél kunnen kunnen echter enkele positieve resultaten worden vermeld. In totaal hebben tot nu toe 11 jonge alpinisten van deze invitatie cursussen geprofiteerd en onder leiding van Lionel Terräy, vol op de gelegenheid gehad om zich te bekwamen in de techniek van het ijs.. Rekenen we de aanstaande cursus mee dan komt het totaal zelfs op 17 man een niet onaanzienlijk aantal gezien de hoge eisen , die bij de selectie werden gesteld. Uit de 11 man die reeds meededen hebben zich ich minstens 6 ontwikkeld tot zeer goede alpinisten, alleszins in staat om tijdens zware tochten in het hooggebergte als touwleider op te treden, terwijl zonder uitzondering alle overige deelnemers belangrijke vorderingen hebben gemaakt. Daarbij komt dat elke nieuwe cursus heeft geprofiteerd van de steun van enkele van de beste deelnemers aan vorige cursussen, doordat dezen als touwleiders werden gebruikt. Hiermee is dus reeds tijdens de uitvoering van het drie-jaren plan één van de doelen bereikt; het laten. profiteren van jongeren van de ervaring van de 'oudere' cursus deelnemers. De invitatie cursus van de komende zomer zal gehouden worden van 26 juli tot 8 augustus. Evenals in vorige jaren het geval was zal de leiding berusten bij Lionel Terray, tevens zal nog een tweede berggids voor de cursus worden aangetrokken. Als touwleiders werden reeds gevraagd: H.C van Lookeren Campagne, P.F.J .van Lookeren Campagne, R. Leopold en H. Boucher, terwijl zeer binnenkort een 6 -tal jonge alpinisten zullen worden uitgenodigd deel te nemen aan de invitatie-cursus 1961. Het ligt in de bedoeling om in de komende zomer minder extreme hooggebergte tochten te organiseren dan in voorafgaande jaren, aangezien de aspirant-deelnemers veelal niet beschikken over enige basiservaring in het sneeuw en ijs. Het is zonder meer duidelijk, dat de uit te kiezen tochten hieraan zullen worden aangepast.

Helaas kon ik niet deelnemen aan deze cursus, aangezien ik mijn verplichtingen had om met mijn studenten in Spanje te gaan karteren.

6 juni schreef Heinrich Harrer (een van de vier eerstbestijgers van de Eiger noordwand) mij een brief dat hij 28 juni naar Nederland zou komen en hoopte mij te zien Hij had het voornemen om naar Nieuw Guinea te gaan. Van de staatssecretaris Bot moest hij trachten een visum te krijgen. 17 juni antwoord ik hem , dat ik al naar Spanje ben als hij naar Nederland komt. Mijn contacten met Harrer is voor een paar alpinisten van de 'groupe sans guides' in het verkeerde keelgat geschoten. Hij was namelijk de man die voor zijn eerste beklimming van de Eiger noordwand door Hitler is ontvangen en onderscheiden. Ik weet niet precies meer welk jaar ik deze tegenstand ondervond. Vooral Chris Korthals Altes was mij niet gunstig gestemd en is ook niet meegegaan met de invitatie cursus. Ook vonden zij mij eigenlijk te weinig progressief. Zij wilden gidsloos klimmen Dit heeft hun wel tweeleden van hun groep gekost. Wansink als van der Leek zijn in de bergen kort na elkaar verongelukt.. Zo gek was mijn stelling nog niet om via de weg van de geleidelijkheid te gaan. Maar ja zo gaat het. Eerst revolutionair tov van het klimmen uitsluitend met beroepsgidsen, om daarna weer door een nieuwe groep van alpinisten worden ingehaald die mij maar ouderwets noemden. **Eind juni** naar Spanje naar de studenten voor controle.

Deze familiefoto heb ik van Edmund Hillary ontvangen. Vlnr: Edmund Hillary, zijn vrouw Louise Mary Rose , zijn drie kinderen. Peter (1954), Sarah (1955), and Belinda (1959). Helaas zijn in 1975 zijn vrouw en de jongste dochter Belinda omgekomen tijdens een vliegtuigongeluk in Kathmandu. Zij wilde haar man begeleiden in een hospitaal in Oost Nepal.

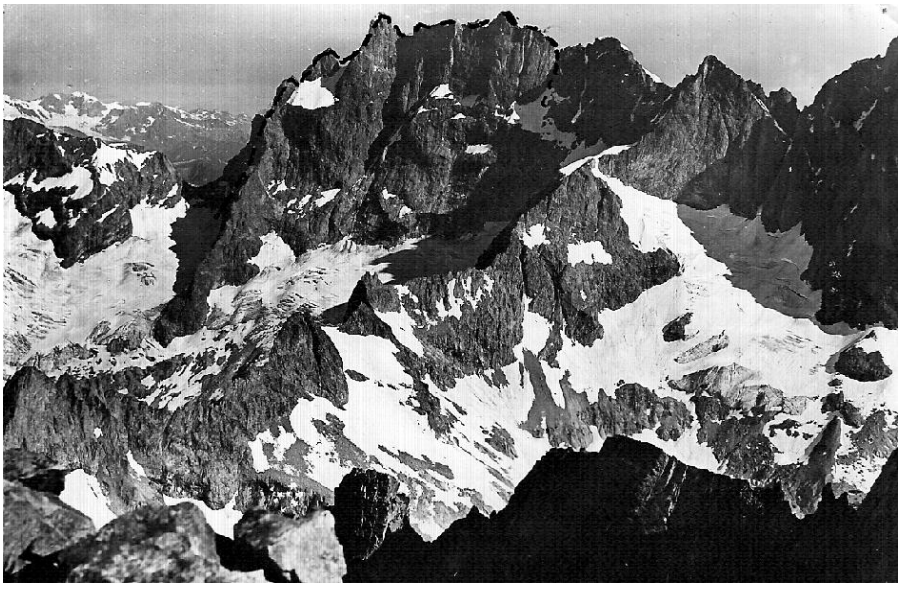
Brief van Adrienne aan mij van **8 augustus** met verslag van haar terugreis van Spanje naar Nederland na onze vakantie. " We hadden een lekke band en kregen voor niets een drankje. Daarna Frankfurt in de regen en toen Schiphol in de zon, precies kwart voor vijf landen we. In de verte zag ik al de twee kleine hoopjes zwaaien, het was me een moment. Jan Maarten helmaal vertrokken gezichtje geen lachje kon er af en Mariette meteen stijf omarmen Hij wou me ook geen hand geven toen we naar de auto liepen, maar thuis gekomen, draaide hij bij W.M lag in de box, een dikke bul precies Marlof van vroeger. 's- Avonds in bed kwam er een grote huilbui van Jan Maarten, zo lief was dat, alle verdriet huilde hij er uit en toen mocht hij bij mij slapen die nacht". .

Over Jan Maarten schreef Adrienne **14 augustus** aan mij":"JM was in Aerdenhout ontzettend verwijfd en vrouwelijk en liep steeds met hakken en jurken. Nu hier thuis is het afgelopen en

speelt hij weer met de jongens met treinen en vliegtuigen. Hij heeft een volkomen eigen droomwereldje, wonderlijk ventje he ? Misschien mist hij zijn vader heel erg, hij praat niet veel over jou, maar ik voel toch wel dat hij dol op je is".

Barre des Ecrins (4103 m) bestegen 27 augustus

Traverse van La Meije (3987 m) 29 augustus. Streeplijn de gevolgde route

Mijn brief aan Adrienne van **3 september** uit Villach, Oostenrijk. Voor het begin van een geologische excursie in de Oostenrijkse alpen, die ik voor de studenten van ons Instituut had georganiseerd. " Nog even over de bergweek Heel gezellig met zijn vieren. Een behoorlijke tocht was de traversering van La Meije. Kriel ging ongelooflijk goed. Erg lenig Kees klom achter Lionel. Ging erg langzaam we deden daarom zeer over de tocht en moesten 3 rappels maken Lionel was weer ongelooflijk goed, zoals hij dat voor elkaar regelde. Ik moest steeds ongezekerd abseilen, als laatste. Het ging best. Lionel en en en ik probeerde nog een tocht maar de condities waren niet goed. We moesten om de tocht te maken eerst bivakeren op een moraine tussen rotsblokken het was erg gezellig met Terray 's-ochtends om 3 uur weg en om 6 uur bij de Einstieg. Gelukkig had Terray er geen zin in om de tocht te maken, alles was blank ijs. Ik was ook erg blij want ik was nogal bang geweest van de te voren. Ik dacht zo sterk aan jullie en de verplichting die ik tegen over jullie heb.

In onze tuin aan de Rembrandtweg in Amstelveen

Een publicatie over de resultaten van ons geologisch onderzoek in Zuid-Oost Peru in 1956, 59. Preliminary note on the geology of the Cordillera Vilcabamba (SE Peru) with the emphasis on the essentially pre-andean structure. Geologie en Mijnbouw, 40 jg september 1961

5 November heb ik het rapport over mijn microscopisch onderzoek van sedimenten van Bolivia gepubliceerd.

Kerstmis in Aerdenhout

26 december schrijft Lionel mij dat hij 26 november van een rots in Saussois ten zuiden van Parijs een val van 8 meter heeft gemaakt en daarbij 6 ribben heeft gebroken en behoorlijk was aangeslagen. Een week ziekenhuis en langzamerhand herstellende. Dat was schrikken in verband met onze komende expeditie naar de Himalaya. Hij schrijft verder dat zijn boek Conquerants de l'Inutile is uitgekomen. *(red. waar ik hem aan de titel heb geholpen)*

Met de familie en ouders naar de Leemkule in Hattem tijdens de dagen tussen kerstmis en oudjaar.

(PS. Ik heb vooral citaten over Jan Maarten aangehaald uit de brieven tussen Adrienne en mij. Dit in verband met de moeilijke verhouding met Jan Maarten tot op de dag van vandaag anno 2007)

Dagboek 1962

De plannen voor onze Himalaya expeditie
Zoals ik al heb vermeld in mijn dagboek van 1961 heeft Lionel Terray onze enkele suggesties gegeven voor een expeditie gebied. Ik citeer enkele zinnen uit zijn brief van 7 november 1961:
" Je n'ai pas très bien compris dans quelcoin tu espères pouvoir me faire aller l'an prochain, ta carte etant assez imprécise et plus encore les indications que tu y a apportées dans le Garhwal. Il me semble que ce soit la région de la Nanda Devi. Cela serait très bien car il y a beaucoup de béaux sommets. Choisis quelque chose de pas très haut - 7.000 m au plus - mais difficile et qui ait "de la gueule". Les jeunes grimpeurs hollandais sont des bêtes et marchent vraiment bien. Holly et toi faites de très bons leaders, moi je suis encore capable d'ouvrir la route, surtout cet automne ou je serai très entraîné. Il faut faire quelque chose de sérieux. La région du Népal occidental ne m'emballe pas beaucoup, les sommets ont l'air tout petits, cette région est très sauvage, les marches d'approche sont très difficiles et je ne crois pas qu'il existe de cartes, ce qui est pour vous indispensable. Regarde si vraiment il n'y a pas de problèmes géologiques dans d'autre parties du Népal plus ou moins cartographiées. Je sais que Bordet *) a dit à L. Devies**) que la région de la Krichna Gandaki (c'est la rivière qui descend de l'Annapurna aux Indes) pose des problèmes passionnants. Tout près de l'Annapurna, il y a la chaîne de Nilgiri ou rien n'a été fait et qui serait assez bien".

*) Pierre Bordet een franse geoloog, die we later in mijn reisverslag zullen tegenkomen.
**)Lucien Devies was president van de Franse Alpen club

In 1951 zouden Egeler en ik met een expeditie meegaan, die werd georganiseerd door de geoloog-alpinist Prof Klompé. Het zou een geologisch-alpinistisch doel hebben in het gebied van de Gharwal Himalaya. Het alpinistische doel zou zijn de berg Nanda Devi (7816 m). Helaas is

deze expeditie door geldgebrek niet doorgegaan. Ondanks het feit dat Lionel in zijn brief het gebied van de Kali Gandaki in Nepal voorstelde, bleven we bij ons plan om naar het gebied van de Gharwal te gaan. Ik schreef op 29 januari 1962 aan Lionel Terray, dat de regering van India ons de toegang had geweigerd.
Mijn brief van **29 januari 1962** aan Lionel:
"I can only express the wish that we will see our way in going to India this autumn. Our first request to enter the Garhwal region has been refused by the Indian Government, and we have now made a second one, cutting down the expedition area to south of what is called the "inner line", i.e. the boundary of the zone which usually is open to tourists. We are doing our utmost to obtain permission, and all our "high connections" are busy working for us. Unfortunately, the difficulties between Holland and Indonesia over New Guinea is just very active now, and this may actually spoil our chances as the Indian Government will not easily see its way in letting Soekarno down. I think, however, that we will know more within a month. All our chances of getting into Nepal, should the Indian project be refused, seem to have dwindled to nothing. In any case our Dutch Ambassador has advised against asking for permission in Nepal, considering the unstable situation there. He thinks that we will never be able to get a permission. There is, of course, quite a difference between a mountain climbing expedition and a geological expedition. If one wishes to climb a mountain, one can make all plans beforehand, i.e. one can say exactly through which valleys one intends to travel, where the base-camp will be established, etc. We geologists, on the other hand, can make no definite plans, but must just invade the area, going up any valley that promises to be of interest. This too may be a reason for refusal. If our Garhwal project should fail, the only thing to do is to switch over to Pakistan, i.e. to the Hunza or Gilgit region, where the geology is very interesting and where there is quite much to do from a mountain climbing point of view. It is very uncertain, however, whether we will see our way in organizing such an expedition within this year. As soon as we hear more, we will let you know. If our permit to Garhwal is granted we will come to Paris to make final arrangements".

Ook ons tweede verzoek voor het nieuwe gebied in de Gharwal Himalaya werd afgewezen. Egeler en ik hebben toen besloten om de suggestie van Lionel om naar het gebied van de Kali Gandaki te gaan, nader te onderzoeken. Om meer zekerheid te krijgen over een eventuele toestemming is het beter om dit ter plekke te doen. Zo reisde ik **18 april 1962** af naar Nepal voor een onderzoek naar de mogelijkheden. Hiervan heb ik een dagboek gemaakt, dat ik hieronder integraal weergeef.

Rapport eerste reis Nepal 18 april - 2 mei 1962Woensdag 18 april 1962. Vertrek Nederland 9.13. Tussenlandingen Frankfurt-Praag-Genève-Beiroeth-Bombay. Aankomst New Delhi donderdag 19 april 15.00.Tijdsverschil 4 1/2 uur. In Genève chocola gekocht (niet aanwezig in New Delhi).
Donderdag 19 april 1962. In vliegtuig 2 flessen brandy, 200 sigaretten. Dit mag men meenemen in India. Alleen wel moeilijkheden met douane in Bombay (drooggelegde stad) met 2 flessen brandy. Beter dus niet meenemen, wel sigaretten. Meebrengen van meer dan 75 Rs (India) is ten strengste verboden,wel dollars zowel in trav.cheques als cash. New Delhi: afgehaald door de Ambassadeur (mocht bij hem logeren). Links verkeer went snel. Met de auto van de ambassadeur naar de stad. Pasfoto's laten maken, Royal Nepal Airlines plaats geboekt vliegtuig. Bespreking Trade Wings.de manager is Bali Saiga, zeer voortvarend. Moeilijkheden douaneformaliteiten besproken.
Vrijdag 20 april. Visum gehaald voor Nepal bij eerste secretaris, de heer Bath. Deze gaf al hoop voor de zekerheid van het krijgen van een permissie voor onze expeditie. Van tweede secretaris Chah het visum voor een week gekregen. In de stad nog geprobeerd naar Mapes Sales section te gaan. Helaas gesloten, want het was Goede Vrijdag! ! Naar Ambassade de France. Gesproken met Mr Flory. Deze man had de expeditie voor de Fransen georganiseerd. Hij deelde geen nieuwe

bijzonderheden mee,wel vertelde hij over de aankomst van Bordet, helaas net deze vrijdag naar Kathmandu doorgevlogen. Hij bleef echter volgens zijn informaties tot 25 april in Kathmandu., om daarna door te vliegen naar congres Vulkanologie in Japan. Hij is dus 2 dagen op ons voor en kan in Kathmandu samen met Hagen tegen ons gaan kuipen. Na lang beraad met de Ambassade telegrammen verstuurd om mijn komst te annonceren, zowel aan Hagen als Bordet. Dan speel ik toch nog een rol mee bij hun berekeningen. Volgens Flory wilde Bordet naar hetzelfde gebied als wij. 's Middags telegrammen verstuurd naar Bordet als Hagen (deze kwamen helaas later aan als ik zelf t.w zondagmiddag).

Zaterdag 21 april 1962. Bespreking Trade Wings met de heer Saigal, grote moeilijkheden. Allereerst vragen aan het Ministerie van Nepal om een permissie dat alles in transit gaat door India en dat het in Nepal mag worden ingevoerd. Voorts voor Trade Wings - New Delhi lijsten maken als volgt: (15 kopies) in Engels en met de waarde in Rs (Ind.) of dollars Met deze lijst en tevens officiële brief van ons gericht aan New Delhi om ons op te treden en alles te regelen voor het transport e.d.. Hiermede gaat hij naar de Nepalese Embassy en tevens het het O.K. van Kathmandu (door ons aan te vragen), daarna naar Ministry of Exterrnal Affairs + Centre Board Revenue. Vervolgens gaat alles dan naar de Collector of Customs, die zal vragen een garantie, een zeer hoog percentage. Dit alles zal ongeveer 10 dagen in beslag nemen, garantie zal volgens Trade Wings worden afgegeven door de Nederlandse Handel Maatschappij N.V. in Bombay. Volgens Saigal moet men rekenen op 100%, maar dit lijkt niet correct, want men zou immers kunnen verwachten, dat alleen de duty tax zou gelden als basis van garantiehoeveelheid. Saigal raadde (ook na te hebben overlegd met hun officier in Bombay) om het schip naar Bombay te sturen , vervolgens per trein tot Birgam en vandaar naar Kathmandu met truck om vervolgens alles te laten inklaren in Nepal. Zoals blijkt is dus alles nog zeer ingewikkeld. Volgens onze Ambassadeur is een garantie via de Ned. Handelmij mogelijk. Het is te hopen dat alles zo zal lopen. Het probleem bagage Terray is nog niet opgelost. Over deze gegevens beschikken we nog niet voldoende om alles te regelen. De kaarten van Nepal niet zo maar te krijgen. Eerst vergunning aanvragen. Een formulier met alle gegeven ingevuld en aan onze ambassade gegeven die zal proberen om deze "restricted maps" los te krijgen. Ik heb ze aangevraagd voor 1 jaar. Deze zullen naar wij hopen aan Amsterdam door de Amb. worden opgestuurd. Wij moeten ons garant stellen voor porto- en kaartkosten. Van ambassade officieel papier gekregen voor Nepalese autoriteiten om mij behulpzaam te zijn.

Zondag 22 april 1962. 6.30 vertrek New Delhi naar Sardajung airport 8.10 vertrek New Delhi. Na prachtige tocht (de gehele keten van Gharwal·Ganesh Himalaya) . Kathmandu 11.20. Heerlijk klimaat. Lieflijk plaatsje. Geen plaats in hotel, wel ondergebracht alleen voor slapen in Imperial Hotel. Contact opgenomen met Hagen en Bordet. Hagen's vrouw deelde mee dat ik hem maandag op de office van United Nations te pakken kon krijgen. Bordet na lang wachten te pakken gekregen bij de Jezuïetenpaters. Hij zou mij de volgende dag komen ophalen. Naar het Ministerie van Foreign Affairs. Vergunning in principe toegewezen. Alleen 2 maal 1600 Ra als entree te betalen, aangezien zowel een expeditie voor wetenschappelijk werk als alpinisme ten Zuiden van Mustang toegewezen. Geen andere aanvragen voor het zelfde gebied in dezelfde tijd Daarna naar Director of Customs. Bijzonder beschaafde man. De volgde details twee lijsten maken:

a) alle goederen die ingevoerd worden en die geconsumeerd zullen worden . Van alle artikelen vermelden: value, item zoals bij douane India

b) alle goederen welke werd uitgevoerd zullen worden na de expeditie

Voor a) zullen meteen de invoerrechten moeten worden betaald, de percentages zullen in Kathmandu worden bepaald. De betaling in % is misschien nog aanwijzingen onderhevig , maar zal behoorlijk hoog zijn. Voor b) zal een borgsom moeten worden betaald dat ongeveer gelijk zal zijn aan de invoerrechten. Bij weder uitvoer zal alles weer terug worden betaald.. Deze garantie behoedt niet in cash te zijn, maar moet een bankgarantie ,misschien zelfs aan de Ned.Handel Mij in Bombay zijn. Dit nog nader opvragen aam Kathmandu Central Bank lts. Volgens de directeur

behoort de garantie in India niet hoger te zijn dan de duties te bedragen. Hij was er zelfs voor naar India gewest om de moeilijkheden te bespreken. Ik zou nog wel woensdag komen om alles te regelen. Visum aangevraagd voor Pokhara .Dit gekregen.
Maandag 23 april 1962. 's Ochtends gewacht op Bordet. Deze kwam om ongeveer met een Jezuïetenpater. Daarna naar Hagen. Deze ontving ons vriendelijk. Hij vertelde alleen dat hij komend juli zijn ontslag zou nemen. Het was een wonderlijk gesprek. Hij wist nog niets van het bezoek van Bordet aan Thakkola. Ik was dus precies op tijd; geen minuut te laat, want als hij hier zonder mij had gerekend, had Bordet zeker geprobeerd om een deel van ons gebied af te troggelen. Nu was ik degene die de hoofdrol speelde Hagen had mijn telegram gekregen en wist dus van mijn komst. Ik gaf hem onze publicaties. Het gesprek liep in het begin stroef, maar het ging later steeds beter. Ik heb hem behoorlijk onder de kin gestreeld. Hij was zeer behulpzaam en vond (zo liet hij temminste aan mij voorkomen) het zelfs plezierig. Ik bood hem aan een set voor het merken van slijpplaatjes mee te nemen. Hij raadde de volgende zaken aan:
1. Zoveel mogelijk voedsel hier kopen. In Kathmandu te krijgen: nescafe, tea, sugar, cheese, fruit and sirop, biscuits, confiture:, zelfs home made honey.
2. Geen transmitters mee te nemen. Te gevaarlijk voor Tukucha area
3. Nooit spreken over refugies! Dit wekt argwaan. De Foreign office is zeer pro Chinees, dus wees erg op je hoede. De hulp aan vluchtelingen :is zelfs iets wat ze niet: zo graag hebben. Eens zei een Russische: Ambassadeur tegen hem; waarom help je toch die vluchtelingen en doe je geen geologie? Hij antwoordde: ik help liever mensen dan stenen. Als wij iets voor de vluchtelingen meenemen dan direct aan Red Cross geven en verder vergeten. Niets mee te maken hebben. Zeg verder niet dat je naar Mustang gaat. Vermijdt de naam. Schrap hem uit je mind. Wees nooit voor een partij!.
4) De Himalaya Soc. is een reuze troep. Waardeloos!
5) Neem alle dragers vanuit Kathmandu mee
6) 10 sherpa's is zeer luxueus, maar goed
7) Neem al het voedsel mee vanuit Kathmandu. Vlees is echter goed in het terrein te krijgen
8) Volgens Hagen waren de meeste interessante gebieden Mustang en Dhaula Himal. Hij was bezig om met oliemaatschappijen contracten te sluiten.
9) Hij gaat weg als ze hun eisen niet aannemen: nl., meer vrijheid van handelen, kaarten, luchtfoto's etc.
10) Luchtfoto's alleen in handen van Survey of India, net als de kaarten. Niet te krijgen. Hopeloos.
11). De regering alleen maar macht in Kathmandu.
12). Geld van Nepal alleen in omgeving van Kathmandu geldig, anders gebruiken Indian roepies
13). De brug bij Pokhara is vernield. Een expeditie moet nu via Dana of hoog in de wand
14) Wees op je hoede voor malaria , dysenterie. Drink geen ongekookt water.
Van Bordet nog de volgende bijzonderheden:
1) 3 soorten dysenterie. Neem zoveel mogelijk medicamenten mee
2) Veel pillen voor malaria meenemen. Indien de dragers iets hebben dan is het wel malaria. Geef ze meteen pillen en vraag of ze het meteen willen zeggen
3) Let op verrotten van tenten etc. Moesson zeer vochtig. Hij wilde in zelfde tijd als wij met 4 geologen (vooral paleontologen) naar het zelfde gebied. (Dit plan had hij al 5 jaar geleden. Hij wilde nu excursiecongres 1964 voorbereiden). (Hij probeerde, toen wij bij Hagen zaten nog een gedeelte voor hem te reserveren). Hij kreeg alleen geen voet aan de grond, want ik sloot hem kort door te zeggen, dat we de volledige vrijheid moesten hebben. Ik ben nu het volgende met hem overeengekomen:
a) We zullen hem in het voorjaar van 1963 op de hoogte brengen van onze resultaten.
b) Hij zal zich meer beperken tot het paleontologisch gedeelte aangezien hij een specialist heeft van Trias, Lias.,Jura, en Krijt ammonieten
c) Wij doen echt precies wat we willen.

Hij wilde nog materiaal van ons lenen, maar dat zal niet gaan, want dan moeten we duties betalen. Dus afgewimpeld. s Middags met hem gegeten en vervolgens koffie met hotel directeur Monsieur Boris gehad. Bijzonder hartelijk. Veel hulp toegezegd. Tevens Proethan gezien directeur van toerisme Ook belangrijk man. Daarna visum aangevraagd voor terugkeer in India en vervolgens afspraak directeur Royal Nepal Airlines voor chartervluchten. Afspraak voor dinsdagavond.
Dinsdag 24 april 1962. Hotel Imperial overgeswitcht naar Hotel Royal. Waanzinnig duur hotel voor geen service en slechte kamers 25 N.C. Rs.per nacht. Daarna Royal Nepal Airlines: bespreking directeur. Adres: Administrative office, Traffic Deptt,Royal Nepal Airlines Co. Kathmandu. De volgende prijzen: 1 charter v.v Kathmandu-Pokhara 4000 N.C.Rs. Hiermede kunnen worden meegenomen a) 6000 pounds (Eng.) : 2723,552 kilogr. b) 28 passagiers met hun bagage (20 kilo gram = 44 pounds). Overtocht per passagier Kathmandu.- Pokhara = 67 N.C, enkele reis 134 N.C. v.v per pound 0.42 - enkele reis. Indien men dus berekent 6000 p x 0.42 = 2520 N.C (dus heel wat goedkoper). De coolies via land laten sturen. 8 dagen lopen. Indien men de vracht laat komen in Calcutta dan:: Kathmandu - Calcutta 3970 I.C ,Rs. passagier's + vracht ~ 3530 I.C. cargo/ alleen cargo. 2 1/2 uur vliegen van Calcutta -Kathmandu. Alles slechts 5600 pounds. of 24 passagiers + bagage . Alle correspondentie aan het reeds genoemd adres. 1 week van te voren regelen en aan R. N.A.C. schrijven Daarna naar Indian Airlines alles besproken voor terugreis naar Holland. Bij Nepal Bank Ltd garantie geregeld. Indien wij van een van de 2 volgende Engelse banken een signatuur krijgen op onze garantie dan O.K.. 1) Chartered Bank,. 38 Bishopsgate London 2) Midland. Bank Ltd. 122 old Broadstreet, London Ec 2. Deze dubbelgetekende garantie wordt aangenomen. Bij tourist office aanbevelings brief voor Pokhara. 's Middags naar Himalayan Society. Archaïsche toestand, zeer vriendelijk maar te vergelijken met Club Andiniste Huaraz. Reglement gekregen. Afgesproken het volgende: Terray of ik zal ze berichten welke sherpa's we nodig hebben. 6 voor de gehele periode en 4 extra voor mountaineering part. De coolies zullen we hier engageren en sturen via land naar Pokhara. De regeling vastgelegd in de formule 1957. Zal misschien iets gewijzigd worden . We kunnen zeker op de dragers rekenen, want er zijn geen expeditie gepland voor eind 1962. Het is van belang om te zorgen dat ze ons goed gezind blijven. Een transistor radio meenemen. Dat zal wonderen doen, ook sigaretten. Prijs collies rekenen op N.C. Rs per dag. Ongeveer 100 porters die steeds heen en weer blijven lopen. Dat betekent 100 x 60 x 6 + 36.000 Rs 6 sherpa's gemiddeld te rekenen op 7 Rs dus 120 x6 x 7 = 5040 4 sherpa's 1a 10 Rs 50 dagen 50 x 4 x 10 = 2000 Rs. Dat betekent zo als 36000 + 5040 + 2000 = 43.050 R. Daarbij ongeveer 4000 Rs aan rechten voor de Him. Soc. + regering. Uit al deze gegevens blijkt zonneklaar dat men zoveel mogelijk moet leven van land en eenvoudig. Zo min mogelijk meenemen uit Holland. Over de uitrusting sherpa's een regeling treffen. Zo min mogelijk meenemen. Uit de regeling blijkt wel hoe duur alles is. Het is zeer belangrijk om na te gaan of het Indiase of Nepalese Rs te zijn. Morgen vragen wat precies de bedoeling is. Niet te veel geven want ze zijn geweldige slokoppen. Vervolgens visum gehaald Indian Embassy. Ook nog gesprek gehad met de Collector of Customs van de Indiase ambassade in Nepal. Deze verzekerde mij dat ik niet meer als bankgarantie hoefde af te geven dan de duteis zouden bedragen voor de goederen. Dus niet de 100% waarde zoals de Trade Wings vertelde. Verder adviseerde hij om te gaan naar de Collector of Customs in Bombay. Toevoegsel: zeer interessant . Bespreking gehad. De THC heeft geweldige invloed en geven cash. Daarom restricties voor expeditie die in noordelijke richting gaan. In Kathmandu zelf alleen gouvernement machtig. 20 mijl erbuiten niet meer. 6000 army waarvan 2000 in paleizen, 4000 voor bewaking van een gebied 5000m mijl lang. Geen enkele controle over het land. N.I. heeft geen belang bij Nep. en kan het land in enkele dagen als het moet bezetten.. Bijzonder lastige situaties N.I. kan niet de zijde van het westen kiezen, anders grote moeilijkheden met Rusland en dat is het enige die hem bij China beschermt. N.I,. is omringd in het verre oosten door dictators: Birma, Pakistan, Nasser etc, explosieve situatie. De Nepalese currency staat slecht. Sinds lange tijd worden ambtenaren van het gouvernement niet betaald. Buiten Kathmandu is alles in Indiase roepies. Tot voor kort ook in Nepal, maar dat is nu veranderd. Alles in N.I. en dit staat er nu bij.

De Himal. Society vraagt dus alles in Indiase roepies . Uit dit alles blijkt; wel hoe moeilijk de situatie is en er is maar een remedie hoe het voor de expeditie zo eenvoudig mogelijk is en probeer er geen groot; opgezet geheel van te maken want dan is er een groot risico van stranden zowel financieel als om andere (o.m .politieke) redenen. De poolster ziet ons niet graag komen! Na tafel uitgenodigd om met de directeur Boris naar zijn huis te gaan (bovenste verdieping hotel). Bijzonder gastvrij . Laat op de avond. kwamen er Russische vrouwen en een Nepalees. Ik vroeg toen de Nepalees weg was, wie het was..Antwoord: de broer van de koning Prins Basoendra. Dat was toeval. Veel Russische muziek: gehoord, gedronken. Pas om 2 uur in bed.
Woensdag 25 april 1962 's Ochtends afgesproken om te golfen, eerst bij Boris ontbeten, daarna naar zeer moeilijke golfcourse, vlak bij het vliegveld.. Zeer moeilijk, vele dalen Pas de laatste slag won de Prins het van mij. We maakten ieder 3x bogies. Not too bad! Hij vroeg of ik donderdagmiddag ook met hem golfen wilde. Niet zo'n gekke introductie. Wat een uitzicht van de golflinks, alles berg, Ganash Himal Manaslu, Too good to be true. Alles lacht me werkelijk toe. Gezellig met het hele stel geluncht. Daarna naar het Ministerie. De vergunning voor het alpinistische doel is goedgekeurd en de uiteindelijke premissie zal ons in augustus komen worden afgegeven als de tweede helft hebben betaald. Ik betaalde nu N.C.Rs 800,-.. De geologische excursie moet nog worden goedgekeurd door de Geologische afdeling. Maar dit was in principe wel goed. Ik liet mijn adres achter en de correspondentie zal nu rechtstreeks gaan met mij. Tussenvoegsel: Volgens Boris was het te danken aan onze Ambassade die Nar Thapen (een bijzonder intelligente man) bereid was gevonden een vergunning voor dit gebied te geven, dwz van het nog al discutabel gebied Thakkola. Zelfs Hagen krijgt geen toestemming om meer in te vliegen.
Bezoek gebracht aan de directeur van de Bureau of Mines. Deze was bijzonder vriendelijk en heeft een belangrijke stem in de goedkeuring van dit plan. De heer Malla (de directeur) (zie adres aanhangsel) zei mij alle steun toe en vond het zeer plezierig wat we wilden doen, zodat ook deze moeilijkheid voorbij is. Het zal echter nog wat tijd vergen om de uiteindelijke toestemming te krijgen, maar dat is maar proforma. Indien ze het willen intrekken kunnen ze het toch wel doen, ook met officiele toestemming. De hoofdzaak is dat de hoofdfiguren er mee accoord gaan. Volgens Malla was het gewenst dat ik nog langs de foreign office zou gaan (de heer Thakur). Hij zou zelf nog een gesprek met hem hebben . Malla memoreerde wel dat dat Bordet hem nog had willen spreken , maar hij had hem gelukkig nog niet gezien. Hij was zeer te spreken over onze wijze van aanpak. Ik gaf de volle eer aan Hagen. De mededeling dat ik helaas de volgende dag niet kon komen , omdat ik een afspraak had met His Highness. Maakt diepe indruk! Hij hielp mee de weg vinden naar Hagen. Het toeval wilde dat hij hem ook even moest spreken, zodat we met zijn drieën, Hagen, Malla en ik nog even rustig erover konden spreken. Alles zeer gunstig. Hagen zei zelfs dat hij het prachtig had gevonden wat ik gezegd had aan Bordet, nl. dat ik niet akkoord ging het gebied in tweeën te splitsen dat als wij er hadden gewerkt er voldoende voor hem overbleef. Hagen was niet zo te spreken over Bordet. Hij vond dat hij teveel zich au serieux nam. Hagen lachte zich rot over de wijze, zoals ik Bordet had afgepoederd. Achteraf bekeken, is het wel een God's wonder dat ik hem overal voor ben geweest. Alhoewel hij 2 dagen eerder in Kathmandu is geweest, heeft hij Hagen, en Malla niet voor mij te pakken gekregen. Het gevaar dat hij met Malla had geprobeerd te kuipen, was niet denkbeeldig geweest. Hij had hem ook te voren kunnen omkopen. Morgen moet ik proberen om nog wat papieren van de customs foreign office te krijgen. Men kan nu wel zeggen dat de hele zaak rond is, alhoewel men niet verbaasd moet zijn als men opeens ergens moeilijkheden ondervindt. Zoals Hagen zegt, duiken moeilijkheden daar op, waar men het het minst verwacht. Tussenvoegsel: voor locale mensen meenemen: army messen. Gist meenemen voor brood maken. Transistors vrij meenemen. 's Avonds cocktailparty bij Boris met Bordet, Hagen en vele anderen. Plezierig gesprek met Bordet. Samen gegeten. De Prins was ook weer van de partij. Na tafel : cabaret (zeer slecht overigens) en dancing. Veel te veel gedronken. 2 uur in bed. Weinig nieuwe gegevens verkregen.
Donderdag 26 april 1962. Met koningstijger om 10.30 naar Ministerie. Zeer vruchtbaar. Eerst

Devendra Raj. Director of Custom. Lijst gekregen met alle taxes, helaas in het Nepalees, zodat ik het eerst moest laten vertalen (dit tegen 1 fles whisky). Bijzonder vriendelijk en beloofd dat hij de verloren gegane voorwerpen niet zou rekenen bij de afrekening van duty taxes. Verder accepteert hij een garantie van de bank. Toevallig in gang Hagen en Malla ontmoet. Ook nog bezoek gebracht bij Thakur, chief protocol, zeer belangrijk man en zeer vriendelijk. Hij vroeg of we wat wilden meenemen voor hem vanuit Nederland. Hij wilde er wel voor betalen. Toen ik vroeg wat ik dan wel voor hem mee moest nemen, antwoordde hij dat hij dat wel zou mededelen in het hotel. Zondag zou ik nog een brief van hem krijgen met de vergunning. Ik liet hem op de kaart zien waar we naar toe gingen, alsmede ons project. Hij hoorde me nog even uit hoe ik over de Chinezen dacht, maar ik ging er niet op in. Nog even bezoek bij Hagen gebracht. Ook samen met hem geluncht. We hebben toen samen de zaak Bordet gereconstrueerd. Hij zag nu pas in hoe gevaarlijk de situatie voor mij was geweest en hij had geen medelijden met Bordet, want hij had Hagen ook wel eens een smerige streek geleverd. Het was dus ongelooflijk belangrijk dat ik Hagen samen met Bordet kon spreken. Hagen vond dat wij de goede instelling hadden betreffende geologisch werk. Het wonderlijke van de gehele geschiedenis is dat Bordet tweemaal tevergeefs heeft geprobeerd om Hagen te pakken te krijgen. 2x heeft Hagen hem afgepoederd. Hij begreep zelf niet precies waarom, misschien voelde hij iets, onderbewust. Het is een narrow escape geweest. Bordet heeft tijdens het oponthoud ook contact gehad met een zeer invloedrijk man, n.l. kolonel Rana. Dit vertelde hij me stom genoeg de avond voor zijn vertrek. Hagen heeft geprobeerd me 's middags in contact met hem te brengen. Hij gaf zelfs onze publikatie terug om ze vervolgens aan kolonel Rana aan te bieden. We hebben 2 uur op hem gewacht. Helaas tevergeefs. Ik liet de publikaties achter en hoop hem a.s. zondag te zien. Snel naar hotel om te golfen met de prins. Heerlijk gespeeld, met 2 down verloren. Veel pech met de putslagen. Dat zit dus goed met hem. Hij komt misschien in juli in Nederland. Ik heb hem al geïnviteerd. 's Avonds samen met Shahan Sha geborreld. Zeer belangrijk businessman. Kent hier iedereen en heeft zeer veel invloed. Hij stelde voor het volgende: bagage Bombay-Nautanwa via Lucknow (de plaats waar hij woont en alle belangrijke spoorwegmensen kent). Van Nautanwa per truck naar Nepalees grondgebied (Bhairawa, 8 miles, any amount of transport). Dan vliegtuig R.Nep. Airl. Naar Pokhara. De customs zijn daar veel makkelijker. Geen probleem zoals in Kathmandu. Ik moet van de wijziging Foreign office en director of customs op de hoogte stellen. Dit is een veel betere, snellere en goedkopere route. Er zijn 8 vluchten van Bhairawa-Pokhara per dag. Levensmiddelen, behalve in Kathmandu ook inkopen in Lacknow. De custom charges zijn niet zo hoog van goederen, van India naar Nepal. Dit zijn dus zeer belangrijke veranderingen in onze aanvoer. De douane in Bhairawak is makkelijker…….. baar dan in K. De treinreis Bombay-Lucknow 6 dagen. Lucknow grens 1 a 2 dagen. Vliegtijd Bhairawa-Pokhara 20 minuten. Shahan Shah inviteerde mij bij hem te komen logeren. Hij vroeg wel of we een Rolliflex (all automatic) voor hem wilden meenemen.

Vrijdag 27 april 1962. 10 uur naar vliegveld. 11 uur take off naar Pokhara met zelfde piloot als van Dehli-Kathmandu. Vlucht 45 minuten. Helaas bergen in wolken. In Pokhara gastvrij ontvangen. Alleen vertelde de aerodrome officer slecht nieuws: in augustus is het vliegveld Bhairawa totaal onbruikbaar door de hevige regens of zoals de piloot het krachtig uitdrukte: forget this name of Bhairawa in July-August. Tegen half september alleen weer mogelijk. Het hele plan dat net zo lekker in elkaar zat, kwam hiermee te vervallen. Dus toch alles via Kathmandu. Bad luck. In ieder geval is het bezoek aan Pokhara niet voor niets geweest. Plaats gekregen in Aluninium Tourist hut. Alles zeer primitief. Wandeling naar Pokhara zelf ongeveer ¾ uur lopen. Vrij groot dorp, vele winkeltjes. Alles zeer schilderachtig. O.m. te verkrijgen parapluies, vuurroosters (vierpoten), rijst, meel, etc. en er is zelfs een bank waar dollars gewisseld kunnen worden. Ten noorden van het dorp bezoek gebracht een Engels hospitaal. Eerst nogal koele ontvangst, maar nadat ik ook typisch Engels ging understated en steeds na elk woord hum hum zei, begonnen ze vriendelijker te worden. De dokter, een nogal jonge vent, ongeveer 30, leidde me zelfs rond door zijn hospitaal. Ik kreeg ook nog een cup of tea. Ik vroeg of ik iets voor ze

mee kan nemen. Dolgraag en wel het volgende: 5000 tabl. 1906 of CIBA en Eatisul fluid I.C.I. (for leprosy). De laatste tijd hebben ze veel refugees met postboten. Er kampeerde een stel van die Tibetanen. Heel wonderlijke gezichten. Pure natuurmensen. Informatie betreffende het Thakkola gebied: 7 dagen lopen Muktinath. Veel geitenvlees te krijgen, prima kwaliteit, ook meel etc. In augustus vele bedevaartgangers naar Muktinath. Vele moeilijkheden met krijgen van coolies. Zeer duur: 8 N.C.rs. Toch beter om mee te nemen uit Kathmandu. In Pokhara geen professionals. Mensen van het land plukken, dus zeer moeilijk. In Kathmandu is een agency voor het krijgen van coolies. Ook uit dit alles blijkt: zoveel mogelijk van het land leven. Nog 2 km stroomopwaarts gegaan. In rivier vele type gesteenten verzameld. Voornamelijk gneisen, kwartsieten, glimmerschisten, alles behoorlijk metamorf. Pokhara gebied zelf niet erg aanlokkelijk geologisch, bijzonder lastig, slecht ontsloten. Tegen 5.30 uur terug op vliegveld. Geïnviteerd door piloten om met hen te komen eten. Bijzonder hartelijk.'s Nachts geweldig onweer en hagelbuien, alles op aluninium dak. Hels tumult!

Zaterdag 28 april 1962. Vanwege slecht weer vliegtuig niet naar Bhairawa. Alles zeer vochtig. Na schaars ontbijt rapport geschreven. Steeds gewacht op beter weer, pas tegen een uur of vier klaarde het op. Er landde nog een vliegtuig van International Red Cross Committee met een Zwitserse piloot. Hij bracht wat materiaal voor de Tibetaanse vluchtelingen. Ze kunnen niet meer landen in Jomoson, want de air strip is te klein. Zij hopen het nu 2 maal zo breed te maken. Ze hopen dan vergunning te krijgen van het Gouvernement. De algemene stemming van het Rode Kruis is een van ontgoocheling. De regering maakt het hun weer lastig. Zij moeten voor het inbrengen van voedsel speciale vergunningen hebben om het in het land te brengen. Dit is trouwens een algemene regel, n.l. dat iedereen die van het ene naar het andere district voedsel wil transporteren een permissie nodig heeft. Nog een lang gesprek gehad met de airodrome officer Krishna Giri. Zeer belangrijke man. Hij zal voort ons een huis afhuren als wij komen, ongeveer 100 roepies per maand, vlak naast het vliegveld. Ook hij vertelde over de moeilijkheden om materiaal te vervoeren met local people. Dit zijn geen professionals en zelfs niet te koop voor extravagante lonen. Beter meenemen vanuit Kathmandu. Behalve de dragers ook kerosine. (1 blik in Pokhara 35 roepies N.C. en 1 blik in Kathmandu 14-15 Rs.). en mag het alleen niet per vliegtuig vervoeren, dus met de coolies meesturen. Rijst kost in Pokhara 8 roepeis voor 1 kop vol. Men moet dus vergunning hiervoor krijgen. Vanuit Kathmandu is het ook ten strengste verboden rijst mee te nemen. Corned beef is verboden mee te nemen. Men moet het labelen als clear meat of pork meat. Alles bij elkaar genomen, don't rely on Pokhara. Neem alles mee. Tegen de avond kwamen opeens de bergen eruit. Gewandeld naar de gorge van de Beti. Prachtige insnijding na storten van de alluviale afzetting. Tegen 4 uur alles gepakt om mee te gaan met vliegtuig, maar deze kreeg geen permissie om te landen, aangezien om 4 uur het vliegveld van Pokhara sluit. Voor mij een geweldige bof, aangezien de bergen er steeds meer uit kwamen. Wandeling naar Royal Palace gemaakt. De mooiste plek op aarde. Alle ketens rondom. In de bossen enkele kambas hutten. 's Avonds met Tibetanen gesproken en met R. Wyeth (Engelsman) directeur van de Bank of Nepal en Shogahi (een Japanner) die er was voor de World Health Organization, ter bestrijding van de malaria. Vroeg naar bed.

Zondag 29 april 1962. Helaas gedurende de nacht weer regen en 's ochtends vroeg geen bergen. Gelukkig trok het op tegen een uur of zeven, dus nog kunnen genieten van het mooiste uitzicht aller tijden. Gereisd met 3 Kambars, w.o. een lama die naast mij zat in het vliegtuig. Hij las nog even voor uit zijn bijbel. Zeer vriendelijke man. Alleen kon hij geen Engels. Hij kwam van even ten zuiden van Lhasa en was 4 maanden onderweg geweest. Zijn moeder was gedood en hij zelf was getroffen geweest door mitrailleurvuur van de Chinezen. Deze hadden ook veel gebombardeerd. De Engelse bankdirecteur vertelde nog enkele belangrijke bijzonderheden: de garantie van de N.H.M. is mogelijk voor Nepal Bank, met een handtekening van Midland Bank. Voor India niet nodig, want dan cheque N.H.M. met Indian Bank. De garantie moet 1 jaar na datum van tekening nog geldig zijn, tevens een bedrag tot een waarde van maximum….Na aankomst in Kathmandu naar hotel en daarna naar Singha Durbar. Eerst naar Hagen en daarna

naar Tjakur. Deze beloofde me t.z.t. een permissie te geven voor het inkopen van voedsel in het gebied. Wij moeten vanuit Holland direct een vergunning aanvragen en tevens een introductie voor de gouverneur van Baglung etc. In Pokhara zowel als Baglung is een bank voor het innen van cheques. Thakur beloofde tevens dat als ik om 4.30 zou terugkomen, ik een brief met een soort van vergunning zou krijgen. Laten we het hopen. Ze hebben er een handje van om alles uit te stellen. Steeds komen moeilijkheden daar, waar je ze het minst verwacht. Altijd vriendelijk blijven, geduld hebben, niet tegenspreken!Weer terug naar office van Hagen. Geen kolonel Rana. Vervolgens staat van prijzen opgevraagd. Op volgende blz. enkele belangrijke prijzen van Kathmandu. Vrijwel alle belangrijke zaken te krijgen langs Indian Airlines. Nog steeds geen confirmation! Hotel lunch, daarna naar Singha Durbar. Eerst Hagen. Nog steeds niet gelukt om kolonel Rana te pakken te krijgen. Hagen schijnt ook niet veel invloed te hebben. Naar Foreign office. Gelukkig hadden ze de uiteindelijke permissie klaar. Alleen geen dollars bij me, zodat ik deze nog morgen moet brengen. Terug naar Hagen. Deze had inmiddels een jonge student bij zich gehad, die geologie wil gaan studeren. Hij zou nu proberen of deze jongeman met ons mee kon gaan. Zoals de permissie blijkt, moeten we 2 liaisonofficers meenemen. Van Foreign Office's zijde zou geprobeerd worden om een bergklimmer mee te krijgen, terwijl van Hagen's zijde dus een aankomend geoloog zou kunnen meekomen. Op grond van onze recommandatie zou deze jongen (indien hij goed zou bevallen) een fellowship kunnen krijgen. Terug naar hotel, daar tennistournement. Koning Mahendra en koningin, prinsen, de 2e prins (broer van de koning). Deze moest zelfs buigen en nadat de koning hem met zijn hand op zijn voorhoofd had gezegend was alles goed en kon hij naast hem gaan zitten. Ik zat nauwelijks of bij toeval kwam Takur naast me zitten, evenals het hoofd van de F.B.I. Nepal. Takur knikte opvallend vriendelijk naar de C.C. (ik wist bij toeval dat dit C.C. waren, want bij aankomst had ik een van hen zijn C.C. paspoort gezien. Ik zag nog toevallig hoe de C. steeds Takur volgden en toen Takur de 2e prins wat vroeg, volgden de C. dit geheel en nadat het afgelopen was, probeerden ze Takur weer te pakken te krijgen. Wie was verder aanwezig: kolonel Rana, die volgens Hagen een meeting op de Universiteit had. Ik heb hem niet te pakken gekregen. Misschien morgen. Alles bijzonder boeiend, dit spel. Naar tennis werd nauwelijks gekeken. Hagen zei nog dat we van hem copies van de Nepalese kaart konden krijgen. Hij had de negatieven in Zwitserland. Nu nog enkele prijzen: Adres: Nepal Stores Meera Home. 's Avonds uitgenodigd bij Hagen. Met taxi even buiten Patan. (dorpje vol met tempels). Erg aardige vrouw en kinderen. Ideaal huis met dromerig landschap. Veel gelachen over Bordet's failures. Na afloop geborreld bij Boris, de 2e prins kwam nog even op bezoek.

Maandag 30 april 1962. Naar Indian Airlines. Nog steeds geen confirmation. Gelukkig zag men dat mijn visum voor Nepal was verlopen. Meteen door naar Takur. Geen moeite om verlenging te krijgen. Ik kon een wederdienst doen door te zeggen dat ons koninklijk paar het 25- jarig huwelijksfeest had. Ik kon hun tevens het adres opgeven van het Paleis. Verder 110.- dollar betaalt aan Shah. Door naar Hagen. Geprobeerd om kolonel Rana te pakken te krijgen. Na 30 minuten wachten eindelijk gelukt. Weinig nieuws van te vertellen, maar hij was ons niet ongunstig gestemd. Hij keek zorgvuldig onze publicaties in. Dit is de man die volgens Bordet het belangrijkste was. Hij is lid van de raad van planning (hij is de brains van dit gezelschap) en de koning luistert naar hem. Ik vertelde hem nog hoe gunstig het was dat Bordet ook kwam en hoe nu de samenwerking zou gaan dat hij in het voorjaar 1963 naar Amsterdam komt. Hagen (die ook bij het gesprek was) veel lof toegezwaaid. Deze man is ook zeer belangrijk voor Hagen, want hij zal moeten beslissen of ze Hagen condities, die hij pas heeft gesteld, zal accepteren. Na het gesprek dat ongeveer een half uur duurde weer naar Royal Hotel. Hagen zei buitengekomen: Sie sind ja auch ein Gauner!! Und Sie sind jetzt viele Mahle vor auf Bordet. Na lunch naar vliegveld. Gelukkig was er een vlucht naar Dehli, het weer was nl. zeer slecht. Vele wolken, dus nogal spannend. Tijdens wachttijd nog gesprek gehad met douane. Nu gevraagd wat zij verstaan onder personal belongings. Het bleek nogal vaag en zij hadden het recht om wijziging toe te passen . Voor iemand die graag veel foto's wil maken, i.p.v. 1 camera 2 camera's. Iemand die voor

geologisch werk komt: zijn geologische hamer, kompas, hoogtemeter etc. Vervolgens ook voor een bergklimmer zijn pickel, stijgijzers etc. Dit dus zeer belangrijk voor het maken van de lijsten. De objecten die onder deze categorie vallen zijn duty free. Om 4 uur uit Kathmandu weggevlogen. Na rustige vlucht over Siwaliks en Gangesvlakte naar New Dehli. Aankomst 8 uur. Afgehaald door de heer Kalff (gouverneur van de kinderen) en chauffeur van Ambassade. Bijzonder vriendelijk en gastvrij. De Ambassadeur en zijn vrouw naar Nederland voor huwelijksfeest.

Dinsdag 1 mei 1962. 7.30 uur weggevlogen naar Bombay. Na rustige vlucht geland om 10.40. Direct geprobeerd om confirmation te krijgen. Pas de chance, alles volgeboekt, evenals de Comet van BOAC naar Londen van 21.15. Wel plaats met United Arabian Airlines. Deze vliegt met Comet, maar meer stops, zodat ik pas om 14.50 uur in Génève ben. Dan vele malen overstappen om Amsterdam te bereiken. Niets aan te doen. Met coach naar stad. Ticket overgeboekt. We merkten dat het vandaag feestdag is in Bombay. 2 jaren geleden werd op de 1e mei de provincie waarin Bombay ligt officieel erkend. Schijnbaar weer een reden om vrij te nemen. Ik had nog zo gevraagd bij aankomst in Bombay of er feestdagen waren in de komende 14 dagen. Neen, zeiden ze toen, er zijn geen feestdagen. De man in kwestie heb ik het even voorgehouden dat hij toen mij had voorgespiegeld dat er geen feestdagen waren. Hij zei lachend:" Ït did not come to my mind Sir, I am sorry".Trade Wings gesloten. Gelukkig wel de Consul Generaalt t pakken kunnen krijgen op zijn prive-sdres. Hij wilde me gelukkig ontvangen. 's Middags bezig gehouden met slenteren door een bouwvallig, snikheet Bombay. Fakirs met slangen en messen door kindertjes etc. Om 5 uur precies bij Van der Gaag. Zeer vruchtbaar. Hij was meteen enthousiast, zelf 15 jaar geophysicus geweest bij B.P.M. Orinoco. . Resultaten onderhoud:

1. hij zal voor alles zorg dragen (Trade Wings vervalt dus)
2. wij moeten hem de lijsten geven met alle gegevens
3. vracht versturen in zgn. Liftvan: (af laten dekken met asbest of oliepapier, eventueel 2 liftvans) : dit laten doen bij Batenburg, Kuiperstraat, Den Haag. Zijn naam noemen en vragen of wij het misschien wat goedkoper kunnen krijgen).
4. Per VNS versturen (vertegenwoordiger te Bombay = Repelaar van Driel),
5. Garantie via Ned. Handel. Mij. (Neth. Trading Co),
6. Terray's spullen afzonderlijk versturen, maar wel vanuit Bombay. Terray adres geven van Con. Gen.
7. Bij aankomst bagage hoeft niemand aanwezig te zijn.

Hij zou ook proberen of een garantie genoeg zou zijn, maar hij dacht wel, maar in de richting van cash. De customs verliezen dan rente. Verder zal het bedrag hoger zijn dan de duties. Dit ter voorkoming dat het een verkapte manier is om iets naar binnen te nemen, en dan duur te verkopen in het land. Hij achtte een aanbeveling van de Ambassadeur niet nodig. M.i. had Beelaerts ons veel eerder moeten introduceren bij deze man (zeer energiek en efficiënt). Hij wist totaal niets van onze onderneming. Hiermede is dus mijn missie compleet een succes. Laat niets te wensen over.De Cons.Gen. ging naar een receptie en gaf me een lift. Hij vroeg zelfs of de chauffeur me naar de stad zou brengen. Zo reed ik dus met auto + standaard prinsheerlijk door Bombay. Van kantoor Indian Airlines een lift gekregen naar vliegveld Bombay. Daarna opgefrist, gegeten en uitgechecked. Nu even over twaalf van de tweede mei zat ik op het terras van vliegveld te schrijven. Gek idee vandaag, si dios guiere, thuis te zijn. De customs zeiden nog dat zij als personal belongings ook dezelfde soort maatstaven aanleggen als de Nepalezen. Met een kleine wegwijzer professional equipment 3000 Rs I.C. voor dokters, 1000 Rs. I.C. voor ander soort mensen.

Gegevens India. Niet meer dan 200 sigaretten, 2 bottles of brandy (alleen indien men in New Dehli landt). Niet Bombay, want dat ligt droog. 75 Rs (India). Niet meer, ten strengste verboden, wel dollars, vooral traveller cheques. Wisselkoers in vliegtuig 4.76 = 1 U.S. dollar, in New Dehli 4.70 trav.c. en 4.65 voor cash. Office uren van Ambassade in zomer 8-13.00. Zaterdag 8-13.00. De eerste zaterdag in de maand is een vrije dag! Verder alle hindufeesten etc. Deze nog opvragen aan Ambassade. Normale office-uren van 10-5.00 uur.
Einde dagboek verkenningsreis naar Nepal

In **mei** naar Spanje voor controle studenten. Per vliegtuig naar Spanje via Frankfort-Génève-Barcelona -Valencia en met trein naar Huercal Overa in Zuid-oost. Spanje.4 dagen met Volk, 4 dagen met Rondeel,1 dag met Vroom, 1 dag met Westra en tot besluit 3 dagen met Bicker. Adrienne schrijft me dat onze zoon Mauk traanzakkenontsteking van de ogen heeft gehad. Verder dat haar vader Sam Strumphler **dinsdag 21 mei** om vier in de middag is gestorven. **Zaterdag 26 mei** is de begrafenis op Westerveld. Ik schrijf **23 mei** aan Adrienne vanuit Garrucha over haar relatie met haar Vader: "Je was zo sterk met hem verbonden. Hij hield zo intens veel van je en had alles voor je over, zodat ik er wel eens jaloers op werd. Nu voel je verlaten van een grote steun en liefde. Het is heel moeilik voor je geweest deze tijd. Je hebt er heel weinig over laten merken, ook omdat je weet hoe mijn gevoelens voor je vader waren. Dat was weer de grote liefde voor mij, maar ik heb toch duidelijk gevoeld hoe zeer je aan hem gehecht was en zo van zelfsprekend van iemand die zoveel warmte en liefde voor je had"..

Graf van Sam Strumphler (1999-1962) op de begraafplaats van Westerveld,Velsen

6 juni vertrek naar Grenoble in Frankrijk wederom controle van studenten tot **18 juni**. Weer terug bij de familie in Amstelveen **19 juni.**

Voorjaar 1962. De trotse moeder met haar 3 kinderen

23 juni trouwt mijn zuster Maria met Huib ter Haar in Bloemendaal met na afloop een receptie op de Catslaan in Aerdenhout

Boven: Het bruidspaar Maria en Huib met de bruidskinderen Jan Maarten en Mariette. Onder: Na de receptie voor het huis van de bruid, vlnr Prinses Beatrix, prinses Irene, Adrienne, Tom Sr en Tom jr.

Hun huwelijksreis ging naar Corsica waar ze mijn kennissen in Omessa hebben opgezocht. Voorste rij links Maria

Adrienne in het huis van mijn zuster Elsbeth in Almen, waar zij met haar kinderen logeerde als ik in het buitenland was.

De eerste vakantie met onze twee kinderen Jan Maarten en Mariette naar het buitenland en wel als doel Manderscheid in de Eifel, Duitsland van **8 - 15 juli.** Vlak voordat we echter met vakantie las Adrienne toen ze **zaterdag middag 7 juli** in bed lag in het Handelsblad een advertentie van een huis dat voor 98.000 gulden te koop was in Baarn. We hebben de makelaar Hak in Baarn gebeld of we langs mochten komen de volgden dag om het huis te zien. Zondag **8 juli** zijn we dus vertrokken richting Baarn. De makelaar heeft zijn zondagrust opgegeven en ons het huis aan de Prinses Manelaan heeft laten zien. We waren meteen zo enthousiast dat we met hem naar zijn kantoortje in de Hoofdstraat in Baarn zijn gegaan om het voorlopig koopcontract te tekenen.

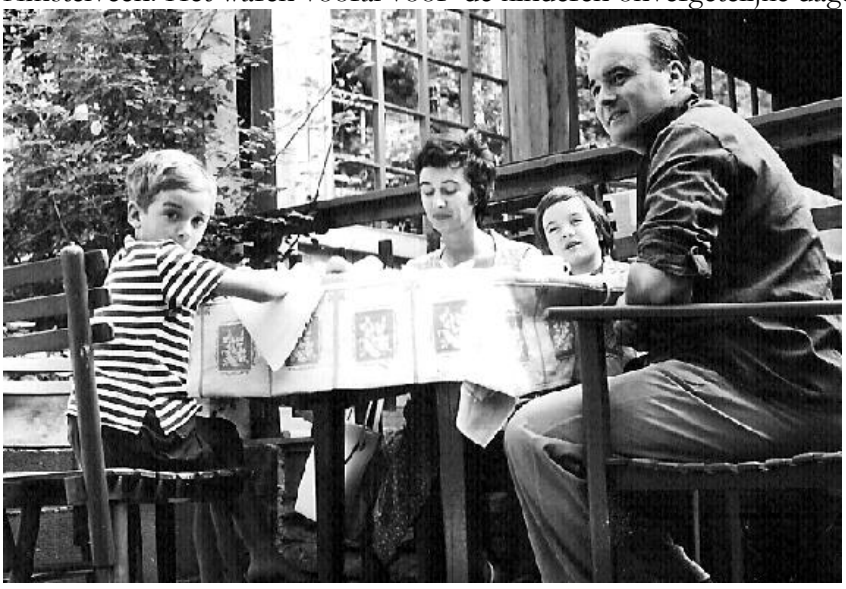
Het door ons op 8 juli 1962 gekochte huis aan de Prinses Marielaan 5 te Baarn van de familie Diekman voor 98.000 gulden

Daarna doorgereden waar we in Otterloo hebben gepicknickt. Overnacht in Geldern in Hotel Voss. Adrienne en ik hebben vrijwel geen oog dicht gedaan We waren nu in het griezelige bezit van 2 huizen en geen geld. Hoe moet dat nu?. Adrienne heeft de stoute schoenen aangetrokken om haar broer Toto te vragen hoeveel geld we ongeveer zouden krijgen uit de erfenis van haar in mei gestorven vader. Toto was nog al pissig geweest, maar kon wel zeggen dat een 100.000 gulden zou bedragen, wat ons enigszins gerust stelt.

De kinderen kijkend uit het raam van onze slaapkamer in Hotel Voss in Geldern

Van Geldern naar Manderscheid waar we in Hotel Heidsmühle tot de 14 juli hebben overnacht. Geweldige indruk heeft gemaakt de vuurvliegjes in het bos. Van Manderscheid naar Remouchamps in de Ardennen. Onderweg in Les Trois Points zijn we met een kabel omhoog gegaan en hebben ook zelfs nog geskelterd. Geslapen in Hotel Ninglingspoo in Remouchamps, De volgende dag nog de druipsteen grot, die naast het hotel was, bekeken. Op de terugweg naar huis nog de Efteling bezocht. Zo kwamen we **15 juli** moe en voldaan naar ons huis in Amstelveen. Het waren vooral voor de kinderen onvergetelijke dagen.

De familie de Booy aan het ontbijt in hotel Heidsmühle in Manderscheid.

Tijdens boswandelingen

Onderweg van Manderscheid naar de Ardennen onder tentzeil gepicknickt.

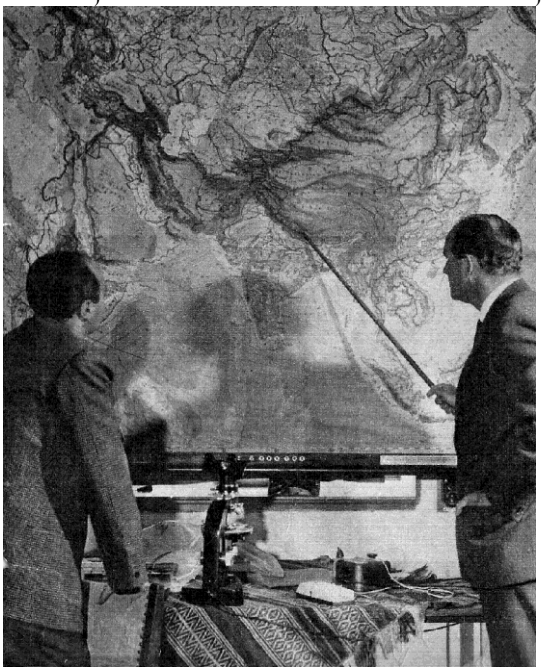

Op een meer wordt er hard aan getrokken.

Na de aankoop van het huis in Baarn 17 juli een begroting opgesteld:

Inkomsten :	erfdeel A.D Strumphler	f 100.000	
	verkoop pand Amstelveen	65.000	
	hypotheek pand Baarn	40.000	totaal f 205.000
Uitgaven:	pand Baarn	f 98.000	
	overdrachtskosten	6.000	
	kosten makelaar	1.274	
	aflossing hypotheek pand A'veen	15.600	
	kosten hypotheek Baarn	500	
	verhuis/ inrichtingskosten	8.000	
	rente tussentijds leningen	2.000	
	onvoorzien	3.426	totaal f135.000
Restant			f 70.000

Door T.de Booy nog aangegane onderhandse leningen met zijn moeder en grootvader
Moeder in 1957 f 10.000 tegen 3% rente. Aflossing 4% . Grootvader in 1957 f 4.000 tegen 4 1/2 % Aflossing 2%
Vaste lasten per jaar rond f 9000,- Hier tegenover; een binnen drie maanden opvorderbare vordering op Prof Egeler van 4000,- (Dit dus te zien als baar geld om plotseling op komende schulden te betalen, zonder iets te behoeven verkopen.)
Bij deze lasten komen nog de lasten van de hypotheek van f 40.000 op het pand van Baarn. 4 1/2 % rente en 2% aflossing dus f 2600
Totale lasten voor leningen en hypotheek per jaar rond f 3500. Dit onmogelijk op te brengen van salaris. wetenschappelijk hoofdambtenaar. De gemiddelde opbrengst van de f 70.000,- wordt geschat op f 2500,- indien 50% in aandelen en 50% wordt belegd in obligaties.
Dit wil dus zeggen dat f 1000**,-** wordt ingeteerd ,hier komt zeker nog bij een interen van f 2000,- (de jaarlijks ontvangen f 2000,- van de Heer Strumphler sr, die door zijn overlijden vervalt. Dit betekent een verkoop van 3000,- aan obligaties of effecten per jaar. Gerekend over een tijdvak van 20 jaar komt dit neer dat de f 70.000 zijn opgesoupeerd!!

Egeler wijzend naar ons expeditie gebied op de wereldkaart.

De rest van de maand juli en de maand augustus heel hard gewerkt met de voorbereiding expeditie naar de Himalaya, zoals het inpakken van al het materiaal en het versturen daarvan Het maken van de inventarislijsten etc etc

De opgeladen vrachtauto met ons expeditie materiaal

De dag voor mijn vertrek naar de Himalaya heb ik om 5 uur in de ochtend op 21 augustus aan Adrieen een afscheidsbrief geschreven. Ik herinner me als de dag van gisteren, dat ik deze geschreven heb in mijn werkkamer op zolder op de Rembrandtweg in Amstelveen. Ik geef hem integraal weer omdat het veel inzicht verschaft over mijn geestestoestand en ook mijn verhouding met Adrienne *(Nu anno 2008 bijna 46 jaar later is het nog al schrijnend voor mij om deze brief te lezen, omdat ik nu weet wat er in die bijna 46 jaar allemaal tussen ons is gebeurd).*
Liefste van mij. Het is nu heel vroeg in de morgen. Iedereen slaapt nog heerlijk om nu even met jullie langs deze weg samen te zijn. Over 30 uur zit ik in de lucht om naar de Himalaya te gaan. De droom van altijd! Misschien met een andere instelling dan ik vroeger dacht dat ik zou hebben gehad. Niet zozeer de eerzuchtige gevoelens van de Himalaya te hebben bereikt, als wel dat het de kroon op het harde werken is, dat we naar het dak van de wereld mogen reizen. Het beleven van dit gigantisch avontuur en de mogelijkheid om nog meer tot meditatie te komen en het bezien van het leven in een nog groter verband. Dit is wat ik daar ga zoeken en het waard vindt om zo van jullie weg te gaan, want dat is misschien het grote verschil met vroeger , ik ga in gedachten samen met jullie en voor jullie er heen. Oh lieverd er is maar één sterk gevoel in mij terwijl ik nu zo schrijf, dat onze liefde eeuwig is en dat ik het gevoel dat we gewoon niet dichter bij elkaar kunnen zijn zo intens is onze liefde . Ik zal veel om je huilen, maar dan van geluk dat het mogelijk is in deze rare wereld zoveel zuiverheid te hebben als wij samen hebben en beleven. Wat ben je toch een lieve schat en wat heb je in dit huisje jouw sfeer kunnen brengen nl de harmonie. Wat jouw kenmerkt is evenwichtigheid, liefde en trouw. Het heeft gemaakt samen met mijn atoomgenerator tot een perfecte samenleving. Deze atoomkracht zal je nu moeten missen en deze zal je sterk gaan missen en voelen want je hebt deze nodig. Nu is mijn hoop dat je hem kan putten in de wetenschap dat ik altijd bij je blijf in gedachten en je door dik en dun trouw zal blijven in lichaam en geest. De kinderen hebben je zo ontzettend nodig. Ze houden zo verschrikkelijk veel van je omdat ze in je vertrouwen en weten hoeveel je van ze houdt. Het moet toch een heerlijk gevoel voor je zijn om te weten dat ze zo veel van je houden en afhankelijk zijn. Denk maar aan W.M, als ik een hand naar je uitsteek begint hij al te huilen. Jan Maarten laat het niet zo merken, maar ook hij is helemaal van je afhankelijk. Mariette op haar manier ook. Wat een

stel lieve kinderen. Nu gaan jullie viertjes straks verhuizen, naar een heerlijk plekje. Het zal erg druk voor je worden en je zal veel beslissingen moeten nemen zonder mij, maar ik geloof heel sterk, dat je het toch goed zal doen, denk vooral niet: oh als Tom dat maar goed zal vinden Ik vind alles goed, want onze smaak ligt zo griezelig dicht bij elkaar dat er nauwelijks gevaar bij is, dat je iets verkeerd zal doen. Wat een plekje! Zo vol met heerlijk rust, waar van zo veel houden en als we in dit huisje net zo gelukkig mogen zijn als hier in Amstelveen deze afgelopen jaren zijn verschrikkelijk gelukkig geweest. We hebben er bewust van genoten en dit is een rijkdom, die ze ons nooit kunnen afnemen, een positief iets, dat door de grenzen van materie en energie hen breekt en samen vloeit in iets wat sommige mensen God noemen, maar wij als iets minder persoonlijks en wel de grote natuurkracht, die de bron is van alles en een zeer sterk religieuze sfeer, die nu eenmaal bestaat en waarin we beiden zeer sterk geloven. Het is waard om te leven en tijdens zo'n leven alles te geven. Hopelijk moge Elsbeth woorden uitkomen ook voor ons verdere leven onverwacht, doelgericht en vurig. Oh lieverd wat ben je toch sterk met me vergroeid, het afscheid zal heel zwaar vallen maar wees ontspannen want dan allen kunnen hét intens doormaken en beleven. Hoeveel mensen snakken naar zo'n liefde als wij hebben voor elkaar. Je moet maar denken, dat het gros van de mensen wel bij elkaar zijn, maar eigenlijk miljoenen kilometers van elkaar verwijderd zijn, terwijl wij met onze liefde altijd verschrikkelijk dicht bij elkaar blijven, terwijl we in lichaam heel ver weg zijn en waartussen hele hoge bergen, verschrikkelijke kloven, wouden en woestijnen etc. Dat is het wonder der liefde en iets wat nog meer in de materie en energie het beantwoordt niet aan de gewone natuurwetten als afstand, snelheid, zwaarte etc. maar aan hele andere iets wat alles overbrugt. Vele religieuze stromingen, die er in de wereld tot nu toe zijn geest hebben toch als groot punt: liefde overwint alles. Nu mijn grote lieve schat er is iets heel moois en sterks in ons. Ik zal je lieve warme gezichtje zo ontzettend vele keren voor me zien, als ik ergens in een tentje lig midden .in de geweldige natuur. We zullen hopen en ook samen een beetje bidden, dat het ons gegeven zal zijn om dadelijk weer bij elkaar te komen met onze lichamen en met ons vijfjes te mogen genieten van dit geweldige leven dat ons zo dierbaar is: Je t 'aime follement. Ik zal je in alles trouw blijven, daar kun je van op aan! Wees voorzichtig en maakt van deze tijd het beste ervan en geniet in je huisje!!! Ton grand chou".
Op dezelfde dag **21 augustus** om11 uur schrijft Adrienne een briefje dat ze me op mijn reis meegeeft. Lieve lieve schat Hiet is je dierbaar viertal, we zullen heel dicht bij je zijn op je verre reis en heel sterk aan je denken. Nu ik dit schrijf zit ik heerlijk te snotteren en zal jij dat nu ook weldoen. Het is niet alleen om verdriet dat ik huil maar meer nog om het intens grote geluk, dat we samen hebben en dat ons sterk zal maken om deze komende tijd zonder elkaar minder moeilijk te maken. Ik ben heel dicht bij je. God bless you, mijn lieverd. Heel erg veel liefde en zoentje van je grote schatten.
22 augustus 1962 is het dan zo ver, dat Egeler en ik in het vliegtuig stappen en het grote avontuur gaat beginnen

22 augustus 1962.Het grote moment het vertrek Afscheid van hun dierbaren

Vertrek van Kees Egeler en Tom de Booy van Schiphol voor het grote Himalaya avontuur.

Nederlandse Himalaya Expeditie 1962

De deelnemers van de expeditie zijn:

a. wetenschappelijk: team:

Prof. Dr. C.G. (Kees) Egeler: geoloog; hoogleraar in de algemene geologie aan de Universiteit van Amsterdam; deelnemer aan de Nederlandse Andes-expedities 1952, 1956 en 1959; wonende te Hilversum; 45 j.; neemt tevens deel aan het alpinistisch gedeelte.

Dr. T.(Tom) de Booy : geoloog; wetenschappelijk hoofdambtenaar aan het Geologisch Instituut der Universiteit van Amsterdam; deelnemer aan de Nederlandse Andes-expedities 1952, 1956 en 1959; wonende te Amstelveen; 37 j.; neemt tevens deel aan het alpinistisch gedeelte

Dr. J.W.A. (Kriel) Bodenhausen: geoloog; wetenschappelijk hoofdambtenaar aan het Geologisch Instituut der Universiteit van Amsterdam; wonende te Baarn; 38 j.

Drs. H.J (Herman): Nijhuis geoloog; assistent aan het Geologisch Instituut der Universiteit van Amsterdam; wonende te Amsterdam; 26 j.

Drs. G (Gerrit). Schaar: geoloog; wonende te Wormerveer ; 29 j.

Dr. A (André) Tammes arts; als chirurg verbonden aan het Bronovo Ziekenhuis te 's-Gravenhage; wonende te 's-Gravenhage; 44 j. Zal fysiologische onderzoekingen verrichten op grote hoogte.

b. alpinisten team:

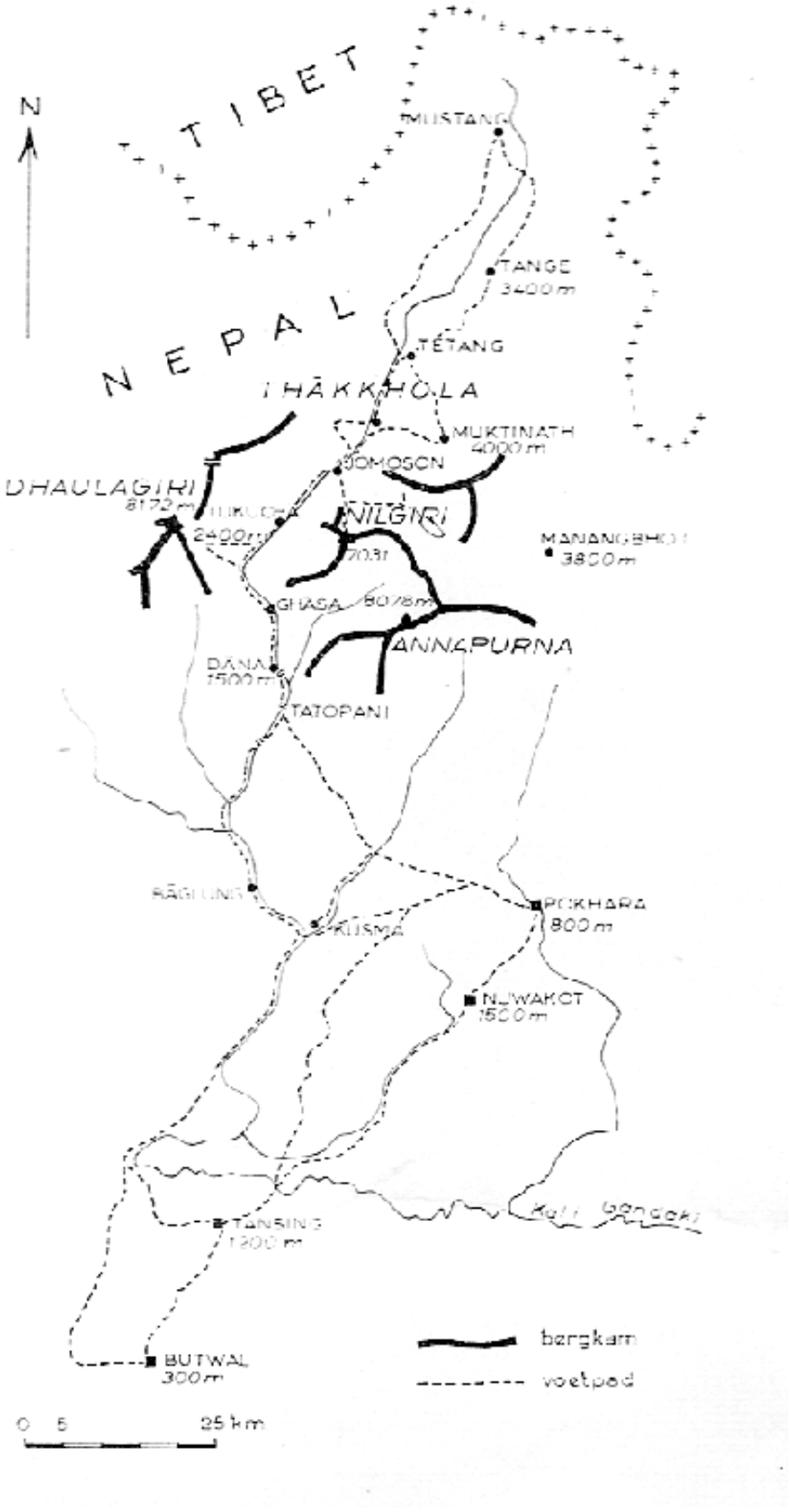
L. (Lionel) Terray: berggids; deelnemer aan de Nederlandse Andes-expedities 1952 en 1956; deelnemer aan verscheidene Franse expedities naar Himalaya en Andes; thans in Nepal als leider der Franse Jannu-expeditie; wonende te Chamonix; 40 j.

P (Paul). van Lookeren Campagne: arts; wonende te Amsterdam; 30 j.; neemt tevens deel aan het fysiologisch onderzoek op medisch gebied.

H. C. (Holger) van Lookeren Campagne: student in de werktuigbouwkunde te Delft; wonende in Amsterdam; 27 j.

P. F. J (Peter). v. Lookeren Campagne: tandheelkundig student te Groningen; wonende te Groningen; 27 j.

Leider der expeditie is Prof. Dr. C.G. Egeler met Dr.T. de Booy als plaatsvervangend leider. Tijdens het alpinistisch gedeelte zullen de klimmers geleid worden door Lionel Terray.

Het expeditiegebied van de Nederlandse Himalaya expeditie 1962

Deelnemers Nederlandse Himalaya expeditie: 1. C.G. Egeler, 2. L. Terray, 3. Tom de Booy. 4. G. Schaar, 5. J.W.A. Bodenhausen, 6. H. J. Nijhuis, 7. P. van Lookeren Campagne, 8. H.G. van Lookeren Campagne, 9. P.P.J. van Lookeren Campagne, 10. A. Tammes, 11. G.B. Kalikote, liaison-officier, 12. Wongdhi, sherpa-sirdar

Hoe de gelden - in totaal f 175.000 - voor de expeditie bijeen zijn gebracht:
De deelnemers zullen een aanzienlijk deel der noodzakelijke gelden uit eigen middelen inbrengen. Elke deelnemer f 6000,-. Daarnaast zullen de kosten worden bestreden door middel van subsidies van verschillende instellingen op wetenschappelijk, cultureel of sportief terrein en van particuliere zijde. Subsidies werden toegewezen door:
De Nederlandse Stichting voor Hooggebergte-Exploratie (de gelden zijn verkregen door de opbrengst van lezingen, artikelen van Egeler en de Booy) Nederlandse Organisatie voor Zuiver-Wetenschappelijk Onderzoek (ZWO)
De Koninklijke Nederlandsche Alpen Vereeniging
Het Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap
Het Molengraaff Fonds
Het Prins Bernhard Fonds.
Materiele steun van vele bedrijven, reducties bij vervoer, en bij aankoop van materialen, voedingsmiddelen etc.

Het dagboek van de Himalayas expeditie 22 augustus- 27 december 1962 geschreven door Tom de Booy voor het weekblad de Spiegel
Woensdag 22 augustus 1962. Vertrek Schiphol 11.00 a.m. Vlucht KL 331 Amsterdam-Génève, met twee passagiers, die door zullen vliegen met Air India naar New Delhi. Een nogal nuchter begin van een dagboek van een expeditie, maar zijn dit niet de woorden waarnaar Egeler en ik reikhalzend hebben uitgekeken vanaf onze kinderjaren? Het is het daadwerkelijke begin van een tocht, of beter gezegd ondernemen, die zo'n 12 jaar voorbereiding heeft gevraagd. Al spoedig boven de laaghangende wolken, die het groene, natte, maar toch zo dierbare Holland bedekten. De laatste banden waren echter verbroken. Een gevoel van ontspanning. Na het moeilijke afscheid van onze lieve vrouwen en kinderen, het einde van de voorbereidingsfase, het einde dus van eindeloze telefoontjes, brieven, geldzorgen, en andere spanningstoestanden. Het was een beetje het gevoel dat je hebt na een zwaar examen. Er moest dus wat op gedronken worden, en wat konden we beter doen, dan de goede Hollandse oude klare te laten serveren door een bijzonder aardige en hartelijke stewardess? Het leven in een vliegtuig in deze tijd gaat gewoon te snel, het is met je gedachten nauwelijks te volgen. Voordat we het ons goed en wel realiseerden, waren we in Zürich geland. Stralend weer, heerlijke berglucht. Van Zürich naar Génève. Het trainingsgebied voor de Himalaya was aan onze linkerkant te zien: Berner Oberland en Wallis. Elke berg en route was goed te herkennen. Kreten van Egeler en mijzelf, zoals: "kijk daar eens, dat graatje of wandje!", volgen elkaar in snel tempo op. Ook het Mont Blanc gebied was zeer goed te zien. In Génève gekomen stond de slanke vogel van de Air India al klaar. Het bleek tot onze opluchting, dat het vooruit verzonden expeditiemateriaal al naar New Delhi was doorgestuurd. 14.45 uur take off naar New Delhi. Met een enorme kracht verhief zich de machine. In een aantal luttele minuten vlogen we over de top van de Mont Blanc. Het leken speelgoed bergjes. Waren dat nu die door ons gevreesde bergen, waar we zo dikwijls met Lionel Terray bange uurtjes hadden doorgemaakt in de een of andere noordwand? Alles is dus relatief en het hangt er maar van af vanuit welke hoek je het bekijkt. In een steenharde noordwand, waar je je met moeite staande kunt houden, of vanuit een heerlijke luie stoel in een jetplane op 7000 m. met een heerlijk maal voor je. Voordat we het goed en wel door hadden, zaten we op de vlieghoogte van 12.000 km boven de machtige cumuluswolken, 3000 m hoger dan de hoogste berg ter aarde. Zo vlogen we dus richting India. Een snel vallende avond, met typische zeer scherpe kleuren en diep rode en purperen tinten. In het donker een landing te Beiroet. 45 minuten later gaan we al weer op weg naar New Delhi.
Donderdag 23 augustus 1962. Door de loudspeaker klonken de volgende woorden: "Flying time to Delhi, distance of 4000 km, will be covered in 5 hours time at an altitude of 37.000 feet". Zoiets is in de moderne tijd ook niet meer iets om bij stil te staan men aanvaardt het als iets gewoons. Na een souper nog wat lezen, daarna wat slapen en de loudspeaker annonceert al weer:

"in a few moments we will land at Palam Airport New Delhi". Weer even later lopen we in een volmaakt Oosterse wereld. Vrouwen in prachtige sari, mannen in het wit, etc. Opgewacht door de heer Jongejans, ambassade secretaris, die wel heel vroeg uit de veren moest komen, om ons af te halen. Na enkele tijdrovende douaneformaliteiten reden we naar New Delhi. Voor Egeler was het wel een vreemde sensatie. Voor het eerst in het Oosten. Het oostelijkste punt dat hij tot nu toe had bereisd was Wenen geweest. Al zijn reizen waren altijd in westelijke richting geweest. Het was frappant om te zien hoe deze Oosterse sfeer als een bom insloeg, d.w.z. in de goede zin. Alles was nieuw. De klederdracht, de gewoontes en bovenal de alles doordringende Oosterse sfeer. De betovering had ons al direct te pakken. We konden vandaag al volop genieten, doordat de heer Jongejans ons Delhi heeft rondgereden. We hadden vandaag geen zaken te regelen, aangezien het weer een feestdag was nl. het Kerstmis van de Hindoes, te weten de geboorte van Lord Krishna, het Janamasthami feest. Het kan gewoon niet missen; of het nu in Peru is of in India: altijd bij aankomst tijdens onze expedities blijkt het een feestdag te zijn. Tijdens mijn voorbereidingstocht in April is me dat ook al gebeurd. Er zijn vele godsdiensten in dit land en alle feestdagen worden door iedereen gevierd. Zo was het dus mogelijk in een Hindoeland, dat op Goede Vrijdag alles gesloten was toen ik de voorjaar in India aankwam. We maakten van de nood een deugd en hebben zo geprofiteerd om te gaan sight-seeing- De temperatuur loog er niet om: 35 graden celcius. Gelukkig betrekkelijk droge warmte. We logeerden in het huis van de Nederlandse Ambassadeur Jhr Mr. G. Beelaerts van Blokland. Helaas was hij voor een zakenreis naar Nederland, terwijl zijn vrouw in de bergen met vakantie was. Na een siesta New Delhi bezocht: de winkelstraat van Janpathroad (onze Kalverstraat, alleen wel heel wat verschillen). Morgen hopen wij foto's te maken om te laten zien hoe hier b.v. een schoenen- of een kruidenierswinkel er uit ziet. Zo liep onze eerste dag in India ten einde en na een bezoek aan een Hollandse familie, de heer en mevrouw Verdonk, doken we in ons bed en vielen in een diepe, droomloze slaap.

Vrijdag 24 augustus 1962. Om 8 uur reveille. Om 10 uur naar de Ambassade van Nepal in New Delhi. Visa gekregen, maar we moesten er alleen vooruit betalen. 10 Rs. Per visa! Ik vond het nogal een afzetterij. We moeten al royalties betalen en ik weet niet hoeveel invoerrechten op eten, voedingsmiddelen, en nu dus ook al op mensen. Ik probeerde nog even om er een gratis visum van te maken, maar geen resultaat. Ze hadden zojuist geschreven instructies hierover van de regering in Kathmandu ontvangen. Daarna naar de stad gereden om onze reisbiljetten te laten overschrijven en een bezoek afgelegd bij de Franse Ambassade om het visum voor Lionel Terray te regelen. Na het middageten een telefoongesprek aangevraagd naar Bombay. Na twee uur wachten kregen we onze Consul-Generaal de Heer van der Gaag aan de lijn. Hij had alleen maar goede berichten. De 6 ton bagage was gisteren, verdeeld over twee 5-tonners, vertrokken van Bombay naar Raxaul. Onze Consul-Generaal verwachtte dat de trucks 29 augustus in Raxaul (de Nepalees-Indische grens) zouden arriveren. Alle douaneformaliteiten in Bombay zijn dus vervuld. Wel waren er nog enige moeilijkheden geweest. Op de kade van Bombay zijn de sloten van de liftvans doorgezaagd, maar na een zorgvuldige controle bleek er gelukkig niets te zijn gestolen. Nu maar hopen dat alles veilig aan de grens arriveert. De Heer van der Gaag had met de chauffeurs afgesproken, dat ze elke dag een telegram zouden sturen met de laatste berichten. Wat een organisatie van onze Consul-Generaal! Indien een van de trucks zou blijven steken, of pech zou hebben, is het mogelijk dat een truck beide liftvans transporteert. s Avonds tegen negen uur kwamen we weer in Delhi terug. Moe en vies, maar voldaan over een welbestede dag in India, of zoals Egeler het tegen de butler van de Ambassade uitdrukte Only two day's in India, but I am already in love with India. Het is moeilijk op te noemen wat het meeste frappeert. De kleuren van de klederdrachten, de prachtige gebouwen, de olifanten, de kamelen of de apen, de monniken in typische gewaden, de avondstemming, de fraaie kleuren van de lucht bij de ondergaande zon of de speciale luchtjes, om maar enkele dingen op te noemen. Het is misschien niets van dit alles, doch de meest doordringende, opvallende, de betoverende sfeer. Morgen dus "grand depart pour Kathmandu!"

Zondag 26 augustus 1962. (Dit wordt op geschreven Woensdagavond 29 augustus 1962) 's-Ochtends voor dag en dauw naar het vliegveld Safdarjung. Nauwelijks aangekomen, of een slordig geklede Indiër kwam ons vertellen, dat er geen vlucht zou zijn. van Delhi naar Kathmandu vanwege slechte weersomstandigheden. Terug naar het huis. van de Ambassade. Of het kwam door deze tegenslag, of door het vermoeiende warme klimaat) maar we hebben de verdere dag vrijwel slapende doorgebracht, met het vooruitzicht dat er de volgende dag weer een vlucht zou zijn 's Avonds gegeten bij de familie Verdonck. Op weg er heen door de slumps van New Delhi. Dit is met geen pen te beschrijven. Wat hebben wij het toch goed in ons Vaderlandje. Nog de crematieplaats bezichtigd. Zeer hygiënisch. Het lijk wordt enkele uren na de dood tussen een houtstapel gelegd, het geheel overgoten met olie. Hetgeen er nog overblijft, zagen we nog wat na smeulen. Vooral het hoofd is een goede reclame voor Westerveld. Na een gezellige avond hebben we van de Heer Verdonck twee flessen Bols meegekregen voor de goede afloop van de expeditie.

Maandag 27 augustus 1962. Nu gaan we eindelijk weg uit Delhi, alleen is het nog niet zeker of we in Kathmandu zullen kunnen landen. Alle bagage is gelukkig medegenomen door toedoen van de Heer Jongejans. Na drie uur vliegen geland in Patra . Na een uur wachten gaan we weg naar Kathmandu, maar na een aantal pogingen is er geen kans om een opening in de wolken te vinden voor de landing in Kathmandu. Terug in Patna werd ons de keus gelaten of naar Delhi terug te gaan met een vliegtuig of te blijven overnachten. Na eindeloze besluitloosheid van de groep viel de beslissing om met zijn allen te blijven in Patna om hier onze kans af te wachten voor een vliegtuig naar Kathmandu. We werden ondergebracht in Hotel Republic, gelukkig airconditioned:alleen kost een biertje 4 Rs. 50 (= f 3.20) .En dan te bedenken dat miljoenen Indiërs niet meer dan 1 Roepie per dag verdienen (=0,75) .

Dinsdag 28 augustus 1962. Voor Egeler een heel beroerde nacht, die hem leng zal heugen! Zware diarree!. 's Ochtends heb ik gebeld met onze Consul.Generaal in Bombay om te horen over de vorderingen van onze truck met de bagage. Ze bleken op 4 dagreizen van Patna te zijn. Niet zo gek. De grote moeilijkheden komen pas tussen Patna en Raxaul (de Indisch-Nepalese grens) vanwege zeer zware overstromingen in het stroomgebied van de Ganges. Ik heb de politiepost de nummers van de truck-Nepalesen met de mededeling dat ze de trucks moeten aanhouden en de chef verwijzen naar de directeur van ons hotel, die goed met de situatie van de wegen op de hoogte is zodat er een kans meer bestaat dat we het zullen rooien. De overstroming hadden we de vorige dag vanuit het vliegtuig heel goed gezien. Verschrikkelijk ... Zo ver als je kon zien, stond alles onder water. Om 11.30 uur naar het vliegveld om naar Kathmandu te vliegen. Gelukkig was er plaats, alleen niet voor onze extra bagage. Egeler sleepte zich met moeite voorwaarts en had tijdens mijn rit naar het politiebureau met de moed. der wanhoop alles gepakt. Gelukkig gaan we om 2 uur richting Kathmandu. Na een spannende vlucht:; (voor mijn gevoel rakelings over de toppen van de eerste belangrijke keten tussen de Ganges en de vallei van Kathmandu - de Mambarat Lekh geheten) veilig geland in Kathmandu, waar we werden opgewacht door Sirdar Wongdhi en onze kok Dannu. Ze waren·dolblij om·te zien. Ze wachtten al 2 dagen voor niets op ons De reis van Darjeeling was goed gelopen. Wongdhi bracht de groeten over van Tensing Norkey uit Darjeeling. De sherpa's hadden de tent opgeslagen vlak bij het vliegveld. Sommige van de 6 sherpa's waren 10 dagen lopend onderweg geweest. Ze hadden slecht nieuws over de weg naar Pokhara. De brug over de Trisuli was weggeslagen. Ze zouden echter proberen met touwen er overheen te komen als ze naar Pokhara zullen lopen. Geweldige kerels zijn die sherpa's. Ze staan voor niets. Met een taxi naar het Royal Hotel. Heerlijk om weer in dit wonderschone oord terug te zijn. Het is helaas veel te laat om veel te regelen. Wel oude bekenden teruggezien.

Woensdag 29 augustus 1962. Egeler met Wongdhi boodschappen gedaan Voor *f* 3000,- aan petroleum, rijst, vruchten op sap, eten gekocht.. Helaas heb ik er niet bij kunnen zijn om Egeler tussen 6 kleine sherpa's door Kathmandu te zien lopen. Ik moest naar de Singhar Durbar voor de regeling van permissie, douane, etc. Gedeeltelijk succes. Morgen terugkomen was het

wachtwoord weer. Wel goed nieuws wat betreft de douanerechten. Niet meer dan 10% invoerrechten voor expedities. Dat scheelt ons gelukkig heel veel geld. Het mag wel weer eens, een financieel voordeeltje na alle stroppen. 's Middags alle financiële regelingen met onze Sirdar Sherpa Wongdhi getroffen. Aangezien het nog wel even zal duren voordat alle bagage hier in Kathmandu zal zijn en het daarna nog zeker 10 dagen zal duren voordat de 100 dragers in Pokhara zullen arriveren, hebben we besloten om de deelnemers een week later te laten vertrekken uit Nederland. Het zal een bittere pil voor ze zijn, want als je je zo vast op iets hebt; ingesteld, valt het niet mee om nog een week te wachten. Hopelijk komt ons telegram op tijd, want het kan er soms behoorlijk lang over doen.

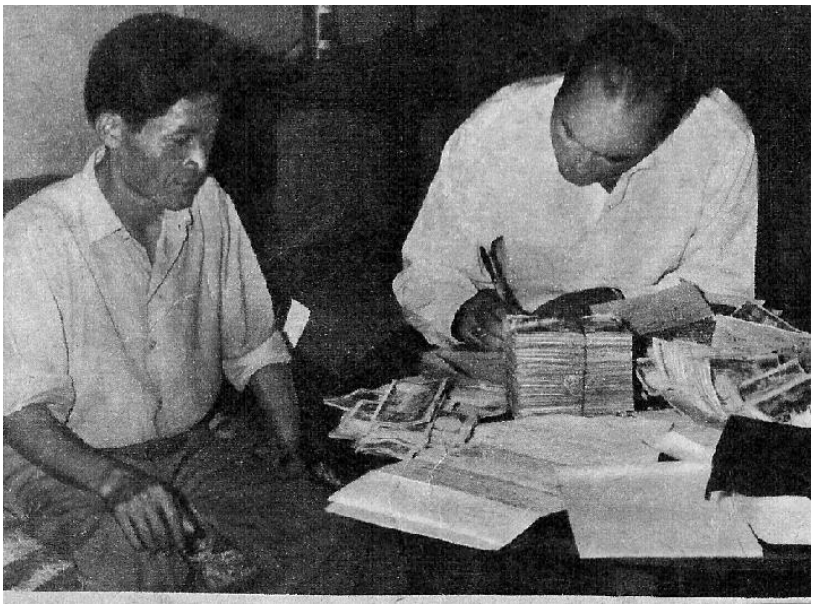
Donderdag 30 augustus 1962. Weer een dag vol met besprekingen in het Gouvernementsgebouw. Van het kastje naar de muur gestuurd. s- Middags naar het vliegveld om te zien of het materiaal met het vliegtuig al was aangekomen. He1aas geen succes. Te veel passagiers, dus geen vracht. Vlak bij het vliegveld hadden de sherpa's een kampplaats gemaakt. De kok Dannu heeft meteen voor thee voor de Sahibs gezorgd. Onze 6 sherpa's: heten als volgt: Sirdar Wongdhi (1eider), Mimgma Tsering, Dannu (kok), Sona, Ang Pharba, Dorjee. Bijzonder vriendelijke mensen. In. het vliegveldrestaurant hebben we de contracten gemaakt. Alleen de leider Wongdhi kan ondertekenen, terwijl de anderen een vingerafdruk op het contract zetten. 's Avonds geen nieuws te melden.

Vrijdag 31 augustus 1962 . Vroeg reveille en 7 uur vertrokken per jeep naar Raxual om te trachten contact te zoeken met de trucks met ons expeditie materiaal. Egeler helaas niet in conditie om mee te gaan Na enkele moedige pogingen om op te staan teruggekomen in bed met zware diarree, misselijkheid, etc. Het belangrijkste was dus om zo snel mogelijk contact te zoeken. Dus ben ik met Sirdar Wongdhi, Dannu en Mimgma Tsering op pad gegaan. Bij de eerste controlepost buiten Kathmandu moeilijkheden ondervonden met de politie. Geen permissie voor de jeep om door te rijden. Terug naar Kathmandu om vergunning te halen. Ik ben echter met Dannu en Tsering lopend verder gegaan om van de gelegenheid te profiteren om geologie te doen. Na 4 uur lopen kwam de jeep ons achterop, alleen met de nogal onverwachte mededeling dat ik terug moest naar de controlepost om mijn paspoort te laten afstempelen. Ik heb tegen de chauffeur gezegd dat hij mijn paspoortgegevens maar moest brengen, want dat ik er niet over dacht om terug te gaan. Zo liepen we dus maar weer verder. Na 2 uur lopen kwam eindelijk de jeep, alleen tot aller verbazing met een man van de controlepost. Hij zou en moest mijn gegevens persoonlijk hebben. Zo bang is hij dus voor zijn superieuren om mij zo maar doorgelaten te hebben zonder controle. Hij moest alleen maar zien hoe hij terug zou komen. Toen begon de tocht pas werkelijk. Inmiddels was het al 3 uur 's middags. Snel doorgereden langs zeer smalle, zeer gevaarlijke bergwegen, over 2 passen en in het donker aangekomen in een klein plaatsje Bhaise. Het stond er vol met trucks. De weg was enkele kilometers verder volkomen geblokkeerd sinds vanmiddag.

De verongelukte vrachtauto in het ravijn

Overnachten in een uiterst primitief hotel. Typisch om te merken hoe gewoon iedereen het vond dat de weg was geblokkeerd. Nog vergeten te vermelden dat we onderweg een met olievaten geladen truck 40 meter onder de weg in hst struweel zagen liggen. 3 uur geleden gebeurd: zei men vol trots en 4 zwaar gewonden. Geslapen op de kleilemen grond zonder matras of iets van dien aard, tezamen in een vertrek met 40 wandelaars. Mannen die vanuit Nepal naar India trekken (te voet) om werk te zoeken. Hun bagage bestaat uit een laken en een parapluie. Op blote voeten lopen ze misschien een maand om ergens werk te vinden meestal in Assam. Nachts om 4 uur vertrokken ze weer. De kinderen. van de hoteleigenaar sliepen op de lemen grond op een jutezak en als deken eveneens een jutezak. Verder niets! De kinderen in Holland moesten dat eens zien dan zouden ze weten hoe verwend ze eigenlijk zijn.
Zaterdag 1 september 1962. Om 7 uur vertrokken. Na 2 km. bij de plaats waar de weg was geblokkeerd. De ravage was ontzettend. Een gedeelte van een berg was naar beneden gekomen en had niet alleen de weg volkomen bedekt, maar ook de rivier afgedamd, zodat er een klein meer ontstond. Dank zij het werk van een bulldozer is het gelukt om de weg in een halve dag vrij te maken. Er was vlak voor de bergstorting nog een konvooi van 32 vrachtauto's langs gekomen!! Doorgereden naar Birganj. Vlak bij de Indiase grens. Wonderlijke toegang van het bergland via jungle naar de rijstvelden van de Gangesvlakte. In Birganj met ponywagen naar Raxaul op Indiaas gebied. Gelukkig erin geslaagd om de douane te pakken te krijgen. Alles o.k als de bagage arriveert, maar dat is het probleem no. 1. Sirdar Wongdhi en Tsering gestuurd naar Patna om te trachten het verdere transport te regelen. Door de zware overstromingen is het alleen maar mogelijk om de bagage via trein te sturen naar Raxaul. Met jeep, al geologie doende, naar Bhaise. Dannu de kok zorgde uitstekend voor mij. Geslapen op de zelfde plaats als vorige nacht.
Zondag 2 september 1962. 6 uur vertrokken naar Kathmandu. 6 Mijl voor Kathmandu een zware bergstorting die de weg compleet blokkeerde. Geen mogelijkheid om er door te komen. Dan maar weer lopen! 's Avonds laat in Kathmandu. Egaler weer geheel hersteld. Veel geregeld met bagage, die per vliegtuig was aangekomen.
Maandag 3 september 1962
Programma opgesteld voor de volgende dagen. Eindeloze bezoekjes gebracht aan belangrijke autoriteiten in de Singha Durbar. 's Middags kwam Wongdhi al weer terug uit Patna. Resultaat: contact gekregen met truckdrivers.

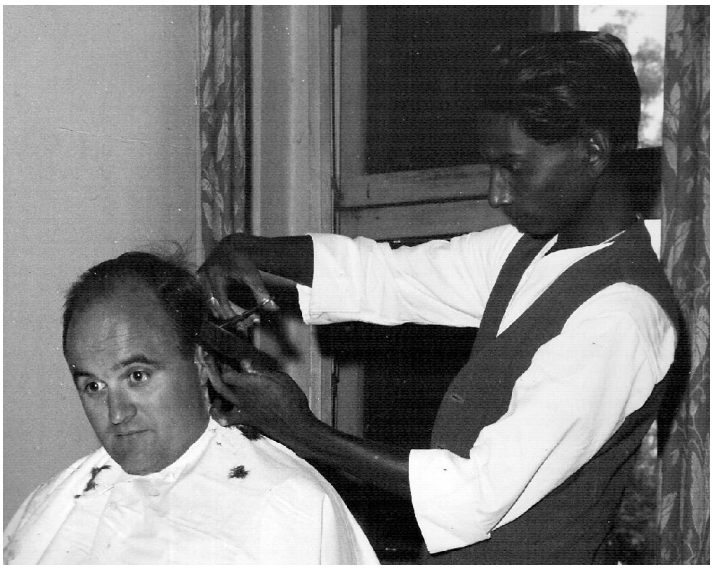
Sirdar Wongdhi wordt Nepalese roepies uitbetaald om daarmee de sherpa's en de dragers te kunnen uitbetalen

Grote moeilijkheden met een plaats te krijgen op de goederentrein. Het is zou nog wel een week kunnen duren voordat de bagage in Kathmandu zou arriveren. Zware tegenslag , maar van de

nood een deugd maken. Besloten om vast naar Pokhara te gaan. Donderdag met 2 sherpa's te beginnen met geologisch werk. Weer terugkomen na enkele dagen om de komst van de bagage zowel als van de overige deelnemers af te wachten.

Dinsdag 4 september 1962

Eindeloos wachten in de Singha Durbar om belangrijke documenten los te krijgen. Egeler inkopen gedaan met de drager. Rijst, meel, suiker, etc. 's Middags zware besprekingen op het vliegveld met de douane. Ze hebben hier eindeloos de tijd en je moet je werkelijk beheersen om niet boos te worden. Ze zijn welwillend, maar ongelooflijk langzaam. Alle papieren zijn nu voor elkaar. Het begint er nu werkelijk op te lijken en het grote spel gaat beginnen.

De hoog nodige haircut door de Nepalese kapper in Kathmandu

Woensdag 5 september 1962

Weer een dag van onderhandelen, bezoekjes brengen aan de gevreesde Singha Durbar. Vanochtend naar Central Custom Office. Niemand verstond Engels, dan voel je je wel opgelaten.. 's Middags eindeloze onderhandelingen met de Himalayan Society over de prijs van de coolies. Gelukkig tot een redelijke oplossing gekomen. Bagages geregeld voor onze tocht morgen naar Pokhara. Egeler en ik gaan met Dannu en Dorjee al vast naar het expeditiegebied om geologisch onderzoek te verrichten. We komen de elfde weer terug om dan alles voor de grote tocht te regelen. De twaalfde gaan 100 coolies van Kathmandu met een kleine 2 ton op stap naar het expeditiegebied. Duur 8 dagen.

Donderdag 6 september 1962

In alle vroegte naar het vliegveld om met onze twee dragers Dannu en Dorjee naar Pokhara te vliegen, voor het maken van een geologische verkenning. Het was maar een 35 minuten te vliegen en dan te bedenken dat onze coolies via land er ruim acht dagen over zullen doen. Bij aankomst te Pokhara wat het helaas geen goed weer , zodat de achtduizender niet te zien waren. 's Middags brachten we een bezoek aan het Engelse hospitaal waarvoor we medicijnen hadden meegenomen tegen de bestrijding van lepra (deze medicijnen zijn verboden om in te voeren in India). Hun reactie was ontroerend: To good to be true (Te goed om waar te zijn). Tijdens onze wandeling kwam opeens de Machapuchare eruit Oneindig hoog leek de berg. Egeler had. ik nog zo voorbereid dat de bergen hoger zouden zij dan hij dacht, maar ik bleek daar onvoldoende in gelaagd te zijn, want hij viel van de ene verbazing in de andere. Onze sherpa's hadden 's avonds een uitstekend maal toebereid. Onze kok Dannu is een wondermens. Nauwelijks zijn we ergens aangekomen of hij pakt een kip bij zijn vel en stopt hem in de pan, koopt vruchten, of duikt in een huisje, grijpt de pan met kokend water van het vuur en maakt ogenblikkelijk thee voor de sahibs.

Basiskamp in Pokhara

Vrijdag 7 september 1962 Nog steeds slecht weer. Laaghangende wolken. De ochtend besteed met het huren van een kamer voor het opbergen van ons materiaal. Voor f 20,- per maand hebben we een prachtige kamer gehuurd. Tegen de middag toen het weer beter werd, zijn we op pad gegaan. De sherpa's hadden 2 coolies gehuurd voor f 4,- per dag per man om de zware vracht te dragen. Het werd een warme tocht. Pokhara ligt slechtst op 800 meter zodat de temperatuur bijzonder hoog is. Geweldig zwetend sjokten we de bergen op Het luie zweet moest er eerst vanaf. Tegen de avond vonden we ene klein leegstaand huis om te overnachten. Het was prachtig gelegen op de terrassen langs de rivier Seti. temidden van de rijstvelden. Het is verbazingwekkend hoe de Nepalezen alle mogelijke grond verbouwd hebben. Men kan het zo gek niet bedenken of er zijn wel terrasjes aangelegd voor de verbouw van rijst of een soort gerst . Zacht groene tinten van de rijstvelden strelen het oog . Het landschap is daardoor niet eens ruw, maar geeft zelfs een dromerige stemming. Opvallend zijn verder de schitterende boomgroepen, zeer harmonieus van vorm.

Zaterdag 8 september 1962. Het is de goede maar nogal vermoeiende gewoonte van onze kok om, ons bij het eerste ochtendlicht thee op bed te brengen terwijl dan een half uur daarna zeer uitgebreid ontbijt volgt bestaande uit, pap, omelet, gebakken aardappelen en weer thee. Tegen 7 uur vertrekken we dan. De tocht ging door een zijdal van de Seti en aan het eind ervan een steile klim tot een bergkam, waar een kleiner dorpje: (Kastri ??) was gelegen met een teashop. Dit zijn hele belangrijke pleisterplaatsen waar je voor heel weinig geld zoveel glazen thee krijger als je maar wilt. Dit is uiterst belangrijk aangezien er nergens cafés zijn met bier, limonade of iets dergelijks. Gewoon water kun je niet drinken aangezien dit erg gevaarlijk:is in verband met de dysenterie. Vrijwel al het:niet gekookte water is sterk besmet. Als je dus zo ontzettend. transpireert moet jij steeds de waterhuishouding op peil houden met talloze glazen thee. Tegen de middag kwamen we een aantal coolies achterop, die gemiddelde vrachten droegen van 60 kilo!! Met heel eenvoudige draagmiddelen en een stuk touw dat om het hoofd wordt gedragen. We hebben een vracht proberen te dragen. We waggelden weg, onder grote hilariteit van de dragers. Het is een kwestie van balans. Het verwonderlijke is wel dat deze mensen zelf lichter zijn dan de vracht die zij dragen. Verder gaan ze blootsvoets. De tocht gaat van Pokhara. naar Tukucha een afstand van plm. 100 km waartussen waartussen twee passen moeten worden genomen van plm:

2500-3000 m. Ze gaan door regen en wind. Geen deken, geen schoon goed, etc. Hun verdiensten zijn niet groter dan f 2,- per dag. Tegen een uur of vier bereikten we een goede kampeerplaats. We hadden veel bekijks van de bevolking. Toen we goed en wel in de tent lagen hoorden we een geweldige klap. Het bleek een steen te zijn, die door kwajongens van een zeker 50 meter hoger gelegen punt van de helling op onze tent was gegooid. De sherpa's hebben nog geprobeerd. om de belhamels te pakken te krijgen. We zagen tot onze grote verbazing, dat onze trouwe Dorjee zijn slaapzak voor onze tentopening legde en erop ging slapen met een pickel naast zich. Alhoewel het 's nachts regende bleef hij voor onze tent waken.

Zondag 9 september 1962. De rondtocht werd weer voortgezet via de Madi Khola richting Rusma. Zeer steile bergpaadjes. Behoorlijk warm, maar gelukkig geen regen. De geologische onderzoekingen zijn naar behoren verricht, we hebben vele handstukken verzameld; we zijn al bij de 150!. We kregen nog een fraai gezicht op de Annapurna en de Machupuchare. Onwezenlijk die barre horde van de achtduizenden op nog geen 20 km verwijderd van een gebied waar de bananenbomen groeien en twee geologen al zwetend zich een weg banen door·jungleachtig terrein. Vier mijl voor Kusma hebben we kamp gemaakt.

Maandag 10 september 1962. Terugtocht naar Pokhara, alleen via een andere weg. Een flinke stijging van ongeveer 1000 tot 2500 m. Onderweg hebben we nog apen ontmoet, die hier rustig in het rond klauteren. Tegen de avond vlak voor Pokhara kamp gemaakt bij het 'Tibetaanse vluchtelingenkamp. In dit kamp zijn 450 Tibetaanse vluchtelingen ondergebracht, die door het Internationale Rode Kruis van eten worden voorzien. Wij hadden wel een vijftig van deze wonderlijke Tibetanen om onze tent. Hopelijk zijn de flash foto's goed geworden. Ze zijn uitermate vriendelijk en gastvrij.

Dinsdag 11 september. In alle vroegte opgebroken om op tijd te zijn. voor het vliegtuig dat ons terug zou brengen naar Pokhara. Het was zwaar bewolkt, zodat we nogal septisch waren gestemd over het binnenkomen. van het vliegtuig. Gelukkig konden we na een zestal uren wachten toch naar Kathmandu vertrekken. De twee sherpa's lieten we achter. Bij aankomst in Kathmandu bleek nog niets bekend. te zijn over het wel en wee van onze bagage. Niet zo best. De .tijd begint nu te dringen. Wongdhi had wel alles geregeld voor zijn vertrek morgen. Om half zes zullen morgen 100 coolies aantreden . De ·vrachten waren verdeeld. Per man gemiddeld niet meer dan18 kilo. Prognose is dat ze rond de 30e september in Pokhara. arriveren.

De Booy geeft nog de laatste instructies aan de sirdar Wongdhi vlak voor zijn vertrek met de dragers om ons expeditie materiaal van Kathmandu naar Pokhara te brengen

Woensdag 12 september 1962. Het was nauwelijks te geloven, maar daar waren ze dan. toch 100 coolies. Na veel heen en weer geschreeuw was het eindelijk zo ver dat ze gepakt en gezakt vertrokken. The army is on the move. Het was een indrukwekkend gezicht 100 coolies op een rij. We hadden het trotse gevoel dat het nu toch zo ver was. Vroeger hadden we zulke beelden immers in boeken en in films gezien bij andere Himalaya expedities. Tot nu toe was onze grootste dragerscolonne in de Andes niet meer dan een tiental geweest en nu 100! Om 7.45 uur vertrok de karavaan met Wongdhi en twee andere sherpa's als begeleiders Voor ons was er helaas niet veel anders te doen dan afwachten! Het moeilijkste werk tijdens de expeditie !

Coolies vertrekken uit Kathmandu op weg naar Pokhara

Donderdag 13 september. Naar de Singha Durbar. Helaas gesloten: vanwege het feest van Indra Jatra. Het is altijd wat met die religieuze feesten. Of we nu in Peru zijn of hier, steeds weer verlies van kostbare dagen door de talloze feesten. Toen langs het bureau dat het vrachtvervoer van onze bagage regelt. Er was nog steeds geen nieuws. Nog steeds niets in Raxual aangekomen en de 5e september had de vracht toch Barnara verlaten. De afstand is tijdens normale omstandigheden af te leggen in 12 uur met de trein. Nu is het al 8 dagen onderweg .Die arme sherpa Mimgma Tsering die nog maar steeds onze bagage op zijn moeizame weg vervolgt. De moed begint ons nu wel enigszins in de schoenen te zinken. De wetenschap dat morgen de 7 overige deelnemers aankomen, de 100 coolies al aan het lopen zijn de zes sherpa's die we in dienst hebben, alles hangt nu af van het tijdig arriveren van de vracht. We hebben uitgerekend dat wanneer het vandaag of morgen in Kathmandu aankomt, alles op zijn pootjes terecht zal komen. Enigszins gedeprimeerd liep ik slenterend naar het hotel terug, tot ik opeens opgeschrikt werd door een zwaar gesticulerende Nepalees, die mij in zeer gebrekkig Engels probeerde duidelijk te maken dat de bagage in Raxual was aangekomen. Dat was nog eens goed nieuws na de tegenslagen. In een looppas ben ik terug gegaan naar de transportfirma, het bleek inderdaad juist te zijn. Zonder verder tegenslag zou morgen de 14e arriveren, dus op dezelfde dag als de deelnemers. 's Middags hebben we het goede nieuws gevierd met een aantal hotelgasten, met het drinken van de goede Hollandse jenever, waarna we het enigszins moede hoofd te ruste legden ! Laat op de middag hebben we nog gekeken naar de living goddess die door de straten van Kathmandu werd gedragen. Een nogal primitief feest. Sfeervol waren alle kijkende mensen, de tempels etc.

Vrijdag 14 september 1962. Vandaag is dus de dag dat de deelnemers uit Nederland zullen arriveren, maar tot onze grote teleurstelling bleek op het vliegveld, dat het vliegtuig naar Patna

was uitgeweken. precies dezelfde situatie die ons is overkomen. Dan maar wee naar de Singa Durbar! Nu zijn we een een keer boos geworden en het hielp. We kregen opeens alle aangevraagde brieven en een toezegging van één in plaats van twee liaisonofficers. Het zijn wonderlijke mensen. je weet nooit hoe ze zullen reageren, maar ze zijn altijd van goede wille, alleen duurt het voor onze westerse mentaliteit tien keer te lang. Van de directeur van de douane een mannetje meegekregen om als begeleider te dienen bij de besprekingen in de central custom office waar de bagage zal worden ingeklaard. Er spreekt namelijk niemand engels, zodat een begeleider geen luxe is. Vanaf 12 uur tot 5 uur 's middags doorgebracht .met eindeloze besprekingen, telefoons. etc. en vooral het onderdrukken van mijn woede uitbarstingen en een zenuwcrisis. Ik zal de lezer van de Spiegel besparen wat er allemaal is voorgevallen in die vijf uur, maar ze leken eindeloos. Het eindresultaat is alleen belangrijk,alhoewel de goederen nog niet zij binnengekomen, heb ik aan de hand van de lijsten toch de invoerrechten mogen betalen, ze dachten namelijk dat ik de goederen exporteerde! Nauwelijks in het hotel terug,.kwam opeens Mimgma Tsering aanlopen met de begeleider van de trucks, Ramani. Dit was het teken dat de trucks met al onze bagage waren aangekomen. Het was me een reisje wel geweest; in een eindeloze woordenstroom vertelde Ramani hoe de reis van Bombay naar Kathmandu was verlopen; bepaald niet zonder ongevallen. Via zware bergstortingen, bruggen die half waren weggeslagen of vrijwel geheel onder water stonden, via moeilijke controleposten van de ene staat in de andere in India gekomen tot de grootste barrière , de geweldige overstromingen van de Ganges tussen Patna en de grens van India en Nepal. De trucks konden niet verder. De enige mogelijkheid was om de vrachten te vervoeren met de trein. Alleen waren de goederenwagens volgeboekt. Na eindeloze besprekingen toch een plaatsje geboekt voor 5 september. het duurde nog tot de twaalfde september voordat de vracht aan de grens van India en Nepal was gearriveerd. Tijdens het transport is nog geprobeerd door een onverlaat om de loodjes van de containers te verbreken. Gelukkig werd dit door een bewaker verijdeld. Indien dit toch zou zijn gebeurd, zou dat betekend hebben dat de bagage zeker een geruime tijd aan de grens zou zijn opgehouden, want dan had de douane immers alle kisten moeten controleren aan de hand van de lijsten of alles wel in orde is. Een expeditie hangt toch wel aan vele zijden draadjes Nu was de douane passering een affaire van enkele .minuten. De containers konden niet op de vrachtauto aangezien deze niet breed genoeg waren. De containers waren 7 voet en de vrachtauto's helaas 6 voet! De 72 kisten werden alle in vrachtauto's geladen, hoewel we anders hadden betaald, namelijk twee vrachtauto's. gecontracteerd. De vrachtauto was zwaar over beladen en tijdens het transport is een :van de belangrijkste kisten er afgevallen. nl de kist met de butagascylinders. De chauffeur merkte niets, maar gelukkig door mensen aan de kant gewaarschuwd. De kist was volkomen aan splinters gelukkig niet de inhoud. Na al deze belevenissen is de vracht dus veilig en wel bij ons hotel aangekomen. We konden onze ogen nauwelijks geloven dat nu alle materialen in Kathmandu waren gearriveerd. 's Avonds belde ik de directeur van de douane op met de vraag wat ik met de vracht moest doen voor de controle. Morgen zaterdag, is nl alles gesloten (de zondag voor de Nepalezen). Alleen de douane van het vliegveld zou open zijn. Ik vertelde hem dat de invoerrechte al waren. Hij zei me dat ik alles uit kon laden. Ik kon mijn oren niet geloven en vroeg hem nog eens of ik de vracht werkelijk kon uitladen en weer kreeg ik een bevestigend antwoord. Morgen zou blijken hoe verkeer hij mij heeft begrepen en met welke catastrofale gevolgen. Met een gerust hart gingen we dus slapen.

Zaterdag 15 september 1962. Meteen begonnen met uitladen van bagage. Ik kreeg na uitladen een rekening gepresenteerd van 1200 Rs Ic. Voor één truck. Dat namen we ·toch echt niet. Het heeft een ochtend van ruzie en onderhandelen gekost om ons voorstel van 900 Rs te laten aannemen door de transportonderneming. 's Middags nog eens naar het vliegveld gegaan om et kijken of de deelnemers nog met een ander vliegtuig waren gearriveerd. Geen succes. De dag verder doorgebracht met uitpakken en overpakken van materialen. Er was een expeditieleider die verzuchtte. Het beklimmen van een Himalaya top is eigenlijk :Packng and Unpacking.

Zondag 18 september 1962. Een tegelijk verheugende als dramatische dag. Een dag van

afwisseling: uren van grootste spanning. Blood sweat and tears. Het begon gelukkig goed, nl dat het vliegtuig van New Delhi een 7-tal opgewekte Nederlanders bracht. Eindelijk was het hun toch gelukt om Kathmandu te bereiken. Ze waren inderdaad vrijdag al met een vliegtuig van New Delhi naar Kathmandu onderweg geweest en niet verder gekomen dan Patna. Na lange aarzeling zijn ze 's avonds weer met het vliegtuig naar New Delhi teruggekeerd. Gelukkig hebben ze zaterdag (want er was pas zondag weer een vliegtuig naar Kathmandu) geprofiteerd om een van de zeven wereld wonderen te bekijken. De Taj Mahal! Grote indruk achtergelaten, vooral de Taj bij maanlicht had iedereen in verrukking gebracht. Vandaag is het gelukt om Kathmandu te bereiken. Alle in goede condities en zeer onder de indruk van alle zo snel op elkaar volgende belevenissen. Nog vergeten te vermelden dat Mimgma Tsering in alle vroegte met 9 coolies is vertrokken naar Pokhara via land met het butagas (dit mag niet per vliegtuig worden vervoerd). Hij zal proberen de 24ste in Pokhara te zijn, om dan tezamen met de op deze dag arriverende Lionel ons achteraan te komen, aannemende dat wij dan al met de 100 coolies vanuit Pokhara zijn vertrokken. Van het vliegveld met alle deelnemers naar de Singha Durbar om alle paspoorten te laten afstempelen en de laten voorzien met een visum voor Pokhara. Egeler heeft nog zwaar onderhandeld over de liaisonofficier . Ze hadden ons weer de man willen meegeven die zich enkele dagen geleden had aangeboden, maar die vrijwel geen woord engels verstaat dus uitermate 'useless' voor zijn taak. Egeler heeft gedaan gekregen met goede diplomatie dat ze deze man niet zouden meegeven. Laten we het beste hopen. Ik zou nog even langs de directeur van de douane gaan voor een. beleefdheidsvisite. Maar hier wachtte mij een totale verrassing, of beter gezegd een ware shock .De directeur van de douane zat te midden van een aantal mensen, waaronder de directeur van de transportonderneming, waar we de vorige dag ruzie mee hadden gemaakt. Hij was razend en sloeg met zijn vuisten op tafel, terwijl hij mij toe beet: Wat heeft U nu gedaan? U heeft mij vals voorgelicht door te zeggen dat alle bagage was gevisiteerd. U moet nu alle vrachten op een vrachtauto laden en ogenblikkelijk vervoeren naar het douanebureau! Dit stond dus gelijk met een totale catastrofe. Immers een deel der kisten was al uitgepakt en zelfs een gedeelte van de bagage uit Kathmandu verdwenen op de 9 ruggen van de coolies. Het bleek dat de directeur mij verkeerd had begrepen. Wel enigszins onbegrijpelijk, want als alles was gevisiteerd, was het toch niet nodig geweest om hem 's avonds op te bellen was en vooral mijn eerder genoemde argument woog gelukkig zeer zwaar. Tot mijn zeer grote opluchting verdween de vijandige stemming en maakte plaats voor de gunstige stemming die met zoveel moeite en tijd. de laatste weken was opgebouwd. Hij beloofde mij nu een mannetje te sturen van de douane naar het hotel om te zien of alles nog in orde was en klopte met de lijst. Dat was dat! Ik kreeg een mannetje mee om naar de douane te gaan met de zware opgave om een douaneofficier mee te troggelen, die onze bagage wel zou willen inspecteren. Weer moeilijke uurtjes. Na drie uur onderhandelen, alles volgens het oude recept, de toezegging gekregen dat iemand zou komen tegen vier uur in het: hotel. Zou het nog lukken om het vandaag klaar te krijgen, dat was de spannende vraag, die iedereen bezig hield, want morgen hadden we al gereserveerd op het vliegtuig en tevens het bagagetransport geregeld. Mijn zenuwen waren enigszins geschokt toen ik in het hotel aankwam. Na een uurtje rustig op bed te hebben gelegen, ging het wel weer. Gelukkig ter opwekking een groot aantal brieven van huis. Tegen half vijf arriveerden een aantal douaneambtenaren, die meteen begonnen met de visitatie van de bagage. Alle deelnemers begonnen mee te helpen met het openen van de kisten. Al gauw bleek dat het niet een vluchtige check up was, maar een zeer grondige visitatie. Elke kist werd open:gemaakt en tevens moesten de verschillende artikelen worden uitgelegd, waarvoor ze dienden. Tot ons geluk waren de eerste. kisten vrijwel nog niet uitgepakt en bestonden voor het grootste deel uit levensmiddelen. Het geduld. van een ieder werd in de navolgende uren danig op de proef gesteld. Het was wel goed dat nu iedereen eens zag hoe moeilijk alles hier gaat. De grote spanning was nu kist nr 39, 40,41 (in totaal waren er 72 kisten). De inhoud hiervan was niet meer te produceren, aangezien deze al met de dragers mee waren. Na enkele uren begonnen de controleurs tekenen van vermoeidheid. te tonen en begonnen kisten over te slaan en door een wonder ook de kisten 39 en 40!. Ze begonnen weer hun krachten:te te

herwinnen bij nr 45. Ook kist 71 werd. overgeslagen, terwijl de laatste week weer aan een grondige controle werd onderworpen. Tegen 9 uur was alles er door heen. Nu kwam echter nog een anderhalf uur van besprekingen tussen de inmiddels andere gearriveerde douanebeambten. Er werd overgerekend, de betaalde douanerechten etc.Met een eindeloos geduld. Als men echter vanuit hun standpunt bekijkt; dan is het wel bijzonder dat ze ons wilden helpen. Ik weet niet of je vele douane autoriteiten in de wereld zo gek krijgt om 's avonds na kantoortijd je nog te helpen. We wilden ze als dank nog sigaretten geven, maar dat accepteerden ze niet. Het was alleen maar om ons te helpen. We hebben ze wel uitgenodigd om een borrel te drinken. Dat hebben ze wel gedaan en hoe. Enkele ambtenaren verdwenen in lichterlijke staat. Het was dus gelukt. Nu begonnen we met het inpakken en dicht timmeren van de bagage om alles klaar te krijgen voor het transport per vliegtuig de volgende dag naar Pokhara. Tegen 1 uur ' s nachts was alles klaar.

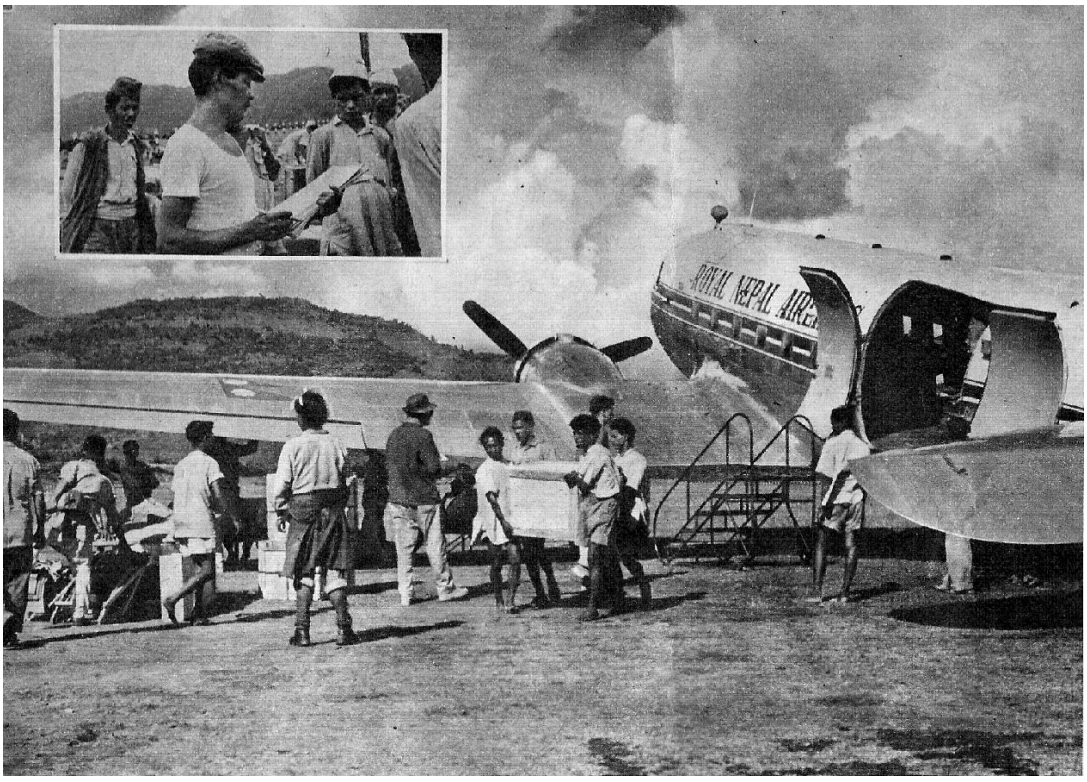
Maandag 17 september 1962. De grote dag van het vertrek. Na een zeer korte nachtrust werd begonnen met inladen van het materiaal in vrachtauto die alles naar het vliegtuig bracht. Tegen 10 uur waren we allen op het vliegveld. Het was niet om te geloven. Er werd een groepsfoto gemaakt.

De aankomst van een deel der deelnemers: Bodenhausen, Tammes en de drie broers van Lookeren Campagne op het vliegveld van Kathmandu

Tegen 11 uur vertrokken we richting Pokhara. 35 minuten later, na een nogal bonkerige landing arriveerden wij op het vliegveld te Pokhara. De bergen waren nog in de wolken. Tot ons geluk kwam even later een vrachtvliegtuig met al het materiaal. Er werd meteen begonnen met het maken van een basiskamp vlak naast het vliegveld. Net voor het donker zaten we prinsheerlijk in een grote basiskamptent. Dannu was al bezig met het bereiden van een heerlijk maal. De radio werd ingesteld op de uitzending van de Wereldomroep te beluisteren, want over enkele ogenblikken zou er een speciale berichtgeving voor ons worde uitgezonden om 7,40 p.m. dat is 15.10 p.m. Nederlandse tijd. Het was voor Egeler en mij wel een zeer ontroerende moment toen we daar zo allemaal bij elkaar zaten in de mess-tent en om tien voor acht de berichten uit Nederland. kristalhelder, haast zonder fading. We hoorden nieuws van mijn vrouw dat mijn brief

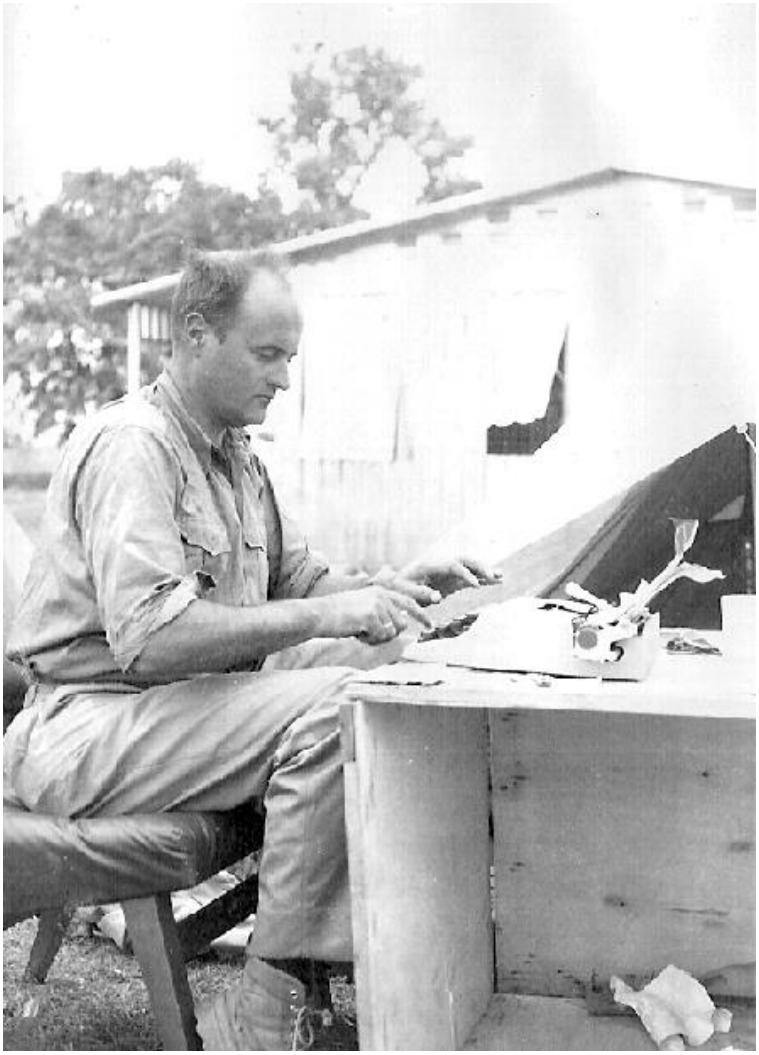
van 5 september was aangekomen, maar helaas nog niet mijn spiegelverhaal (22 augustus - 6 september), dan verder nieuws voor Egeler over zijn zoon. Verder alles goed in Nederland. Egeler heeft enkele ernstige woorden gericht tot de deelnemers om hun te wijzen op de verantwoordelijke taak die iedereen krijgt te vervullen. Het ging er in als koek. Na deze opwindende dag konden de deelnemers niet erg goed de slaap vatten. Het was nogal wat en we werden opgegeten door de muskieten.
Dinsdag 18 september 1962. Al vroeg begon het met pakken en inpakken. Alles moet worden voorbereid, taken verdeeld: Holger : technische apparatuur zoals bandrecorders, transmitters, Peter: film en foto-apparatuur, Paul: alle medische artikelen samen met André Tammes , die ook dienst doet als magazijnmeester, Herman Nijhuis: de wetenschappelijke geologische uirusting, Gerrit Schaar: de topgrafische apparaten, Kriel Bodenhausen: kampeermateriaal. Zo heeft ieder wat en daar ook verantwoordelijk voor. Alles loopt plezierig. Iedereen doet wat hem is opgedragen. Terwijl de vrolijke noot niet ontbreekt, want in het basiskamp Pokhara werd er ontzettend veel gelachen. Tegen de middag kwam er weer een vliegtuig met lading voor ons.

Gelukkig komt weer een vliegtuig met ons materiaal vanuit Kathmandu in Pokhara binnen.. Inzet: Wongdhi checkt de net gearriveerde bagage

Nu was alles binnen. In 2 dagen hadden we kleine 2 ton aan materiaal in laten vliegen. De rest van de dag werd gebruikt om alles uit te pakken. Iedereen was zeer onder de indruk van de geweldige natuur; alle bergen waren 's ochtends te zien. Onwezenlijk hoog. Zoals het bij iedereen gaat die voor het eerst in de Himalaya komt, de bergen zijn nog hoger dan men dacht, alhoewel de verwachtingen zeer hoog zijn gespannen.
Woensdag 19 september 1962. De dag begonnen met een wedloop om het vliegveld. Gewonnen door Holger op gevolgd een borstlengte door van Peter en op 100 meter Paul. Kriel kwam een enkele honderden meters daarna, maar had het toch gehaald, terwijl ik op "doktersadvies"maar een half rondje mocht maken. Paul heeft ons zowel voor als na de inspanning gewogen, trouwens de dag begint met de zeer nauwkeurige weging van de deelnemers. Er zijn grote teleurstellingen. Egeler woog nl 90 kilo, de Booy (zeer tot zijn opluchting) 80.8, Bodenhausen 72, Paul 78, Holger 72,Peter 73, Nijhuis 81, Tammes 88, en

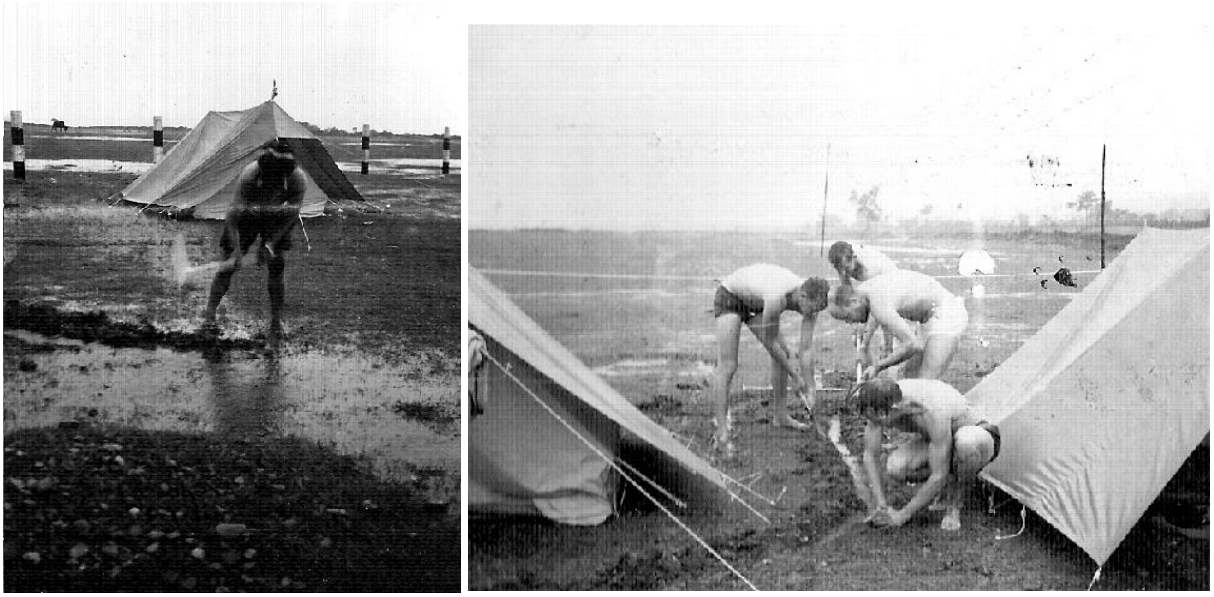
Schaar 79. Deze gewichten der deelnemers worden dagelijks genomen in verband met wetenschappelijke proefnemingen, waarover een andere keer zal worden verteld. Vandaag werd begonnen met het maken van 30 kilo vrachten voor de coolies die hopelijk overmorgen zullen arriveren. Dit blijkt nog ene zeer tijdrovend werk. Nauwkeurig wegen, max 30 kg dan beplakken met een waterdicht plastic linnen en catalogiseren. 's Middags zijn de doktoren naar het Engelse hospitaal gegaan en tevens onze tandarts, die al met spanning werd verwacht. In een uiterst primitief kamertje kon hij met zijn werk beginnen. Peter heeft het prima gedaan. 4 patiënten, 1 kies getrokken en 6 vullingen. In het middag vliegtuig was een zending brood en cake, afkomstig van de directeur van het hotel. Bijzonder aardig om hieraan te denken. Hij stuurde ook nog een fles gin die weinig tijd nodig had om de 9 dorstige kelen te voeden. Nadat deze fles op was, lieten we door Dannu nog wat plaatselijke drank kopen de zogenaamde Rakshi, zeer goed drinkbaar! In ieder geval is vannacht weer door de expeditieleden voortreffelijk geslapen.
Donderdag 20 september 1962. De gewone kampbezigheden. De verpakkingsindustrie draait op volle toeren. Peter kreeg nog een patiënt. Een abces, een doorgebroken verstandskies van een van de dragers. Het is nu 11.30. Ik sluit hiermee dit gedeelte van het dagboek af om mede te zenden aan het zo dadelijk binnenkomende vliegtuig.

De Booy schrift zijn dagboek voor het weekblad de Spiegel in het basiskamp bij het vliegveld van Pokhara

In de loop van de dag de vorige aflevering van het dagboek weggestuurd. De middag weer doorgebracht met pakken en uitpakken. Het begint nu wel op te schieten. Met. de hele groep gezwommen in het heerlijke bergmeertje bij Pokhara.'s Avonds is het weer enigszins veranderd;

sterk onweer en veel regen.
Vrijdag 21 september 1962_ Al spoedig na het ontbijt werden we geconfronteerd met een ware wolkbreuk die het gehele kamp onder water zette. Met man en macht werden irrigatiesystemen aangelegd om de grote watervloed te keren, maar gelukkig beschikt de expeditie over prima dijkbouwers. We hebben onder onze expeditieleden niet voor niets een Zaankanter· medegenomen, de heer Schaar. Ook de Tibetaan Tashit, die nu als definitief als hulp in de huishouding is aangenomen, doet geweldig zijn best. Na enkele uren slagen we erin het tentenkamp vrij te krijgen van water. Gelukkig geen schade Maar ik had er niet aan moeten denken als het 's nachts was gebeurd.

Het door een wolkbreuk ondergelopen basiskamp van Pokhara

De dag werd verder weer op de gebruikelijke wijze doorgebracht, tegen 5 uur was alles gepakt. We hadden gepakt de zgn. tuk 1*:* materiaal dat direct dient te worden opgevoerd naar Tukucha en tuk 2: vrachten die met een. tweede zending zullen worden medegegeven. Tegen half zes zag ik opeens sirdar Wongdhi met enkele sherpa's het kamp afkomen, aan het hoofd van de karavaan coolies. Hij werd met ware vreugdekreten begroet. Hij kwam als geroepen. Alle plichten waren voor ons in Pokhara gedaan en wat ons betreft konden we morgen vertrekken. Wongdhi had een zware tocht gehad. Veel regen en. nog wat onwillige dragers. In het geheel had hij er tien dagen over gelopen, ondanks het feit dat de dragers bepaald niet te zwaar waren beladen. De vooruitgang per dag is ook niet groot: gemiddeld niet meer dan 12-15 km.. Men moet echter bedenken, door nogal zwaar terrein, veel rivieren om de gevreesde Trisuli die nog enkele weken geleden een dorpje en een brug had meegesleurd Ongeveer halverwege de tocht is er een soort staking uitgebroken en heeft één van de raddraaiers de hoofdman van van de coolies bedreigd hem met zijn cookerie (een krom zwaard) aan stukjes te snijden. Wonder boven wonder zijn de vrachten redelijk overgekomen, nauwelijks beschadigd of nat. 's Avonds heeft Wongdhi nog onderhandeld met de hoofdman van de coolies die we in Pokhara gaan huren Er ontstonden grote moeilijkheden, want deze coolies willen 8 roepies per dag verdienen, terwijl in Kathmandu dragers slechts 5.60 Rs, krijgen, maar er wordt nu een regeling getroffen nl. dat de coolies van 8 Rs geen terugweg betaald krijgen, terwijl de 5.,60 Rs. coolies de helft van de dagen die ze er over doen om er terug te komen, betaald krijgen voor de terugweg. Dit komt vrijwel op het zelfde neer. Zo hopen we morgen te kunnen beschikken over de 100 coolies van Kathmandu en de ruim 50 coolies van Pokhara.
Zaterdag 22 september 1962. Het weer is helaas niet al te best, maar goed genoeg om het grote sein van vertrek te geven. Inderdaad. komen alle coolies opdagen. eerst worden de Kathmandu

coolies één voor één opgeladen. met per man van rond de 30-32 kg, daarbij te bedenken dat ze hun eigen spulletjes ook nog moeten meenemen, dat toch al gauw op een 5 kg neerkomt. Wat deze mensen in de komende dagen zullen presteren grenst aan het onwaarschijnlijke. Tegen 2 uur 's middags is de laatste coolie opgeladen en ligt het zo dierbare basiskamp Pokhara triest en verlaten Het is voor Egeler en mij wel. een heel speciaal gevoel om nu een klein legertje te zien marcheren. naar het droomgebied van onze kinderjaren. In het totaal is de bezetting van de Nederlandse expeditie als volgt: 9 Nederlanders, 6 sherpa's, 1 Tibetaan (Tashi),156 collies. Verder nog te bedenken dat de Sherpa Mimgma Tsering met 9 coolies nog onderweg is van Kathmandu naar Pokhara met al het butagas. Vandaag is het ook de dag dat Terray in Kathmandu zal aankomen en onze nieuwe sherpa Pinchoo. Tevens zal Terray in Kathmandu de liaisonofficier ontmoeten. Als men dus alles bij elkaar optelt komt men op 184 man! Al na enkele uren lopen werd bivak gemaakt en wel vlak naast het Tibetaanse kamp, waar Egeler en ik tijdens onze eerste toch ook al hadden overnacht. Alles liep op rolletjes. In minder dan geen tijd had onze trouwe kok Dannu weer een heerlijk maal klaar en stonden alle tenten prima opgesteld.
Zondag 23 september Uiterst langzaam klom de dragers karavaan omhoog naar het dorpje Taski. Het blijkt dat het verschil tussen de voorste drager en de laatste midden op de dag enkele uren bedraagt. De keten is nu eenmaal zo sterk als de zwakste schakel. Tegen het middaguur neem ik, om te proberen, een vracht over van een drager. (Het bleek later een vracht te zijn van tegen de 40 kilo).

Een theepauze tijdens onze eerste marsdag van Pokhara naar het expeditie gebied, vlnr. Herman Nijhuis, Gerrit Schaar, André Tammes, Holger van Lookeren Campagne, Kees Egeler (niet goed zichtbaar), Kriel Bodenhausen

Uitsluitend met als draagstel een band om het hoofd en om de last. De manier waarmee hier alle vrachten worden gedragen. Het valt me niet mee en na veel gehijg en gepuf kom ik toch in het kamp aan. Dit is gelegen op de eerste pashoogte. De doktoren hebben het dan al meteen druk met de polikliniek. Van alle kanten komen er mensen. De een met kiespijn, de ander met een. gemene hoest; of een. zweer en ga zo maar door. Onze tandarts Peter van Lookeren Campagne weet al meteen een tweetal kiezen bij een man van 70 jaar te trekken.
Maandag 24 september 1962. Eerst gaat de tocht steil omlaag tot de rivier Madi Khola. Nu volgt de grootste stijging van de hele tocht tot Tukucha. Van 1000 meter hoogte tot bijna 3000 meter hoogte. Om ons een beetje te trainen nemen Peter en Holger extra zware rugzakken tegen de 30 kilo en ik probeer het vandaag weer met een vracht van een drager van 35 kilo. Dit is, zoals

we wat later zullen zien, me duur komen te staan.: De weg was nog lastig Met de grootste moeite bracht ik de vracht tot:400 meter onder Ulleri. Tegen donker arriveer ik.

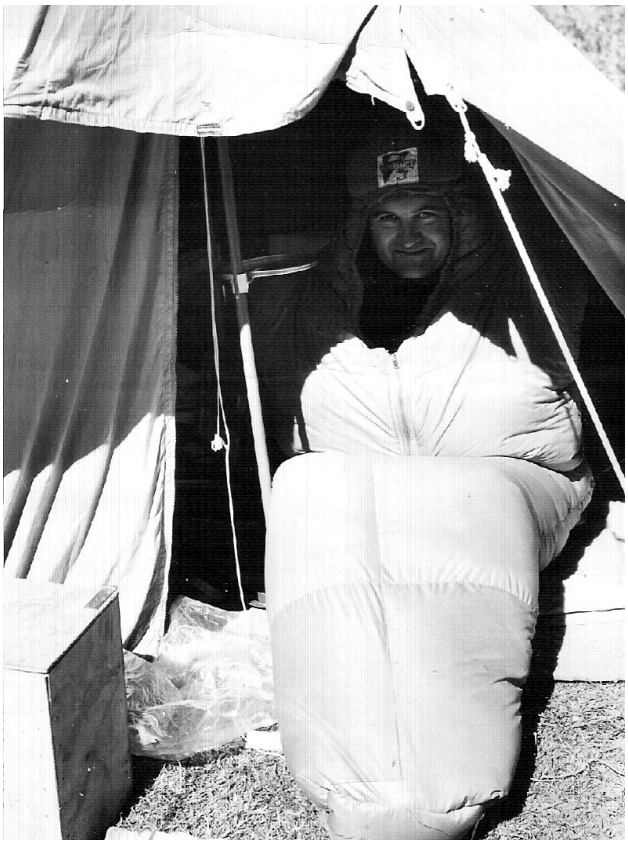
De Booy met zware last wat hem later duur komt te staan!

De anderen waren er allemaal al. De plaats van het kamp was niet ideaal, nl. om net geoogste maïsveldjes vol modder en resten van maïsstengels. De dragers waren nog lang niet allen binnen. Het begon opeens met geweldige kracht te regenen en de kampeerplaats veranderde in een complete chaos. Er stonden nog maar twee tenten en de kooktent. Het grootste deel der coolies moest nog binnenkomen en het was al stikdonker en het hoosde van de regen. Met veel moeite werd zoveel mogelijk van de reeds aanwezige vrachten bedekt met grondzeilen. Successievelijk kwamen de dragers binnendoorweekt, maar geen kik van ontevredenheid.

Mannelijke drager en vrouwelijke drager die onze lasten van 50 kilo op blote voeten torsen over berg en dal

Deze mensen nemen alles met een gelatenheid, waar men zich elke keer weer over verbaast. Wongdhi kwam pas tegen 7 uur aan. Hij had nl. nieuwe dragers moeten engageren, aangezien er een stel dragers uit Kathmandu niet verder wilde gaan. Toen het ergste voorbij was gingen we in de kooktent iets eten. Dannu had met bewonderenswaardige moed toch nog wat eten kunnen klaar maken. Tegen half acht probeerde ik de Wereldomroep uitzending te pakken te krijgen, maar wat ik ook probeerde geen succes en ·tegen vijf voor acht gaf ik de moed op. Onbegrijpelijk, want vorige maal hadden we het zo prachtig gehad. Hopelijk zullen ze de belangrijke berichten de volgende week voor ons herhalen. Er waren inmiddels in totaal drie tenten opgezet; dus voor elke tent 3 sahibs. Het werd een nacht met veel regen en ongemak.
Dinsdag 25 september 1962 Gelukkig iets beter weer. Al vroeg kwamen vanuit alle richtingen de dragers weer om hun vrachten op te halen. Er moest een stijging gemaakt; worden van een kleine 1000 meter. Tijdens de nacht voelde ik me al niet zo lekker en ik had 's ochtends enige verhoging. De klim tot de pashoogte is voor mij een ware martelgang geworden. Ik kon zelfs met moeite langzaam de dragers bijhouden. Ik begon toch flink koortsig te worden en. verloor mijn stem. Nauwelijks zuurstof genoeg om stapje voor stapje omhoog ·te gaan. Elk kwartier moest ik een half uur uitrusten. Gelukkig kwam Wongdhi me als laatste nog achter op en heeft de anderen gewaarschuwd. Paul is me met enkele opwekkende pillen en wat rakshi (een alcoholische drank) tegemoet gegaan. Dankzij deze steun ben ik op pashoogte gekomen. Tijdens mijn uitrustperiodes aan de kant van de weg hadden vele bloedzuigers een weg gebaand naar mijn huid, zodat ik er werkelijk·onder zat. Na een uur afdaling kwamen Paul en ik in het kamp aan.

De Booy dood ziek in zijn tent

Volgens Egeler zag ik groen en geel. Ik werd gauw in de tent gestopt. De temperatuur bleek er ook niet om. te liegen: 40.3 graden:Tammes heeft me nog onderzocht; en adviseerde om er zo warm mogelijk onder te kruipen Het werd niet alleen een zware nacht voor mij, maar ook voor de anderen, want er brak een zware storm los, die heel wat tentharingen·er uit trok en tentzeilen deed flapperen,zodat vele uurtjes aan herstelwerkzaamheden werden zoek gebracht.

Woensdag 26 september 1962. Nu begon de afdaling tot de kali Gandaki, de rivier waarlangs we straks omhoog gaande tot in het werkelijke expeditiegebied kunnen doordringen. De artsen beslisten gelukkig, dat ik maar naar beneden moest strompelen, aangezien het hier niet de aangewezen plaats was om te herstellen. Mijn koorts bleef de hele dag echter rond de 40 graden het ging gelukkig naar beneden, zodat ik geen buitensporige inspanningen behoefde te doen. Tegen 2 uur 's middags ·arriveerde de expeditie bij de beroemde brug over de Kali Gandaki bij Tatopani. Door de geweldige kracht van het moessonwater was enkele weken geleden een van de pijlers van de brug volkomen weggeslagen.

Links: Onze werktuigbouwkundige Holger van Lookeren Campagne repareert de door de moesson stukgeslagen brug over de rivier Kali Gandaki. Rechts: De gerepareerde brug over de Kali Gandaki

De laatste·dagen had men er zeer hard aan gewerkt en het toeval wilde dat de brug vandaag net klaar zou komen. We moesten nog enkele uren wachten en en dankzij onze aluminium ladder! is men er zeer snel in geslaagd om de nog resterende gaten in het wegdek van de brug te repareren. Tegen half vijf kon de eerste drager er over heen. Het was een prachtig gezicht de 156 coolies voetje voor voetje er over heen te zien schuifelen. Egeler nam nog een shot van een coolie die met een been er door heen zakte. Tot ieders opluchting kon de overkant worden bereikt. Was de brug niet klaar geweest dan had ons dat zeker een halve dag uiterst zwaar terrein extra. gekost. Even ten noorden van het dorpje Tatopani werd het kamp opgeslagen. Een prachtig uitzicht op de Daulaghiri: volgens mijn zeggen (denkend aan het boek van Toni Hagen. De anderen hadden tijdens de ·tocht naar beneden bepaald dat het de Nilgirii moest zijn. Ik kon ze echter overtuigen dat het de Daulaghiri moest zijn. Hoe groot was niet de hilariteit, toen bleek dat zij toch gelijk hadden! Ik heb het natuurlijk daarna zwaar moeten verduren! Mijn ziektetoestand was tegen de avond iets verbeterd en ik·kreeg nu penicilline pillen .Het was toch een begin. van longontsteking geweest en ik moest nu zeer oppassen

De Booy laat de bevolking de polaroid foto van hun zien

Donderdag 27 september 1962. Alhoewel ik me stuk beter voelde beslisten de doktoren dat ik hier achter moest blijven samen met Paul, die me dan kon verzorgen, echter met dien verstande dat als ik tegen 12 uur onder de 38 graden mocht hebben, langzaam na mocht komen. Het was een geweldige opluchting dat het inderdaad het geval was. Zo vertrokken Panl en ik met 1 sherpa en 3 coolies (waaronder ook onze Tashi) enkele uren na de hoofdkaravaan. Wongdhi had echter de achtergebleven vrachten verkeerd beoordeeld en de coolies hadden veel te zware vrachten, nl. 50-·60 kg. We konden de karavaan dus onmogelijk meer inhalen en zijn blijven steken in het dorpje Kabre. We sliepen onder een klein afdakje. We hadden tegen de sherpa Dorjee gezegd, dat we vroeg weg wilden, ongeveer tegen half zes.
Vrijdag 28 september 1962. Met veel moeite was ik in slaap gekomen tegen 1 uur. Nauwelijks een half uur 1ater (1.30 uur) werd ik wreed gewekt door een verstikkende rook. Wat was er gebeurd. Dorjee was bezig met het ontbijt te maken! Hij had geen horloge en dacht dus dat het al tegen de ochtend was! Ik was werkelijk een. beetje boos op hem, vooral omdat we hem hadden gezegd dat hij het vuur maar op een andere plaats moest maken, want dat het niet direct een goede genezingswijze was voor iemand die een licht geval van longontsteking had gehad. De nacht verliep dis nogal onfortuinlijk. Dank zij de opbeurende woorden van Paul zijn we de volgende morgen; toen het zonnetje al lekker scheen, vertrokken. We moesten nu door een adembenemende schlucht. langs een uiterst steil pad, waar elke misstap noodlottig zou zijn geweest. Het is werkelijk feeëriek gezicht om de dragers met blote voeten en en vrachten tegen de 50 kilo hier te zien lopen, als ware evenwichtskunstenaars. Na de kloof veranderde niet alleen het landschap, maar ook de mensen, huisjes en vooral klimaat. Veel drogere en gezondere lucht. Zeer veel gelijkenis met Zwitserland. Prachtige dennenbomen en steeds weer als majestueuze afsluiting de hoge sneeuw reuzen van de Himalaya. Tijdens onze wandeling werden we nog uitgenodigd om thee te drinken in een Tibetaanse tent. Paul kon weer veel goed doen als dokter. Na een lange dag hebben we ons bivak: geplaatst in een dennenbos bij Lete. **Zaterdag 29 september 1962.** Mijn gezondheidstoestand was nu zeer goed: zodat we besloten er flink de spat in te zetten en te proberen vandaag de karavaan in te halen. Tot onze verbazing troffen we Peter en Wongdhi aan al na enkele uren gaans, nl 1 uur voor Tukucha. Het was op hun bivakplaats.. De reden dat ze nog niet weg waren lag in het feit dat 27 dragers van Pokhara staakten. Er stond voor Wongdhi niet veel anders op dan om muilezels te huren om te proberen de vrachten verder omhoog te krijgen. Precies zijn we er niet achter kunnen komen waarom ze staakten, maar vermoedelijk de hoge prijzen van het locale voedsel en ook de voor hun vreemde omgeving. Hadden we gisteren een drastische verandering in klimaat meegemaakt, vandaag was het al even groot, want nu kwamen we in het gebied van de "Gebirgsswüste", droge kale rotsen.

Hier woont een andere volksstam, de zgn. Thakkali. Na een uur lopen waren we in Tukucha. We troffen Bodenhausen aan, die omringd stond door een 9-tal stakende dragers. Ook deze wilden onder geen voorwaarde verder gaan. Tammes en Nijhuis waren op bezoek bij een Engelse professor in de antropologie**Zaterdag 29 september 1962.** Mijn gezondheidstoestand was nu zeer goed: zodat we besloten er flink de spat in te zetten en te proberen vandaag de karavaan in te halen. Tot onze verbazing troffen we Peter en Wongdhi aan al na enkele uren gaans, nl 1 uur voor Tukucha. Het was op hun bivakplaats.. De reden dat ze nog niet weg waren lag in het feit dat 27 dragers van Pokhara staakten. Er stond voor Wongdhi niet veel anders op dan om muilezels te huren om te proberen de vrachten verder omhoog te krijgen. Precies zijn we er niet achter kunnen komen waarom ze staakten, maar vermoedelijk de hoge prijzen van het locale voedsel en ook de voor hun vreemde omgeving. Hadden we gisteren een drastische verandering in klimaat meegemaakt, vandaag was het al even groot, want nu kwamen we in het gebied van de "Gebirgsswüste", droge kale rotsen. Hier woont een andere volksstam, de zgn. Thakkali. Na een uur lopen waren we in Tukucha. We troffen Bodenhausen aan, die omringd stond door een 9-tal stakende dragers. Ook deze wilden onder geen voorwaarde verder gaan. Tammes en Nijhuis waren op bezoek bij een Engelse professor in de antropologie

De Booiy aan de beterende hand na zijn ziekte. De taart met zijn naam erop wil er wel in

Hij was hier al maanden bezig met de gebruiken en de oorsprong te bestuderen van de Thakkali. Peter heeft hem nog geholpen zijn kaakabces te genezen. Paul en ik zijn maar weer doorgegaan om de karavaan in te halen. Egeler, Schaar en Holger waren in de voorste gelederen. Na een uiterst boeiende tocht langs typische dorpjes, met vele gebedsmolens en vele tempels, met het zien van de eerste yak, het ontmoeten van vele Tibetanen, kwamen we tegen donker aan in Jomosom. Hier is een politiecontrolepost. We moesten dus binnen komen bij de officier van de wacht en alles over onze expeditie vertellen. Zij beschikken over een zendinstallatie, waarmede ze dagelijks naar Kathmandu kunnen zenden. Dit is voor ons in geval van nood, natuurlijk bijzonder belangrijk. Hij wees ons toen waar hij Egeler had geadviseerd had om het basiskamp in te richten. Dit bleek aan de andere kant van de rivier te zijn en wel weer een stuk terug. Zo kwamen we dan veilig en wel in het basiskamp, een ideale weide temidden van grootse natuur. Het laatste daglicht scheen nog op de noordflank van de Nilgiri. Wat een top, angstaanjagend. Vele zwakke plekken heeft dit bastion van ijs, sneeuw en rots niet. De tijd zal het echter moeten leren en we vertrouwen op de komst van Terray; die zeker hier of daar weer een gaatje zal zien. In het donker

arriveerden nog Bodenhausen, Peter en Tammes. Zij hadden echter de korte weg genomen, niet via Jomosom. Ze waren gelukkig door voorbijgangers gewaarschuwd. Wongdhi kwam pas nog veel later te paard. Hij had het voor elkaar gekregen om een aantal muilezels te huren om de achtergebleven vrachten hier te krijgen. Deze zouden in de loop van de volgende ochtend arriveren. Basiskamp Nilgiri was dus betrokken.

Het basiskamp bij Jomosom

Zondag 30 september 1962. Een dag van pakken, uitpakken: tenten opzetten, materialen controleren en uitzoeken. Toch konden we volop genieten van de Nilgiri. Het is een wel heel wat grootsere berg dan we ons gedacht hadden. Van Terray kreeg Wongdhi in Tukucha nog een brief. Deze was door een man mede genomen van Pokhara naar Tukucha . Het bleek dat hij de 24ste (zoals het plan was) aangekomen was in Pokhara met een liaisonofficier, een jonge geoloog die redelijk Engels spreekt en een neef is van Thakur chief of Protocol of the Foreign Office. Dat is dus een winstpunt. Helaas was zijn vooruit gezonden bagage nog niet in Kathmandu aangekomen, zodat hij de sherpa Pinchoo in Kathmandu had gelaten met de opdracht nog enkele dagen op de vracht te wachten. Mimgma Tsering was de 25ste in Pokhara gearriveerd. Hij had er zeer lang over gedaan, aangezien een drietal coolies ziek waren geworden. Terray hoopte de 26ste vanuit Pokhara te kunnen vertrekken. We verwachten hem dus hier aanstaande maandag of dinsdag. Goed nieuws dus. Na alle dragers te hebben uitbetaald (een ieder kreeg na aftrek van voorschot de somma van 100 Rs, dit is dus *f* 44,-.). Een schijntje voor hetgeen ze eigenlijk voor ons moeten doen: dagenlang door regen en wind met zware vrachten op blote voeten door uiterst zwaar·terrein. Zo vertrokken ze dan naar Kathmandu. Een tocht van een tien dagen. In totaal zijn ze dan een kleine maand van huis geweest en wat hebben ze dan eigenlijk verdiend. Het is wel een beetje vreemd dat door zulke achterlijke omstandigheden het nog mogelijk is om expedities in deze gebieden te houden. Zou immers een behoorlijk salaris voor de dragers worden geëist, overeenkomende met Europese begrippen, dan zou een transport van enkele tonnen voedsel en materialen over zo'n afstand een volkomen prohibitieve aangelegenheid zijn voor de geldmiddelen van een normale expedities. Een drietal dragers gaf te kennen dat ze wel als drager vast verbonden aan de expeditie wilden blijven.

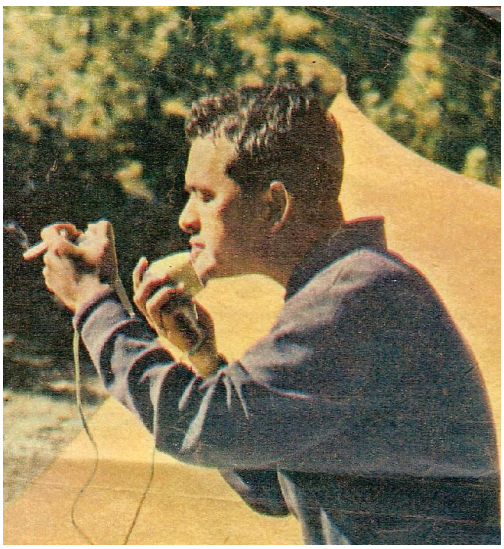
Maandag 1 oktober 1962. Vandaag vroeg is Ang Phurba met een aantal dragers vertrokken om een tweede vracht materiaal vanuit Pokhara op te halen. Holger, Peter van Lookeren Campagne

en Wongdhi zijn vertrokken om een plek voor het alpiene basiskamp te zoeken en verder te kijken naar de bestijgings mogelijkheden van de berg. Bodenhausen en Nijhuis zijn op geologische verkenning uit.

Onze topograaf Gerrit Schaar aan het werk

Schaar is al begonnen met een topografische kaartering van het basiskamp gebied. Paul, Egeler en ik moeten echter het geld verdienen namelijk door het schrijven van artikelen. Egeler voor het Handelsblad. Paul voor de RGD en ik met het dagboek voor de Spiegel. Tammes gaat zorgen voor de organisatie van de voedingsmiddelen. Zo heeft een ieder wat. Na het middageten even geslapen in de tent om te worden wakker geschrikt door het geroep van Kees:Terray komt er aan! Ja hoor, daar kwam hij in een razend tempo aan. Alleen in een klein onderbroekje kwam hij de berg opgehold. In zeer goede stemming. Hij was in zes dagen overgekomen van Pokhara. naar ons basiskamp. Even later kwam de liaisonofficier: een pas afgestudeerde geoloog van de Rangoon universiteit. Zeer aardig en intelligent.

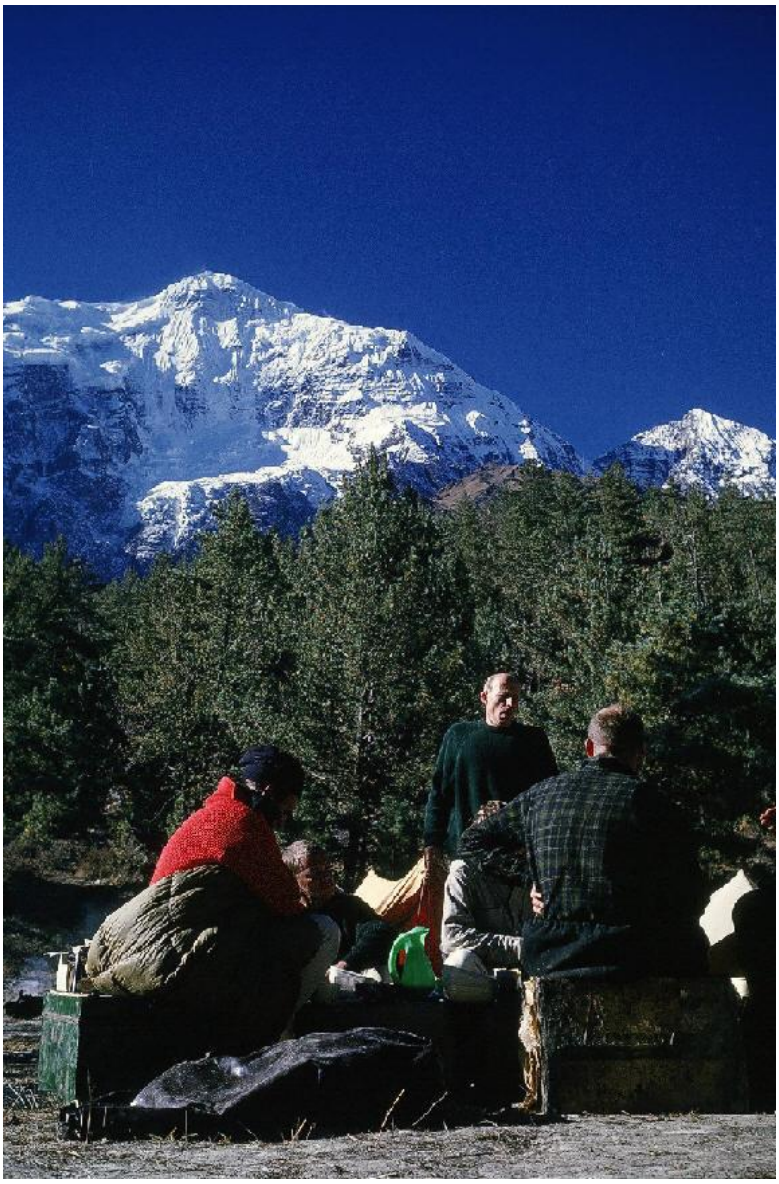

Onze liaisonofficier Kalikote

De dragers met; Mingma Tsering komen over enkele ogenblikken Wongdhi en de twee Lookerens zijn ook net teruggekomen van een reconnaissance. Weinig nieuws over de beklimmings mogelijkheden, overal even moeilijk. Terray moet het maar zien.:De geologen. zijn

ook net teruggekomen van hun eerste verkenning. Veel succes, veel fossielen. Elk wat wils! . Iedereen is dus in het basiskamp aangekomen. Morgen begint een nieuwe fase van de expeditie. Het zoeken van een plaats voor een alpien basiskamp. De geologen. zullen hun werk gaan doen, terwijl de topograaf voort gaat met het :maken van zijn kaart. Morgenochtend gaat een mail runner omlaag met deze brief.

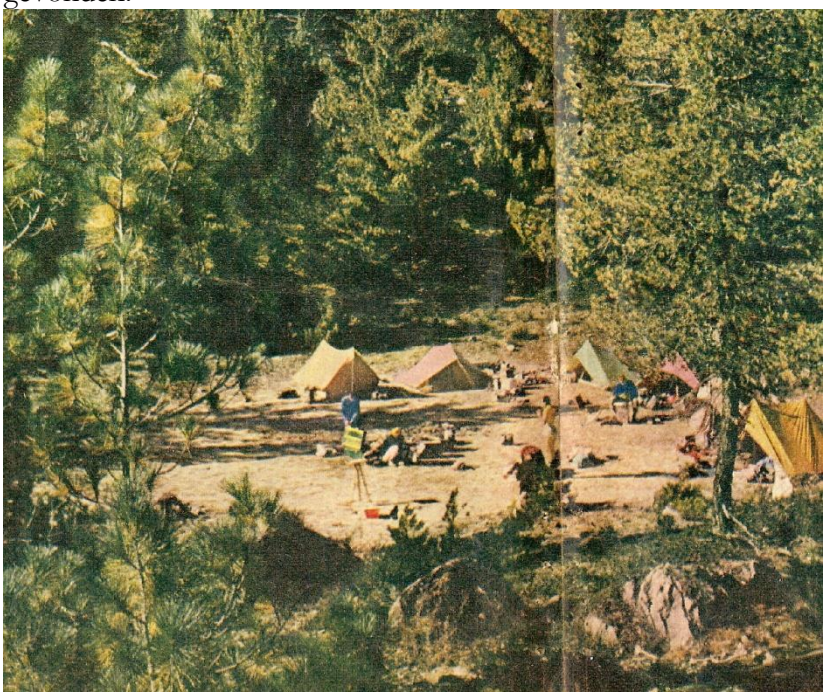
Dinsdag 2 oktober 1962 Terray is niet de figuur·om lang in een basiskamp stil te zitten. Meteen is hij op verkenning gegaan met de drie gebroeders en twee sherpa's. Ze zouden tenminste 2 nachten wegblijven. De geologische partij begon haar werk in de omgeving van het basiskamp. Het bleek al gauw dat Egeler en ik nog niet veel waard waren. We hadden immers alle twee te lijden van een griep en dat gaat schijnbaar niet in je koude kleren zitten, vooral met het stijgen merk je heel gauw dat je snakt naar adem. Daarbij komt nog dat tegen de middag in het dal van de Gandaki een ware storm opsteekt, altijd stroomopwaarts gericht met windstoten van windkracht 8-9. De geologie bleek verbluffend interessant, maar niet zo eenvoudig. We vonden al meteen veel fossielen

De noordwand van de Nilgiri vanaf het alpine basis kamp

Woensdag 3 oktober 1962. De drie oudjes van de expeditie: Tammes, Egeler en ik voelde ons bepaald. niet; goed, zodat werd. besloten om eerst op ons verhaal te komen in het basiskamp.

Trouwens blijkt nog enorm veel te reorganiseren. Pakken en overpakken luidt steeds maar weer het parool. Bij het openmaken van alle kartonen dozen beplakt met waterdicht geparaffineerd linnen, blijkt dat tijdens het transport van Pokhara naar het basiskamp, ondanks de vele regens en de weinig zachte manier van behandelen door de coolies, vrijwel niets is bedorven of beschadigd. Tegen een uur of twaalf steekt de venijnige dalwind weer op en iedereen zoekt zijn tent op. Steeds moeten we er uit om de haringen weer opnieuw erin te slaan, die door een hevige rukwinden er steeds worden uitgetrokken. De geologen Nijhuis en Bodenhausen keren tegen de avond terug met een enorme buit aan fossielen. Schaar, onze topograaf is met een sherpa zelfs gestegen tot een berg van 4000 meter. Hij slaagde erin om vele belangrijke toppen in te meten en kon vaststellen dat onze noordtop van de Nilgiri de hoogste top is het gehele Nilgiri massief; iets tegenstrijdig met de bestaande kaart:die aangeeft, dat de Oosttop iets hoger is. Zijn voorlopige berekeningen komen op een hoogte van 7050m voor de noordtop van de Nilgiri. Vanuit het basiskamp ziet onze berg er vervaarlijk uit, maar ja gelukkig hebben we onze Lionel Terray!.
Donderdag 4 oktober 1962. Nog steeds voelen we ons niet erg lekker. Egeler en ik zijn wel koortsvrij,maar merken typisch de terugslag van de griep. De vuile gifstoffen die zich blijkbaar in het lichaam hebben opgehoopt, moeten er eerst uit en dat gaat, nu eenmaal volgens onze arts met rustig aan doen. Het is voor Egeler en mij wel een hele beproeving om zo machteloos in het basiskamp te zijn gekluisterd. Gelukkig dat we zo'n grote groep hebben, er wordt door de expeditie gelukkig over de gehele linie nuttig werk verricht. Ik besteed de dag grotendeels met het maken van dunne doorsneden van gesteenten om op zo'n manier ze hier in het basiskamp door de microscoop te bekijken, wat zeer nuttig is voor het bepalen van de mineralogische samenstelling. Het is voor het eerst dat we deze methode in het terrein toepassen. Trouwens, ik geloof zonder overdrijving te kunnen zeggen, dat het nog niet veel is gebeurd, dat geologen in het veld hun slijpplaatjes maakten. Het is wel enigszins bewerkelijk voor een 7 tal slijpplaatjes heb ik toch gauw enkele uren nodig. Het blijkt echter niet tevergeefs te zijn, want iets wat de vorige dag al vermoed werd, nl.. dat in een gesteente het mineraal chloritoid zou zitten, werd met de microscopische analyse bevestigd. Een vreemde verschijning in gesteenten, die ook fossielen bevatten. In. ieder geval een nieuwe vondst. 's Avonds was het enig om te zien hoe alle partijen voldaan. en moe terugkwamen. Eerst de geologen en daarna de alpinisten. Deze laatsten hadden een. groot succes geboekt. Zowel de plaats van het alpiene basiskamp als voor kamp I hebben ze gevonden.

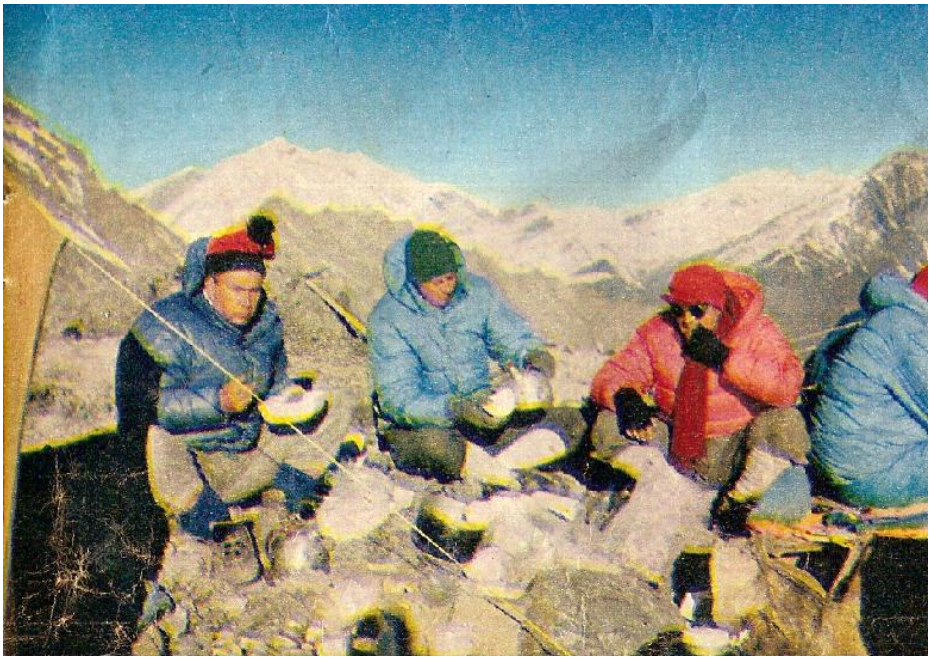
Het alpiene basiskamp aan de voet van de Nilgiri

Verder hebben ze een route uitgestippeld om de Nilgiri·te bestijgen. Een nogal gedurfde route; enkele zeer zware stukken, maar volgens Lionel mogelijk. Terray was zeer te spreken over de conditie van de drie van Lookerens. "Ils sont vraiment très fort". Ze waren gekomen tot een hoogte van maar liefst 5300 meter, de plaats waar kamp I zou worden geïnstalleerd. Het waterprobleem bleek hier te zijn opgelost door de aanwezigheid van een dunne laag sneeuw op de rotsen. Voor het alpiene basiskamp was dat echter echter een groot probleem geweest. Dank zij de sherpa Sona werd een klein bronnetje in de noord helling van de Nilgiri gevonden op een hoogte van 4100 meter, met er vlak bij een kleine richel waarop na het maken van plateaus best enkele tenten zouden kunnen worden geplaatst. Er was wel een nadeel bij nl. dat de afstand van het alpiene basiskamp naar kamp I een hoogteverschil van maar liefst 1200 meter had. Maar ja, vanwege de waterpositie is dit niet anders op te lossen. Het transport van het materiaal van het alpiene basiskamp is gemakkelijk, aangezien er een muilezelpad naar toe loopt. Aangezien hier in de vallei beter muilezels dan dragers zijn te huren, is dat niet gek. Het transport van het alpiene basiskamp 1250 meter omhoog tot kamp I zal nog heel wat moeite geven.
Vrijdag 5 oktober 1962. Een grote reorganisatie. De etenshoeveelheden moeten worden verdeeld in een deel voor de alpinisten en een deel voor de geologen. Dat heeft nog heel wat voeten in de aarde. De tenten moeten worden verdeeld etc. etc. Het alpiene materiaal wordt grondig nagekeken. Van het 100 meter aanwezig touw worden 15 stukken van 40 meter gemaakt. Deze touwen dienen als vaste touwen de zgn. corde fixe die *op* moeilijke plaatsen op de berg moeten worden aangebracht, zodat de sherpa's met hun zware lasten er gemakkelijk langs kunnen. Aan alles moet worden gedacht. Immers het vergeten van lucifers om maar iets te noemen, zou natuurlijk catastrofaal zijn.

Het alpiene materiaal wordt aan een grondige controle onderworpen

Als we 's avonds in de grote messtent zegt Egeler triest: Het is misschien de laatste keer, dat we zo allemaal compleet bij elkaar zitten. Hij doelde niet zozeer op eventuele ongelukken, die zouden kunnen gebeuren, maar meer op het feit dat de alpinisten en de geologen ieder hun weegs zullen gaan. Aan het eind van het alpinistisch gedeelte zullen de alpinisten het gebied al weer gaan verlaten. Terwijl de geologen dan in noordelijke richting zullen trekken. We laten door Tashi de locale drank, de zgn. rakshi halen. De enige die er niet helemaal goed tegen kan, is onze liaisonofficier, die onder ·tafel - tot onze grote hilariteit - in slaap valt.
Zaterdag 6 oktober 1962. Grand départ voor de alpinisten. Het duurt alleen nog eind voordat we goed en wel het basiskamp Syand vaarwel kunnen zeggen. Er komen nog vele mensen op ziekenbezoek. Een luid huilende vrouw met op haar rug een mandje met een klein jongetje erin van twee jaar, die vijf dagen geleden kokend water over zich heen heeft gehad en verschrikkelijke brandwonden had opgelopen. Er had zich in die vijf dagen gelukkig al een korst gevormd en de artsen konden de moeder geruststellen dat het kind het wel zou halen en dat de kritieke dagen al achter de rug waren. Onze tandarts kreeg het ook nog druk. Een fraaie extractie van een verrotte kies. De vrouw had al twintig jaar last van die kies gehad. Terray heeft de gehele scène kunnen vastleggen op de film. Tegen 10u30 uur waren alle 21 muilezels opgeladen. Egeler heeft het bellengelui van de muilezels nog op de bandrecorder vastgelegd. Er werd roerend afscheid genomen van de geologen en. de liaisonofficier. Over en weer werd veel sterkte toegewenst. We waren nog geen 200 meter gestegen of de wind ging liggen. Het was een werkelijk grote verademing dat er geen wind meer was, want dat gaat op den duur behoorlijk op je zenuwen werken. Het pad waarlangs we omgaan is prachtig. Eerst door een schitterend dennenbos en daarna door een herfstig berkenbos. De prachtige kleurencombinatie , met daarboven de machtige ijsflank van de Nilgiri. Een ieder denkt er het zijne van, maar een ieder is onder de indruk van de steilheid der berg en loopt met de gedachten: "Moeten we daar nu bovenop?" Door Terray en Wongdhi wordt beslist dat we het alpiene basiskamp inderdaad op de rotsrichel vlak boven de bovenrand van het bos zullen plaatsen vlak bij de bron van Sona. De hoogte is 4150 meter. Direct wordt begonnen om plateaus te maken voor het plaatsen van de tenten.

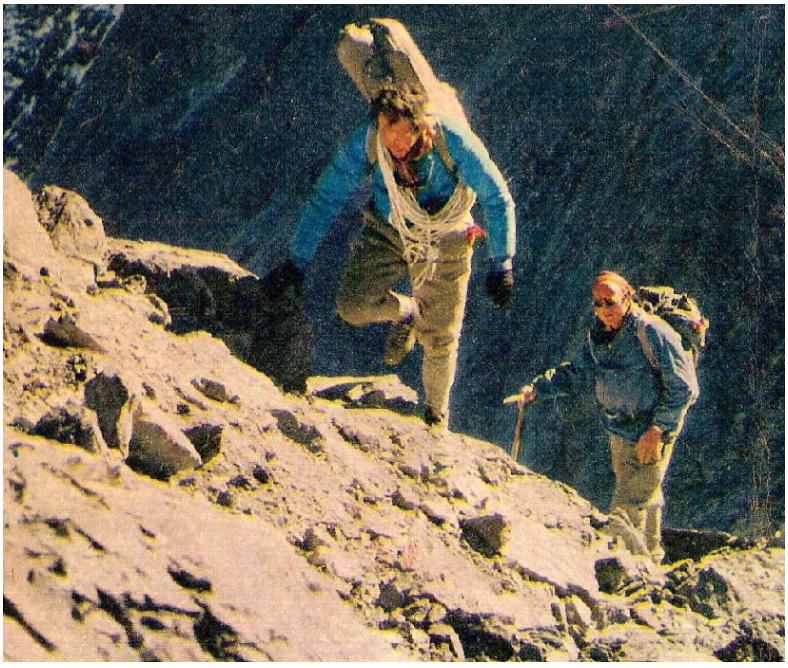

Kamp I vlnr Lionel , Peter, Tom en net niet zichtbaar Kees.

Met het invallen van de duisternis staan zes tenten overeind. Het is toch duidelijk te merken dat we veel hoger zitten. Zeer koud en verder moeite met ademhalen. Morgen zullen we zoveel mogelijk vrachten naar de plaats gaan waar Terray kamp I had gedacht.

Zondag 7 oktober 1962. Na alles weer voor de zoveelste maal te hebben uitgepakt en overgepakt met de hele ploeg omhoog, behalve Tammes die met de kok Dannu achterblijft Dr Tammes is gisteren met een geweldige krachtsinspanning tot het alpiene basiskamp gekomen en heeft nu als taak om te zorgen dat de opvoer naar het kamp I goed verloopt. De stijging ging over een zeer steile grashelling of liever gezegd in het begin van een uiterst vervelende distelhelling. Toch gaat de stijging uiterst snel. Het is toch wel vreemd; maar hier in de Himalaya hebben welast van de hoogte dan in de Andes. Dit feit heeft Terray al vele malen opgemerkt en wie kan het beter beoordelen dan Lionel. Hij is dit jaar in april op de Jannu in de Himalaya geweest, een berg van bijna 7000 meter. In augustus van het zelfde jaar op de Chacraraju een berg van 6100 meter in de Cordillera Blanca, nu weer in de noordflank van de Nilgiri.. Hij vertelde hoezeer hij snakte naar adem tussen de 5 en 6000m meter, terwijl hier hij met het grootste gemak zich voortbewoog op de zelfde hoogte. Er schijnt ook een wetenschappelijke verklaring te zijn voor dit verschijnsel. Men kan zonder overdrijving zeggen dat een hoogte van 5000 meter in de Andes overeenkomt met ongeveer 5800-6000 meter in de Himalaya. Des te beter voor ons want we moeten immers naar een hoogte van 7000 meter en van dit dus te vergelijken met een hoogte die we in de Andes verschillende malen bereikten. Hoe het ook met het verschijnsel in hoogte betreft de acclimatisatie is gesteld: we komen tegen een uur of twee al op onze plaats van bestemming aan, dwz 5400 meter Kamp I. Ik had toch op het eind wel last van kortademigheid. Egeler is gekomen tot 5000 meter en toen weer naar alpiene basiskamp teruggekeerd. Terray, de drie broers van Lookeren Campagne en de sherpa Mimgma Tsering en mijzelf hebben zoveel mogelijk getracht om ons kamp I comfortabel te maken. Er werden twee Makalu tenten opgezet, een dergelijke type tent gebruikten we ook in de Andes op grote hoogte. Een aantal sherpa's en twee coolies zijn weer na hun 25 kilogram zware vrachten te hebben gedeponeerd naar het basiskamp afgedaald. De coolies die het gaan in dit soort gebied niet gewend zijn, kwamen doodmoe twee uur na het invallen van de duisternis in het basiskamp terug en kotsten zelf van moeheid en zworen nooit meer omhoog te gaan, anders gingen ze dood zeiden ze , maar het is een beetje hun eigen schuld, want ze hadden ons zo gevraagd om als drager mee te gaan tijdens het alpiene gedeelte.

Maandag 8 oktober 1962. Volle bedrijvigheid op de noordflank van de Nilgiri. Terray met de drie broers van Lookeren en een sherpa. omhoog naar de plaats waar Terray het kamp II had gedacht.

De steile klim tussen kamp I en kamp II

Vanuit kamp I kon ik ze duidelijk volgen. Het zag er werkelijk griezelig uit, zoals ze zich langzaam omhoog werkten tegen steile rotspartijen. Na vier uur hard zwoegen bereikten ze de plaats een smalle sneeuwrichel waar met het hakken gemakkelijk een plateau voor een aantal tenten gemaakt kon worden. Paul van Lookeren is steeds als eerste gegaan, terwijl Terray zijn verrichtingen kon filmen. Een goede prestatie, trouwens over de andere twee broers was Lionel zichtbaar tevreden. Hij verbaasde zich erover dat ze iegelijk helemaal geen erge last hadden van de hoogte. Als ik deze jongemannen zo bezig zie, dan realiseer ik me terdege dat ik die tijd toch achter me heb, maar ja, voor alles komt een tijd en daar heb je je nu eenmaal bij neer te leggen. Maar ja ik was zo gewend bij de Andes expedities de jongste te zijn met alle voordelen van dien. Tegen een uur of vier wachtte ik ze op met warme thee in kamp I. Helaas begon ik me tegen de avond niet goed te voelen, sterke keelpijn. Zou het de gevreesde "high altitude throat " zijn? De nacht was een verschrikking. Ik had steeds het gevoel te stikken veel te weinig zuurstof.
Dinsdag 9 oktober 1962. Bij het ontwaken, alhoewel dat misschien een beetje te veel is gezegd, lijkt het me beter dat we ons weer in verticale stand zouden voortbewegen, terwijl het weer weer prachtig is. Het schijnt in de maand oktober altijd wolkeloos weer te zijn, alleen wordt het geleidelijk aan steeds kouder. De wind komt nu nog uit het zuiden en we zitten hier in de noordwand dus zeer beschut. De top vertoont gedurende de dag geweldige sneeuwpluimen, een zeer sterke zuidelijke wind verradend. Terray adviseerde me om de dag zo rustig mogelijk in kamp I door te brengen. Een bitterpil, maar ja, het is beter voor de goede gang van zaken . Terray met de onvermoeibare van Lookerens weer omhoog naar kamp II om vaste touwen aan te brengen en tevens vrachten naar boven te brengen. Egeler komt tegen een uur of drie in kamp I aan. Hij is redelijk fit en vindt het zichtbaar prettig om hier te zijn. In het basiskamp is alles oké. Nog en nieuwtje van de geologengroep het basiskamp in de vallei is nu definitief opgedoekt. Door een zeer sterke windvlaag is de messtent door midden gescheurd, terwijl van de twee nadere (geen Denig tenten) de stokken als lucifershoutjes knapten. Ze hebben nu alles verplaatst naar Jomosom, alwaar een huis is afgehuurd om al het materiaal te plaatsen. Dit alles uit een brief van Schaar aan Egeler. Ik laat nog even en zinsnede uit de zelfde brief volgen. "Vanmorgen werd hier een mitrailleur opgesteld, welke gezegend werd dor het strooien van bloemen en het onthoofden van een geit. Het laatst geschiedde met behulp van een Nepalees mes in één klap".
Woensdag 10 oktober 1962 Nu bleken de twee van de drie van Lookerens een normale vermoeidheid te vertonen. Besloten werd ook om een dag rust in te lassen. Alleen Terray die zich zichtbaar trots voelde, dat hij geen rustdag nodig had, is met tezamen met een sherpa met zware vrachten weer naar kamp II gegaan. Mijn gezondheid werd steeds slechter en op deze hoogte rust je niet bepaald uit. Paul, Holger en ik daalden af naar het basiskamp. Peter zou alleen met een dag rust in kamp I kunnen volstaan. De twee anderen door de hoogte de laatste nachten allerbelabberdst geslapen. Egeler bleef eveneens in kamp I op de opvoer naar kamp II te regelen. Het is absoluut nodig dat in elk kamp een sahib is anders wordt het een grote chaos. Er moet steeds gedacht worden wat nu voorrang heeft om opgevoerd te worden. Het is alles een militaire operatie, het staat en valt met de aanvoer van materiaal. In basiskamp gearriveerd bleek alles prima te zijn. Tammes met steeds kleine wandelingetjes in goede conditie te komen. Het is een verademing om in het basiskamp terug te komen. Prachtige boomgroepen, gras en stromend water, wat een tegenstelling met de barre natuur van kamp I bestaande uit rots, sneeuw en ijs . Het is misschien door het ondergaan van zoveel tegenstellingen, dat de alpinist steeds weer wordt aangetrokken om omhoog te gaan om daarna dubbel van de dingen in de laagte te kunnen genieten. Ik vergat nog te vermelden dat woensdag onze mailrunner net in het basiskamp arriveerde met vele brieven. De twee ongelukkige waren Paul en ik geen brief. Maar ik mag toch niet klagen, want toen ik in het basiskamp terugkeerde , draaide ik de bandrecorder af met de opnamen die eerder maandagavond van de Wereld omroep had gemaakt. Een kersvers bericht voor mijn viertal dat het goed maakte en verder dat mijn dochter Mariette een kleurwedstrijd had gewonnen en nog wel de eerste prijs. Het laat zich begrijpen als dat men als men zo iets hoort de waterlanders niet uitblijven. Ook voor Egeler was er goed nieuws van huis bij. Het is

verwonderlijk goed hier de Wereldomroep doorkomt. We kijken weer reikhalzend uit naar de volgende maandag..
Donderdag 11 oktober 1962. Besloten wordt om Tammes met onze kok Dannu naar Jomosom te laten gaan om opnieuw proviand te halen. De twee van Lookerens gaan tegen de middag weer omhoog, terwijl ik het opwacht blijf in het basiskamp en vooral om uit te zieken. Er is nu een vaste dragers verbinding gekomen tussen het basiskamp I en ook tussen I en II. Het zijn de onvolprezen sherpa's die zich veel moeite getroosten om de de zware vrachten omhoog te slepen. Dankzij de vaste touwen tussen kamp I en kamp II verloopt het dragertransport zeer vlot. 's Avonds ben ik dus als enige sahib in het basiskamp en verder nog een tweetal sherpa's en coolies.

Rustpauze op de moeilijke route van kamp I naar kamp II

Vrijdag 12 oktober 1962 Tegen een uur of twaalf 's middags komt de sirdar Wongdhi van kamp I omhoog met de mededeling dat er niet genoeg pitons zijn . Hier in het basiskamp zij ze ook niet meer. Zodat we besluiten hem door te sturen naar Jomosom. Hopelijk zijn dan tevens gearriveerd de sherpa Pinchoo, die in Kathmandu is achtergebleven om te wachten op een koffer van Terray, die hij in het zelfde vliegtuig had meegestuurd als hij zelf, maar op een tot nu toe om onverklaarbare reden is de koffer niet aangekomen.. Het bevatte vooral veel klim spullen,. zoals touwen etc. Hij had Pinchoo de opdracht gegeven om 10 dagen op de koffer te blijven wachten. Verder hadden we onze Ang Purba de 1e oktober omhoog gestuurd naar Pokhara om opnieuw een zending eten te halen. Hij had hiervoor een 15 tal coolies nodig. Vandaag zij Holger en Paul van kamp I naar kamp II gegaan, terwijl Peter en Lionel zijn begonnen aan de moeilijke traverse in de noodwand om op de noordwest graat te komen. Tegen een uur of acht 's avonds verschenen opeens voor mijn tent Wongdhi, Pinchoo en Ang Purba. Alle sherpa's zijn nu gearriveerd. Helaas heeft Pichoo tevergeefs op de koffer gewacht. Gelukkig hadden wij genoeg klimspullen, zodat het geen drama is, wel zonde van al het wachten. Ang Purba had met 15 coolies inderdaad alle vrachten van Pokhara opgehaald. Morgen of overmorgen zouden Tammes en Dannu weer omhoog komen met een aantal muilezels. Wongdhi had verder 5 lokale dragers gehuurd met die van nu af aan ook ingeschakeld kunnen worden bij het opbrengen van het materiaal. Nog steeds is mijn gezondheidstoestand niet je dat. Veel hoesten en steeds wat

verhoging. Niet bepaald de conditie om een 7000 der te bestijgen. Dat is wat je noem de ziel in lijdzaamheid bezitten.
Zaterdag 13 oktober 1962. Wongdhi, Pinchoo en Ang Purba omhoog naar kamp I. Laat in de middag bereikte mij het volgende bericht van Egeler. Ik laat hieruit enkele zinsneden volgen: Bedankt voor je brief. Verstandig van je om afstand te doen voor de kopgroep en te wachten op de fellow up d.i. een tweede groep die zal proberen de berg te bestijgen, het zou trouwens niet fair zijn tegenover de anderen als je niet geheel fit bent. Ik krijg steeds bestellingen van boven door (dus kamp II) waaraan ik niet kan voldoen. Sommigen zijn m.i. meteen uit het basis kamp te betrekken. 1. reserve pickles om als staken te gebruiken 2. zwart wit films 3. petroleum, 4. walkietalkies voor kampen III en IV, 5.1 intermezzo tent plus extra dak voor igloo 6.serviesgoed. we hebben hier b.v geen enkele lepel, 7. macaroni, stroopwafels. De kopploeg maakt enorme voortgang. De hele traverse wordt gefilmd, walkie-talkies zijn een groot succes. Om 12 uur bereikte Terray de 2e "Hange" gletscher . Ging daarna terug. Morgen zeker plaats voor kamp III bereikt. Om 1 uur werd mij via de walkie-talkie gemeld dat een sherpa een niersteen koliek had.

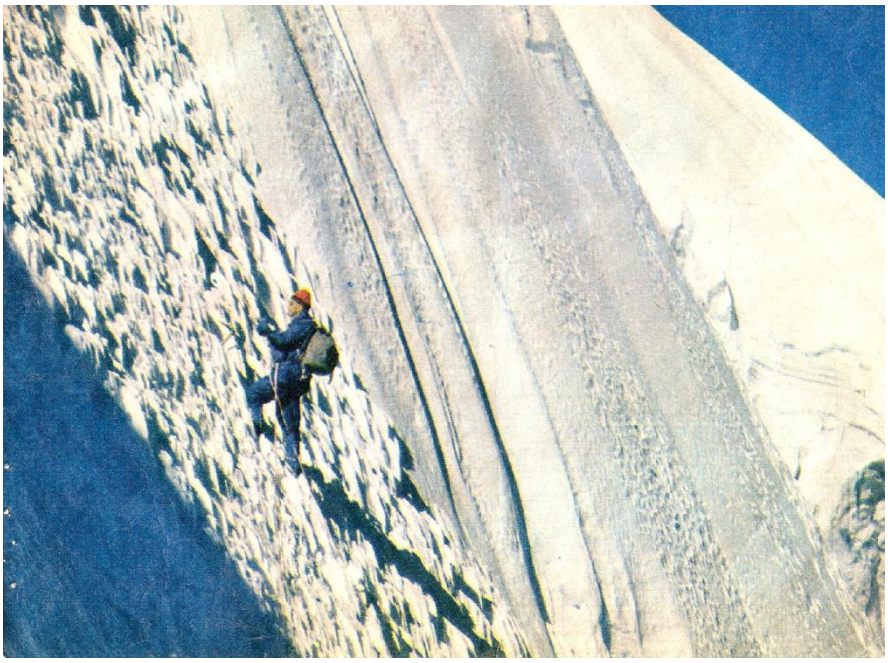

Terray en Mimgma Tsering vertrekken van kamp II naar kamp III via de noordwand

Verder nieuws ontbreekt. Het is wenselijk dat de essentiële zaken morgen hier zijn, zodat zij nog door kunnen gaan naar II. Ondertekend Kees. Ik ben meteen aan de slag gegaan en alles voorbereid voor morgen. Laat op de avond kwamen nog 5 takkali (locale) dragers met vrachten omhoog.
Zondag 14 oktober 1962 De crisisdagen van mijn ziekte dagen zijn geloof ik voorbij. Ik begin er als weer zin in te krijgen. Ik had de vorige avond zo tegen de sherpa's gezegd om voor dag en dauw te vertrekken, om tijdig de vrachten te brengen naar kamp I opdat de sherpa's ter plaatste het vandaag nog door konden brengen naar kamp II. Tot mijn grote verbazing bleek dat er tegen zes uur vanochtend geen leven in de sherpa-tent was te bespeuren. Na een paar hese roepen van mij en nadat de Gurka coolie ze had proberen wakker te maken en nog steeds geen beweging in de tent was te zien, ben ik er naar toe gegaan en heb ze letterlijk en figuurlijk de tent uitgejaagd. Het zijn de enige werkelijk slechte en daarbij ontzettend domme sherpa's. Ook tussen deze mensen is er nog een geweldig verschil in klasse. Eindelijk tegen half acht zette de dragerscolonne zich in beweging . De dag verder rustig doorgebracht met schijven. Tegen de avond kwamen opeens de geologische party omhoog. Bodenhausen, Schaar en Nijhuis plus de liaisonofficier en. André Tammes kwamen ook mee, zodat er weer gezelligheid was in het basiskamp. Het was allemaal nogal eenzaam geveest die drie dagen. Even later arriveerden ook de muilezels met nieuw proviand. In de hogere kampen was het vandaag een rustdag geweest.

Maandag 15 oktober 1962. De geologen zijn tegen een uur of acht omhoog gegaan naar kamp I, althans geprobeerd. Tegen de middag keerde Bodenhausen helaas terug. Hij had zijn enkel flink verzwikt.'s Avonds laat kwamen Schaar en Nijhuis doodmoe terug. Ze waren tot vlak onder kamp I gekomen en waren op schreeuwafstand van Egeler gekomen. Die had hun afgeraden het laatste stuk zonder pickel te wagen. Ze vonden het aan de ene kant al best, want door het te snel stijgen waren ze flink achter hun adem gekomen. Tijdens hun tocht deden ze een heel belangrijke fossielvondst. nl. de vondst van een trilobiet, een soort kreeft, die laten we zeggen ongeveer 400 miljoen jaar in de zee moet hebben geleefd. Een juiste determinatie moet natuurlijk nog door een specialist worden verricht maar we hebben nu toch een globaal idee over de ouderdom van deze gesteenten die de noordflank van onze berg opbouwt. De gang van zaken in kamp I. Egeler houdt de wacht en zorgt voor opvoer naar kamp II. In kamp II zijn 's ochtends vroeg vertrokken Paul, Holger en 3 sherpa's met zware vrachten om die hoger op de berg te brengen. Er gebeurde nog een incident dat bijna catastrofale gevolgen had gehad. Holger tezamen met sherpa Pinchoo waren in een gedeelte van de ijswand waar vele spleten waren. Gelukkig zei Holger tegen Pinchoo: " Zeker me nu goed, want er komt een gevaarlijk stuk". Nauwelijks had hij het gezegd of hij verdween in een tien meter diepe spleet. Door een bliksem snelle reactie van Pinchoo bleef hij op 6 meter diepte lager in het touw in de spleet, terwijl tengevolge van zijn val geweldige ijsbrokken afbraken en op hem neer stortten. Dit had ook weer een geluk , want het vulde de spleet op, zodat Holger op de naar beneden gevallen brokken kon staan en met behulp de beroemde Jumard, een instrument waarmee je je zelf langs een touw omhoog kanwerken, is het hem met veel moeite gelukt om zich uit de spleet te werken. Een hachelijk avontuur met een goede afloop. Het werd een zware dag voor hun en doodop kwamen ze 's avonds in kamp II terug. Er werd besloten dat de volgende dag de grote aanval op de graat zou worden gedaan, het kritieke ogenblik van de expeditie. Op de graat zou kamp III worden geplaatst. De graat die naar de top leidt is volgens Terray niet zo moeilijk meer. De equipe zou bestaan uit Lionel, Peter, de Sirdar Wongdhi en Mimgma. Tsering en Dorjee. In het basiskamp, zowel in kamp I werd de Wereldomroep met berichten voor de expeditie goed ontvangen. Het bericht dat de vrouw van Nijhuis gezakt was voor haar rij examen, met als reden dat ze te weifelend rijdt, wekte grote hilariteit.

Dinsdag 16 oktober Mijn gezondheidstoestand verbeterde en als trainingstochtje zou ik André en Kriel begeleid naar het zgn. Tibetanenkamp. Nijhuis en Schaar zouden via een· omweg teruggaan naar de vallei. Bij het Tibetanenkamp gekomen, hebben we afscheid. genomen van Bodenhausen, die enigszins strompelend zijn weg naai de vallei vervolgde. Tammes en. ik zijn het volgende uur getuige geweest van de kritieke fase van de bestijging van de Nilgiri. Als vliegen tegen een muur zagen we 5 kleine zwarte stipjes in de verschrikkelijke steile ijswand langzaam omhoog kruipen.

De voorste groep bestond uit twee man (we hoorden achteraf dat het Lionel Terray en Sirdar Wongdhi. waren) . We zagen hoe het laatste stuk naar de graat werd bedwongen in een tergend langzaam tempo . Tegen een uur of twee zagen we de laatste man achter de: graat verdwijnen. Van Terray hoorden we later het volgende relaas. "Tegen een uur of tien bereikten we het uiterste punt dat we tijdens de vorige pogingen hadden bereikt.. Het ijs werd naar de graat toegaande steeds steiler .Voordurend moeten we via grote uitstekende ijsrichels, om daarna in de steile geulen tussen de richels ons omhoog werken. Vele ijshaken en vaste touwen werden aangebracht. Het leek steeds weer of de laatste touwlengte was aangebroken tot de graat, maar steeds liep het weer op een ontgoocheling uit. Wongdhi assisteerde voortreffelijk Later zou.b1ijken dat hij tijdens deze laatste kritieke meters Wongdhi zijn vingertop van zijn rechtermiddelvinger had bevroren

Lionel Terray is de steile noordflank van de Nilgiri: de sleutel passage

De bevroren vingers van de rechter hand van Wongdhi

Via een laatste ijswand van zeker 70 graden steilte werd de graat bereikt, net zijn laatste ijshaak werd een zekering aangebracht. Op de graat zelf zag het er weinig aanlokkelijk uit voor het plaatsen van een kamp. Nergens was er een min of meer horizontaal plekje te vinden. Bovendien was het ijzingwekkend koud. Na een uurtje werd begonnen met de moeilijke afdaling. Een van de dragers werd tijdens de afdaling enigszins paniekerig. Pas na het donker kwam de equipe voldaan over de bereikte resultaten in kamp II terug.

Woensdag 17 oktober 1962 Algehele rustdag voor alle bewoners van kamp I en II. Tegen een uur of negen ben ik van het basiskamp, enigszins op hoop van zegen naar kamp I gegaan. Mijn keel was nog niet geheel genezen, maar na overleg met onze dokter Tammes werd toch maar besloten het erop te wagen "Just let it have a try" . Na een nogal moeizame tocht naar kamp I, bleek dat Egeler doorgegaan was naar kamp 1. Holger wachtte me op met thee. Tegen 4- uur ging hij ook naar. kamp II, want morgen zou de uiteindelijke attaque worden ingezet. Ik bleef alleen achter met sherpa Dorjee. Om 5 uur was afgesproken een radiocontact met kamp II. Helaas hadden we vergeten om de horloges gelijk te zetten. Tegen 6 uur zouden we het weer proberen. Tegen kwart over zes kreeg ik een vage stem van Egeler door de: walkie-talkie. De plannen waren

als volgt: Terray, Ho1ger, Peter en Wongdhi zouden naar de top gaan, terwijl Paul met enkele sherpa's weer naar kamp II zou terugkeren.

De grootmeester in het beklimmen van ijswanden Lionel Terray

Donderdag 18 oktober 1962 De aanval werd ingezet om 3.30. a.m. Algehele reveille in kamp II. Zoals altijd prachtig weer, alleen behoorlijk koud. De thermometer wees 25° onder nul! Tegen .30 uur was alles in gereedheid. Er gaat veel tijd mee ver1oren, het aantrekken van de dubbele rendierschoenen, stijgijzers, etc, etc. Egeler heeft ze allen goede tocht toegewenst en daar verdwenen ze de nacht in: 9 man sterk, 5 sherpa's en 4 sahibs. Egeler kon nog lange tijd het schijnsel van de voorhoofdslampjes in de ijswand. volgen. Vanuit kamp I konden we ze tijdens de verdere dag zeer goed volgen. Een haast ongeloof1ijk gezicht 9 zwarte stippen in de uiterst steile noordflank. Tegen 12 uur werd de graat al bereikt. Toen was het voor ons onmogelijk verder de klimmers te volgen, daar ze steeds aan de andere kant van de graat bleven. Om de vier uur hadden Egeler en ik radio met elkaar. Paul en enkele sherpa's zouden tegen de avond terugkeren, maar hoe we ook keken, geen enkel bewegend zwarte stip kon worden waargenomen. Ook na het donker worden gleden onze blikken langs de wand zonder iets waar te nemen en enigszins ongerust gingen we de nacht in. Ze hadden immers 1 tent bij zich voor zeven man en slechts 6 slaapzakken.

Vrijdag 19 oktober 1962. Nog steeds niets te zien. Egeler en ik hadden elk uur radiocontact. De sherpa's in kamp I begonnen ook ongerust te worden, terwijl Egeler signaleerde van kamp II dat Dannu de kok een zware malaria aanval had, zodat hij zich dus over het wel en wee van 9 mensen weinig zorgen maakte. Tegen een uur of kwart voor twee zag ik tot mijn geweldige verassing en te gelijk opluchting een zwart stipje 300 meter van de top in een gedeelte van de graat waar een depressie het mogelijk maakt om de klimmers te volgen. Na enkele ogenblikken volgde een tweede stipje, een derde en een vierde en nog een vijfde. Het was duidelijk, de eerste equipe van 3 man zou waarschijnlijk bestaan uit Lionel, Holger en Peter en de tweede equipe waarschijnlijk uit Paul en Wongdhi. Dat was dus de verklaring voor het feit dat Paul de vorige dag niet was teruggekomen. Terray had waarschijnlijk de situatie gunstig geacht dat er vijf man naar de top zouden gaan en de 4 sherpa's af te wachten op de loop van de gebeurtenissen tijdens de aanval op de top. Om twee uur had ik weer radiocontact met Egeler afgesproken. Het bleek dat hij vanuit kamp II de klimmers niet had gezien, dus is het niet moeilijk voor te stellen zjn emotie bij het horen van het goede bericht.

De ijzige noordwand van de Nilgiri die vandaag wordt doorstegen en boven aan kamp III wordt bereikt om morgen de aanval te openen op de top

. Volgens mijn berekening zouden ze ongeveer om half vier op de top aankomen, gezien het stuk dat ze moeten afleggen. Het zag er naar uit dat de Nilgiri dus binnen enkele ogenblokken zijn trotse witte hoofd zou moeten buigen . Wat ik ook tuurde, ik kon ze verder niet vervolgen. Nu maar afwachten tot ik ze weer op dezelfde plaats zou zien, maar dan in dalende lijn, waarmee dan veilig kon worden aangenomen dat ze de top hadden gehaald. Het was een ontroerend moment toen ik opeens tegen half vijf een klein mannetje zag verschijnen en even later alle vijf langs de bewust plaats komen. DE NILGIRI BESTEGEN DOOR DRIE NEDERLANDERS, EEN FRANSMAN EN EEN NEPALEES!

Holger va Lookeren Campagne op de top van de Nilgiri

Mooier kunnen we het ons niet wensen. De hele verdere dag konden we niets van de klimmers waarnemen, maar opgelucht en met een zeker trots gevoel gingen Egeler en ik slapen.
Zaterdag 20 oktober 1962. Afgesproken was dat André Tammes naar kamp I zou gaan, terwijl ik van kamp I naar kamp II zou gaan. Het is een steil stuk van I naar II. Gelukkig vaste touwen. Tegen een uur of elf komen Egeler en ik elkaar de hand geven, elkaar feliciterend met het bereikte resultaat. Allen waren dus behouden teruggekeerd. Tegen een uur of een zagen we 9 stipjes verschijnen in de noordwand. Allen waren dus behouden teruggekeerd. Tegen 5 uur was de hele groep in kamp II. Eindeloos handengevend, omarmend en foto's makend. Een hartverwarmend geheel. In de keukentent, de beste plek van kamp II waar het warm was, vertelde Lionel zijn relaas: donderdag waren ze tegen 3 uur pas op een gedeelte van de graat om een redelijk kamp te installeren. Het was dus te laat geworden voor Paul en de 4 sherpa's om terug et keren. Na veel gehak, werd de makalu tent opgezet en alles in veiligheid gebracht voor de koude nacht. Sommigen met zij tweeën in een slaapzaak. Veel gegeten werd er niet. Een typisch verschijnsel van de hoogte. Pas rijkelijk laat gaat de kopgroep naar de top, maar ja, als eenmaal je nacht zo ongeriefelijk verloopt, heeft een mens nodig om even te worden opgewarmd, letterlijk en figuurlijk door de zon. Tegen negen uur gingen ze dan. Paul kon dus profiteren van de gelegenheid om met de eerst afgesproken groep naar de top te gaan. Zijn conditie was goed genoeg voor de aanval. Het tempo werd steeds trager, steeds meer last van kortademigheid. Tot hun groet geluk was het windstil, iets wat betrekkelijk zeldzaam is op deze hoogte en vooral op zo'n geëxponeerde graat. Vanaf de plek waar ik ze kwart voor twee had gezien was het makkelijk technisch, maar zeer vermoeiend een eindeloze sneeuwpartij en dat op een hoogte van 7000 meter. Gelukkig beschikt de sherpa Wongdhi blijkbaar over zoveel adem,dat hij met het grootste gemak het spoor trok. Steeds dachten ze dat ze de top hadden bereikt, maar steeds erachter laag weer een eindeloze sneeuwhelling. Tegen half vier werd de top bereikt. De Nederlandse driekleur, de Frans en de Nepalese vlag werden aan de pickels omhoog gehouden. De Nilgiri 7035 meter was bedwongen. De terugtocht verliep zonder verdere incidenten. Een kwartier na zonsondergang werd kamp II bereikt , waar de overwinnaars door de sherpa's met open armen werden ontvangen. Ondanks alle inspanningen nog steeds geen honger, alleen vruchten op sap. Ook de volgende dag is het op weg gaan een eindeloze geschiedenis pas tegen 10 uur wordt met de terugkeer begonnen. Ondanks de grote moeilijkheden van de steile afdaling verliep de terugtocht zonder bijzonderheden.

Kamp II wordt ontruimd. De dragers brengen het materiaal naar het dal.

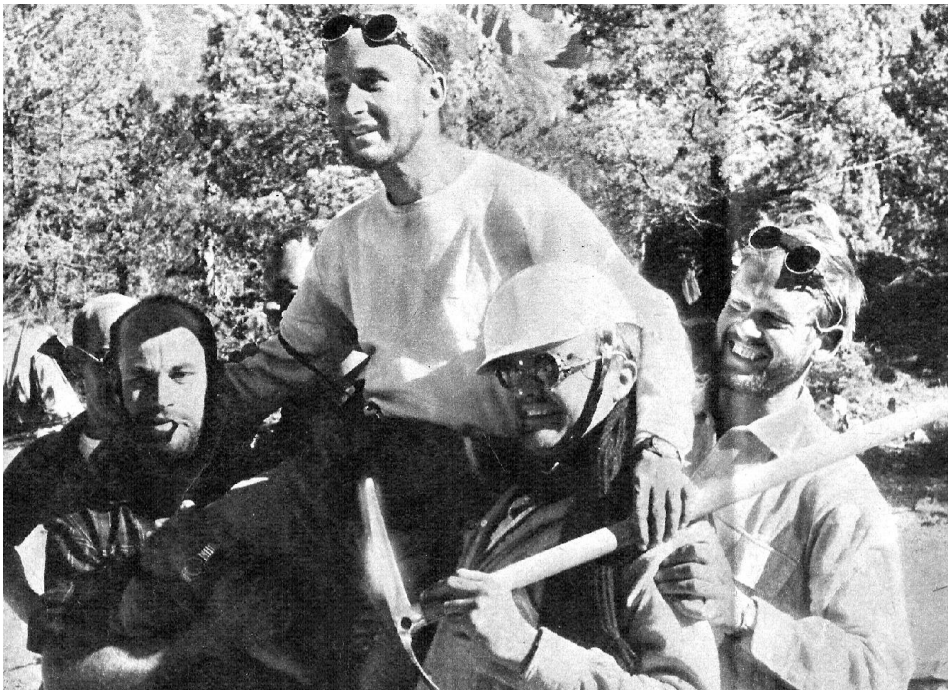
Volgens Lionel waren de steile passages tussen kamp II en III te vergelijken met de moeilijkste passages van de Jannu,de berg in oost Nepal, die welke Lionel dit voorjaar heeft beklommen. Een moeilijke berg, vooral gezien de hoogste waarop de lastige passages moesten worden genomen. Het is wel ongelooglijk wat Lionel die dag gepresteerd heeft. Steeds brengt hij de energie op en de durf op om deze grote wanden in te gaan. Hij heeft groot slem gehaald dit jaar. Eind april de Jannu 7780 m, 5 augustus de oosttop van de Chacraraju in de Cordillera Blanca in de Andes, 19 oktober de Nilgiri noordtop 7035 m. Een prestatie, die geloof ik in de alpiene historie nog niet is gelukt. 3 toppen tijdens drie expedities, twee in de Himalaya en een in de Andes..
Zondag 21 oktober 1962.Rustdag kamp II. Iedereen een beetje op zijn verhaal te komen Besloten werd dat ik een poging zou ondernomen onder leiding van Lionel. De twee sherpa's Anga Purba en Mimgma Tsering zouden ons begeleiden. s-Avonds werd helaas de toestand van mijn keel steeds slechter. Tot nu toe had ik behoorlijk veel lucht op deze hoogte. Nadat alles in gereedheid was gebracht voor de nacht en ik in mijn slaapzak kroop, was het net alsof mijn keel werd dichtgeknepen, geen hap adem kreeg ik zowat naar binnen. Ik kon niet slapen, want als ik indommelde, dan stikte ik zowat. Tegen een uur of één werd Lionel wakker en ik vertelde hem van mijn toestand,. het was duidelijk hoe naar hij het ook vond. Tegen half vier ging zijn wekker en begon hij met voorbereidingen van de tocht. Het was en hard gelag om hem te zien vertrekken met twee sherpa's Mimgma Tsering en Ang Purba. In plaats van naar de top te gaan zou hij nu proberen kamp III te evacueren. Voor de twee sherpa's die hun kans om naar de top te gaan zagen verkeken, was het ook een bittere pil. Lionel zei later tegen me over het vertrek: Het was een vreselijk vertrek voor me, ik had tranen in mijn ogen (Ik trouwens ook!!!).
Maandag 22 oktober 1962. Mijn toestand verslechterde en er werd besloten om mij te evacueren. Danna moest me zelfs helpen met het aandoen van de stijgijzers . Peter en Holger zouden mij begeleiden naar het basiskamp. Kees en Paul zouden achterblijven in kamp II om op Lionel te wachten en hem te assisteren in de filmopnamen die Lionel de volgende dagen wilde opnemen. Het was wel een treurig afscheid van Kees, maar we troosten elkaar maar met de wetenschap dat de hoofdzaak bereikt was. Nu ja je kunt niet met alles geluk hebben. Tijdens de afdaling had ik nog erge last van kortademigheid, alhoewel ik elke meter die ik lager kwam beter kon ademhalen. In kamp I was André Tammes. Hij had de tocht naar kamp I goed doorstaan en was geheel ingeburgerd in kamp I. Pinchoo de nieuwe sherpa zou met mij naar beneden gaan, terwijl Dorjee van kamp II naar I zou gaan om André te verzorgen. Dit is helaas niet gebeurd, zodat de arme André de nacht moederziel alleen in kamp I heeft doorgebracht en zelf zijn potje heeft gekookt. Na een nogal moeizame afdaling naar het basiskamp besloot ik door te lopen naar Jomosom om daar geheel uit te zieken. Holger en Peter zouden proberen Tukucha te bereiken om. een brief van Egeler met instructies voor de geologen te brengen. Deze waren bezig met een geologische opname in de vallei ten zuiden van Tukucha. De plannen. waren als volgt :algemeen rendez-vous op een plaats ten westen van de Tilich, dus in het gebied ten noorden van de Nilgiri. Een algemeen samenzijn van zowel geologen als alpinisten. Een gelegenheid voor ieder om weer op zijn verhaal te kunnen komen. Het was tegen 9 uur 's avonds, toen de 2 gebroeders van Lookeren Campagne Tukucha bereikten. Daar werden ze gastvrij ontvangen door een Engelse professor Hammerstein, die al enkele maanden in Tukucha woont om antropologische studies te maken van de Thakkalis. Pas na middernacht konden ze de bedstee opzoeken, om gedurende de nacht hun overwinningsroes uit te slapen. Via een runner hadden ze de brief aan de geologen groep laten brengen. Ikzelf bereikte Jomosom tegen het donker worden. Met enige moeite kon ik het huis vinden, dat de de geologen een week geleden hadden afgehuurd voor het opbergen van vrachten en tevens als een vast pied à terre. Het bleek een ideale gelegenheid. Veel ruimte en perfect om weer een beetje beter te worden. Helaas was het niet mogelijk om de Wereldomroep op te vangen. Gelukkig was de ontvangst wel mogelijk in kamp II. Allemaal goede berichten. Tijdens de afdaling naar de vallei keken we steeds :naar de ijswand tussen kamp II en III, want we verwachten steeds Lionel en de twee dragers te zien. Maar we hebben blijkbaar niet goed gekeken, want ze waren al cm drie uur in kamp II terug .

Dinsdag 23 oktober 1962. In kamp II niets bijzonders te melden. Filmopnamen van Lionel. Jomosom voor mij een algehele rustdag. Tegen de avond arriveerden de geologen groep en Holger en Peter. Tijdens hun geologische tocht hadden ze nog een vervelend avontuur meegemaakt beleefd, namelijk het leegstelen van de tent van Nijhuis en Schaar, dwz alle de lijfgoederen van Nijhuis bleken te zijn ontvreemd. Zeker een schade van enkele honderden guldens. Gelukkig waren de geologische resultaten goed geweest. Bodenhausen is nog aangevallen door een yak. Met een paar behendige bewegingen wist hij de aanstormende yak te ontwijken.
Woensdag 24 oktober 1962. Een heerlijke rustdag in Jomosom. We kregen voortdurend bezoek van inwoners en voorbij komende Tibetanen met het verzoek om medicamenten. Ze hadden allerlei klachten, vooral buikklachten. Onze tandarts had ook druk werk. Bij een Tibetaan trok hij maar liefst vijf rotte kiezen .Als dank kwam hij de volgende dag met vier eieren aanzetten. Om een uur of een kregen we bezoek van een Engelsman, die tezamen met vier sherpa's een tocht naar Muktinath maakte. Hij sprak vloeiend Nepalees. Hij heeft 20 jaar Gurkas opgeleid. Paul en Egeler zijn in de loop van de dag afgedaald van kamp II naar kamp I. Tegen de avond werd het schaap binnengebracht, dat we tegen 85 roepies hadden gekocht (ongeveer 35 gulden). Dit schaap zou de tocht naar het basiskamp moeten volbrengen om dan in het basiskamp te moeten sneven en als voedsel moeten dienen voor de sahibs. Na al het eten van ingeblikt voedsel is het een ware delicatesse om vers vlees te krijgen.
Donderdag 25 oktober 1962. Transport materiaal van Jomosom naar het nieuwe basiskamp. Er waren 10 muilezels nodig om alles te vervoeren. Het was verstandig dat ik nog een dag in Jomosom achterbleef om nog wat aan te sterken. Tegen 10 uur kwam de mailrunner aan met vele brieven uit Nederland. Ik heb hem direct doorgestuurd om de sahibs de post af te geven. Een van de twee mailrunners was onderweg ziek geworden, zware dysenterie, deze kwam pas tegen de avond meer dood dan levend. Lionel heeft tezamen met Paul filmopnamen gemaakt van de moeilijke passages tussen kamp I en II.
Vrijdag 26 oktober 1962. Om half tien ben ik van Jomosom vertrokken in de richting van het nieuwe basiskamp. Pinchoo zou met mij mee gaan, maar om een onverklaarbare treden is hij achtergebleven in Jomosom en pas enkele uren na mij vertrokken. Ik had uit de verhalen opgevangen dat het nieuwe basiskamp lag in de richting van de Tilicho pas. Na een uur of vier lopen begon ik me af te vragen of ik wel op de goede weg was. Steeds hoger kwam ik; zelfs boven de boomgrens, dus hieruit kon ik afleiden dat ik me had verlopen. Ik ben op een hoog punt gekropen en heb met de verrekijker de omgeving afgetuurd. Tot mijn grote opluchting zag ik vanuit een dicht dennenbos een rookzuiltje opstijgen. Mijn jeugdlectuur kwam weer naar boven. De verhalen van Old Shatterhand en Winnetou. Waar rook is vuur en waar vuur is zijn mensen. Na enkele uren door nogal ruig ·terrein te zijn gecrosst, stond ik opeens voor het nieuwe basiskamp. Een open:plek midden in een sprookjesbos, met het uitzicht op de noordwand van de Nilgiri. De open plek was in werkelijkheid een drooggevallen meerbodem. Een perfecte plaats om vakantie te houden. Tegen het donker worden kwam opeens Paul opdagen. Hij kwam regelrecht van kamp I. Terray was nog achter gebleven om de volgende dagen het dragertransport van kamp I naar en II te kunnen filmen. Terray- heeft werkelijk een bewonderenswaardige plichtsbetrachting en liefde voor het maken van een film. Het heus niet leuk om in zo'n half afgetakeld. kamp achter·te blijven met de wetenschap dat iedereen vakantie viert in het basiskamp.
Zaterdag 27 oktober 1962 Een complete rustdag voor de sahibs. De sherpa's en de Thakkali dragers vertrokken zeer vroeg om de laatste vrachten op te halen van kamp I en het oude basiskamp Verder hadden we een sherpa naar beneden gestuurd om een schaap te kopen en om 20 liter raksi (de lokale alcohol) alles ter ere van het overwinningsfeest dat 's avonds zou worden gehouden.

De sirdar der sherpa's Wongdhi tussen De Booy en Egeler

Tegen een uur of drie kwam opeens Lionel Terray uit het bos. We hebben hem een ware ovatie gebracht en op de schouders gehesen, onder het zingen van "He is a jolly good fellow".

Lionel Terray wordt als triomfator door Schaar en de Booy op de schouders genomen

Tegen vijf uur kwam het schaap aangelopen en een Thakkalli met 20 liter alcohol. Ook deze werden zegevierend binnengehaald. In minder dan geen tijd werd het schaap geslacht; het had niet eens tijd om uit te rusten van de vermoeienissen. Het gebeurde op zijn Thakkalis een methode, waarin onze chirurg Tammes belang stelde. In de buik werd een klein gaatje gemaakt, waar doorheen de hand van de Thakkali het hart van het schaap vastpakte en met een kleine ruk het van zijn plaats trok. Een uiterst snelle en vrijwel pijnloze dood. We wilden het eerst boven het kampvuur roosteren, maar dit wilden de Thakkalis liever niet aangezien dan de boze geesten die in het vlakbij gelegen meertje leefde verstoord zou worden. De opstijgende lucht van

schapenvlees. zou hem niet aangenaam zijn. Het feest werd een geweldige belevenis. We hadden in totaal drie kampvuren. Een voor de sahibs en een voor de sherpa's en een voor de dragers. In het begin waren we dus enigszins gescheiden, maar al gauw kwamen de sherpa's dansen opvoeren voor de sahibs, terwijl wij een zwakke poging deden met het zingen van Nederlandse liederen. Gelukkig redde Schaar de show door zijn mooie diepe basstem en zijn. kennis van niet nader te herhalen repertoire liederen en het citeren Engelse limericks.

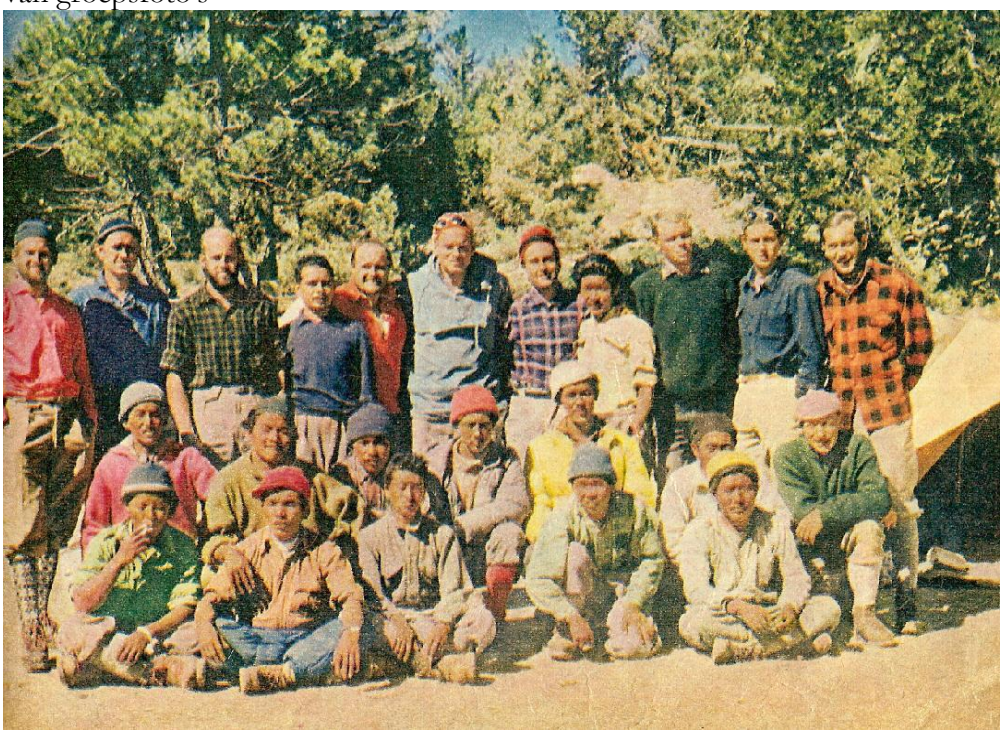
Wie is kaalste? In volgorde van kaalheid van rechts naar links. Lionel Terray, Kriel,Bodenhausen, André Tammes, Gerrit Schaar, Kees Egeler, Tom de Booy.

De Booy regisseert de opstelling voor de groepsfoto

Onze liaisonofficier verraste iedereen door het uitvoeren van enkele fraaie Nepalese dansen. Terray was ook zeer goed op dreef en zong uit volle borst franse maquis liederen. De feestvreugde duurde tot diep in de nacht. Zoals Egeler en ik tegen elkaar zeiden: "Dit kunnen ze

je nooit meer afnemen, zo'n belevenis".
Zondag 28 oktober 1962. Weer een volslagen rustdag. Het was duidelijk aan iedereen te zien hoezeer deze vakantiedagen nodig waren. Iedereen lanterfantte wat door het kamp. Ook de sherpa's en de dragers genoten van de rust na al het harde werken. Ideaal is wel, dat het weer altijd even mooi blijft. Geen wolkje aan de staalblauwe hemel. Tevens is er hier niet de verfoeilijke wind van het dal. 's Nachts begint het behoorlijk koud te worden ('10° onder nul). Zo maar overdag loopt de·temperatuur flink op. Een· deel van de dag werd. besteed aan het nemen van groepsfoto's

Groepsfoto van de deelnemers van de succesvolle expeditie in het alpiene basiskamp, 10 Nederlanders , 1 Nepalees en 11 sherpa's

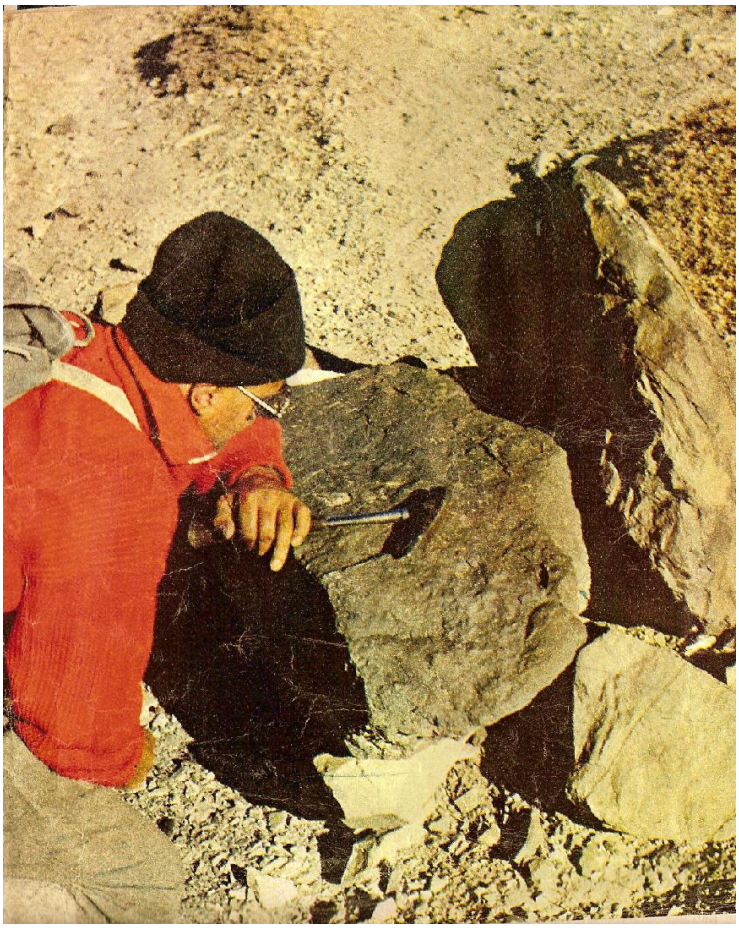
Groepsfoto van onze trouwe sherpas

Zeker honderd foto's zijn verschoten!. Verder werden door Paul weer de gewichten van ieder deelnemer opgenomen. Groot was vooral de vreugde bij Egeler, die onder de 90 kilo was. Hier volgen de gewichten opgenomen in Pokhara aan het begin van de expeditie en de gewichten van vandaag in het basiskamp.
Egeler 97 en 89 -8; de Booy 82 en 76 -6; Tammes 88 en 82 -6; Bodenhausen 71 en 65 -6; Schaar 80 en 77 -3; Nijhuis 82 en 78 - 4; Paul 78 en 71 -7; Peter 73 en 68 -5, Holger 74 en 70 -4. De oudere garde heeft dus het meeste van het overtollige vet verloren!

28 oktober. De reünie van de vrouwen en moeder van de deelnemers in Amsterdam ter viering van de bestijging van de Nilgiri vlnr. Mieke Egeler, de moeder van de drie broers Lookern Campagne, Adrienne de Booy, Joke Bodenhausen, geheel rechts de vrouw van Paul van Lookeren Campagne

Maandag 29 oktober 1962. In alle vroegte is Tammes naar Jomosom gegaan om tezamen twee dragers voedsel en andere benodigdheden op te halen. Het is schrikbarend te merken hoeveel in zo'n luxe kamp wordt gegeten. Een eveneens schrikbarend om te merken hoe duur hier alles is. Een kilo rijst kost f 1.50 en 1 kilo aardappelen f 1,- . We zijn helaas al door de meegebrachte voorraden rijst en aardappelen heen. De geologen zijn vertrokken vanochtend voor een kleine opname. Terwijl Egeler, Paul en ik bloedig zitten te tikken aan de artikelen voor de pers. Het is een hele belasting, dat geschrijf, maar ja, waar moet anders het geld vandaan komen? Morgenochtend vertrekt een railrunner. Ik sluit hier dus dit dagboek. Vanavond zal ik er nog even aan toevoegen hoe de overkomst van de Wereldomroep is geweest.
Dinsdag 30 oktober 1962. De tocht naar de Tilicho pas Het was met een zekere weemoed. dat we ons rustkamp verlieten. Het werd een flinke klim naar de pas: 1500 meter. Na een uur of twee lopen, vond ik graptolieten, een zeer belangrijk gidsfossiel. Volgens ons is dit de eerste graptoliet die in de Himalaya is gevonden. Even later vonden we een orthoceras eveneens een uitermate belangrijk gidsfossiel. Deze fossielen geven ons nu een ideale gelegenheid om een idee te vormen van de de ouderdom, althans voor een dele der gesteenten van de noordflank van de Nilgiri. Tegen het donker worden waren we nog steeds niet op de plaats van de bestemming. Het leek eindeloos. In het pikkedonker kwamen we op de eigenlijk plek op een hoogte van 5200 meter, het was moeilijk om de weg te vinden maar gelukkig zagen we een licht op ruim een kilometer afstand, dat steeds dichter bij kwam. Het bleek Peter te zijn. Hij zelf had de grootste moeite gehad het kamp te vinden. Onze liaisonofficier was behoorlijk uitgeput, zodat hulp van Peter zeer welkom was.

De Booy vindt de eerste graptoliet in de noordflank van de Nilgiri

Trouwens wij dwz Egeler, Schaar Nijhuis, Bodenhausen en ik zelf waren ook dolblij de haven te hebben gevonden . Na een goed half uur kwamen we bij ons kamp (5000m) gelegen op enkele honderden meters van een groot meer, het zgn ijsmeer dat tijdens de franse Annapurna expeditie voor het eerst werd ontdekt. Terray was met twee sherpa's zeer laat uit het rustkamp vertrokken en haalde ons pas in net toen Peter ons kwam ontzetten. Hij had schijnbaar erge haast en heeft kennelijk de instructie van Peter omtrent de weg naar het kamp niet goed begrepen. Hij in plaats van naar rechts naar links te gaan, met als gevolg dat hij zich totaal heeft verlopen. Toen wij in het kamp aankwamen waren gearriveerd, dachten wij aanvankelijk dat Lionel al lang was gearriveerd, maar bij navraag aan de sherpa's hadden ze nog geen spoor van hem gezien. Wél waren de twee sherpa's aangekomen. Tevens ontbrak op het appèl een drager, de Gurka soldaat. Meteen hebben we een aantal sherpa's uitgestuurd als reddingscolonne. Peter en Holger zijn er eveneens op uitgegaan om te gaan zoeken. Tegen een uur of tien kwamen ze terug, gelukkig met de twee verloren schapen. Terray was dus in de tegengestelde richting gegaan en had op een goed ogenblik geen raad meer geweten om een weg te vinden en besloot daarom te bivakkeren. Plotseling hoorde hij hulpgeroep, het bleek de Gurka te zijn die eveneens de weg was kwijt geraakt, en op een winderige graat in de vrieskou zonder goede bescherming zat te verkommeren. Toen Terray hem bereikte barstte hij in tranen uit. Tot overmaat van ramp was hij in het donker lelijk komen te vallen. Als Terray hem niet had gevonden, had hij misschien een ernstige bevriezing kunnen oplopen. Terray heeft een goede bivak plaats opgezocht en door de Gurka dicht tegen hem aan te drukken, gingen zij op hoop van zegen de koude nacht in. Maar nauwelijks een half uur zo te hebben gezeten, hoorden zij de reddingscolonne en werden tot hun grote opluchting ontzet uit hun benarde positie. Tegen een uur of elf keerde de rust in het kamp terug.

Woensdag 31 oktober 1962. Filmdag aan de oever van het ijsmeer. Iedereen was het roerend er

over eens dat deze omgeving de mooiste was die zij tot nu toe in hun leven gezien hadden. Een diepblauw meer waarin weerspiegeld een muur van 2000 meter ijs, die zich over een aantal kilometers aan de zuidzijde van het meer uitstrekte. Natuurlijk was er ook de charme , dat nog maar zo weinig mensen dit natuurschoon hadden aanschouwd. Terray in volle actie om filmopnamen te maken van de geologen tijdens hun werk en eveneens van de topograaf. De geologie bleek ook bijzonder interessant te zijn. Totaal onverwachte vondsten. Zeer typische conglomeraten die vele nieuwe gezichtspunten gaven.·Tegen het middaguur kwam Wongdhi met de post. Er bleken brieven bij te zijn met een Nederlands posttempel van 18 oktober. Dus 14 dagen Nederland -IJsmeer. Wel een recordtijd. Schaar sloeg weer alles, die kreeg maar liefst 8 brieven van zijn verloofde! maar ja hij is nog niet getrouwd.

Donderdag 1 november 1962. De geologen gaan op verkenning, terwijl de alpinisten onder leiding van Terray en een drietal sherpa's naar de overzijde van het meer zullen gaan om film opnamen te maken van moeilijke ijspassages , en van de geweldige ijswand ten Zuiden van het meer. Zij zullen ongeveer drie dagen wegblijven, om vervolgens naar Jomosom terug te keren. De geologen zullen aan de andere zijde van de Tilicho pas nog een nacht blijven om vervolgens naar Jomosom terug te keren. Het werd voor de geologen een zegenrijke dag. We bereikten een bergkam van 5400 meter. Een prachtig uitzicht over het gehele gebied en nog belangrijker een schitterende ontsluiting van kalken met vele ammonieten (een belangrijk gidsfossiel voor het Mesozoikum). Deze kalken hadden we tot nu toe in het overige deel van het gebied nergens goed aangetroffen, zodat we zielsblij waren met deze vondst. Wat een heerlijk vak, in zo'n prachtige natuur je werk te mogen doen. Wel merken we, dat door de hoogte het werk langzaam gaat. Een kleine stijging vergt veel. Pas zeer laat arriveerden we in het inmiddels door de sherpa's opgerichte kamp ten westen van de Tilicho pas. Tammes en de liaisonofficier waren allang aangekomen.

Vrijdag 2 november 1962. Egeler en Tammes keerden direct terug naar Jomosom, terwijl Bodenhausen, Schaar en Nijhuis een sectie zouden opnemen even ten oosten van. het kamp. Ik zou een poging doen om de vaste vindplaats te ontdekken van de graptolieten schalies in de noordflank van de oosttop van de Nilgiri. Het werd een hele klim. De graat waar langs ik omhoog klom werd steeds steiler. Steeds vond ik losse monsters van graptolieten, maar nergens vaste. Op een goed ogenblik werd het te steil omhoog om nog verantwoord door te gaan. Gelukkig kon ik vrij nauwkeurig vaststellen. waar de schalies vast in de wand moeten voorkomen, zodat al het geklim, langs een brokkelige graat niet te vergeefs was geweest. De tocht naar het hoofddal werd lang en vermoeiend. Pas na het invallen van de duisternis kon ik Jomosom bereiken. Het bleek dat de andere geologen nog geen tien minuten voor mij aangekomen waren na een zware doch geologische vruchtbare dag.

Zaterdag 3 november 1962. Een rustdag in Jomosom Zij heet een dag wanneer er geen geologie gedaan wordt, maar in feite wordt op zo'n dag het een en ander gedaan. Zoals alle van de berg teruggekomen vrachten opnieuw sorteren en tevens nieuwe vrachten maken voor de aanstaande tocht naar Mustang. Brieven schrijven kleren repareren, kortom allemaal tijdrovend werk.

Zondag 4 november 1962 De geologen maken een geologische verkenning in noordelijke richting. Ze worden steeds begunstigd door het schitterende weer. Zo nu en dan zijn er overdrijvende wolkenvelden, maar nooit is er last van enige neerslag. Het enige dat bepaald hinderlijk werkt,:is de sterke dalwind,die tegen een uur of 12 in zijn volle kracht opsteekt. Op de terugweg wilden we aan de westelijke oever van de Kali Gandaki. De rivier is echter behoorlijk diep. Nijhuis en Bodenhauscn waren zo flink om door het ijskoude water, dat tot ver over hun knieën kwam heen te waden, terwijl Egeler en ik de meer luxueuze weg kozen, nl ons door de dragers te laten overdragen. In feite was er maar een drager die het klaar speelde om ons er over heen te dragen. Vooral de 90 kilo zware Egeler door een snelstromende rivier te dragen is een hele prestatie. Bij terugkomst bleek dat de alpinisten groep was gekomen. Zij hadden een paar koude, maar mooie dagen gehad. De overzijde van het meer bleek echter veel verder dan zij hadden gedacht. In plaats van drie uur was het zes uur lopen geweest. Zo vergaat het ons allen.

We onderschatten steeds weer de afstanden van de Himalaya. Zelfs nu we er op bedacht zijn, vergissen we er ons constant in. Paul had nog iets merkwaardigs beleefd. Hij had in het eerste kamp bij het ijsmeer een plastic doos achtergelaten, met als inhoud een aantal urinemonsters van enkele deelnemers voor zijn medische proefnemingen. Ze begrepen er niets van totdat Paul zich herinnerde hoe tijdens het verblijf in het kamp een grote kraai belangstelling had getoond voor de doos. Hij is dus begonnen met de directe omgeving af te zoeken en ja wel. de doos lag op nog geen honderd meter van het kamp. De kraai had hem zo ver meegesleurd. Hij had nog geprobeerd met zijn snavel de doos open te breken, gelukkig zonder resultaat. De inhoud had hem waarschijnlijk toch weinig geïnteresseerd. Zo was dus iedereen op de basis teruggekeerd. Een volle maan in het gebied van de Nilgiri, alsmede een vrij aardig overzicht onder de geologische opbouw van het gebied van de berg. Alle kampen waren nu geëvacueerd. Nu begint een nieuwe fase van de expeditie nl de grote tocht in noordelijke richting naar Mustang, vlak bij de Tibetaanse grens. Een tocht van tenminste veertien dagen. Aanvankelijk zouden de alpinisten deze tocht niet meemaken, maar Egeler vindt dit toch wel heel jammer en beslist dat zij de tocht naar Mustang eveneens mee mogen maken. Bij aankomst in Mustang zullen zij echter direct terugkeren naar Pokhara resp. Nederland, terwijl de geologen met de geologische opname van Mustang naar het zuiden zullen beginnen, zodat in Mustang de expeditie zich zal splitsen.
Maandag 5 november 1962. Geologie in de directe omgeving van Jomosom, rustdag voorde alpinisten en met de uiteindelijke preparatie voor de grote tocht. Het basishuis in Jomosom blijkt absoluut ideaal voor zulke reorganisatie. Het ligt windbeschut en biedt zeer veel plaats voor het uitzoeken van alle materialen. Alle sahibs slapen in een kamer bijzonder gezellig er wordt veel gelachen. Helaas proberen we 's avonds tevergeefs om de uitzending van de Wereldomroep op te vangen. Dit is al de tweede achtereenvolgende maal,dat we de uitzending missen. Het ligt aan voorgelegen dekking. In Jomosom ligt tussen Nederland en ons een heel hoge bergketen waar we geen last hadden in de aanvalskampen en zelfs niet in het alpiene basiskamp van de Nilgiri. Hopelijk hebben we meer succes als we noordelijker zitten. De bergen worden steeds relatief lager.
Dinsdag 6 november 1962. Dit is de dag die ons lang zal heugen. Het begon al vroeg. Tegen een uur of één 's nachts werden we wreed uit onze slaap gehaald door het gelal van enkele laveloos dronken sherpa's. Ze hadden wat je noemt de bloemetjes buitengezet. Niet dat we daar zo'n bezwaar tegen hadden, maar we werden pas boos toen we een aantal malen gevraagd of ze stil wilden zijn en dit absoluut geen resultaat had. Integendeel het leek wel alsof ze steeds meer lawaai maakten. Schaar kon zijn woede niet bedwingen en stormde naar buiten om te vragen of ze stil willen zijn. Hierop sprong Sirdar Wongdhi op en begon Schaar uit te schelden en te vragen of hij de koning van Nepal was etc. terwijl een volkomen dronken sherpa om hem heem danste met dreigende gevaren. Gelukkig beheerste Schaar zich en stak geen vinger uit. De volkomen door het dolle heen zijnde sherpa werd door een aantal sherpa's afgevoerd en tegen de grond geslagen. Wongdhi kwam hierop in ons slaapvertrek en begon behoorlijk tegen ons te keer te gaan. Hierna is hij met een aantal sherpa's aan het drinken geslagen iets wat hij tijdens de expeditie helaas vaker gedaan heeft dan goed voor hem was. Pas tegen vier uur werd het stil. We waren het er allemaal over eens en besloten om er iets over tegen hem te gaan zeggen. 's Ochtends kwam echter, tot onze grote verbazing Wongdhi ons mededelen, dat hij en de sherpa's niet langer onze expeditie zouden helpen en naar Darjeeling zouden terugkeren. Als argument gaf hij op dat Schaar een van de sherpa's had mishandeld. Dit was een aperte leugen aangezien Schaar geen vinger had uitgestoken. Gelukkig had Holger gezien hoe Pinchoo de dronken sherpa met een geweldige rechtse had gevloerd. Dit had Pinchoo echter niet tegen Wongdhi gezegd. Het argument van Wongdhi was alleen maar een middel om op zo'n manier een reden te hebben voor zijn vertrek. Al lang was er spanning geweest, door het te veelvuldig drinken van onze sirdar. Hij verloor ook hiermede een beetje het gezag dat hij had onder de sherpa's. Tot nu toe hadden we gezegd:"all for a quite life". Nu kwam hij zelf met het ontslag. Voor Terray betekende het een grote schok. Hij had hem immers tijdens de Jannu expeditie meegemaakt en was hij prima

bevallen. Toen was hij echter nog niet achter de alcohol. Door het drinken is zijn rede volkomen verstoord. Hij is uitermate afwisselend. Soms prima, aardig, efficiënt etc en zodra hij wat heeft gedronken, venijnig, haatdragend, onredelijk etc. Terray heeft nog geprobeerd om hem te laten afzien van zijn plan, niets hielp. Steekhoudende argumenten, behalve dat het zogenaamd mishandelen van een sherpa door Schaar, had hij niet. Nu was het grote punt. Zouden de sherpa's inderdaad met hem meegaan? Dit betekende dat het voor de eerste keer was in de geschiedenis van de Himalaya expedities, dat de sherpa's zouden deserteren. We wisten dat ze alle bijzonder bang waren voor Wongdhi en als Wongdhi hun zou bedreigden, ook al waren voor hun bepaalde consequenties bijzonder onplezierig, zij toch Wongdhi zouden volgen. De hele dag was het een beraadslagen. Wij met de overige sherpa's, de sherpa's onderling en de sahibs onderling. Er waren een paar zeer sterke punten in ons voordeel, nl. we zouden alle namen van de deserterende sherpa's in alle alpiene tijdschriften laten publiceren, met als waarschijnlijk gevolg, dat ze dan niet veel kans zouden hebben om te worden uitgekozen voor de volgende expedities. Ten tweede dat Terray een ernstige aanklacht zou indienen bij Tensing Norkey en ten derde dat de betaling van de sherpa's op deze dag zou eindigen, dus geen terugreis, geen extra fooi etc. Dit hebben we zeer duidelijk onder de ogen gebracht. Deze gloedvolle rede van Terray maakte op de sherpa's grote indruk. Bij besprekingen met de kok Dannu, bleek wel hoezeer ze ons gelijk gaven en alles de schuld gaven aan het gedrink van Wongdhi en dat ze niets op ons hadden aan te merken, maar tegelijkertijd merkten hoe bang ze waren om tegen de wil van Wongdhi bij ons te blijven. Ze zaten dus tussen twee vuren. Tegen de avond was nog steeds het pleit niet beslecht. Tammes heeft Wongdhi nog eens apart genomen en hem gezegd hoe ernstig het was om veel te drinken en dat het ook helemaal niet goed was voor zijn bevroren middelvinger. Het bleek wel dat zijn houding tegen de avond minder fel werd. Ook onze liaisonofficier heeft hem ernstig gewaarschuwd en geprobeerd vooral tegen de sherpa's te zeggen dat zij voor ons moesten blijven. De sherpa's kwamen nog met een tegen voorstel, nl dat ze bij ons zouden blijven als Wongdhi weer werd aangenomen. Voor ons was dit onaanvaardbaar. Zijn gedrag zou ons weer voor zulke moeilijkheden kunnen plaatsen en dat op plaatsen waar het heel wat minder gelegen zou komen. Blijkbaar had Wongdhi aan de sherpa's laten doorschemeren, dat hij wel bij ons zou willen blijven. Door deze afwijzende houding namen we wel een groot risico, maar beter geheel zonder sherpa's, dan met een slechte stemming en de onzekerheid over het goede verloop van de expeditie. Tegen een uur of negen 's avonds viel de beslissing. Wongdhi had de sherpa's medegedeeld dat ze zouden mogen blijven, die er verkoos en dat bleek allen te zijn. Wongdhi zou morgen huiswaarts keren. Het pleit werd beslecht en doodmoe van de zenuwslopende dag gingen we slapen.

Woensdag 7 november 1962. Gelukkig was Wongdhi niet op zijn besluit teruggekomen. Integendeel hij kwam Terray , Egeler en mij min of meer excuses aanbieden, misschien in de hoop dat wij zouden zeggen dat hij weer zou worden aangenomen. Hij werd zelfs poeslief en liet nu aan ons de keuze welke sherpa's wij wilden behouden. We besloten terug te zenden: Southcol , Norbu, Ang Dawa. Deze hadden we immers aangenomen voor het alpiene gedeelte. Wongdhi gaf nu aan het geheel de volgende wending. Alles was zoals we indertijd per briefwisseling met hem hadden afgesproken, nl. 6 sherpa's voor de duur van de gehele expeditie en 4 sherpa's voor het alpiene deel. *), Nu was dat precies zo uitgevallen. Ach ja, het is maar hoe je het bekijkt. Nu was in ieder geval weer iedereen tevreden. Door deze zeer gunstige wending besloten we Wongdhi ook zijn terugreis te betalen. Ondanks zijn ernstig falen, had hij toch geweldig belangrijke diensten verleend. Allereerst het uitstekend leiden van het grote transport in het begin en het aandeel in de beklimming van de Nilgiri. Het is alleen doodzonde van overigens zo'n capabele sirdar, dat hij aan het drinken is geslagen. Over de reden hiervan tasten we helaas volledig in het duister. Iemand drinkt niet voor niets en er zal wel iets in zijn privé leven zijn dat hem steekt. De expeditie is echter gered en tegen een uur of twaalf vertrekt de muilezelkaravaan, de sherpa's, de dragers eveneens in noordelijke richting, terwijl Wongdhi en de drie sherpa's met nog drie Nepalese dragers in zuidelijke richting vertrekken. Ons reisdoel voor vandaag was

Mukinath, de heilige bedevaartplaats voor zowel de Boeddhisten al de Hindoeïsten. Elk jaar komen onder de moeilijke omstandigheid en na wekenlange voettochten duizenden naar deze plaats om te baden in het heilige water en om te komen naar de eeuwig brandende vlam, die wordt gevoed door het gas dat uit de rotsen komt. Het wordt weer een onvergelijkbare mooie tocht. Even voor Kagbeni verlaten we het hoofddal om het zijdal van Mukinath in te gaan. Het wordt een flinke klim. We bereikten tegen het donker worden nog voor de lastdierenkaravaan Muktinath tenminste dat dachten we. We worden binnengehaald in een theehuis. Het dorp wordt bevolkt door de Bothias . Een volkstam die zeer veel, verwantschap vertoont met de meer in het oosten wonende sherpa's en voor ons althans nauwelijks te onderscheiden van de werkelijke Tibetanen. Ze zijn vriendelijker dan de Thakkalis. De scheidinglijn tussen deze twee stammen ligt precies 1 kilometer ten noorden van Jomosom. We krijgen niet de ons bekende thee, maar de Tibetaanse thee. In plaats van melk en suiker, nu yakboter en zout. Het is een vreemdsoortige drank, waaraan we wel zullen moeten wennen, het lijkt een beetje op bouillon. We begrijpen niet waar de sherpa's en de lastdieren blijven. Er gaat ons eindelijk een licht op. Is dit wel Muthinath. Bij navraag zijn we beland in Gankot en Muktinath ligt nog een uur lopen. Gewapend met onze voorhoofdlampjes zijn we naar Muktinath gelopen. Het was nog eens 200 meter klimmen. Doodmoe kwamen we in een groot pelgrimshuis aan, waar de sherpa's al bivak hadden gemaakt. Dit is een huis dat speciaal is gebouwd voor de pelgrims om te overnachten. Het ligt op enkele honderden meters van Muktinath, dat geen dorp bleek te zijn,maar uitsluitend bestond uit een paar tempels. Nauwelijks waren we aangekomen of er kwam een opgewonden Bothia ons vragen of er een dokter bij ons gezelschap was. Zijn vrouw was bezig aan de bevalling en er was iets misgegaan. Het beentje en de romp waren eerst gekomen, het hoofdje bleef steken. Daar het harde trekken hadden ze het lichaampje van het hoofdje afgetrokken, zodat het hoofdje nu in de buik was achter gebleven. Tammes en Paul konden dus meteen met hem meegaan. Hij woonde in een dorpje op twintig minuten afstand. Gelukkig had hij twee paarden meegenomen zodat ze met hun vermoeide benen niet behoefde te lopen. Tegen een uur of twaalf kwamen ze weer terug. Ze hadden niet veel kunnen doen, aangezien alle medische apparaten in Jomosom waren achtergebleven. Tevens van in Jomosom aanwezige medicamenten in een dependance van het Rode Kruis. Daarvoor had onze liaisonofficier zich spontaan aangeboden om mee te gaan. Het zou de eerste keer zijn dat hij zou paardrijden. Een geweldige geste. Ze hoopte de volgende morgen tegen elf uur weer terug et zijn en dan kon de operatie beginnen. Tammes zag er blijkbaar als een berg tegen op, hij achtte de kans van slagen niet erg groot.
*) Inderdaad de brief van Egeler aan Sirdar Wongdhi in Darjeeling van 27 juni 1962 staat:" For the whole period we like to have 4 sherpa's , inclusif you as Sirdar. For the alpine part in September till the end of November we like an extra four sherpa's". D**onderdag 8 november 1962** Nu pas zagen we in welke feeërieke omgeving we waren beland. Vlak bij ons huis zagen we de tempels van Muktinath, vlak onderaan een geweldig bergmassief. Verder overal om ons heen sneeuwbergen. De Daulaghiri in al haar grootsheid en de eveneens onze berg Nilgiri. 's Ochtends hebben we nog een geit gekocht van een voorbijtrekkende kudde. In minder dan geen tijd was het al op de gebruikelijke wijze geslacht. De geologen groep er op uit op zoek naar de Spiti schalies en de daarin voorkomende concreties die dikwijls bij het doorslaan ammonieten blijken te bevatten. Deze concreties worden door de bevolking als heilig beschouwd en heten saligrams. Na een paar uur lopen kwamen we bij een zeer belangrijke vindplaats. De oogst aan ammonieten was zeer rijk, maar misschien nog belangrijker was dat we de relatie van deze Spiti schalies met de ons reeds bekende gesteenteformaties konden vaststellen. 's Middags hebben we en bezoek gebracht aan de tempel. Terray heeft de gehele dag bij deze tempels zoekgebracht met het filmen van pelgrims , sommigen spiernaakt, die heilige baden namen. Het was vooral de sfeer van het gehele landschap , waarin de tempels waren gelegen die grote indruk op ons maakten. Een zeer vredige serene sfeer.

De Bothias

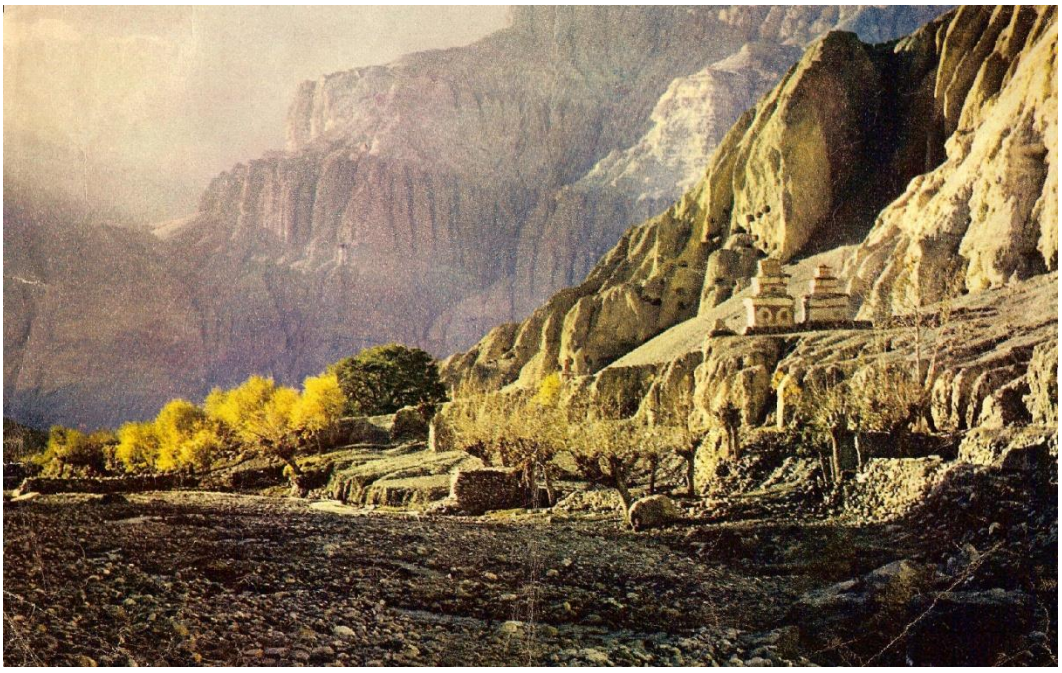
Woltransport van Tibet naar Nepal

De muilezeldrijvers bivakkeren bij hun kudde in de open lucht

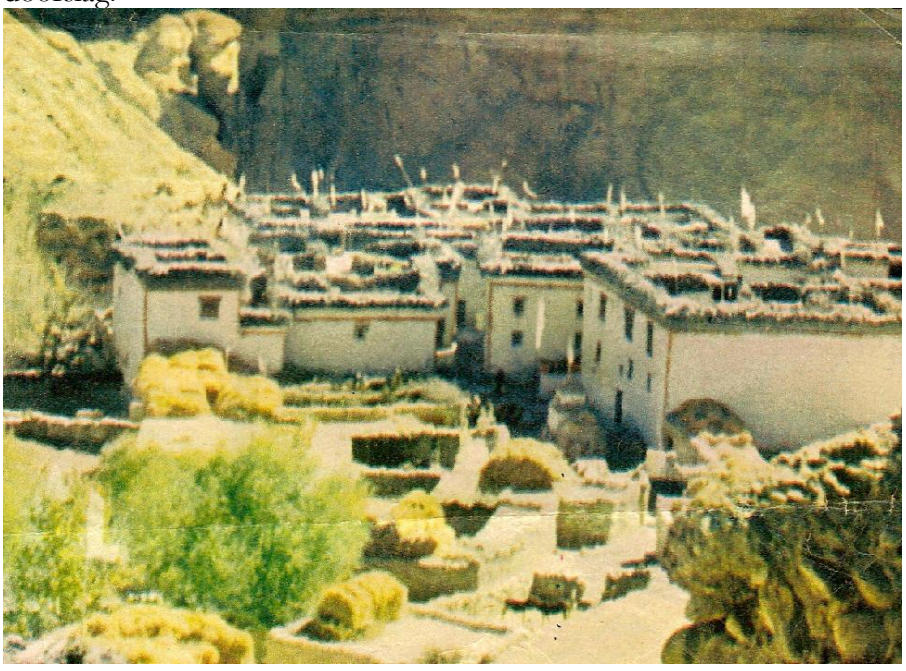
Het sprak alles zeer tot onze verbeelding. Honderden jaren trokken hier van heinden en ver duizenden mensen naar toe om hun godsdienst te belijden. Zeer typisch was een gebedsmolen, die op waterkracht in een draaiende beweging werd gebracht. In en tempel zagen we het heilige vuur. Morgen zouden we proberen een gasmonster te nemen mee te nemen onder het motto dat we een beetje van het heilige vuur naar Nederland zouden wilden meenemen, om daarmee onze haardvuren te laten ontsteken. Geologisch interesseerde ons het gas bijzonder,. Is het van vulkanische oorsprong of als rottingsproduct van de Spiti schalies. Dit laatste lijkt ons verreweg het waarschijnlijkste. Tegen de middag waren Paul en onze verbindingsofficier aangekomen, doodop. Ze waren tegen en uur of vier pas in Jomosom aangekomen. Na het opscharrelen van de

benodigde apparatuur waren ze manmoedig weer teruggegaan, alhoewel vooral van onze liaisonofficier de zitvlakken meer geleken op rauwe biefstukken. Tammes was 's ochtends even gaan kijken hoe het met de vrouw er voor stond. Het hoofdje en de nageboorte waren helemaal van zelf gekomen. Het was aan Tammes duidelijk te zien hoezeer hij was opgelucht over deze gang van zaken. Hoewel hun tocht voor niets was geweest waren Paul en de liaisonofficier er ook blij over.

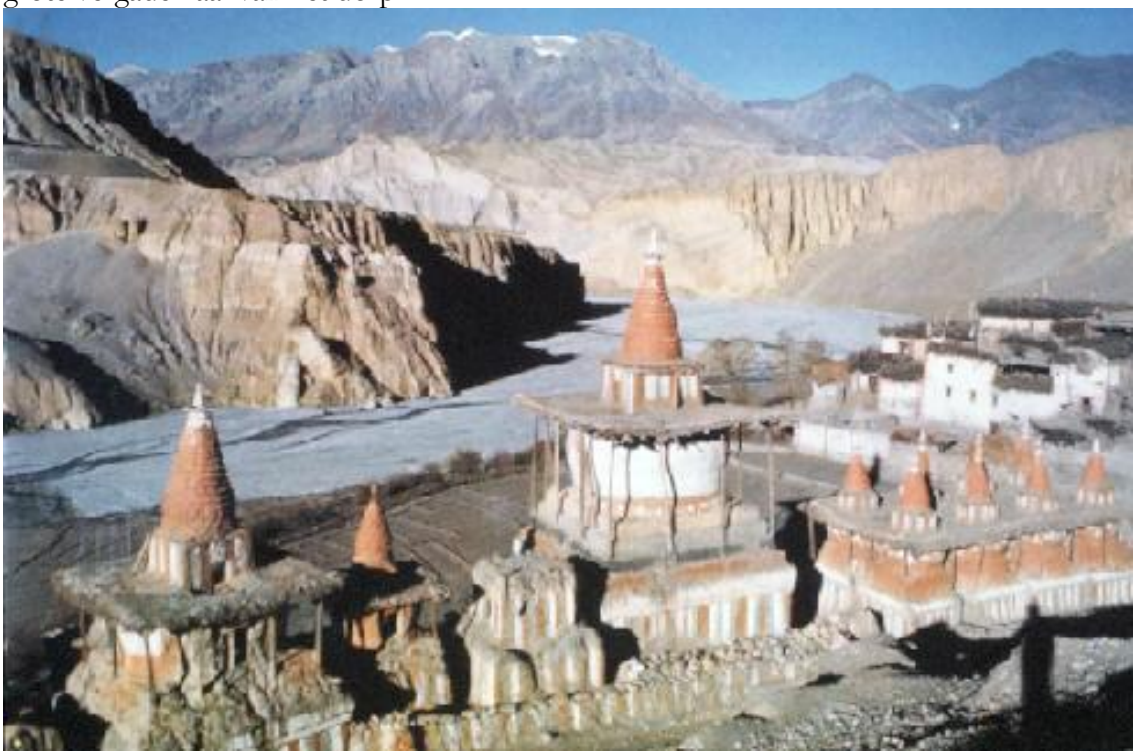

Het diep ingesneden dal van de Kali Gandaki ten noorden van Jomosom

Vrijdag 9 november 1962 De karavaan vertrok van Muktinath via een 4000 meter hoge pas naar het hoofddal om bivak te maken in het dorpje Chikk. Bodenhausen en ik zouden via Kagbeni nog geologie gaan bedrijven. Gelukkig is Egeler er in geslaagd om het gas op te vangen uit de tempel. Het vergde nog heel wat diplomatie om de tempeldienares te overtuigen. De polaroid camera waarmee we binnen 10 seconde een kant en klare opname kunnen maken gaf de doorslag.

Even voor Kagbeni vond ik in groene zandstenen zeer fraaie afdrukken van planten. Specialisten zullen moeten uitmaken hoe oud deze planten zijn. Van Kagbeni via het hoofddal naar Chukk. Een vermoeiende tocht die grotendeels in het donker verliep. Op een paar plaatsen moesten we door de rivier, wat ons flink natte voeten bezorgden. Haast spookachtig lag het de sterk ingesneden vallei in het helle maanlicht. Een soort Walt Disney-beeld. Werkelijk doodop bereikten wij ons bivak. Ik was er nogal slecht aan toe. Schijnbaar had ik kou gevat en mijn keel begon weer op te spelen en 's nachts had ik er flinke koorts bij. Het bivak was ingericht in de grote vergaderzaal van het dorp.

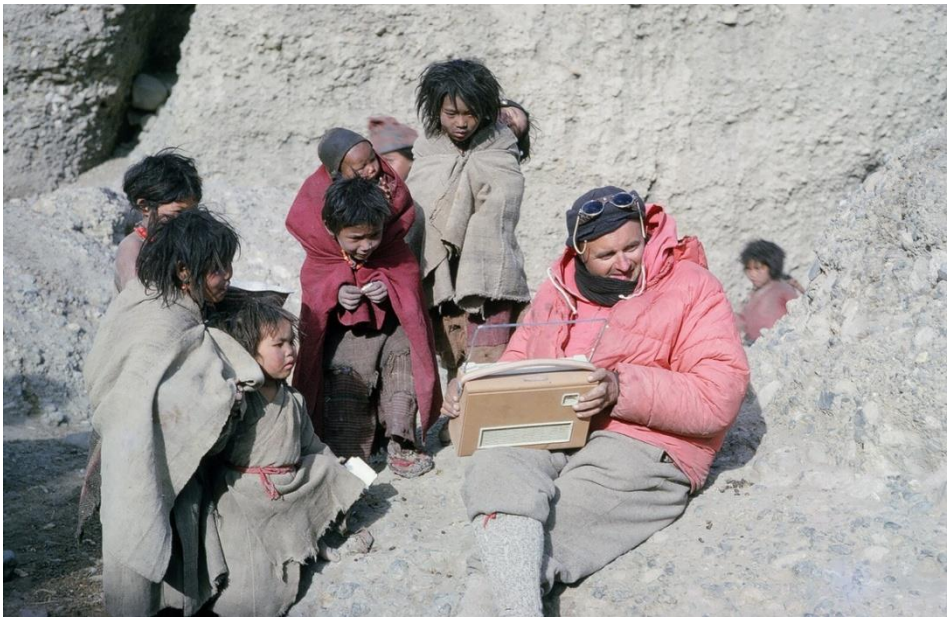
Een dorpje in de vallei van de Kali Gandaki tussen Jomosom en Mustang

Zaterdag 10 november 1962 Van Cukk via een sterke stijging naar Samargon. Een zeer korte dagmars van slechts drie uur. Gelukkig voor mij, want ik voelde me allerbelabberdst nog flinke koorts en een dichte keel, Ondanks deze korte afstand is het opvallend hoe snel het landschap verandert . In Samargon aangekomen werden we aangegaapt door de locale bevolking. Ze zijn hier bepaald niet gewend aan bezoek van blanken. De vreemdste typen, ideaal object voor onze camera en filmtoestellen..

Zondag 11 november 1962. Van Samargon naar Chiligoan 4 uur lopen. Onderweg bezoek gebracht aan een kamba kamp. Dit zijn Tibetanen die gevlucht zijn uit Tibet voor de Chinezen en nu leven in tentenkampen. Ze worden beschouwd als vluchtelingen en geholpen door gelden waarschijnlijk afkomstig uit India. Hun tenten en hutten zij gecamoufleerd. Ze waren net bezig met het slachten van yaks. Hun geloof verbiedt hun met bloed vergieten te slachten. Ze binden de snuit geheel dicht en laten zo het dier een verstikkingsdood streven! We werden zeer gastvrij ontvangen en uitgenodigd om Tibetaanse thee te drinken in de tent van de baas. We kregen een schapenbout aangeboden. Als tegenprestatie kon onze tandarts een aantal kiezen trekken. Met de polaroid camera maakten we vele opnamen die we meteen ten geschenke konden geven. We brengen een bezoek aan de tempel waar twee lama's aan het bidden zijn. Ze ontvangen ons zeer hartelijk en lezen een heilige thanka voor (een op zijde beschreven doek). Het was moeilijk om in de tempel te komen, want deze werd bewaakt door een hond, gelukkig aan een ketting die schuimbekkend op ons toe kwam.

Maandag 12 november 1962 Van Chilgoan naar Charang. Een behoorlijke mars van 5 uur. Het verandert nu zeer sterk en neemt het karakter van een woestijn aan. Geen boom. Als men

sneeuwbergen wegdenkt lijkt het een beetje op het zuidoosten van Spanje. In Charang hadden we weer veel bekijks. De doctoren hadden weer vol op werk. Gelukkig is mijn opnieuw opgekomen keelpijn weer gezakt en loopt het waarschijnlijk met een sisser af.'s Avonds behoorlijke ontvangst van de Wereldomroep.

De Booy met onze radio waar we 's avonds de wereldomroep meer kunnen horen

We hoorden de herhaling van de vorige week uitgezonden stemmen van Egeler zijn vrouw en mijn vrouw en de moeder van de gebroeders van Lookeren Campagne. Het was een ontroerend moment in deze wilde Tibetaanse omgeving de stemmen van onze vrouwen te horen . Zo dichtbij en tegelijkertijd zo ver weg. Daarna kregen we bezoek van een lama, die enkele gezangen weggaf, die op de band opnamen, daarna kwamen een paar schoolkinderen dansen en liederen ten beste geven, ook deze hebben we opgenomen. Zeer voldaan over vooral de goede ontvangst van de wereldomroep na drie weken eindelijk, gingen we slapen.
Dinsdag 13 november 1962 Van Charang naar onze uiteindelijke bestemming Mustang

Het middeleeuwse aandoende stad Mustang

Een korte wandeling van drie uur. Niet te veel stijgen, maar het spannendste van de tocht was wel dat we de stad steeds verwachten te zien, maar steeds weer een heuvelrug ontnam het uitzicht. Tot eindelijk voor Mustang, over een heuvel komende, een groot aried bekken met daar midden in gelegen de ommuurde stad van Mustang. Bij binnenkomst hebben we ons meteen gemeld bij de militaire checkpost, we werden gelukkig hartelijk ontvangen. Het bleek dat er behalve Hagen de Zwitserse geoloog, geen Europeanen hier in Mustang zijn geweest. Dit was ook heel duidelijk te merken toen we in de stad zelf kwamen
Iedereen liep uit. dank zij de medewerking van de kapitein van de checkpost kregen we een huis tot onze beschikking: het bleek moeilijk de bevolking buiten de te houden. Zo nieuwsgierig waren ze. Er begon een levendige handel tussen de koopgrage sahibs en de bevolking. Zodra men door kreeg dat we overal belangstelling voor hadden kwamen ze met de gekste dingen aandragen, gebedenboeken, zwaarden, opgezette vossen en poema's, kleren en andere Tibetaanse voorwerpen. Door het geweldige aanbod liepen de prijzen scherp terug. Het is helaas moeilijk te beschrijven van de sfeer van deze stad. Men waant zich eeuwen terug. Een deel van de wereld waar onze beschaving nog lang niet is doorgedrongen. Alles van ons vinden ze vreemd en hebben ze nog nooit eerder gezien. Groot ontzag boezemt de schrijfmachine, een bandrecorder, om van een elektrische scheerapparaat maar niet te spreken

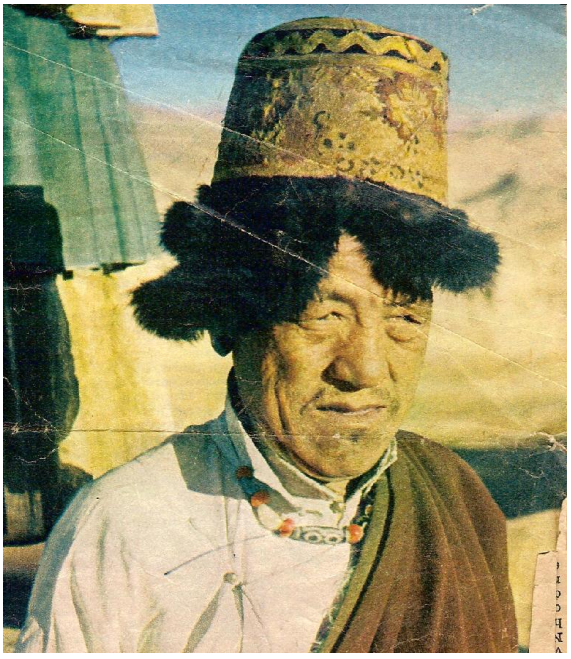

De nauwe straatjes van de ommuurde stad Mustang.

Een Bothia heeft speciale belangstelling voor onze camera met telelens.

Woensdag 14 november 1962. Reorganisatiedag. Morgen splitst de expeditie zich op. De alpinisten gaan morgen huiswaarts. Terray moet 24 november in Pokhara zijn. De van Lookerens gaan nu met hem mee. Ze hopen eind november in Nederland te arriveren. Morgen gaan de geologen ten westen van Mustang de graniet bekijken. We komen dan op enkele kilometers van de grens met Tibet. Overmorgen vertrekken wij via een oostelijk gelegen weg naar Jomosom. Daar hopen we de 21ste te arriveren, daarna nog een kleine week geologie in de vallei ten zuiden van Jomosom, vervolgens al geologie doende naar Pokhara. In de eerste week van december begint onze zuidelijke tocht naar Buthwal, een tocht van zeker 14 dagen. Met Kerstmis in Katmandu en begin januari in Nederland. Het volgende dagboek zal pas na aankomst in Pokhara worden verzonden. Nadat ik het vorige dagboek had beëindigd, arriveerden de expeditieleden na een bezoek, vol met verhalen, aan de Radja van Mustang. Hier volgt in het kort hun wederwaardigheden. Beladen met een grote zak met Hollandse levensmiddelen voor de Radja, vertrokken zij vanuit Mustang naar het huis van de Radja, ongeveer een uur lopen. Voordat ze het huis in konden komen, moesten ze langs een stel geweldige honden - gelukkig aan lange lijnen gebonden - die wild tekeer gingen. De lijnen zijn zo lang gemaakt dat als men precies in het midden van de weg loopt, er geen gevaar is. Het schijnen zulke wilde honden te zijn, dat ze hun slachtoffer niet eerder loslaten voordat het dood is. De Radja zelf was enigszins een teleurstelling.Hij sprak nauwelijks en als hij sprak, moest het door twee tolken vertaald worden. Van Bohtias in het Nepalees en van het Nepalees in het Engels. Van een levendige conversatie was dan ook geen sprake. Op het cadeau reageerde hij nauwelijks, het enige wat hem plezier deed, was een cadeau van Schaar: een dobbelsteen. Van de hele familie werden vele polaroidfoto's gemaakt. Typisch van het huis van de Maharadja was het volgende, de ramen waren van glas. Men moet zeker enkele honderden kilometers reizen, wil men weer een huis met glazen ramen tegenkomen. Toevallig was er net een bespreking aan de gang van dorpshoofden. Door de Radja wordt dan recht gesproken in geschillen. Alhoewel de Radja ondergeschikt is aan de koning van Nepal, heeft hij toch een autonome positie. Het is misschien wel aardig om even iets over de historie van dit Radjanaat Mustang te vertellen. Het volgende verhaal heeft Schaar van de secretaris van de radja vernomen. Geheel voor de historische juistheid wil hij niet instaan. In ieder geval is het een mooi verhaal. In de 17e eeuw werd Llassa, de hoofdstad van Tibet geregeerd door een koninklijke familie.

De Radja van Mustang

Deze monarchie werd bedreigd door een roversbende van de in de buurt levende bevolkingsgroepen. Deze slaagde er in Llassa te bezetten. Een van de uitgeweken prinsen wist Mustang te bereiken. De roversbende kwam er achter dat één van de prinsen in Mustang was en probeerde Mustang te veroveren. De bewoners van Mustang hebben in allerijl de stad ommuurd. De rovers zijn er niet in geslaagd om Mustang te bezetten. Het Radjanaat van Mustang werd in de 18e eeuw aangevallen door de bewoners van het tegenwoordige Noordwest Nepal, het rijk van Jumla. Deze slaagden erin Mustang te bezetten., In de 19e eeuw werd Jumla op zijn beurt aangevallen door troepen vanuit het oosten, het nu tegenwoordige gebied van Kathmandu. Deze troepen zegevierden en konden in het vervolg, behalve over het gebied van Jumla, ook over het Radjanaat van Mustang regeren. Zo komt het dus dat een gebied, dat in alle opzichten bij Tibet hoort, nu onder de heerschappij van Nepal valt. Gelukkig voor ons, aangezien het dan zeker niet mogelijk geweest was om dit zo uitermate interessante gebied te bezoeken.

Donderdag 15 november 1962 De geologen gingen. voor een verkenning naar het gebied direct ten westen van Mustang naar het granietmassief. Helaas stond er een ijzig koude noordenwind direct van het plateau van Tibet. Na een twee uur te zijn mee geklommen, leek het mij niet wenselijk om verder door te gaan gezien mijn nog steeds enigszins ontstoken keel. Dat dit geen luxe was, bleek later, namelijk de op dat ogenblik gezonde Egeler en Nijhuis vertoonden na die dag lichtelijk last van verkoudheid of een opgezette keel. De schrale koude wind is alles behalve gezond Er werd in twee groepen gewerkt. Egeler en Bodenhausen meer naar het westen, terwijl Nijhuis en Schaar naar het noordwesten. Deze laatste groep kon van hun uiterste punt in Tibet kijken en zagen zelfs een vrij behoorlijke stad liggen. 's Middags zijn de alpinisten huiswaarts gekeerd. Mustang-Nederland linea recta. Een raar idee dat zij over 2 weken in het vaderland zullen zijn aangekomen. Nu lijkt dat nog zo oneindig ver verwijderde. Terray zal over drie dagen van Pokhara zijn vrouw ontmoeten, die met een paar vrienden hem tegemoet zal komen. De 24e november heeft hij een plaats geboekt naar Kathmandu. Hij zal pas tegen Kerstmis huiswaarts keren, aangezien hij nog eerst een lezingentournee moet houden in de grote steden van India. Bedankt voor als wat hij voor onze expeditie heeft gedaan, kon ik hem uitgeleide doen uit de stad Mustang Van nu af aan is de expeditie dus vrijwel in deelnemerstal gehalveerd. We vertrekken morgen via een andere weg dan we gekomen zijn, terug naar Jomosom, al geologie doemde. Pas laat in de avond arriveerden Nijhuis en Schaar met veel stenen, o.a. een monster van maar liefst 25 kilogram van de graniet, dit in verband met de absolute ouderdoms bepaling van de graniet.

Vrijdag 16 november 1962 Nu stond ons vertrek uit Mustang voor de deur. Nu dus in zuidelijke richting. Sommigen onder ons hadden het gevoel van naar huis gaan. Wel een heel lange tocht nog voor de boeg, namelijk helemaal tot de Indiaanse vlakte, een tocht van alles bij elkaar nog tot 20 december zal duren, maar we gingen toch in de goede richting. Zeer typisch was nog een yak-transport dat we zagen aankomen. Men vertelde ons dat het een transport was uit Tibet. De grens staat namelijk wel open voor Nepalese handelslieden die met graan en rijst in 4 dagen vanuit Mustang naar Tibet gaan om dit te ruilen voor zout. Het laatste artikel is overvloedig aanwezig in Tibet, doch niet in Nepal. Met een karavaan van 20 muilezels vertrokken we tegen een uur of tien richting Tange. Zo ver kwamen we niet, we bivakkeerden aan de kant van de rivier ter hoogte van het plaatsje Die. Een zeer aried gebied. Steile wanden van geweldige alluviale afzettingen omringden ons.

Zaterdag 17 november 1962. Van onze bivakplaats naar het arme dorpje Tange. Weer troffen we uiterst primitieve omstandigheden aan. De mensen in de directe omgeving van Tange waren bezig met het zaaien van boekweit. Korrel voor korrel werd in de grond gestopt. Met een dun stokje werd een gat in de grond geprikt, waarin vervolgens een korreltje boekweit werd gedeponeerd. Opvallend was dit dorpje de vervuiling van de mensen. De Bhotias wassen zich nooit. Vanaf hun geboorte tot hun dood komen zei niet in aanraking met water. Het woord "wassen" bestaat ook niet in hun taal ! Op de gezichten zit een dikke laag aangekookt vuil.

Zondag 18 november 1962 Van Tange direct oor naar Chukgaon. een behoorlijk tocht. Eerst 900 meter stijgen, vervolgens en aantal uren op gelijke hoogte (om en nabij de 4000 meter

hoogte) om daarna af te dalen naar Chuk 1000 meter lager. Bij het vallen van de nacht arriveerden, terwijl de muildieren pas na het invallen van de duisternis veilig en wel Chuk aandeden. Onderweg kwamen we een groep Bhotias tegen die de nacht op 4000 meter gingen doorbrengen (zo zonder tent alleen maar dierenvellen over zich hen getrokken). We vroegen waarom ze niet in het op slechts twee uur gaans verwijderende dorp gingen overnachten. Ze antwoordde: we moeten toch op onze kudden passen die hier nog een beetje gras kunnen bemachtigen. In Nederland moesten de landbouwers eens zien wat hier onder gras wordt verstaan, een paar gele harde sprietjes, misschien 10 op een vierkante meter.
Maandag 19 november 1962 Van Chugaon naar Kagbeni via de hoofdvallei. Een ideale geologische sectie. Vele fossielen en vele raadsels opgelost. Zeer typisch was het dat het weer voor ons doen bijzonder slecht was, dwz de lucht was gesmeerd, een waterig zonnetje. De eerste maal sinds de aankomst in het gebied, dat we geen knal blauwe lucht hadden. Dan realiseer je je pas hoezeer we door het weer begunstigd zijn geweest. In Kagbeni hebben we 's avonds geprobeerd de de Wereldomroep te ontvangen, wat ons na veel moeite toch gelukte. Gelukkig weer goede berichten. Dit was de laatste speciale voor ons bestemd. Als geheel een geweldig succes geweest. Slechts een drietal maal, toen we in de vallei waren is het niet gelukt. Dit ligt in het feit dat de voorgelegen dekking dwz de bergen te hoog zijn zodat de radiogolven na te zijn teruggekaatst tegen de 'heavyside' laag vanuit NW richting niet voldoende ons ontvangtoestel kunnen bereiken door de voorgelegen bergen.
Dinsdag 20 november 1962 In drie aparte groepen van Kagbeni naar Jomosom. Egeler en Tammes met de karavaan muilezels direct, terwijl Bodenhausen en Schaar aan de rechter dalwand een geologische sectie zouden opnemen en Nijhuis, onze liaisonofficier en ik in de linkerwand voor onze rekening namen, vooral om uit de reeds ontdekte voorkomen nog betere monsters van plantenhoudende zandsteen te verkrijgen. Na zonder veel opwindende gebeurtenissen dus volgens plan verlopende, is de hele expeditie tegen de avond weer in Jomosom gearriveerd.

De terugtocht van Mustang naar het zuiden langs de vallei van de Kali Gandaki. Op de achtergrond de noordwand van de Nilgiri

Voldaan over onze 14 daagse tocht naar het Noorden. Met enige weemoed verlaten we het Bhotia land. De grens met het Thakkali land ligt tussen Kagbeni en Jomosom. Het was een enige terugkomst, want de mailrunner had zeer vele brieven en telegrammen meegebracht, vol met

gelukwensen voor de bestijding van de Nilgiri. Dat doet het hart goed zoveel medeleven vanuit Nederland. Bij het uitchecken van onze bagage blijkt tot grote schrik, dat Bodenhausen zijn rugzak in Kagbeni heeft achtergelaten en niet zoals we verwacht hadden met de muildierenkaravaan was meegekomen. Het was vooral over het geologische dagboek dat in de rugzak zat, dat we ons grote zorg maakten. Nog net hadden we de vorige avond tegen elkaar gezegd dat we hoognodig de geologische dagboeken moesten opnemen op de bandrecorder, in verband met het eventuele wegraken, en nu was het misschien zo ver. voordat we dat zouden doen. Onze liaisonofficier bood zich aan om te paard naar Kagbeni te rijden in de hoop het terug te vinden. Hij was immer de enige die met de mensen kon praten. Tegen donker worden vertrok hij. De verdere avond werd door ons in grote ongerustheid doorgebracht. Bodenhausen anders zo laconiek van aard, kon zijn ongerustheid niet onderdrukken. Tegen een uur of twaalf 's nachts hoorden we paardengetrappel en vreugdekreten. De rugzak was terecht. Onze trouwe verbindingsofficier had het van de dorpsoudste teruggekregen. Hij was bijna met paard en al in de rivier verdwenen. want hij bij de rivier crossing even voor Kagbeni kwamen ze op ene te diepe plaats en het paard kon zich maar net houden. Opgelucht ging iedereen slapen.

Woensdag 21 november 1962 Algehele reorganisatie in Jomosom. Vrachten overpakken. Klaarmaken voor de terugtocht etc. Morgen immers vertrekt de eerste groep: Egeler, Tammes en Nijhuis. De bedoeling is dat Egeler en Nijhuis via een andere weg nl via Baglung en Kusma naar Pokhara terugkeren. Zij zullen vanaf Tukucha tot Pokhara geologische opnamen verrichten. Tammes gaat vanaf Tatopani direct naar Pokhara en Kathmandu zijn vrouw op te vangen die einde van de maand in Kathmandu zal arriveren. Schaar zal zaterdag vertrekken met het grote transport van het materiaal naar Pokhara. Bodenhausen en ik blijven in Jomosom voor en week om nog geologische puntjes op de i te zetten. Terwijl we zo bezig zijn met het sorteren en inpakken van het materiaal, valt het ons op dat grote hoeveelheden eten ontbreken. Het kan net anders of het moet gestolen zijn. Ieder geval, door mensen die op handige wijze zijn binnengekomen zonder al te veel sporen achter te laten. Er is maar weinig aan te doen. Als je de politie vertelt gaan ze lachen. De dieven zijn zeer kieskeurig geweest en hebben alle bruikbare levensmiddelen meegenomen, zoals margarine, vlees, vruchten op sap. Gelukkig voor ons hebben ze de geologische stenen laten staan! Het is een geluk dat we tegen de al deze stroppen goed verzekerd zijn. Alles bij elkaar loopt het aardig op. De verzekering heeft aan de andere kant weer op ons gewonnen, namelijk dat er geen ongelukken zijn gebeurd tijdens het alpinistische deel.

Donderdag 22 november 1962 Vertrek Egeler, Tammes en Nijhuis. Schaar bezig geweest met het prepareren van de vrachten voor het groet transport. Bodenhausen en ik ten oosten van Jomosom een sectie geslagen in een groot deel,van de Triadische gesteente. We hadden erge last van de tegen de middag opgestoken dalwind.

Vrijdag 23 november 1962 Een doodvermoeiende dag voor Schaar Bodenhausen en ik. Niet 12 of 14 uur lopen in het gebergte, geen zware rugzakken of steile klimpartijen. Nee alleen het pakken van alle gesteenten! Na hard zwoegen staan 14 prachtig gepakte kistjes klaar voor transport naar Nederland. Het is namelijk zeer belangrijk dat de stenen zeer goed verpakt worden, vooral de fossielen, want anders komt alleen maar puin aan en het is immers het belangrijkste wast de geologische expeditie kan vergaren. Tevens wordt het contract gesloten met de muilezeldrijver om de vrachten naar Pokhara te versturen. We wegen alle bagage nauwkeurig en komen op en gewicht van 2000 kilogram. Hiervoor zijn nodig 35 muilezels en maken het af op een bedrag van ruim 1200 gulden. Hierbij zijn ruim 800 kilogram stenen. Eerst hebben ze geweldige bezwaren om op zaterdag te vertrekken. Volgens hun bijgeloof geen goede dag om te vertrekken. Maar na lang praten zwichtten ze. Om het bezwaar op te heffen, zullen ze vast iets wat ze op reis gaan meenemen buitenshuis leggen, ten teken dat ze dus eigenlijk al vertrokken zijn, dus om de geesten om de tuin te leiden.

Zaterdag 24 november 1962 Tijdens de nacht is een geweldige storm opgestoken. Zeer ongewoon. Tegen een uur of ze komt een van de muilezeldrijvers met een somber gezicht. We

proberen ze te overreden, maar geen resultaat. is het werkelijk de wind of hun bezwaar om op zaterdag te vertrekken. We spraken af, dat ze om tien uur maar weer terugmoeten komen en zien of de wind is gaan liggen. Bodenhausen en ik gaan ten zuiden van Jomosom proberen het raadsel van de gesteenten bij Marpha op te lossen. Deze gesteenten zijn ietwat metamorf. We willen proberen toch hun stratigrafische positie te bepalen. Nu we de geologie van het gebied beter kennen, gelukt het ons inderdaad en zeer voldaan komen we ´s avonds terug, doch zien dat Schaar nog niet is vertrokken. De muilezeldrijver kwam pas tegen half twaalf terug en met de smoes dat ze niet meer konden vertrekken, want ze hadden´s ochtends de paarden losgelaten en zou het teveel tijd in beslag nemen om ze voor het eventueel vertrek van vandaag te vangen. Hieruit bleek wel dat ze ook ´s ochtends de zaak hadden voorgelogen.

Zondag 25 november 1962. Al vroeg merkten we dat de muilezeldrijvers bezig waren met het verdelen van de lasten. Eindelijk zouden ze dan toch gaan. Nu pas begrepen we ook waarom ze de vorige dag niet hadden willen vertrekken. Vandaag was namelijk grote uittochtdag van het gebied. Niet alleen van Jomosom, maar ook van de hoger gelegen dorpen. Men had ons al gezegd dat grote gedeelten van de bevolking tegen eind november naar het zuiden vluchten om warmere streken op te zoeken zoals de omgeving van Pokhara en nog zuidelijker. Voordat ze vertrekken, zaaien ze nog eerst hun velden, zodat als ze in maart en april van het volgende jaar teruggekomen, ze meteen aan de oogst kunnen beginnen. Niet zo gek bekeken. Alleen de kinderen en oude vrouwen blijven achter. Het was zeer merkwaardig om deze uittocht mee te maken Zo zagen we hartverscheurende taferelen, het vertrek van een jongen van zijn moeder. Hij was in zijn twee en twintig jaren nog niet van Jomosom weg geweest. We zagen honderden en nog eens honderden muilezels, yaks, geiten en schapen voorbij trekken. Na veel heen en weer gepraat, vertrok dan eindelijk onder de zeer kundige leiding van Schaar de muilezelkaravaan met ons materiaal. Ze hoopten in zeven tot acht dagen Pokhara te bereiken. Bodenhausen en ik vertrokken voor een laatste opname in dit gebied naar de noordwand van de Nilgiri om te proberen een goed ontsloten sectie te slaan in een vallei direct ten westen van ons alpiene basiskamp. Als sherpa's hadden we bij ons Dorjee en Datandu, terwijl voor de zware vrachten wij twee Bhotias hadden gecontracteerd. Ons kampje plaatsten we op 3300 meter in de omgeving van ons vroegere alpiene basiskamp. We zaten hier vlak bij het kloofdal waarlangs we de geologische opname wilden verrichten Om vast tijd te winnen voor de dag van morgen, namen we vast het eerste gedeelte op. Alles was prachtig ontsloten.

Maandag 26 november 1962. Een zware geologische dag werd het. We klommen eerst tot boven in het dal, vrijwel vlak onder ons kamp I. We kwamen op een hoogte van 4500 meter. Vanaf dit punt daalden we langzaam af, onderweg met maatlat de dikten van de verschillende gesteenten pakketen metend. Bodenhausen kwam opeens een graptoliet tegen. Helaas een los stuk, maar we waren nu toch warm. Dat stuk kon niet van ver komen en we probeerden dit zo belangrijke fossiel in de sectie te plaatsen. Iets was ook inderdaad gelukte. Dat was een hele opluchting. Van een belangrijk deel van de sectie kunnen we hoogstwaarschijnlijk de ouderdom vrij nauwkeurig vaststellen. Pas tegen het tegen het donker kwamen we in ons kampje. We hadden nog enkele moeilijke kletterpassages bij het beneden gaan in de kloof, wat veel moeite en tijd koste. Gelukkig hadden we Dorjee bij ons een deel van de ruim 100 stenen kon dagen. We waren zeer tevreden over dit resultaat. Nu was de zaak rond. We hebben nu een vrij complete verzameling gesteenten van alle in het gebied voorkomende gesteenteformaties in ons bezit. Onze taak in dit gebied is hiermede tot een goed einde gekomen. Voor mij persoonlijk was het een beetje een soort van revanche op de berg Nilgiri. Ik had de top wel niet mogen bereiken, maar wel was ik erin geslaagd mede met anderen, de geologische geheimen van de berg te ontfutselen. Ook was het heerlijk om te merken dat mijn ziekte nu geheel tot het verleden behoorde, aangezien ik vandaag bijzonder makkelijk was gestegen tot een behoorlijke hoogte. Eerst waren van plan geweest om naar Jomosom af te dalen,maar door het late terugkomen in ons kampje, besloten we we hier nog een nacht te blijven.

Dinsdag 27 november 1962 Na enkele uren gaans waren we terug in Jomosom. In snel tempo

pakten we de overgebleven spullen bij elkaar en probeerden vandaag nog weg te komen. Helaas lukte het niet om dragers of yak te vinden om de 100 kilo te dragen. Bodenhausen en ik besloten toch maar te gaan met Datandu en de twee Bothias en Dorjee achter te laten, die de volgende dag wel met 2 yaks kon vertrekken. We zouden op hem wachten in Tukucha. Daar konden we onderdak krijgen van een half lama "dokter" Singh. Tegen de avond kwamen we daar aan en werden gastvrij ontvangen. Een heerlijk vers eitje en een kop thee.

Woensdag 28 november 1962. Na eindeloos wachten kwam Dorjee eindelijk om een uur of twee opdagen met de mededeling dat de yaks niet waren gekomen, zodat hij dragers had moeten opduiken om de 100 kilo te dragen. Gelukkig had hij twee Thakkalis bereid gevonden. Deze kwamen even later met vrachten van maar liefst 50 kilo de man! en dan nog in een behoorlijk tempo van Jomosom naar Tukucha. We hebben toch maar een extra drager in Tukucha gehuurd om de dragers iets minder zwaar te belasten, zodat het tempo opgevoerd kon worden. Het werd nog een tocht van drie uur lopen tot Kalapani, waar we in een huis langs de weg overnachten.

Donderdag 29 november 1962 Tijdens de afdaling van Kalapani naar Dana kwamen we opeens tegen twee van onze dragers, die de alpinisten groep hadden begeleid, n.l. Mimgma Tsering en Sona. Groot was de verrassing dat ze vele brieven voor ons bij zich hadden en tevens berichten over de vorderingen van de twee andere groepen. Schaar schreef dat de karavaan heel langzaam vorderde en dat ze nog een paard van een andere karavaan uit een rivier hadden gevist. Egeler en Nijhuis hadden geologisch succes gehad en waren al een goed eind op weg in de richting van Pokhara. Even ten zuiden van Ghasa bij het dorpje Balabas, zagen we het wisselen van vrachten, dwz de yaks, muilezels met zout van het noorden werden afgeladen en de vrachten overgegeven aan de talloze dragers, die van het zuiden kwamen. Deze op hun beurt namen van het zuiden voornamelijk rijst mee, die dan door de yaks en muilezels naar het noorden werden vervoerd. We hoorden van een inwoner de volgende wisselkoers van de verschillende plaatsen. In Mustang is de wisselkoers 1 kilo rijst tegen 3 1/2 kilo zout, in Tukucha 1 kilo rijst tegen 2 1/2 kilo zout en in Balabas 1 kilo rijst tegen 1 1/2 kilo zout. Hieruit blijkt heel goed de kosten van transport. De weg ten zuiden van Balabas is niet geschikt voor muilezels. De yaks kunnen zeker niet zuidelijker, aangezien het klimaat te warm is voor ze . Ze zouden van de warmte dood gaan. De dragers vinden daarentegen het klimaat in het noorden veel te koud. Behalve belangrijk wisselpunt en handels centrum is Balabas ook de scheiding tussen het Thakkali land en de rest van Nepal met geheel andere bevolkingsgroepen, gewoonten etc. Van Balabas kan ook gezegd worden dat het geografisch ligt op een plaats waar men in feite de Himalaya doorsnijdt. Typisch ook dat hier ook een geologische grens van de eerst orde is gelegen, namelijk tussen het grotendeels metamorfe zuidelijk deel van de Himalaya en de noordelijke niet metamorf zone (met aan de basis een gneis). Al vroeg in de middag bereikten we Dana . We deden ons te goed aan de mandarijnen. Na zo'n expeditie, hoofdzakelijk levend op ingeblikt eten, snakt men naar verse vruchten. Ook konden we een kippetje kopen. In Dana reorganiseerden we de dragers colonne. Twee sherpa's zouden met het grootste deel van het materiaal in 4 dagen naar Pokhara gaan, terwijl Bodenhausen en ik in 3 dagen tezamen met Mimgma Tsering en Datandu het lichte materieel naar Pokhara zouden gaan.

Vrijdag 30 november 1962. Van Dana naar Tatopani nog langs de Kali Gandaki om daarna weer omhoog te klimmen naar de pas ten westen van Ulleri, een stijging van 1800 meter. We bereikten een dorpje voor de pas: Pholata.

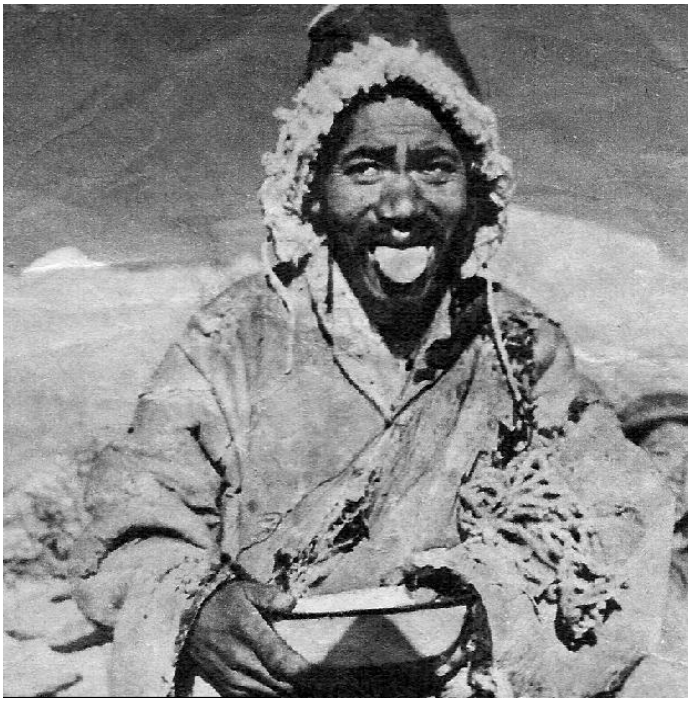
Zaterdag 1 december 1962 Van Pholate via de pas Biritrhadio, al geologie doende. Weinig van te vertellen,. Alleen zagen we in het bos even over de pas honderdtal apen, prachtig grijs van kleur, met staarten van zeker 1 meter. Onderweg kwamen we nog iemand tegen die ons vertelde dat Schaar een paard van onze colonne, die in de rivier was gevallen morfine injecties had gegeven. Het is wel typisch om steeds berichten van de voorgelegen groepen verneemt van voorbijgangers. News travells quick in Nepal. De hoofdcolonne had een dorpje op twee uur van onze overnachtingplaats bereikt. We zouden ze dus morgen makkelijk kunnen inhalen. We hadden ook al van iemand anders vernomen dat Egeler en Nijhuis vandaag in Pokhara zouden

aankomen.
Zondagh 2 december 1962 Inderdaad tegen een uur of twaalf haalden we Schaar in. Hij wilde ons allemaal verhalen van zijn reis en was enigszins teleurgesteld te horen dat wij het allemaal allang wisten. Het was inderdaad waar dat een paard van ons zich ernstig bezeerd had bij het vallen in een rivier.. De eerste injectienaald boog geheel om, maar de tweede ging er gelukkig in als koek, zodat het paard met een grote dosis morfine gekalmeerd werd. Een echt paardenmiddel ! Zijn 30ste verjaardag had hij de 30ste november goed doorgebracht temidden van muilezeldrijvers. Het was zeker geen luxe geweest dat Schaar de colonne begeleid had. Het was een hele opluchting toen de hele karavaan heelhuids met alle waardevolle stenen in Pokhara arriveerde. Tegen donker worden kwamen we in Pokhara. Inderdaad waren Egeler, Nijhuis gearriveerd, terwijl Tammes en zijn vrouw ook net vandaag uit Kathmandu waren aangekomen. Het was bijzonder gezellig om elkaar weer terug te zien. Egeler en ik hadden een een beetje het gevoel of nu de grote expeditie ten einde was. De tocht naar het zuiden is eigenlijk en uitstapje, vergeleken bij onze noordelijke tocht. De vrouw van Tammes had vanuit Nederland veel brieven, foto's van onze vrouwen meegenomen. Toen Bodenhausen en ik uit Tukucha vertrokken ging zij weg uit Nederland!
Maandag 3 december 1962 Rustdag, dwz brieven schrijven; dagboek tikken, pakken en uitpakken!
Dinsdag 4 december 1962 Idem
Woensdag 5 december 1962 Sinterklaas is jarig. Ik zet vast mijn schoen klaar. De laatste rustdag. Morgen begint de zuidelijke doorsteek. Na ongeveer 16 dagen, dus net voor Kerstmis hopen we in Pokhara terug te komen. Ik stuur dan mijn laatste dagboek.

Enkele losse opmerkingen. Nu we hier terug zijn in Pokhara en het Bothia- en Thakkali-land definitie de rug hebben toegekeerd, zal ik een paar losse notities spuien, opdat van Campen *(journalist van het weekblad de Spiegel)* deze misschien kan gebruiken om dit materiaal et verwerken met de reeds door mij geschreven tekst.

Bhotia land: 1. In Mustang viel het ons op dat de mensen geen lichtbron, behalve vuur, hadden. De olie is hier veel en veel te duur en wordt alleen in de kerk gebruikt voor religieuze doeleinden. Als je na het donker in de straten van Mustang liep, bleek dat iedereen al naar bed was. 2. Als brandstof gebruikt men in Mustang yak- of ezelsmest. Hout is gewoon niet te krijgen of moet van heinde en verre worden aangevoerd. Het is te gek om te zien hoe kinderen achter een muilezelkaravaan aanlopen en steeds de net gevallen vijgen oprapen en er zelfs om vechten. 3. Weinig belangstelling voor geld, aangezien ze er niets voor kunnen kopen. Alles gaat hier vrijwel op ruilbasis. Winkels zijn er in heel Mustang niet! 4.W.C. bestaan ook niet en een vertegenwoordiger van wc papier zou hier wel heel weinig kunnen verkopen, aangezien het eenvoudigweg niet gebruikt wordt! 5. Tong uitsteken is een teken van groet en een hoge vorm van beleefdheid. In het begin dat het vreemd aan, maar op den duur nemen we zelfs de gewoonte over. Tegen de tijd dat we in Holland komen, moeten we het maar weer afleren.
6. Bij binnenkomst van een dorpje zijn grote steenhopen opgericht met op elke steen de heilige spreuk: Oh maneh phee-mee un gsh. (alle wijsheid ligt besloten in de lotus). Men dient altijd links langs deze steenhopen te gaan. Dit is trouwens ook de spreuk die door de mensen wordt gebeden met hun gebedsmolen.7. Ook viel ons op de afwezigheid van begraafplaatsen. Als een Bhotia dood gaat wordt direct na het overlijden door de nabestaanden besloten, welke van de drie manieren van lijkverzorging zal worden gekozen De drie manieren zijn als volgt: 1. gewoon begraven, doch zonder uiterlijk teken, 2. verbranden, 3. het lijk opensnijden en te laten oppeuzelen door de aasgieren.8. De Bhotias-mannen laten hun haar lang en maken er vlechten van die ze op het hoofd binden.9.In Mustang nergens iets geschreven, geen opschriften, geen bedrukt papier. Behalve natuurlijk in de kerken. Dit is begrijpelijk, want de enigen die kunnen lezen zijn de lama's, de boeddhistische geestelijken. 10. Zeer aried klimaat: het smeltwater van de

gletschers wordt op zeer kundige wijze gekanaliseerd om de landerijen te bevloeien. 11. Thakkali-land: huwelijksceremonieel bestaat niet

Tong uitsteken ene vorm van beleefdheid een begroeting ceremoniaal. Om te laten zien dat je niet door de duivel bent bezeten, die namelijk een zwarte tong heeft

. Als een meisje een jongen aardig vindt, dan vraagt zij of de jongen 3 dagen bij haar komt slapen. Bevalt het, dan zijn ze getrouwd, maar bevalt het niet dan moet de man een hoge som geld betalen! 12. Brandhout wordt op de platte daken bewaard. In de vrij goed gebouwde huizen zijn alleen geen schoorstenen, zodat alles constant in de rook staat 13. De Thakkalis zijn handelslieden. Ze trekken in de winter naar het zuiden om handel te drijven of houden theeshops. Ze hebben het grote voordeel dat ze 3 talen spreken: Takkalis, Tibetaans en Nepalees.

Dagboek 6 december t/m 9 januari Opmerking. Aangezien dit laatste dagboek alleen voor intern gebruik zal worden geschreven, zal volstaan worden en een nogal korte opsomming en zeker niet getracht worden er een verhaal van te maken.
Donderdag 6 december 1962. Vertrek André Tammes en zijn vrouw naar Kathmandu. Tot onze grote spijt was onze liaisonofficier Kalikote niet met het vliegtuig vanuit Kathmandu meegekomen. Dit kost ons één dag, aangezien hij voor ons in Kathmandu een uitbreiding van de vergunning om in Nepal te reizen bij de regering probeert te krijgen. We vrezen nu dat er een nieuws nieuwe moeilijkheden zijn gekomen. Maar weer rustig afwachten.
Vrijdag 7 december 1962. Eindelijk stapt Kalikote dan wel uit het vliegtuig, vol met verhalen over eindeloze moeilijkheden die de autoriteiten hem in de weg hadden gelegd. Ze waren zeer verbolgen over het feit dat we in Mustang waren geweest, dat was niet de bedoeling geweest. Gelukkig dat we er al waren geweest, dat konden ze ons dus niet meer afnemen. Aanvankelijk wilden de autoriteiten de vergunning van onze zuidelijke tocht alleen maar verstrekken tegen een nieuwe betaling van 'royalties'. Kalikote had na eindeloos heen en weer praten toch gedaan gekregen zonder te betalen. Kalikote dacht uit te rusten van zijn tocht naar Kathmandu, maar we vertelden hem dat we binnen een uur voor onze zuidelijke tocht zouden vertrekken. We waren uiterst licht bepakt. 7 sherpa's, 3 Tamang dragers en Tashi. De bedoeling was om in 14 dagen heen en terug Buthwal te lopen. Nauwelijks op een paar uur onderweg zijnde of we kregen een bericht van de achterhoede dat nogal somber was. Een van de Tamang dragers was gebeten door

een merkwaardig doende dolle hond. Door alle berichten vanuit Nederland waren we nogal schichtig en bevalen hem om zo spoedig mogelijk naar Pokhara terug te keren om zich te melden bij het Engelse hospitaal. Uit vrees dat hij zich niet zou melden joegen we hem de stuipen op het lijf door hem mede te delen dat als hij zich niet zou melden hij binnen 4 dagen dood zou zijn. Gelukkig konden we een andere drager vinden die zijn vrachten overnam. Overnacht in een dorpje gelegen op de bergkam bij het dorpje Mathikan. Feeërieke zonsondergang. Nijhuis en Schaar bemerkten tot hun grote schrik, dat zij hun persoonlijk bagage vergeten hadden in Pokhara. Het tragi-komische was wel dat zij de achtergebleven spullen waaronder hun eigen bagage in kisten hadden gepakt voor verder transport naar Kathmandu.
Zaterdag 8 december Rustige wandeldag. Van Mathikan tot een dorpje even na Birkot. Aardige geologie in heerlijk bergterrein. Niet bijzonders te melden.
Zondag 9 december Via eindeloze bergreeksen te zijn over geklommen eindelijk bij onze zo bekende Kali Gandaki. Op het nauwe bergpaadje kwamen we eindeloze dragers-karavanen tegen. Vrijwel alle dragers beladen met petroleum. Voor een tocht van Buthwal naar Pokhara krijgen de dragers f 1,- uit betaald voor 2 1/2 liter petroleum. Deze tocht duurt zes dagen. Men moet dus rekenen op 10 dagen uit en thuis. Laten we aannemen dat ze maximaal over dit terrein een vracht kunnen vervoeren van 50 kilo, dan betekent dat dus f 20,- voor 10 dagen ploeteren en dan nog te bedenken dat ze voor hun eigen eten moeten zorgen. Dit is dus niet wat je noemt overbetaald.
Maandag 10 december Kriel Bodenhausen werd in alle vroegte al door ons toegezongen: hij werd n.l. 40 jaar! Heerlijke wandeling tot even onder Tansing. Van een bergkam hadden we opeens een schitterend gezicht op de geweldige Himalaya keten, nu al weer een eind van ons verwijderd.
Dinsdag 11 december Van Tansing via een diep kloofdal naar Buthwal. Een vermoeiende tocht, pas in het donker arriveerden we in Butwal, een plaatsje gelegen aan het begin van de Ganges vlakte . Dit dorpje is sterk georiënteerd op India. De helft van de bevolking zijn Indiërs. Men kan er zelfs ook betalen in Indiase roepies.
Woensdag 12 december Opsplitsing in 2 groepen. Groep Egeler , de Booy via een meer westelijk gelegen route terug naar Pokhara, terwijl Bodenhausen, Nijhuis en Schaar ongeveer dezelfde weg terug als onze heenweg zouden nemen met uitzondering van het laatste stuk. Egeler en ik konden dus kennis maken met de zogenaamde Terai, een strook oerwoud gelegen tussen de eigenlijke Ganges vlakte, met voornamelijk rijstvelden en de eerste heuvels van de Himalaya de Siwaliks. Het werd een boeiende tocht. Prachtige boomgroepen. Sterk afwisselend van soms zeer dicht bos tot een meer parkachtige rangschikking der bomen. De bewoners van deze dorpen verschilden bijzonder sterk met de bevolking van bergdorpjes in de Himalaya, niet alleen de klederdracht maar ook de huisbouw, de gewoonten en taal was verschillend. Onze sherpa's konden nauwelijks enkele woorden met deze mensen wisselen.
Donderdag 13 december Nu begonnen we feitelijk pas aan de doorsteek naar het noorden vanaf het plaatsje Jim-Jimi. Het werd een stijve klim door een nogal ruig terrein met typisch oerbos met zeer veel apen etc. Van 300 m. hoogte omhoog naar 2000 m. Op vrijwel het hoogste punt van de eerste bergketen de zogenaamde Mahabarat Lekh konden we in een politiepost overnachten. Wat een overgang. De vorige nacht nog vrijwel zonder slaapzak zo aangenaam was de temperatuur; nu alweer in de vrieskou!
Vrijdag 14 december De dag begon nogal ongelukkig voor mij. Bij het slaan op een zeer hard gesteente sprong een gesteentescherf in mijn oog. Egeler zag tot zijn schrik, met een loupe, een klein krasje op mijn netvlies. Gelukkig vlak naast de lens. Nu maar hopen, dat ik er geen ontsteking aan zou krijgen. Dit zou nogal onplezierig zijn aangezien we 6 dagen van het dichtst bij zijnde hospitaal verwijderd waren. Onze tocht was bijzonder plezierig. Vrijwel op een constante hoogte van 2000 m, met voortdurende het gezicht op de grote Himalaya keten in het noorden en de Ganges vlakte in het zuiden. Egeler had de vorige avond last gehad van een nogal pijnlijk gevoel in het verlengstuk van zijn rug. We bemerkten dat we geen zalf hiervoor bij ons hadden en Egeler zocht zijn toevlucht tot het gebruik van margarine!. Dit merkte ik nu tijdens

onze tocht van de volgende dag. Achter hem aanlopend verspreidde Egeler de geur van ranzige boter, een lucht of beter een stank die zeer veel weg had van de zogenaamde Bothia lucht. Het was niet mogelijk Egeler op de voet te volgen. Gelukkig heeft hij zich 's-avonds een goede wasbeurt gegevens. De sherpa's begonnen vreselijk te lachen "Baku Sahib (Hoofdsahib) is washing small brother!" 's Avonds laat arriveerden we, nogal moe door de zware tocht in Riri Barar, gelegen aan de Kali Gandaki.

Zaterdag 15 december 's-Ochtends hadden sherpa's blijkbaar haast om weg te komen en in alle vroegte kregen we ontbijt en pakten ze onze slaapzakken al onder ons weg. Alleen bleek toen we al gepakt en gezakt buiten stonden, dat ze nog moesten ontbijten, Egeler en ik gingen vast vooruit. We hadden duidelijk aan de sherpa's verteld dat we langs de Kali Gandaki in noordelijke richting zouden gaan. Onze weg voerde eerst langs de Kali Gandaki, maar opeens moesten we in een zijdal langs een bies stroomopwaarts. Tot onze geruststelling kwamen we nog vele karavaan-dragers vanuit het noorden tegen. We besloten toch maar even te wachten op de sherpa's. Na één uur wachten geen enkel levensteken. Misschien zijn ze langs een andere weg gegaan? We besloten toch maar door te zetten om zo spoedig mogelijk weer bij de Kali Gandaki te komen. Dit is ons gelukt, echter met verschrikkelijk veel moeite. Via een steile bergkam omhoog en vervolgens weer omlaag tot het volgende zijdal.

Om 2 uur's middags bereikten we de zo fel begeerde Kali Gandaki tot overmaat van ramp waren we veel minder opgeschoten dan we aanvankelijk dachten. Van Riri Barar waren we maar nauwelijks 1 1/2 uur gaans verwijderd, terwijl we toch al 7 uur onderweg waren. Bezeten van de dorst hebben we ons toch maar gewaagd aan het vieze water dat men ons te drinken gaf. De weg leidde nu weer omhoog, maar liefst een klim tot de volgende pas van 1400 meter met de wetenschap dat we onze sherpa's plus onze kampeeruitrusting vandaag niet meer zouden zien. Tot even voor het donker klommen we gestadig door. We bereikten het dorpje Lempeh op 1 uur gaans van de pas. Het begon al behoorlijk koud te worden en we beschikten dus over geen slaapzakken, donsvesten etc. en geen voedsel en allesbehalve benijdenswaardige positie. Het allerberoerdste is wel, dat we ons leed tegenover niemand konden uitspreken. Wij kenden geen woord Nepalees en zij geen woord Engels. Het gelukte ons echter toen om met behulp van de gebarentaal een onderdak te verkrijgen. Een oud Gurka soldaat en zijn familie heeft ons liefderijk opgenomen. We kregen als avondmaaltijd: gepofte rijst, mais, boekweit en thee zonder suiker. Als slaapplaats een matje en een deken. Het ontbijt de volgende morgen betond uit groente, thee nu met peper en een glas melk. Onder normale omstandigheden een zeer karig geheel, maar nu waren we zielsblij dat we iets hadden om te eten en een deken om onder te slapen Een prettiger bijzonderheid was wel: het niet hebben ven mijn eigen slaapzak. Ik had namelijk deze nacht voor een keer geen last van luizen.

Zondag 16 December 1962. Na een uur stijgen kwamen we op de pas. Uitzicht op de hele Himalaya keten. Een scherpe afdaling naar de Kali Gandaki. Een kort bezoek aan de schoolmeester van Phardi Chat. Zeer welkom waren de acht gekookte eitjes, thee en koekjes. We hadden weer behoorlijke honger gekregen. Nog steeds geen teken. van onze sherpa's. We .moesten nu de rivier oversteken om langs de linker dalwand omhoog te lopen richting Pokhara. Pas tegen een uur of vier 's middags hoorden we achter ons een rauwe gegil: de Sherpa's. Ze hadden ons weten in te halen! Het bleek dat zij inderdaad langs de Kali Gandaki waren blijven lopen, alleen aan de andere oever! Nog nooit waren we zo dankbaar voor het maal dat werd toebereid door onze trouwe kok Dannu.

Maandag 17 December 1962. De tocht verliep nu verder zeer vlot. Even na Kusma konden we ons bivak opslaan.

Dinsdag 18 December 1962 Van even ten oosten van Kathmandu in één ruk door naar Pokhara. Om 3 uur kwamen we in het Engelse hospitaal. Net toen we weg wilden gaan, kwam de andere groep aan. Deze zeer vermoeide mannen: Bodenhausen, Schaar en Nijhuis. Zij hadden ook een zeer zware tocht achter de rug; 35 km in zwaar terrein. Hun geologische opname was eveneens bijzonder vlot verlopen. Zij hadden een soort gelijk avontuur beleefd als wij. nl Schaar

was de weg kwijt geraakt en had eveneens meer dan één dag van de lucht dwz zonder sherpa's of noodzakelijke kampeeruitrusting moeten leven. Ook hij werd teruggevonden .Egeler en ik vonden onze schande nu niet zo groot meer dat we de weg waren kwijtgeraakt. Na een zeer succesvolle geologische opnamen naar het zuiden kwam de gehele geologen groep dus behouden in Pokhara aan de doorsteek Gangesvlakte - Tibet dwars door de Himalaya was volbracht en 1800 gesteenten werden verzameld een resultaat dat onze verwachtingen ver te boven ging.
Woensdag 19 December 1962 Helaas geen vliegtuig om Egeler en mij zelf naar Kathmandu te brengen. Bodenhausen, Nijhuis, Schaar en Kalikote zouden nog enkele dagen achterblijven om alle vrachten verzendklaar te maken. Ik had het nog druk met het uitbetalen van alle salarissen aan sherpa's en dragers. Het was leuk om 's avonds de sherpa's de sahibs flessen rakshi aanboden om daarmee hun tevredenheid te betuigen over het verloop van de expeditie.
Donderdag 20 December 1962 Tegen de middag konden Egeler en ik toch werkelijk per vliegtuig naar Kathmandu. Bij aankomst in Kathmandu zagen wij bij toeval Hillary met zijn vrouw en kinderen, die op het punt stonden om naar Calcutta te gaan. Bijzonder hartelijk weerzien na 9 jaar. In hotel aangekomen veel post van huis, heerlijk eten.
Vrijdag 21 december 1962. Afrekenen, schrijven, bezoekjes brengen etc, het gebruikelijk werk dat de beschaafde wereld helaas met zich meebrengt. Tegen het einde van de middag kwam Bodenhausen aanwaaien en had een vliegtuig kunnen bemachtigen Nijhuis en Schaar zouden Pokhara achterblijven tot de laatste kilo vracht naar Kathmandu zou zijn gevlogen.
Zattredag 22 December 1962 Met jeep naar Pujulchanhi. Een geologische tocht om te zien of de door de Franse geoloog Bordet wordt beschreven gesteenten van de berg overeenkomst zouden vertonen met de Thakkola gebied of beter gezegd de Tibetaanse gesteenteserie. Dit werd een geologische teleurstelling. Zeer slecht ontsloten en verder geen overeenkomst. Gelukkig maakt het natuurschoon veel goed
Zondag 23 December 1962. De laatste dag van bezoekjes en schrijven etc.
Maandag 24 December 1962. Vertrek van Egeler en ik naar New Delhi. Helaas nog geen levensteken van Schaar en Nijhuis. Wij hadden ze al lang verwacht, maar zie alles in Nepal, of liever gezegd het Oosten, duurt langer dan je het verwacht. Bodenhausen veel geluk toegewenst voor de moeilijke tijd van onderhandelen die hem nog voor de boeg staat. Hij moet er immers voor zorgen om alle douane moeilijkheden op te lossen. Heerlijke vliegtocht naar New Delhi, alwaar de Ambassadeur op ons wachtte. Wij werden uitgenodigd voor het Kerstdiner, dat te zijner huize voor het Ambassade personeel werd gehouden. We vielen dus met onze neus in de boter.
Zondag 25 December 1962 Rustige dag in zonnig New Delhi. Om kwart voor negen 's avonds van Delhi naar Bombay.
Maandag 26 December 1962. Eén uur 's nachts van Bombay naar Génève. Schitterende overtocht. Genève aankomst kwart over acht 's ochtends. Egeler zou Dinsdags doorvliegen naar Amsterdam, terwijl ik via Zürich naar Serfaus, Oostenrijk, zou proberen te komen, alwaar mijn familie in de wintersport was. Dit lukte, via een helaas te korte vliegreis van Génève naar Zurich met Marlène Dietrich. Met de ArIberg expres naar Landeck. Ik had al van Zurich opgebeld naar mijn vrouw, zodat zij met een taxi aan het station Landeck stond te wachten. Een zeer romantisch weerzien in de met dik sneeuw bedekte Oostenrijkse bergen.
Dinsdag 27 december 1962t/m Donderdag 3 januari 1963 Volop Wintersportgenot met vrouw en kinderen.
Vrijdag 4 Januari 1963 Terugkomst in het steenkoude Nederland.

Einde dagboek Dr T. de Booy

Naschrift: Mijn bedenkingen over de expeditie
In mijn dagboek over de Himalaya Expeditie komen enkele zinnen voor waar ik mijn bedenkingen uit over het feit dat wij 159 coolies laten sjouwen met vrachten van 50 kilo op hun

blote voeten over rotsachtige smalle paden langs steil afgronden en dat tegen hele lage beloningen. Ik citeer nog enkele passages die daarop betrekking hebben*:*

Zaterdag 8 september 1962. Tegen de middag kwamen we een aantal coolies achterop, die gemiddelde vrachten droegen van 60 kilo!! Met heel eenvoudige draagmiddelen en een stuk touw dat om het hoofd wordt gedragen. We hebben een vracht proberen te dragen. We waggelden weg, onder grote hilariteit van de dragers. Het is een kwestie van balans. Het verwonderlijke is wel dat deze mensen zelf lichter zijn dan de vracht die zij dragen. Verder gaan ze blootsvoets. De tocht gaat van Pokhara naar Tukucha; een afstand van plm.100 km waartussen waartussen twee passen moeten worden genomen van plm: 2500- 3000 m. Ze gaan door regen en wind. Geen deken, geen schoon goed, etc. Hun verdiensten zijn niet groter dan f 2,- per dag.
Vrijdag 21 september. Ongeveer halverwege de tocht is er een soort staking uitgebroken en heeft één van de raddraaiers de hoofdman van de coolies bedreigd hem met zijn cookerie (een krom zwaard) aan stukjes te snijden. Wonder boven wonder zijn de vrachten redelijk overgekomen, nauwelijks beschadigd of nat. 's Avonds heeft Wongdhi nog onderhandeld met de hoofdman van de coolies die we in Pokhara gaan huren Er ontstonden grote moeilijkheden, want deze coolies willen 8 roepies per dag verdienen, terwijl in Kathmandu dragers slechts 5.60 Rs, krijgen, maar er wordt nu een regeling getroffen nl. dat de coolies van 8 Rs geen terugweg betaald krijgen, terwijl de 5,60 Rs. coolies de helft van de dagen die ze er over doen om er terug te komen, betaald krijgen voor de terugweg. Dit komt vrijwel op het zelfde neer. Zo hopen we morgen te kunnen beschikken over de 100 coolies van Kathmandu en de ruim 50 coolies van Pokhara.
Zaterdag 22 september 1962. Het weer is helaas niet al te best, maar goed genoeg om het grote sein van vertrek te geven. Inderdaad. komen alle coolies opdagen. Eerst worden de Kathmandu coolies één voor één opgeladen. met per man van rond de 30-32 kg, daarbij te bedenken dat ze hun eigen spulletjes ook nog moeten meenemen, dat toch al gauw op een 5 kg neerkomt. Wat deze mensen in de komende dagen zullen presteren grenst aan het onwaarschijnlijke.
Zondag 30 september 1962. Na alle dragers te hebben uitbetaald. Een ieder kreeg na aftrek van voorschot de somma van 100 Rs, dit is dus *f* 44,-. Een schijntje voor hetgeen ze eigenlijk voor ons moeten doen: dagenlang door regen en wind met zware vrachten op blote voeten door uiterst zwaar·terrein. Zo vertrokken ze dan naar Kathmandu. Een tocht van een tien dagen. In totaal zijn ze dan een kleine maand van huis geweest en wat hebben ze dan eigenlijk verdiend. Het is wel een beetje vreemd dat door zulke achterlijke omstandigheden het nog mogelijk is om expedities in deze gebieden te houden. Zou immers een behoorlijk salaris voor de dragers worden geëist, overeenkomende met Europese begrippen, dan zou een transport van enkele tonnen voedsel en materialen over zo'n afstand een volkomen prohibitieve aangelegenheid zijn voor de geldmiddelen van een normale expedities. Een drietal dragers gaf te kennen dat ze wel als drager vast verbonden aan de expeditie wilden blijven

Hieruit blijkt duidelijk, dat ik me niet zo lekker hierbij heb gevoeld. In de Andes hebben we niet met dit probleem te maken want daar wordt het transport grotendeels door muilezels gedaan en hebben we slechts enkel goed getrainde dragers, eigenlijk een soort sherpa. Het is wel merkwaardig dat Willem Frederik Hermans onze expeditie als doelwit enkele jaren later heeft gekozen, om min of meer dezelfde ideeën, die ik toen ook al gevoeld had. Het is daarbij interessant dat Hermans juist mij op de korrel heeft genomen Ik geef hieronder enkele passages uit zijn boek *Nooit meer slapen,* dat hij in 1966 heeft geschreven (uitgave Bezige Bij)

Hoofdstuk 8 pagina 35-41

Rustig wandel ik naar de machine als de vlucht naar Trondheim voor de eerste keer afgeroepen wordt. Ik groet de stewardess vriendelijk. Mijn regenjas en mijn fototoestel leg ik in het net boven

mijn hoofd, ga zitten en gaap. Nu hoef ik voorlopig niets anders te doen dan te slapen en ik laat mijn ogen dichtvallen. Niet zwaar genoeg, ze gaan weer open. De stoel naast mij is leeg. Het raampje waaraan ik zit, geeft uitzicht op de bovenkant van een vleugel, waar niets te zien is. De stewardess komt langs met een stapeltje kranten. Op goed geluk kies ik er een uit, blader erin. Zonder het eigenlijk te willen, begin ik toch te lezen.

DE NEDERLANDSE EXPEDITIE STEUNT OP SHERPA-BEROEMDHEDEN

Het is een brief over die Himalaya-expeditie, waar Brandel aan meedoet.

'Ons eerste kamp ligt naast het vliegveld van Pokhara, met uitzicht op Himalaya-reuzen als Annapurna (8078 m). Machhapuchhare (6997 m) en Lamjung Himal (6985 m), die met hun verijsde toppen als het ware het hele landschap beheersen. Hier op ongeveer 800 meter hoogte heerst een tropische temperatuur. Het wachten is alleen nog maar op de komst van Wongdhi, de sherpa-sirdar, die acht dagen geleden met honderd dragers uit Kathmandu is vertrokken. Vrij algemeen wordt de naam 'sherpa' vereenzelvigd met hooggebergtedrager of berggids, ongetwijfeld omdat de sherpa's zo'n grote bekendheid hebben gekregen door de Himalaya-expedities. In werkelijkheid echter heeft men hier met een afzonderlijke stam te maken.

Ervaring.
Wongdhi is pas 29 jaar oud, maar heeft zich reeds faam verworven tijdens talrijke Himalaya-expedities. Nog onlangs beklom hij met onze Franse vriend Lionel Terray de bijna 8000 meter hoge Jannu in Oost-Nepal, waarbij speciaal is te vermelden dat Wongdhi, in tegenstelling tot Terray, géén zuurstofmasker gebruikte. Ook nam hij deel aan de Vrouwen Himalaya-expeditie naar de Cho Oyu, een onderneming welke bijzonder tragisch afliep daar de leidster, Claude Kogan samen met Claudine van der Straeten en drie sherpa's door een enorme sneeuwlawine werd begraven. Wongdhi was een van deze sherpa's en de enige van het vijftal die het er levend afbracht. In zijn gebroken Engels heeft hij ons beschreven hoe hij zich, met behulp van een zakmes dat hij toevallig in zijn borstzak had, heeft weten uit te graven. Hij hield er een paar bevroren vingertoppen van over, die later in Frankrijk werden geamputeerd.

Omelet
Wij hebben nog een andere sherpa-beroemdheid in ons midden ... Danu de kok. Tegenwoordig vechten de expedities om de diensten van deze kleine knaap met zijn buitengewone kookkunst en zijn wonderlijk opgewekte karakter. Voor Danu is het moment van aankomst 's avonds altijd het voornaamste van de dag.
Als wij dolgelukkig gaan zitten om eindelijk eens wat te rusten, begint hij rond te hollen om alles in orde te maken. Thee is er meestal binnen vijfminuten en vaak ook een overheerlijke omelet... haast beter dan wij thuis gewend zijn!
Ik kreeg soms de indruk dat Danu een willekeurig huis binnen rende en de ketel van het vuur pakte ... om vooral zijn Sahibs niet te laten wachten! Kortom, Danu is een prachtvent!

Trouw
Een kleine gebeurtenis tijdens deze tocht kan dienen als illustratie van de sherpa-mentaliteit. Toen Brandel en ik na bij een bergdorpje in ons tentje lagen te slapen, begon een of andere kwajongen de tent vanaf de bovengelegen helling met stenen te bekogelen. Direct kwamen de sherpa's aangerend om de onverlaat te verjagen. Een kwartiertje later, toen ik al was ingedommeld, werd ik wakker door een geritsel voor de tent... en daar lag Danu, in zijn slaapzak dwars voor de tentopening, met naast zich zijn pickel, vastbesloten om zo nodig zijn Sahibs gewapenderhand te beschermen! En of het in de nacht begon te regenen dat hinderde niet: Danu bleef tot het licht werd! Het is blijkbaar niet zonder reden dat de sherpa's geliefd zijn om hun

trouwen aanhankelijkheid!!

Gewicht
De dragers of koelies worden voornamelijk gerekruteerd uit de omstreken van Kathmandu, waar men een groot aantal beroepsdragers heeft. Hier is het dagloon trouwens veel lager dan in Pokhara, waar willekeurige mensen zich soms als drager verhuren, tussen andere bezigheden door. Tijdens de expeditie geldt een vracht van dertig tot tweeëndertig kilogram als normaal, maar de dragers zijn in staat om veel en veel zwaardere vrachten te torsen, zo nodig van de vroege ochtend tot de late avond.
Het is geenszins abnormaal dat een drager een last van zestig kilo of meer over tientallen van kilometers de bergen in draagt, maar dat gaat dan erg langzaam. Het sterkste maakten we echter mee op het vliegveld Pokhara. Bij onze vracht die vanuit Kathmandu per vliegtuig was aangevoerd, was een kist van honderd vijfentwintig kilo. Geen van de volwassenen wilde zich hieraan wagen, maar een jongen van een jaar of zeventien nam hem op de rug en droeg hem heuvelop over ongeveer tweehonderd meter. Daarna werd het ventje door een van onze artsen gewogen. Gewicht: zevenendertig kilo! *)

Afmars
Wat het klimmen betreft, we hoeven er niet aan te twijfelen kopstukken als Wongdhi, Dorjee, Danu en Mingma Tsering zijner tijd hun mannetje zullen staan voor het plaats van de hoge aanvalskampen op onze berg--de Nilgiri--zeer waarschijnlijk zal minstens een van hen meegaan naar de top.

(Red. Einde citaat van het artikel van Prof. C.G. Egeler in het Algemeen Handelsblad van woensdag 3 oktober 1962)

Trouwe sherpa's die hun mannetje staan. Ik heb genoeg in de krant gelezen en leg hem op de stoel naast mij ..een vliegtuig zitten geeft mij altijd het gevoel ergens naar toe gebracht te worden zonder dat je ergens naartoe gaat. Op de vleugel buiten het raampje is niets te zien, evenmin op de achterkant van de stoel voor mijn neus. Geen andere dan de westerse beschaving is ooit op het idee gekomen een vorm van vervoer te bedenken, waarbij de vervoerden niets hoefden te doen dan urenlang naar de achterkant van een stoel te kijken, waartegen aan een netje is bevestigd dat stevige papieren zakken bevat voor wie spugen moet. Nee, dan op de rug van een trouwe sherpa! Trouwe sherpa's die bereid zijn viermaal hun eigen gewicht een berg op te dragen voor hun Sahibs! Wie zal er straks wat dragen voor mij? Arne zal proberen in Skoganvarre een paard te lenen of te huren, dat de eerste vijfentwintig kilometer met ons mee kan lopen om de bagage te dragen. Verder kan niet, na vijfentwintig kilometer moet het paard terug. Waar wij naartoe gaan is voor paarden niets te eten. Dus moet het paard na één dag rechtsomkeert maken. Met eten voor weken en al het andere dat wij nodig hebben op onze eigen rug, zullen wij verder moeten lopen, zonder paard. Zonder sherpa' s die desnoods voor de tent op de grond gaan liggen, in de regen, om hun Sahibs te beschermen. Zonder Danu de kok, om wie alle expedities vechten. Danu, met zijn buitengewone kookkunst en zijn opgewekt karakter; desnoods gaat hij uit inbreken voor een ketel kokend water! Enkel maar om zijn Sahibs een lekker kopje thee te kunnen inschenken aan het einde van een vermoeiende dag. Eigenlijk heb ik geen enkel idee hoeveel ik zelf op mijn rug kan torsen, als het eropaan komt. Twintig kilo lijkt mij al een heleboel. Vijfentwintig kilo? Misschien. Het is stom dat ik er niet aan gedacht heb thuis de proef te nemen. Rugzak zo zwaar maken als ik denk te kunnen dragen en dan te wegen. Bij de vaststelling van het gewicht een percentage in mindering te brengen, omdat ik er niet eventjes, maar urenlang mee lopen moet, op terrein vol kuilen en stenen, zonder weg, zonder pad, bergop, bergaf. Maar, aan de andere kant, wat zou ik eraan hebben als ik nu al precies wist hoeveel ik hoogstens denk te kunnen dragen? Het ligt voor de hand aan te nemen dat alles wat wij nodig zullen hebben, in drie porties zal

worden verdeeld. Ik zou niet eens minder dan een derde te dragen willen krijgen. Feitelijk heb ik nog nooit een tocht gemaakt zoals deze. Waar ik ook gekampeerd heb, altijd kon ik 's avonds wel naar een dorp gaan om eten te kopen. *Eenmaal moet de eerste zijn, mama.* Natuurlijk, Alfred. Je doet of het mijn schuld is dat je altijd zo weinig aan sport gedaan hebt. Ik heb altijd weinig aan sport gedaan. Het is waar. Had ik dit vak niet gekozen dat mij de deur uit jaagt, ik zou een echte kamergeleerde zijn geworden. Nu moet ik wel. Wat valt er in een kamer anders te bestuderen dan de boeken van anderen? Ik wil geen stenen vinden die een ander al in een doosje gedaan heeft. Nog sterker: ik wil geen stenen vinden die al eerder op aarde zijn geweest. Ik zou het liefst een meteoriet vinden, een brok afkomstig uit de kosmos en ik zou willen dat het uit een materiaal bestond, dat op aarde nog nooit was aangetroffen. De steen der wijzen, of minstens een mineraal dat naar mij zou worden genoemd: *Issendorfiet.* Van welke datum is die krant? Eergisteren. Maar dat artikel is misschien wel al drie weken geleden verzonden uit Nepal. Brandel is nooit een intieme vriend van mij geweest. Heel andere figuur dan ik. Branie. Was voornamelijk gebrand op doen van gevaarlijke dingen. Studeerde in hoofdzaak om sport een wetenschappelijke tint te geven. Won medaljes met langebaanwedstrijden op de schaats, was op zijn zeventiende jaar al een volleerd alpinist. Reed tweehonderd op een motor *'de bomen langs de weg worden een schutting.*' Misschien is hij op dit zelfde ogenblik bezig de top van de Nilgiri te bedwingen. Op mijn horloge kijken: vijf voor negen. Nu is het in Nepal een uur of drie in de middag, denk ik. Dus dat kan. Brandel ging al sinds zijn zevende jaar elke zomer naar Zwitserland. Bergop bergaf als een gems. Jodelen kon hij ook. Drinken en roken deed hij niet. Zwitserland! Ik ben er feitelijk nog nooit geweest, alleen erdoorheen gekomen met de nachttrein.

Gewicht
Dertig tot tweeëndertig kilogram is normaal. Dat zal ik dan toch ook wel kunnen klaarspelen. Hoeveel kilo weegt het eten eigenlijk dat ik in een dag gebruik? Weegt een boterham een half ons of minder? Ik heb geen flauw idee. Zestig kilo kan ik niet dragen, denk ik. Zelf weeg ik ruim zeventig kilo. Hoeveel woog die jonge sherpa? Zevenendertig kilo. Hij droeg honderdvijfentwintig kilo tweehonderd meter heuvelopwaarts. Ruim driemaal zijn eigen lichaamsgewicht. Dan zou ik tweehonderdtwintig kilo moeten kunnen dragen. Maar die berekening is onzinnig. Laat een drietonstruck tienduizend maal zo zwaar zijn als een speelgoedauto. Toch is hij lang niet tienduizend keer zo sterk. Als een mens verhoudingsgewijs even sterk was als een vlo, zou hij een spoorwagon moeten kunnen voorttrekken, maar dat kan niemand. Voor mijn geestesoog lopen sherpa's in de ganzenmars voorbij. Zestig kilo, opgehangen aan de brede band om hun voorhoofd, hun rug zo ver gebogen dat zij met hun handen bijna de grond kunnen aanraken. Hun kromme benen, onbegrijpelijk dun, als de poten van ezels. Ik kan het gewicht natuurlijk verminderen door de transistorradio niet mee te nemen. Scheelt drie ons. Brandel is een vriendelijke jongen die altijd overal om lacht, nooit met iemand ruzie maakt en een hoofd waar nooit een pessimistische gedachte in opkomt. Ik kan zulke mensen niet begrijpen, maar geloof wel dat ze gelukkig zijn. Zoiets als een hond. Het hondeleven. Een hondeleven: spreekwoordelijke ellende. Toch zijn de meeste honden optimist. En waarom zou Brandel geen optimist zijn? Wongdhi de sherpa-sirdar is al onderweg met honderd dragers om zijn tandenborstel en zijn pyjama naar de top van de Nilgiri te brengen. Ik daarentegen heb al een dag verloren met pogingen de luchtfoto's die ik niet kan missen los te praten van een oude halfblinde ijdeltuit.
Einde citaat uit boek van W.F.Hermans "Nooit meer slapen"

**) Het lijkt dat Hermans integraal de tekst van het artikel van Egeler heeft weergegeven, maar hij heeft zonder nader aanduiding (...) vele passages weggelaten evenals de namen van Egeler en De Booy. De volgende passage zou toch en iets genuanceerder beeld hebben gegeven. Hier volgt de passage op de plaats waar ik het sterretje heb aangebracht Onder het hoofdje Verschil: " Toen wij verwachtten dat de Himalaya-expeditie niet veel anders zou zijn dan onze expedities van 1962 en 1956 naar de Peruviaanse Andes, behalve dat alles op wat grotere schaal*

zou zijn, hebben wij ons danig vergist. Het zijn, voornamelijk de sherpa's, die het verschil uitmaken. Het is nauwelijks in woorden uit te drukken hoe deze de taak van de Sahibs verlichten. In de Andes waren we voor vrijwel alles op ons zelf aangewezen, behalve voor het dragen van de lasten. Dit betekende meestal alle organisatie, het koken en ook het dragen van zware rugzakken zodra het terrein werkelijk moeilijk werd. Hier in de Himalaya is het geheel anders. De Sirdar neemt de leiders een zeer belangrijk deel van de organisatie uit handen. De ene dag zeg je hem: "Ik wil morgen graag 100 dragers hebben", en de volgende dag zijn ze er op het voorgeschreven uur. De kokerij berust vanzelfsprekend geheel in handen van Danu").

10 — ALGEMEEN HANDELSBLAD VAN WOENSDAG 3 OKTOBER 1962

IN HET HIMALAYA-GEBIED VAN NEPAL

De Nederlandse expeditie steunt op sherpa-beroemdheden

Deelnemers kwamen in POKHARA bijeen

hoofd gedragen door middel van een hoofdband. Soms worden ook schouderbanden aan de vrachten bevestigd, maar deze zijn niet zo zeer bestemd voor het dragen als voor het in evenwicht houden van de vracht.

Het is geenszins abnormaal dat een drager een last van 60 kilo of meer over tientallen van kilometers de bergen in draagt, maar dat gaat dan erg langzaam. Het sterkste maakten we echter mee op het vliegveld Pokhara. Bij onze vracht die vanuit Kathmandu per vliegtuig was aangevoerd was een kist van 125 kg. Geen van de volwassen dragers wilde zich hieraan wagen, maar een

Een gedeelte van het artikel in het Handelsblad van woensdag 3 oktober 1962 van Prof. C.G. Egeler, welke is aangehaald door W.F. Hermans in zijn boek 'Nooit meer slapen'.

August Hans den Boef heeft in het NRC Handelsblad van **4 oktober 1982** een recensie van het boek van W.F. Hermans *Nooit meer slapen* geschreven onder de titel :Onder geologen.

"Onlangs dook hij weer op, dr. Tom de Booy - nu in het tweede en vierde nummer van het Amsterdamse Folia Civitatis . Twaalf jaar lang geniet deze ex-hoofdmedewerker van de Universiteit van Amsterdam een riant wachtgeld. Wie was Tom de Booy ook weer? (Ik zal hier volledliger zijn dan Folia, dat bovendien tientallen keren zijn naam foutief met een IJ spelt.). Niet alleen heeft hij als medewerker deelgenomen aan de bezettingen van 1969 in Tilburg en Amsterdam. Kamervragen en een hoger beroep moesten er aan te pas komen om De Booy's wens - net als de studenten de gevangenis in te gaan - in te willigen. Omdat hij de veranderingen via de WUB onvoldoende vond en men hem niet in de gelegenheid stelde om van geologie over te schakelen op 'geopolitiek', kreeg hij een jaar later eervol ontslag van de Universiteit van Amsterdam. Hij was sindsdien bijna niet uit de media weg te slaan. Hij ondernam acties voor het eerherstel van mensen die ten onrechte krankzinnig waren verklaard. Hij had zich in de tuin van een Baarnse villa verschanst tegen 'De Sterke Tien' die het op zijn gezin hadden gemunt. En in de jaren tachtig keerde hij weerom met een 'golfclub voor eenvoudige mensen': de zoveelste nieuwe invalshoek om mensen politiek actief te krijgen. Een warhoofd, maar een volhouder, van mij mag hij dat wachtgeld houden. Het bovenstaande geeft slechts de helft weer van De Booy's sterrendom."Het ware te wensen dat iedere jonge Nederlander aan zulk een expeditie kon deelnemen om energie, moed en wilskracht te staten en om vreugde te beleven van een top te bereiken", zo sprak de destijds vermaarde alpinist en hoogleraar P. C. Visser in 1952 over de triomfen die De Booy op de hoogste Andes-toppen behaalde. Daarvóór had de jeugdige doctor de harten gestolen bij reddingspogingen op de Eiger. Tien jaar later in 1962, maakt De Booy, iets bezadigder, deel uit van de leiding van een Nederlandse wetenschappelijke Himalaya -expeditie. Een zeer succesvolle de alpinisten braken op de Nilgiri het nationale hoogterecord en de

geologen maakten 1800 stenen, waaronder interessante fossielen, buit. Een kleine wanklank was de lichte longontsteking die De Booy opliep. De grote baas van de expeditie, prof. C.G. Egeler, schreef voor het Algemeen Handelsblad een aardig stuk over het laatste stadium van de voorbereidingen met veel anekdotes
over de Sherpa's die als dragers en gidsen fungeerden. Het artikel zal velen bekend zijn, zonder dat men het evenwel weet. Het is namelijk grotendeels opgenomen in de roman Nooit meer slapen van W. F. Hermans. Via een noot achterin het boek geeft Hermans titel - In het Himalaya -gebied van
Nepal. De Nederlandse expeditie steunt op sherpa-beroemdheden - en de herkomst - Algemeen Handelsblad, 3 okt. '62, maar hij laat de naam van de auteur, Egeler, weg. (De datum moet trouwens, volgens het archief van het Handelsblad 30 oktober luiden: zou het dan zestien jaar en zestien drukken lang verkeerd in de roman hebben gestaan?). Behalve Egeler is ook de tweede man verdonkeremaand, of liever gezegd: De Booy is vervangen door Brandel. De hoofdfiguur uit Nooit meer slapen kijkt nog al tegen deze Brandel op, als kind beklom deze zijn eerste berg, hij rijdt
tweehonderd op een motor, kortom een echte mannetjesputter (en dat klopt met de informatie over De Booy). Men mag aannemen dat Hermans, die niet zo erg van mensen houdt, zeker een figuur als De Booy eens te pakken wilde nemen. Hoe keert Brandel terug? Niet zegevierend als zijn model. Met bevroren voeten daalde hij de Nilgiri af en in een invalidenwagentje vervoert men hem naar Nederland. Bij mijn weten is de verbinding De Booy-Brandel niet eerder opgevallen. Het zou een van de weinige wraakoefeningen van Hermans zijn die nooit buiten een kleine kring (in dit geval de Nederlandse geologen) is gekomen. Dat is dan vanaf heden doorbroken.

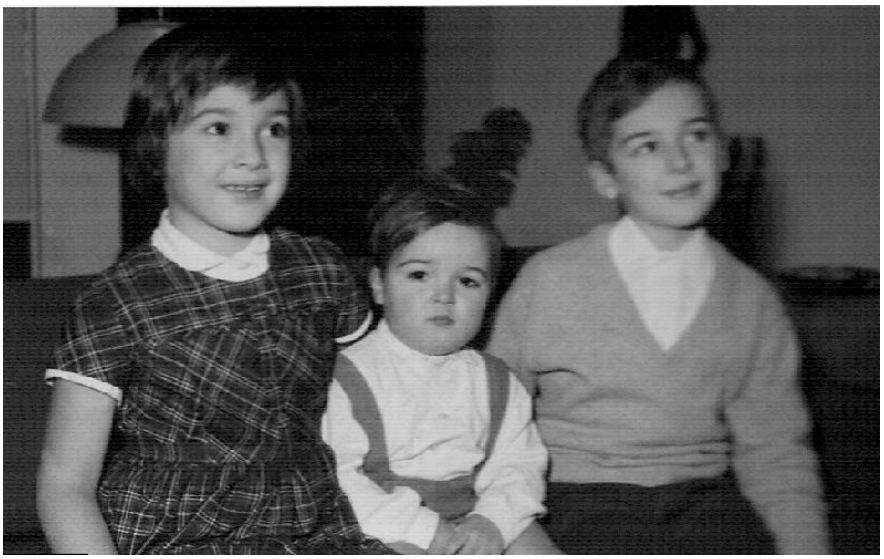
Op verzoek van de redactie van het Hermans-magazine schreef ik een reactie op de hierboven aangehaalde recensie van den Boef. Dit werd gepubliceerd in het Hermans-magazine, jaargang 4, nummer 14, maart 1995, p.57-58

Brandel, Den Boef, De Booij ...
Tom de Booij

Op pagina 38 van *Nooit meer slapen* lezen we: 'De stewardess komt langs met een stapeltje kranten. Op goed geluk kies ik er een uit, blader erin. 'Zonder het eigenlijk te willen, begin ik toch te lezen. 'DE NEDERLANDSE EXPEDITIE STEUNT OP 'SHERPA-BEROEMDHEDEN . 'Het is een brief over die Himalaya-expeditie, waar Brandel aan meedoet. Daarna volgt een weergave van het grootste deel van een artikel uit, zo blijkt uit een aantekening achterin de roman, het *Algemeen Handelsblad* van 3 oktober 1962. Hoewel Willem Frederik Hermans de auteur, prof. dr CG. Egeler, niet noemt, geeft hij diens artikel vrijwel letterlijk weer. Op drie plaatsen voegt Hermans een uitroepteken toe en verder maakt hij de rol van sherpa Danu, de kok, belangrijker ten koste van Dorjee. Zo ligt in de roman niet Dorjee maar Danu als een waakhond voor de tent van zijn sahib te slapen. Het belangrijkste verschil met het originele artikel is wel dat Hermans de naam De Booij vervangt door de gefingeerde naam BrandeI, over wie de schrijver wel het een en ander heeft te zeggen. 'Brandel is nooit een intieme vriend van mij geweest. Heel andere figuur dan ik. Branie etcetera (pp. 42 e,v.). Wat is fictie, wat is werkelijkheid? zal de lezer mogelijk vragen. Wat de werkelijkheid betreft: professor Egeler en ik --onder anderen wij stonden, dunkt me, model voor Brandel - waren indertijd verbonden aan het Geologisch Instituut van de Universiteit van Amsterdam. Samen hebben we drie geologische-alpInistische expedities ondernomen: in 1952 en 56 naar de Andes in Peru en, inderdaad, in 1962 naar de Himalaya in Nepal. Hermans was toen als wetenschappelijk hoofdmedewerker verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen. Ik kan me niet herinneren hem in die tijd te hebben ontmoet. Wel sprak ik hem in de beginjaren tachtig nog eens op Schiphol. Tijdens onze studie in het begin van de oorlog maakte ik Hermans slechts uit

de verte mee; hij is twee jaar ouder dan ik. Egeler, zeven jaar ouder, studeerde al in de oorlog af. Nog enkele andere onderdelen in Hermans beschrijving van Brandel komen overeen met de werkelijkheid. Zo klommen Egeler en ik inderdaad beiden al op jonge leeftijd met onze ouders in de Zwitserse Alpen. Maar dat we nooit dronken is grote fictie. In feite berusten de meeste eigenschappen die Hermans Brandel toedicht op zijn fantasie. Noch Egeler noch ik waren fanatieke motorrijders, om nog een ander voorbeeld te noemen. De vraag wat fictie is en wat werkelijkheid in het geval Brandel doet terzake, want op 4 oktober 1982, twintig jaar na dato, schreef August Hans den Boef onder de titel 'Onder geologen' een artikel in *NRC Handelsblad,* waarin hij Brandel en mij volledig over één kam scheerde. Den Boef betitelde mij, misschien niet geheel ten onrechte, als 'een warhoofd, maar een volhouder'. Hij stelde echter verder dat Hermans in *Nooit meer slapen* de datum van het *Halndelsblad-artikel* niet juist aanhaalde. Het had volgens hem 30 oktober in plaats van 3 oktober 1962 moeten zijn. Den Boef: 'Zou het dan zestien jaar en zestien drukken lang verkeerd in de roman hebben gestaan?' Maar Hermans had gelijk. Het artikel dateert van 3 oktober 1962. Volgens August Hans den Boef had Hermans de bedoeling om mij in *Nooit meer slapen* te pakken te nemen. Op de Nilgiri in de Himalaya liep ik in 1962 een kleine longontsteking op, maar Hermans laat Brandel in zijn roman met bevroren voeten in een invalidenwagentje terugkeren. Den Boef: 'Het zou een van de weinige wraakoefeningen van Hermans zijn die nooit buiten een kleine kring (in dit geval de Nederlandse geologen) is gekomen.' Er volgde op 11 oktober 1982 een felle ingezonden brief vanuit Parijs in NRC *Handelsblad.* Hermans: 'Deze doctorandus is bezig met een studie over mijn roman *Nooit meer slapen* te schrijven, ter gelegenheid waarvan hij me van tijd tot tijd per onbeleefde briefkaart de domste nadere toelichting denkt te kunnen vragen.' Hermans ontkende dat de romanfiguur Brandel een portret van 'de geoloog Dr Tom de Boo[ij]' zou zijn. Voor een wraakoefening op mij was geen enkele aanleiding, de bevroren voeten van Brandel had Hermans ontleend aan het treurige lot van de Amerikaanse fotograaf en bergbeklimmer Barry Bishop, die hij in1960 op een excursie in Zweden had leren kennen. Den Boefs bewering dat Hermans mij te pakken had willen nemen werd door de schrijver getypeerd als 'lasterlijke onzin' die behalve aan het 'onzorgvuldige karakter' van Den Boef te wijten zou zijn aan het 'kinderachtige peil van Nederlandse literaire doctorandussen, die zich niet kunnen voorstellen dat een roman door geheel of grotendeels denkbeeldige personages zou kunnen zijn bevolkt'.Met deze stelling kan ik me geheel verenigen. Het staat de auteur van een roman nu eenmaal vrij om fictie en werkelijkheid door elkaar te halen. Volgens een Russische filosoof: 'De waarheid is de optelsom van leugens!'.
Einde mijn bedenkingen over de expeditie

Wat is er aan het thuisfront gebeurd tijdens de expeditie naar de Himalaya?
Tijdens de expeditie is er aan het thuisfront in de 4 maanden natuurlijk veel gebeurd. Talloze brieven heb ik van Adrienne gekregen met haar belevenissen. Ik doe een kleine greep uit onze briefwisseling van Amstelveen -- Baarn naar Nepal.
Enkele citaten uit de briefwisseling van Tom en Adrienne tijdens de Himalaya expeditie
Brief van Adrienne **2 september 1962** Woensdag *(28 aug)* 8.30 stond de verhuisauto voor de deur en kwam alle kamers kisten. 3 kerels gingen dus pakken tot 1 uur , toen zat al het losse spul in kisten. Daarna hebben ze de volle kisten ingeladen en nog wat meubels en vertrokken 3 uur 's middags met de auto naar Baarn ze alvast de auto hier zouden neerzetten.'s Avonds belde de heer Hoeks op uit Delft, die 's morgens was geweest met Lemmens of hij nog even met zijn vrouw mocht komen. Het huis was dus al afgetakeld, maar ze waren allebei reuze enthousiast en heb ik ze nog koffie en sigaretten gegeven. Voor de volgende morgen had ook alweer een echtpaar afgesproken, waarvan de vrouw ook zou meekomen. Die kwamen om 9 uur met Lemmens, keurige mensen, en soort van Essens, alles zeer precies. Ik kreeg er wat van die ochtend want toe werd er overal gesjouw door die kerels moest ik aanwijzingen geven. Die vrouw was zo opeisend en vroeg me de hemd van het lijf. Gelukkig dat ik beleefd ben gebleven want inwendig spatte ik, want deze mensen hebben dezelfde avond nog gekocht! *(voor f 75.000 !).*

Mariette, Mauk, Jan Maarten najaar 1962

Kreeg je mijn telegram nog waarin het gezet had. Wel wat duur maar ik vond het zo'n leuk bericht voor je, dat ik het maar gedaan heb! Het is wel heel gek, dat zo op het allernaast deze mensen kwamen. Lemmens had een mooie uitdrukking : Als de bruid is aan de man, dan wil iedereen er aan!! Zo is het met huizen ook, zei hij. Je begrijpt hoe prachtig hij het vond, maar we hebben samen ook lekker deze twee gezinnen tegen elkaar uitgespeeld. Het lege huis zag er schandalig en smerig en uitgewoond uit. Ik vond het toch heel naar zoiets af te breken, we hebben het er zo heerlijk gehad en ook zo gelukkig met ons gezinnetje, maar ik weet wel zeker dat we dat grote geluk hier op dezelfde basis doorzetten en daarbij intens zullen genieten van de natuur en de lekkere luchtjes. Donderdag 1 uur was alles eruit. 's Morgens was ik het hele buurtje langs geweest om afscheid te nemen en allemaal erg goeiig. Toen vertrokken we dus om 2 uur, uitgewuifd door de buurt het was er roerend! Ik had echt het gevoel een nieuw leven tegemoet te gaan. Mammie reed achter ons aan en kwamen we hier net even voor de verhuizers. Toen werd het druk, ik moest me overal mee bemoeien, maar het ging zo dermate vlug, om 6 uur waren alle kisten uitgepakt en waren de slaapkamers helemaal in orde.
Brief van Adrienne. **2 oktober 1962.** Mijn hemel wat hebben jullie veel; meegemaakt en wat heb je het moeilijk gehad met de bagage. Ik begrijp dat je zenuwen een knauw hebben gekregen, doe nou maar een beetje rustig aan en zorg dat je 10% fit bent voordat je gaat klimmen. Ik kreeg de indruk dat jij het allemaal alleen moest opknappen. Je dagboek wordt zeer geapprecieerd en wordt door de secretaresse van het Geologisch Instituut uitgetikt zodat de andere vrouwen het kunnen lezen (Ze vertelt dat ze voor het eerst een TV heeft gekocht).
Brief van Tom aan Adrienne **2 oktober 1962** Basiskamp Nilgiri. Zoals je uit mijn dagboek kan lezen heb ik het niet gemakkelijk gehad. Ik heb me goed door heen geslagen, maar ik heb veel met jou samen gebeden om kracht genoeg te hebben. De derde dag van de 'marche d'approche' kreeg ik een gemene bronchitis met vermoedelijk een klein beetje longontsteking. In ieder geval,was mijn temperatuur rond de 40 graden. Het klimmen ging vrijwel niet meer. Ik ben met Paul van Lookeren Campagne achteraan blijven hangen om het rustig aan te doen..
Brief van Tom aan Adrienne **15 oktober 1962**: Ik heb zoals je mijn dagboek kan lezen een moeilijke tijd gehad, niet doordat ik zoals ik gedacht had in een steile noordwand kou heb geleden, maar juist door het niets doen gedwongen door een flinke keelontsteking. Wat je noemt pech maar ja such is life De griep van een paar weken geleden, heeft dus nog en staartje gehad. Alles wreekt zich op deze hoogte. Oh, grote schat ik heb het erg moeilijk gehad, ten eerste voelde ik me, allerbelabberdst en ten tweede het machteloos zijn. Ik heb het gelukkig goed verwerkt, hoewel ik dikwijls gehuild heb vooral bij het herlezen van je lieve brieven.
Brief van Tom aan Adrienne. **Maandag 22 oktober 1962** Kamp II, 5800m Een hele slechte

nacht gehad. Keel volkomen dicht geslagen, ik kan niet slapen anders omdat zou ik stikken. Terray ging vanochtend vroeg met 2 sherpa's om kamp III af te breken. Mijn poging op de top werd dus in alle vroegte vanochtend de grond ingeboord. Het was een hard gelach. Lionel vond het vreselijk en gaf me een zoen.Ik huilde wel een beetje. Het is hard maar zo is het nu eenmaal. Het belangrijkste is wel hoe je op zo'n tegenslag reageert. Ik ben er nu helemaal over heen en ga nu afdalen en daarna helemaal rust nemen,en om er definitief overheen te komen. Het is een einde van een zware tijd. Ik heb gevochten voor wat ik waard was en het resultaat niet bereik, maar voor mij zelf de voldoening dat ik er tegen heb gekund.
Brief van Adrienne aan Tom.**28 oktober**. Een week van grote spanning op politiek gebied. Jullie zullen wel niets van gemerkt hebben van de situatie, maar toen Kennedy hier voor de televisie de rede hield over de blokkade voor Cuba nl dat alle Russische schepen verboden wordt naar Cuba te varen leek het net een oorlogsverklaring en zei het gaat nu hard tegen hard Maar godzijdank hebben de Russen hun koers gewijzigd en is die spanning dus iets geweken. Hoe dat afloopt met de inval van de Chinezen in India is ook nog niet te voorspellen. De mensen zijn allemaal aan het hamsteren.
Brief van Adrienne aan Tom 1**5 november 1962**. Vanmorgen alweer een brief van 29 oktober + dagboek fantastisch zo veel als er nu doorkomt en ook veel vlotter dan een tijdje geleden. Wat heerlijk dat je zoveel van me houdt. Ik heb vannacht ook zo van je gedroomd, alleen een beetje naar, je was gaan autorijden met een mooie poes en we zaten allemaal op je te wachten en daar kwam je stralend aangereden met haar vlak naast je. Ik was boos en verdrietig tegelijk en ik hoop dit nooit te hoeven meemaken, wat was ik blij toen ik wakker werd.
Brief van Tom aan Adrienne. **22 november 1962** Jomosom basiskamp: Hoe is het mogelijk dat je droomt dat ik niet meer van je houdt. In tegendeel onze liefde is oneindig veel groter geworden en ik geloof niet meer dat het ooit verbroken zal worden. We hoeven alleen maar aan onze kinderen te denken.
Einde van enkele citaten uit de briefwisseling van Tom en Adrienne tijdens de Himalaya expeditie.
In de tijd dat ik in de Himalaya was, heeft mijn vader ons huis in Baarn getekend.

Tekening van ons huis aan de Prinses Marielaan 5b in Baarn, gemaakt door mijn vader Tom de Booy sr in het najaar 1962

Achterkant van ons huis aan de Prinses Marielaan 5b. Mijn vader met Mauk in de kinderwagen op het terras

Zo dat was me het jaartje wel. Nu zien wat er in 1963 gaat gebeuren.

Dagboek 1963

Nieuwjaar gevierd met de familie in Serfaus Oostenrijk. Begin januari op de terugweg van Serfaus naar het dal was de weg geblokkeerd door een sneeuwlawine. Met man en macht hebben we kans gezien de weg vrij te maken

Sneeuwlawine op de weg van Serfaus naar het dal. De drie kinderen op voorgrond vlnr Mariette m Daniel en Jan Maarten. In rode windjack Tom

Schaatsen op de Gouw Zee bij Marken, vlnr Mauk, Mariette, drie Markense kinderen, Jan Maarten

Het was een zeer strenge winter en de elfde elfstedentocht werd gehouden op 18 januari 1963. Het werd een barre tocht. Ik heb deze toch samen gereden met mijn medestudent Dirk de Knijff. Helaas veel tijd verloren omdat het eten in de rugzak van Dirk was bevroren en hij het wilde laten ontdooien in een kroeg ergens tussen Stavoren en Bolsward. Het ijs was bar slecht, maar vooral de snerpende ijskoude wind. Het was 18 graden onder nul maar het voelde door de harde wind veel kouder aan. Veel last van sneeuw op het ijs, soms was het ijs geheel door de stuifsneeuw bedekt. Bij Berlikum ten noordoosten van Franeker werden we gezegd dat de controleposten verderop eerder gesloten waren en dat het geen zin had om nog verder door te gaan. Het was ook bar en boos. Van de ruim 10.000 die aan de tocht begonnen waren er 57 van de 575 wedstrijdrijders en van de 9050 toerrijders haalden maar 72 de eindstreep. Reinier Paping kwam als eerste binnen in een tijd van 10.uur en 59 minuten!

Elfstedentocht 18 januari 1963!.

11 april heb ik een begroting gemaakt van bezittingen:1 huis in Baarn f 110.000 hiervan hypotheek f 43.600 boedel en effecten van erfenis 80.000. Totaal dus f 146,400,- Gerekend mag worden dat per jaar f 5000 wordt ingeteerd dwz 20 jaar dan is alles op van erfenis maar het pand staat er nog en is minder hypothecair belast f 16.000 afbetaald dwz restant hypotheek over 20 jaar f 24.000. Huis is dan zeker f 150.000 waarde. Ziet er dus niet slecht uit al met alles.

De kleurenfilm van de expeditie naar de Himalaya kregen we van Lionel Terray. Zo konden we dus beginnen met het houden van lezingen. We drukten een brochure, die we tijdens de lezingen verkochten. Het voorwoord schreef Jhr Mr C.J.A. de Ranitz voorzitter van de Koninklijke Nederlandse Alpen Vereniging en van de Nederlandse Stichting voor Hooggebergte Exploratie met de volgende tekst:
"De bestijging van de Nilgiri in de Nepal -Himalaya - op 19 oktober 1962 - betekende een nieuw hoogtepunt in het Nederlandse alpinisme. Stilzitten doen we beslist niet. In de laatste tien jaren is met veler hulp, een generatie jonge Nederlandse bergbeklimmers gevormd ,die meetelt in de recente ontwikkeling van bet internationale alpinisme; in de Franse en Zwitserse alpen verrichtten zij vele grootse prestaties. Prof. Dr. C. G. Egeler en Dr. T. de Booy waren hun promotoren, de Koninklijke Nederlandse Alpen-Vereniging, die nu meer dan 1500 leden telt, verleende aan hun vorming krachtige steun. Egeler en De Booy volbrachten in 1952 en 1956 in de Peruaanse Cordilleren tezamen met de Fransman Lionel Terray, verscheidene eerste bestijgingen, waarvan die van de bijna 6400 m. hoge Huantsán in de Cordillera Blanca het hoogtepunt vormde. Maar dit buiten-Europees gebergte was nog niet hoog genoeg. Eldorado van de moderne alpinist is bet grootste en hoogste gebergte der aarde, de Himalaya: daarop richtten dus ook onze landgenoten hun meest dierbare verlangen. Zo ontstond het plan voor de Nederlandse Himalaya Expeditie 1962, een onderneming met zowel alpinistische als geologische doeleinden, waarvoor Prof. Egeler en Dr. De Booy de aangewezen leiders waren. Zij werd mogelijk gemaakt - behalve door bijdragen van de deelnemers zelf - door financiële steun van de Nederlandse Organisatie voor Zuiver Wetenschappelijk Onderzoek, het Prins Bernhard Fonds, de Nederlandse Stichting voor Hooggebergte-Exploratie, het Koninklijk Nederlandsche Aardrijkskundig Genootschap, de Koninklijke Nederlandse Alpen-Vereniging en het Molengraaff-Fonds, alsmede van het Nederlandse bedrijfsleven. Maar bovenal werd deze expeditie mogelijk gemaakt door initiatief, ambitie: organisatie-vermogen en energie van bet negental mannen dat hiervoor was uitverkoren.

Deze en andere eigenschappen hebben geleid tot volledig welslagen: de eerste bestijging van de ± 7030 m. hoge Noordtop van de Nilgiri door de drie gebroeders Van Lookeren Campagne, eveneens tezamen met Lionel Terray, en de aanzienlijk verrijkte wetenschap van de geologische bouw van het geëxploreerde gebied. Onze landgenoten traden in Centraal-Azië in het voetspoor van andere ondernemende Nederlanders: Mr H. Sillem, die in bet begin van deze eeuw Kashmir en de Karakorum bereisde, Prof. Dr. Oestreich: deelnemer aan de tweede Workman-expeditie (1902) in de N.W. Himalaya en de Mustagh-Karakorum, en de heer en mevrouw Visser-Hooft, die gedurende vier expeditie tussen 1922 en 1935 onbekende bergregionen in de Karakorum exploreerden. De Himalaya-gebieden van de grote bestijgingen der laatste decennia waren nog niet door Nederlanders betreden: voordat de pioniers der Lage Landen aan de Noordzee: de deelnemers aan de Nederlandse Himalaya-Expeditie 1962, er hun grote avontuur beleefden. Zij volgden de roepstem -van de bergsport en van de wetenschap. Zij hebben ondernomen en hadden de ambitie; zij hebben doorgezet en zijn geslaagd. Anderen ten voorbeeld en ter navolging."

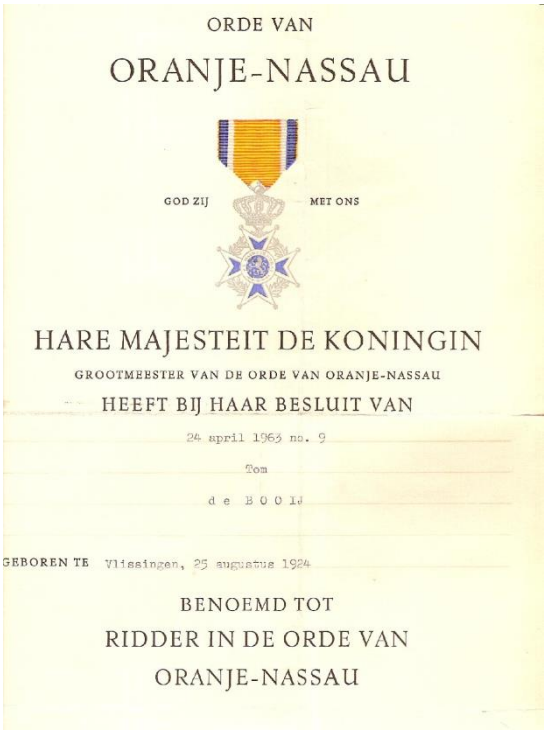
Prof. dr. C. G. Egeler, leider van de Nepal-, Himalaya- en andere expedities, te Hilversum — officier in de orde van Oranje-Nassau. Rechts: T. de Booij, tweede leider van deze expedities, te Baarn — ridder in de orde van Oranje-Nassau.

quariaat en Mod. Boekh., Amsterdam; D. J. van Iperen, architect Rijksd. Monumentenzorg, Voorburg; S. S. Mensonides, Warffum; J. G. Sloff, secr. Inst. Vegetatie Onderzoek Nederland en erelid van de Kon. Ned. Natuurh. Ver., Bergen op Zoom; F. Hinrichs, referend. o., k. en w., 's-Gravenhage; drs. P. H. Hogeweg, penningmeester NJHC, Amsterdam; mevr. A. Diemel-Holshuijsen, oud-secr. Jeugdhavens Amsterdam; mevr. M. G. Hissink-Van Zonneveld, bestuurslid Bond Soc. Cult. Vormingsw., Hengelo; M. J. J. M. Kavelaars, r.k. padv., Haarlem; J. N. Kwant, padvinders, Bussum; mej. mr. B. C. M. J. Twaalfhoven, bestuurslid jeugdwerk, Utrecht; L. van Asperen, oud-bestuurder NIVON, Haarlem; P. A. M. Schlappi, dir Le Sage ten Broek-Bibl., Grave; mej. M. A. J. van Wicheren, dir. leeszaal, Groningen; T. de Booij, Nepal-, Himalaya- exp., Baarn; A. J. Gesink, Utrecht; A. M. A. van Gool, sportorganisaties, Venlo; C. M. Drabbe, dir. „Het Binnenhof" 's-Gravenhage; J Groenewegen, dir. „Rotterdammer"-concern; J. Hooiring, red Leeuwarder Courant; H. de Wolf, wnd.-dir. AVRO, Hilversum.

De lijst van namen die de ridder in de orde van Oranje-Nassau hebben gekregen in het Algemeen Handelsblad van woensdag 29 april 1963

Met Koninginnedag kregen Egeler en en ik een lintje van Hare Majesteit de Koningin. Hoe we deze onderscheiding hebben gekregen is weer een duidelijk staaltje hoe belangrijk relaties zijn. De Ranitz schrijft mij 3 mei 1963 o.a "Je moogt best weten dat ik me voor je beiden heb ingezet, ik vond dit niet anders dan billijk en juist. Groot was mijn vreugde toen Scholten *(de staatsecretaris)* dit volkomen inzag; toen was de zaak gauw voor de bakker (Minister Cals, die ik eerst had willen bespringen, heeft dit aan Scholten overgelaten). Ons alpinisme is de laatste jaren uitstekend omhoog gekomen ook dankzij jouw enthousiasme en stuwkracht. Ik ben daar ontzaglijk dankbaar voor ook aan de vele jongeren die de roepstem, na begrijpelijke en tragische ontsporingen, terdege hebben geluisterd aangehoord en opgevolgd".
Daarbij komt nog dat ik Inso Scholten ken vanuit mijn studententijd als dispuutgenoot van Beets. Hij zag mij toen als nuldejaars een komend president van het Amsterdamsche Corps (ISSA). Ons kent ons gaat weer op in deze. Heel merkwaardig was wel de uitreiking van het lintje door de burgemeester van Beeck Calkoen van Baarn. Ik was op het Geologisch Instituut, toen mijn vader belde dat ik in de krant stond op de pagina van de lintjes regen. (Wel een eer om in een naam met Anton Geesink genoemd te worden: de judoka wereldkampioen) . Ik ben toen hals over kop naar Baarn gegaan waar ook mijn ouders inmiddels waren gearriveerd. Nauwelijks thuis of er werd gebeld en mijn zoon Mauk van ruim 2 jaar deed open en de burgemeester 'himself' stond even later in de gang en kon horen hoe mijn vader in de zitkamer zijn ongenoegen uitspraak over het feit dat de burgemeester vergeten had mij in te lichten over de onderscheiding voor het het in de krant zou verschijnen. Dat was dus een nogal pijnlijke situatie voor de burgervader. Beeck Calkoen zat in de staf van de Waskolkkamp van de NCRV in 1940. Van de Staatssecretaris Inso

Scholten kreeg ik een gelukstelegram 29 april om 11.10 uur , dus voordat ik het van de burgemeester van Baarn had gehoord!

ORDE VAN

ORANJE-NASSAU

GOD ZIJ MET ONS

HARE MAJESTEIT DE KONINGIN

GROOTMEESTER VAN DE ORDE VAN ORANJE-NASSAU

HEEFT BIJ HAAR BESLUIT VAN

24 april 1963 no. 9

Tom

de Bool

GEBOREN TE Vlissingen, 25 augustus 1924

BENOEMD TOT

RIDDER IN DE ORDE VAN

ORANJE-NASSAU

De bul van de onderscheiding ridder Oranje-Nassau

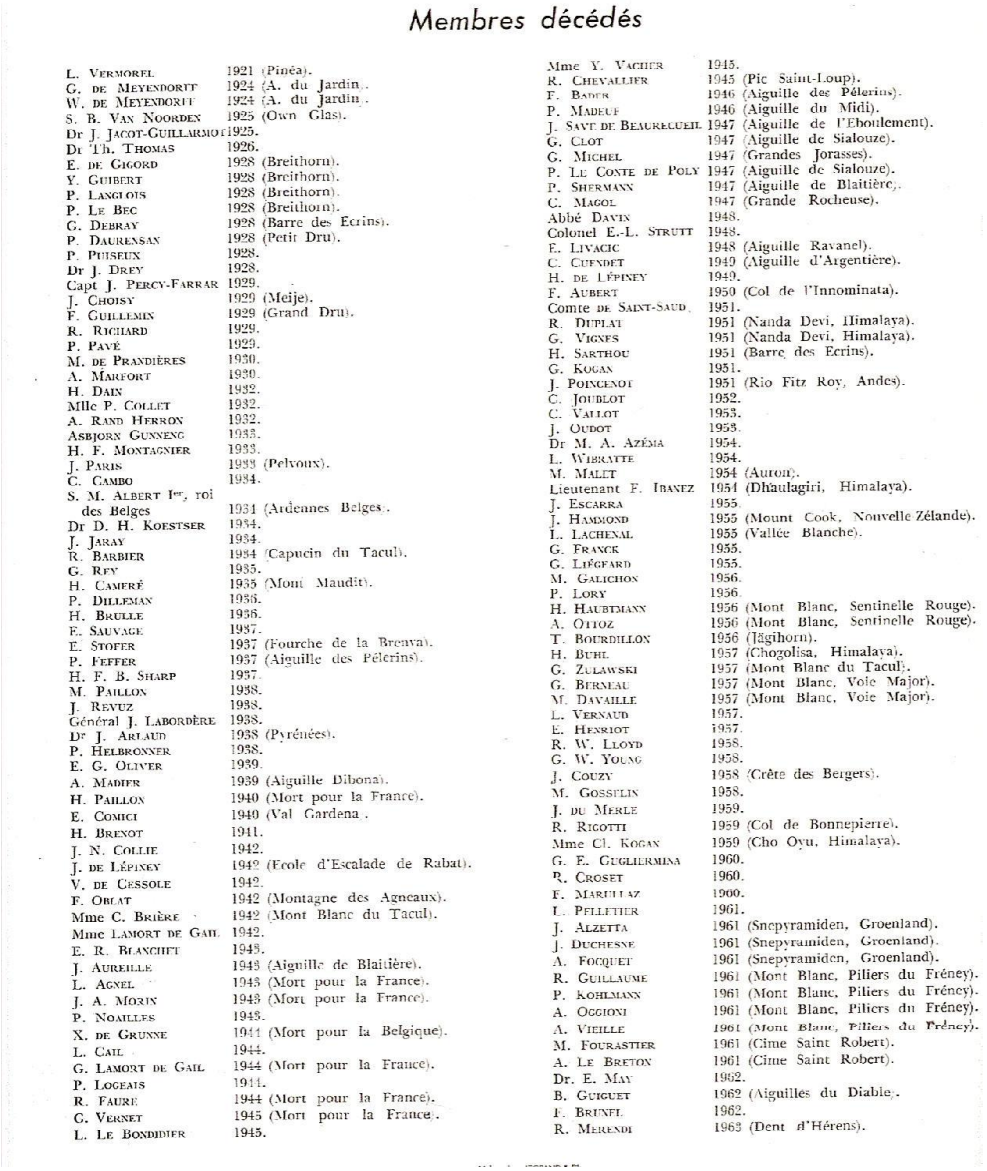
In 1963 ben ik lid geworden van de Club van 144 . Hiervoor wordt men gevraagd als je een bijzonder sportprestatie hebt gedaan. In het krantje heb ik over het alpinisme vertelt:

DE MAGNETISCHE KRACHT VAN DE BERGEN

Heel moeilijk is het om in enkele woorden Eef Kamerbeek *) te antwoorden op zijn vraag: Wat zoeken alpinisten in de hoge bergwereld? Waarom riskeren zij daarvoor hun leven in het gevecht tegen het onnodige? Een goed gefundeerde beantwoording moet ik helaas overlaten aan een psychiater. Het beste bewijs hiervan is wel dat ik laatst een brief van 'n Franse doctoranda in de psychologie kreeg, die een proefschrift aan het schrijven is over het hoe en waarom van een alpinist. Zij vroeg mij een eigenhandig geschreven epistel om daaruit een karakterstructuur te analyseren en vervolgens te vergelijken met die van andere alpinisten die zij een soortgelijke brief zond. (Als ik het hier heb over alpinisme bedoel ik uitsluitend en alleen het extreme alpinisme.) Waarschijnlijk zal deze Franse juffrouw tot de conclusie komen dat de motieven bij deze extreme alpinisten bij een ieder sterk verschillend zijn. Een gemeenschappelijke karaktertrek is misschien wel wat we om de een of andere reden behoefte voelen ons te meten met de natuurkrachten. Het gevaarselement speelt hierbij een zeer belangrijke rol. Helaas zijn de objectieve gevaren (zoals weeromslag, lawines of materiaal breuk onevenredig hoog te noemen. Waarschijnlijk wel het hoogste van vrijwel alle andere sporten. Dit moge o.a. blijken uit het volgende: in de ledenlijst van een Frans bergklimmersgilde (Groupe de Haute Montagne), waarvan ik lid ben, staan achter de namen van de overledenen bij maar liefst 52% een bergnaam **) In hoeveel boeken en tijdschriften over het alpinisme vindt men niet de kreet: "Und der Tod klettert mit." Maar ondanks deze trieste gegevens blijkt de magnetische kracht die door de bergen wordt uitgeoefend zo groot, dat ondanks de vermanende woorden van de oudere generatie, steeds de jeugd hun leven in deze waagschaal blijft stellen. Een ander facet van dit alpinisme is de bereidheid om te lijden. Om dit het beste te illustreren vertel ik u een oude mop. Een man laat zich met een grote

voorhamer op het hoofd slaan. Men vraagt hem waarom hij dit toch laat doen. Zijn veelbetekenende antwoord is: omdat het zo heerlijk is als het ophoudt. De niet-alpinist heeft dikwijls zo'n volmaakt verkeerde impressie van ons. Denk vooral niet dat we geen last hebben van hoogtevrees (ikzelf lijd er bijzonder onder, maar ik vind het juist een grote charme om dit angstgevoel te overwinnen). In de Paris Match van vorige week stond het adem benemende relaas van Walter Bonatti over de eerste winterbeklimming van de noordwand van de Matterhorn. Hierin voelde men toch zeer duidelijk hoe hij bewust is van zijn eigen tekortkomingen en toch in zekere mate bang is van de machtige natuur die hem omringt, waarin al het menselijke ontbreekt. Zijn speelgoedbeertje is het enige dat hem morele steun geeft en daarmee hij alles bespreekt. Wel het meest typerend is de volgende zinsnede: "Je me sens tellement hors du monde que lorsque je pense de quelque chose de beau et de humain, je me prends à pleurer". Diegenen die in zo'n ijzingwekkende noordwand hebben gestaan, weten maar al te goed hoezeer deze woorden op waarheid berusten. Maar juist in deze niet menselijke natuur leert men zijn eigen tekortkomingen en beperktheden zeer goed kennen, want het wordt niet vertroebeld door spanningstoestanden met andere mensen. Zoals je ziet Eef, zit ik behoorlijk ethisch te filosoferen en heb ik nog niets gezegd over de sport zelf,maar ik geloof toch er goed aan gedaan te hebben je één van de meest essentiële punten van deze wonderlijke sport te belichten. De techniek en de prestatie komen dus eigenlijk op het tweede plan, misschien ook voortvloeiende uit het feit dat we de wedstrijdsport niet kennen in een vorm zoals dat bij vrijwel alle andere sporten het geval is. Bij ons is het geen wedstrijd tegen de natuur, of beter gezegd tegen jezelf. Een ander verschil met andere sporten, zoals bijv. bij jouw sport, is het feit dat de topprestatie geleverd kan worden door iemand die niet in lichamelijke topconditie hoeft te zijn, maar wel, zoals natuurlijk bij elke prestatie onontbeerlijk, over een onverzettelijke wil om het doel te bereiken moet beschikken. Een duidelijk voorbeeld hiervan is het verloop van een bergongeluk in 1961. Bij een poging een nieuwe route op de Mont Blanc te openen, kwamen zeven alpinisten (waaronder Bonatti) in een sneeuwstorm. Tijdens de terugkeer onder de meest erbarmelijke. toestanden die men maar denken kan, kwamen de jongste vier, van wie men kon aannemen dat ze zich in de relatief beste lichamelijke conditie zouden bevinden, om het leven door uitputting en zelfs krankzinnig werden. Ik hoop Eef, dat je uit al deze sombere woorden toch enigszins voelt hoe wij deze "sport" ondergaan. Het stokje dat ik tegelijk ook van mijn lieve nicht Anneke kreeg (die al lang weet wat voor gekke sport haar neefje bedrijft), geef ik nu door aan haar vader of voor mij OOM HENKIE of nadat hij net lid is geworden van onze 144 Henk van Riemsdijk, om van hem te horen over zijn tak van sport. *(Red tennis)*

**)Eef Kamerbeek is een voormalig Nederlands atleet. Hij is bekend geworden als succesvol tienkamper. Op dit onderdeel werd hij elf maal Nederlands kampioen en blonk met name uit op de werpnummers.*
***)* In 1963 ben ik lid geworden van de Franse Groupe Haute Montagne. Een hele eer want je moet een aanzienlijk aantal punten halen als je daarbij bedenkt dat de normale route van de Mont Blanc je nul punten oplevert. Maar ik heb het wel te danken aan de voorspraak die Lionel Terray voor mij heeft gedaan. Dat bergklimmen in die tijd een heel gevaarlijke sport blijkt wel uit de lijst van overleden leden van de groep. Van de 136 leden op de onderstaande lijst zijn er 67 in de bergen gestorven, dus bijna 50% . Daarbij te bedenken dat je al heel veel risico hebt gelopen om in aanmerking te komen voor het lidmaatschap. Ik denk dat van de lijst van de actieve leden iedereen wel een verghaal kan vertellen dat het net goed is afgelopen zoals in mijn geval met een val van 90 meters!

Membres décédés

L. Vermorel	1921 (Pinéa).
G. de Meyendorff	1924 (A. du Jardin).
W. de Meyendorff	1924 (A. du Jardin).
S. B. Van Noorden	1925 (Own Glas).
Dr J. Jacot-Guillarmod	1925.
Dr Th. Thomas	1926.
E. de Gigord	1928 (Breithorn).
Y. Guibert	1928 (Breithorn).
P. Langlois	1928 (Breithorn).
P. Le Bec	1928 (Breithorn).
G. Debray	1928 (Barre des Ecrins).
P. Daurensan	1928 (Petit Dru).
P. Puiseux	1928.
Dr J. Drey	1928.
Capt J. Percy-Farrar	1929.
J. Choisy	1929 (Meije).
F. Guillemin	1929 (Grand Dru).
R. Richard	1929.
P. Pavé	1929.
M. de Prandières	1930.
A. Marfort	1930.
H. Dain	1932.
Mlle P. Collet	1932.
A. Rand Herron	1932.
Asbjorn Gunneng	1933.
H. F. Montagnier	1933.
J. Paris	1933 (Pelvoux).
C. Cambo	1934.
S. M. Albert Ier, roi des Belges	1934 (Ardennes Belges).
Dr D. H. Koestser	1934.
J. Jaray	1934.
R. Barbier	1934 (Capucin du Tacul).
G. Rey	1935.
H. Camfré	1935 (Mont Maudit).
P. Dilleman	1936.
H. Brulle	1936.
E. Sauvage	1937.
E. Stofer	1937 (Fourche de la Brenva).
P. Feffer	1937 (Aiguille des Pélerins).
H. F. B. Sharp	1937.
M. Paillon	1938.
J. Revuz	1938.
Général J. Labordère	1938.
Dr J. Arlaud	1938 (Pyrénées).
P. Helbronner	1938.
E. G. Oliver	1939.
A. Madier	1939 (Aiguille Dibona).
H. Paillon	1940 (Mort pour la France).
E. Comici	1940 (Val Gardena).
H. Brenot	1941.
J. N. Collie	1942.
J. de Lépiney	1942 (Ecole d'Escalade de Rabat).
V. de Cessole	1942.
F. Oblat	1942 (Montagne des Agneaux).
Mme C. Brière	1942 (Mont Blanc du Tacul).
Mme Lamort de Gail	1942.
E. R. Blanchet	1943.
J. Aureille	1943 (Aiguille de Blaitière).
L. Agnel	1943 (Mort pour la France).
J. A. Morin	1943 (Mort pour la France).
P. Noailles	1943.
X. de Grunne	1944 (Mort pour la Belgique).
L. Cail	1944.
G. Lamort de Gail	1944 (Mort pour la France).
P. Logeais	1944.
R. Faure	1944 (Mort pour la France).
G. Vernet	1945 (Mort pour la France).
L. Le Bondidier	1945.
Mme Y. Vachier	1945.
R. Chevallier	1945 (Pic Saint-Loup).
F. Bader	1946 (Aiguille des Pélerins).
P. Madeuf	1946 (Aiguille du Midi).
J. Savt de Beaurecueil	1947 (Aiguille de l'Eboulement).
G. Clot	1947 (Aiguille de Sialouze).
G. Michel	1947 (Grandes Jorasses).
P. Le Conte de Poly	1947 (Aiguille de Sialouze).
P. Shermann	1947 (Aiguille de Blaitière).
C. Magol	1947 (Grande Rocheuse).
Abbé Davin	1948.
Colonel E.-L. Strutt	1948.
E. Livacic	1948 (Aiguille Ravanel).
C. Cuendet	1949 (Aiguille d'Argentière).
H. de Lépiney	1949.
F. Aubert	1950 (Col de l'Innominata).
Comte de Saint-Saud	1951.
R. Duplat	1951 (Nanda Devi, Himalaya).
G. Vignes	1951 (Nanda Devi, Himalaya).
H. Sarthou	1951 (Barre des Ecrins).
G. Kogan	1951.
J. Poincenot	1951 (Rio Fitz Roy, Andes).
C. Joublot	1952.
C. Vallot	1953.
J. Oudot	1953.
Dr M. A. Azéma	1954.
L. Wibratte	1954.
M. Mallet	1954 (Auron).
Lieutenant F. Ibanez	1954 (Dhaulagiri, Himalaya).
J. Escarra	1955.
J. Hammond	1955 (Mount Cook, Nouvelle Zélande).
L. Lachenal	1955 (Vallée Blanche).
G. France	1955.
G. Liégard	1955.
M. Galichon	1956.
P. Lory	1956.
H. Haubtmann	1956 (Mont Blanc, Sentinelle Rouge).
A. Ottoz	1956 (Mont Blanc, Sentinelle Rouge).
T. Bourdillon	1956 (Jägihorn).
H. Buhl	1957 (Chogolisa, Himalaya).
G. Zulawski	1957 (Mont Blanc du Tacul).
G. Berneau	1957 (Mont Blanc, Voie Major).
M. Davaille	1957 (Mont Blanc, Voie Major).
L. Vernaud	1957.
E. Henriot	1957.
R. W. Lloyd	1958.
G. W. Young	1958.
J. Couzy	1958 (Crête des Bergers).
M. Gosselin	1958.
J. du Merle	1959.
R. Ricotti	1959 (Col de Bonnepierre).
Mme Cl. Kogan	1959 (Cho Oyu, Himalaya).
G. E. Guglielmina	1960.
R. Croset	1960.
F. Marullaz	1960.
L. Pelletier	1961.
J. Alzetta	1961 (Snepyramiden, Groenland).
J. Duchesne	1961 (Snepyramiden, Groenland).
A. Focquet	1961 (Snepyramiden, Groenland).
R. Guillaume	1961 (Mont Blanc, Piliers du Fréney).
P. Kohlmann	1961 (Mont Blanc, Piliers du Fréney).
A. Oggioni	1961 (Mont Blanc, Piliers du Fréney).
A. Vieille	1961 (Mont Blanc, Piliers du Fréney).
M. Fourastier	1961 (Cime Saint Robert).
A. Le Breton	1961 (Cime Saint Robert).
Dr. E. May	1962.
B. Guiguet	1962 (Aiguilles du Diable).
F. Brunel	1962.
R. Merendi	1963 (Dent d'Hérens).

De lijst van gestorven leden van de Groupe Haute Montagne, waarvan 67 van 136 leden omgekomen zijn in de bergen

Groot plezier heb ik steeds gehad om met mijn grootvader Han samen muziek te maken. Hij met de viool en ik met de piano en steeds op het programma de sonates van Mozart Ik citeer uit enkele brieven en briefkaarten van hem aan mij. *(Let wel, hij is in september in het volgende jaar op 97 jaar gestorven)*

10 mei 1963 Beste kleinzoon Tom. Ik neem aan dat je op de 7e juni wanneer je me weder komt begeleiden de pianopartij van de Sonates van Mozart, welke je nog van mij in bezit hebt mede zult brengen en bij mij zult laten want ik kan die niet voortdurend missen. Ik ben dan van plan je een nieuwe piano en vioolpartij van de Mozart sonates aan te bieden, wat voor ons beiden hoop ik een aangename gebeurtenis zal zijn . Ik twijfel der niet aan. Ik ben nog bezig met de sonatines van Schubert, speelde de tweede met Deborah Land en ze was niet ontevreden.

Enigszins beschadigd titelblad van de sonates van Mozart welke pianopartij ik van mijn grootvader Han cadeau heb gekregen, met een mooi opschrift

13 juli 1963 Stadionkade 38 II. Waarde kleinzoon Tom. Op mijn agenda staat vermeld dat je op **9 augustus** 12 uur kan worden verwacht ter begeleiding van de elfde sonate van Mozart. Ik deel je hierbij mede dat ik de elfde sonate voor mij te moeilijk vindt om dan te spelen en mij dus zal beperken tot de 10e of bv de 8ste of de 4de. Ik blijf echter die elfde ook studeren. Mij verder verheugend op je komst, ontvang je de groeten van je oude Grootvader
17 juli 1963. Waarde kleinzoon Andes. Ik ben weer verzoend met de elfde sonate . We moeten die maar aannemen bij een goed tempo.
7 november 1963 Waarde K.Z Hedenmorgen dadelijk begonnen met de studie van de 2e van onze vriend. Ik kreeg de indruk dat we heel goed de 3de er bij kunnen nemen, dus ben ik van plan deze er bij te nemen voor de studie van de volgende reeks van dagen. Ik begin daarmee gewoonlijk den dag. En heden worden we bovendien nog beschenen door de zon. Vele groeten van Grv H.de B.
Uit het dagboek van mijn grootvader:
6 november 1963. 8.15 namiddag kwam Tom jr. met wien ik de elfde en daarna de vierde sonate van Mozart speelde. Hij is vol leven, ook als begeleider, misschien als wat minder leven beter zou zijn. Hij deed ook mij toeschijnende fantastische verhalen over de door Vader Toms optreden verkregen toename van het bezit der KNZHRM, dat miljoenen zou bedragen in guldens, hij sprak zelfs over tien miljoenen. Het is niet onmogelijk dat hij, evenals zijn piano, zijn vaders mededelingen over de toename van het kapitaal der reddingmaatschappij te fors aanpakt *(Red:Let wel dit is nog maar enkele maanden voor zijn dood in september 1964)*

30 juli 1963 verloor het Nederlands alpinisme, op dat ogenblik de beste Nederlandse alpinist Gerbrand van der Leek. Samen met Chris Korthals Altes wilden zij de Magnone route van de Aiguille du Dru ondernemen. In de fissure de Demi Lune maakte van der Leek een voorklimmersval, dit werd hem noodlottig omdat de karabiner van zijn borstgordel brak, waaraan het klimtouw vastzat .

In de zomer weer de gebruikelijke karteringen en controle van de studenten. In Franse Alpen bij Grenoble van 18 - 22 juni en vervolgens van15 tot 22 augustus. In juli met Adrienne en de kinderen kamperen op Walcheren, waar we de familie van Hall uit Hattem hebben ontmoet

Kamperen in Walcheren juli 1963

Ontmoeting op Walcheren met de familie van Hall, voorste rij vlnr Wouter van Hall, Mariette,Jan Maarten. Achterste rij vlnr, Adrienne, André van Hall en zijn vrouw Lietje , Alfred hun zoon en Mariette hun dochter, Tom de Booij

21 augustus 1963 viering van het 50 jaar huwelijk van mijn ouders bij de Woeste Hoeve op de Veluwe. Er werd door iedereen gekampeerd. Diner in het restaurant van de Woeste Hoeve waar vele stukjes werden opgevoerd.

50 jarig huwelijksfeest van mijn ouders vlnr. Mauk, Huib ter Haar, Maria, Tom. Adrienne, Mariette, Jaap Kalff, Moeder Ot, Jan Maarten Vader Tom, Elsbeth

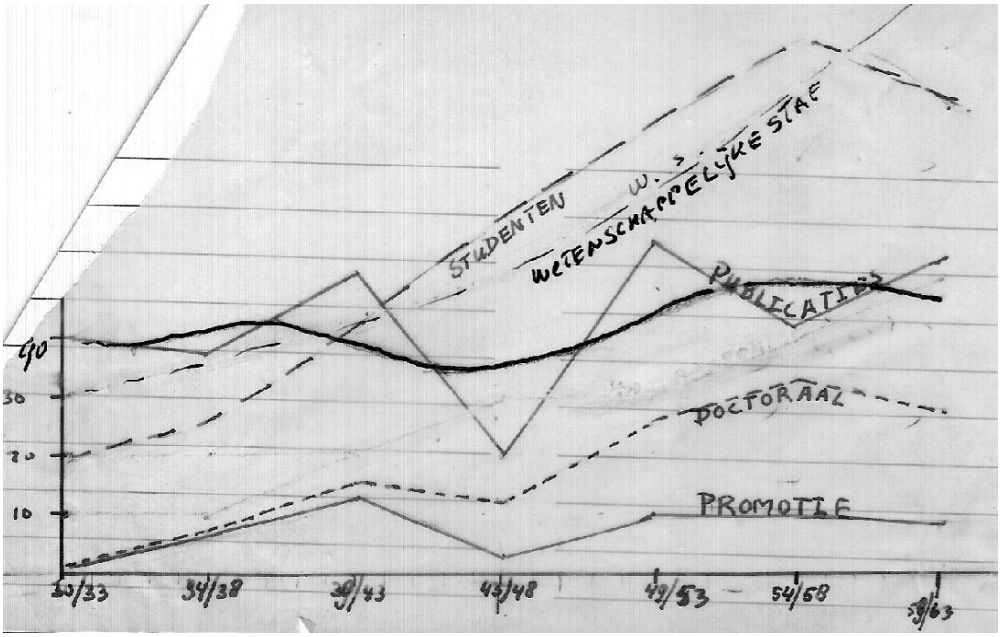
Van **23 augustus tot 3 september** met Adrienne vakantie naar Menorca en ook nog wat geologisch veldwerk gedaan.

Vakantie gecombineerd met geologisch veldwerk op Menorca

In het najaar heb ik een analyse gemaakt van de prestaties van de studenten en wetenschappelijke staf van ons Geologische Instituut. Het was in feite bedoeld als een directe aanval op het in mijn ogen slechte beleid van de professoren na het vertrek van professor Brouwer in 1958 Het laat duidelijk zien dat ondanks een grote toename van studenten en staf de prestaties op het gebied van publicaties, promoties niet veel zijn gestegen sinds het vertrek van Professor Brouwer.

Analyse studenten en wetenschappelijke staf van het Geologisch Instituut in Amsterdam

Ik was sinds1958 conservator en Egeler was mijn directe baas. Hij was kennelijk ook niet tevreden over de gang van zaken op ons Instituut en schreef het volgende memo aan de vakgroep

Aan de leden van de Vakgroep **8/10/1963**
Wanneer ik de gang van zaken bij de geologische opleiding in de afgelopen jaren kritisch bezie, dan kan ik mij niet aan de indruk onttrekken, dat met een relatief geringe inspanning van de zijde van de staf, betere resultaten zijn te bereiken. Hiertoe zal een intensiever kontakt tussen studenten enerzijds en staf anderzijds in niet geringe mate kunnen bijdragen. Het is mij bekend uit gesprekken met oudere studenten en promovendi, dat ook van de zijde der studenten behoefte wordt gevoeld aan duidelijk omschreven richtlijnen voor hun studie, alsook aan een straffere leiding. Een en ander was aanleiding om Dr. de Booy en Dr.Bodenhausen - die door hun positie nader bij de studenten staan dan wij - te verzoeken eens na te gaan welke maatregelen zouden kunnen worden overwogen om een gunstiger klimaat te verkrijgen. De verschillende suggesties vindt U in de bijlage van deze brief samengevat en ik zou willen verzoeken om deze nader te willen overwegen, desgewenst te amenderen en zo nodig er nieuwe aan toe te voegen, opdat in de naaste toekomst een en ander de basis zou kunnen vormen voor een gesprek.

Hij geeft daarbij enkele aandachtspunten:
1. Er is bij verscheidene Docenten en Stafleden behoefte om op de hoogte te worden gehouden van de studieresultaten der studenten. Het lijkt gewenst dat hiervoor een centrale administratie wordt bijgehouden, waaruit ieder staflid op elk gewenst moment kan putten. Het is ook gewenst om in de toekomst nader kontakt te houden met de student zelf over zijn resultaten en vooral om hen die tekort zijn geschoten op te roepen voor een onderhoud. In hoeverre dit door iedere hoogleraar naar eigen goeddunken kan geschieden, dan wel door één bepaalde functionaris (b.v. Voorzitter der Directie, Voorzitter Vakgroep) dient nader te worden overwogen. Het lijkt in ieder geval gewenst om deze controle op gezette tijden uit te oefenen en niet zo nu en dan, bij wijze van steekproef.
2. De werkzaamheden ten behoeve van de studenten dienen meer te worden gecoördineerd. Daartoe dient een regeling in het leven geroepen te worden, waardoor de studenten worden verplicht hun wensen, b.v. op het gebied van benodigde slijpplaatjes, topografische kaarten, luchtfoto's, tekeningen, etc. tijdig kenbaar te maken, b.v. om de 2 of 3 maanden. Ook hier is regelmaat gewenst!
3. De onbevredigende afwerking die zich bij verschillende practica manifesteert, dient door straffe maatregelen te worden ondervangen. Het tijdstip waarop een student aan een practicum begint dient aan hem zelf te worden overgelaten, doch wanneer hij eenmaal is begonnen aan b.v. luchtfoto practicum, eerste vijftien e.d., is hij verplicht dit af te maken binnen een door de betrokken docent nader vast te stellen tijd. Voorgesteld wordt om bij niet naleving van deze regels strenge sancties toe te passen, waarbij wordt gedacht aan het innemen van het betrokken werkstuk en pas na geruime tijd, b.v. 3-6 maanden hervatting toe te staan.
4. Mede in verband met studie bekorting is het gewenst het inleveren van een rapport snel na voltooiing van elk veldwerk verplicht te stellen. Hierbij wordt gedacht aan het "verslag" Franse Alpen kaartering en het "voorlopig veldverslag" Spanje; maximum tijd b.v.1 maand. Dit betekent uiteraard dat bewerking van niet mogelijk is bij dergelijke manifestaties.
5. Eventueel invoeren van respontie tijdens sommige colleges. Hierbij naar voren brengen dat de boekdrukkunst niet voor niets is uitgevonden! Belangrijke te kennen feiten tijdens colleges of practica in stencilvorm verspreiden (b.v. stratigrafische kolom).
6. Meer kleine onofficiële tentamentjes van practica, waarbij duidelijk moet· worden gemaakt dat eventuele stomme opmerkingen niet zwaar worden gewogen. Anders achterdocht en remming!
7. Kleine excursies tijdens het najaar or de wintermaanden organiseren, b.v. Amsterdamse Bos voor topografisch werk; Maarn voor sedimentaire strukturen. Dit behoeft geen van de

betrokkenen veel tijd te kosten en verhoogt het kontakt.
8. Mogelijkheid overwegen tot een gezamenlijke lunch maaltijd of borrel. M.i. zou dit kunnen worden gezocht in een gewoonte om examen borrels zo veel mogelijk aanwezig te zijn. Nauwer kontakt met de G.V.A. is ook wenselijk en een en ander zou misschien in overleg zijn te regelen
9. In het begin van het derde jaar zouden de studenten moeten worden geïnstrueerd in het gebruik van de bibliotheek.
10. De studenten dienen door middel van hoogte te worden gebracht:
1. van de organisatie van het Geologisch Instituut
2. van de studieregeling, met inbegrip van de mogelijkheden op het gebied van bijvakken etc.
11. Er in de toekomst van uit gaan dat een student niet is gebaat met een -6 , onder het motto dat zachte heelmeesters stinkende wonden maken.
12. Meer de studenten ervan doordringen met woord en daad, dat zij harder en vooral ook intenser dienen te werken, willen wij het op te stellen minimum studie schema bijhouden.

(Tussenvoegsel: Het is wel cynisch om daarbij te bedenken dat ik nog 1 1/2 jaar later mijn vertrouwen opzeg in de leiding van Egeler. Ook het volgende citaat uit de Baarnsche Courant is interessant omdat ik later in Baarn er voor gezorgd heb dat de burgemeester van Baarn in de zeventiger jaren het veld moest ruimen door mijn acties)

Baarnsche Courant 18 oktober 1963 Volksuniversiteit Baarn.
De Nederlandsche Himalaya-expeditie 1962
De heer J. Beunk opende de avond en sprak er zijn voldoening over uit, dat hij·een zo groot aantal bezoekers, waaronder de burgemeester van Baarn mocht verwelkomen. Anderzijds was deze grote toeloop mede te verklaren uit het feit, dat het hier een avond betrof, die door een plaatsgenoot, die zijn sporen en op alpinistisch gebied en op het terrein van de wetenschap (geologie) en het houden van lezingen daarover, ruimschoots heeft verdiend.

Onze dierbare hond Tref

Sinterklaas op de Prinses Marielaan met mijn ouders

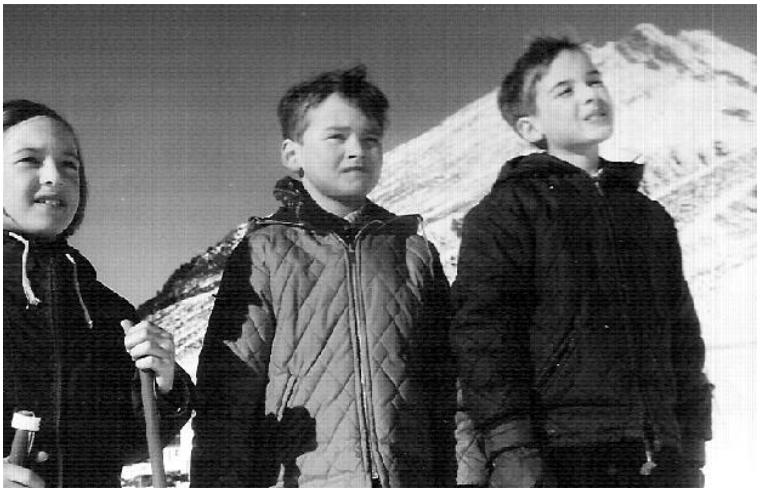
De kerstvakantie doorgebracht in de Oostenrijke Alpen in het plaatsje Kuhtai (2020 meter), waar we sliepen in en hotelletje geleid door Frau Hermine. Daniel Strumphler, de zoon van broer Toto van Adrienne was ook mee met ons. Hij viel 's-nachts ongelukkig met zijn slaap op een nachtkastje. Waarschijnlijk door een gemene bacterie heeft hij er een gemene wond mee opgelopen en een blijvend litteken op zijn slaap. In een ander hotel was de de familie van mijn vriend Richard Rahusen gelogeerd. (aanzienlijk duurder hotel met een Gräfin als directrice)

Kuhtai. vlnr Richard Rahusen, Tom, Adrienne, Sien Rahusen-Ankersmit

Voorste rij vlnr de drie dochters van Richard en Sien, Jan Maarten en Mariette. Achterste rij: Richard Rahusen, Sien zijn vrouw, vrouw van Boy Koole, Daniel, Boy Koole, Adrienne, schoonmoeder Fietje, onbekend

Mariette, Daniel en Jan Maarten

Frau Hermine

Epiloog
Nu **anno 2008** terugkijkend op dit jaar. Het jaar van de overgang van een succesvol geoloog-alpinist naar iemand die ging twijfelen aan alle zekerheden, Dit zou pas duidelijk worden in 1964 toen ik in contact kwam met een groep studenten die me vertelden over de nieuwe tijd met de nieuwe muziek zoals de Beatles, Rolling Stones, Studenten Vakbond

Overzicht financiën Vermogen: Huis f 70.000, auto f 3500 effecten, saldi en onverdeelde boedel schoonvader f 167.440, schulden: f 49.190 , zuiver vermogen f 118.250. Zuiver Inkomen f 18.141,02.

Dagboek 1964

Besluit van de curatoren Universiteit van Amsterdam vanaf 1 januari 1964 bevorderd tot wetenschappelijk hoofdambtenaar A in vaste dienst bij de universiteit van Amsterdam met een jaarsalaris van f 20.484

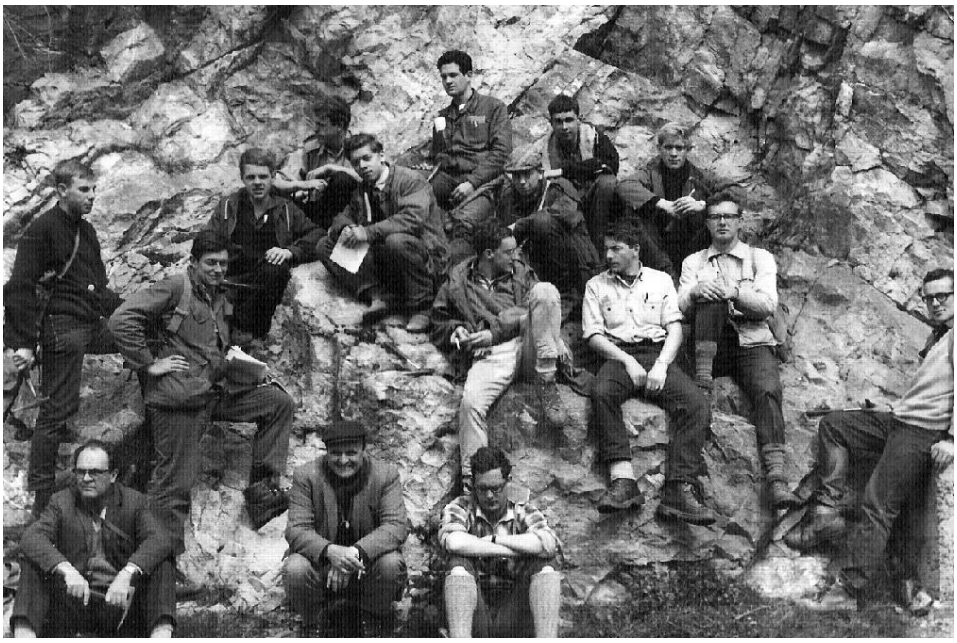

18 februari 1964 Jan Maarten wordt 9 jaar.

Niet tevreden met de gang van zaken op het Geologisch Instituut heeft Egeler een paar pittige notities geschreven. Dit misschien mede naar aanleiding van mijn analyse die ik eind 1963 van de verrichtingen van staf en studenten had gemaakt na het vertrek van Brouwer in 1958

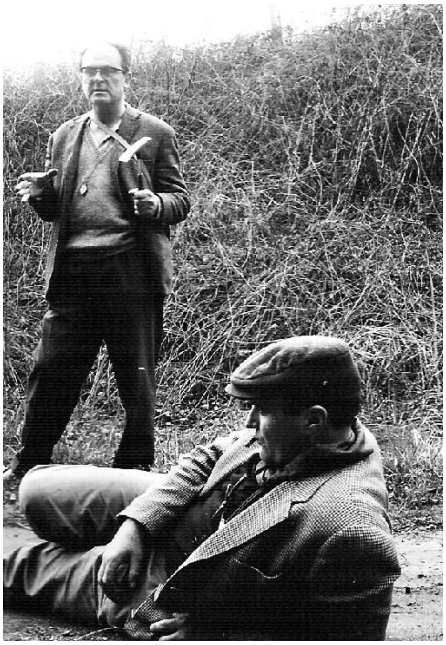
Amsterdam 28 februari 1964
Aan de leden van der Geologische Vakgroep,
Onder verwijzing naar mijn tot de leden onzer Vakgroep gericht schrijven d.d 8 oktober 1963 inhoudende voorstellen en suggesties die zouden kunnen bijdragen tot een. verbetering van de gang van zaken in het Geologisch Instituut, vooral betreffende de verhouding tussen staf en studenten, en tevens tot een meer doelmatige organisatie op verschillende gebieden, heb ik het onderstaande getracht de ingekomen opmerkingen en amendementen te verwerken
1. Men is het er algemeen over eens dat er een dringende behoefte bestaat aan een overzichtelijke en gedetailleerde administratieve van studieresultaten en persoonlijke gegevens van de studenten. Voor deze administratieve taak komt m.i. mevr. Wilbers in aanmerking en ik heb haar daarom verzocht het reeds bestaande kaartsysteem in deze zin aan te vullen. Dit kaartsysteem zal in de toekomst voortdurend dienen. te zijn bijgewerkt en de studenten zullen steeds alle gewenstee gegevens te verschaffen. Het kaartsysteem zal b.v. moeten inhouden
a. cijfers en data van alle afgelegde tentamina, alsmede de resultaten van practica - en ook op het gebied van vakken buiten de geologie; b. excursies waaraan werd deelgenomen; c. assistent-

schappen; d. beursen en werkstudentschappen; f. militaire dienst; g. inenting; h. paspoortnummer; i. giro en /of bankrekening; j. huis- en vakantie adressen.
2. In. verband met de wenselijkheid om met de studenten, nader contact te houden omtrent hun studieresultaten, eventuele moeilijkheden etc werd door De Roever de suggestie gedaan van een "centrale contactman". Deze zou tot taak krijgen om de studenten op gezette tijden uit te nodigen tot een bespreking en zou tevens voor de studenten zijn te beschouwen als de persoon tot wie zich kunnen wenden voor algemene inlichtingen die niet; direct op het terrein van een der docenten liggen. Genoemde suggestie neem ik gaarne over. Teneinde de gewenste continuïteit te verkrijgen komt hiervoor m.i. een wetenschappelijk hoofdambtenaar in de eerste plaats in aanmerking. Ik stel dan ook voor Dr de Booy aan te wijzen, die b.v,. één middag per week hierdoor beschikbaar zou moeten stellen. Een belangrijk voordeel van een dergelijke regeling zou zijn dat we thans véél meer dan vroeger inzicht zullen verkrijgen in de verhouding studie-eisen / studieduur , zodat we na verloop van tijd deze punten aan de hand van controleerbare gegevens nog eens aan een nadere analyse zullen kunnen onderwerpen. De centrale contactman zou hiertoe uiteraard steeds moeten mogen beschikken over alle gewenste gegevens van de docenten en op geregelde tijden dienen te worden uitgenodigd om verslag uit te brengen.
3. Teneinde de werkzaamheden ten behoeve van de studenten méér dan voorheen te coördineren, zullen wensen op het gebied van slijpplaatjes , topografische kaarten, luchtfoto's, tekenwerk etc . voortaan tijdiger dienen te worden kenbaar gemaakt. Immers slechts dan zal de betrokken coördinator - in dit geval de heer Sonnenberg - een en ander over een redelijke periode kunnen indelen en prioriteiten kunnen vaststellen. Het voorstel van Hermes, dat de aanvragen voor het academische jaar vóór eind januari dienen te zijn ingeleverd en dat anders tijdige aflevering niet kan worden gegarandeerd, komt mij doelmatig voor. Uiteraard ben ik er anderzijds volkomen eens met De Roever en MacGillevray, dat het research zekere niet mag worden geremd, zodat soepelheid gewenst blijft en uitzonderingsgevallen moeten kunnen bestaan.
4. Het voorstel om straffe maatregelen in te voeren om de onbevredigende afwerking der verschillende practica te ondervangen vindt blijkbaar instemming. Het tijdstip waarop een student aan een praktikum begint moet hij zelf bepalen, doch wanneer hij eenmaal is begonnen moet hij worden verplicht behoudens overmacht - dit binnen een door de betrokken docent nader vast te stellen tijd af te maken. Hierbij dient rekening te worden gehouden met tijdverlies door assistentschappen. Bij niet nalevering van de regels kan het werkstuk worden :ingenomen en pas na geruime tijd hervatting toegestaan. Ik stel voor dat iedere docent zijn eisen op dit gebied voor zijn eigen afdeling vaststelt en bekend maakt.
5. De studenten dienen door middel van stencils op de hoogte ·te worden gebracht van de organisatie van het Geologisch Instituut en van de studieregeling, met inbegrip van de mogelijkheden op het gebied van bijvakkeuze etc. stencils omtrent de nieuwe veldwerkregeling, zijn reeds uitgegeven. De Roever heeft zich bereid verklaard om deze zomer een studie-regeling op te stellen. Een stencil over de organisatie van het Geologisch Instituut is in bewerking.
6. In het begin van het derde jaar zal door Dr de Booy aan de studenten instructies worden gegeven in het gebruik van de bibliotheek.
7. De gewoonte dat docenten en stafleden welkom zijn op examenborrels dient te worden ingevoerd. Ik zal hierover een gesprek hebben met een of meer functionarissen van het G.V.Bestuur
8. Getracht zal worden om enkele kleine excursies in te voeren, zoals naar Maarn voor sedimentaire structuren, Limburg of b.v Oost- en Zuid Nederland. Persoonlijk voel ik er voor deze facultatief te maken.
9. De studenten dienen met woord en daad er van te worden doordrongen, dat zij harder en vooral ook intensiever zullen moeten werken, willen zij het studie-schema bijhouden. Daarbij dienen wij naar mijn mening er nog meer dan voorheen van uit te gaan, dat de student zelf niet gebaat is met een -6 m.a.w bij twijfel niet doorlaten! getekend door C.G.Egeler

5-7 maart naar een Geologisch Congres in Keulen. Prof Brouwer heeft met mij meegereden,
29 maart zend ik aan de Nederlandse Aardoliemaatschappij een rapport over de eerste voorbereidende fase van het petrografisch onderzoek van het "Rotliegendes" van de Nederlandse ondergrond. Als slotconclusie geef ik aan dat het eolische karakter van de gesteenten afnemen in Noord en West Nederland in resp NW en SE richting, ook een afname van het eolische karakter naar jongere lagen van het Rotliegendes (Perm).
Excursie en kartering Ardennen met 1e jaars vertrek **31 maart tot 9 april** aansluitend excursie naar Luxemburg met prof Hermes

Vooraan zittende de leiding van de excursie Ardennen en Luxemburg Prof Hermes, Tom de Booij, Otto Simon. Studenten vlnr. Claus, Loeb, Wittink, van Tongeren, van Wolferen, Kampschuur, Beunk, Westerhof, Kuipers, de Clercq, Nieuwenhuyse, de Roever, Kuhry, van Wolferen.

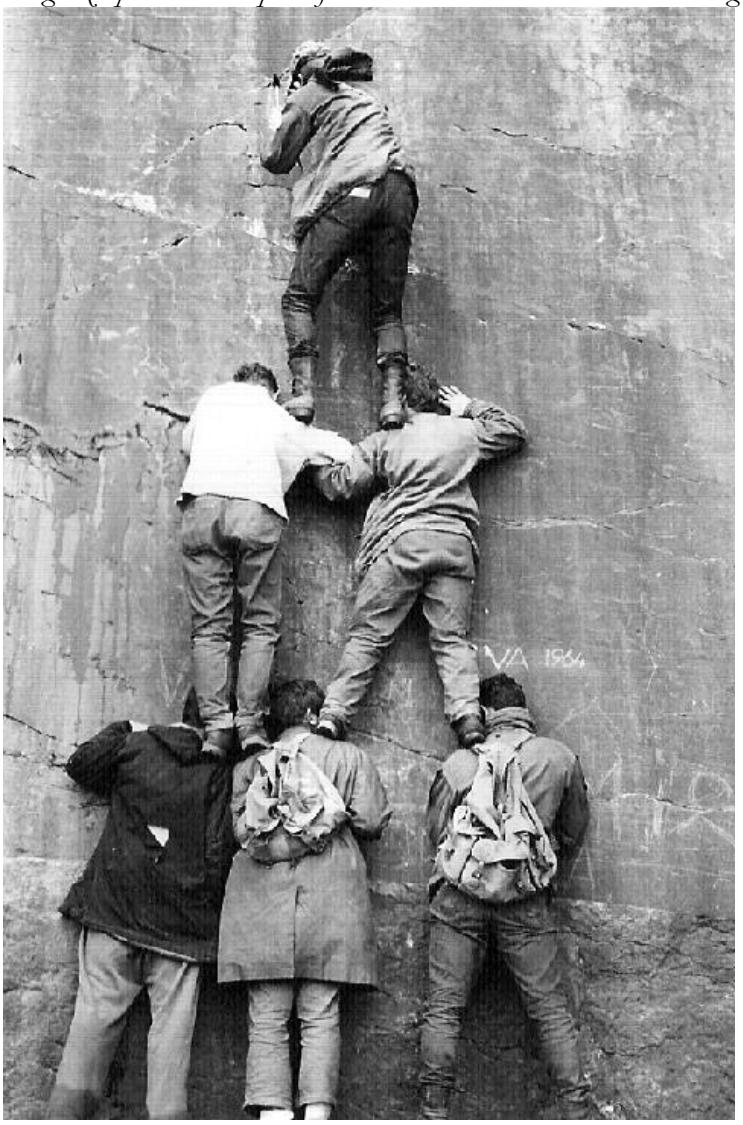
Prof Hermes en zijn assistent Tom de Booij

De ganzenpas met voorop Prof Hermes

Bestudering van een ontsluiting

Als top van de piramide neemt Westerhof een fossiel onder de loep . Let op inscriptie GVA (Geologische Vereniging Amsterdam)1964

Brieven van mijn grootvader Han de Booy:

14 mei 1964 Waarde kleinzoon. Op mijn agenda staat vermeld dat je hier 22 mei dus ruim over een week kan verwachten en dat wij dan samen de 15e sonate van Mozart zullen spelen en ik mij dan weder zal kunnen verbazen over de hoogte van het peil van je spel. Daarentegen moet ik je mededelen dat ik de last van mijn jarental begin te voelen wat meebrengt dat ik mij in het oefenen

zal moeten beperken en je voorstel je komst een tijdje uit te stellen, waaromtrent ik gaarne verneem wat je er van denkt Groet je lieve vrouw hartelijk van ons en ontvang ook de groeten van je grootvader, H. de Booy
18 juni 1964 Waarde Tom Ik ben wat ongesteld geweest, heb een tijdje niet kunnen spelen, zal, hoop ik weder kunnen beginnen, hoop ik over enige dagen, zal waarschuwen als het zo ver is. Hartelijke groeten van je Grootvader. H. de Booy .

25 juni 1964 rapport ingeleverd bij Nederlands Aardolie Maatschappij. Op 17 maart werd mij opgedragen doro de Nam om door middel van een petrografische analyse parameters te vinden voor de indeling zowel lateraal als verticaal van het "Rotliegendes" in Nederland In totaal 501 slijplaatjes van sedimenten en eruptiva door mij onderzocht Ik kreeg hiervoor een salaris van 2570 gulden.

Zomer Prinses Marielaan Jan Maarten en Adrienne:

Tijdens een congres van XXII Geological International Congress in New Delhi hebben we een publicatie ingediend over de resultaten van onze expeditie in1962 naar de Himalaya" On the geology of Central-West Nepal - a Prilimanary note. J.W.A Bodenhausen T. de Booy, C.G. Eegler en H.J. Nijhuis.
Veel getennist in Baarn, De tennisclub was vlak bij ons huis. Zelfs kampioen geworden van de club. Nam ook weer les bij Baljé op Festina in Amsterdam.
Begin juli inleiding studenten Franse Alpen studenten van het jaar 1963.
Medio juli 1964 zijn Adrienne en ik met onze twee kinderen Jan Maarten en Mariette en Daniel Strumphler (zoon van haar broer Toto) naar Agay in Zuid Frankrijk gegaan. Zij zijn met de trein naar St Rafael gegaan, waar ik ze met de auto heb opgewacht en zijn toen door gereden naar Agay. We zijn daar een week gebleven. Bij aankomst was er vlak bij een grote bosbrand wat zeer indrukwekkend was. Daarna via de Franse Alpen terug naar Nederland.
De kinderen hebben over de vacatie allemaal een opstel geschreven waar ik enkele passages uit wil citeren:
Jan Maarten **10 juli 1964** stonden wij bij het hek op de taxi te wachten en hij kwam toen heel laat toen zijn we naar het perron gegaan en hebben gewacht op de trein maar toen zag mama dat het al heel laat was geworden en toen is mariette gaan vragen of de taxi ons wou brengen naar Amsterdam en toen zij we vertrokken uit Baarn en toen zijn we gepeest snelheid van honderd

veertig toen waren we eindelijk in Amsterdam tante klaartje en oom toto en danial waren op het perron we hoefden niet lang te wachten voor dat de trein vertrok.

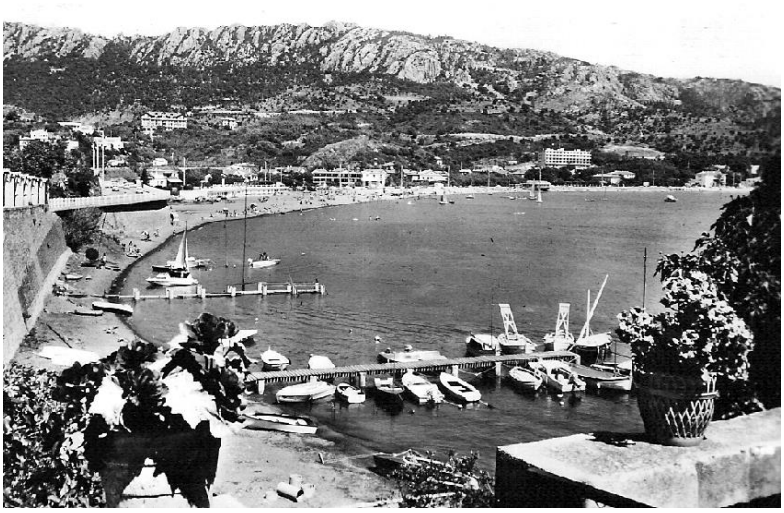
Lekker bediend in hotel vlak bij strand in Agay Zuid Frankrijk

LinksOp weg van Agay naar Chamonix. Rechts: Voor het huis van Lionel Terray in Chamonix. Vlnr Jan Maarten, Daniel, Antoine jongste zoon van Lionel, Mariette, x, Nicolas oudste zoon van Lionel.

Mariette begint ook over de taxi en vervolgt dan : Toen vertrok de trein na een tijdje waren we in België en daar stapten een poes in (*in het opstel van Jan Maarten staat hierover : een mevrouw dat was een echte poes(in))* en een meneer na een hele lange tijd waren we in paris en daar stapten de poes uit maar de meneer stapt in zuid frankrijk uit we wachten 2 uur en de speise wagen werd er aan vast gemaakt en toen zijn we gaan slapen de volgende morgen waren we in st rafael toen stapten we uit op het peron papa stond te wachten op ons en toen zijn we met papa naar ons hotel gegaan in agee en vlak bij ons hotel was een bosbrand geweest. Toen gingen we onze koffers uitpakken en toen zij we naar zee gehold en de zee was lekker warm. je krijgt er heel geel erg lekker eten je kreeg sochteds altijd twee broodjes met thee en boter en jam.

Briefkaart van Agay. Deze ingeplakt bij opstel van Daniel

Daniel: In Agaij was het erg warm de eerste drie dagen. De volgende dag gingen we naar tante Charlette en Oom Maurits . Toen we thuis kwamen gingen we ons eerst verkleden en toen deed jan maarten en ik hetzelfde aan en we gingen toen naar beneden briefkaarten schrijven we gingen aan de bar zitten en je moest op hele hoge krukken zitten en toen aten we een heleboel zoutjes en toen gingen we gewoon eten en eerst aten we vis en toen rijst met kip en daarna ijs en het waren 3 soorten ijs een soort was aardbij 2 was mokka en 3 was venieje is er we moesten toen een tijdje wachten en toen kregen we vruchten en toen mochten we 6 abrikozen. Einde

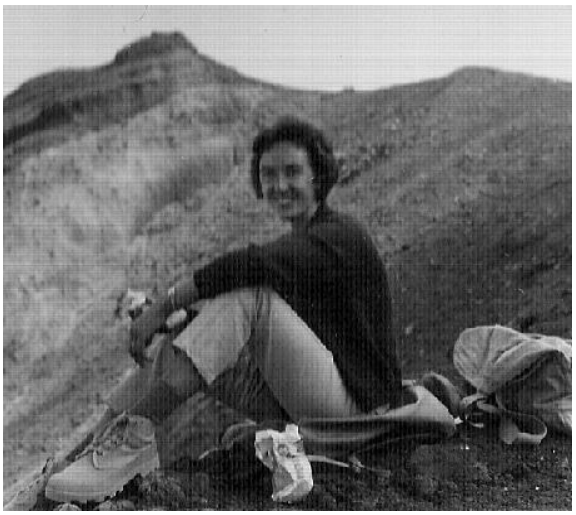

Terug in Nederland Mariette, Jan Maarten en Mauk

Maandag 10 augustus controle studenten in Chartreuse en Vercors bij Grenoble:
Eind augustus vertrek Sicilie. Geologisch werk en vacantie. Adrienne is per vliegtuig gekomen.

Op de top van de vulkaan de Etna, veel rook

Naar de Stromboli

Voor ons huisje in Naxos in Sicilië

Brief van Kees Egeler*:*

1 september 1964

Beste Tom, Bij mijn komst hedenochtend op het G.I. vond ik je brief met verslag over Franse Alpen bevindingen, waarvoor mijn hartelijke dank. Vrijwel gelijktijdig werd ik door de studentendecaan opgebeld over L., en wat ik daar nu van vond. Aan de hand van je uitvoerige mededelingen heb ik aangeraden hem te laten stoppen. Je brief kwam dus goed van pas. Het falen van Dijken verwondert mij niet. Bij mij was het tentamen ook onvoldoende, Merkwaardigerwijs vond ik van Dommelen wél goed, maar met opvallende zwakheden. In ieder geval heeft het géén zin weekhartig te zijn. Rustig laten overdoen! De meeste anderen namen zeggen mij weinig. Ik voel er wel voor om te zijner tijd van H een hoger cijfer te geven!

Nu even iets over mijn Spanje bevindingen. De zomer was plezierig en over het geheel genomen produktief, maar er zijn vele rake klappen gevallen. Deze vielen vooral bij de 1-jaar kaarteerders. Van H. was, toen ik hem bezocht, absoluut onvoldoende. Hij had echter nog 3 weken en zal zijn eindcijfer van Hermes krijgen. P. bezocht ik met Hermes. Het deel post-orogene sequence absoluut onvoldoende. Wij gaven hem een taak van 3 weken met goede kans om het op te halen, maar mijnheer knapte af en ging naar huis. Kon niet tegen de warmte. K. die ik met Simon bezocht,was absoluut onvoldoende. Mentaal afgeknapt en heimwee. Dit was voor mij een tegenvaller, want ik vond het altijd een aardige knaap. Huilen etc. en naar huis zonder werk te hebben afgemaakt. V nu voor het 3e jaar, onvoldoende. Begrijpt er niets van. Ik heb hem gezegd dat hij het blijkbaar van mij niet leren kan. Immers, hij heeft het meeste hulp gehad van allen. Kaart verschrikkelijk onnauwkeurig; profielen om van te walgen; synclines met de oudste lagen in de kern en dan alsmaar grote verhalen. Ik heb hem gezegd dat hij voor mij een aantal Alpen-profielen moet tekenen, als proeve van zijn kunnen en dat hij voor het onderdeel kaarteren een onvoldoende heeft. Ik zal het geval aan de Docentenvergadering voorleggen. Bijzonder onplezierig was het bezoek aan D.. Deze heeft mentaal de twee kaarteringen achter elkaar blijkbaar niet aangekund. Was een echte onplezierige kankeraar, zonder initiatief, die de stemming terdege verpestte. Haalt het waarschijnlijk niet in 2 jaar. Van R. uitermate primitief, en een zeer matige geoloog. Twijfel of hij het in twee jaar kan afmaken. Eigenlijk een vervelende praatjesmaker. M. niet geheel normaal; begrijpt er feitelijk niets van; probeer zijn zwakheden te verdekken door de pias te spelen; had overigens lekkere meid bij zich, die hij mij voorstelde als "mijn wijfje". Van H. maakte goede indruk. Heeft bij Elche de la Sierra leuk stratigrafisch terrein. Uitermate plezierig en goed aangepast. Zal het wel halen. W. voortreffelijk geoloog. Jammer dat hij niet onze kant is uitgegaan. Van M maakte zeer zwakke indruk. Gelukkig is dit de verantwoordelijkheid van De Roever. Wijntje deed zeer goed zijn best en kwam eruit met een - overigens héél klein - zeventje. Plezierige vent die niet kankert of anderen de schuld geeft van falen in Franse Alpen. S. maakte redelijke indruk; had enorm hard gewerkt in groot terrein. Komt er wel in twee jaar. K.: in één woord voortreffelijk, zeker in 2 maanden klaar. Volwassen werk. Conclusie: het kaarteren in Spanje, vooral in de stratigrafisch nog vrij onbekende terreinen in het Noorden,geeft de jongens veel moeilijkheden, waar zij voortaan beter op moeten worden voorbereid. Anderzijds zal deze zomer de mening dat Spanje altijd wel gaat terdege hebben gewijzigd. De afknappers realiseerden -behoudens Vroom - allen dat ze tekort zijn geschoten en dit is als een lopend vuurtje door de Sierra gegaan. In de toekomst zullen ze - mede aan de hand van een op te stellen handleiding - goed voorbereid moeten zijn op de controle met behoorlijke profielen, kennis van stratigrafie en literatuur, en behoorlijk uitgewerkte kaart. Ze moeten voor eens en voor altijd weten dat we wél bereid zijn de studie te verkorten, maar dat dit niet ten koste van de kwaliteit zal gaan, althans niet bij mij.

De rondleiding van 5 dagen was ten dele bijzonder aardig. Vooral de dag bij Simon in het terrein imponeerde bijzonder en ook de dag in het gebied van Nijhuis. Verder was iedereen enthousiast over het venster van Voet en verzorgde Völk een laatste dag in het Bekken van Vera. Bij een aantal was de stemming goed terwijl de kneuzen slechts moeilijk de schijn van belangstelling konden ophouden.

Toen ik 14 dagen geleden ik Holland was voor één dag, vond ik de verschillende bescheiden de Himalaya betreffende, waarvoor mijn hartelijke dank. Een en ander kwam bijzonder goed van pas. Hierover later. De vakantie in de Dolomieten was begunstigd door heerlijk weer en opgewekte niet ruziënde kinderen. Eerst waren we 10 dagen, in het gebied van de Seiser Alp, waar we o.m. een voettocht van 6 dagen maakten en de Platkofel beklommen. Vervolgens reden we naar de Brenta Dolomieten die ik niet kende, eveneens een groot succes. Morgen gaat het naar Zwitserland, hopelijk met even goed weer.
Ik ben blij dat je zo enthousiast bent over Sicilië en je plannen werk aldaar. Zoals je weet zit de Shell er ook. Heb je daar nog contact mee gehad? Ook deed het mij genoegen te horen dat je je weer geheel oude gevoelt, met zin in deze nieuwe onderneming. Ik twijfel niet of er zullen resultaten uitkomen. Spanje had trouwens ook veel nieuwe resultaten die je zullen interesseren, maar deze zijn teveel om hier - in de haast - neer te schrijven. Ik zie verder het najaar met vertrouwen tegemoet. Er moeten nog vele zaken worden aangepakt op het Instituut, maar ik gevoel mij volkomen voorbereid op eventuele strijd. De opleiding móét verbeteren en de leiding moet strakker, opdat wij ook 1e klasse geologen afleveren i.v.m. de nieuwe inzet in Spanje en de noodzaak om deze thans met kracht door te zetten, heb ik besloten in 65 niet naar de Himalaya te gaan en eerst eens af te maken wat er nog onafgemaakt ligt (Andes en Himalaya 62). Maar nu eerst nog de Zwitserse excursie! Als altijd je Kees
(voor het bewaren van de privacy de namen van studenten aangegeven met eerste letter van achternaam)
Zondag 8 september sterft mijn grootvader Han in de leeftijd van 97 jaar
16 september Brief van mijn moeder met het bericht van het overlijden van mijn grootvader Han. Donderdagmiddag (**12 september**) hebben we hem dus begraven op de oude begraafplaats in Haarlem, er was zon en wij liepen door een mooie tuin met boomen vijvers naar de plek waar hij zou liggen. Veel bloemen lagen er omheen. Vader heeft heel mooi gesproken 't was daardoor ernstig en mooi, heelemaal in de geest van Vader Han. Ja nu is alles erg veranderd op de Stadionkade de viool ligt werkeloos op de tafel. Vader moet nu alle papieren opruimen dat zijn ongeveer 15 valiezen en trommels. Soms is 't bijzonder aardig. Soms weemoedig om dat alles te lezen of na te gaan. Ook is er veel verbrand want vader Han bewaarde alles o.a. briefkaarten die zij kregen etc .

Graf van mijn grootvader Han de Booy in Haarlem openbare begraafplaats

Jan Maarten en Mariette aan het tuinieren in onze tuin van de Prinses Marielaan Baarn

28 november vrijwillige excursie naar Sauerland met studenten

Tom geeft uitleg over de geologie van het Sauerland. Vlnr Claus, Loes Mallee, Samplonius, Tom. Stefan de Clercq

Bij een ontsluiting in Sauerland

Sauerland excursie

We overnachten in primitieve omstandigheden .Zelfs in een bushokje. Ik sliep lekker egoïstisch in mijn lekkere donzen slaapzak terwijl de anderen vernikkelden *(Dit wist een van de studenten (Loes Mallee) zich nog in 2008 te herinneren).*Behalve de vrijwillige excursies heb ik ook met studenten die in Spanje karteren een commissie ingesteld waar we de geologie van hun terreinen bespraken. Dit gebeurde in de kamer tussen die van Egeler en mijn kamer. Het waren deze activiteiten die bij Egeler niet in goede aarde vielen, er sprak een zekere jaloersheid uit, vooral omdat ik het op mijn eigen houtje organiseerde. Al onze vergaderingen werden door Otto Simon genotuleerd.

Notulen van de Beticum Commissie nr 1 **vrijdag 6 november**
aanwezig: mej. T. Geel en de heren Dr. T. de Booy (voorzitter), Th.B. Roep, H. Soediono, W.Ch.P. de Vries, K.B. Zwaan,H. Rondeel en ondergetekende (O.Simon)
Na een kort woord ter begroeting van de deelnemers werd het doel van deze en volgende discussie-middagen uiteengezet door de voorzitter. Het is de bedoeling dat de stratigrafie van de verschillende gesteenten opeenvolgingen in het Beticum zal worden besproken. Vooralsnog zal géén aandacht worden geschonken aan de tektoniek die voor verstoringen van deze gesteenten opeenvolgingen verantwoordelijk is geweest. Termen als Málagabeticum, Subbeticum, Alpujarride complex, etc. zijn hier dus uit den boze!
Deze middag werd begonnen met de bespreking van het pre-Carboon. Hieronder wordt door ons verstaan - bij afspraak - alles dat ouder is dan de"Grauwacken""alias "Piar".
In 1964 volgen nog een aantal zittingen van deze commissie t.w op **13 en 27 november, 4 en 11 december.**
Financiën van 1964: Vermogen Huis 72.000, Renault 2.300. Effecten 74.013 1/4 onverdeelde boedel A.D,.Strumphler 22,000 saldo 2.972 totaal f 174.984 schulden 43.295 rest zuiver vermogen f131.689. Inkomen salaris 18.471 verdiensten NAM 6910 , zuiver inkomen opbrengst effecten etc f 30.544,54

Dagboek 1965
Door Egeler worden weer nieuwe voorstellen gedaan om het klimaat aan het Geologisch Instituut te verbeteren.
20 -1 1965: Voorstellen inzake wijziging van de thans geldende regelingen betreffende Beheer en Organisatie van het Geologisch instituut. Daar in de afgelopen jaren bij herhaling is gebleken dat de bestaande organisatie van het Geologisch Instituut onbevredigend werkt, is er reden om aan een nieuwe efficiëntere organisatievorm te zoeken. Als voornaamste oorzaak van het 'falen' van de huidige organisatie zie dat indertijd een "super-democratische" bestuursvorm werd gecreëerd voor een instelling waarvan de structuur was gericht op een één hoofdige leiding, getuige de ver doorgevoerde centralisatie. Als voornaamste bezwaren tegen de huidige bestuursvorm wil ik noemen het gebruik aan "macht" van de voorzitter der directie, alsmede het ontbreken van continuïteit wat deze functionaris betreft. Beide factoren werden inefficiënte in de hand, een gang van zaken die voor mij onaanvaardbaar is. Beiden hebben trouwens tot gevolg dat de Instituutsgemeenschap wordt gekenmerkt door gebrek aan autoriteit , hetgeen merkbaar is in alle geledingen, d.w.z. niet alleen bij personeel, maar eveneens bij studenten en staf. Men kan zich afvragen hoe hierin te voorzien. Uiteraard zou een continu eenhoofdig leidingschap met een zo ruim mogelijk mandaat, efficiëntie en autoriteit bevorderen. Hiertegen zijn echter wel belangrijke bezwaren naar voren te brengen. Allereerst is duidelijk gebleken dat bij de huidige bezetting van de top-functies in het Geologisch Instituut een dergelijke m.i voor het Instituut meeste doelmatige - bestuursvorm niet realiseerbaar is , in de tweede plaats komt dat en dergelijke taak - gezien de omvangrijkheid van de daaraan verbonden werkzaamheden i.v.m. de steeds zich steeds verder uitbreidende werkgemeenschap van het Instituut - wel erg zwaar zou zijn voor iemand die daarnaast een omvangrijke onderwijstaak heeft te vervullen en tevens ook wetenschappelijk werk heeft te verrichten. Het lijkt daarom noodzakelijk naar een andere oplossing te zoeken waarbij autoriteit en efficiency wél meer tot hun recht komen, zij dan niet wat het Instituut in zijn geheel betreft, doch bij de kleinere eenheden waaruit dit Instituut is opgebouwd. De enige mogelijkheid die ik zie dit te bewerkstelligen, is een zo ver mogelijk doorgevoerde decentralisatie, met in achtneming van de gezamenlijke belangen der verschillende afdelingshoofden i.c. de Directeuren autonomie wordt toegekend, is het aan hen zelf om voor autoriteit en efficiency te zorgen binnen hun eigen eenheid. Daarna volgt een schema hoe de werkzaamheden moeten worden verdeeld.

Het wordt me steeds minder mogelijk om met Egeler samen te werken. Vooral omdat ik door mijn eerste jaars studenten, die me wegwijs hebben gemaakt in een soort culturele revolutie in Nederland, vooral tijdens de kartering in de Ardennen. We logeerden in een hotel in Aywalle. De onderstaande foto is een getuigenis van mijn ommekeer in het denken.

Voorjaar 1965 eerste jaars kartering in de Ardennen. Voor ons hotel in Aywaille vlnr: Kees Windt, Samplonius,Loes Mallee, Co Griep, de Haas, Barelds, assistent Otto Simon, Tom de Booij , Dick Winnubst (net zijn pet te zien)

Na rijp beraad schrijf ik de volgende brief, die het begin is van mijn ondergang aan de Universiteit van Amsterdam

GEOLOGISCH INSTITUUT DER UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM
Amsterdam **25 maart 1965**
Nieuwe Prinsengracht 130, telefoon 94 60 22

Aan de Voorzitter der Directie van het Geologisch Instituut
de hooggeleerde heer Prof.Dr W.P. de Roever

Hooggeleerde Heer,
Hierbij heb ik de eer U het volgende onder Uwe aandacht te brengen. Sinds mijn aanstelling als wetenschappelijk hoofdambtenaar aan het Geologisch Instituut in oktober 1957 heb ik de mij toebedeelde werkzaamheden voornamelijk verricht ten behoeve van de Afdeling Algemene Geologie.
Door moeilijkheden, die zijn gerezen in de gezagsverhouding tussen het hoofd dezer afdeling Prof. Dr C.G. Egeler en ondergetekende, is de verwezenlijking van een door Prof. Egeler gedefinieerde loyale samenwerking mij helaas onmogelijk geworden nog langer naar behoren te realiseren. Ik moge derhalve verzoeken in overweging te namen of het niet mogelijk zou zijn, gezien deze moeilijkheden het schema van de mij toevertrouwde werkzaamheden te herzien.
Hierbij geef ik U een overzicht van de werkzaamheden, die ik, indien dit door U nog mogelijk

wordt geacht, gaarne zou willen blijven vervullen, alsmede nog enkele suggesties voor nieuwe activiteiten:
1. supervisie bibliotheek
2. controle veldwerk geologische studenten
3. cursus petrografie van sedimenten voor candidandi en candidaten
4. organisatie van kleine excursies gedurende de wintermaanden
5. organisatie en leiding van werkgroepen met studenten, bv West Middellandse Zee gebied, Paleozoikum West Europa.
6. service diensten petrografische analyse van sedimenten t.b.v, stafleden en studenten aan het Geologisch Instituut
7. descriptieve analysen van het pre-Trias van het West Middellandse Zeegebied

Ik moge U hierbij mededelen dat mij, als steeds, voor ogen staat mijn krachten te blijven verlenen aan de essentiële doelstellingen van ons Instituut t.w. het onderwijs aan studenten en het wetenschappelijk onderzoek.
Inmiddels teken ik met de gevoelens van de meeste hoogachting ,
Dr T. de Booy
afschrift aan prof Egeler en prof Mac Gillavry

Over de gerezen moeilijkheden schrijf ik aan Lionel Terray 28 maart 1965 o.m. het volgende: Kees et moi ont bien reglé une affaire assez delicate mais maintenant notre amitié est sauvé, ca je trouve le plus important. La consequence de cette affaire est que je travaile plus dans le departement de Kees. Je cherche maintenant une autre place dans notre Institut d'ailleurs. Moi même comme Kees n'ont pas les caractères de travailer sous un chef et c 'est principalement pour cette raison que j'ai donné ma démission.

20 mei 1965 krijg ik een vertrouwelijke antwoord terug van het hoofd van de vakgroep:
Prof Dr. W.P. de Roever
Voorzitter der Directie
Aan de Weledel zeer geleerde Heer Dr T. de Booy
Naar aanleiding van Uw brief dd. 25 maart j.l. en de daaruit voortvloeiende door ons beiden gevoerde gesprekken, deel ik U mede namens de directie van het Geologisch Instituut mede, dat deze geen redenen ziet, Uw plaatsing in de Afdeling voor Algemene Geologie niet te continueren. De directie voornoemd draagt U derhalve op, de orders van de afdeling van deze afdeling Prof Dr C.G. Egeler op te volgen, en rekent erop, dat U loyaal zult medewerken aan het welslagen van het onderwijs geologie. Wellicht ten overvloede deelt de directie U mede, dat zij openstaat voor zakelijke kritiek Uwerzijds, bij voorkeur schriftelijk geuit. De directie van het Geologisch Instituut wil verder de U opgedragen taak betreffende de bibliotheek gecontinueerd zien, met dien verstande dat U deze taak onder supervisie van de directie van het Geologisch Instituut verricht.
Namens de directie van het Geologisch Instituut der Universiteit van Amsterdam , getekend Prof. Dr W.P. de Roever. cc Prof Egeler

Egeler schrijft op **21 mei 1965** een memorandum:
Naar aanleiding van een brieven van de directie van het Geologisch Instituut d.d. 20 mei 1965, waarin vermeld staat dat De Booy in de afdeling van de algemene geologie zijn werkzaamheden moet continueren en de orders van de leider dezer afdeling moet opvolgen, werd het volgende overeengekomen.
Een voorlopige omschrijving der in de naaste toekomst wederkerende taken werd vastgesteld. De hieronder vermelde werkzaamheden zullen door De Booy loyaal ten opzichte van het onderwijs in de geologie worden verricht.
1. Ardennen-kartering voor eerstejaars in het voorjaar onder leiding van De Booy, in principe

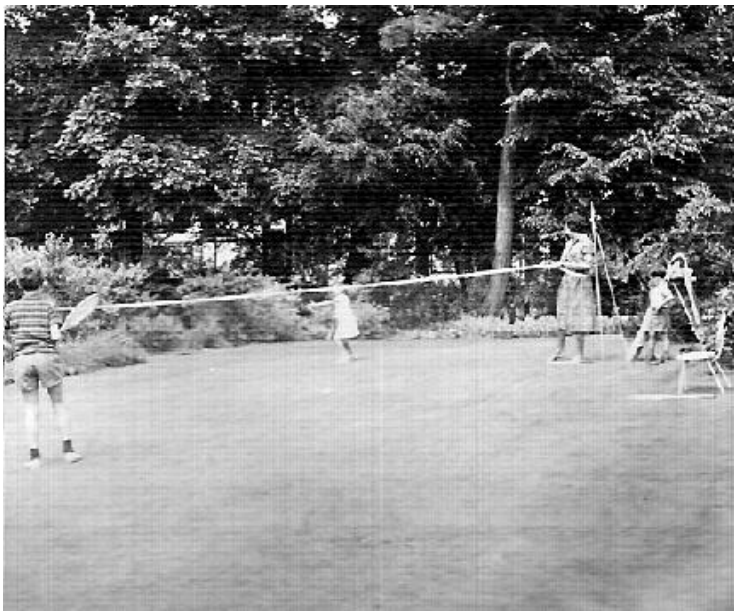
gedurende 14 dagen (deze termijn) dient door Prof. Egeler nader te worden besproken met de Vakgroep. Voorafgaande aan deze kartering zal De Booy een tiental malen een uur coaching Ardennen-kartering geven. Dit geschiedt informeel en facultatief. Hieronder zijn ook begrepen karteringsoefeningen in de directe omgeving van het Instituut (b.v. Amsterdamse Bos) 2. Franse Alpen-kartering voor tweedejaars gedurende 6 weken. In afwijking tot voorafgaande jaren niet meer een zuiver tektonische kartering, maar meer een van algemene aard. Om de gedachten te - bepalen b.v. van de tijd - voor de kartering van dagzomen en interpretatie ervan met o.m. een klein gebied van het te onderzoeken terrein dat in extenso dient te worden gekarteerd incl. alluvium) en 25% voor de geologische verschijnselen van andere aard, zoals faciesovergangen, fossielen, etc. kartering zal lithologisch geschieden; pas in een laat stadium van de kartering volgt de inpassing in de geologische kaart. De kartering zal als volgt worden ingericht. De Booy zal de studenten een korte inleiding geven. Na 14 dagen zal De Booy een tussentijdse instructie verrichten. Aan het eind van de 6 weken zal De Booy de door de student verrichte werkzaamheden in het veld bespreken aan de hand van een door de student vervaardigde geologische kaart alsmede een stratigrafische kolom en geologische profielen. Voorafgaande aan de kartering Franse Alpen zal de Booy gedurende een 6-8 tal middagen een voorbereidingscursus geven met een strikt informeel en facultatief karakter. Prof. Egeler zal echter aan de Vakgroep voorstellen deze verplicht te stellen. De terreinen die tot de Franse Alpen gerekend worden liggen in de omgeving van Grenoble en van CastelIane. Deze laatste zullen dit jaar uitgegeven worden aan studenten die reeds eerder in de Franse Alpen hebben gekarteerd.
3. Over de verrichtingen der studenten tijdens deze manifestaties (in de Ardennen en Franse Alpen) zal De Booy schriftelijk rapporteren. Een afschrift van dit rapport zal de betreffende student ter hand worden gesteld.
4. De aanvragen en afrekeningen van kredieten van staf en studenten, alsmede der verzekeringen voor deze manifestaties zullen door De Booy worden verzorgd.
5. In de wintermaanden stelt De Booy zich voor, evenals in de afgelopen wintermaanden, kleine geologische uitstapjes te organiseren: voor diegenen die hiervoor interesse hebben.
6. De werkgroep Betikum zal komende winter haar activiteiten voortzetten. Aan het eind van de bespreking der stratigrafische kolom zal door deze werkgroep verslag worden uitgebracht over de bereikte resultaten van de belanghebbende docenten van het Geologisch Instituut.
7. In de komende winter stelt De Booy voor een facultatief college te geven over het volgende onderwerp:"Geologische problemen rond het Middellandse Zeegebied vooral bezien vanuit haar positie ten opzichte van het Afrikaanse en Russische platform". Prof Egeler zal dit met de Vakgroep bespreken..
8. Sedimentpetrografie Voor kandidaten onder verantwoordelijkheid van de heer Bodenhausen. De Booy zal op een aantal nader door de Vakgroep te bepalen middagen een college en praktikum geven over de sedimentpetrografische analyse van slijpplaatjes. De in de afgelopen jaren door De Booy gegeven colleges sedimentologie voor candidandi zullen in het vervolg worden gegeven door de heer Bodenhausen. De meest elementaire kennis betreffende de sedimenten wordt al vanzelf behandeld bij de inleidingen Ardennen en Franse Alpen. Het petrologisch sedimentplaatje voor het kandidaats- en petrologie lijkt de Booy niet meer nodig . Dit laten vervallen, uiteraard in overleg te regelen tussen Prof Egeler en Prof. de Roever.
9. Kaarteken-praktikum nu nog onder leiding van Bodenhausen, in het najaar in principe over te dragen aan Simon. De fotogeologie voor kandidaten, zal door de heer Rondeel worden gegeven, alsmede de verzorging van werkstukken en de beoordeling ervan. Bij vertrek van de heer Rondeel zal De Booy de zaken waarnemen totdat een waardige opvolger van de heer Rondeel is gevonden
10. Het nalopen en aan het werk zetten van assistenten behoort in eerste instantie niet tot de werkzaamheden, of beter gezegd verantwoordelijkheden van De Booy .
11. Service-diensten sedimentpetrografie voor leden van de staf en studenten van het Geologisch Instituut.

12. Betreffende de werkzaamheden van de bibliotheek zal De Booy de instructies direct van de Directie van het Geologisch Instituut ontvangen

Ten einde raad heb ik gewend in juni tot mijn oom Gijs van Hall, op dat ogenblik was hij burgemeester van Amsterdam, tevens president-curator van de Universiteit van Amsterdam
Om hem te bedanken voor het aan hem gebrachte bezoek schrijf ik **14 juni 1965** de volgende brief
Beste Oom Gijs,
Ik zou U nog eens willen dank zeggen voor het feit, dat U , ondanks Uw drukke bezigheden (vlak voor een bezoek van de president van Tanzania aan Amsterdam) mijn conflictsituatie met het Geologisch Instituut heeft willen aanhoren. Dank zij ons gesprek werd het mij zonder meer duidelijk dat vertrek uit de bestaande omgeving van het Geologisch Instituut de verwezenlijking mijner primaire doelstellingen t.w. onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, veel moeilijker zou maken. Vooral hetgeen U zeide betreffende de mogelijkheid om contact met studenten te blijven onderhouden praktisch alleen gerealiseerd zou kunnen worden indien ik op mijn oude plaats zou blijven. Intussen heeft de Directie van het Geologisch Instituut mij schriftelijk gevraagd om de orders van Prof Egeler te willen blijven opvolgen, ondanks mijn mededeling, dat ik de door Prof Egeler gedefinieerde samenwerking niet meer naar behoren zou kunnen blijven verwezenlijken. Het eindresultaat is nu dat ik mijn functie in de afdeling van Prof. Egeler blijf vervullen, doch dat mijn activiteiten en verantwoordelijkheden in een 12 tal punten, na mondeling overleg met Prof Egeler, zijn vastgelegd, waarmede ik mij volledig kan verenigen. Dat dit alles op zo'n uiterst voor mij bevredigende wijze is verlopen is mede te danken aan Uw wijze raad, waardoor ik U dankbaar ben. Mijn kritiek op de directie van het Geologisch Instituut alsmede de inrichting van het onderwijs in het Geologisch Instituut zal ik in den vervolge wel achterwege moeten laten, om niet weer in nieuwe conflict situaties te geraken. De kritiek op de directie van het Geologisch Instituut alsmede de in richting van het onderwijs aan de geologische studenten op te schorten. De hoofdzaak is dat ik mijn studenten iets over de geologie kan vertellen zowel in het instituut als in het veld en verder mijn steentje letterlijk en figuurlijk kan bij dragen tot de ontwarring en opbouw van de planeet waarop wij het voorrecht hebben een kort leven door te brengen. Met de vriendelijke groeten, Uw neefje Tom de Booy

Baarnse tennis club. Links zittende Adrienne, daarachter staand Coen Kraneburg, daarnaast Abs Rauwenhoff ,Juul Manting, jongetje in de deuropening Paul Lamme, daarnaast Uitham en moeder van Coen Kranenburg. Staande daarnaast Herman en Mary Cats

Tennisbaan in de tuin van de Prinses Marielaan, mijn 3 kinderen en Adrienne

In een brief van **2 juli 1965** bedankt mijn student Roel Wittink mij voor mijn mentorschap. Hij was ernstig ziek geweest en heb hem geholpen tijdens zijn ziekte met zijn studie: "Ik had geen beter mentor kunnen wensen en ik vind het een prettig gevoel om in September weer gewoon op het instituut te kunnen rondlopen met het idee dat ik weer een stukje meer geoloog geworden ben ".
In **juli-augustus** vakantie met familie . Ik heb Adrienne en de kinderen opgehaald met auto in Génève. We zijn toen gereden naar Chamonix, vervolgens via Mt Blanc tunnel naar Nice. Daarna Albenga in Italie . Dan naar Castellane waar ik studenten moest controleren en via Grenoble weer naar Chamonix. In Grenoble zijn we langs het kasteel van Lionel gereden maar heb toen helaas verzuimd hem daar te bezoeken, want een paar weken later was hij dood.

Aankomst in Génève Adrienne met de 3 kinderen

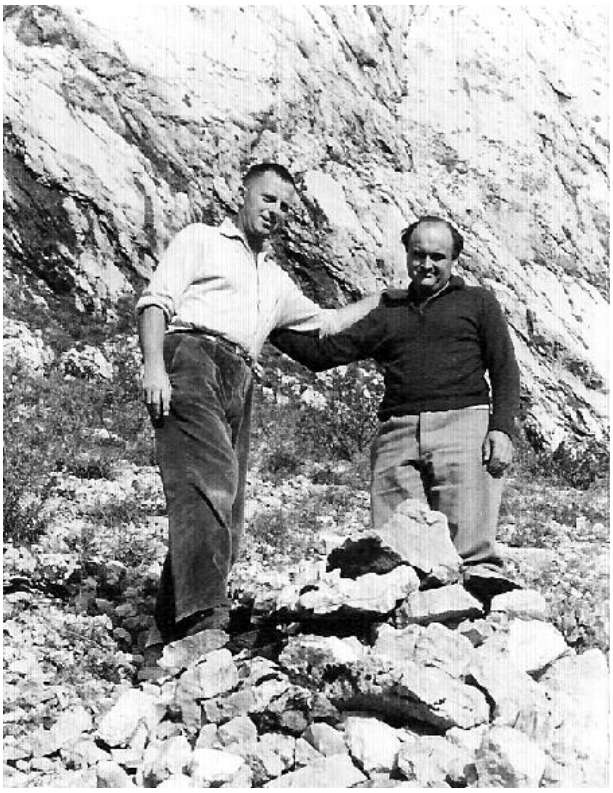
Familie in Chamonix

Baarn **8 september 1965**
Aan de Weledelzeergeleerde Heer Dr C.J. Schuurman.
Reynier Vinkelskade 64
Amsterdam

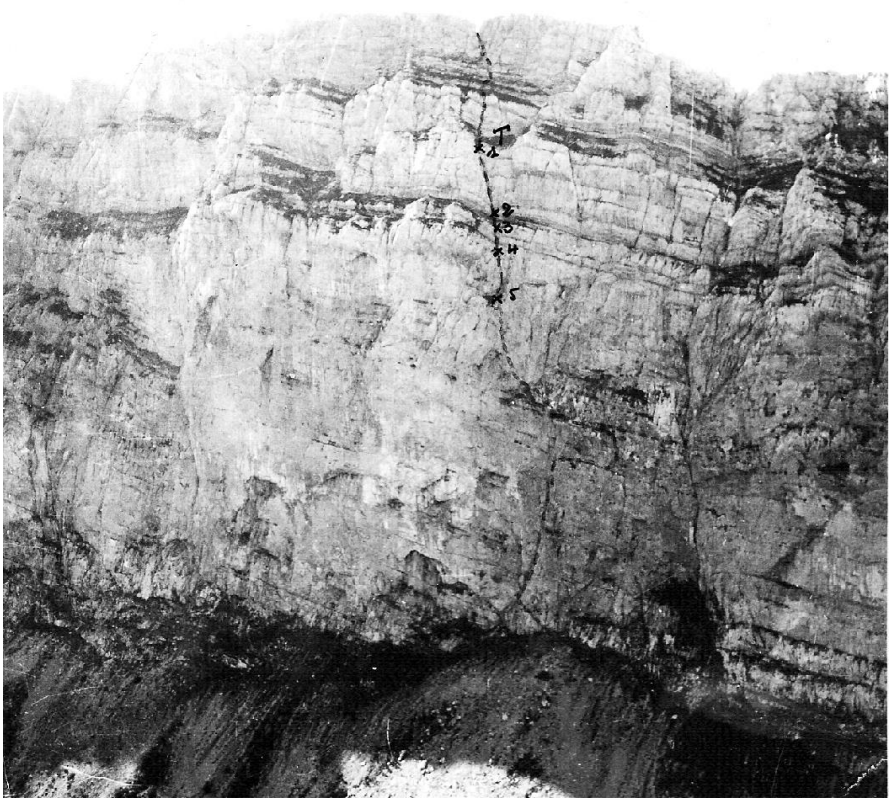
Zeer geachte Heer Schuurman,
Dokter Gravestein hoofd van de afdeling geestelijke hygiëne van de GGD verzocht mij schriftelijk contact op te nemen voor het maken van een afspraak betreffende een medisch onderzoek van mijn geestes instelling, alsmede een korte uiteenzetting van mijn problematiek. Ik zal U trachten in enkele woorden dit laatste te doen. Het grote probleem m.i. in mijn opstandigheid tegen de bestaande normen van de gemeenschap waarin ik mijn werkring heb t.w het Geologisch Instituut der Universiteit van Amsterdam. Mijn hoofdvraag is nu moet ik gewoon doorgaan of moet ik me terugtrekken. Het eerste voort mij over een bijzonder zwaar pad en is mij heden niet goed duidelijk op welke wijze ik dit pad moet gaan. Het tweede is mij voor als nog onmogelijk. Mocht echter blijken na een onderzoek dat ik voor het eerste structureel niet geschikt ben dan zal ik wel het tweede moeten kiezen. Voor mij als leek is het niet mogelijk er achter te komen of de doelstelling die ik nastreef zuiver is ofwel dat onderbewuste krachten in mij zelf (van negatieve aard) de drijfveren zijn. Enerzijds ben ik duidelijk plastisch van karakter dwz snelle wisseling van inzichten maar anderzijds een haast pathologisch starheid bij het het bereiken van het gerichte doel. Wel tegen alle andere tegenstrijdige opinies. Een gedrag dat doorgaans door mijn omgeving en om door diegene die er last van vinden niet als normaal wordt beschouwd. De wil om te alles te onderwerpen aan een grondig onderzoek is bij mijn sterker dan ooit.. Ik heb echter hulp nodig van specialisten op dit gebied aangezien gesprekken met leken mij niets positiefs hebben over hoogstens mijn inzichten kunnen beamen. De vragen die ik u voorleg komt in feite hierop neer 1.Ben ik structureel ongeschikt voor de verwezenlijking van het gestelde doel 2. of is de wijze waarop ik probeer mijn doel te bereiken 3. of moet ik zo doorgaan en alles me

minder aantrekken van wat men van mij zegt en dus minder emotioneel hierop reageren. Kunnen hervormingen alleen door mensen die goed onderhandelen en het compromis kunnen sluiten bereikt worden? of ook door mensen die om bepaalde principes door dik en dun kunnen uitdragen zonder een stap opzij te doen ? Het lijkt mij dat beide groepen nodig zijn om het soort homo sapiens niet alleen in stand te houden maar ook te verbeteren. Helaas behoor ik tot de laatste groep en ik voel het als mijn plicht om aan deze roep gevolg te geven ook al zal dat mij in de toekomst bijzonder veel beproeving geven. Ik hoop ten zeerste dat U mij kunt helpen aangezien het voor mijn omgeving (in het bijzonder de hoogleraren op het Geologisch Instituut) van groot belang is om te weten hoe mijn karakterstructuur in feite er uit ziet. Inmiddels verblijf ik met de gevoelens van de meeste hoogachting . T. de Booy

13 september antwoordt Dr Schuurman dat ik voor een oriënterend gesprek 3 maanden moet wachten voor dat ik een oproep krijg. Beantwoord 9 oktober met een notatie onder de brief 17 november afgeschreven.
Donderdag 23 september kreeg ik het verschrikkelijke nieuws dat Lionel Terray was verongelukt is in de Vercors ten zuidenwesten van Grenoble. De volgende dag en ik naar Chamonix gereisd en in getrokken bij Marianne Terray om haar bij te staan Wat is er precies gebeurd?
Zondagmorgen 19 september is Lionel met zijn vriend Marc Martinetti naar de Vercors gegaan met het doel de wand van de Gerbier te beklimmen. Bijna boven aan gekomen zijn ze overvallen door een steen lawine en zijn toen beiden 400 meter naar beneden gevallen. Maandagmiddag werd hij op een vergadering verwacht en was niet komen opdagen. Daarvoor had men nog geen argwaan gekregen omdat hij in zijn eentje van zaterdag op zondag in zijn kasteel boven Grenoble had geslapen en hem niemand hem zondagavond had gemist. Zijn vrouw was nog in Chamonix Zijn auto werd pas woensdag gevonden door een jager en een vriend van Martinetti. Pas woensdagavond om 11 uur werden door een hulpcolonne de stoffelijke overschotten zijn pas gevonden.
Ik herinner me niet dat in mijn leven ze zo beroerd en verlaten heb gevoeld die 10 dagen dat ik in Chamonix ben geweest. Mijn allerbeste vriend was er niet meer. Ik geloof dat je als man maar heel weinig echte vrienden in je leven maakt en Lionel was er daar een van. (Nog steeds tot op de dag van vandaag droom ik over Lionel Terray en maken we dan samen bergtochten). Het allerellendigste moment was toen ik het kasteel van Lionel's ouders in Grenoble heb bezocht en ik een TV ploeg die opnamen in het kasteel wilde maken er uit heb gegooid. Ze wilden de afgeschoren baard haartjes van Lionel filmen, die nog in de wastafel lagen. Marianne Terray was er ook bij en was niet erg over te spreken dat ik de TV ploeg er had uitgegooid. Samen met zijn neef Michel Chevalier ben ik naar de plaats des onheils geweest. We hebben toen een stenen hoop gemaakt, een soort graf aan de voet van de Gerbier waar hij werd gevonden. In Chamonix zelf heb ik in de kamer van Lionel zijn paperassen uitgezocht en gesorteerd. Ik heb weinig herinneringen van de begrafenis zelf, ik leefde min of meer in een soort shock. Wel herinner ik me dat ik alleen in het huis van Lionel was en het stort regende en ik heel erg verdrietig was. Na de begrafenis zijn we 's avonds met een aantal vrienden via de Mt Blanc tunnel gegaan naar Courmajor waar we gegeten hebben met Maurice Herzog, Pierre Mazaud en de Italiaanse bergklimmer Walter Bonatti. Ze waren minder geschokt dan ik, voelde me ongelukkig enniet erg op mijn gemak. Enkele dagen daarna heb ik met de berggids Jean Franco een mooie grafsteen uitgezocht op de bergpas de Montet. Het was een roestbruine gneis. Er zat een fraaie overhang in waar Lionel moeite mee zou hebben gehad. Dit was min of meer een luguber grapje, omdat Lionel niet echt uitblonk in het rotsklimmen. Hij was de ijsspecalist en het zoeken van een nieuwe weg in het gemengde terrein, daar was hij meester in.

Michel Chevalier en ik staan op de plek waar het stoffelijk overschot van Lionel op woensdag 22 september aan de voet van de Grand Gerbier werd gevonden

De wand van de Grand Gerbier in de Vercors waarin Lionel Terray en Marc Marinetti op zondag morgen 19 september zijn verongelukt. Uitleg van de foto: T is de plaats van de hulpslee Pomaganski. Hiervandaan zijn gidsen afgedaald en hebben op plaats nr 1 een kapot stuk touw gevonden, nr 2 een spoor bloed 3. kapot handvat (Jumard). nr 4 Rode wollen muts, nr 5. laatste spoor bloed en de rugzak van Marinetti

Deze foto is mij toegestuurd door de neef van Lionel Michel Chevalier Hij schrijft mij 22 oktober over de oorzaak van het ongeluk :"Une forte chute de pierres presque une petite avalanche au surpris la cordé dans cette partie, et les pierres ont coupé la corde".

De kapotte helm van Lionel Terray (Paris Match)

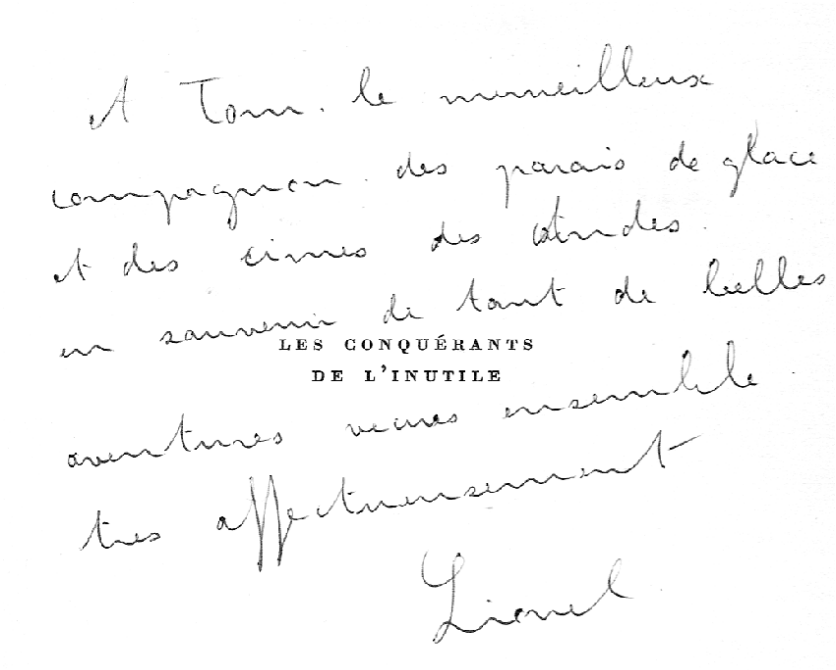

De uitvaartdienst in het kleine kerkje van Chamoix. De twee houten kisten van Lionel Terray en Marc Martinetti. Rechts omarmt Maurice Herzog Marianne Terray, Direct links van de kist (achter een militair met epauletten) staan van links naar rechts gezien naast elkaar Kees Egeler en Tom de Booy

Lionel heeft tegen mij eens gezegd dat hij 44 jaar zou worden. In zijn boek Les Conquérants de l'Inutile; schrijft hij in 1961 vier jaar voor zijn dood de ontroerende slotzinnen.

"Aujourd'hui, ma volonté n'est plus aussi inflexible et les limites de mon courage ont reculé. Pour attaquer le bastion le plus redoutable qu'aient jamais investi des alpinistes, serai-je encore le capitaine concluisant I'assaut en tête des troupes de choc ? Ou serai-je déjà le général qui, contemplant la bataille depuis les arrières, regarde avancer ses hommes dans l'inquiétude et la crainte?...Mais, me direz-vous, après le Jannu, que restera-t-il pour apaiser l'appétit de conquête des alpinistes? Sans doute, d'autres iront-ils affronter des pics peut-être moins hauts, mais plus redoutables encore. Lorsque le dernier aura succombé, comme hier sur les Alpes et aujourd'hui sur les Andes, il restera à conquérir les faces et les arêtes. Non, au siècle de l'aviation, le terrain de jeu des meilleurs grimpeurs n'est pas prêt de trouver ses limites. Pour moi, il faudra descendre les

degrés de l' échelle.Mes forces et mon courage ne cesseront de diminuer. Très vite, les Alpes redeviendront les pics terribles de ma jeunesse. Si vraiment aucune pierre, aucun sérac, aucune crevasse ne m'attend quelque part dans le monde pour arrêter ma course, un jour viendra ou, vieux et las, je saurai trouver la paix parmi les animaux et les fleurs. Le cercle sera fermé, enfin je serai le simple patre qu'enfant je rêvais de devenir". Grenoblel 1961.

Graf van Lionel Terray na de begrafenis

Werkkamer van Lionel Terray waar ik na zijn dood 10 dagen alles heb uitgezocht aan papieren. Aan de muur hangen twee foto's van goede vrienden Jean Couzy en Louis Lachenal beide vonden de dood in de bergen.

Maandag 11 oktober 1965 Geologische problemen van het middellandse zeegebied vooral bezien vanuit zijn positie ten opzichte van het Afrikaans en het Russische platform. Het onderwerp van een aantal colleges die op maandag van 11-12 uur door Dr T de Booy in de kleine collegezaal zal worden gehouden. Iedereen is welkom.
Excursie Sauerland **16 en 17 oktober 1965**

Voor de KLM heb een detritus analyse gemaakt van stenen die waren gevonden in een kist waar oorspronkelijk goud is zat. Ze wilden weten vanwaar de stenen kwamen. Ik heb toen opgevraagd stenen van de verschillende vliegvelden (Milaan, Panama en eindbestemming Colon), waar het toestel met de goudzending was geweest. Deze stenen heb ik laten coderen, zodat ik de plaats van oorspong niet zou weten. Ik heb toen van de stenen een dunne doorsnede gemaakt en door de microscoop bekeken. Gebleken is dat de stenen gevonden in de kist overeenkwamen met de plaats waar de ontvanger woonde. Toen is gebleken dat de ontvanger van de goudzending het goud er uit heeft gehaald en er stenen uit zijn omgeving in heeft gestopt.
Van de heer P. Wiersma van de Afdeling Bedrijfsbeveiliging van de KLM kreeg ik het volgende antwoord:
Ingevolge Uw verzoek geef ik U hierbij de redenen waarom wij zo nieuwsgierig zijn te weten waar de stenen vandaan komen, die als opvulmateriaal waren gebruikt in een waardezending. In mei van dit jaar verzonden wij een vrachtzending van ongeveer 9 kg, inhoudende gouden juwelen ter waarde van bijna $ 9000.- van Milaan via Schiphol naar Colon in Panama (Midden Amerika). Bij aankomst in Colon werd door de ontvanger vastgesteld, dat de zending slechts waardeloze brokken cement bevatte, in plaats van de gouden juwelen.
Aan onze afdeling werd vervolgens opgedragen uit te vinden, waar deze diefstal had plaats gevonden, teneinde daar, met behulp van de plaatselijke politie, te trachten de daders op te sporen.
Het bleek dat de zending op het vliegveld Linate, bij Milaan aan de K.L.M. in goede conditie was afgeleverd en onmiddellijk was opgeslagen in een kluis tot kort voor het vertrek van het vliegtuig.

De zending werd toen in een verzegelde zak gedaan en aan boord van het vliegtuig naar Schiphol geladen. Op Schiphol, waar men inmiddels een telex over de aankomst van deze zending had ontvangen, werd de zak onder de machine in ontvangst genomen door een K.L.M.-beveiligingsemploye,die de zending onmiddellijk in een kluis plaatste.
Twee dagen later werd de zending wederom in een verzegelde zak, zonder onderbreking, via Parijs, Madrid, Caracas en Curaçao naar Panama gezonden, waar ze in onberispelijke staat aankwam en werd opgeslagen in een door de K.L.M. en de douane afgesloten vrachtruimte. De volgende dag ging de zending in een door de douane verzegelde auto naar de Free Zone in Colon, waar de zending in goede staat werd afgeleverd aan de ontvanger.
Bij opening ontdekte deze stenen in plaats van goud. Volgens mijn ervaring is diefstal alleen mogelijk geweest in Milaan of op het vliegveld Panama, eventueel Colon. Tijdens de vlucht of gedurende het verblijf op Schiphol was het onmogelijk. Doordat U met zekerheid vast kon stellen dat de stenen van Panamese herkomst waren, konden wij onze verdere actie uitsluitend richten op Panama. Het is voor U waarschijnlijk interessant om te weten, dat Uw conclusie werd ondersteund door het Rijksherbarium in Leiden, dat voor mij een bijzonder klein blaadje, dat op één der stenen werd aangetroffen, kon identificeren als te zijn van de Alysicarpus Vaginalis (L), een plant die uitsluitend voorkomt in de tropische gebieden van de Oude en de Nieuwe Wereld, doch niet in Europa. U zult echter ook begrijpen, dat Uw conclusie voor mij waardevoller is, omdat deze de mogelijkheid uitsluit dat dit blaadje toevallig bij het uitpakken op de stenen gekomen kon zijn, welke stenen desondanks uit Europa afkomstig zou kunnen zijn. U ziet dat Uw wetenschap prachtig aansloot bij het werk van het Rijksherbarium en dat ons crimineel onderzoek hierdoor een positieve richting heeft gekregen. Ik dank U en Uw medewerkers namens de K.L.M. bijzonder hartelijk voor de enthousiaste wijze waarop U aan dit onderzoek heeft willen meewerken.
U zou mij tevens bijzonder verplichten wanneer U bij Uw colleges de naam K.L.M. in het midden zou kunnen laten.

Najaar excursie Duitsland met studenten waarbij ook eerste jaars studenten

Excursie Duitsland : voorste rij : vlnr Bodewes, Willemsen, van Gorssel, Drucker, Achterste rij: Uiterwijk, Kuhry, Griep, Barelds, x, de Roever, de Booy, x, Bodenhausen, Westerhof

Bespreking met Drs K.J.Nijkerk,Sociaal-Pedagogisch Instituut er Universiteit van Amsterdam Singel 453 op **20 oktober 1965**. aanwezig: Nijkerk, de Boorder, de Booy, van Harten, Lodder . Onderwerp: Communicatie binnen de Staf van het Geologisch Instituut Uiteenzetting onzerzijds van situatie en problematiek aan Geologisch instituut
Aan Soc. Peda. Inst . bleek situatie te zijn:1 Hoogleraar-directeur; 1 Buitengewoon hoogleraar, 1 beheerder, 13 overige stafleden, 20 stud.-assistenten en cand.-assistenten ca.400 studenten.
Eens per maand vindt een vergadering plaats van de 2 hoogleraren en de 14 stafleden. In deze vergadering worden zaken van algemeen belang besproken; specifiek vak-wetenschappelijke problemen komen hier niet aan de orde.
Daarnaast wordt, op initiatief van de studenten, een "studie-commissie" gevormd . Hierin hebben 3 studenten en 5 stafleden (eventueel hoogleraren) zitting (vgl. de studieraden van de ASVA).
Wat betreft het probleem van communicatie binnen de staf van het Geol. Inst.. werden de volgende punten naar voren gehaald:
- aversie tegen autoriteit binnen de groep;
- aversie tegen vergaderingen in het algemeen;
- noodzaak om eenheid te vormen en te blijven;
- vrees voor individuele represailles van hogerhand .
Als mogelijke oplossing van het probleem gaf Nijkerk de volgende suggesties
1. regelmatige gespreksbijeenkomsten;
2. in deze bijeenkomsten treedt de Booy niet op als gespreksleider;
3. regelmatig bv per vergadering, wisseling van gespreksleider; geen vaste leider om geen autoriteit te doen ontstaan;
4. gespreksleider bepaalt de orde en gang van zaken op de betreffende bijeenkomst; hij is in principe geheel vrij in zijn aanpak; omdat er "goede" en "slechte" leiders zijn, houdt deze gang van zaken een ingebouwd risico van mislukking in (zie echter ook 6.);
5. iedereen moet de gelegenheid hebben en krijgen om zich volledig en vrij uit te spreken; de gespreksleider heeft de taak hier eventueel aanwezige drempels weg te nemen; of "geleuter" getolereerd wordt, hangt af van de persoon van de gespreksleider;
6. een waarnemer ("evaluator") geeft aan het eind van de bijeenkomst een korte samenvatting van het besprokene, de resultaten en de conclusies; hij kritiseert voorts de gang van zaken; deze evaluator, die een sleutelpositie inneemt, dient een critische geest te hebben en snel en goed te kunnen formuleren.
In geval van totaliter falen van deze therapie kan advies gevraagd worden aan stichting Intagon (directeur Drs. D. de Roos), Keizersgracht 824; dit is een service-instituut binnen de universiteit.
Notulen gemaakt door D.van Harten. cc. de Booy, Lodder

25 oktober 1965 wordt er door de vakgroep een memo rondgestuurd met de Richtlijnen voor de mentoren. Hieruit blijkt duidelijk dat de mentoren zich minder mogen bemoeien met het vak geologie en onderwijs te geven. Het is duidelijk dat deze richtlijnen indirect voor mij zijn bestemd. Enkele passages die hierop wijzen: "Het ligt niet in de bedoeling dat de mentor zich op ingrijpende wijze gaat bezig houden met de studie van de aan hem toegewezen pupil. Het is bijv. niet zijn taak "extra-les"te geven of als repetitor op te treden. Het is noodzakelijk dar de mentor zich zoveel mogelijk onthoudt van beïnvloeding betreffende zaken van studierichting, bijvak combinaties e.d. maar dat hij hiervoor de pupil naar de betreffende docent (en) verwijst. Hij dient als een "neutrale vraagbaak" op te treden".

***I**n 1965 gekocht huis aan de Waldeck Pyrmontlaan*

Verbouwing huis Waldeck Pyrmontlaan

Uit dagboek : **27 oktober 1965** in droom ruzie met Kees maar soms verwisselde de figuur van Kees met die van mijn eigen vader

Maaltijd ter ere van
H.K.H Prinses Beatrix
en de Heer Claus von Amsberg

Maliesingel 18
Utrecht
9 Nov 1965

Menu

Meloen met Ardennerham

Kreeftensoep

Gerookte Ossetong
Madeira saus
Verschillende groenten

Surprise ijs
Frambozensaus

Dessert

*Engagement diner van Beatrix en Claus **9 november 1965** aan huis van Jhr de Ranitz burgemeester van Utrecht*

In november aan Kees gevraagd om 2 dagen per week vrij te hebben.
4 november brief van Psychoanalytisch Instituut van de Ned. Ver. voor Psychoanalyse waarin ik word gevraagd een afspraak te maken met de psychiater Mevrouw R. Swelheim-de Boer Koninginneweg 146 in Amsterdam.
15 november begint de analyse bij de psychiater mevrouw Swelheim- de Boer.
Wanneer weet ik niet meer precies mar ergens in dit jaar thuis gekomen van Instituut en dokter Bok gebeld want ik voelde me niet lekker.

Mensen die de verbouwing mogelijk hebben gemaakt, vlnr Lengers (elektricien) Timmer (schilder) Nieuwenhuizen sr (aannemer), net zichtbaar Leyen (loodgieter)

idem

22 december 1965 schrijft de student van het Geologisch Instituut. Herman Soediono aan mij als voorzitter van de Vereniging Wetenschappelijke staf van het Geologisch instituut een brief met de volgende inhoud:
Weledelzeergeleerde Heer, Langs deze weg wilde ik uiting geven aan een zeker gevoel van onbehagen dat zich van mij heeft meester gemaakt, over de gang van zaken in de vereniging waar U de voorzitter van bent. Op een van de eerste vergaderingen welke ik heb bijgewoond, de juiste datum staat mij niet meer voor de geest, maar voor zover ik het mij herinner was dit langer dan een maand geleden, hebben enige leden waaronder ook Uzelf zich vrijwillig aangeboden om als executieve op te treden. Het doel van deze executieve was, als ik dit juist heb begrepen , om de gang van zaken binnen de vereniging te activeren, en voorstellen te doen aan de vergaderingen

voor te volgen acties. Aangezien ik hiervan echter nog geen tekenen heb mogen bespeuren heeft zich een zeker gevoel van onbehagen zich van mij meester gemaakt. Gaarne zou ik van U dus antwoord willen hebben op de volgende vragen:
a. gaan er buiten mijn weten op dit ogenblik van Uzelf of een van de leden van de executieve activiteiten uit?
b. bent U van plan in de nabij toekomst aan de vergadering voorstellen te doen om op enigerlei wijze tot activiteiten te komen?
c. bent U van plan hiermee te wachten tot de communicatie binnen onze groep een zeker niveau bereikt heeft en zo ja welk niveau dit dan wel mag zijn. Ik moge U hierbij memoreren dat het bereiken van communicatie binnen onze groep geen einddoel, doch slechts een middel is om de ons voorgeschreven taak te bereiken. Tot slot zou ik U willen verzekeren dat deze brief mij slechts is ingegeven door de loyaliteit die ik tegenover onze groep voel en niet door andere motieven is ingegeven. Hopend van U spoedig een antwoord te ontvangen, Hoogachtend, H. Soediono

Ik herinner me het antwoord niet maar het was wel het begin van onvrede tegen mijn autoritaire gedrag.
27 december 1965 stuurt Minister van Onderwijs en Wetenschappen prof mr I.A. Diepenhorst een brief aan de Voorzitter van de Academische Raad. Enkele passages waaruit de eerste tekenen zijn te bespeuren voor de mogelijke opheffing van de studierichting aardkunde aan de Universiteit van Amsterdam:
"In de eerste plaats is de vraag gerezen gezien de lage numerieke belangstelling voor de studierichting der aardkunde het mogelijk aanbeveling verdient deze studie niet aan alle vier openbare universiteiten in de huidige vorm te handhaven, doch een of meer subfaculteiten op te heffen, dan wel te beperken, zoals aan de rijks- universiteit te Groningen is geschied tot de Kandidaatsstudie. (...) Ik moge moge derhalve Uw raad verzoeken mij te willen adviseren op welke wijze ten aanzien van de aardkunde een bepaalde concentratie, al dan niet gepaard gaand aan een verdere taakverdeling tussen de instellingen zal dan worden bereikt".

Winter 1965/66

Zuiver vermogen huis Waldeck Pyrmontlaan 110.000, Prinses Marielaan 130.000 , effecten 58.041 onverdeelde boedel 20.035 eraf schulden etc resteert 97.533. Inkomen :Salaris 28.308 NAM 2570 opbrengt effecten etc resteert 5.464

Dagboek 1966

Adrienne op ijs met twee kinderen

Citaten uit mijn geschreven dagboek in jaaragenda:
5 januari Gesprek met Kees Egeler. Hij vraagt over mijn geestelijke toestand. Hij wist toen nog niet dat het psychiatrisch onderzoek nog niet was afgelopen. Hij wilde dat ik graag weer regelmatig op het instituut zou komen Mijn antwoord: "het onderzoek is nog aan de gang en is het beter om 2 dagen per week weg te blijven, meer distantie van het Instituut. Ik zou eigenlijk 6 maanden ziekte verlof kunnen aanvragen". Dit vindt Kees niet prettig, hij mist mijn steun. Opportunistisch ten voeten uit is mijn commentaar in mijn dagboek,
7 januari Naar Instituut vervelende gesprekken, een stel voor de bokkenwagen

18 januari Jan Maarten viert zijn 12e verjaardag

Vervolg dagboek*:*
29 januari Felle discussie met Egeler, niet leuk alles
28 januari 26 ste Vergadering Beticum commissie, De Booij houdt een emotioneel betoog: Wij moeten een stap terug, door de termen Nevado Filabriden, Alpujarriden, Malagabeticum, Tussenzone, Subbeticum en Prebeticum te laten vallen als rotte appels. Waarom zouden we die rotte appels moeten eten? We kunnen nog niet in de boom klimmen voor de verse appels. Bij elke geologische beschrijving van een gebied stelt hij voor wel een historisch overzicht der eenheden te geven, doch er zich daarna van te distantiëren, door aan te tonen in hoeverre de definities dier eenheden mank gaan. Men wordt op het ogenblik niet geacht in staat te zijn nieuwe definities te geven. Immers als iedereen gaat zoeken naar nieuwe definities wordt de Babylonische spraakverwarring volkomen.
Praktisch voorstel
1. Termen Nevado-Filabriden, Alpujarriden, Malagabeticum, Tussenzone, Subbeticum en Prebeticum blijven handhaven in publicaties en dissertaties, doch met een nauwkeurige apologie (in de zin van: we zijn het niet met de toepassing van deze termen eens, maar zijn nog niet in staat andere en betere definities te geven).
2. In de besloten kring van de Beticum-commissie te streven naar een zuivere naamgeving en de bovenvermelde termen niet te gebruiken.
Soediono denkt er nog over om toch in artikelen en dissertaties een geheel nieuw systeem te bedenken.
29 januari Prof Brouwer presenteert mijn artikel "Ein Jungenliches Alter des Simatischen Untergrundes der Heutige Oceane" voor de Kon. Akademie
7 februari schrijven de wetenschappelijke medewerkers Bodenhausen en Oen Ing Soen een brief aan de curatoren faculteit wis. en natuurkunde en geologie dat zij hun plaats als vertegenwoordigers van de wetenschappelijke van het Geologisch Instituut overdragen aan De Booy en van Harten.

11 februari verjaardag van Mauk de Booy

15 februari Brief aan Prof Brouwer. Artikel aangeboden voor Geologische Rundschau.. "Nu ik het af heb ben ik er eigenlijk bijzonder gelukkig met het feit dat ik U dit mag aanbieden. Immers de resultaten zijn voor een deel te danken aan Uw inspirerende opleiding tot geoloog. Ik geloof nu te moeten zeggen, dat ik een goede keus heb gedaan op de bewuste avond in 1947 te Soloturn". (Ik studeerde in Zwitserland en tijdens een geologische excursie van het Geologisch Instituut van Amsterdam in Zwitserland ontmoette ik Prof Brouwer en Egeler in Soloturn en werd toen enthousiast over de sfeer van de Nederlandse geologen en zag in dat ik in Zwitserland met hun bekrompen mentaliteit niets te zoeken had in de toekomst).
25 februari Geologisch congres in Wenen
26 februari Lezing gehouden voor volle zaal met geologen. Groot moment, ik kreeg vele complimenten voor mijn lezing.
28 februari doorgereisd naar Kuthtai voor skivakantie met Adrienne

Afterski in fraai luxe hotel in Kuhtai. Met glas Boy Koole

10 maart Huwelijk Beatrix en Claus, rookbommen in Stadhuisstraat.
Artikel gepubliceerd in Proceedings Kon Akad van Wetenschappen,series B69 no 2 1966 "Petrology of detritus in sediments a valuable tool".

13 maart verjaardag van Adrienne, vlnr Jan Maarten, Mariette, Daniel en Marcelien Strumphler, Mauk

23 maart brief van Ernst ten Haaf lector geologie in Utrecht " Moge je er in slagen de Filistijnen te smijten zonder dat de ezelskaak zich vergaloppeert want woede is een gevaarlijke raadsheer"
25 maart 30 ste waarschijnlijk laatste vergadering van de Beticum commissie. Uit de notulen: Tenslotte besluit de vergadering om bij de behandeling van het "Oligoceen en jonger" de gebieden in bepaalde groepen te verdelen, waarbij over elke groep gebieden een of meerdere personen een synthese zullen voordragen, anderen, die in dezelfde groep werken, kunnen aanvullende gegevens verstrekken.
In deze tijd veel muziek gemaakt met een beroeps violist sonates van Mozart. Dit om grootvader Han te vervangen, die in 1964 overleed
Veel getennist op de club vlak naast ons huis in de Prinses Marielaan.
20 maart 1966
Strikt vertrouwelijke brief van Prof Kistenmaker met vraag of ik wilde toetreden tot de vrijmetselaarsloge La Bien Aimee. Hij zat tezamen met mijn Prof Mac Gillavry in de loge. Het was misschien een poging om mij meer onder controle te krijgen en dat ik misschien van mijn radicale ideeën zou afkomen.
Ik schreef de volgende brief terug:
Beste Jaap, Hartelijk dank voor je brief + vragen formulieren. Ik geloof , dat ik nog niet ver genoeg ben om de stap te wagen, misschien is mijn angst voor één te statische organisatie te groot en te wijten aan eigen onvolkomenheden. Het verlangen naar iets steeds bewegends is de laatste tijd zo ongelofelijk sterk geworden, aangezien alle "zekerheden",die ik tot voor kot zonder meer met gemak kon aanvaarden, zijn in gruzelementen gevallen. "Gedanken die sich ändern sind wahr". Elke conventie of afspraak werkt in deze stormachtige tijd van heroriëntatie volgens mij storend en belemmerend. Dat er een dimensie of grootheid bestaat waarvoor we alleen maar diep kunnen neerknielen staat m.i boven alle twijfel verheven, maar het is juist het probleem deze dimensie of etc te benaderen los van onze conventies of conditionering die aan geheel andere dimensies of coördinaten systemen gebonden blijken te zijn. Deze geestelijke vrijmaking (uiteraard geheel een probleem waarmee de V.M zich steeds bezig houdt) kan ik tot op heden nog niet realiseren met behulp van een vast patroon. Het losmaken van de oude structuur kost pijn en moeite. Pas wanneer ik iets rijper ben geworden is mijn behoefte naar een vast patroon misschien groter geworden.. Het geestelijk contact tussen mensen is zo verschrikkelijk nodig alleen op een manier die alles maar dan ook alles naar boven brengt en onze diepere motieven (hoe slecht die ook mogen zijn) naar boven brengt. Ik geloof echter niet dat zo'n rigoureus geestelijk contact in de V.M. mogelijk is aangezien botsingen dan veel te heftig zouden zijn. Er is n.l. iets wat jullie samenbindt en daardoor solidair t.o.v. elkaar maakt n.l. de absolute aanvaarding van het bestaan van een opperbouwmeester en het absolute vertrouwen in de hogere waarden van de mens. Ik praat misschien in een vicieuze cirkel en is juist hetgeen wat ik nodig heb: het toetreden tot de V.M.. Maar mijn gevoel zegt nee en aangezien één van de grootste geheimen van de V.M. is dat je geheel uit jezelf (zonder enige dwang door anderen of zelfs van je zelf) moet toetreden. Wie weet komt het nog! Met hartelijke groeten en dank voor al je bemoeienissen.

1 april Eind gesprek met psychiater Mevrouw Swelheim de Boer die ik toen een aantal vragen heb voorgelegd
1. Wanneer heeft teleurstelling in Vader plaats gehad ?
2. Waarom behoefte aan menselijke warmte?
3 Contact zoeken door praten en nog eens praten? Het steeds ondermijnen van waarheden? Het uiterste doen om nieuwsgierigheid te bevredigen? Het empirische feit dat bij gestraft worden verhoogde werkzaamheid optreedt en trachtend gemaakte fout te herstellen kosten wat kosten moet.
4. Waarom behoefte aan zelfanalyse?
5 Het graag willen onderwerpen aan gezag. Hoe dit te vinden? Door geestelijke ontspanning ipv inspanning

6. Waarom behoefte aan mensen het zelfde laten denken als ik zelf
7. Wat is fout van het overbrengings mechanisme van mijn goede intenties n.l. om door verbaal contact de eigen zekerheden te ondergraven en doro anderen te laten vervangen?
8. Is het onder 7 masochistisch of komt het voort uit een diep religieus besef?
9 Waarom enerzijds de hang naar zekerheid en evenwicht en anderzijds van completer ontspanning
10 Is het diep religieuze gevoel zuiver van erotische drift dwz geestelijke harmonie groter dan erotische harmonie.
11 IJdelheid der ijdelheden, zelfrechtvaardiging of machtswellust
12 Plezier in leiden en lijden
13 De haast ongelofelijke snelle aanpassing aan nieuwe omstandigheden, fataliteit
14. Voortdurend bezig te zijn met de waarom?
15. Waar hoe ik me zelf voor de gek?
16 Waarom geen water bij de wijn willen doen?
17. Geestelijke warmte boven menselijke warmte ?
18 Met gedachten vaak hak op de tak springerig, maar toch willen blijven volhouden
19. Angst voor het op papier zetten?
20. Niet of zeer moeilijk kunnen accepteren van regelmaat?
21 Steeds zoeken naar nieuwe prikkels. Seksuele drift, handhaving drift m.i. minder belangrijk dan de hang naar een "hoger"iets
28 Waarom aversie tegen geheimhouding ?
Ik herinner me niet de antwoorden, maar het waren in feite retorische vragen, waar het antwoord reeds in zat opgesloten

3 april in dagboek : met grote letters : Begin: Nieuw leven van werken, musiceren, tuinieren, tennissen, plan Ararat , plan Sauerland, Psychologie studeren, Reorganisatie Onderwijs en wetenschap Geologisch Instituut Amsterdam
4 april Weer volle dagen op Instituut
8 april Mattheus Passion gehoord: " Jesus schwieg der falschen Lugen stille" . Ter navolging.
10 april Installatie tenniskanon door Hughes oud Nederlands Tenniskampioen op onze tennisclub, grotendeels door mij bekostigd.
12-26 april kartering met 1e jaars in de Ardennen

Ardennen kartering vlnr Van Gorssel, Willemsen, Tom de Booy, Bodewes, Uiterwijk, Voermans, Drucker

26 april Bij terugkomst van de Ardennen kartering zie ik Kees Egeler op de trap en zonder iets te zeggen loopt hij door.
27 april gevraagd voor professoraat in US.
29 april brief van Universiteit van Illinois met verzoek voor professoraat.
22 mei Brief van Egeler aan Hermes voorzitter Geologie vakgroep. " Wat betreft eventueel advies dat jij als voorzitter aan Presidium van de curatoren moet geven is het misschien het best het conflict situatie binnenkamers te houden of althans niet te gebruiken als hoofdargument waarom Tom naar Amerika zou moeten gaan. Dit is in tegenstelling tot wat wij oorspronkelijk hadden besproken! Een argumentatie dat het altijd vruchtbaarder is voor een "jong onderzoeker"elders ervaring op te doen en tevens dat buitenlands voor dit type zeker gewenst zou zijn. Hoogst zo je aan het eind nog een opmerking kunnen maken dat het voor betrokkene goed zou zijn om in de gelegenheid gesteld te worden enige distantie te nemen. Dit n.a.v. advies van Jan Bodenhausen. Een andere kwestie is uiteraard een desbetreffende persoonlijk gesprek bij prof Punt als dat nodig zou blijken. Ik weet namelijk niet of dergelijke kwesties in de faculteit worden gebracht. (deze brief trof ik aan op het bureau van Keee Egeler en heb deze in der haast overgeschreven, wel een bewijs dat ze er wel brood in zagen om mij te lozen)
23 mei om 3.00 uur een open discussie waarin vertegenwoordigers van de wetenschappelijke staf worden voorgesteld . Voor onze vakgroep zijn dat T de Booy en D van Harten.
24 mei brief van Universiteit van Illinois waarin ze goede aanbevelingen hebben gekregen van prof van Bemmelen en prof Rutten uit Utrecht. Ze bieden een jaarsalaris van 14.000 dollars
24 mei brief van Vader waarin hij zegt dat de baby van mijn zuster Maria het niet goed is gegaan navelstreng om hals en gestikt.
In mei gewerkt voor Ned. Aardolie Maatschappij: Detritus onderzoek van sedimenten van het Rotliegendes (reservoir gesteenten voor gas en olie) in de ondergrond van Nederland
1 juni brief uit Illinois met definitieve aanstelling
begin juni huis verkocht Prinses Marielaan voor f 140.000
16 juni zeer zware dag : overlijden van verbintenis Egeler-De Booij
23 juni hypotheek genomen van f 80.000 voor huis W.P.laan
7 juni vraag aan het presidium verlof om naar US te gaan
8 juni vergadering wetenschappelijke staf met als voorzitter de Booy. Het instituut moet uit de impasse, veroorzaakt door onderlinge tegenwerking op alle gebied gehaald worden. Hiertoe is de volle inzet van betrokkenen nodig. Door de Booy wordt voorgesteld tot een inventarisatie van onderwijs en wetenschap. Aparte stafleden voor de hoogleraren : Dooyes : afd Hospers, Buisonje: MacGillavry, Lodder: De Roever, Roep: Egeler, mej Geel :Hermes
27 juli krijg ik antwoord van het presidium dat verlof is toegestaan van **1 sept 1966 tot 1 sept 1967** per maand 500 gulden salaris
3 augustus krijg ik een brief van een geoloog uit Berlijn met complimenten over mijn idee, dat er vroeger sedimentatie plaats heeft gehad op een sialische korst. Vroeger dacht Prof Stille dat er een vergroting was van de sial korst, nu is mijn theorie dat het juist wordt opgegeten door de simatische korst.
10 augustus briefkaart van Adrienne aan boord Statendam: Lief je telefoontje. Ik heb echt zin weer opnieuw te beginnen Je t'aime beaucoup zoentje Adr.

Let wel het is voor Adrienne een hele opgaaf geweest om zonder mij ons huis te verhuren, alles te pakken voor de reis naar de US dan met kinderen de overtocht per boot en vervolgens met trein van New York naar Champaign-Urbana . Het inrichten van een nieuw huis etc etc Dit alles als haar man met zijn studenten ruige tijden beleeft in de Franse Alpen met zijn studenten. Zeer bewonderenswaardig. Ik denk niet dat veel vrouwen dit zouden pikken.

Adrienne met haar drie kinderen aan boord van de Statendam op reis naar New York

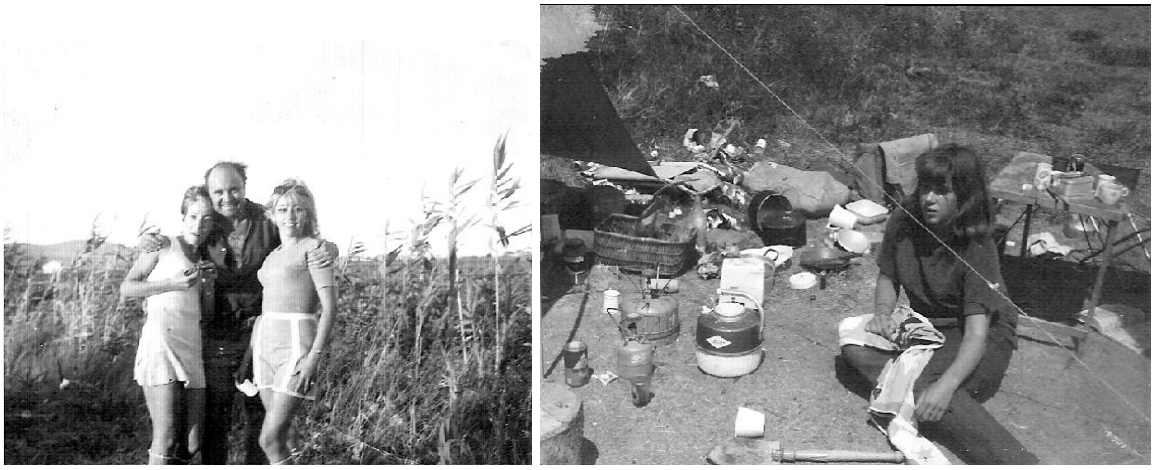
In de zomer staat in het clubblad van de tennisclub van Baarn
Het tenniskanon mompelt:
... dat het zich eenzaam gaat voelen na het vertrek naar Amerika van de Heer de Booy.
....dat het de Heer de Booy en gezin node een jaar zal missen
De kartering in Franse Alpen in de omgeving van La Martre. Ze dachten even de Booy te ontgroenen, maar het liep anders net werd een nogal onstuimige boel. We reden als gekken langs de wegen volkomen onverantwoord.

De karteringsgroep in d e Franse Alpen, vlnr. Griep, Samploniius, Bartels, de Haas, Windt, x, Loes Mallee, Dick Winnubst, x.

We gingen soms met zijn allen op vakantie van La Martre naar St Tropez. Onderweg ontmoeten we twee franse meisjes waarmee ik op onderstaande foto poseer. Niets was te dol, was de

stemming. Met Dick Winnubst lagen we op de grafstenen van de lokale begraafplaats in de maannacht.

Links: Twee Franse meisjes die we onderweg naar St Tropez ontmoeten. Rechts: Loes Mallee voor haar tent

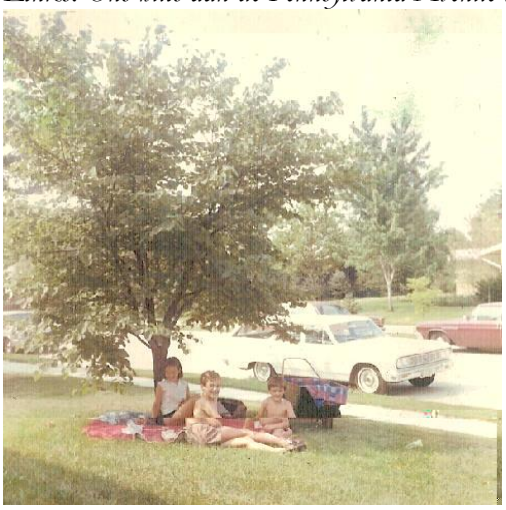
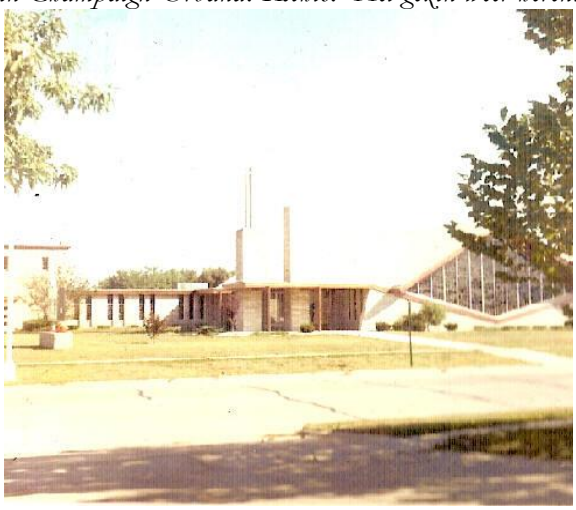
De groep voor een rotsformatie in het karteringsgebied, vlnr Barelds, Tom de Booy, Co Griep, Loes Mallee, Kees Windt, x, de Haas, Samplonius, Dick Winnubst

15 augustus briefkaart aan Adrienne in Amerika vanuit La Martre" Je bent wel erg ver van me weg, maar ik geloof dat deze 6 weken voor ons van essentieel belang zijn .Iets geheel vernieuwds op te bouwen. Alles opnieuw te beginnen met een ontspannen geest dan pas kan heel diep contact tot stand komen. Tot 1 september. Wat een belevenis. Veel heel veel zoentjes en nog veel meer Tom amour
22 augustus Briefkaart aan Adrienne. Ik begin heel veel naar jullie en jou te verlangen, maar wat ik hier heb meegemaakt deze 6 weken is overweldigend Een hele grote geestelijke schoonmaak. Gisteren kwam Kees aan voor controle. Zeer ontspannen ben ik naar hem toe gegaan. Hij was eerst uiterst zenuwachtig maar het verdween geleidelijk. Hopelijk loopt alles goed af.

Begin **septembe**r kom ik dan per vliegtuig aan in Champaign-Urbana. Begin met colleges te geven in een volstrekt nieuwe omgeving.
13 september koperen bruiloft met toneel stukjes en veel telegrammen van thuis front

Links: Ons huis aan de Pennsylvania Avenue in Champaign-Urbana. Rechts: Het gezin weer herenigd

Links: Op het grasveldje van ons huis met onze drie kinderen. Rechts: De kerk recht tegenover ons huis. Dikwijls kwamen tennis- en voetballen op het dak van de kerk

Links: Op bezoek bij de familie Noorman in Chicago. Geheel rechts Paul Noorman waar ik later mee te maken krijg bij de besprekingen van mijn ontslag in 1970 Rechts: In de tuin van de familie Noorman vlnr Adrienne, vrouw des huizens, Jan Maarten, Mauk

Links: Tijdens een bezoek aan een park ergens in de buurt van Champaign-Urbana. Rechts: De campus van de Universiteit Champaign-Urbana. Adrienne met Mariette en Mauk

26 september aanbieding om als lector te komen in Utrecht en later eventueel opvolger van prof de Raaf .
10 oktober krijg ik een brief van Prof van Bemmelen.
Het belangrijkste deel van je brief is echter je reactie op de mogelijkheid naar Utrecht te komen. In eerste instantie gaf ik je gelijk en ook Luus die ik dat deel van je brief voorlas. Wij begrepen je persoonlijk engagement in Amsterdam het zou je het gevoel geven in dat milieu iets niet afgemaakt te hebben. Het zou je en onbevredigend gevoel geven. Zelfs de gedachte van "desertie"zou bij je komen kunnen opkomen . Begrijpelijk , bezien van de emotionele zijde van jouw persoon. Maar als buitenstaander zie ik misschien ook duidelijker de andere zijde, de emotionele zijde van de partij (en) waarmee je in Amsterdam te maken hebt. Je schrijft wel dat je je verzet tegen een verouderde systeem en niet tegen bepaalde personen dwz dat je bij het overwinnen van dat systeem niet verbitterd zult zijn tegen die personen, die steeds geprobeerd hebben je neer te halen, Zij kunnen er niets aan doen, want zij zijn slechts producten van dat oude systeem "Alleen wanneer ik deze instelling voortdurend kan opbrengen, dat wil zeggen met een ontspannen geest, heeft het effect en is er men er mee gediend"schrijf je. Maar Tom je moet inzien dat als het voor jou al moeilik zal zijn om objectief te blijven, het voor de anderen - die daar niet eens naar streven - helemaal niet mogelijk is. Zij veranderen niet! Zij moeten op den duur"uitsterven"en door anderen vervangen worden.. Vergeet niet dat jouw idealen en jouw strijd al duizenden jaren oud zijn. Dat de "collectief-psyche "van de mensheid (Jung) maar langzaam groeit en nu misschien net z'n "puberteitsfase" ingaat, daarboven uitstijgen de individuele idealisten, die deze groei bevorderen. Het hoogste lichtende voorbeeld was Jezus die het echter in zijn tijd reeds meedogenloos aan de stok had met de hypocrisie van de farizeërers! Wanneer jij in Amsterdam blijft zou je daar een geestelijke kruisdood tegemoet gaan ! Is dat goed ?? Wij mensen hebben een multiple verantwoordelijkheid in ons leven, die wij tot een harmonisch levenspatroon moeten laten uitgroeien. Verantwoordelijkheid jegens de eigen persoon onze "indwelling Christ"tegenover ons gezin, ons werk, onze natie, de mensheid als geheel de schepping! Waneer jij naar Amsterdam teruggaat, Tom dan verlies het evenwicht in je levenstaken. Je laat teveel je idealen prevaleren en doet daar door te kort aan andere zaken en mensen. Ik denk daarbij aan je vrouw en kinderen! Ik heb in zo'n geval voor mij zelf eens de vergelijking met Don Quichotte getrokken (Ik ben pacifist) maar kon in de oorlog tegen Japan geen dienstweigeraar worden. Je idealen kan je ook bij ons dienen en vermoedelijk vind je bij ons een vruchtbare bodem. Je hebt in Amsterdam een stoot in de goede richting gegeven. Laat je dat tot voldoening stemmen maar meen niet dat jij in je eentje die mentaliteit in een paar jaren de wereld uit kunt helpen. Dat zou

zuivere hoogmoed zijn! Het kan wel zijn dat de zittingsperiode 4 jaar is, maar als jij naar de een ander instituut verhuist, vinden zij daar daar heus wel een ander die jouw plaats zal innemen. Je bent nu toch ook reeds een jaar naar elders verhuisd! Tom ik raad je ernstig aan het aanbod van de Raaf aan te nemen. Overleg dit met je vrouw schrijf me eventueel meer over je motieven. Het moet natuurlik een rijp besluit van jou zijn Je verdere leven zal daar diepgaand door beïnvloed worden. Met onze beide hart. gr. van Bemmelen
27 oktober schrijft de NAM dat mijn rapport over het Rotliegendes in Nederland goed is ontvangen en waardevol materiaal bevat.
Vermogen 1-1 1967 Huis WP laan f 110.000 etc totaal f 161.369; schulden etc f 69.144. Zuiver inkomen 1966 f 92,225
Salaris Amsterdam f 23.151, Illinois f 13.999.97, Ned Aard My f 4140,-

Dagboek 1967

Brief die ik aan mijn studenten in Amsterdam heb gestuurd tijdens mijn verblijf in Urbana.
2 jan 1967 (in het jaar der revolutie)
Beste derde jaar (Barelds,Griep, de Haas, Mallee, Samplonius, Winnubst, Windt en aanhang Kampschuur en Wittink
Hier dan eindelijk iets uitvoeriger betreffende mijn belevenissen aan een Amerikaanse Universiteit. Het is een hele ervaring geworden niet zonder de gebruikelijke decepties. Het systeem is hier te strak, te weinig. tijd voor de studenten om te denken. Ze zijn allen doodsbang voor hun grades aan het eind van het semester (Cijfers). Krijgt een student 3 zessen dan ontvangt hij een beleefd briefje van de Universiteit (dwz van de computer) dat hij helaas niet meer kan worden toegelaten voor het volgen van colleges van het nieuwe semester. Het gaat hier keihard. Dit heeft tot resultaat dat alle studenten. precies doen wat de hoogleraren willen (in zover niet zoveel verschil met Nederland). Er heerst dus in plaats van vrijheid terreur. De studenten zijn doodsbang om iets verkeerds te zeggen. Ze houden liever hun mond en proberen boven alles buiten schot te blijven. Ze moeten keihard werken zoveel dat ze geen tijd hebben om het te laten bezinken. Ze krijgen huiswerk en moeten op de colleges verschijnen. Als ze een aantal mailen zonder reden op te geven verzuimen vliegen ze eruit. Hier gaan jullie oren misschien van tuiten. Nee als je dit allemaal van nabij meemaakt dan is het nog heilig aan onze universiteit, een ding kennen ze hier gelukkig niet nl de goddelijke positie van de hoogleraar dwz zijn prestige van deze kaste is hier niet. Ze hebben hier wel macht (zie boven) door het zwaard van onvoldoendes maar hun aanzien is niet zo overtrokken als in Nederland..Trouwens de Amerikaan :in het algemeen kent niet onze klassenstrijd als in Nederland die we in Nederland voeren, er is alleen iets zeer ernstigs aan de gang nl door het opvoeren van de efficiency (en dit is hier bijzonder groot, computer etc) krijgt men automatisch een vermindering der noodzakelijkheid van communicatie. Er is hier een schrijnend gebrek aan menselijke communicatie, alles gaat via de mechanische weg. Het komt dus voor dat je dagen niemand spreekt, terwijl je in de campus leegt met 30.000 studenten. Niemand weet eigenlijk van elkaar wat men doet. De wereld van Aldous Huxley begint hier al vaste vormen aan te nemen. Het is de abstracte BIG BROTHER die regeert. Als je klachten hebt dan kan je je eigenlijk tot niemand wenden iedereen stuurt je door naar een ander, we mogen daarom blij zijn met Van Halls, Jelles etc. want dan is er iemand waar je tegen aan kan schoppen, in de hoop dat daardoor betere communicatie zal ontstaan. Het is dus bijzonder nuttig om te zien dat bij het verhogen van de efficiency je er niet komt integendeel dan kom je op een dood spoor. Hoe dan wel weet ik ook niet maar dat is juist het positieve van onze aanval nl dat we negatief zijn. Deze negativiteit is absoluut noodzakelijk om uit te vinden hoe het dan wel moet. We moeten blijven vragen aan ons zelf en aan anderen waar hem de schoen precies wringt. Dit kan echter alleen door eerst een diagnose te stellen dat kan je alleen maar door onbevooroordeeld feiten te verzamelen of die nu ongunstig of gunstig uitvallen doet niet ter zake. We moeten alleen de feiten verzamelen. Daarvoor is veel nodig. Dit is dus de vicieuze cirkel

waarin ze hier ook gevangen zitten. Helaas blijkt dus proefondervindelijk de enige weg : de provocatie. Er zit niets anders op. Niet uit ethische principes van idealen, onsterfelijkheid, eer, moed en heldendrang, het plaatsen van een nieuw systeem (kant en klaar) is alleen mogelijk indien men niet de pretentie heeft het nu wel te weten. Niet het vervangen van het oude systeem door een nieuwe maar te onderzoeken wat van het oude systeem de grondfout is en proberen te onderkennen en te erkennen. Het is dit laatst dat de oudere garde helaas niet meer op kan brengen. Wij moeten het wel opbrengen anders is alles weer verloren, dwz we moeten dus constant revolutie maken dwz bereid zijn ook: tegen ons zelf. Steeds onder ogen willen zien de eigen tekortkomingen. De onrijpheid de menselijke geest is zo over duidelijk. We zijn nog niet toe aan een collectief bewustzijn. We moeten eerst erkennen dat we nog niet zo ver zijn als iedereen wel beweert, ook wij zelf niet. Deze arrogantie der geest is levensgevaarlijk want dit roept weer nieuwe spanningen op. Het streven moet een van de allergrootste souplesse,steeds weer zoeken naar nieuwe mogelijkheden, net zo lang er weer een min of meer leefbare is gevonden die dan ook wel weer zal verstarren, etc etc .Het is alleen geloof ik van belang om in te zien, dat er niets anders op zit dan een grondige analyse te verrichten van ons leef patroon. Voor ons dus in het bijzonder het leefpatroon aan de Universiteit. Bij het onherroepelijk aan het daglicht komen van de tekortkomingen moeten. we echter goed realiseren dat we niet tegen de personen vechten maar tegen het verstarde patroon. Dit laatste is geloof ik het moeilijkste een haast onmenselijke opgave want enerzijds moet je de mensen aanvallen en aan de andere zijde moet je ze als mens accepteren, en respecteren. Dit vergt innerlijk discipline en het onderdrukken van de zo menselijke rancune gevoelens. Het zijn door deze gevoelens te sterk te laten maken dat de revolutie altijd zijn eigen kinderen verslindt. Maar als je hier in een soort verbanning leeft, denk je over deze dingen veel na en zie je het misschien meer van een afstand en hopelijk iets objectiever,dan dat je er zelf in zit.
Laatst heb ik op een faculteit vergadering precies dit alles wat ik er van dacht kunnen spuien. Tot mijn verbazing namen ze het heel goed op. Misschien van laat die buitenlander maar lullen, maar. ik geloof toch ook dat ze opener zijn voor suggesties dan de verstarde calvinistische paternalistische geest onzer autoriteiten. Het probleem was het gebrek van communicatie tussen de faculteitsleden. Daar was net een lijvig rapport van 50 bladzijden verschenen. Ze zagen geen oplossing. Ik heb toen een oplossing aan de hand gedaan die veel bijval en hilariteit ontving, de studenten de gelegenheid geven te revolteren en de faculteit staf aan ·te vallen. Hierdoor zal een wonder geschieden namelijk,. dat de faculteitsleden een zekere lotsverbondenheid zullen voelen en zullen communiceren (zie politieke partijen in een oorlog).Mijn felle betoog had echter direct resultaat namelijk jongere en zelfs enkele faculteitsleden voelen zich na ook geroepen om hun gal te spugen. Het had tot resultaat dat de vergadering (150 man) een uur zeer vruchtbaar van gedachten wisselde, de stemming was zelfs zeer goed te noemen, wat dat betreft nemen ze het ontspanner op. Op geologisch gebied valt hier weinig te zeggen, aangezien ik nauwelijks contact heb met andere geologen .Of ze hebben geen tijd of vinden het lastig. Wel maakte ik enkele zeer fraaie excursies. Langs de Mississipi vallei en in de omgeving van San Francisco. Tussen de semesters gaan we naar Florida voor 2 weken, niet gek. In het voorjaar mag ik een lezingenserie houden aan enkele Universiteiten aan de oostkust. Half juni ga ik dus naar het westen, Canadese Rockies en de pacifische kuststrook rond San Francisco.
Ik denk nog aan de zomertijd Het was het leventje wel. Hoe was jullie adaptie vermogen om te wennen in de enorm verzeikte wereld (hier maak ik een tikfout maar zo is het eigenlijk nog beter).Gisteren hoorde ik de conference van Wim Kan. Zeer goed was de analyse van Harry Mulisch betreffende de reeds bij ons gesignaleerde regenten mentaliteit. Deze ziekte is zo hardnekkig. We kijken te veel naar het ongeneeslijke virus professorites en zien niet dat er een even venijnig virus is: de stafitus, de studentitus doctoralis, studentitus candidandus en zèlfs het virus provoitus. Laten we dit met alle kracht erkennen en bestrijden. Maar ja. het allersterkste virus is zal ook nog wel heel blijven de IKITUS. Zo dat is dan weer dat. Zelf kom ik weer met goede moed en hopelijk niet ontvreemd or displaced in september terug in Amsterdam. Ik kreeg

een aanbieding om in Utrecht vaste medewerker te worden van Prof de Raaf (sedimemtologie) en ik kan hier nog een jaar een hoogleraarschap vervullen aan de San Diego Universiteit. Maar uit al het bovenstaande hebben jullie misschien wel begrepen hebben waarom ik dit niet heb gedaan. Niet uit ethische redenen maar gewoon uit zuiver egoïstische. redenen. Ik heb al plannen voor excursies in. het najaar 1967 Sauerland. Veel weekends. Misschien subsidie hiervoor te verkrijgen bij ZWO, Molengraaf of Universiteits fonds. Ik zal al mijn best hiervoor gaan doen. Tevens zal ik de directie van ons Instituut vragen of ze dit Sauerland plan willen erkennen en dus de auspiciën op zich willen nemen. Indien niet dan is dat heel jammer maar gelukkig is de zaterdag en zondag nog een tijd dat de Universiteit niet veel over ons te vertellen heeft.
Dan nog een allesoverheersende vraag. Hoe gaat het met de Provobeweging? Jullie zouden me een groot plezier doen om zoveel mogelijk literatuur op te sturen. Ik moet aanstaande dinsdag een lezing houden over de ontwikkelingen in Nederland. Dit voor een aantal studenten die er veel belangstelling voor hebben Nu jongens de mazzle, je Tom

8 januari Brief van mijn moeder
Lieve Tom, dit wordt waarschijnlijk een "provocerende" brief, maar daar kan jij ook tegen. Ja 't woord "provo "is hier in Holland al veranderd, verouderd zou ik haast zeggen want 't alleen omver trappen en vernielen wordt overgelaten aan de veel jongeren maar de andere die we aldoor op TV meemaken hebben zichzelf begrepen dat zij hun mening willen formuleren maar niet lukraak "leuzen " de wereld in willen gooien, die zij eigenlijk niet doordacht hebben. Zij zijn nu sterk "betrokken": bij alles wat er gebeurt ondervragen elkaar bv ben je vóór of tegen religieuze opvoeding in de jeugd en ben je voor religie, het is zoo eenig om mee te maken hoe zij zich uiten ook over opvoeding die hun ouders hun gaven de school opleiding, het Koninklijk huis ja maar wat dan een politiek president met alle ellende van dien? de Regeering is waardeloos. Ja maar geloof je niet dat elk volk de regeering heeft die bij hem past en daaruit voorkomt wij hebben geen grote mannen die ons over alles hebben nagedacht dat zij werkelijk een diepgaand gevoel oordeel kunnen geven. Ja maar toch moet er veel veranderd dat is waar. Neen (zei een heel leuk jong meisje) 't moet zijn als in 't gezin, in het gezin moet ook orde heerschen en iedereen zijn werkelijke vrijheid en rust krijgen om daarin zich zelf te ontplooien daar is de orde een noodzaak net als in onze maatschappij het kinderachtig dat juist om over boord te willen smijten. Natuurlijk wordt er op 't ogenblik fouten gemaakt in de ordehandhaving en wij de jeugd zullen daar tegen opkomen maar daar moeten wij van te voren over gedacht en gepraat hebben 't is zinloos zooals veel is gedaan dat is nu ook een overwonnen standpunt. Ook de schutting woorden en grofheid wordt door de veel jongeren toegepast, je zal zeggen Mulisch Jan Cremer en nog meer frissche lieden. Maar dat brengt toch geen diepe verandering, dat is ahw een uitleven van een gemis in jezelf. Ja deze tijd schudt vele sterk wakker maar hoe langer hoe meer merk je hoe weinig je echt diep op 't probleem ingaan en hoe weinig goed naar anderen luistert die een andere mening hebben dan zou je 't altijd alleen van je eigen kant zien en daarbij ook niet "ruimte"geven voor de ander. Jij en ik maken ons veel schuldig aan dat wij iets poneren waar we niet heelemaal achter staan en de ander wordt over het hoofd gezien wordt niet echt naar geluisterd. Ik vind van mij zelf onvolgroeid, wij kunnen toch aldoor leeren van de ander als zijn wij 't niet met hen eens? Zij moeten nemen zoals we zijn en wat heb je eraan 't etiket "Revolutionisch "op je pet hebt staan terwijl je in je wezen niet duidelijk hebt kunnen maken wat je werkelijk bedoelt, iedereen lacht dan een beetje en loopt om je heen waar blijft dan 't werkelijke contact maar ook dat gooi jij opzij, denkt alleen t kunnen blijven staan en "what is the use of it , iedereen af et stoten om in je eigen cirkeltje te blijven?Als je het hier in Holland meemaakt zou je juist genieten van dat contact van de jongeren, alles wordt bekeken en omvergehaald en behouden wat zjj waardevol vinden. Je moet op 't ogenblik "wide awake"zijn om te zien en te voelen wat er gebeurt en niet zelf met leuzen aankomen zoals de onzin die je aan vader schreef "de geestelijke (ja) revolutie zal voltrokken moeten worden anders worden wij door Chineesjes of A-bommen vernietigd.". Alsof het een werkelijk met 't ander zoo in één zin te maken heeft, 't gaat zeker om de geestelijke

instelling in alles, maar de wereldvraagstukken zijn zoo gecompliceerd geworden dat je dit niet in één zin meer kan zeggen verder gaat de je brief "maar jullie schijnen dat laatste liever te verkiezen en stokstijf vast te houden aan de zgn orde en zgn gezag " . Denk niet dat wij als ouders geschokt zijn in die zeer werkelijk ondoordachte brief daar zijn we wel overheen, wij interesseren ons wel voor 't mens Tom de Booy en zijn gezin en al denk je dat heelemaal niet meer nodig te hebben 't geeft misschien zo nu en dan toch warmte om te weten dat er mensen zijn die echt in jou als mens geïnteresseerd zijn en van je houden. Het is voor mij moeilijk om te merken dat je Vader a.h.w. opzij schuift omdat hij op die manier ideeën heeft veel gematigder en overdachter maar daar luister je niet naar, net zo min naar anderen die 't niet met jou eens zijn. Als dat werkelijk bij die geestelijke revolutie zou horen dan zouden we graag naar je luisteren en samen uitwisselen wat wat wij daar ook over gedacht hebben je moet toegeven dat 't kinderachtig is zoo'n houding en niemand 't dan de moeite waard vindt om met je te praten er er dieper op in te vragen. Praat niet over "kastes": ook een ouderwets begrip er zijn menschen en menschen om je heen daar heb je een open oog en open hart voor en dan ga je veel begrijpen waardoor de "geestelijke" revolutie groeien kan. Ook bij 't woord "beschaving" zit jij boven op de kast maar er is een innerlijke beschaving die egards heeft voor een ander en de ander plaats ruimte gunt en vrijheid, deze brief zal je misschien opzij gooien met "zij snappen er niets van "neen misschien snappen wij ook niet wat er werkelijk in jou omgaat misschien is het alles te veel gebaseerd op je uitingen zoals men telkens weer de fout maakt om zoo over anderen te oordelen. Jij die in je werk telkens weer zoo "nieuw" moet staan tegenover de problemen en dat zo goed en logisch kan. Waarom, waarom niet in je gevoelsleven waarom dan zo vluchtig en fel a.h.w. als een gewond dier? Ik weet 't niet en begrijp 't niet, misschien als ik met je praatte zou ik het anders aanvoelen, maar als jij gelijk wilt hebben dan is er geen praten geen uitwisseling mogelijk dat vermoordt elk contact. Het is eenig dat je de dingen nieuw wilt zien en open wilt staan, maar dan ook elk moment en voor elk mens, elk ding. Nu hou ik op ik zou dit alles niet geschreven hebben als ik niet diep in geïnteresseerd was dan zou ik ook alleen, maar mijn schouders ophalen, maar nu gaat 't mij diep maar de uitkomst van deze brief tegenover mij kan mij niet schelen daar heb ik al te diep voor verwerkt, Dag 't beste voor jou en je 4 dierbaren, je M.

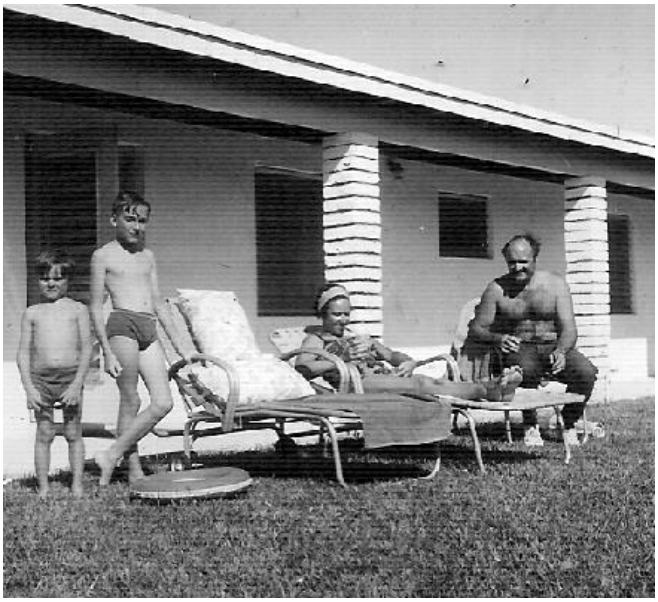
Het derde jaar antwoordt op mijn brief van 2 januari op **20 januari 1967**
Beste Tom (geil aapje!)
We hebben je vijgenblaadje ontvangen; we lopen meer naakt. Gelukkig bleek uit je brief dat jouw provocerende geest niet ingeslapen is en dat het perfide USA geen merkbare invloed op je gehad heeft dan een verscherpt analytisch vermogen! Wij hopen dat het verschrikkelijke monster van Illinois geen levenslang krijgt in de perverse wereld van de Amerikaanse perfectie. Het Geologisch Instituut staat er nog steeds, niets is veranderd of beter, alles is weer heerlijk ingedut ,- gemaft, - gesust enz. De kleine commissie vergadert nog steeds (2x per jaar) met koekjes en thee. Lekker knus. Loes en Sam zitten in het G.V. bestuur maar Sam is vanmiddag gewipt wegens te absolute negativiteit; door Langenberg (corps) en consorten. Kees Windt komt in de plaats. Kuipers en Bodewes zitten ook in het bestuur (slappe lullen) De proffs zijn nog even minzaam als altijd. MacGillavry vertrokken naar Hawai. Voet getrouwd, Zeck getrouwd, De Haas verloofd, Dik Winnubst leeft in concubinaat. Sam naait alles wat hij te pakken krijgt. Barels onbekend. Griep niet. Hospers is een enorme lul, groter dan alle anderen bij elkaar (enorm conservatief en streberig). De Roever nog steeds een zijige pillenslikkende intrigant. Voet en Bogaarts zijn gepromoveerd. Het mentoren systeem functioneert niet door apathie, behalve Buisonje. De koffietafel is gedegenereerd tot professoren en een groep kut en lulslikkende oudere jaars punt. We hebben een excursie in september gehad olv Egeler en de Roever waarbij de proffs constant het principieel niet met elkaar eens waren. Nu over Amerika.(...) Wij zullen je allemaal binnenkort persoonlijk en uitgebreid schrijven over onze diepste gevoelens aan jou. Bloot leggen (Life uitzending). De communicatie onderling is erg slecht omdat iedereen te individualistisch is. We noemen het zo maar het is egoïsme : IKITIS PROVOCALIS. Uit Frankrijk zijn we allen

fysiek goed aangekomen, maar seksueel uitgehongerd alleen Loes niet! Die Loes toch. Moment opname : bezig aan derde schuimend buikje. Provo is dood. Leve Provo! Leven de lieve revolutie. Provo is een Instituut geworden. De S.V.B. was erg actief n.a.l. van het Beurzenbeleid. van I.A. Diepenhorst en de beknotting van de uitgaven voor het Universitair onderwijs. In september is een enorme demonstratie geweest in Den Haag. Tot het Binnenhof doorgedrongen waar een enorme rotzooi ontstond (Rookbommen enz). De kranten spraken er schande van want nu bleek toch wel duidelijk dat studenten Rood Tuig zijn Het image van de student verandert. Heb je nog een lekkere anus? Hopen je weer genoeg geprovoceerd te hebben smeken wij God's zegen over je af, groeten en omhelzen wij je hartstochtelijk. Het derde jaar.

18 januari gaan we met de familie naar Florida, lekker naar de zon, na zoveel koude dagen in Urbana. In Georgia hoorden we de eerste krekels. Richting Key west. Veel vissen. Zelfs een zandhaai gevangen, veel zwemmen. Zij ook naar het uiterste punt Keywest gegaan, waar we al zwemmend een Portugees oorlogsschip hebben gezien, een soort kwal, eigenlijk een poliep. We hadden ook een mooie tent mee waarin we sliepen. Indrukwekkend was ook het bezoek aan Cape Carnaval met de imposante raketten.

Van het koude Urbana naar de warmte van Florida

Genieten van warmte en de mooie palmen

Bij terugkomst vielen we met de neus in de boter. Er was een "ice storm" geweest. Op de bomen wordt een dikke laag ijs afgezet waardoor ze bezwijken. Toen ik met mijn racefiets terugkeerde na een partij squash kwam een afgebroken tak in mijn voorwiel . Ik brak mijn pols en moest geopereerd worden om het weer recht te laten zetten. Het was mijn rechterpols. Dus mijn colleges met veel moeite kunnen geven.

Onze boom voor het huis na de "ice storm"

14 februari krijg ik een brief van een geoloog van de Rice University Houston Texas, die mij complimenteert met mijn theorie dat de oceanische korst jong is en dat de sialische korst er in is verdwenen, helaas ben ik het het tweede deel van de brief kwijtgeraakt dus ik weet niet hoe de geoloog heette

Dear Tom, I enjoyed meeting you at the GSA and was very pleased to receive the reprint that you sent me on the "Young age of the simatic basement in the present day oceans." I must say that I am in substantial agreement with your conclusion that the Alpine geosyncline was developed on a continental crust. I believe this to be true and I also believe that it must be hammered hard, particularly to North American geologists. The only major point of disagreement that we might have would be concerning the process by which the oceanic crust is developed in an area that was formerly continental crust. I have great difficulty in seeing how continental crust can sink to sufficient depth in the upper mantie to make it stand at either oceanic depth or become basified and more like a true oceanic crust. I am much more in favor of ideas more similar to Carey, who suggests breaking apart of continental crust with the rise of mantle material to form a new oceanic area. I believe you mention something like this in your paper. However, I got the general impression that you were perhaps more favorably inclined to produce oceanic crust by the sinking of the sial. I am quite in agreement with you concerning the major problem in tracing the Alpine orogenic belt through parts of the Mediterranean Sea area. It's quite clear that the deformational belt does not exist in the areas where the Mediterranean Sea is rather deep. I believe the conclusion is inescapable that new oceanic crust has been formed in these areas

9 maart tot 12 maart lezingen gegeven voor geologische studenten en staf van de Universiteit van Vermont.
22 maart schrijf ik een brief aan Dick Winnubst waar ik enkele zinnen van citeer:
"Mijn brief zal dan ook niet uit kritiek bestaan op de aan mij toegestuurde notulen deze bewaar ik tot ik alle in en uit van de story 66-'67 heb gehoord (...) Ik kan je echter wel verklappen dat het voor mij bijzonder moeilijk is geweest om me te beheersen en niet fel terug geschreven te hebben, vooral aan het eind van '66 toen ik wat notulen ontving. Inmiddels zitten we hier niet stil en vergaderen. Noorman en ik vrijwel maandelijks over de te volgen koers. Onze plannen worden in de komende maanden nog verder uitgewerkt zodat we hopen september 67 met een aantal voorstellen te komen. Ik kan je wel verklappen dat deze feller zijn dan je ook zou durven dromen. Aan de top staat echter dat er geen onderhandelingen mogelijkheid is over de naar onze mening verrotte grondprincipes. Uiterste mobilisatie, uiterste beweeglijkheid, uiterste souplesse in de herwaardering de oude ideeën en het testen ervan. Het verkrijgen van nieuwe waarden is hierdoor alleen mogelijk. Snel mogelijkheden onder ogen zien ook die nu ook, die nu niet zo welkom voor ons zijn zelf zijn, trachten om los van zijn ego te komen door na te gaan waar we onszelf belazeren of we nu niet dezelfde fout maken als onze voorgangers. Bij dit proces is het strikt noodzakelijk de eigen ijdelheid onder ogen te blijven zien de eigen hoogmoed en arrogantie. Deze kunnen we nooit wegdenken we moeten deze verdisconteren en helaas accepteren. Maar tegelijkertijd bij deze realisering is het misschien mogelijk om genoeg mobiel te zijn om nieuwe grondwaarden uit te vinden (die alleen als een soort werkhypothese moeten zijn wat al waardheid die bestaat in onze onrijpe geest nog niet). De starheid, koppigheid, vastberadenheid, stugheid, meedogenloosheid zijn echter nodig om elke onderhandeling de kop te drukken met voze waarden die alleen voortgekomen zijn uit angst uit behoud van het oude ter wille van eigenbelang. De vrees iets te willen veranderen de medeplichtigheid of het mooie woord solidariteit. Des te starrer we hier zijn des te mobieler kunnen we zijn voor het vinden van nieuwe waarden het is juist deze paradox die door weinigen in zijn gecompliceerde implicaties begrepen wordt. We moeten echter één zaak vooropstellen. we staan net zo met het verleden als met de toekomst verbonden. De schouders zijn daarom wel eens ongelijk en zwak om een goede stand te krijgen en moeten we wel eens de schouders op een minder prettige manier behandelen maar dat doet niets ter zake. De hoofdzaak is dat we begrip, respect moeten opbrengen maar tegelijkertijd hun fouten gebruiken om iets te bewerkstelligen dat niet beter is, want dat zou hoogmoedig zijn maar anders Dit anders vragen fysieke omstandigheden van interactie van het tegenwoordige equilibrium onze beurt zullen we weer ten dele vernietigd worden . Als we dan alleen overgebleven stukjes integreren is er misschien een spiraal ontstaan(of toch een cirkel)./ Nu beste Dick tot zover mijn gedachten, Tom".

Er komen studenten van de universiteit Berkeley in California op onze campus vertellen wat er allemaal is gebeurd tijdens de demonstraties tijdens hun campagne tegen de oorlog in Vietnam. Dit maakte op mij een grote indruk.
27 maart krijg ik in handen een pamflet van de studenten die acties voeren tegen de leiding van onze Universiteit. De president Henry weigert met de studenten in discussie. Er zijn ook acties tegen de in 1947 ingevoerde Clabaugh act. Het was een wet waar elke ambtenaar van de Universiteit van Illinois het verboden was om aan subversieve on-Amerikaanse organisaties deel te nemen. Het feit dat deze wet al 20 jaar nog steeds geldig was hebben we gedemonstreerd. Er was ook een beweging voor vrije meningsuiting " The Free Speech Movement" . Ik heb voor de studenten van deze beweging een rede gehouden Deze heb ik nog eens herhaald in mei .Dit heeft zelfs de pers gehaald. Dat mijn collega docenten hier niet erg blij mee waren laat zich gemakkelijk raden.
De Booy Speaks at Luncheon; Describes Rebel Dutch Youth
Thomas DeBooy, visiting professor of geology from Holland, spoke to an informaI group lunching at Channing-Murray Foundation Tuesday on the Provos movement in Holland. The

provos are youths in Holland who are rebelling against what they believe are the evils of the older generation. Provo is a name ereated by a professor whieh means "provocative." .DeBooy emphasized the gap between the older and younger generations and explained some of the reasons for it. "The essential difference is that people are awakening in luxury whieh we and our parents struggled to get. Young people now have the luxury to think but the older people think they can take care of that too," he said.

Admires Today's Youth

DeBooy displayed a great admiration for the youth of today. He said they are becoming aware of the world around them and they see a great deal of hypocrisy in it. He, at 42, said he did not know exactly which generation he belongs with, but mentioned he has been working with the provos for over seven years. He stressed investigation of society as the proces·to be followed immediately. "The most pathetic thing about investigation is that the young have more awareness but at the same time they see how strong their own animalistic drives are. They find in themselves the same characteristics they hate in the older people," he said. His method for improving society would be to abandon all stabilized patterns and try to work with new ones. However. these new ones must remain easily changable, he said.

Mobility of the Mind

The Students for Free Speech (SFS) has demonstated his principle of changing hypotheses, he said. "They will work with one hypothesis and then if they come across new facts they will change their hypothesis. This mobility of the mind is necessary".DeBooy's solution for the generation gap was not clear. First he asked that the older generation try to understand the younger but he did not want the youth to compromise their principles. Then he ended the speech with the phrase "the best thing for happiness is bargaining." He said that when he first came to the University in the fall he was disappointed because "everything seemed quite dogmatic and conservative." But he saw the "mushroom" of student activism spring up. However, he said the mush room is quieting down, probably because of the grade pressure in the spring. -

April brief aan Dik van Harten van het Geologisch Instituut in Amsterdam:"Minder gunstig is de stemming op het instituut. Groot verschil met Geologisch Instituut. Volkomen los zand aan mekaar hangend. Geen enkel contact. Dit was natuurlijk in het begin een grote deceptie. Gelukkig nu aangepast dwz in het loshangend zand te passen als een anarchistische zandkorrel en mijn activiteiten te leggen in de studenten beweging. Wel begeven op glad en gevaarlijk ijs, maar je weet ik kan het niet laten. Enkele weken geleden is hier een beweging begonnen voor free speech vergelijk met Provo beweging bij ons, ik heb de studenten wel van advies kunnen geven met vergelijking met onze strijd. Het neemt hier nu een zeer positieve wending elke dag protestmeeting. Ik sprak voor een meeting waar ik een staande ovatie kreeg (de ijdelheid werd helaas weer gestreeld) voor 100 studenten over mijn ideeën die veel ingang vonden. Vooral het idee van de confusion waarin we ons bevinden vonden ze heerlijk en dat deze confusion een herwaardering is en dat het een stap vooruit is. Morgen hebben we een communistische spreker uitgenodigd als test case. Arresteren ze ons dan zijn ze in de val gelopen net zoals de Amsterdams politie bij de witte fiets. Ik geloof echter dat ze wat dit betreft het hier heel wat slimmer zijn,. Ze zijn niet behept met de regenten mentaliteit. Zoals je ziet kan niemand zijn schaduw ontvluchten"vijand"van de staf en vriend met student. Er is helaas geen andere keus. Het woord "vijand"is nu gelukkig eenzijdig nl zij hebben me uitgestoten, maar ik blijf ze vriendelijk benaderen, heb eerder medelijden dan haat. Geen enkele rancune. Ik geloof dat ook om mijn schadelijke oude rancuneuze gevoelens jegens de staf van het Geologisch Instituut in Amsterdam langzamerhand aan het slijten zijn. Het zou dom zijn om te zeggen dat ze geheel verdwenen zijn, maar ik zie in dat het fundamenteel fout is. We vechten niet tegen personen maar tegen de verstarring van de oude principes en voor demobilisatie ervan". .

25 maart Aangestoken door radicale studenten heb ik ook meegelopen in demonstraties tegen de Vietnam oorlog.
De eerste demonstratie tegen de oorlog in Vietnam was in Chicago. Martin Luther King leidde zijn eerste anti-oorlog maart in Chicago op **25 maart 1967,** en versterkt de verbinding tussen oorlog en onrecht in het buitenland thuis:"De bommen ontploffen in Vietnam thuis vernietigen ze de droom en de mogelijkheid voor een fatsoenlijke Amerika" Ook liep mee de beroemde dokter Benjamin Spock

King Marches In Chicago; Asserts War 'Blasphemy'

By JAMES SHANKS

CHICAGO (UPI) — Dr. Martin Luther King and Dr. Benjamin Spock, famed pediatrician, Saturday led more than 2,000 peace marchers to an anti-Vietnam war rally, at which King said, "this war is a blasphemy against all that America stands for."

In a 15-page speech to be read to the more than 5,000 persons who had paid to be present in the medievel-looking sandstone Chicago Coliseum King said:

"In truth, the hopes of the Great Society have been overcome by the fears and frustrations of Vietnam.

Hits "Arrogant" Policy

"The anti-poverty program is cautiously initiated, zealously supervised and evaluated for immediate results while billions are liberally expended for this ill-considered war.

"We often arrogantly feel that we have some divine messianic mission to police the whole world. We are arrogant in not allowing young nations to go through the same growing pains of turbulence and revolution that characterized our history.

"I oppose the war in Vietnam because I love America. I speak out against it not in anger but with anxiety and sorrow in my heart . . . " King said.

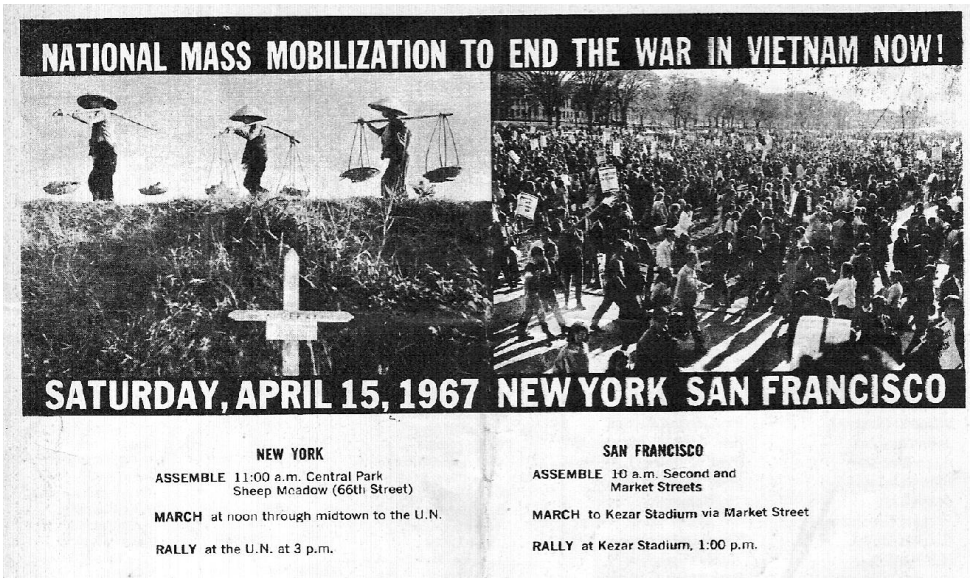
Spock told the standing room only audience in the 5,000-seat coliseum:

Demonstratie in Chicago. Links. Lange man met grijs haar is Benjamin Spock. Rechts Met zonnebril en rode trui Tom de Booij

15 april De tweede was in New York. Met bussen zijn we vanuit Urbana met een aantal studenten naar New York gereisd. De demonstratie begon in het Central Park. Vandaar via de First Avenue naar het gebouw van de Verenigde Naties. .Onderweg werden we door tegenstanders van onze demonstratie bekogeld met tomaten en eieren. Bij het plein van het gebouw van VN hielden vele mensen vlammende speeches. o.a. door Martin Luther King en

Stokeley Carmichael .Wat ik nog herinner was de uitspraak van Stokeley: Amerïca is a land of technicolor. They killed the red and used the black to kill the yellow".

Het begin van de demonstratie in het Central Park in New York 15 april 1967

Donderdag 18 mei houden de studenten in het gebouw van University Security Office een sit-in om daarmee te bereiken dat zij hun persoonlijke dossiers willen inzien. Ook ik doe mee aan de actie en haal daarbij de pers zeker omdat ik geen student maar een lid van de staf was. In the Daily Illini van 19 mei stond het volgende bericht: "Tom de Booy, visiting associate professor came in and said Ï want to see what they say about me. I'm interested I only want to investigate, not to make a diagnosis of the therapy, not to judge ".Het hoofd van de afdeling W.Thomas Morgan gaf echter geen toestemming om de dossiers in te mogen zien.
24 mei mag ik mijn ideeën over het onderwijs en mijn ervaringen van mijn verblijf spuien tegenover de staf van het Instituut. Dat ze niet bepaald gecharmeerd waren van mijn deelname aan de verschillende studenten acties hebben ze nooit onder woorden gebracht maar wel gedacht denk ik.

4 juni krijg ik een brief van het geologisch instituut van de Universiteit van Vermont om mij te bedanken voor mijn lezingen die ik daar gehouden heb.
"I am sorry I have not gotten around to writing a letter to you since last seeing you in Amherst after our most enjoyable few days together. I guess I am not very efficient, but that should mean according to your graph that I communicate better. It seems I have failed at both.NeedIess to say your visit with us was the peak of our past year here at Middlebury. The students are still talking about you and the Chemistry Dept. still has not recovered from the enormous crowd you drew at your main lecture. I went to their guest lecture several weeks after you left and only 22 people were there. You have made a deep impression on all our students and Brew and I will always wonder how we will be able to find another AGI visiting scientist like you.
8 juni staat in de Daily Illini de volgende tekst met foto : OVERSIZE MEDAL Undergraduate students in his final class session as a : visiting associate professor in the department of geology in the University of Illinois presented an oversize medal to Tom Booy of ten Geographical lnstitute of the University' of Amsterdam. The medal, inscribed "Friends of the Pleistocene Drift · Award, 1967" bears' the slogan "Unconformity, Geology, Fraternity."

De trotse drager van de "oversize medal " die ik van de studenten kreeg op mijn laatste college

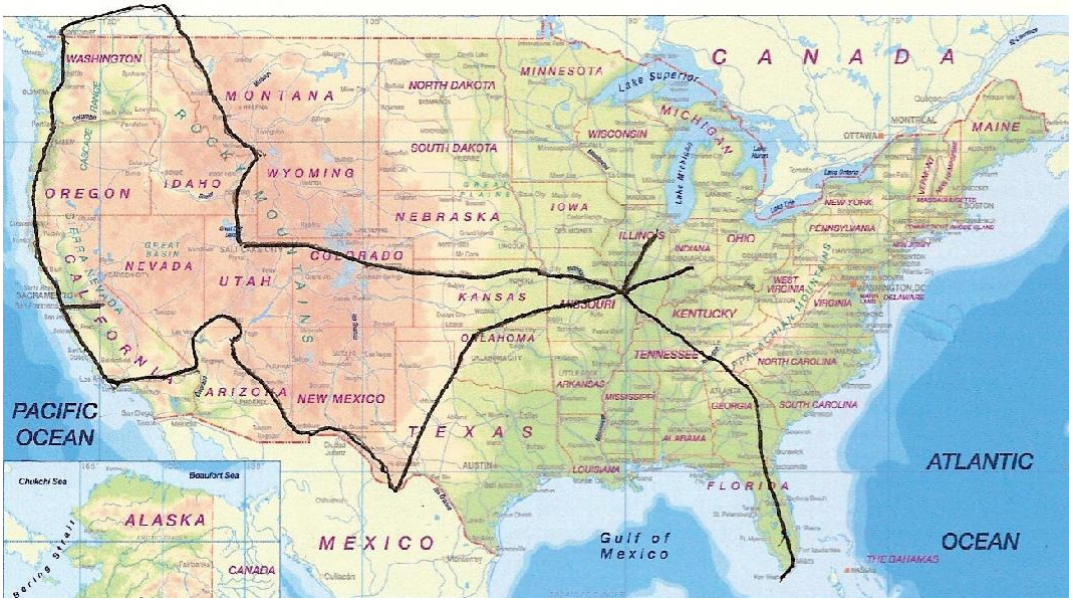
Aan het eind van mijn verblijf in Urbana heb ik mijn studenten uitgenodigd voor een barbercue in ons huis. Daarna ben ik uitgenodigd voor surprise partij door studenten waarmee ik acties heb gevoerd. Adrienne zag dit feest niet zitten en schrijft mij een memo die veelzeggend is**:**
"Als belangrijk punt op het ogenblik is om de tijd dat we hier nog zo zijn zo gelukkig mogelijk te laten passeren zonder elkaar verwijten te maken. Onze gezamenlijke inzet zal zij om hier Vrijdag en picknick voor je als en de mensen die je er bij hebt gevraagd. Hier wil ik echt iets bijzonders van maken en voel ik dat ook echt wil en kan. Daarna wordt er ter ere van jouw een feest gegeven en zie ik nu in n.a.v. gisteren ik nog niet rijp ben om me in een dergelijke omgeving gelukkig te voelen en daardoor gefrustreerd raak. Het is daarom het beste om zoveel voor jou als

voor mij geen teleurstellingen te krijgen dat jij (hoe ongezellig je het misschien ook vindt) alleen dit feest te geven . Het verdriet wat we elkaar zouden aandoen als ik wel mee ging is waarschijnlijk groter dan het verdriet dat ik niet bij je kan zijn op zo'n belangrijk moment voor jou in deze afgelopen tijd. Ik weet wel dat dit geen oplossing is voor de toekomst maar voor de time being zie ik geen andere oplossing".

Barbercue met mijn studenten in de tuin van ons huis aan de Pennsylvian Avenue in Urbana

Het feest 's-avonds was inderdaad niets voor Adrienne geweest. Het ging er behoorlijk wild aan toe. Op een bepaald ogenblik kregen we bezoek van de Hells Angels. We hebben ze hartelijk ontvangen en zo hebben ze in plaats de boel te verpesten van harte mee gefeest.
Als sluitstuk van ons verblijf in Amerika gaan op reis naar het westen. Omdat Mauk nog te klein was voor zo'n reis sturen we hem alleen per vliegtuig terug nar Nederland. We hebben een ticket voor hem geboekt met Canadian Pacific Airways van Toronto (Canada). In Schiphol is hij opgevangen door zijn beide grootmoeders in Aerdenhout, waar hij die 2 maanden schandelijk verwend is geweest. Onze tante Miep zuster van mijn schoonvader vond het schandalig dat wij Mauk alleen per vliegtuig hebben weggestuurd.

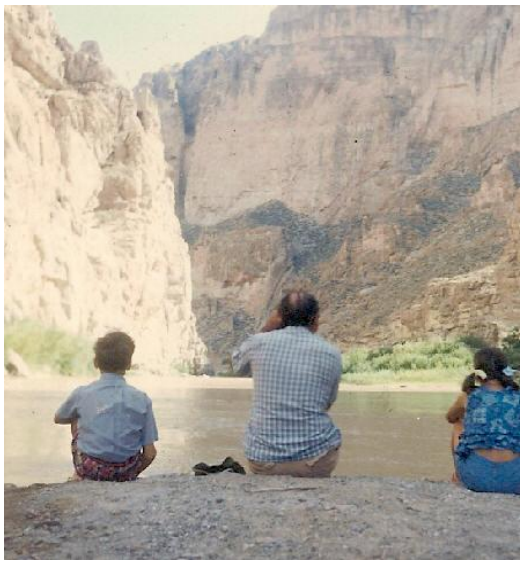
Onze reisroutes. In januari naar Florida. In mei naar de races van 500 mijl in Indianapolis. De 2 maandelijkse tocht van juni-augustus naar het westen van de VS

Adrienne heeft van deze reis een klein dagboekje gehouden, waarvan ik enkele gegevens uit citeer:Vertrek 8 juni uit Urbana, 9 juni Wichita falls, 10 juni Fort Davis, 12 juni Big Bend National park Rio grande, 13 juni Mexico grens Boquillas, 15 juni Painted desert, 17 juni Arizona Silver City, 18 juni Petrified forerst, Canyon de Chelly , 19 juni Horse ride canyon, 21 juni Monument valley, Grand canyon , 23 juni Tom omlaag voor 3 dagen naar de Colorado rivier , 25 juni Tom opgehaald. Hopi point, 26 juni Utah Bryce canyon, 27 juni Zion National park, Las vegas, 28 juni gambling Golden Nugget, 30 juni Los Angeles Mojave desert, 1 juli Disney land, Hollywood Beverly Hills, geslapen op strand, 2 juli Sand Bugging Sta Maria Pismo Beach,4 juli San Francisco,gelogeerd bij Leo Lebon en zijn vrouw, 6 juli mount diabolo, red mountains; 7 juli per vliegtuig naar Mt Whithey, 8 juli Yosemite park. 19 juli Happy Isles, Minor lake, 11 juli Twin peaks San Francisco 14 juli vertrek SF Anchor bay, 15 juli Red woods, 16 juli Oregon, 17 juli Washington Rain forest, 18 juli Victoria Canada, 19 juli Vancouver, 20 juli Suswap met Helicopter gevlogen, 25 juli afscheid fam.Weeler, Canadian Rockies, 26 juli Jasper, Columbian ice fields, 2 beren tent overhoop gehaald, 27 juli Banff, 29 juli Montana, 31 juli Tetons, 1 augustus Utah Salt lake, Provo, 6 augustus Kansas, 7 augustus St Louis- Urbana, 12 augustus met trein New York, fort Wayne,13-18 augustus New York, 19 augustus vertrek vertrek met MS Aurelia van New York naar Nederland.

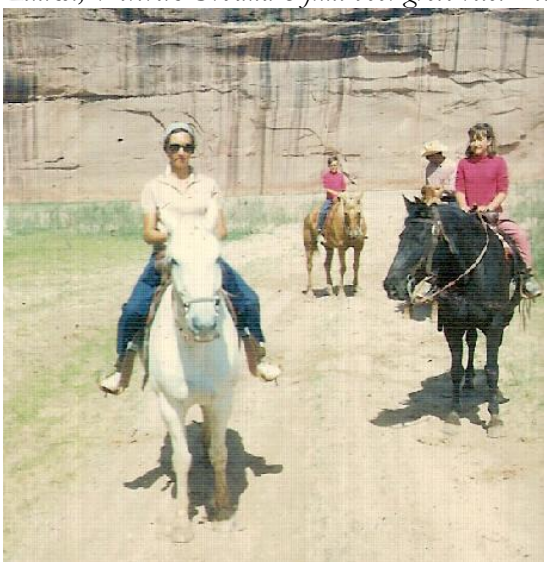
Nog enkele herinneringen die mij zijn bijgebleven van deze prachtige reis en heb ik daarbij ook gebruikt gemaakt van het dagboekje van Adrienne. (Opgeschreven in april 2008). Hoogtepunten waren de reis door de prachtige ingesneden canyons .Naar de grens met Mexico. Kregen daar een klapband. Daarna naar Monument valley en Petrified Forest. De versteende bomen van 250 miljoen jaar oud. We kregen daar kapotte kogellager van de achterband. Het meeste indruk heeft wel gemaakt de Grand Canyon. Ik ben voor drie dagen alleen afgedaald naar de Colorado rivier. Een professor uit Chicago had mij gevraagd om gesteenten te verzamelen die lang aan kosmische straling was bloot gesteld geweest. Deze gesteenten zou hij dan in zijn laboratorium verpulveren in de hoop daar quarks te vinden de vermoedelijke bestanddelen van de kern van een atoom die uit protonen en neutronen bestaat. Op mijn vraag wat de elementaire deeltjes van deze quarks zijn werd niet op prijs gesteld. De meeste geschikte gesteenten voor dit onderzoek leek mij de toplaag van Precambrische gesteenten even boven de Colorado rivier bij de Grand Canyon, die door 600 miljoen jaar jongere gesteenten van het Cambrium discordant worden bedekt. Voor de afzetting van de Cambrische sedimenten zou het erosieoppervlak van het Precambrium

misschien gedurende lange tijd bloot gesteld zijn geweest aan kosmische straling. Zo daalde ik langs een steil pad en kwam bij de Lodge van de Rangers bij de Colorado rivier. Ik heb daar twee nachten geslapen. De tweede dag ben ik langs de Colorado rivier gegaan om de precambische gesteenten bij de discordantie met het Cambrium te verzamelen. Mijn geologie professor Brouwer vertelde me eens, dat hij vroeger ook die tocht had gemaakt en bijna was omgekomen van de dorst. Er zit daaronder in de canyon vrijwel geen vocht in de lucht. Ik heb dus veel water meegenomen. Blijkbaar niet genoeg want ik dacht een lekker tomaat te hebben gevonden en wilde deze in mijn mond stoppen, maar het bleek een steen te zijn. Ik was dus al ver heen, totaal uitgedroogd. Met moiete heb ik de lodge van de Rangers bereikt. Helaas heeft het onderzoek van de gesteenten door de professor in Chicago niets opgeleverd. Een jaar later werd door Murray Gell-Mann de quark structuur van de atoomkern ontdekt en waarvoor hij in 1969 de Nobel prijs heeft gekregen. Van de Grand Canyon naar Las Vegas. Indrukwekkende waanzin. We hebben heel onverstandig de kinderen in het hotel achter gelaten en zijn Adrienne en ik gaan gokken in de beroemde goktent Golden Nugget. We hadden $25 aan fiches gekocht. Ik won veel en kreeg dan een gratis drankje zodat ik maar bleef zitten. Zo hebben we het tot 5 uur in de ochtend vol kunnen houden toen de laatste fiches door de croupier werden weggeharkt. Zelfs de WC juffrouw rende naar boven als er wat op haar schoteltje kwam om het weer gauw in een gokautomaat te stoppen. Zalen vol met eenarmige bandieten zoals de gokmachines worden genoemd. Bij de opening van een nieuw casino wordt bij wordt de sleutel als ritueel weggegooid, want de tent gaat nooit meer dicht. Van Las Vegas door de woestijn van Death valley naar Los Angels Hollywood, Disneyland, Sunset boulevard en de Pacifische Oceaan. Aan het strand geslapen. Langs de kust gereden naar San Francisco waar we bij de familie LeBon gelogeerd hebben. Leo vond Adrienne aardig en aan het zwembad hebben we heel wat leuke uurtjes meegemaakt. Overdag veel, geologie gedaan. Op een keer werd ik bijna gearresteerd want ik was ten noorden van de Goldengate bridge zonder het te merken op een militair terrein terecht gekomen. Van San Francisco zijn Adrienne en de vrouw van Leo Lebon en de kinderen gereden naar Yosimity Park. Met een klein vliegtuigje zijn Leo en ik naar de Mt Whitney gegaan om daar een berg te beklimmen. De terugtocht was dramatisch. Het vliegtuig waarmee terug zouden vliegen.is even voordat we zouden gaan vliegen op het vliegveld verongelukt en onze piloot kwam daarbij om het leven. We zijn toen met een auto teruggereden naar San Francisco. Langs de kust richting Canada. Prachtige bomen die waarschijnlijk al 2200 jaar oud zijn en ook tot de langste bomen (100 meter) ter wereld worden gerekend. Via Oregon via een brug van 4 mijl naar Washington. Daarna met Ferry van Astoria naar Victoria in Canada. We ontmoeten in Vancouver John Wheeler een geoloog die ik tijdens een geologisch congres had ontmoet. Hij heeft ons meegenomen per helikopter naar de Purcell Mountains. De tocht leidde ons nu naar de schitterend bergen van de Canadian Rockies. Bij terugkomst van een tochtje bleek onze tent overhoop te zijn gehaald door twee beren, die zich te goed hebben gedaan aan spek en boter. We hadden nog pech met de carburator van de auto. Van Canada weer terug in VS via Butte de kopermijnen van Anaconda naar Yellowstone park waar we de Olf Faithfull geiser aan het werk hebben gezien. Via Idaho naar Salt lake city. Rondleiding Tempel square,waar we alles hebben gehoord over de mormonen.. Natuurlijk gezwommen in het zoute water van Salt lake waar je in blijft drijven. Ten zuiden van Salt Lake City naar het stadje Provo! Het dinosaurus park bezocht en via de Berthoud pas naar Denver. De pas vormt de waterscheiding van de rivieren die naar het westen stromen naar de Pacifische oceaan en in oosteljke richting naar de Atlantische oceaan. Via Kansas en St Louis komen we langs een zeer eentonige weg we gezond en wel op 7 augustus in Urbana aan. In totaal 7000 mijl gereden. We verkopen de auto voor $500, die we in het begin van ons verblijf gekocht hebben voor $1000 niet zo gek. Per trein naar New York, waar enkele dagen zijn gebleven. Indrukwekkende stad met veel gillende sirenes. Zaterdag 19 augustus met MS Aurelia naar Nederland te varen. Als geheel was het een boeiend verblijf van een jaar in VS. Van de Amerikanen had ik schoon genoeg gekregen, zo onpersoonlijk erg oppervlakkig..

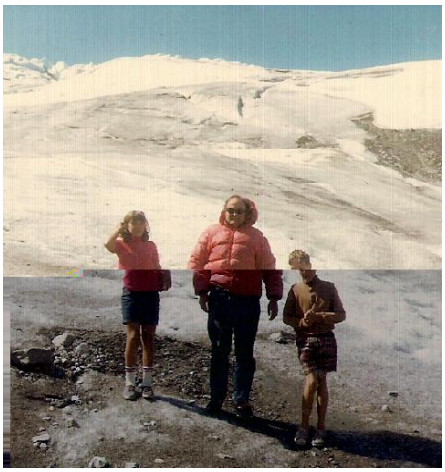
Links:; Vertrek Urbana 8 juni voor grote reis. Rechts: Boquillas canyon bij grens Mexico,

Links: Monument valley , Canyon De Chelley, Arizona. Rechts Tom vertrekt naar Colorado rivier in de Grand Canyon

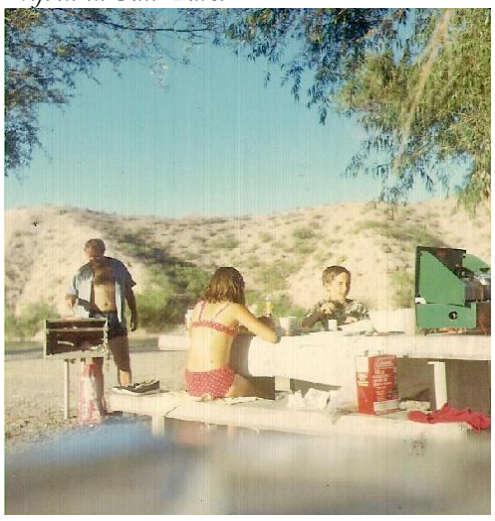

Links: Kamperen op strand Pacifische oceaan. Rechts: de geoloog aan het werk

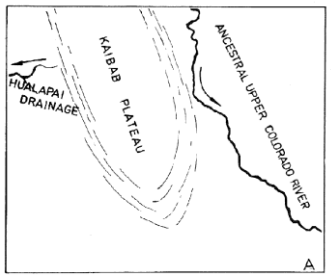

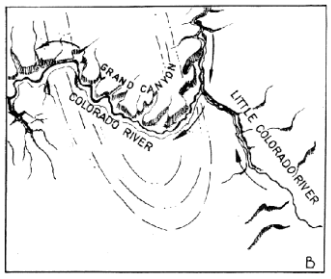

Links: Columbian Ice Fields, Canada. Rechts: Drijven in Salt Lake

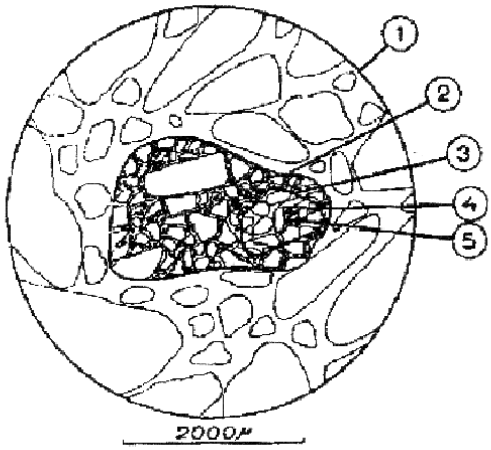
Links: Waterscheiding stroomgebieden van Pacifische en Atlantische oceaan bij Berthoud pashoogte. Rechts: laatste picknick Denver Colorado

Door de verlaging van het erosieniveau van de Pacifische oceaan is de vroegere kleine Colorado rivier ,die in zuidelijke richting naar een klein meer stroomde (A), door een andere rivier gekaapt. (B). Dit heeft tot gevolg gehad dat de waterscheiding tussen de stroomgebieden die naar de Pacifische en Atlantische oceaan gaan, naar het oosten is opgeschoven en nu ligt ter hoogte van Denver bij de Berthoud pas (Tekeningen uit mijn publicatie dat in 1968 is verschenen)

Bij terugkomst in Nederland heb ik me weer ingespannen om het wetenschappelijke klimaat op het Geologisch Instituut te verbeteren. Dit leidde tot veel weerstand bij de hoogleraren. Wel heb ik toch enkele wetenschappelijke artikelen kunnen schrijven, die goed zijn ontvangen vooral door buitenlandse geologen.
In 1967 heb ik een artikel gepubliceerd in de Geologische Rundschau, Band 56, pag 94-102 met als titel"Neue Daten fur die Annahme einer sialischen Kruste unter den frühgeosynklinalen Sedimënten der Tethys". Ik heb vooral mijn stelling gebaseerd op de detritus analyse van sedimenten. Uit deze analyse bleek dat de brokstukken van vroegere gebergten uitsluitend sialische geen basische elementen bevatten. Een voorbeeld van deze "telescopische" detritus analyse is te zien in de hieronder volgende figuur.

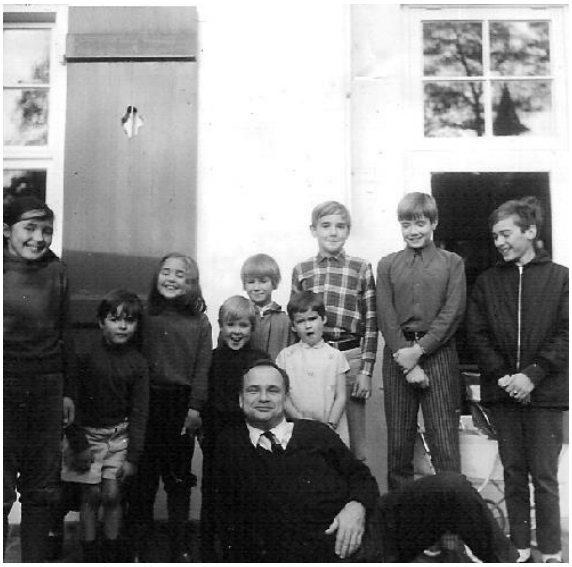

Het gesteente was een slecht gesorteerde conglomeratische zandsteen. Bij nadere analyse bleek dat een brokstuk weer uit (nr 2) een heel slecht gesorteerde zandsteen van een veel oudere datum bestond. In dit brokstukje zien we dat daarvan een brokstukje (nr. 3) bestaat uit een zeer goed gesorteerde zandsteen. Daarvan is weer een brokstukje, dat bestaat uit een kwartsiet nr 4 en één daarvan is een kwartskristal (nr. 5). Deze soort van analyse heb ik in 1966 genoemd de *'telescopische analyse van detritus'*. Zo is het mogelijk om een beeld te vormen van gebieden, die nergens meer te zien zijn. Het bleek onder meer, dat het Middellandse Zee gebied geologisch gezien van betrekkelijk jonge datum is.

Viviane komt bij ons op bezoek in Baarn. Ik heb bij haar familie in Omessa Corsica steeds gelogeerd tijdens mijn studie voor mijn dissertatie

29 september krijg ik over dit artikel een aardig compliment van een vooraanstaand Zwitsers geoloog Professor Prof R. Trümpy:"Thank you very much for your last reprint. It is certainly not useless to insist on the existence of an original sialic crust under geosynclines; much nonsense is in this respect spoken here in Zurich at the present IUGG Congress as the geophysicists absolutely want an oceanic crust from the very beginning and completely disregard the findings of us poor benighted stratigraphers".

Familie Teeseling bezoekt ons in Baarn

Hier laat onder laat ik enkele voorbeelden zien van mijn activiteiten aan de Universiteit van Amsterdam en het Geologisch Instituut in het bijzonder Dit geeft aan hoe de hoogleraren bepaalde maatregelen namen om mij in toom te houden.
Notulen Stafvergadering Geol. Inst. op **17 oktober 1967** Aanwezig: de Booy (voorz.), Oen, v.d. Boogaard, Helmers, Linthout, Zeck, Soediono, van Andel, Bollegraaf , de Buisonjé, Simon, Völk, van Harten (secr.); Beets (vanaf 10,25).
5. Voorz. stelt vast, dat in het Geologisch Instituut het mentorensysteem mislukt is. Hij is van mening, dat de Staf activiteiten moet ontplooien bij het "opvangen" van de 1e jaars. Zeck noemt het gunstige effect van de facultatieve weekend excursies. De Booy deelt mee, dat hij zich in verbinding heeft gesteld met het ASVA bestuur ten einde na te gaan hoe het contact tussen Universiteiten studenten verbeterd zou kunnen worden Hij heeft dit gedaan als individueel Civitas lid en niet in zijn hoedanigheid van voorzitter van de Staf van de 4e Subfaculteit. Desalniettemin vraagt de Booy de vergadering of het door hem ontplooide initiatief verenigbaar is met zijn functie van voorzitter van de Staf. De vergadering is van mening, dat initiatief en functie verenigbaar zijn, in elk geval totdat het tegendeel is aangetoond.
6. Secr. geeft een uiteenzetting over de inventarisatie van activiteiten op het gebied van onderwijs en wetenschap, waartoe besloten werd in de stafvergadering van 8 juli 1966. Deze inventarisatie is mislukt. Naar de mening van spr. had deze inventarisatie ook weinig zin, omdat uitdrukkelijk afgesproken, dat de Staf zich zou onthouden van het geven van een waardeoordeel over het geïnventariseerde onderwijs. Secr. meent, dat een evaluatie van de waarde van het onderwijs een integrerend onderdeel van de inventarisatie moet zijn. Na enige discussie besluit de vergadering, dat de Staf zijn medewerking zal verlenen aan pogingen om d.m.v. enquêtes onder de studenten te bepalen in welke mate het onderwijs bij de studenten "overkomt". Alleen de Buisonjé blijkt tegenstander van dergelijke enquêtes te zijn; hij stemt dan ook tegen. Stemverhouding (enquêtes onder studenten): 11 voor 1 onthouding en 1 tegen.
13 november enkele antwoorden van de Vakgroep op vragen gesteld door de Wetenschappelijke Staf

5. Enquêtes onder de studenten
Enquêtes zijn niet wenselijk omdat:
i. Tegen docenten in het algemeen en hoogleraren in het bijzonder toch niet opgetreden kan worden in het geval, dat zou blijken, dat een onderwijs manifestatie door de studenten niet positief geapprecieerd wordt. Enkele hoogleraren vonden dit wel jammer, maar schenen niet erg van plan daar iets aan te gaan doen.
ii. Het zou toch wel sneu zijn voor een docent om uit een enquêteresultaat te moeten vernemen, dat zijn onderwijs niet zo best is
Alleen Hermes bleek voorstander van een enquête-systeem, nadat hem duidelijk was geworden, dat het hier ging om enquêtes op wetenschappelijke basis..
6. Voordrachten de Booy
Het verstrekken van ruimte en tijd voor voordrachten te houden door de Booy behoort niet tot de competentie der Vakgroep. De hoogleraren, met uitzondering van Hermes, die zich van commentaar onthield, bleken geen voorstander van het houden van tegencolleges (term ontworpen door de Vakgroep!). Egeler vroeg zich af of "elk willekeurig staflid maar" colleges mocht gaan staan geven. Men dacht, dat dit wel niet het geval was. De Roever was tegen alle facultatieve manifestaties; het was veel beter ze te autoriseren d.m.v. een officiële opdracht. Egeler vroeg de Vakgroep de hem toegemeten collegetijd na het candidaats te verdubbelen. Overigens moest men vooral oppassen voor studieverzwaring. In dit verband werden ook de facultatieve weekendexcursies o.l.v.de Booy genoemd; deze zouden studieverlengend werken (Hospers: " de studenten willen doorwerken"). Ook zaten de hoogleraren in hun maag met de morele verantwoordelijkheid voor eventuele ongelukken bij deze excursies.Tenslotte maakte de Vakgroep er bezwaar tegen, dat mededelingen over verplichte karteringen ondertekend werden met Tom de Booy; het was beter om dit te ondertekenen met Dr. de Booy.
In de rondvraag van Vakgroepvergadering van vrijdag **24 november 1967** werd door de secretaris van de Wetenschappelijke Staf van de 4e Subfaculteit, uit naam van het bestuur van deze Wetenschappelijke Staf, de volgende verklaring afgelegd:Het Stafbestuur tekent protest aan tegen het feit, dat zaken, die naar overtuiging van iedere aanwezige, in de vorige Vakgroepvergadering gezegd zijn, ondanks uitdrukkelijk verzoek onzerzijds, niet in de notulen worden opgenomen. Het Stafbestuur tekent protest aan tegen het feit, dat er blijkbaar concept notulen hebben gecirculeerd onder een deel van de ter vorige Vakgroepvergadering aanwezigen namelijk onder de hoogleraren. Het Stafbestuur tekent protest aan tegen het feit, dat door de Voorzitter aan de Staf een adviserende stem wordt toebedeeld bij de behandeling van het punt notulen van een vorige, door de Staf bijgewoonde, Vakgroepvergadering.Het Stafbestuur deelt mee, dat het over een en ander rapport zal uitbrengen aan de vergadering van de Staf van het Geologisch Instituut. Het Stafbestuur deelt mee, dat het eventueel te nemen stappen afhankelijk zal stellen van de mening van deze Stafvergadering.

Jan Maarten en Mariette voor Sinterklaas

Amsterdam **19 december 1967**
Gezien het feit dat de diskussie betreffende het derde door de Staf opgebrachte punt tijdens de laatste vergadering van Hoogleraren en Wetenschappelijke Staf mede tengevolge van tijdgebrek nogal verwarrend was, meent de Direktie er goed aan te doen haar standpunt t.a.v. "fakultatieve exkursies" en "facultatieve voordrachten" nogmaals te formuleren.
1. De Direktie heeft de fakultatieve exkursies, waarover enige jaren geleden haar mening werd gevraagd aangemoedigd. Bij latere diskussies zijn door leden van de Direktie bezwaren tegen bepaalde aspekten van deze excursie naar voren gebracht. Aangezien het hierbij gaat om geheel buiten de verantwoordelijkheid van de Vakgroep vallende manifestaties, heeft; de Direktie hierover geen zeggenschap. Wél wordt het niet gewenst geacht dat "fakultatieve exkursies" worden gehouden naar die gebieden die door de verplichte exkursies worden bezocht.
2. Het Bestuur van de Wetenschappelijke Staf heeft de Direktie gevaagd of deze éénmaal per week een vertrek ter beschikking wil stellen ten behoeve van hun zgn. happenings. De Direktie heeft dit goedgekeurd.
3 De Wetenschappelijke Stad heeft de Vakgroep gevraagd om ruimte en tijd beschikbaar te stellen voor het houden van "fakultatieve" voordrachten door Dr. T. de Booy over aspekten van de geotektoniek. Blijkens de notulen van de Vakgroep-vergadering van 3 november 1967 is deze toestemming geweigerd, o.m. omdat naar de mening van de docenten het vastgestelde aantal kolleges per afdeling - verplicht dan wel facultatief - niet verhoogd dient te worden. Het staat de docente vrij om binnen de hun door de Vakgroep ter beschikking gestelde tijd kolleges door Stafleden te laten geven waarbij de aard van het onderwerp door de betrokken docent wordt bepaald. Prof Egeler beoogt om Dr de Booy gedurende het volgend kursusjaar een aantal kolleges te laten geven over de Noord-Amerikaanse gebergten, in het kader van de capita-kolleges in de "regionale tektoniek".
De Vakgroep acht het ongewenst dat leden van de Wetenschappelijke Staf naar eigen goeddunken over zelf te kiezen onderwerpen in Instituuts-tijd"reeksen van "fakultatieve voordrachten "(= kolleges) geven.

21 december 1967
Aan de Voorzitter van de Directie van het Geologisch Instituut Prof Dr J.J. Hermes
Hooggeleerde Heer,
De Wetenschappelijke Staf van het Geologisch Instituut heeft in zijn vergadering van 18 december j.l. een resolutie aangenomen van de volgende inhoud:
"De Wetenschappelijke Staf van het Geologisch Instituut is van mening, dat in de betrekkingen tussen de Vakgroep Geologie en Geophysica enerzijds en de Wetenschappelijke Staf van het Geologisch Instituut anderzijds momenteel een zodanig slecht klimaat is ontstaan, dat een vruchtbare samenwerking niet mogelijk is. Onder de gegeven omstandigheden acht de Wetenschappelijke Staf voortzetting van zijn aanwezigheid in de vergaderingen van Vakgroep en Directie zinloos, reden waarom de Wetenschappelijke Staf besluit zijn vertegenwoordiging in genoemde vergaderingen in te trekken. Gevolg gevend aan bovenvermelde resolutie zien wij af van aanwezigheid in de vergadering van de Directie van het Geologisch Instituut.
Het bestuur van de Wetenschappelijke Staf van de 4e Subfaculteit"

21 december 1967
Vereniging van Academici bij het Wetenschappelijk Onderwijs
p/a secretaris der Vereniging Mr. O. van Kappen
Tolsteegsingel 21 bis UTRECHT.
Mijne Heren,
Het spijt mij ten zeerste U te moeten mededelen, dat ik verder afzie van het lidmaatschap Uwer Vereniging. De beweegredenen, die mij geleid hebben tot dit besluit zijn van strikt principiële aard. In de gisteren bijgewoonde ledenvergadering is mij duidelijk geworden welke wegen de VAWO in de toekomst wil volgen om een positief resultaat te kunnen bewerkstelligen ter verkrijging van een situatie waarin de Universiteiten en Hogescholen beter zullen zijn

opgewassen, dan thans het geval is, tegen de moeilijkheden waarmede zij momenteel te kampen heeft. Ik ben van mening, dat deze door U uitgestippelde beleidslijn geen heil heeft en eerder een uitstel van executie bewerkstelligt en de Universiteit verder zal leiden langs het pad der vervreemding van de haar omringende wereld. Ik geloof, dat het weinig zin gehad zou hebben mijn standpunt in de ledenvergadering tot uitdrukking te brengen. Het is immers een strikt persoonlijk standpunt, dat niet direct thuis hoort op een dergelijke vergadering, waar punten aan de orde gesteld worden van meer algemene strekking.
De motivering van mijn besluit moge U vooralsnog misschien ten ene male onduidelijk zijn, maar ik ben ten alle tijden bereid, indien U dit wenselijk acht, dit zo nodig mondeling of schriftelijk nader toe te lichten. Inmiddels met de gevoelens van de meeste hoogachting, T. de Booy.
Uit dit alles blijkt dat dit jaar veel heeft bijgedragen voor mijn verdere revolte tegen de overheid en in het bijzonder tegen het onderwijs aan het Geologisch Instituut.

Dagboek 1968

Door de staf onwelgevallige vragen worden niet opgenomen in de notulen van de Vakgroep Geologie
Notulen van de vergadering van het Faculteitsstafbestuur van **2 februari 1968,** betreffende het agendapunt Functioneren van de stafvertegenwoordiging in de vakgroep Geologie
De. Booy licht het verloop van de tussen de vakgroep en de stafvertegenwoordigers gerezen moeilijkheden toe. In een vergadering van de vakgroep bleken een aantal door de stafvertegenwoordigers in een voorafgaande vergadering gestelde vragen niet in de notulen te zijn opgenomen. Na een gedachtenwisseling hebben de stafvertegenwoordigers verzocht om een stemming over opname van deze vragen in de notulen. Bij deze stemming golden de stemmen van o.a. de stafvertegenwoordigers als adviserende stemmen; opname van de vragen in de notulen werd door een meerderheid van de senaatsleden afgewezen. Daarop is in een vergadering van de staf van de vakgroep geologie en geofysica een beslissing gevraagd over de volgende alternatieve mogelijkheden: of de vertegenwoordigers blijven aan, maar berichten de vakgroep dat zij onder de huidige omstandigheden samenwerking niet zinvol achten, of de stafvertegenwoordigers treden af. De vergadering van mening dat andere stafvertegenwoordigers voor dezelfde moeilijkheden geplaatst zullen worden, heeft besloten tot de eerstgenoemde mogelijkheid. Voorzitter vertelt dat een afschrift van een desbetreffende brief aan de vakgroep geologie door de Faculteit is ontvangen en in de Faculteitsbestuursvergadering is besproken. De voorzitter van de Faculteit achtte een breuk als deze een ernstig feit, en zou gaarne tot een herstel van de relatie komen. Ook van de zijde van de geologie werd dit verlangen uitgesproken. Voorzitter heeft hierop gezegd dat het stafbestuur nog geen standpunt heeft over de mogelijkheid tot herstel van de relatie. Enkele formele opmerkingen zijn nog gemaakt over de voortgang van de vakgroepvergaderingen ook buiten aanwezigheid van de stafvertegenwoordiging en over de afwezigheid van een formeel conflict, daar de stafvertegenwoordigers zich immers uit de subfaculteit hebben teruggetrokken. Vervolgens maakt voorzitter enkele opmerkingen. Hij meent dat in de vergadering van de staf van de vakgroep de zaken erg scherp zijn gesteld. Door de gevolgde procedure stond tevoren al vast dat de Booy en Van Harten niet meer met de vakgroep over een oplossing van het gerezen conflict zouden overleggen. Voorzitter en secretaris hadden zich een andere constructie kunnen voorstellen waarbij een zekere formele vorm van contact zou zijn gehandhaafd. Nu is er geen mogelijkheid meer de draad op te nemen. Dit neemt niet weg, dat wat de zakelijke aanleiding betreft, voorzitter en secretaris zich achter de geologische stafvertegenwoordigers stellen.
De Booy licht toe dat in een bijeenkomst van het vakgroepbestuur en de stafvertegenwoordigers in aanwezigheid van twee waarnemers (centrumfiguren uit de staf) door deze laatsten een wederzijds wantrouwen is geconstateerd. De notulen zijn slechts aanleiding tot het conflict; de oorzaken ervan liggen veel dieper. De waarnemers achten geen vergelijk tussen het

vakgroepbestuur en de huidige stafvertegenwoordigers mogelijk. Zij stonden dan ook achter de in de vergadering van de staf van de vakgroep gevolgde procedure. Voorzitter acht dit een waardevolle toelichting. Noorman constateert een tegenstrijdigheid in de in het Faculteitsbestuur gemaakte opmerkingen betreffende het voortgang vinden van de vakgroepvergaderingen enerzijds, en de these van de formele incompetentie van een vakgroep anderzijds. Voorzitter zegt dat secretaris en hij geneigd zijn zich niet bij het vastlopen van een bepaalde tak van overleg neer te leggen. Hij wil dat de vergadering zich er over uitspreekt wat er gedaan moet worden. De Booy vraagt of hij hierop iets moet zeggen, of dat er eerst nog onduidelijkheden moeten worden beantwoord. Hij heeft nog enkele punten op het hart en de tong. Voorzitter stelt voor eerst zakelijke toelichtingen te laten vragen. Naar aanleiding van een vraag van Steinberg leest voorzitter de brief van de stafvertegenwoordigers geologie, waarin zij meedelen niet meer te zullen verschijnen in de vergaderingen van de vakgroep en van de directeur van het Geologisch Instituut, voor. Voorts leest hij een brief voor van het staflid Soediono, waarin deze uiteenzet waarom hij zich aan de stemming over het in de vergadering van de staf van de vakgroep gestelde alternatief heeft onttrokken. Noorman gaat in op de vraag of persoonlijke conflicten een rol spelen. Ook de vorige stafvertegenwoordigers hebben bij herhaling te kennen gegeven dat er moeilijkheden waren. Zij hebben deze om verschillende redenen echter niet scherp willen stellen. Tevens waarschuwt Noorman er voor de competentie van deze vergadering niet te ver te voeren. Een oordeel over het conflict komt ons niet toe, wel een beslissing over bemiddelingsvoorstellen. Voorzitter geeft het woord aan De Booy. De Booy zet uiteen dat hij eerst om persoonlijke redenen een verzoek om vertegenwoordiger te worden heeft afgewezen; later heeft hij zich toch ter beschikking gesteld. Het centrale punt bij de reeds lang bestaande moeilijkheden is de vraag hoe het onderwijs overkomt bij de studenten. Hierover gingen de vragen van de staf, die niet in de notulen van de vakgroepvergadering van 7 oktober 1967 werden opgenomen. Hij acht het de taak van de stafvertegenwoordigers de zaken scherp te stellen; hij wil dingen aan de kaak stellen. Als je dat doet in een kleine gemeenschap als die van het Geologisch Instituut ontstaan er vanzelf moeilijke verhoudingen. Hij neemt er geen genoegen mee, dat de hoogleraren onwelgevallige stafadviezen naast zich neerleggen. De goede communicatie die in de Faculteit en de andere subfaculteiten tussen hoogleraren en stafvertegenwoordigers zou bestaan, wijt hij een te grote meegaandheid van de stafvertegenwoordigers, die er persoonlijk voordeel bij zouden hebben niet te veel in gevoelige zaken te roeren. Spreker wenst een inventarisatie van alle zaken die niet goed zijn; deze dingen wil hij zonder compromis aan de kaak stellen. Hij is het beu dat de werkelijk belangrijke zaken buiten de aanwezigheid van de staf behandeld worden.Ter adstructie van zijn stelling, dat te grote meegaandheid, die hij bij het merendeel van de stafvertegenwoordigers constateert nergens toe lijdt , wijst hij er dat dezelfde compromisloze houding, geïnstigeerd door de geologische stafvertegenwoordigers de uitspraak van de faculteit over de geheimhoudingplicht van stafvertegenwoordigers tot gevolg heeft gehad. Voorzitter vraagt reacties. Van de vergadering op deze uiteenzetting. Van Harten tekent aan, dat het onjuist is bij dit conflict te spreken van het ontbreken van contact. Het is slechts het trekken van consequenties uit een feitelijke situatie; vooral sedert de bestuurswisseling in de vakgroep blijkt dat van de zijde van de vakgroep een toestand van ontbreken van contact zo gewenst .wordt.
Baas acht de kritiek van De Booy niet helemaal eerlijk. De stafvertegenwoordigers chemie hebben wel degelijk in onderwijskwesties acties gevoerd; hij noemt de colleges didaktiek en wiskunde. Deze moeilijkheden zijn, met medewerking van de subfaculteit, opgelost.
De Booy meent dat de staf tot actie overging omdat het geen hoogleraren betrof. Baas weerspreekt dit, en zegt niet te weten van ontevredenheid over het onderwijs bij grote groepen van studenten binnen zijn subfaculteit. Hij ontzegt de Booy het recht om te oordelen over dingen die hij niet weet. Overigens vindt hij het zoeken naar een oplossing belangrijker.
Voorzitter is getroffen door een reëel inzicht in de strekking van de inspraak van de staf bij in het faculteitsbestuur zitting hebbende geologische hoogleraren. Prins heeft in de woorden van De Booy veel bekends gehoord. Ook op zijn laboratorium is een diepgaand conflict geweest. De staf

heeft daarbij fouten gemaakt, maar in een andere richting dan De Booy denkt. Inspraak van de staf komt langs evolutionaire weg tot ontwikkeling. Van Harten zegt dat de door De Booy geuite kritiek op de rest van de faculteit stafvertegenwoordigers niet namens hen beiden is. Hij heeft geen inzicht in de mogelijkheid tot inspraak elders. Voor de moeilijkheden in zijn vakgroep zag hij echter geen andere oplossing. De Booy is blij met de kritiek; het opwaaien van meningen in de staf acht hij terzake. Hij weet niet wat er in andere subfaculteiten omgaat. Het gaat hier echter om zaken die ons allemaal aangaan. Vooral in de A-faculteiten leeft onder de studenten veel onbehagen over de gang van zaken aan de universiteit. Hij miste deze kritiek op het stelsel in de mededelingen van onze vertegenwoordigers n.a.v. de vragen van het Centrale,·stafbestuur over het functioneren van de vertegenwoordiging in de subfaculteiten. Hij acht het de taak na te gaan waarop de kritiek onder de studenten t.a.v. de inhoud en vorm van het onderwijs en de wijze van examineren berust. Hij zou bij de stafvertegenwoordigers het onbehagen willen herkennen dat·leeft in gesprekken over de Kritische Universiteit. Voorzitter sluit de discussie over dit punt en vraagt aan De Booy wat de stafvertegenwoordigers gaan doen, en wat er gaat gebeuren in de 4e subfaculteit. De Booy zegt, wat het eerste betreft, goede hoop te hebben dat het gebrek aan communicatie op het Geologisch Instituut uit een onderzoek van een efficiency bureau duidelijk tot uiting zal komen. Bij de subfaculteitsvergaderingen zijn De Booy en Van Harten wel aanwezig, hij betwijfelt echter of, meer gezien de samenstelling van het subfaculteitsbestuur, de in de vakgroep gebleken moeilijkheden tot dit grotere forum zullen worden toegelaten. Voorzitter vraagt wat er gebeurt zolang het rapport van de efficiency-deskundigen nog niet klaar is. De Booy wil afwachten tot de hoogleraren bereid zijn over zijn vragen te praten. Een initiatief zijnerzijds is niet zinvol. Hij verwacht wel, dat, onder pressie, de mentaliteit van de hoogleraren in gunstige zin zal veranderen. Op een vraag van de voorzitter of vakgroepvergaderingen misschien tijdelijk door twee andere stafleden kunnen worden bijgewoond, antwoordt Van Harten dat deze twee stafleden niet gevonden zullen worden. Ook een waarnemende aanwezigheid van twee niet-geologische stafvertegenwoordigers acht hij geen serieuze mogelijkheid. Baas informeert naar de mogelijkheid tot een gesprek van De Booy en Van Harten met de voorzitter van de faculteit. De Booy gelooft dat dit de voorzitter van de faculteit in moeilijkheden zou brengen. Noorman wijst op een commissie uit Rector en Assessoren en het dagelijks bestuur van de wetenschappelijke staf, ingesteld tot het bespreken van dit soort moeilijkheden. In deze commissie gaat het erom, hoe aan de bestaande reglementen uitvoering moet worden gegeven. Steinberg meent daarentegen dat het op de weg van het faculteitsstafbestuur ligt om te bemiddelen in pogingen het contact weer op gang te brengen. Hij wil de zaak van onder af proberen te regelen. Davids wijst erop dat de voorzitter van de faculteit in de door Noorman genoemde commissie zit; hij zou het nuttig vinden als De Booy en Van Harten een gesprek met Prof. Harting hebben. Noorman wil voorzichtig zijn met bemiddelingspogingen zolang de conflictstof zo hoog ligt opgestapeld. Hij wijst in dit verband op de kwestie-Völk. Als er nu in deze zaak bemiddeld zou worden, en er zou over een ander punt een nieuw conflict ontstaan, dan is bemiddeling daarna veel moeilijker. Voorzitter vindt dat als het faculteitsbestuur behoefte aan oplossing heeft, dit bestuur hen maar moet benaderen. Voorzitter zegt van plan te zijn op de volgende vergadering van het faculteits bestuur een indruk te geven van het hier besprokene. De Booy zegt bereid te zijn Prof.Harting om een gesprek te verzoeken als dat zinvol lijkt. Voorzitter dankt de vergadering voor de aandacht aan dit onderwerp besteed. Hij acht het noodzakelijk dat er zo lang over gepraat is; de zaak is van te veel belang.

Stichting voor Hooggebergte Exploratie wordt 15 jaar na de oprichting opgeheven.
19 februari. Notulen vergadering van de bestuursvergadering van de Nederlandse Stichting voor Hooggebergte exploratie ten Stadhuize te Utrecht.
Om 16.45 opent de voorzitter de vergadering. Hij motiveert deze bijeenkomst tot opheffing van de stichting daar deze geen verdere reden van tot bestaan heeft. Zo wel Prof. Egeler als Dr. De Booy zullen voortaan geen uitzonderlijk hoge exploratietochten meer ondernemen, terwijl zij

echter de kurk vormden waarop de Stichting dreef. Zij zorgden voor de geldelijke inkomsten die zij verdienden door hunne lezingen en publicaties over de door hen gedane bestijgingen en wetenschappelijke onderzoekingen. Er worden nog wel hoge toppen in de Himalaya en elders door Nederlanders bestegen , maar dergelijke verrichtingen zijn niet wetenschappelijk bedoeld en komen dus niet voor onze Stichting in aanmerking. (De Minister van Justitie bericht op 4 april dat de Stichting is opgeheven)

Stafvertegenwoordiging geen voldoende inspraak in Vakgroep Geologie vergadering 22 februari Notulen van de vergadering van het Faculteitsstafbestuur. Betreffende het agendapunt "stafvertegenwoordiging Geologie"
Wegens ziekte van de heer Hermant treedt de heer Davids in deze vergadering als voorzitter op. De heer Bollegraaf woont, als neutrale figuur uit de staf van het Geologisch Instituut, op verzoek van de heer De Booy, dit gedeelte van de vergadering bij.
Na enige discussie over de notulen van de vergadering van 2 februari jl. wordt besloten te volstaan met het aanbrengen van enkele kleine wijzigingen. Vervolgens opent de voorzitter de besprekingen met de opmerking, dat hij als persoon een bepaalde mening over de kwestie had, die hij reeds op de avondvergadering van 5 februari jl. heeft geuit. Omdat de beide geologen toen afwezig waren herhaalt hij, dat hij de indruk had gekregen, dat De Booy misschien geen prijs zou stellen op een bemiddelingspoging door deze vergadering om te komen tot een oplossing van het ontstane conflict. In een gesprek voor deze vergadering met De Booy en Van Harten bleek deze indruk niet juist. Wel bleek dat, er nog te weinig feitelijke informatie is verstrekt om de stafvertegenwoordigers van de andere subfaculteiten de situatie duidelijk te maken. Voorzitter stelt daarom voor de geologen in de gelegenheid te stellen uitvoeriger informaties te geven. Hij hoopt dat in deze vergadering met deze inlichtingen twee dingen gedaan zullen worden:
Voorzitter stelt zich voor dat, uit de inlichtingen zal blijken dat naar het inzicht van de geologische stafleden de stafvertegenwoordiging in hun vakgroep geen voldoende gelegenheid tot inspraak krijgt aangezien er geen enkele reden is bij voorbaat aan de juistheid van de inlichtingen te twijfelen zal het stafbestuur van de faculteit zich achter dit inzicht van de geologische stafleden dienen te stellen. Als de stafvertegenwoordigers niet kunnen spreken over onderwerpen als b.v. de inhoud van bepaalde practica, dan is dat fout, en dan staat voorzitter achter de stafvertegenwoordigers.
Voorzitter acht het wenselijk te komen tot stappen die kunnen leiden tot oplossing van het conflict. Dit wil hij los zien van een oordeel over de door de geologische stafvertegenwoordigers gevolgde procedure. Persoonlijk is hij van mening dat wegblijven uit een vergadering niets oplost. Hij acht het echter niet nodig dat de vergadering zich hierover uitspreekt, de Booy dankt de voorzitter voor deze opmerkingen en voor het vooroverleg waaruit zij zijn ontstaan. Hij is van mening dat in de vorige vergadering voorzitter en secretaris zich niet voldoende op de hoogte hebben gesteld, en dat er over het conflict eerder contact moet zijn met de betreffende collega's stafleden dan met senaatsleden. Secretaris protesteert tegen de suggestie dat er formeel overleg met geologische hoogleraren zou zijn geweest buiten de stafvertegenwoordigers om.
De Booy wijst op de zin in de notulen van de vergadering van 2 februari 1968 betreffende het door geologische hoogleraren in het faculteitsbestuur getoonde inzicht in de strekking van de uitspraak van de staf. Voorzitter begrijpt dat die zin stekend is voor De Booy. Secretaris acht De Booy's interpretatie van deze zin onjuist. Hermant bedoelde te zeggen dat op andere punten een hoogleraar geologie zeer royale standpunten t.a.v. de stafinspraak innam. Hij meent dat Hermant het recht heeft zich onafhankelijk Van anderen een mening te vormen over personen die hij in de Faculteitsbestuursvergaderingen ontmoet. De Booy zou voor de toekomst in situaties als deze meer vooroverleg met betrokken stafleden willen aanbevelen. Secretaris meent dat bij een eerdere behandeling van de rijzende moeilijkheden op verzoek van de geologen door deze slechts ingegaan is op de formele kanten van de moeilijkheden, nl. dat bepaalde zaken niet in de notulen worden opgenomen. Om welke zaken dat ging is toen niet duidelijk gemaakt. Hermant en hij

hebben, naar nu blijkt ten onrechte, de indruk gekregen dat De Booy en Van Harten er geen prijs op stelden de inhoudelijke aspecten van het ontstaande conflict in deze vergadering te bespreken. Voorzitter geeft het woord aan Van Harten om op de concrete zaken in te gaan. Van Harten gaat uitvoerig in op de details van de gerezen moeilijkheden. Het kernpunt is niet dat door de stafvertegenwoordigers gestelde vragen en deze wijze van behandeling daarvan in de vakgroepvergadering niet correct in de notulen van die vergadering zijn weergegeven. De vragen zijn schriftelijk gesteld en van de besprekingen heeft Van Harten zijn eigen aantekeningen, die merkwaardig goed overeenstemden met de concept-notulen van deze vergadering. In de definitieve notulen is de strekking essentieel gewijzigd. Waar het in feite om gaat is de neiging om bepaalde zaken anders voor te stellen dan ze zijn. Deze neiging maakte het functioneren van het overleg van de staf in de vakgreep al lang moeilijk, zoals blijkt uit de mededelingen in februari '67 aan het dagelijks bestuur van de staf gedaan met betrekking tot een serie vragen ever het functioneren van de stafvertegenwoordigingen.De bestuurswisseling in de vakgroep heeft de uit deze neiging ontstaande moeilijkheden echter zeer verergerd. Aan de hand van citaten uit brieven adstrueert spreker dat het huidige vakgroepbestuur over de belangrijke zaken niet wezenlijk met de staf wil overleggen, doch slechts de schijn van overleg had willen handhaven. Gevraagde adviezen van de staf, zoals b.v. in een kwestie van de keuze van hoofd en bijvakken, of vragen van de staf b,v. over een verouderd practicum als pyrochemie, legt men naast zich neer. De voorzitter van de vakgroep beroept zich hierbij op de verantwoordelijkheid die de individuele hoogleraren krachtens de wet voor het onderwijs dragen. De stafvertegenwoordigers achten het nutteloos vergaderingen, waar volgens deze strategie de inspraak van de staf onder tafel wordt gewerkt, bij te wonen. Zij menen ook dat het onjuist is de schijn te handhaven dat inspraak mogelijk zou zijn. De Booy zal het op prijs stellen als Bollegraaf iets over zijn bevindingen als waarnemer bij een gesprek tussen het vakgroepbestuur en de stafvertegenwoordigers zou willen zeggen. Bollegraaf constateert dat bij bedoeld gesprek over de gerezen moeilijkheden herhaaldelijk op ruzieachtige toon werd gesproken, en dat er geen sprake was. van de mogelijkheid tot uitpraten. Hoewel werd toegezegd dat er veranderingen in de gewraakte vakgroepnotulen konden worden aangebracht, bleek bij het op schrift stellen van de vele veranderingen de bereidheid ontbreken. De verhoudingen zijn beslist kapot en het heeft voor de staf geen zin in deze sfeer onder deze omstandigheden vakgroepvergaderingen bij te wonen. Voorzitter stelt voor in een brief als standpunt van deze vergadering vast te leggen dat wij, gehoord de vertegenwoordigers van de staf van de vakgroep geologie, van mening zijn, dat de mogelijkheid van redelijk overleg in die vakgroep ontbreekt, omdat bij de hoogleraren niet oprecht de wens leeft met de staf te spreken en met de inspraak van de staf rekening te houden. Hij vindt het practicum pyrochemie een sprekend voorbeeld. Secretaris is het opgevallen dat de verantwoordelijkheid voor het onderwijs volgende de voorzitter van de vakgroep bij de afzonderlijke hoogleraren beslist. Hij acht deze mening strijdig met de wet op het wetenschappelijk onderwijs. Van Harten zegt dat de faculteit haar taak in deze aan de subfaculteiten heeft gedelegeerd. Door de in de 4e subfaculteit heersende opvattingen van collegialiteit komt dit in feite neer op volledige autonomie van de hoogleraren, ook al zijn sommige hoogleraren het in feite met de kritiek van de staf op bepaalde aspecten van het onderwijs eens. Vervolgens ontstaat er discussie over aan wie de brief gericht moet zijn. Steinberg stelt voor een brief van bedoelde strekking aan de subfaculteit voor Geologie en Geofysica te richten. Afschriften kunnen gezonden werden aan de faculteit en aan de vakgroep. Wanneer uit de brief geen overleg voor komt, kan men zich richten tot de faculteit. Een direct aan de faculteit gerichte brief zal vermoedelijk naar de 4e subfaculteit worden terugverwezen. Voorzitter neemt dit voorstel over, en wil de tekst van een concept-brief voorleggen aan de a.s. vergadering van de faculteitsstafvertegenwoordigers op 29 februari a.s. De Booy,vraagt of er afschriften moeten naar de commissie van Rectoren en-Assessoren en dagelijks bestuur van de staf. In de verdere gedachten wisseling over de adressering van de brief komt het punt naar voren wat moet gebeuren indien de subfaculteit deze brief evenmin als de eerdere brief van de

stafvertegenwoordigers van de vak-groep in behandeling neemt. Uit deze veelzijdige bespreking komt naar voren dat in dat geval de faculteit hiervan in kennis moet worden gesteld. Er wordt aan herinnerd dat de voorzitter van de faculteit in een faculteitsbestuursvergadering het stafstandpunt over deze kwestie gevraagd heeft. De reden voor de huidige standpunts bepaling ligt in het voor kennisgeving aannemen van de eerstgenoemde brief door de 4e subfaculteit. Blijft dit zonder effect, dan volgt uit dit verzoek van de voorzitter van de faculteit, dat een bespreking van het stafstandpunt in de faculteit wordt gevraagd.

19-21 februari Geologen congres in Göttingen
16 maart lezing voor NAM in Groningen over mijn detritus analyse van het "Rotliegendes "ondergrond van Nederland
9 maart schrijft Prof mr J.J. Valkhoff in Folia Civitatis (weekblad Universiteit van Amsterdam) een artikel: Kritische kijk op kritische Universiteit "In Nederlandse verhoudingen overbodige kreet".

Onderwijs: onder wijs beleid?

Ik schrijf een week later in Folia Civitatis een reactie op dit artikel van prof Valkhoff in Folia Civitatis Onder de titel : *Onderwijsbeleid: onder wijs beleid?*
In een artikel van prof Valkhof in Folia Civitatis van 9 maart kunnen we lezen van welke grondgedachten de :tegenwoordige universiteit blijktuit te gaan n: "Wetenschappelijk onderwijs en vorming zijn altijd kritisch, omdat de wetenschap dit nu eenmaal is." De schrijver vervolgt dan "De kritiek moet gefundeerd, verantwoord, doeltreffend, voor alles redelijk zijn." Hiermee kan niet zijn bedoeld, dat kritiek de toets der rede moet kunnen doorstaan, want- elke gefundeerde, verantwoorde en doeltreffende kritiek blijkt tenslotte (en niet vóór alles) in die zin redelijk. Veeleer wordt hier een subjectief waardeoordeel ingevoerd dat zich slecht verstaat met de kritische instelling van de wetenschapsbeoefenaar en het wordt dan interessant om na te gaan wie dat oordeel uit mag spreken, m.a.w. wie in onze kritische universiteit uitmaakt of kritiek "redelijk"of onredelijk"is

"In Nederlandse verhoudingen een overbodige vraag?"

Hoewel het niet geheel uit de woorden van prof. Valkhoff valt af te leiden, zou men kunnen vermoeden van welke premisse hij uitgaat. De universiteit is een onderwijsinstelling met docenten en studenten. De docenten bepalen, voor een belangrijk deel, de wijze waarop haar onderwijs is ingericht. De student is pas in staat zich een mening te vormen over onderwijszaken wanneer hij een door prof.Valkhoff geschetste ontwikkeling heeft doorgemaakt: "De student moet echter eerst nog leren, ontzaglijk veel leren" . Tegenwoordig begint de studenten zich langzamerhand af te vragen of het onderwijs nog onder wijs beleid geschiedt. De studenten blijken meer en meer een soort onbehagen te voelen, omtrent de wijze waarop colleges worden gegeven, communicatie tussen student-docent etc. Het bestaan van dergelijke gevoelens blijkt o.a. uit een rapport van drs. K. Kolthoff; "De Student en zijn studie, een onderzoek naar ervaringen en opinies onder studenten aan de universiteit van Amsterdam" (1965). Om begrijpelijke redenen komt de kritiek van de student, alweer door een gebrek aan echte communicatie, momenteel niet goed over. Interessant is (de conclusie van Kolthoff (p."61): "dat een belangrijk deel van de problemen, die er binnen de universiteit bestaan, nader tot een oplossing kunnen worden gebracht door bereidheid tot communicatie en de mogelijkheid tot onderzoek van de universitaire didactiek ... mits beide niet vrijblijvend zijn." Tegenwoordig maken de bewinds- lieden der universiteit ernst met de democratisering van het onderwijs. De inspraak van de staf is reeds wettelijk geregeld en discussies zijn op gang gebracht om inspraak van de student te bevorderen. Prof. Rooij, secretaris der senaat onzer universiteit, heeft tijdens een symposion " Overleg en Samenwerking", georganiseerd door de Studieraad ASVA op 7 maart 1968, een lans gebroken voor de inspraak der studenten, echter met dien verstande dat de redelijkheid te allen tijde door de student in acht moet worden !genomen.*) In de discussie stond bij prof. Rooij echter voorop, dat de beslissingsbevoegdheid omtrent inrichting van onderwijs, alsmede benoemingen van hoogleraren

uitsluitend in handen moet blijven van dezelfde instanties, die deze materie momenteel regelen. Onlangs heb ik mogen deelnemen aan een informeel gesprek over "een onderwijsbeleid en een onderwijsbeleidsinstantie aan deze universiteit". M.i. moet als kardinaal punt ter discussie gesteld kunnen worden of de beslissingsbevoegdheid omtrent de inrichting van het onderwijs en de benoeming van docenten in de toekomst nog bij dezelfde instanties thuishoren als thans het geval is. Of is dit punt een dogma waarover geen discussie mogelijk is? Indien de universiteit op dit ogenblik werkelijk kritisch is, dan is alle kritiek welkom. Laten we hopen, dat bij de komende discussies over het onderwijsbeleid de docenten zich zullen opstellen, zoals door prof. Valkhoff op briljante wijze werd uiteengezet: "Maar hij zal ook kritisch tegenover zichzelf moeten blijven. Dit gebiedt zijn wetenschappelijk geweten hem." Dr. T. de Booy
*) Tijdens dit symposion veroordeeld het door dr T. de Booy vermelde geval, waarbij de hoogleraren tegen de wil van de staf en studenten een bepaalde uitlating buiten de notulen van een vakgroepsvergadering hielden

17 april - 28 maart kartering Ardennen met geologische studenten.

Bewustwording als politiek
29 mei wordt een brochure uitgegeven door de Kritische Universiteit met als titel"Bewustwording als politiek"te koop voor f 0.69.
Samenstelling: Wouter Achterberg Tom de Booy Harm Boukema Frans Broers Han ten Brummelhuis Boudewijn Chabot Maarten Coolen Chris Crasborn Gerda Crasqorn Mieke Dekker Hans Derks Guido Favié Rob Giebels Jan Halkes Guy Kilian Danièle Kooy Carla Kruyt Albrecht Kwast Karel van der Leeuw Boe Thio Marian van der Waals Sytske Zeelenberg.
Mijn bijdrage was als volgt:
"Als direkte reaktie hierop zou men kunnen stellen dat deze vraag niet van toepassing is op de Universiteit van Amsterdam. Men is hier immers intensief bezig met de demokratisering van het wetenschappelijk onderwijs. Wettelijk is bijv. de inspraak van de wetenschappelijke staf vastgelegd in art. 10 van het Bestuursreglement der Universiteit van Amsterdam. Art. 81 van de Wet op het Wetenschappelijk Onderwijs biedt de mogelijkheid om studentenvertegenwoordigers uit te nodigen tot het bijwonen van fakulteits, interfakulteits- en subfakulteitsvergaderingen. Sinds enige tijd zijn studieraden ingesteld waarin studenten hun bezwaren en adviezen tot uitdrukking kunnen brengen. De "formele" situatie kan men dus gunstig noemen. Hoe staat het nu met de harde werkelijkheid? Niemand weet het precies. Er worden gissingen gemaakt, er heerst zelfs een sterk verschil van mening over de interpretatie der feitelijke situatie. Vele vragen kunnen worden gesteld: Is er in onze Universiteit echt sprake van democratisering of is het maar schijn? Worden werkelijk belangrijke zaken, zoals bijv. een plan Maris, in wijde kring besproken en alle belanghebbenden om advies gevraagd? Zijn de hoogleraren werkelijk bereid om te luisteren naar hetgeen de wetenschappelijke staf en studenten te zeggen hebben? Bestaat er het juiste klimaat, waarin studenten en leden van de wetenschappelijke staf zonder angst voor reperkussies en hun gevoelens van onbehagen of behagen tot uitdrukking kunnen brengen? Mijn persoonlijke ervaringen op het gebied van overleg met hoogleraren, alhoewel beperkt van omvang, geven mij in geen enkel opzicht vertrouwen voor het bestaan van. een echte demokratische struktuur der universiteit als geheel. Ik zou de stelling willen poneren, dat we leven in een schijndemocratie. Ik zou van deze plaats een ieder willen uitdagen aan te tonen dat mijn stelling op onvoldoende gegevens berust. Laten we hopen, dat ik ongelijk krijg. Het zou dan blijken dat ik relatief slechte ervaringen heb gehad. Men zou reeds mijn ongelijk kunnen vermoeden als men het laatste artikel in Folia(18 mei 1968) leest; betreffende de funktionering van de inspraak van de wetenschappelijke staf. Zelfs in onze faculteit Wis- en Natuurkunde schijnt het nogal los te lopen. Er wordt door het bestuur der staf gesproken van een loyale uitboeting der bepalingen door de fakulteit. Er zijn ook steeds stafleden die mij vertellen dat bij grote groepen van studenten in hun subfakulteiten geen ontevredenheid bestaat. Ik vraag mij toch af of dit niet juist een zeer

gevaarlijke situatie is. De studenten tonen zich semi-solidair met de hoogleraren en stafleden. Zij zijn immers in hun verrichtingen sterk van beide groepen afhankelijk. Ze zullen hun kritiek inhouden tot de dag dat ze zich bewust worden van hun kracht en/of de mogelijkheid hebben om hun werkelijke gevoelens de vrije loop te laten. Indien deze mogelijkheid via de barricades wordt verkregen, dan zal de situatie misschien niet veel verschillen van die van de omringende hoofdsteden als Rome, Berlijn, Madrid en Parijs. Als er niet snel iets gebeurd om een werkelijke u i ·t s p r a a k (veel essentiëler dan de regeling der i n s p r a a k) van de studenten mogelijk te maken, kan het wel eens gebeuren dat achter genoemde hoofdplaatsen ook nog het woordje Amsterdam komt te staan. Als voorzitter van een groep wetenschappelijke medewerkers heb ik de plicht (art. 10-13 van het Bestuursreglement der Universiteit van Amsterdam) om namens onze staf advies uit te brengen over zaken die verband houden met de organisatie van onderwijs en wetenschapsbeoefening, de inrichting van het Instituut over het Ontwikkelingsplan. Het enige dat hier niet bij behoort en dat tekent al aardig de schijndemokratie waarin we leven is het benoemingsbeleid. Ondanks deze wettelijk vastgelegde vorm van inspraak is het mij in de laatste tijd onmogelijk gebleken mijn taak te vervullen. In het begin van het akademisch jaar hadden we in een vakgroepvergadering kennelijk te gevoelige zaken aan de orde gesteld. Van te voren hadden we onze vragen schriftelijk aan de voorzitter van de vakgroep meegedeeld. De vragen werden stuk voor stuk uitvoerig in een vergadering behandeld. Helaas bleek echter de inhoud van de notulen dezer vergadering niet overeen te komen met hetgeen er gezegd was, zowel door de aanwezige studentvertegenwoordigers, stafleden als hoogleraren. We vroegen om rektifikatie, maar aangezién we als stafvertegenwoordigers slechts een adviserende stem hebben, werden onze op- en aanmerkingen na stemming niet in de notulen opgenomen. Na rijp beraad hebben we in een vergadering van de wetenschappelijke staf met grote meerderheid besloten in het vervolg niet meer als vertegenwoordiger van de staf op de vakgroep- en direktie vergaderingen aanwezig te zullen zijn. Het was ons onmogelijk gemaakt onze taak naar behoren te vervullen. Van echt overleg was op deze manier geen sprake. De hierdoor ontstane breuk staf-hoogleraren is meegedeeld aan de hogere instanties. Tot op heden, nu bijna een half jaar geleden, heeft men de breuk voor kennisgeving aangenomen zonder werkelijk de noodvlag te hijsen. Onze rebellie is zonder meer geaccepteerd. Hieruit mag men toch wel de les leren, dat zelfs indien men gedekt wordt door officiële reglementen, men in het geval van een zekere onwil der hoogleraren niet veel kan beginnen. Zelfs al heeft men de mogelijkheid van redelijk overleg, dan wordt het gegeven advies altijd vrijblijvend geaccepteerd en blijkt er na verloop van tijd soms niets te zijn veranderd. Als het advies in de kraam van de hoogleraren te pas komt wordt het als een konstruktief en opbouwend voorstel gezien. Het al dan niet goede kontakt tussen hoogleraren wetenschappelijk medewerker is sterk afhankelijk van de instelling der individuele hoogleraren of groep docenten. Nergens is er een waarborg voor een zekere kontinuïteit gegeven. De hoogleraar kan feitelijk niet goed ter verantwoording worden geroepen voor zijn beleid. Hij wordt ingevallen van slecht beleid tegenover de buitenwereld duidelijk gesauveerd door zijn kollegaas ; dit gebiedt hun "solidariteit". Tijdens het laatste symposion van de ASVA Studieraad op 7 maart 1968: Overleg en Samenwerking, werd een lijst met diskussie punten aan de orde gesteld, waarbij het opviel dat het accent duidelijk lag op de vorm van inspraak en beslissingsbevoegdheid der studenten. Volgens mij is het van nog groter belang om allereerst een klimaat te scheppen waarbij het mogelijk is dat de studenten zich kunnen uitspreken. We hebben gezien dat men er nog lang niet is als in een reeks wettelijke voorschriften de inspraak is geregeld. Het overleg heeft dan pas zin, indien een dialoog en geen monoloog ontstaat. Het komt tegenwoordig maar al te veel voor, dat het advies door de autoriteiten minzaam knikkend wordt aangehoord. Het is toch immers geheel vrijblijvend. De studenten moeten dan ook durven zeggen wat ze op hun hart hebben en niet belemmerd worden door de veel gesignaleerde autoriteitenvrees. De angst om persoonlijk aansprakelijk te worden gesteld voor het leveren van ongezouten kritiek bijv. op de vorm of inhoud van een kollege of praktikum is maar al te veel aanwezig. Tijdens een symposion in Utrecht mei 1966 Taakdifferentiatie binnen het wetenschappelijk Corps; zei Mr. Loeff en een

hoge ambtenaar van het Ministerie dat het tegenspreken van een hoogleraar geen majesteitsschennis doch godslastering is. Is het haast niet een immoreel zware eis voor een student-vertegenwoordiger in de studieraad zijn eigen hachje op het spel te zetten? Wie kan zich de luxe veroorloven alle zaken scherp aan de orde te stellen? De student is immers zo sterk afhankelijk van de individuele hoogleraar in verband met tentamens, beurzen, assistentschappen etc. Mag dan van de wetenschappelijke staf verwacht worden, dat zij kan meehelpen een goede kommunicatie student-docent op gang te brengen? Tijdens de door mij bijgewoonde vergaderingen van de vertegenwoordigers der wetenschappelijke staven is het mij duidelijk geworden dat van deze zijde niet veel valt te verwachten. Het wetenschappelijk staflid is in sommige gevallen misschien nog in sterkere mate afhankelijk van een hoogleraar voor het bevorderen of handhaven van zijn positie, zodat hij er al evenmin persoonlijk voordeel in ziet om gevoelige zaken aan te roeren en daardoor in het gunstigste geval de kans te lopen op een zijspoor te worden gezet. Het is verder opvallend te merken hoe weinig tijdens de stafvergaderingen de problemen der studenten, zoals verbetering kontakt staf-student in de studieraden, Kritische Universiteit etc. ter diskussie worden gesteld. Daadwerkelijke steun in zake overleg docent-student is schijnbaar niet goed verenigbaar met de positie van wetenschappelijk medewerker. Het zijn soms kleine halfgodjes, die vurig hopen eens tot de hogere sekte te mogen behoren. Het verwijt dat ik steeds in mijn schoenen geschoven krijg is dat we niets konstruktiefs bij te dragen hebben tot vervanging van het verouderde onderwijssysteem en de organisatie van de Universiteit. Gelukkig, zou ik ten antwoord willen geven, want dan zouden we al even pedant zijn als het systeem waar we tegen vechten. N i e m a n d weet precies welke kant het momenteel uit moet. De studenten niet, de stafleden niet en ook niet de hoogleraren, laat staan de minister. We moeten door een gezamenlijke open discussie (niet in de bekende achterkamertjes) met het moeizaam verkregen feitenmateriaal uiteindelijk komen tot een nieuwe werkhypothese. Tijdens deze diskussies zal men een wederzijds begrip van elkaars moeilijkheden moeten opbrengen en inzien dat het hier gaat om een belangengemeenschap: het voortbestaan van een universiteit die kritisch is en niet aan de leiband loopt van het bedrijfsleven, waar kritisch denken wordt gestimuleerd en niet juist onderdrukt. Dit kan en moet de enige basis zijn voor het vinden van een oplossing uit de impasse van het ogenblik. Om tot deze oplossing te komen moet men eerste beginnen met inventariseren, daarna voorzichtig beginnen de diagnose te stellen om vervolgens therapeutisch tewerk te gaan en niet anders om zoals zo vaak gebeurd.
Discussie over deze brochure vinden plaats van vrijdag 31 mei - vrijdag 14 juni in Het Kru (Kritische Universiteit) huis en het Maagdenhuis

Massa-bijeenkomsten in Universiteit van Amsterdam
Oproep aan alle studenten, docenten en stafleden der gehele B-faculteit : **woensdag 5 juni** B.C.P Instituut, **donderdag 6 juni** Geologsich Instituut en Natuurkunde kollege gebouw, **vrijdag 7 juni** chemische praktikum gebouw. Punten ter discussie
Waarom studeren we eigenlijk ?
Wat gaat er gebeuren met onze kennis?
Waarom durven studenten niets te zegen?
Hoogleraar : kameraad of vader.
Wat is inhoud van onze kolleges?

In het Parool van **6 juni 1968** staat het volgende bericht over deze eerste gehouden woensdagmiddag gehouden discussie in het B.C.P. instituut:
Ongeveer 250 studenten, stafleden en hoogleraren van de faculteit der Wiskunde en natuurwetenschappen van de Universiteit van Amsterdam hebben gistermiddag in de hal van het B.C.P. Jansen-instituut anderhalf uur lang informeel gediscussieerd over problemen als de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de natuurfilosoof en de herstructurering van de universiteit. Deze bijeenkomst was voortgekomen uit de discussies in de Oudemanhuispoort.

Volgende week woensdag om 12 uur 's middags wordt opnieuw een bijeenkomst voor de 1eden van de faculteit gehouden in de hal van het Jansen-instituut aan de Plantage Muidergracht. Donderdag en vrijdag zullen de discussies per subfaculteit- worden voortgezet. in de hallen van diverse universitaire instituten. De discussie vinden plaats op voet van gelijkheid doordat stafleden en hoogleraren allemaal door en elkaar op de grond zitten of staan, zegt dr T. de Booy wetenschappelijk hoofdmedewerker aan het geologisch instituut, die een van de initiatiefnemers tot deze actie is. " We willen dwars door alle structuren heentreden omdat dat de enige manier is om tot een werkelijk democratische gedachtewisseling te komen". Volgens dr de Booy is het een zuiver spontane actie die met geen enkele organisatie verbonden is en waar ook geen enkele structuur aan gegeven zal worden.

2 pamfletten die ik maakte voor de discussie in het Geologisch Instituut op **donderdag 6 juni:**
Pamflet nr 1:
Wat willen met de geologie en hoe gaan we de geologe opleiden ?
Men zou zich kunnen afvragen:Wat verstaan we momenteel onder Geologie?
Hoe zou de Geologie zich in de toekomst gaan ontwikkelen?
Hoe kan de Geologie nu en in de toekomst maatschappelijk worden toegepast?
Welk aandeel heeft de Geologie in de Nederlandse ontwikkelingshulp?
En in die van de andere tweede wereld landen?
Hoe groot zijn momenteel de aantallen studenten in de Geologie aan de verschillende universiteiten?
Hoe groot zijn de stafbezettingen?
Welke prognoses zijn er over de in de toekomst te verwachten belangstelling voor de studie in de Geologie?
Op welke gegevens zijn deze prognoses gebaseerd?
Welke invloed heeft het bedrijfsleven op de voordrachten voor hoogleraarschappen en lectoraten in de Geologie?
Heeft het bedrijfsleven invloed op de studieprogramma's?
Zijn er nog andere buiten-universitaire invloeden op de gang van zaken?
Hoe zit de Academische Raad in elkaar?
Wie zijn er lid van de Sectie Aardwetenschappen voor deze Raad? Hoe wordt men lid?
Welke problemen houdt de Sectie Aardwetenschappen zich bezig? Hoe komt de Sectie Aardwetenschappen aan haar informatie?
Wat gebeurt er met de adviezen van de Sectie Aardwetenschappen? Zijn de leden tevreden met de huidige gang van zaken?
Zijn de niet-leden tevreden met de huidige gang van zaken?
Pamflet nr 2:
Wat verstaat men onder geologie?
In 1473:
Richard de Bury, Bisschop van. Durham. gebruikt in zijn boek Philibiblon (Keulen, 1473), de term GEOLOGIE (Aardse Wetenschappen) als tegenstelling tot de term THEOLOGIE (Hemelse Wetenschappen)

In 1968
Na bijna 5 eeuwen ontwikkeling der wetenschap worden onder de term GEOLOGIE, in de oorspronkelijke zin van Bisschop de Bury o.m. de volgende specialisaties bijeengebracht:geomicrobiologie, seismologie, aktuogeologie, geodesie, palaeoecologie, historische geologie, oceanografie, geomagnetisme, geochronologie, palaeontologie, palaeophysica, ertskunde, pedologie, pyrochemie, economische geologie, kristal chemie, agrogeologie, micropalaeontologie, submariene geologie, palaeozoölogie, structurele geologie, palaeovulkanologie, geofysica, palaeoneurologie, balneologie, hydrologie, metallurgie, ingenieurs

geologie, mijnbouw geologie, bodemkunde, petrografie, physische geografie, geomorfologie, physische geologie, palaeoichnologie, tektonische geologie , geotektoniek, microtektoniek , glaciologie, palaeobotanie, petrologie, palaeolimnologie, photogeologie, kristallographie, palynologie, experimentele petrologie, palaeomagnetisme, vulkanologie, sedimentologie, sediment petrografie, mineralogie, petroleum geologie, palaeoklimatologie, geochemie, stratigrafie, geoëlectromagnetisme, aktuopalaeontologie, gravimetrie, macropalaeontologie, aeronomie, toegepaste geologie, mariene geochemie, kolen geologie, geohydrologie , astrogeologie, klemineralogie, cosmochemie, palaeobiologie, petrografie, statistische geologie, regionale geologie, nucleaire geologi,; photogrammetrie, grondmechanica, veldgeologie, mariene geofysica, theoretische geofysica, dynamische geologie, isostasy, vertebraten paleontologie, petro fysica, invertebraten palaeontologie, cosmogenie, mineragraphie, planetaire geologie, geopolitiek, etc etc

QUA VADIS .IS ER VOOR DE GEOLOGIE NOG WEL EEN PLAATS IN DE TOEKOMST?

Studenten in actie voor een meer democratische universiteit
Folia Civitatis 15 juni 1968 BEWUSTMAKING DOOR DISCUSSIES
In korte tijd talrijke massa-bijeenkomsten
De "Beweging Democratisering Universiteit", opgericht op 22 mei, heeft in korte tijd zeer veel studenten en een aantal hoogleraren en stafleden in haar discussies weten te betrekken. Hoogtepunt van haar activiteiten was wel de "universitaire kermis" op 29 mei in de Oudemanhuispoort. De grote hal en een aantal collegezalen waren van 's morgens elf uur tot na middernacht het centrum van discussies over de medezeggenschap van studenten in het bestuur van de universiteit en de faculteiten, over de betrekkingen tussen de universiteit en de maatschappij, de "verpolitiekte" wetenschapsbeoefening en niet in het minst over het rapport van de commissie Maris. In dezelfde week vonden hearings van hoogleraren en stafleden plaats in de subfaculteiten A en B van de Sociale Wetenschappen, werd tijdens verschillende colleges met de docent gediscussieerd en werden ook op het Roeterseiland voor de B-faculteiten massale bijeenkomsten georganiseerd . Het aantal faculteitskernen van de "Beweging" breidde zich in korte tijd sterk uit. Zij organiseerden in hun faculteiten of afdelingen eveneens bijeenkomsten, waarvoor zij hun docenten uitnodigden: o.a. sociologen, juristen, medici en geologen.Waarmee is deze versnelde ontwikkeling begonnen? In het vorige nummer van Folia maakten wij melding van de publicatie van een anti-Maris-rapport door de Unie van Studenten te Nijmegen op 13 mei en berichtten wij dat op 21 mei een groepje studenten in Amsterdam langs een aantal universiteitsgebouven trok om de studenten tot discussie over het rapport-Maris op te roepen. Ook schreven wij dat op 22 mei, nadat drie buitenlandse studentenleiders in het Capitoltheater gesproken hadden, de discussies zich in de aula hadden voortgezet. Er is in die week van 13 tot 22 mei echter meer gebeurd. In Amsterdam nam de algemene ledenvergadering van Machiavelli, studievereniging van de FSW-A, waar al langer onvrede heerste over het slecht functioneren van de studieraad twee moties aan. In de ene werd het bestuur opgedragen met de subfaculteit in contact te treden om te komen tot een definitieve regeling van de studenteninspraak door middel van de studieraad en door een studentenvertegenwoordiging in de subfaculteitsvergadering. In die regeling dienden waarborgen te worden opgenomen voor een zo groot mogelijke openheid in het overleg, zowel intern als naar buiten. In een tweede motie stelde men dat de tendens die spreekt uit het rapport-Maris tot Parijse toestanden zou leiden. Men achtte discussie tussen alle betrokkenen van de subfaculteit op korte termijn noodzakelijk. Een week later tijdens een druk bezochte verkiezingsborrel van deze, studievereniging droeg men het bestuur op binnen een week een hearing te organiseren van hoogleraren en stafleden. De hearing vond plaats op 28 mei.

Tijdens de massa-bijeenkomst deed de president-curator van de Universiteit burgemeester Samkalden mee aan de discussies. Hier te zien tussen de studenten

In het zelfde nummer van Folia Civitatis nog het volgende artikel met de titel:

Lotgenoten

Deze vaak als "oeverloos gezwets" betitelde discussies vindt dr. T. de Booy een essentiële en noodzakelijke fase: de problematiek kristalliseert zich, en staf en studenten merken dat ze geen tegenstanders zijn, maar lotgenoten. De kern van het universitaire probleem ligt in de structuur van onze maatschappij, waarin de beslissingen worden genomen met onoverzichtelijke methoden. De universiteit moet zich zelf rekenschap gaan geven van de aard van de consequenties van de wetenschap, en daarover de controle krijgen. De wetenschapsbeoefenaar moet een normbesef hebben dat in overeenstemming is met zijn enorme verantwoordelijkheid. Dit vraagt geen woeste barricaden strijd, maar een introverte revolutie, een bewustwording van wat er met de mensheid moet gebeuren. Onze democratie biedt mogelijkheden genoeg, maar die worden nog lang niet goed en uitputtend gebruikt. Geen barricaden, geen afzondering, maar discussie. Gevaarlijk is het dat een bepaalde groep niet wakker geschud wil worden (en dat komt meer voor bij studenten dan bij hoogleraren). Een groot gedeelte van de B-studenten verkeert volgens dr. De Booy in deze apathie, en vlucht weg in een vakspecialisme. De kern van het maatschappelijk probleem ligt in de bewustwording van de grote massa door de escalatie van de communicatiemiddelen. Nadat de maatschappij de welvaart van buik en onderbuik veilig heeft gesteld, krijgt nu de geest de kans. De mensen worden zich op grote schaal bewust van hun dilemma: elke mens houtd meer van zichzelf dan van anderen, maar toch is er voor ieder de noodzaak om met anderen te leven. De gemeenschap is onoverzichtelijk geworden. De mens voelt dat hij bedreigd wordt door de anderen, door de natuur, door zichzelf. Hij gaat zoeken naar een mogelijkheid om de tegenstrijdige belangen te verzoenen, zodat de mensen elkaar niet uitroeien. De jeugd van nu alle energie nodig voort het proces van bewustwording, de volgende generatie zal eindelijk de kans krijgen om aan oplossingen te werken. Het onderwijs aan de universiteit moet veranderd worden. Nu is het zo dat wie doceert bepaalt wat er geleerd wordt. Maar in de eerste plaats moet de student geïnteresseerd worden, zodat hij gaat inzien dat hij deskundigheid nodig heeft, en de studie zijn geestelijk eigendom gaat worden. De studenten moeten ook direkt betrokken worden bij het wetenschappelijk onderzoek, de scheiding tussen wetenschappelijk onderzoek en onderwijs moet vervagen. Kweking van vaksimplisten moet uit den boze zijn, want de opsplitsing in specialismen is destructief. Wat het bestuur van de

universiteit betreft merkte dr.. De Booy op, dat ieder serieus moet worden genomen in z'n eigen functie. De student moet kunnen beschikken over de informatie die hij nodig heeft om adviezen te kunnen geven. De geheimzinnigheid bij het besturen is het grootste gevaar. De hoogleraar is nu volstrekt autonoom in zijn beleid, maar hij zou verantwoordelijk moeten zijn, zowel naar boven als naar beneden.
Verderop in het zelfde nummer van Folia zegt de ASVA voorzitter Peter Cohen nog het volgende:"Er zijn totaal 1000 mensen bezig geweest met de discussies. Vooral de B-faculteiten zijn plotseling tot leven gekomen".

Plannen voor reorganisatie Aardwetenschappen
21 juni schrijf ik aan de Directeur Generaal van wetenschappen en Ministerie Onderwijs en Wetenschappen Dr A.J. Piekaar de volgende brief:
In verband met de toekomstige mogelijkheden van de taakverdeling der Subfaculteiten der geologie en geofysica aan de Nederlandse Universiteiten, wilde ik U verzoeken mij een kort onderhoud toe te staan, om de ingesloten nota mondeling toe te lichten, alsmede uitdrukking te kunnen geven aan mijn verontrusting betreffende de voorstellen die door de Sectie der Aardwetenschappen van de Academische Raad zijn opgesteld en U in de naaste toekomst ter hand zullen worden gesteld. In eerste instantie heb ik contact opgenomen met de oud-minister van Onderwijs Prof. Diepenhorst, en hem de vraag voorgelegd tot wie ik mij zou moeten wenden om het gevoel van onbehagen betreffende het beleid door Subfaculteiten der geologie en geofysica aan de Nederlandse Universiteiten tot uitdrukking te kunnen. Prof Diepenhorst adviseerde in een persoonlijke brief te verzoeken om een kort onderhoud. Aangezien ik van 7 juli tot medio september in verband met mijn onderwijs activiteiten buitenlands zal vertoeven, zoudt U mij ten zeerste verplichten indien U mij nog vóór 7 juli zoudt kunnen ontvangen.
De ingesloten nota behorende bij mijn brief van **21 juni** aan Dr Piekaar
Nota betreffende de toekomst van de Geologische opleiding aan de Nederlandse Universiteiten
1.Na ontvangst van de brief DAW 136.709 van de Minister van Onderwijs en Wetenschappen aan de Voorzitter van de Academische Raad, verzocht deze de Sectie Aardwetenschappen van de Academische Raad bij schrijven van 18 februari 1966 (Ar 235 III), hem over de mogelijkheden van taakverdeling en/of concentratie binnen de subfaculteiten der geologie en geofysica aan de Nederlandse Universiteiten te adviseren. Hoewel dit verzoek meer dan twee jaar geleden tot de sectie werd gericht heeft overleg in de sectie nog niet tot wezenlijk resultaat geleid. Bovendien blijkt uit de stuken die thans als resultaat van moeizaam overleg op tafel liggen, dat lokale belangen zwaarder wegen dan zowel het algemeen belang als ook dat van onderwijs en onderzoek in de aardwetenschappen.
Als oplossing in eerste termijn wordt namelijk gedacht aan het voortbestaan van de huidige vijf opleidingsinstituten, die ondanks samenwerking in " federatief: verband" plaats zouden moeten verlenen aan in totaal: 36 hoogleraren, 18 lectoren en 25 leden van het wetenschappelijk corps met onderwijsopdrachten. (Waaronder een aantal buitengewone hoogleraren). De huidige bezetting is: 32 leerstoelen, 9 lectoraten en 15 onderwijsopdrachten. In beide gevallen zijn de docenten van het ITC van. de mijnbouwkundige opleiding, beide te Delft, niet, die van de bodemkundige afdeling Wageningen en van de fysische-geografische opleidingen in Amsterdam, Utrecht en. Groningen wel meegeteld.
2. Bij de aardwetenschappen zijn meer docenten per student beschikbaar voor het geven van. onderwijs dan bij andere studierichtingen in de natuurwetenschappen. Ten dele is dit een gevolg van het arbeidsintensieve karakter van onderwijs in de aardwetenschappen, maar in grotere mate van het naast elkaar bestaan van een groot aantal zelfstandige opleidingen met afstudeermogelijkheden in. alle specialisatie richtingen.
3. Het spreekt dan ook welhaast vanzelf dat, zelfs als men rekening houdt het feit, dat ook voor de aardwetenschappen aanschaf van kostbare onderzoek apparatuur steeds meer noodzakelijk wordt, concentraties of in ieder geval een betere coördinatie van de opleidingen op den duur tot

kosten besparing_zal leiden ten opzichte van continuering van de huidige toestand.
4. Door personen of groepen, deels binnen deels buiten de sectie aardwetenschappen zijn reeds zes verschillende voorstellen voor concentratie aan de sectie voorgelegd; geen der voorstellen is tot nu toe door de sectie objectief beoordeeld. Met de indieners - voorzover zij geen zitting :in de sectie hebben heeft de sectie niet van gedachten gewisseld.
5. Op een bijeenkomt op donderdag 13 juni j.l. in het Geologisch Instituut der Universiteit van Amsterdam van docenten en studenten in de aardwetenschappen van de Nederlandse Universiteiten,waarbij ook vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven aanwezig waren, is door vele hoogleraren, stafleden en studenten gepleit voor een spoedige en radicale herziening van onderwijs en onderzoek in de aardwetenschappen en voorstanders van bestendiging van de huidige toestand waren verre in de minderheid.
6.Van bevoegde zijde werd op dezelfde bijeenkomst verklaart dat het onmogelijk geacht moet worden, dat de sectie met een werkelijk constructief voorstel zal komen. De leden ervan kunnen zich merendeels niet losmaken van de belangen van de huidige toestand.
7. Omdat de sectie aardwetenschappen dus blijkbaar niet het lichaam is, waarvan voorstellen tot de zozeer gewenste en noodzakelijk ingrijpende herziening tegemoet gezien kunnen worden, werd voorgesteld een commissie te benoemen uit alle bij het onderwijs en onderzoek in de aardwetenschappen betrokkenen, waardoor kan worden voorkomen dat lokale belangen boven het algemeen belang prevaleren.
8. Deze commissie zal regelmatig bij voorbeeld door het organiseren van hearings voeling moeten houden met alle betrokkenen. Men was algemeen van oordeel dat het op een dergelijke wijze mogelijk moet zijn om korte termijn (binnen enkele maanden)met een voor zeer velen aanvaardbaar constructief' voorstel te komen.
9. Het is noodzakelijk om hangende een beslissing over de toekomst van onderwijs en onderzoek in de aardwetenschappen in Nederland elke verandering in de huidige toestand te vermijden. Het vertrek van docenten in verband met leeftijd of het vinden van een andere werkkring kan worden bevorderd, mits voor de waarneming van hun functies gezocht wordt naar tijdelijke oplossingen door het verlenen van tijdelijke onderwijsopdrachten aan ter plaatse of elders werkzame leden van het wetenschappelijk corps. Mede in verband hiermede is op woensdag 16 september 1968 een algemene landelijke bijeenkomst belegd, welke gezien kan worden als voortzetting van de reeds eerder genoemde bijeenkomst van 13 juni jl. met o.m. als als concreet onderwerp: vacature leerstoelen in de geologie: benoemen of niet?
10. Het ware te wensen dat het Departement van. Onderwijs en Wetenschappen een Commissie ad. hoc bij de aanvang van haar werkzaamheden een inzicht kon geven in de ten Departementale levende wensen en ideeën inzake concentratie en taakverdeling bij het wetenschappelijk onderwijs in het bijzonder in dit geval ten aanzien van de aardwetenschappen.

Acties tegen plan Maris
Voorgeschiedenis. Parool **16 mei 1968** : "De academische Raad - schakel tussen universiteiten en regering - ontving eind 1967 een eindrapport van de commissie Maris. Ir A.G Maris en de zijnen kwamen met een soort "Bevelschema"voor de universiteiten die een infanteriebrigade niet zou misstaan. De leiding zou uiteindelijk komen in handen van een "presidium", drie ervaren "managers" die straf zouden controleren of alle faculteiten en vakgroepen in de pas zouden lopen bij de strakke en efficiënte planning door de top". Tegen dit plan Maris kwam al gauw kritiek van de kant van de Studenten Vakbeweging.
Vrijdagavond 21 juni Massale bijeenkomst aula van de Universiteit van Amsterdam, waar de prorector prof mr A.D. Belinfante zei dat hij in augustus met een voorstel van reorganisatie van het bestuur van de universiteit en medezeggenschap van studenten wil komen.

Schaduw vergadering van studenten in het Universiteitsgebouw waar ook een vergadering van de Academische Raad plaats vond. (Staande: Henk Vlaar voorzitter van de Studenten Vakbeweging, rechts van hem Eduard Bomhof later minister, het kan verkeren)

Zaterdag 22 juni 1968 hebben dertig leden van de Studenten Vakbeweging uit Amsterdam de zaal van de Academische Raad in Utrecht "bezet". De Raad hield een geheime vergadering om het plan Maris te bespreken. De studenten wilden meeluisteren tijdens deze vergadering. . De studenten kregen wel toestemming om in het gebouw te verblijven en hebben toen zelf een vergadering belegd, waar niet alleen studenten, maar ook een tiental hoogleraren aanwezig waren en er een zinnige discussie is gevoerd. De Academische Raad (60 leden) hebben in hun vergadering met overgrote meerderheid het plan Maris verworpen. (Ik heb ook meegedaan aan de actie van de studenten).

De Booy geeft verslag over de activiteiten van de informele commissie die zich bezig houdt met de onderwijs-problematiek

25 juni 1968 Notulen vergadering centrale staf

De Booy wordt uitgenodigd verslag te doen van de informele commissie

Verslag van de heer De Booy inzake de commissie onderwijsaangelegenheden. De heer De Booy geeft een uiteenzetting over de totstandkoming, samenstelling, werkzaamheden en plannen van een ad hoc gevormde commissie die zich bezighoudt met de algemene onderwijs-problematiek van onze universiteit. De commissie bestaat uit de heren Belinfante, Verburg, Kolthoff, De Booy, Swart en Kleijn. Alle leden nemen strikt à titre persorinel deel aan het overleg. Hierna volgt een uitgebreide gedachten wisseling over de diverse aspecten van de ideeën der commissie. De heer Noorman vraagt wat de relatie is tussen het bureau van de heer Kolthoff en de te benoemen directeur van het bureau onderwijs. De heer De Booy antwoordt dat het bureau van de heer Kolthoff kan worden ingebouwd in het bureau onderwijs. De heer Nijenhuis merkt op dat het hem juister lijkt dat eerst een precieze taakomschrijving van het bureau onderwijs wordt geformuleerd alvorens een directeur wordt aangetrokken. De heer Nijkerk zegt dat de commissie informeel is en dat hij eerst graag in kennis wordt gesteld van de uitgekristalliseerde ideeën en de eventuele voorstellen van de commissie voordat deze door de officiële instanties worden behandeld. De heer De Booy antwoordt dat de commissie slechts ideeën formuleert en dat deze ideeën later eventueel plannen kunnen worden. De heer Nijenhuis wil graag met nadruk zien vastgelegd dat deze commissie geen beslissingen kan nemen ten aanzien van plannen. De vergadering sluit zich hierbij aan. De heer De Booy antwoordt dat dit voor de commissie vanzelf

spreekt. Hij merkt verder op dat het z.i. van het grootste belang is dat de staf aan de open discussies meewerkt en deel neemt aan overleg en gesprekken in informele werkgroepen en commissies. Hij wil daarover individuele leden van de staf benaderen. Hij ziet verder als voordelen voor de staf dat tal van stafleden, die nu geen deel (willen) hebben aan het overleg binnen de universiteit, op deze wijze toch weer betrokken kunnen raken bij alles wat in de universiteit omgaat. Hij vraagt de staf als organisatie om morele steun en om de bereidheid het administratieve apparaat hiervoor ter beschikking te stellen. De voorzitter antwoordt dat hij zelf sympathiek staat tegenover de ideeën zoals die binnen de commissie leven, maar dat het centrale stafbestuur zich in deze vergadering hierover niet definitief kan uitspreken omdat er nu geen gelegenheid is voor nader beraad. Spreker zegt verder dat de heer De Booy vanzelfsprekend geheel vrij is om individuele leden van de staf te verzoeken deel te nemen aan open discussies of om hen op andere wijze in te schakelen. Het dagelijks bestuur is overigens bereid met hem hierover nader overleg te plegen. Tenslotte dankt hij de heer De Booy voor zijn belang wekkende uiteenzetting. De heer De Booy verlaat hierna de vergadering.

Prof. A.D. Belinfante prorector van de Universiteit van Amsterdam

Uit het krantje van de Studenten Vak Beweging (SVB) Amsterdam 4e jaargang 3 juli 1968
Belinfante : het paard van troje?
Het lijdt geen twijfel dat onderstaand citaat ook in Nederland geldt voor de strijd van studenten en veel hoogleraren tegen het instituut van de akademiese raad. Als men echter de houding van de a.s. rektor-magnifikus, prof.A.D. Belinfante wil bekritiseren kan men moeilijk nog beweren dat men niet tegen een persoon ageert. Tenzij men aanneemt dat prof. Belinfante slechts slachtoffer

is van de struktuur, waarin hij een positie gaat bekleden, die in Nederland alleen voor leden van de regentenklasse is weggelegd. De premisse, dat prof. Belinfante inderdaad zo'n slachtoffer is, zou pas aannemelijk gemaakt kunnen worden na een analyse van zijn houding tegenover de aktie, zoals die de laatste maanden gevoerd is; het begin van de strijd voor een werkelijke demokratisering. Drie gebeurtenissen uit de afgelopen tijd, tonen de verandering in de aanvankelijk weinig toeschietelijke houding van prof. Belinfante aan. Ten eerste: in het debat met studenten in de hal van het Maagdenhuis op 31 mei, over de openbaarmaking van de stukken van de a.r., verklaarde prof.Belinfante wel fundamentele kritiek te hebben op de samenstelling en werkwijze van de a.r. en vond dat de stukken openbaar gemaakt moesten worden, maar, hoewel hij in het bezit van verschillende geheime stukken was, wilde hij ze niet openbaar maken."Omdat je nu eenmaal moet werken binnen de bestaande strukturen" en "Ik mag het gegeven vertrouwen niet schenden".Tijdens het debat in de Aula, georganiseerd door de BDU op 21 juni, bleek iets duidelijker de goede wil van prof. Belinfante. Op de vooravond van de voorlopig laatste. vergadering van de a. r. , verklaarde hij zich bereid diskussie over Maris, maar alleen er op zou aandringen dat de hele problematiek terug gebracht moest horen waar ze behoorde : bij de universiteit. Hetgeen gebeurd is. Dat het echter nog moeilijk was voor hem om de oude strukturen te verlaten, bleek nogmaals duidelijk toen de opheffing van de a.r. aan de orde kwam. Zijn angst voor geheel nieuwe vormen van overleg en beslissen, in massadiskussies door alle betrokkenen, met volledige medezeggenschap door die betrokkenen, was groter dan het wantrouwen tegen de a.r., fossiel in de universitaire wereld.

Wir wollen nicht gegen Personen sondern gegen institutionen kämpfen RD (Rudi Dutske)

Allereerst met de ASVA kon hij praten en verklaarde dat ook te zullen doen. "Of vertegenwoordigen die de studenten ook niet meer?".En dat zou best eens kunnen blijken tijdens de debatten over herstrukturering en demokratisering. Immers, met de verandering in de aard van de studentenbelangenbehartiging, kunnen best wel eens veranderingen in de struktuur van de studentenvertegenwoordiging optreden. Wel zegde prof. Belinfante toe begin oktober, of wanneer dat mogelijk is, aan een massameeting zijn medewerking te verlenen, waarop met alle leden van de "akademiese gemeenschap" gediskussieerd gaat worden over de herstrukturering van het w.o. De derde, meest signifikante gebeurtenis vond plaats tijdens het bezoek aan de a.r. in Utrecht. Toen schaarde prof. Belinfante zich met kollega van Wijnbergen duidelijk achter de eisen van de studenten; door temidden van hen op de grond te gaan zitten toonde hij dat hij het niet bij woorden alleen wilde laten. Deze "konfrontatie van Belinfante met Belinfante", zoals de Booy het zei, maakte duidelijk dat de belangen van hoogleraren en studenten samen kunnen gaan. Ook later in een vergadering van de A.H. heeft hij volgens prof. A.I. Diepenhorst (neef van de oud-minister), die verslag uit kwam brengen aan de vergadering van de NSR in een "belendend perceel", geen woord gezegd. Het duidelijkste bewijs van zijn wil tot wezenlijke vernieuwing, kan prof. Belinfante in het volgende akademies jaar leveren door met de studenten eraan te werken dat de diskussie en hervorming in alle stadia op voet van volledige gelijkheid verloopt. Om te vermijden dat de strijd toch alleen tegen personen gaat, zal men de druk moeten tegengaan die de huidige struktuur uitoefent op mensen met **een** positie **in die** struktuur, als zij die willen hervormen. Dan kan alleen wanneer zij zich als
persoon inzetten voor de demokratiese universiteit. (HV)

Artikel van De Booy : De moeilijkste revolutie

In hetzelfde krantje staat een interview van Remmert de Vries en Henk Stoepker met Dr de Booy met de titel **"de moeilijkste soort revolutie"**

Dr. Tom de Booy, lid van de wetenschappelijke staf van de subfakulteit van de geologie, is overtuigd van de noodzaak tot demokratisering van de universiteit. Herhaaldelijk voerde hij de laatste weken tijdens diskussies daarover het woord. In de b-fakulteiten voert hij een soort kulturele revolutie. Het gesprek dat wij met hem hadden vond plaats na een door hem

georganiseerde diskussie over de doelstellingen en het onderwijs van de geologie, in het Geologies Instituut. Hoewel de studenten in hem een hartstochelijk pleitbezorger hebben voor hun hervormingseisen, is De Booy bevreesd dat de studenten niet goed uitkijken, en hun beweging verzandt.
"Onze vroegere taktiek bestond uit akties van bepaalde groepen bewuste mensen, die zich meteen vervreemden van de rest van de studenten. Een dergelijke aktie gaf degenen die aangevallen werden iets konkreets, waarop ze zich af konden zetten. Het belangrijkste gevaar dat dan ook mijns inziens op het ogenblik dreigt, is dat we bepaalde dingen te konkreet vastschroeven, ons blind staren op stemrechten bijvoorbeeld. Studenten kunne gevraagd worden in een of ander hoog orgaan te komen zitten. Gevolg: ze kunnen weer gelokaliseerd worden. De student, of het staflid, in zo'n hoge funktie vervreemdt automaties van de rest en als hij faalt, na de te snelle kans die hij kreeg, wordt er gezegd: "Zie je wel, nu hebben we de kans gegeven aan studenten, jullie zijn nog niet rijp."

bewustwording

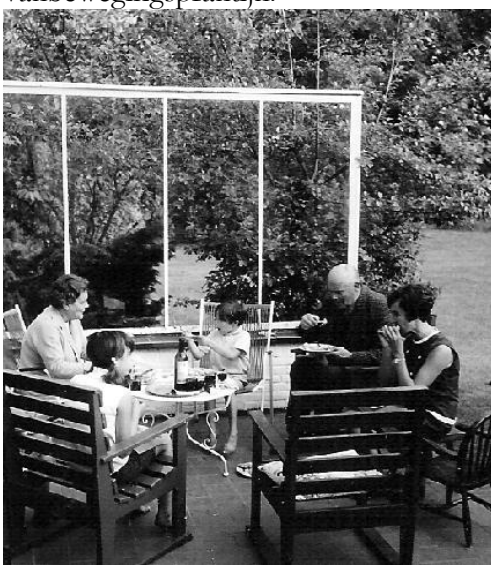
"Het enige waarmee we iets bereiken, op de lange duur, is de bewustmaking van 99% van de studenten en de middelbare scholieren. We moeten dat bereiken door hen serieus te nemen, niet van het standpunt uit te gaan: je bent toch maar ongeïnteresseerd. De apathie van de grote massa der studenten is geen ongeïnteresseerdheid. Hem is altijd sistematies de informatie en de dokumentatie onthouden. We moeten hem langzaam wakker maker niet met een wekker, want daar krijgt hij hoofdpijn van. Je ziet zoveel rare dingen om je heen gebeuren, dat het logies is dat de mensen dichtklappen. Over deze barriere moeten we zien heen te komen. Dan is het allerbelangrijkste dat we ons nergens gaan konkretiseren in een beweging, een vastgeschroefd programma. Daar zijn ze allergies voor. Terecht, want het is het ene autokraties sisteem vervangen door het andere. Wij moeten proberen van onder uit iets te kreëren dat het hun persoonlijk,belang wordt zich voor de universiteit te interesseren. En op het ogenblik ziet de doorsnee student zijn persoonlijk belang in het rustig zijn kursus doen. We moeten hem ervan doordringen dat hij een verantwoording heeft af te leggen aan degene die hem in staat stelt te studeren: de belastingbetaler. Als men tot een grotere mate van bewustwording komt, kan de doorbraak ontstaan waardoor wij weer de maatschappij kunnen dienen. Dat is m.i. de funktie van de universiteit. En dan heb je iets, dat nu grondig mis".

participatie

De Booij wil een volledige participatie, een erbij betrokken weten. "De student wordt niet bij het onderwijs betrokken, er is geen dialoog. Als je iemand erbij haalt en vraagt: Wat vind jij ervan?, dan komt er kreativiteit. Maar sistematies is ons ondervijs er op gericht dat iemand gewoon moet volgen wat de leermeester zegt. En hij kan pas gefundeerde kritiek leveren,wanneer hij iets geleerd heeft. Dat is het basisdogma var het huidige onderwijs en dat is een fundamenteel foute basis. De kontrole op degenen aan wie autoriteit verleend is, dat is demokratie. Die kontrole is op het ogenblik zoek, door tradities etc.
Dat is de impasse waarin we zitten. De student vertaalt die slecht. Hij wil helemaal de begroting van de universiteit niet maken. Hij heeft heeft geen tijd om zich door cm papier te worstelen. Hij wil alleen au serieux genomen worden, erbij betrokken worden. En de autoriteiten vertalen het: ze willen het alleen voor het zeggen hebben. Dat is een chronies misverstand, dat de temperatuur onnodig op doet lopen." De Booy is er voor om op dit moment de bestaande struktuur te aanvaarden. Dat wil zeggen de wettelijke struktuur, niet de traditioneel gegroeide. "Alle traditionele, geestelijk gegroeide dingen moeten ter diskussie gesteld worden. De wetten van de demokratie zijn goed, maar ze worden niet toegepast. De sluizen zijn verstopt. Om die sluizen leeg te scheppen is een doorbraak van onderaf nodig, maar die is alleen mogelijk als we grote groepen studenten er bij betrekken. Als de sluizen eenmaal open zijn, en de autoriteiten kunnen zich er niet aan onttrekken daar hun medewerking aan te verlenen, en de kontrole van onderaf hersteld is, zien we wel of die sluizen vervangen, opgeheven, of vernieuwd moeten worden ".

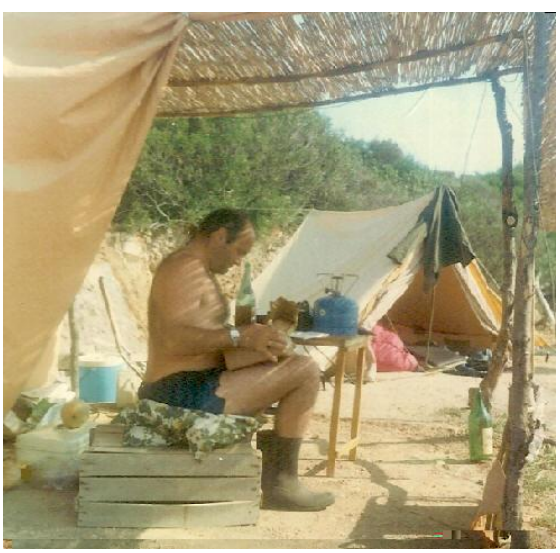
politiek

De Booy gelooft in open diskussies, er wordt meer losgelaten dan je op zwart op wit kan krijgen. Het moet de taktiek zijn om de doorbraak en de openheid te bewerkstelligen? Het afbreken van de autoriteit, door vragen te stellen. Ga naar de academiese raad bij wijze van spreken. Je gaat daar beleefd informeren Hoe zit het daar? Hoe is de struktuur? Hoe zijn de bevoegdheden? Allemaal vraagjes stellen. Ga niet midden in de nacht op de deur bonzen, dan krijg je een plens water over je heen. Iemand die aangevallen wordt is niet voor rede vatbaar. Nee je gaat op een gewone tijd, je aanvaart de wet en de kennis voor de time being en je vraagt heel vriendelijk. Dan moet hij je antwoorden, dat is de demokratie die hem daar toe verplicht. Geheimhouding ? Ze zullen wel wijzer wezen en niet antwoorden. Je hebt het toch vriendelijk gevraagd. Ze hebben toch de pretentie demokraties te zijn? Op dat moment heb je informatie . Dan kun je verder vragen. Ik ben naar Stheeman toegegaan, de president van de rechtbank, om te vragen hoe in de met de geheimhouding geregeld is. Toen bleek dat al geheime universitaire gedoe wettelijk nergens is vastgelegd, het is slechts een beleidslijn. De normen van het ogenblik bepalen of de geheimhouding rechtmatig is. Marginale rechtspraak dus. "Een carte-blanche voor ieder die maar een beetje gekke norm heeft." Het is een soort lijfspreuk staat op de omslag van zijn notitieboekje. Analyse; een katalysator is een stof uitsluitend door haar aanwezigheid de snelheid van een chemiese reaktie beïnvloeden . Vreemde stoffen kunnen de werking van een katalysator te niet doen. Vreemde stoffen zijn het zich vastschroeven,het zich afzetten . Wij hoeven geen alternatief te geven,laten zij dat maar doen. Dan kan men ons later niets verwijten." Er is wel een organisatie nodig de mensen voor die daarin zitten, en dat volledig à titre personel doen, als individuen uit de academiese gemeenschap. Niet gebonden zijn aan een aktiekomitee of iets dergelijks,, op het ogenblik dat je daar bent is het afgelopen, Want dan zetten de anderen zich daar tegen af." Het is de moeilijkste soort revolutie die je kunt bedrijven. Maar die voor dit moment geen andere uitweg. Het is een langzaam proces waar we nog wel twintig jaar over zullen doen. We zijn nog net pas uit de boom gevallen." Voor ons gesprek met Dr. De Booij verscheen in de Groene van 22 juni een interview met de Rotterdamse socioloog Dr. J.H. Buiter, die onlangs promoveerde op een proefschrift, "Een modern salariaat in wording". Ogenschijnlijk is dat deze vanuit een ander uitgangspunt tot dezelfde konklusie komt als De Booij. Op de vraag "wat kunnen de studenten leren uit de mede zeggenschapspraktijk in de bedrijven?": antwoordt Buiter: "Laat je niet inkapselen. Dwing openheid af. Je hebt recht op toezending van de door de Akademiese Raad geproduceerde rapporten. Ik kan me voorstellen dat je op het terrein van de studentenbelangen vetorechten eist. Maar ga niet participeren in het algemene beleidsproces. Dan moet je je met zaken gaan bezighouden waarvan je toch te weinig weet, maar waardoor je wel goed vastrijdt. Je komt dan volkomen voor gek te zitten. Dit kunnen de studenten leren uit de vakbewegingspraktijk."

Barbecue op de Waldeck Pyrmontlaan, vlnr Grootmoeder Ot, Mariette, Mauk, Grootvader Tom, Adrienne

Reis naar Italië

Met Adrienne een reis gemaakt door Italie. Zowel vakantie als ook een geologische reis

Dinsdag 20 augustus vertrek ik per vliegtuig naar Praag om daar het 23 ste Wereld Geologen Congres bij te wonen.
Woensdag 21 augustus word ik 's-ochtends vroeg wakker van het geluid van inslaande kogels, die afkomstig bleken van Russische MIG straal jagers. Het betekende het einde van de zgn Praags lente, die begonnen was in januari 1968 toen Alexander Dubček de partijleider Antonín Novotný opvolgde en een democratisch bewind voorstond. De Sovjet-Unie vreesde dat de ontwikkelingen in Tsjechoslowakije een domino-effect zouden hebben in de andere lidstaten van het Warschaupact. Mede daarom wilde Brezjnev ingrijpen in Tsjechoslowakije, maar hij was bang dat een inval een reactie van het westen zou uitlokken. Daarom vergewiste hij zich er eerst van dat hij geen militair antwoord van het westen hoefde te verwachten, vooraleer in de nacht van 20 op 21 augustus 1968 de Russische tanks Praag binnenreden. (Vergelijk toen Hitler niets te duchten had van het westen bij zijn invasie in Tsechoslowakije in oktober 1938.)
Ik ben toen naar het centrale plein van Praag gelopen. Overal waren tanks waar ik tussen door moest lopen, die de stad hadden afgegrendeld.

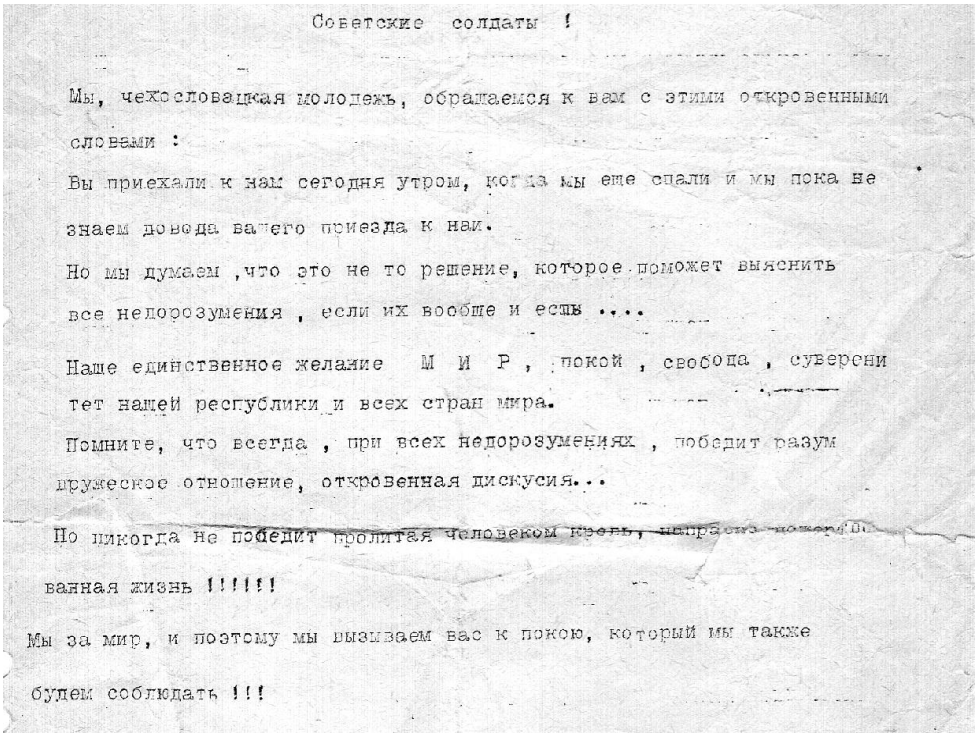

Van mijn hotel ben ik via deze brug naar het centrale plein van Praag gelopen.

Indrukwekkend was dat de inwoners van Praag discussie aangingen met de bemanning van de tanks. Die wisten niet wat het doel van deze invasie was

Discussie van inwoners van Praag met de bemanning van Russische tanks. Op de rechter foto zie je een man met een papiertje in zijn linker hand Dit papiertje was een pamflet in het Russisch was gesteld, dat afschuw uitsprak over de invasie. Zie hieronder

Советские солдаты !

Мы, чехословацкая молодежь, обращаемся к вам с этими откровенными словами :

Вы приехали к нам сегодня утром, когда мы еще спали и мы пока не знаем повода вашего приезда к нам.

Но мы думаем ,что это не то решение, которое поможет выяснить все недорозумения , если их вообще и есть ....

Наше единственное желание М И Р , покой , свобода , суверени тет нашей республики и всех стран мира.

Помните, что всегда , при всех недорозумениях , победит разум дружеское отношение, откровенная дискусия...

Но никогда не победит пролитая человеком кровь, напрасно потерян ванная жизнь !!!!!!

Мы за мир, и поэтому мы вызываем вас к покою, который мы также будем соблюдать !!!

Het in Russisch gesteld pamflet dat werd uitgedeeld in de straten van Praag aan de Russische soldaten. (Ik heb hier aan ook meegedaan met het uitdelen van dit pamflet)

De Russische invasie in Praag 1968

De Nederlandse delegatie van geologen tijdens het 23 ste Wereld geologen congres stond olv Prof den Tex . Hij en een aantal andere Nederlandse geologen vetrokken heel snel na de Russische invasie. Hij heeft zijn mandaat schriftelijk aan mij overgedragen en ik mocht tijdens enkele zittingen van het congres Nederland vertegenwoordigen. Ik heb o.a het volgende pamflet gekregen:
Dear Friends, You are witnessing the forceful occupation of Czechoslovakia by the armies of some-members of the Warsaw Treaty. On behalf. of the Czechoslovak Scientific and Technical Society and the engineers and technicians of our country we decIare that this occupation is carried out against the wil of Ludvik Svoboda, President of the Republic, against the will Cernik Government, against the will of the Communist Party of Czechoslovakia led by Alexandr Dubcek.. We decIare that is an deliberate act of aggression against free Czechoslovakia, against

the will of the people of this country .Please, teIl this to our friends in your own countries and do raise your protest !!. On behalf of the engineers and technicians of .Czechoslovakia: Mirosiliav Lumier
Na enkele dagen zijn we via een bus naar de grens van gebracht en vandaar met een andere bus naar Augsburg waar vandaar ben ik terug gevlogen naar Nederland. Het was een hele schok om te merken dat men zich weinig aantrok van de Russische invasie in Tsechoslowakije. Om toch iets van ons protest te laten merken heb ik samen met twee geologen van Meurs en de Jong een stencil gemaakt dat we tijdens de Tweede Kamer vergadering wilden uitreiken vlak voor en tijdens de 2 minuten stilte die voor de Russische invasie van de kamerleden zullen worden gevraagd. Het was een landelijke actie om 2 minuten stilte te houden op initiatief van de politieke partijen en vakcentrales. Ik ben in mijn mooiste pak plus ridderorde gewoon in de Tweede Kamer gegaan, terwijl de Jong dank zij een invitatie van van Mierlo op de gereserveerde tribune en van Meurs op de publieke tribune gingen zitten. Zo gezegd zo gedaan heb ik pamfletten uitgereikt aan de Tweede Kamer leden zelfs aan de binnenkomende minister Luns. Het ging wonderwel goed tot ik kwam bij de bank van het CHU kamerlid Jonkvrouw Wttewaall van Stoetwegen. Ik stelde me steeds voor bij het overhandigen van het pamflet. Ze was zeer attent en zei: " Wat doet U hier meneer de Booy wilt u zich gauw verwijderen". Op dat ogenblik werd door de minister president gevraagd om de 2 minuten stilte in acht te nemen. Tijdens deze twee minuten stilte, terwijl de kamerleden waren gaan staan, dwarrelden van de twee tribunes vele pamfletten naar beneden. De Jong en van Meurs werden door de suppoosten verwijderd. Ik kon rustig naar buiten lopen zonder dat iemand me iets in de weg legde. De kranten artikels waren nog al negatief over onze actie.

De tekst van het pamflet dat we in de tweede Kamer hebben verspreid:
"Wij zijn de eerste dagen van de Russische bezetting in Praag geweest. Onze mening over ·dit gebeuren is dus waarschijnlijk emotioneler dan die van de meeste nederlanders. Deze twee minuten stilte is voor ons het symbool van de hypocriete kruideniersmentaliteit der Nederlanden.. Wij hebben ook twee minuten stilte meegemaakt ergens in Praag. Dat gebeurde kort nadat 2 jonge Tsjechoslowaken waren neergeschoten. Dat was indrukwekkend. Maar van de 2 minuten stilte hier worden we misselijk. Waarom?
Hiermee zullen veel nederlanders denken dat ze voldoende gedaan hebben. De aktie kost nauwelijks of geen geld en zal toch bijna ieder zelfbevrediging geven. Twee minuten zijn zo goedkoop! Wanneer worden er van (semi)-overheidswege stilte-perioden georganiseerd tegen de gebeurtenissen in de Dominicaanse Republiek en Vietnam? Vallen er in Vietnam en Biafra niet veel meer doden dan in Tsjechoslowakije?
Wat kunnen we doen behalve 2 minuten stilte houden? Niet veel. Maar misschien kan ook de methode die de Tsjechoslowaken tegenover hun bezetters gebruiken - discussie - door de Nederlanders overgenomen worden. Probeer de USSR, de DDR, Polen, Bulgarije en Hongarije te bezoeken. Discusieer daar, laat van onze. afschuw blijken. Doe niet als onze vakbond leiders die gèèn bezoek aan de USSR willen afleggen. En. daarbij: boycot incidenteel. eens kontakten. Weiger een russisch schip te lossen, of sluit Schiphol een week af voor russische vliegtuigen, of vóetbal 1 keer niet tegen Polen of Bulgaren. Stuur protesten als organisatie, als wetenschapsman. Laat Luns een ton geven aan het hulpcomité! Misschien dringt dan iets door onze acties naar de Tsjechen, en dat zal hun meer steun geven dan 2 minuten stilte en het gevoelig toespraakje van onze minister-president Laat het alsjeblieft niet bij de 2 minuten blijven!! K.A. de Jong - A.P. van Meurs - T.de Booy .

Tijdens het moment van 2 minuten stilte, voor de Russische invasie in Tsjechoslowakije, dwarrelden onze pamfletten neer op de hoofden van de Tweede Kamerleden. Op de voorgrond links de christelijk-historische Kamerleden J. J. Mellema, T. Tolman en jonkvrouwe C. Wttewaal van Stoetwegen. Rechts van haar H. Koekoek (bijnaam "Boer Koekoek") van de Boerenpartij en helemaal links achter aan met bril naar rechts kijkend Prof. I.A. Diepenhorst. Het pamflet, dat ik vóór de 2 minuten stilte had rondgegeven,. ligt keurig op de lessenaar van het Kamerlid Mellema.

's-Avonds heb ik nog gesproken voor een gedeeltelijk gevulde Aula van de Universiteit van Amsterdam tijdens een teach-in georganiseerd door de ASVA SRVU en SVB. In krant stond hierover het volgende: "Hierna gaf de heer T. de Booy deelnemer aan het in Praag gehouden geologencongres zijn indrukken. Niet alleen in Tsjechoslowakije vormt het establishment het grootste gevaar. Wij helpen de Tsjechen door aan de universiteit mensen op te leiden, die zich bewust zijn van de impasse waarin de mens en de machine geraakt zijn. De twee minuten stilte, die het Nederlandse volk in acht nam, is hypocrisie, het is een goedkoop effect, volgens de heer De Booy. Uit de zaal werd geprotesteerd tegen een te emotionele en persoonlijke benadering door de sprekers".

OPEN DISCUSSIE~ GEOLOGIE VAN MORGEN (Voortzetting discussie van 13-6-1968)

Woensdag 18 september 1968 in Utrecht in de Uithof Universiteitscampus Initiatief van Dr T. de Booy

Rapport over de open discussie "GEOI;OGIE VAN MORGEN" van 18 september 1968.
Onder de titel "Geologie van Morgen" vond op 18 september te Utrecht een bijeenkomst plaats van geïnteresseerden in de geologische wetenschappen. Deze bijeenkomst, een voortzetting van de op 13 juni j.l. in Amsterdam gehouden open discussie, werd bijgewoond door ongeveer 160 belangstellenden: hoogleraren, stafleden, studenten en geologen van bedrijfsleven en openbare diensten. Doel was, in open en vrije discussie, te komen tot een bespreking van de problemen waarvoor de Nederlandse geologie zich gesteld ziet. Nadat de initiatiefnemer, Dr.de Booy, een korte inleiding gehouden had, gaf prof. den Tex, als voorzitter van de Sectie Aardwetenschappen van de Academische Raad, een schets van de situatie, ontstaan na de bekende "brief van de minister" van december 1965. Spreker gaf een overzicht van de activiteiten van de Sectie in de sindsdien verstreken periode, activiteiten, die tenslotte uitmondden in het zogenaamde "Structuurschema taakverdeling docenten aardwetenschappen vijf universiteiten in federatief verband voor eerstkomende vier à vijf jaar". Omdat volgens spreker de Sectie zelf wel inzag, dat dit "Structuurschema" niet het laatste woord zou zijn, werd voorgesteld een commissie in het leven te roepen ter voorbereiding van een mogelijke herstructurering. In deze commissie zouden naast hoogleraren ook stafleden, studenten en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, curatoren en het ministerie van O. en W. zitting moeten hebben. De gedachte zulk een commissie op brede basis in te stellen werd door de aanwezigen goed ontvangen. Men kon zich echter niet verenigen met de van de zijde van de Sectie voorgestelde zetelverdeling (4 hoogleraren, 2 stafleden, 1 student) en wenste een voor staf en studenten minder ongunstige verhouding; voorts werd de opdracht van de commissie nogal vaag genoemd. Van verschillende kanten werd gewezen op de wenselijkheid van een inventarisatie van de huidige toestand, vóórdat een plan werd opgesteld voor een toekomstige constellatie; anderen meenden dat aan zo'n onderzoek geen behoefte bestond. Aangedrongen werd op democratische verkiezing van de leden van de commissie, die zou moeten bestaan uit "vertrouwensmannen" en het werd noodzakelijk geacht, dat de commissie, wilde zij het vertrouwen van de geologische wereld behouden, geregeld "hearings" zou organiseren,waarin ideeën uitgewisseld en vragen beantwoord zouden kunnen worden. Voorts werden instellingen ter sprake gebracht als de T.H. en het I.T.C. in Delft, Het Rijksmuseum voor Geologie in Leiden, het Laboratorium voor Geochronologie in Amsterdam en het N.I.O.Z. in den Helder. Men vroeg zich af in hoeverre er sprake was van coördinatie in het beleid ten opzichte van de activiteiten op geologisch gebied van deze instellingen enerzijds en de strikt universitaire instellingen anderzijds. Van verscheidene zijden werd er op aangedrongen om deze instellingen te betrekken in het overleg over een mogelijke herstructurering. Nadat voorgesteld was om de mening van de bijeenkomst bij motie ter kennis van de minister te brengen, werden, na langdurige en soms chaotische discussies, de volgende moties in stemming gebracht en aangenomen.

<u>1e motie.</u>

Aan Zijne Excellentie de Minister van Onderwijs en Wetenschappen. Een groep Nederlandse beoefenaren der aardwetenschappen, onder wie hoogleraren, leden van de wetenschappelijke staven en studenten, alsmede medewerkers van het bedrijfsleven en de openbare diensten, op 18 september 1968 te Utrecht in open discussie bijeen, verontrust over de situatie op het gebied van de aardwetenschappen in Nederland, overtuigd van de noodzaak tot het voeren van een wezenlijk interuniversitair beleid op langere termijn op het gebied van de aardwetenschappen, verzoekt Uwe Excellentie de instelling te bevorderen zulks in overleg met de door de Sectie Aardwetenschappen van de Academische Raad voorgestelde commissie van vertrouwensmannen, van een interuniversitair beleidsorgaan voor de aardwetenschappen; in dit beleidsorgaan dienen, langs democratische weg gekozen, vertegenwoordigers van de subfaculteiten, van de subfaculteitsstaven en van de studenten zitting te hebben.

Onder verantwoordelijkheid van het beleidsorgaan dient ten spoedigste een diepgaand onderzoek te worden ingesteld naar:

- de feitelijke inhoud en het belang, waaronder het nationaal economisch aspect van het

aardwetenschappelijk onderwijs en onderzoek aan de universiteiten en hogescholen;
- de coördinatie tussen de activiteiten van de verschillende instellingen op het gebied van de aardwetenschappen in Nederland;
- de wensen, met betrekking tot eventuele wijzigingen in de, op het gebied van onderwijs en onderzoek bestaande, constellatie, die leven bij de beoefening der aardwetenschappen enerzijds en het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen en de betrokken academische Curatoria anderzijds. Het beleidsorgaan zal vóór 31 december 1968 advies uitgebracht moeten hebben.
2e motie.
Verzoekt Uwe Excellentie de instelling te bevorderen van een commissie, waarin zitting hebben vertrouwensmannen van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen (1), Curatoren (1), de subfaculteiten Geologie en Geofysica (2 hoogleraren, 1 lector), de subfaculteitsstaven (3), de studenten in de aardwetenschappen(2) en het bedrijfsleven (1). Deze vertrouwensmannen houden constant voeling met alle groeperingen van de aardwetenschappen in Nederland. De commissie dient ten spoedigste een overzicht te geven van de mogelijkheden tot herstructurering van het onderwijs en onderzoek in de aardwetenschappen. Hierbij dient vooral aandacht geschonken te worden aan constructieve en progressieve voorstellen in het licht van de moderne ontwikkelingen in de aardwetenschappen, mede gelet op het nationaal belang dezer wetenschappen. De problemen van de "Geologie van Morgen" dateren weliswaar niet van vandaag of gisteren, maar "gisteren" vertoonden ze een hardnekkige neiging om zich door een waas van geheimzinnigheid te onttrekken aan het oog van de grote meerderheid van de onmiddellijk betrokkenen. Met name de studenten, een groep die wel eens een zekere ongeïnteresseerdheid wordt verweten, waren niet op de hoogte van de ontwikkelingen; velen schenen er zich zelfs niet van bewust te zijn dat de hemel niet zo blauw was als hij leek. Hoe dit ook zij, "vandaag" lijkt althans een deel van de geheimzinnigheid, waarmee de problemen omgeven waren, te zijn verdwenen. Na Utrecht zijn de moeilijkheden in de geologische wereld bepaald niet opgelost. Misschien zelfs zijn sommige aspecten dreigender geworden dan ze ooit waren. Het nut van de bijeenkomst lag vooral daarin, zoals Dr. de Booy, onder applaus van het gehoor, opmerkte, "dat de stafleden en studenten, als direct betrokkenen, geconfronteerd werden met de ernst van de situatie en zich op de hoogte konden stellen van de problematiek".

23 September 1968 Oproep: Om14.00 in de Lutherse kerk "HIËRARCHIE OP DE HELLING?"
DISCUSSIE DAG OVER HET ZGN RAPPORT VAN OS of in ambtelijke termen :Structuur van het Wetenschappelijk Onderwijs
Rapport van de commissie ad hoc Academische Raad
ENKELE ZINSNEDEN UIT DIT RAPPORT:
p.29 Om de gedachte te bepalen, zou aan een van de grotere universiteiten, waar thans een 170 gewoon hoogleraren zijn, dit aantal door geleidelijke inkrimping teruggebracht worden tot 85 gewoon hoogleraren
p.32 In beginsel zijn namelijk de gewone hoogleraren en de toegevoegd hoogleraren gelijk stemgerechtigd en bovendien als collegae verenigd.
p.38 De overigen (stafleden, red.) , niet geschikt geacht, zouden afvloeiing onder ogen moeten zien, onder toekenning van wachtgeld.
p.39 Het verlangen naar meer academisch prestige en meer sociaal aanzien is een factor, waarmede ter wille van. gezonde organisatorische verhoudingen ernstig rekening moet worden gehouden, zeker evenzeer als met de factor van materiële beloning voor gepresteerde arbeid.

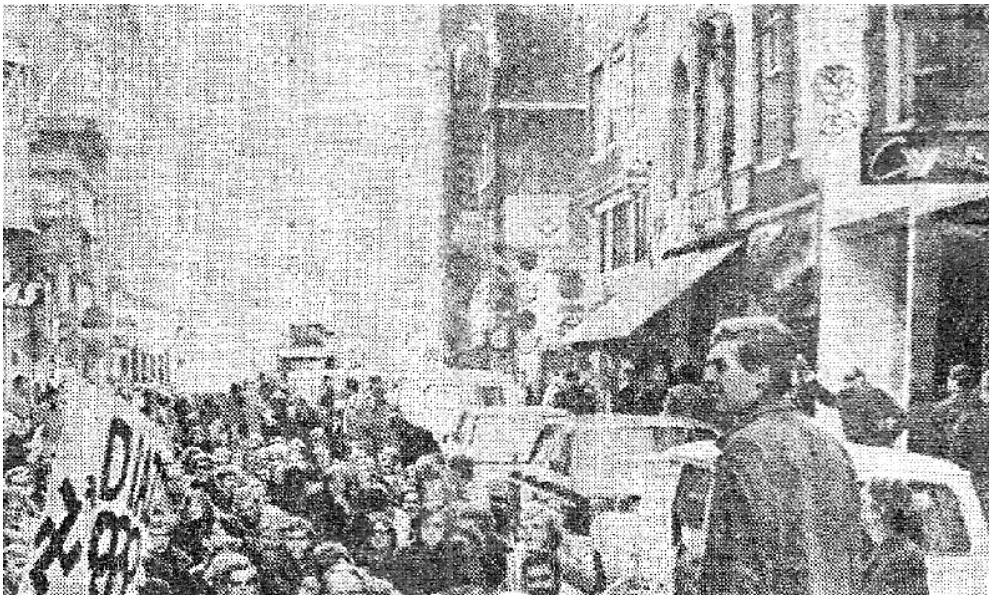
En in de conclusie van dit rapport de volgende kernachtige zin:
p.40: MET ALGEMENE MAATREGELEN VAN BUITENAF BEHOEFT ER NIETS TE VERANDEREN IN INTERNE VERHOUDINGEN. DE COMMISSIE HEEFT ECHTER HET VERTROUWEN DAT ER BIJ HET OVERGROTE DEEL VAN DE

HOOGLERAREN EEN WENS AANWEZIG IS OM LEIDING TE GEVEN OP GRONDSLAG VAN OVERLEG OM ZODOENDE MEDE TE WERKEN AAN HET ONTWIKKELEN VAN EEN VOLGENDE GENERATIE VAN ZELFSTANDIGE WE'T'ENSCHAPPELIJKE WERKERS

Het belooft dus een interessante dag te worden KOMT ALLEN TE SAMEN
T. de Booy

23 oktober 1968. Acties tegen het geweld van de Mexicaanse regering tegen de studenten op 2 oktober 1968

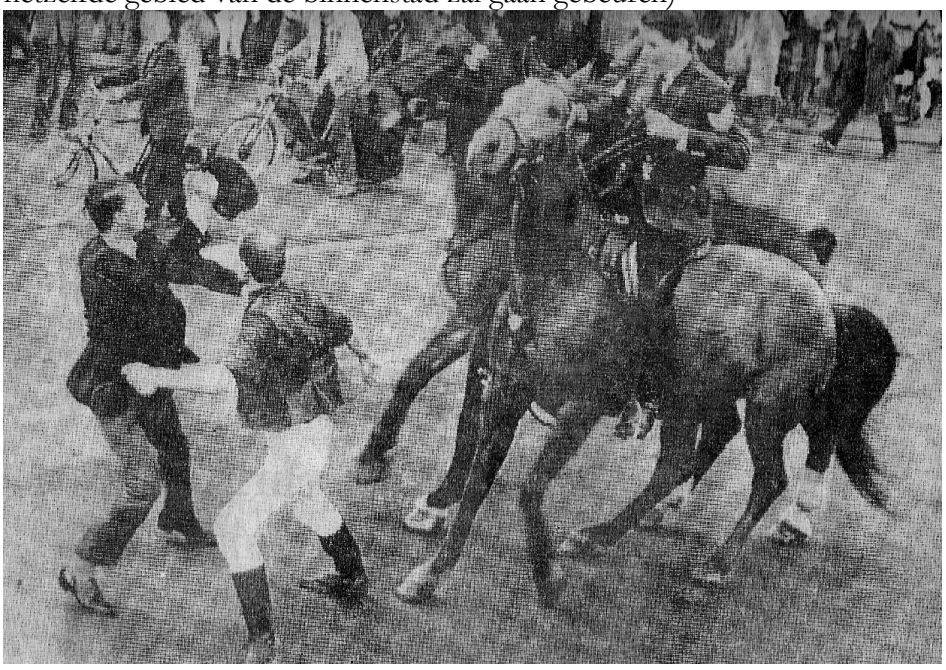
Het Bloedbad van Tlatelolco was een bloedbad dat plaatsvond in de avond van **2 oktober 1968,** op de Plein van de Drie Culturen in Tlatelolco, een wijk in het noorden van Mexico-stad .Het bloedbad was voorafgegaan door maanden van politieke onrust in Mexico-stad, met studentendemonstraties zoals elders in de wereld. De Mexicaanse studenten wilden gebruikmaken van de aandacht voor hun stad vanwege de Olympische Spelen van 1968. Op 2 oktober, na 9 weken van demonstraties, marcheerden uiteindelijk 15.000 studenten van verschillende universiteiten door Mexico-stad om te protesteren tegen de bezetting van de campus. Tegen de avond hadden 5000 studenten en arbeiders, waarvan velen met vrouw en kinderen, zich verzameld op de Plein van de Drie Culturen in Tlatelolco. Het bloedbad begon bij zonsondergang toen ordetroepen - uitgerust met pantservoertuigen en tanks - het plein omsingelden en in de menigte begonnen te schieten. Ze raakten niet alleen de demonstranten, maar ook voorbijgangers die niets met de demonstratie te maken hadden, inclusief kinderen. Al snel lag de grond bezaaid met lichamen. Mensen die het plein probeerden te ontvluchten werden bij de uitgangen tegengehouden of gedood door leger en politie. Het moorden ging 's nachts verder, met soldaten die huizen en appartementen rondom het plein onderzochten. Volgens getuigen werden de lichamen later afgevoerd in vuilnisauto's.

Sit-down-demonstratie in Leidsestraat tegen Nederlandse Justitie en het bloedbad aangericht door de Mexicaanse regering op 2 oktober 1968. Staande rechts de actievoerder Paul Verhey

Om tegen zoveel geweld hebben **4 oktober** een twintig tal studenten het Mexicaanse consulaat aan de Herengracht bezet. Ze werden **woensdag 23 oktober** door de politierechter Nomes veroordeeld tot boetes en voorwaardelijke- en een drietal zelfs onvoorwaardelijke gevangenisstraf. Direct na afloop van de rechtszaak trokken studenten de stad om protesteren tegen de Nederlandse justitie en met het politie optreden in Mexico. Steeds meer demonstranten

voegde zich bij de protestmars. Er was ook een sit-down-demonstratie in de Leidsestraat en later op het Rokin. Toen de stoet het Muntplein naderde rukte van het Spui een politiemacht aan en reden agenten te paard blindelings op de mensenmassa in. Toen ik op Munt stond reed een paard op mij in om mij met zijn gummistok te slaan. Ik griste uit een bloemenstalletje een bloem en bood hem deze aan. Hij werd door deze 'vriendelijke' geste schijnbaar verrast en heeft zijn gummistok niet tegen mijn gebruikt. (Al met al een voorproefje van wat er het volgend jaar in hetzelfde gebied van de binnenstad zal gaan gebeuren)

Tijdens een charge van bereden politie op het Rokin weet een man de pet van de ruiter af te pakken. De man met de witte broek is de beeldhouwer Jacob Jutte.

Oprichting L.S.A.

Leden van de Wetenschappelijke Staven aan academische Onderwijsinstellingen voor de Aardwetenschappen in Nederland, in eerste vergadering bijeen op **28 oktober 1968** te Leiden Overtuigd van de noodzaak tot het voeren van een wezenlijk interuniversitair beleid op langere termijn op het gebied van de aardwetenschappen, kennis genomen hebbende van de desbetreffende moties, met grote meerderheid aangenomen bij de "open discussie" op 18 September 1968 te Utrecht, in de overtuiging, constructieve bijdragen te kunnen leveren tot het realiseren van inter-Universitaire samenwerking en een interuniversitair beleid op het gebied van de Aardwetenschappen, in de wens tot een nauwer contact en samenwerking tussen de leden van de Wetenschappelijke staven aan academische instellingen voor de ‚aardwetenschappen op deze en andere gebieden, besluiten tot de instelling van een Landelijke Stafcommissie Aardwetenschappen. Voorlopig zullen de stafleden in takken van de aardwetenschappen aan elk van de deelnemende academische instellingen elk twee vertegenwoordigers in de Landelijke Stafcommissie aardwetenschappen aanwijzen. De Landelijke Stafcommissie Aardwetenschappen staat open voor uitbreiding met vertegenwoordigers van nu nog niet deelnemende academische instellingen met opleidingen in de Aardwetenschappen. De vergaderingen van de Landelijke Stafcommissie Aardwetenschappen zullen openbaar zijn.

28 oktober 1968. ASVA contra Prof Belinfate. Conflict over politiek in universiteit

Tussen de rector magnificus van de Amsterdamse universiteit, prof. mr A. Belinfante, en het bestuur van de Algemene Studenten Vereniging Amsterdam (ASVA) is een meningsverschil ontstaan over het gebruik van de gebouwen van de universiteit voor politieke debatten en demonstraties. De rector weigert zijn toestemming voor de discussies, die deze week in de Oudemanhuispoort zouden worden georganiseerd door een kerngroep van linkse studenten en

jongeren onder leiding van Ton Regtien. Maandagavond is hierover door een paar honderd studenten in een van de collegezalen gediscussieerd; voor deze avond had de rector geen verbod willen uitvaardigen De studenten vinden dat politiek wel degelijk thuis hoort op een universiteit en er ook beoefent moet worden, door hoogleraren, politieke gastsprekers en ook niet-studenten moeten de kans krijgen het woord te voeren.

Instelling commissie Verwey door de Academische Raad.

6 november schrijft de voorzitter van de Academische Raad dr H.H. Janssen aan dr E.J. Verwey, Utrechts curator een brief met de mededeling dat de dagelijkse raad op 4 november heeft besloten tot het instellen van een "commissie herstructurering aardwetenschappen" en vraagt hem, of hij het voorzitterschap wil aanvaarden. Dr Janssen noemt vervolgens in zijn brief een 9 tal personen die door hem worden aangezocht om zitting te nemen in deze commissie. (2 hoogleraren, 1 lectior, 3 leden wetenschappelijke staf, 1 namens de Shell, 2 studenten). Der brief vervolgt als volgt: Uw naam en die van de bovengenoemde personen werden mij tevens opgegeven door dr. de Booy als resultaat van een raadpleging over de samenstelling van de commissie tijdens de op 18 september j.l. gehouden bijeenkomst. Het is de bedoeling, dat nog een derde student in de commissie wordt opgenomen. Zijn naam is nog niet bekend. Voorts zal aan de minister van onderwijs en wetenschappen worden verzocht een vertegenwoordiger in de commissie aan te wijzen. De D.R. heeft ingestemd met de volgende, in hoofdlijnen geschetste taak van de commissie, waarbij de D.R. mij overigens heeft gemachtigd, zo nodig, die taakomschrijving - in overleg met u nader uit te werken en definitief vast te stellen. De bedoelde hoofdlijnen luiden als volgt: 1. de commissie bakent in de eerste plaats haar arbeidsveld af, dat globaal wordt aangegeven als de "aardwetenschappen"; 2. zij tracht zich een zo nauwkeurig mogelijk beeld te vormen van de huidige omvang en inhoud van het wetenschappelijk onderwijs en van de universitaire en buiten-universitaire wetenschapsbeoefening op het gebied der aardwetenschappen; 3. de commissie, uitgaande van een kritische beoordeling van de huidige situatie doet, ter afsluiting van het eerste deel van haar taak, voorstellen betreffende noodzakelijke herzieningen van de organisatorische structuur van onderwijs en onderzoek op het gebied van de " aardwetenschappen" in Nederland (inclusief de geografische spreiding), met het doel een optimaal gebruik van de beschikbare "'mankracht" en materiële middelen te bevorderen;
4. als tweede deel van haar taak doet de commissie voorstellen inzake herprogrammering van het onderwijs in de verschillende sectoren der "aardwetenschappen", voorzover deze nodig wordt geacht voor de aanpassing van dit onderwijs aan de ontwikkeling van de wetenschap, de behoeften van studenten en eisen, welke aan afgestudeerden worden gesteld.

Sinterklaas na het openen van pakjes en surprises, Jan Maarten en onze hond Dino

Hoogleraren klagen over de slechte sfeer op het Geologisch Instituut.
19 december schrijven alle 5 hoogleraren van het Geologisch Instituut de volgende brief aan de curatoren van de Universiteit van Amsterdam
Zoals U wellicht bekend zal zijn, heerst er naar de mening van velen, een zodanige sfeer op het Geologisch Instituut, dat daardoor het goed functioneren van onderwijs en onderzoek in het gedrang komt of dreigt te komen. Mede in verband met het komende onderzoek betreffende de oorzaken van het vertrek van de lector Dr J.W.A.. Bodenhausen, en gezien het feit dat er enige grond bestaat voor het vermoeden dat een wetenschappelijk medewerker overweegt; om het Geologisch Instituut te verlaten, zouden ondergetekende, tezamen de Directie van het Geologisch Instituut vormend en bij U met de meeste klem om een grondig onderzoek te doen instellen naar de reden of redenen waarom de bovengeschetste situatie, hier gemakshalve aangeduid als "sfeer", ontstaan is en welke maatregelen genomen kunnen worden om de toestand te verbeteren.

Kerstmis. We vieren verjaardag van Grootouders, beide 70 geworden in 1968. Grootmoeder Ot met de drie kleinkinderen: Michiel jan Maarten en Maria

Het was een bewogen jaar met vele bijenkomsten, acties, vergaderingen. Er zat beweging in de universitaire wereld. Ik heb getracht via de weg van discussie verandering te brengen. De docenten en studenten nader tot elkaar te brengen.

Dagboek 1969

Inleiding
Dit dagboek is nogal onsamenhangend geworden en behoeft nadere uitleg. Het is echter een jaar dat voor mijn leven heel belangrijk en van doorslaggevende betekenis is geweest vandaar dat de oorspronkelijke documenten - zonder nadere explicatie - daarvan een goede getuigenis zijn. Uit de krantenartikelen kan men goed zien hoe mijn gesteldheid in 1969 was
Het gedeelte van mijn dagboek 1969 wat gaat over mijn betrokkenheid bij de oorlog in Biafra heb ik samengevoegd met het dagboek van 1970 .De reden hiervan is gelegen in het feit dat deze periode zich afspeelde van november 1969 tot maart 1970. Het is daardoor tot een afgesloten

geheel geworden.
Mijn naam wordt wisselend gespeeld. In het artikel van Rob Symons en Johan Frieskamp geschreven tijdens de bezetting Tilburg, wordt mijn naam voor de eerste keer de Booij met twee puntjes geschreven (zoals ik in de burgerlijke stand sta ingeschreven). Maar in artikelen, memo's, notulen en ook teksten van mijn hand wordt de naam de Booy zonder puntjes gebruikt. Het blijft verwarrend.

Uit het dagboek van Tom Roep, staflid Geologisch Instituut.

In het dagboek staan afkortingen zoals de R. Ik heb voor de duidelijkheid deze voluit geschreven dus wordt het *de Roever*.

8 januari. Geruchten dat de Roever aan koffietafel brief van de 5 tegenzet tegen de Booy noemt. Volgens van Andel had Hospers zich positief uitgelaten voor behoud de Booy. *(zie vorige jaar de brief van 19 december van de vakgroep geologie aan de curatoren)*

9 januari Hospers vertelde in koffiekelder dat hij de brief van 5 ondertekenden om grondig onderzoek. Onderste steen boven betreurde dat staf niet mede- ondertekend heeft en aan Rubenstein een slotanalyse gevraagd. Rondeel bevestigt dat hij overwoog weg te gaan. Rondeel ziet vertrek Bodenhausen niet als oplossing voor lange termijn. Rondeel had Bodenhausen en Egeler gevraagd wat redenen van vertrek Bodenhausen waren. Redenen van vertrek is in gesloten covert in brandkast.

13 januari. Egeler zegt over brief van 5 contact te hebben gehad met faculteits voorzitter Prof Harting. Egeler schampert over contacten van Piekaar met de Booy. Volgens Egeler niet de bedoeling van brief de Booy er uit te werken. De Booy wel oorzaak van veel onrust toen de Booy in Amerika zijn vele goede dingen gebeurd, hij en de anderen konden op adem komen.

20 januari. Hospers ontploft toen hij mijn vragen schema kreeg. Hermes accepteert, maar maakt bezwaar dat ik niet de initiatieven Verwey afwacht. Egeler weigert vragenlijst. Later op dag sluit Egeler vragenlijst in kast. Tijdens vergadering over Boulonais plan er uit geroepen voor dringend gesprek met Egeler, Hospers en de Roever harde aanpak eventueel disciplinaire maatregelen tegen mij, de Roever verbiedt vragenlijsten, achter slot en grendel,

29 januari. Dick vertelt over verloop van commissie Verwey vergadering, de Roever had voorgesteld; geen ongevraagde adviezen te accepteren (dit i.v.m. mijn vragenlijst). Steun voor mij van Floor en Vlaar

3 februari de Roever was er tegen dat het personeel de vragenlijst invult. Mej Wilbers deed het toch.

4 februari. MacGillavry voorzitter directie (sinds 8 jan) verwijt me over vragen lijst. Weerstand bij personeel enquête in te vullen.

7 februari Vakgroepsvergadering : de Roever verwijt stafleden te gedetailleerde voorstellen in te dienen etc. De Booy en van Harten nemen kwestie hoog op en willen Prof. Harting en Curatoren inlichten . Door Verwey enquête opengebroken.

10 februari. de Roever nemen de Booy in de clinch over de 3 punten waaraan z.i. taakadviezen niet voldoen.

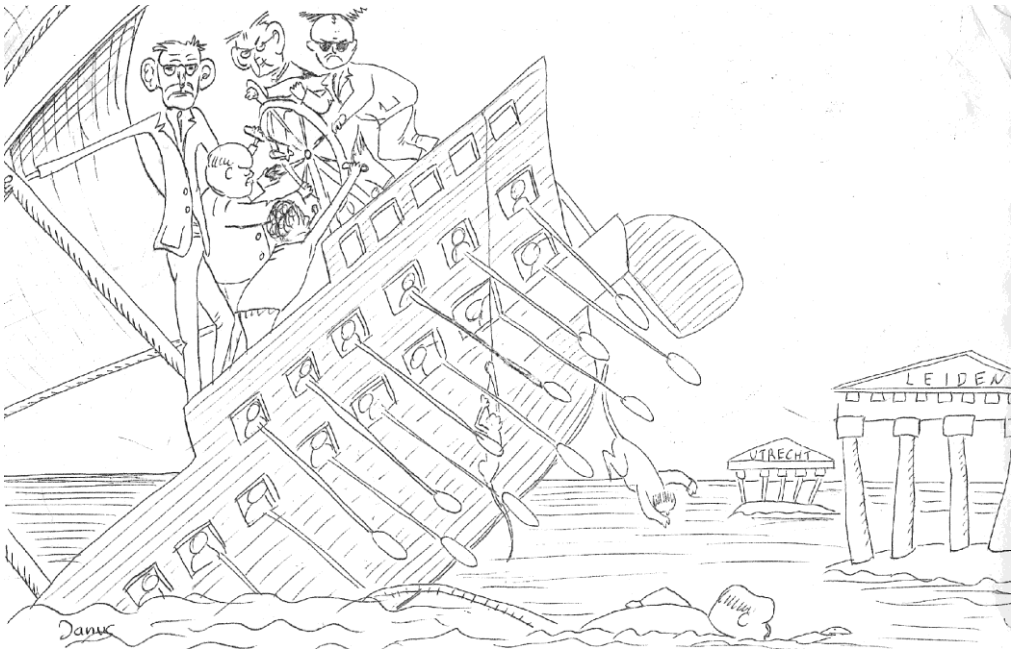
13 februari De Booy had gisteren gesprek met de Roever over advies zaak; formulieren naar Verwey gestuurd.

14 februari. Vergadering Commissie Verwey. In rondvraag vraagt Floor over mijn enquête formulieren. Verwey vond vragen slecht maar 't ging natuurlijk om de antwoorden .

19 februari. Egeler vertelt Rondeel dat ik behoorlijk overspannen ben.

24 februari. Vorige week vergadering Verwey, geschokt over enquête resultaten

25 februari. Van Leeuwen had de Booy enige tijd terug bekend dat sfeer slecht was maar dat hij er niet op moest rekenen dat presidium er iets aan kon/zou veranderen. Oude Brouwer ingelicht over eventueel vertrek de Booy naar Utrecht. Van Harten overweegt om weg te gaan. Rondeel vertelt dat Egeler er mee zat dat als de Booy vacature van Bodenhausen waarnam, dat hij dan moeilijk te passeren zou zijn bij Professor of Lector benoeming.

Spotprent van Jan Bresser Het zinkende schip van het Geologisch Instituut. Duidelijk herkenbaar vlnr MacGillavry, Egeler, Hospers, de Roever en Hermes. De rat de Booij springt in het water en gaat naar Universiteit van Utrecht en Bodenhausen zwemt uit alle macht om naar de Universiteit van Leiden te gaan.

26 januari De Booy verweten dat hij naar Utrecht zou gaan.
27 februari. De Roever vertelde dat Hospers bij hem kwam: er moet iets gebeuren aan sfeer. Egeler of de Booy eruit; Egeler kan niet dus de Booy .De Booy ziet verband met woord *reden* in de brief van 5; de Roever vertelde de Booy dat hij en de andere hoogleraren bij Dufour en Harting waren geweest voor advies, de Roever vindt dat de Booy op wachtgeld moet.
Voorlopig einde dagboek Tom Roep

Bericht in Folia Civitatis:**Bezetting Maagdenhuis ging niet door**
De ASVA heeft ervan afgezien op **dinsdag 25 februari** het Maagdenhuis te bezetten, onder druk van politiegeweld. Maandagmiddag nog had het ASVA.bestuur na een lang gesprek met het presidium verklaard de bezetting door te zullen laten gaan. Op dat moment sloot het presidium het Maagdenhuis voor studenten. De rector magnificus heeft verklaard de bezetting niet te aanvaarden. Deze zomer heeft het ASVA-bestuur geen bezwaar gehad tegen uitbreiding van het presidium. De uitnodiging de vergaderingen van curatoren bij te wonen wees het ASVA-bestuur af. In een open brief d.d. 24 febr. noemde de rector nog een aantal punten waarop hij de studenten meent te kunnen verwijten het overleg onmogelijk te maken. Het presidium wilde de eisen niet onder dreiging van bezetting bespreken.

27 februari 1969 Problemen Stafvertegenwoordigers en directie Geologisch Instituut
Notulen Vakgroepvergadering met staf en studentenvertegenwoordigers. Aanwezig Prof de Roever (voorzitter), Prof Mac Gillavry (secretaris), Prof. Egeler, Prof Hermes, Prof Hospers, de heer Rubenstein adviesbureau Ydo, Dr de Booij, Dr Oen Ing Soen, Drs van Harten, Dr Rondeel, de heren Kuhry, Winnubst en Boon. Afwezig: Prof van der Hammen, Dr Simon (met kennisgeving)
1.Opening: Om 1.30 opent de voorzitter de vergadering. Hij deelt mee dat er in de agenda een wijziging komt . Vóór alles zal eerst overgegaan worden tot agenda punt 4, - "mededelingen Wetenschappelijke Staf". De Booy neemt hierna het woord en vertelt dat de heer van Harten en hij de volgende dag een bespreking hebben met Ir Dufour en Prof Haring om hun zienswijze over het geheel toe te lichten Dit moet als een vervolg worden beschouwd op de bespreking die

de heer de Booij onlangs met prof. Harting heeft gehad. De Booy en Van Harten zijn van mening , dat zij op het ogenblik eigenlijk geen oplossing meer zien om te komen tot een beter soort constructie in het Geologisch Instituut. Zij hebben getracht dit te bereiken door een bepaalde wijze van optreden, maar zij zien er thans geen gat meer in en dit zullen zij dan ook aan Ir Dufour en Prof Harting meedelen. Er zijn op het ogenblik enorme problemen in de Universiteit die tot iets zullen moeten leiden. De Macro-problematiek. De heer Rubenstein heeft, volgens de Booy , al uiteengezet waarom en daaraan kan hij wel refereren. Het feit doet zich voor dat allen hier duidelijk de impasse voelen waardoor het niet mogelijk is om bepaalde dingen die schreeuwen om een oplossing te bespreken. De benadering van Dr de Booy van diverse problemen zijn op niets uit gelopen en heeft niet geleid tot dat, wat hij er zich van had voorgesteld. Zij zullen dan ook Ir Dufour vragen of hij hier een oplossing ziet. Er moet iets gebeuren, doch zij zelf weten niet meer wat. Daarom willen zij het overgeven aan de Commissie van Onderzoek. Dit zal moeten besproken worden en daaraan wil de De Booy ten volle medewerken. Daarna kan men dan beslissen of deze Commissie moet worden opgeheven of dat zij moet blijven voortbestaan. Het ligt niet aan een bepaalde persoon, dochaan de instelling waarmee wij hier om deze tafel zitten en ik hoop , aldus Dr de Booy dat wij, hoe dan ook , door genoemde commissie tot een oplossing zullen komen. De heren Rondeel en Oen zijn zolang als waarnemers van de heren de Booy en van Harten aangewezen. Hospers wil weten of genoemde heren door alle stafvertegenwoordigers als waarnemers zijn aangewezen. Dit blijkt niet het geval te zijn. De heer Rubenstein zegt, dat hij niet het verband ziet tussen het weggaan van de stafvertegenwoordigers en de bespreking waarop de heer de Booy doelt. De Booy zegt, dat het meer de verantwoording is die hij als staflid voelt en dat hij dan het idee heeft van : morgen worden wij gevraagd om een bepaald standpunt en een oplossing, en het enige dat wij kunnen zeggen is, dat wij geen oplossing meer zien. Mac Gillavry wil weten of het de bedoeling van de heren de Booy en van Harten is om op de bespreking met Prof Harting en Ir Dufour te zeggen dat het zo hopeloos is op de vergadering, dat zij daarom zijn weggegaan. De Booy antwoordt dat dit beslist niet de bedoeling is. De voorzitter licht toe, dat naar zijn mening de heren de Booy en van Harten zich thans beraden op de bespreking die zij de volgende dag moeten houden en dat van de conclusie is dat zij geen oplossing zien voor het houden van een bespreking in constructieve in, dus doen zij er niets meer aan. Zij zijn thans in destructieve zin bezig en dat heeft geen zin. Hospers stelt als punt van orde dat hij graag wil weten in welke kwaliteit van de waarnemers van de stafvertegenwoordigers thans op de vergadering aanwezig zijn Oen vertelt dat de stafvertegenwoordigers hen hebben gevraagd om voor deze vergadering als waarnemers te fungeren en niet als vervangers. De Booy onderschrijft dit. Hierna (2.00 uur) verlaten de Booy en van Harten de vergadering.

Spotprent van Jan Bresser. de twee hondjes (Tomi en Dicki geheten) zitten te krabbelen aan de poot van de hond die een halsband om heeft met daarop geschreven: Geologisch Instituut

Vervolg dagboek Tom Roep

28 februari. Volgens Soediono vraagt Buisonjé Hermes of hij de brief ook ondertekend had om de Booy er uit te werken. Hij ontkent dit. De Booy en van Harten naar Dufour/Harting. Beets had MacGillavry gevraagd of hij de Booy eruit wilde hebben en daarom de brief had ondertekend Dit niet de bedoeling. Hospers zegt niet de brief ondertekend te hebben om de Booy eruit te werken. Hospers belde Hermes omdat Harting ingelicht werd dat Beets en ik rond gebazuind zou hebben dat hij de brief ondertekend had om de Booy er uit te werken. Harting belt de Booy en vraagt of ieder zijn emoties wil bedwingen. Beets naar Hospers om te zeggen dat zijn interpretatie van de Booy's woorden te vergaand was. Hospers naar mijn kamer waar de B. en Beets. Hospers vraagt of ik wil vragen heb jij gezegd dat ik de brief heb ondertekend jou eruit te werken. de Booy : Dit kan ik tegenspreken zo heb ik het niet gezegd. Volgens Soediono voelt hij zich zo'n beetje initiatiefnemer van de brief.

3 maart Soediono. zegt dat ik gezegd zou hebben alle 5 hoogleraren de brief hebben brief getekend om de Booy er uit te werken. Ik ontken dit

4 maart Ik word ontboden bij Egeler. Bodenhausen had Egeler gezegd dat ik tot Kerst 69 best colleges kon overnemen, ik viel hierover uit tegen Egeler, ik wees op het aanbod de Booy. Egeler zei hiertegen dat bij eventuele benoemingen zou de Booy niet gepasseerd kunnen worden. Egeler gaf mij opdracht Rondeel te helpen bij 1 jaars kartering. De Roever zou verteld hebben dat de Booy ontslagen zou worden en op wachtgeld wordt gesteld.

7 maart. Tom wil 's-avonds brief curatoren om loyale samenwerking op te zeggen met directie en vakgroep. Soediono en T. Geel kunnen de Booy niet meer volgen, is hij stafvoorzitter of niet.

9 maart de Booy belt uit Baarn. Heeft brief aan Egeler geschreven

10 maart Rondeel zegt dat Egeler mij de laatste tijd overspannen vindt. Ruwe schets: de Booy als hij vacature Bodenhausen zou krijgen o.a. one man one vote.

11 maart Egeler groet mij niet**.**

Einde dagboek Tom Roep

Wilde, niet georganiseerde, geologische excursie ergens in Duitsland

10 maart 1969 Het conflict De Booij en Geologisch Instituut spitst zich toe

Ik schrijf twee officiële brieven aan Prof Egeler en College Curatoren van Amsterdam:

Brief 1: Hooggeleerde Heer, Hierbij heb ik de eer het volgende onder Uwe aandacht te brengen. In de bestuursvergadering van de faculteit der Wiskunde en Natuurwetenschappen van 17 januari

1969 is het verzoek, om aan Dr J.W.A. Bodenhausen per 1 januari 1969 een leeropdracht in de algemene geologie te verlenen, met gunstig advies doorgezonden naar het Presidium. Van de Heer Bodenhausen vernam ik Zaterdag jl., dat hij deze functie per 1 september 1969 niet meer kan vervullen. Aangezien door de benoemingsstop in de Aardwetenschappen deze functie voorlopig niet met een lector's plaats kan worden bezet, verzoek ik U om mijn reeds eerder aangedane aanbod, t.w. deze leeropdracht te willen waarnemen, opnieuw in overweging te nemen. Ik moge U - misschien ten overvloede- erop wijzen, dat ik deze leeropdracht alleen zou willen vervullen tot het moment dat U in de gelegenheid bent door de opheffing van de benoemingsstop een voor mij aanvaardbare vervanger kunt benoemen. In afwachting op Uw antwoord verblijf ik hoogachtend, T. de Booy
c..c. Aan de Voorzitter van de Vakgroep van het Geologisch Instituut. Prof Dr. W.P. de Roever.

Brief 2. Aan het College van Curatoren der Universiteit van Amsterdam. Hierbij heb ik de eer het volgende onder Uwe aandacht te brengen. Sinds mijn aanstelling als wetenschappelijk hoofdambtenaar bij de Dienst der Universiteit van Amsterdam op 23 oktober 1957 heb ik de mij toebedeelde werkzaamheden verricht ten behoeve van het Geologisch Instituut. De verwezenlijking van een door de Vakgroep en Directie van het Geologisch Instituut gedefinieerde loyale samenwerking is mij helaas onmogelijk geworden nog langer naar behoren te realiseren. Ik moge Uw College derhalve verzoeken in overweging te nemen of het mogelijk zou zijn het schema van de mij toevertrouwde werkzaamheden te herzien. Ik moge U hierbij tevens mededelen dat mij, als steeds voor ogen staat mijn krachten te blijven verlenen aan de essentiële doelstellingen van onze Universiteit, t.w. het onderwijs aan student en het wetenschappelijk onderzoek. Inmiddels teken ik met de gevoelens van de meeste hoogachting, T. de Booy

April 1969 Brief de Booij aan curatoren van 10 maart 1969: geestelijke zelfverbranding

Brief van Jaap Boon en Dick Winnubst aan College van Curatoren van de Universiteit van Amsterdam

Hooggeachte College, De aanleiding van deze brief in onze ontsteltenis over de inhoud van de brief, die Dr T. de Booy op 10 maart 1969 aan uw College richtte. We menen dat zijn daad in feite een geestelijke zelfverbranding is. Wij willen onder uw aandacht brengen dat Dr de Booy als persoon en als docent door de studenten zeer gewaardeerd wordt. Juist door zijn stimulerend en dynamisch optreden weet hij - als één der weinigen - de studenten enthousiast te maken voor de geologie. Niet alleen bij Dr. de Booy bestaan er twijfels over het beleid van de Directie en Vakgroep Geologie en Geofysica. Wij geloven dat er meer stafleden en ook studenten zijn, die dezelfde mening als Dr. de Booy hebben, maar deze niet op een dergelijke wijze naar voren durven en kunnen brengen. Vooral ondergetekenden, die in nauwer kontakt staan met de leiding van het Geologisch Instituut, hebben de indruk, een op een zo hoog mogelijk peil staan van het geologisch onderwijs aan de Universiteit van Amsterdam, als doel nogal eens uit het oog wordt verloren. Pogingen van stafleden en studenten om hier verandering in aan te brengen hebben schipbreuk geleden: hun voorstellen worden niet gezien als welkome bijdrage tot de meningsvorming, maar als negatieve kritiek op het beleid van de leiding. Gezien deze situatie, dringen wij er bij uw College op een onderzoek, dat ingesteld wordt door Ir. Dufour en Prof.Harting, zo grondig mogelijk te laten zijn. Het lijkt ons daarbij ook van belang dat studenten door uw commissie van onderzoek gehoord worden. Wij hopen dat uw College niet zal aarzelen rigoureus in te grijpen, opdat er weer een sfeer van vertrouwen ontstaat. Hoogachtend. Leden van de Studiecommissie der G.V.A. - Geologisch Instituut der Universiteit van Amsterdam Jaap Boon en Dick Winnubst

Spotprent van Jan Bresser. Achter de tafel : de professoren vlnr Hospers, MacGillavry, Hermes, Egeler, de Roever. Voor de tafel links de Booy en rechts van Harten

9-13 april 1969 Frans congres probleem studenten in west Europa

Uitgenodigd om het volgende congres in het 'Chateau de la Brevière' ten zuiden van Parijs bij te wonen Het was georganiseerd door de organisatie 'for economisc co-operation and development (OECD). De titel van het seminar was 'on the crisis in higher eduction the role of students in the academic continuity'

2 mei krijg ik van L. Cerych de directeur van de OECD het volgende bedankbriefje

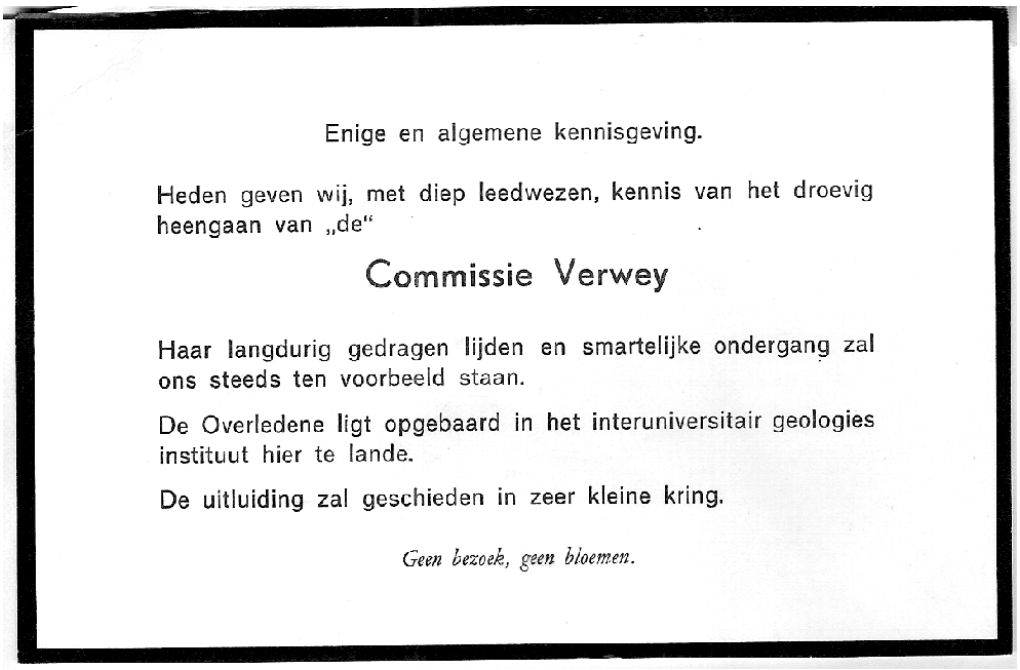
Dear Mr. de Booy, Three weeks have now passed since our Seminar at La Brevière, three weeks during which we tried among ourselves in CERT and in OECD to evaluate and draw consequences from the experience of the four days of formal and informal discussions, of fulfilled and unfulfilled expectations, of understanding and incomprehension. We all agree on one thing, namely, that the Seminar represented to all of us an educational exercise, a discovery or clarification of a new dimension of problems which we have to face. It still remains to be seen how, and in what way, an 348rganization such as ours can follow up on the short but illuminating venture of these few days in the forest of Compiègne. We are convinced that only the participants themselves can help us in this search. In this letter, therefore, we would not only like to thank you for having come to the Seminar and contributed to it very substantially , we would also like to invite you to contribute to its thorough evaluation.

13 april 1969. Idee van een geologische knutselruimte, voorloper van EGO kamer.
De brief van Jaap Boon(*deze brief heeft er zeker toe bijgedragen dat ik op 28 april mijn kamer heb bezet en ben begonnen met het EGO project)*
Beste Tom, Nu vanmiddag de Commissie Dufour wordt ingesteld mogen we waarschijnlijk wel een schietgebed plegen voor die arme oom van je, ben ik zeer benieuwd naar zijn grootste plannen. Toevallig begint straks ook de returnwedstrijd Ajax-Spartak Trnava: ik denk niet dat Dufour de Cruyffie van het curatorenteam is. Aan Dick schreef ik gisteren een brief waarin onder andere staat dat het naar mijn mening goed zou zijn als er weer eens wat verse strijdkrachten in de vergaderingen zouden verschijnen. Dit kan fantasties samenvallen met de Dufour-periode juist omdat verse mensen nog onbevangen tegenover de hoogleraren staan, hetgeen weer diverse nieuwe lichtpuntjes op het klimaat in het geologies instituut kan werpen. Een nieuwe lente een nieuw geluid om maar eens een gemeenplaats te gebruiken.
Ik heb me afgevraagd of een optimaal klimaat om in te werken wel een basis was voor grote prestaties op geestelijk gebied, omdat ik er aan dacht dat juist dat superklote klimaat bij ons, ons steeds weer inspireert tot nieuwe acties kwam de gedachte op dat er mogelijk sprake was van een verhouding tussen de mens in een systeem en het systeem zelf dwz er is een wisselwerking …..... anders gezegd: de geestesenergie die een individu bij de conceptie heeft meegekregen wordt door het systeem uitgedaagd. Alleen daardoor kan die energie optimaal gebruikt worden ..het potentiaalverschil tussen individu en systeem is van belang voor beiden:
1. Het individu is verplicht zich op zichzelf en zijn omgeving te bezinnen ----- bewustwording??
2. Het systeem kan gebruik maken van zijn individualiteit namelijk van zijn gedachten – anderzijds kan je natuurlijk stellen dat dat systeem dat indiv. Uitbuit daar zij hen in een zodanige positie brengt dat hij zijn individualiteit moet opgeven om te kunnen bestaan,. Maar misschien zit ik nog teveel vast aan mijn eigen opvoeding. Ik veronderstel namelijk dat die bewustwording een proces is dat plaats vindt onder invloed van de botsingen van het waarden systeem van een persoon en het milieu waarin die persoon leeft… dit is een negatieve benadering die echter wellicht het gevolg is van ons onderwijs systeem want… stel nu dat er in het leven van een mens een periode is waarin hij inderdaad nog onbevangen tegenover zijn omgeving staat en een zekere verlangen naar begrip heeft dan komt hij of is hij reeds in een systeem beland dat hem zegt wat hij ziet, leest! Moet doen en dergelijke. Hoewel dus iemand de trial en error methode in zich kan hebben realiseert die persoon zich met dezelfde methode dat zulks ongewenst is … en op jonge leeftijd is hij nog te weinig "eigenwijs" om dat dan niet na te volgen…met het oog hierop staat er ook in Life Atlantic 28 april 1969 op pagina 60 een ongehoord goed verhaal over nieuwe experimentele scholen in Engeland: "The children want classrooms alive with chaos". Het meest interessante verhaal dat ik in tijden gelezen heb… deze week voor het eerst gerealiseerd wat het grote belang is van methodes gevolgd aldaar voor het hele ondersijs en voor de universiteit…
Het is eigenlijk niet te geloven hoe mensen aan de ene kant vinden dat de kleuter vrijwel geheel vrij moet zijn in zijn handelen en men maar al te bang is zijn tere kinderzieltje pijn te doen terwijl men min of meer van de ene dag op de andere hem in een systeem durft te stoppen waar men met een stoomwals over zijn eigen individualiteit heen rijdt…Ik snap niet dat de ouders dat ooit genomen hebben, maar ja conservatief is degelijk en degelijk is goed, bovendien hebben zij het zelf toch ook ver of minder ver geschopt, dus so what? Al enige tijd begint het idee van de stichting weer door mijn hoofd te spoken, om het echter een stichting te maken lijkt me vrijwel onmogelijk omdat daar geld voor nodig is, wat we niet hebben, maar er is nog wel een andere mogelijkheid dacht ik. Is het niet mogelijk om binnen het bestaande systeem een experimental class te beginnen? Binnen het bestaande systeem heeft vele voordelen allereerst verlies je het contact niet – je kan het bewustwordingproces blijven voortzetten – je kan gebruik maken van alle technische faciliteiten van het systeem wat voor de geologie onder meer inhoudt het instrumentarium om onderzoek te doen, een bibliotheek, kaarten, slijpkamer en dergelijke, de geldkwestie is dan beperkt geworden tot het betalen van de onderwijskrachten de ruimte is altijd wel ergens in een universiteitsgebouw te vinden. Ik had gedacht aan een soort geologiese

knutselruimte een workshop waar je volkomen je gang kon gaan maar waar het mogelijk is het advies van een teacher in te roepen. Er wordt dus wel stevig gewerkt, maar het is eigenlijk een constante geologiese happening. Je begint dus gewoon met je experimentele universiteit en je gaat kijken wat er gebeurt of het inderdaad zo gaat als je het je voorstelt of heel anders – so it's your stile: a working-hypothesis. Waarom zou je dit niet eens serieus in overweging nemen? Nee heb je en ja kan je krijgen. Hoewel het misschien in tegenspraak is met de geest van talloze decreten van de vakgroep, vind ik toch dat we zo iets moeten beginnen. Vervolgens kan je je natuurlijk gaan indenken hoe je zo iets moet aanpakken … ik bedoel hoe je de autoriteiten moet gaan bewerken, misschien is het te kombineren met het bureau voor onderwijs research en met een onderzoek van psychologen naar leermethodes en het gedrag van mensen als ze naar eigen inzicht dingen moeten doen die zij binnen een systeem (onze maatschappij) nooit hebben kunnen doen – eigen inzicht is in dit opzicht dus ook maar relatief. Wel het staat niet erg best geformuleerd op papier maar ik denk wel dat je begrijpt wat ik bedoel. Je merkt wel dat je me weer goed gebrainwashed hebt de laatste tijd. Om nog eens terug te komen op het walking-model van Sutherland: dit is het enige model dat een fundamenteel andere universiteit schept, want de andere modellen willen veeleer de maatschappij veranderen met hen modellen; die doen het voorkomen alsof de universiteit een clean-and-shine-station is voor studenten alvorens ze de maatschappij ingeschopt worden. Zij gaat uit van hun eigen gelijk als ze de student een brainwash willen geven in een universiteit die een systeem voorstaat, hoe revolutionair je Marx of wie dan ook mag vinden hij is in feite net zo'n systeemlijer als ieder ander. Leve de anarchie. Ik heb nog wel een vraag maar ik heb niet de moed nog om haar te vragen, je weet ik ben een beetje verlegen. Ik heb er wel de laatste maanden over gedacht haar te stellen maar eigenlijk moet ik hem mondeling stellen dus help me maar herinneren: moet van de dokter nog wel een week thuis blijven, maar mag er nu wel af en toe even uit. Mijn excuses voor het feit dat je niet van mijn gewoonlijk chaotische gedachten verschoond gebleven bent. Hartelijke groeten, Jaap Boon
ps. Waarom neemt men een melamed maar voor een half jaar aan?
pps. Heel eenvoudig als hij zijn taak serieus opvat,-dan ergert hij zich zo verschrikkelijk over de kinderen dat hij na een half jaar de tering heeft en men een nieuwe moet nemen. Blijft hij gezond, dan is dat een bewijs dat hij zijn taak niet serieus opvat en dan moet men een nieuwe nemen.
ppps.een melamed is een joodse godsdienstleraar.

Maandag 14 april . Herstructurering aardwetenschappen.
Actie tegen de commissie Verwey door het versturen van rouwkaarten. Uiteraard kreeg de voorzitter de heer Verweij geen rouwkaart! Hieronder een kort overzicht van de voorgeschiedenis .
Necrologie commissie Verwey
Voorbereiding van de conceptie
Zondag 26 mei 1968 Brochure Bewustwording als politiek (KRU A'dam). Wis- en Natuurwetenschappen vatten idee om ook soortgelijke discussies op Roeterseiland te doen plaats vinden.
Vrijdag 31 mei Open discussie B.O. P. Jansen instituut (250 pers)
Zaterdag 1 april. Persbericht over deze discussies in Volkskrant
Donderdag 6 juni Open discussie in hal geologisch instituut. Idee om een week later open discussie problematiek aardwetenschappen herstructurering Nederland.
Vrijdag 7- Zaterdag 8 Zondag 9 juni uitnodiging 100 personen (telefonisch om deel te nemen aan discussie13 juni).
Donderdag 13 juni Open discussie in Geologisch Instituut A'dam. Na afloop in kleine kring afgesproken discussie te herhalen op woensdag 18 september
Vrijdag 21 juni Brief de Booy aan Piekaar voor onderhoud
Donderdag 4 juli Onderhoud Piekaar - De Booy
Vrijdag 5 juni Vergadering Curatoren van A'dam, Leiden en Utrecht betreffende benoemingen

voorstellen Aardwetenschappen
Maandag 8 juli Vergadering Dagelijkse Raad van de Academische Raad. Opnieuw kwestie herstructurering aan de orde gesteld en verwezen naar open discussie
Dinsdag 20 augustus Gesprek voorzitter Sectie Aardwetenschappen. Prof den Tex en De Booy in Praag tijdens wereld congres geologen.
Dinsdag 17 september. Vergadering Sectie Aardwetenschappen. en voorstel van commissie ad hoc
Woensdag 18 september. Open discussie. 2 moties aangenomen en voorstellen van namen voor commissie ad hoc. Namen op te geven aan de Booy
Vrijdag 20 september. Melding van moties en resumé van discussie aan Piekaar
Dinsdag 1 october Brief de Booy aan Prof Janssen voor onderhoud
Donderdag 24 october Gesprek Prof Janssen, Kwantes, Den Tex en De Booy voorstellen geformuleerd voor Dagelijkse Raad betreffende commissie ad hoc.
Conceptie Commissie Verwey
Maandag 4 november Dagelijkse Raad accepteert voorstellen gedaan tijdens bespreking 24 october
Woensdag 6 november Prof Janssen vraagt aan Dr Verwey om een commissie te vormen
Geboorte Commissie Verwey
6 -15 november In deze periode accepteert Dr Verwey aanbod
15 november Voorgestelde leden worden gevraagd zitting te nemen
Nov-Dec--1968-Jan -Febr-Maart 1969 Talrijke vergaderingen Commissie Verwey (ongeveer 50 uur)

Enige en algemene kennisgeving.

Heden geven wij, met diep leedwezen, kennis van het droevig heengaan van „de"

Commissie Verwey

Haar langdurig gedragen lijden en smartelijke ondergang zal ons steeds ten voorbeeld staan.

De Overledene ligt opgebaard in het interuniversitair geologies instituut hier te lande.

De uitluiding zal geschieden in zeer kleine kring.

Geen bezoek, geen bloemen.

Overlijden Commissie Verwey
Maandag 14·april zacht heengaan van Commissie Verwey
Donderdag 17 april rouwdienst en uitluiding
Vrijdag ochtend 8 uur van de 18e april. Crematie Commissie Verwey
.....
R.I.P.

Uit dagboek Tom de Booy. Bezetting kamer 85a Geologisch Instituut. Begin EGO project
22 april Gesprek met Ir Dufour, afspraak gemaakt dat ik niet zou meewerken met nieuwe plan

commissie Dufour.
23 april Plan gemaakt met Jaap Boon betreffende commissie Dufour. Oprichting commissie Dufour.
2**4 april** Vergadering Staf en Hoogleraren geweest in Senaatkamer. Geheimhouding opgelegd. Alleen 's-avonds van Rubenstein vernomen en was zelfs nog bang om iets te vertellen. Hij had gevraagd of hij het mij mocht vertellen. Dit mocht echter niet.
25 april Op geologen feest waar de student Kuhry mij vraagt of ik en psychisch defect heb.
26 april Jaap Boon telefonisch gesproken over zijn brief en de knutselruimte.
27 april Bij Paul Noorman pannenkoeken gegeten. Telefonisch om advies gevraagd over mij egoproject aan Dick Beets, Tom Roep en Jaap Boon
Maandag 28 april 6 uur op trein 7 uur pamflet gemaakt E.G.O., 8.30 opgehangen op bord bij ingang Geologisch Instituut, 9.13 uur kwam prof Hospers als eerste binnen. Ik vroeg of hij geïnteresseerd was. Hij was het kennelijk niet en was woedend over mijn actie. Daarna veel bezoek studenten en zelfs prof Brouwer.
Woensdag 30 april 's-Middags rellen op Dam. Peter Schat ontmoet, klemgereden door bereden politie. Melvin Visser ontmoet. Oranje doodskist op Prins Hendrik kade
Donderdag 1 mei afspraak om EGO kamer te openen door Johan Middendorp voorzitter ASVA. 's-Avonds met Jaap Boon en Dick Winnubst naar RAI gebouw. Bijeenkomst CPN een rare vertoning
Vrijdag 2 mei. Opening EGO kamer om 1.30 's-middags door Johan Middendorp aanwezig. Jan Bresser, Loes Mallee, Stephan de Clercq, Jaap Boon, Dick en Leny Winnubst

Jan Smit in gesprek met Tom de Booij in de Egokamer

Links: Bezoek van voorzitter van de ASVA Johan Middendorp (links) en twee mede-egoisten Loes Mallee en Leny Winnubst. Rechts: Jaap Boon aan de tekentafel

De voorzitter van de ASVA Johan Middendorp opent de Egokamer officieel met het doorknippen van het lint, waaraan bevestigd zijn twee kaartjes met de volgende teksten; (bovenste kaartje) Experimenteel Geologisch Onderwijs en (het onderste kaartje) Paternalistisch Geologisch Onderwijs.

Professor Brouwer bezoekt - was zeer geïnteresseerd - de EGO kamer. Op de deur het pamflet van het Experimenteel Geologisch Onderwijs

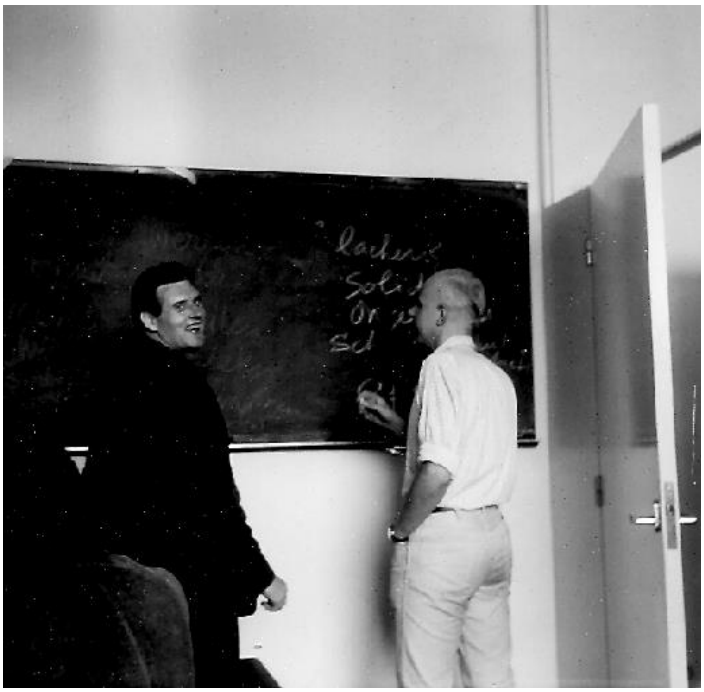
Zaterdag 3 mei opgebeld naar Katholieke Hogeschool Hans vd Borst gesproken. Ze hadden de Hogeschool bezet. Later teruggebeld om 13.00. Tom Severijn gesproken, om 2 uur met auto naar Tilburg gesproken met onderwijscommissie.. Deze heeft mij kamer 49 toebedeeld, daarna

gegeten op flat en afgesproken om EGO te installeren. Paard van Troje binnen halen. Terug om 9 uur naar Baarn .11.30 gepakt en doorgereden naar Amsterdam 2x langs Dick Winnubst en 1 maal langs Jan Bresser en Anneke. Helaas niet thuis, doorgereden naar Tilburg.
Zondag 4 mei 3 uur in de nacht aangekomen, alles uitgeladen en even geslapen tot 7 uur daarna kamer ingericht, om 8 uur begonnen met EGO. Bezoek van Wibo vd Linde afspraak samen te werken aan publiciteit. In gras zittend verhaal vertelt waarom naar Tilburg gegaan. 's-Middags aankomst Jaap Boon en Dick Winnubst. Bezoek Tom de Klerk en Gerard van Westerloo (de student)
Maandag 5 mei. Maar even geslapen, gewekt door Wibo en camera ploeg om te waarschuwen dat het personeel weer binnenkwam en een soort van rechste putsch werd verwacht. 's-Middags persconferentie met Wibo van der linde . Louvendie ontmoet. Vragen gesteld aan van Boven. Pers kwaad op mijn interpellatie 's-Middags Havo scholieren en contact met verslaggevers van Folia Civitatis Amsterdamse Universiteitskrant Rob Symons en Johan Frieskamp. Bezoek van Elsevier man, uitgescholden. Ook nog niet vriendelijk geweest tegen een verslaggeefster van de NCRV.
Einde dagboek. Hierna volgt een verhaal dat ik geschreven heb over mijn belevenissen in Tilburg

4 mei 1969 EGO BEZET KAMER 49 VAN DE KATHOLIEKE TILBURGSE HOGESOHOOL.
Op de dag van de officiële opening van EGO verscheen in de pers een oproep van de bezetters van de Tilburgse Katholieke Hogeschool om onderwijskrachten voor het opgang houden van het onderwijs van Tilburg. Alhoewel in deze hogeschool geen geologisch onderwijs werd gegeven meenden we dat de EGO doelstellingen zeer goed overeenkwamen met de eisen van medebeslissingsrecht, die door de Tilburgse bezetters van de autoriteiten werd geëist. We wilden daarbij niet de beginselen van geologie op de wijze der "vakidioten" uiteenzetten. Van zeer groot belang was, niet zozeer het afschaffen van super specialisme, als wel het verwijderen van kopkleppen. Het ging er in eerste instantie om dat in ieder vak de samenhangen met andere terreinen. van wetenschap, maatschappijbeschouwing en in het algemeen cultuurverschijnselen, tot hun recht te laten komen en zichtbaar maken voor de beoefenaren van dat vak. Voor wat de geologie betreft, moet men, wanneer men spreekt over olievelden, nooit de economische-, politieke- en sociale betekenis daarvan uit het oog verliezen. De bezetters hebben ons accommodatie verschaft en kamer 49 ter beschikking gesteld, alwaar we in de nacht van zaterdag 3 op zondag 4 mei met een aantal EGOisten (Anneke de Zwart, Jan Bresser en Torn de Booy) alles in gereed hebben gebracht, zodat zondagmorgen om acht uur met het onderwijs kon worden begonnen.

De Egokamer in de Katholieke Hogeschool Tilburg. Links van Tom de Booij Louis Smits

Een van de eerste geïnteresseerde in EGO was Wibo van de Linde, die namens de NTS (de huidige NOS) een interview wilde maken. Hij merkte al gauw dat hij EGOist werd en zich niet kon verschuilen achter de veilige bescherming van een organisatie, en niet meer terug kon grijpen op zijn autoriteit als persman. In de loop van de zondag kwamen Jaap Boon, Dick en Lenny Winnubst en Hans Hantelmann versterking bieden. We kregen in de volgende. dagen, behalve van studenten, ook bezoek van middelbare scholieren, huisvrouwen en de bouwvakker Louis Smits en de Telegraaf correspondent Hans de Groot. Laatstgenoemde werd zo enthousiast voor EGO, dat hij besloot niet meer voor de Telegraaf te werken, aangezien deze krant onjuiste en tendentieuze berichtgeving had gegeven over de Tilburgse bezetting. Hij heeft het volgende pamflet uitgedeeld: "Mede beïnvloed door de ernst en de vastberadenheid, waarmee de Tilburgse studentengemeenschap tracht een serieuze bijdrage te leveren aan het vraagstuk van het medebeslissingsrecht; menend dat het dagblad de Telegraaf met name vooral in het begin van de bezettingsperiode een onjuiste gang van zaken heeft gesuggereerd daarmee de actie van de studenten ernstig in discrediet heeft gebracht; en wetend , dat mijn sympathie in de afgelopen spannende dagen duidelijk naar de studentengemeenschap is uitgegaan , meen ik , dat het niet langer verantwoord is de Hogeschool vergaderingen in mijn functie van correspondent van de Telegraaf te blijven bezoeken. Ik heb daarom besloten om met ingang van heden mijn correspondentschap aan de Telegraaf terug te geven. w.g H.H. de Groot"

De Ego kamer in de Katholieke Hogeschool Tilburg, Links de bouwvakker Louis Smits samen met Jaap Boon

Tijdens de plenaire vergadering van maandag 5 mei verklaarde de Booy pas te zullen vertrekken. uit Tilburg als het medebeslissingsrecht van studenten aan alle Nederlandse universiteiten en hoge scholen een feit was geworden.
Deze grootspraak kwam hem duur te staan toen twee dagen later de bezetting werd opgeheven en niemand inclusief hijzelf er voor voelde om nog langer in het gebouw te blijven. Het einde van de bezetting kwam doordat op woensdagavond **7 mei** Prof. van Dijck de plenaire vergadering zo wist om te turnen, dat men een motie aannam, die de bezetting tot het verleden wilde laten behoren. Als laatsten hebben we het gebouw in een zeer gedeprimeerde stemming verlaten, om op enkele honderden meters afstand onder een afdakje van een bouwkeet de nacht door te brengen.

In de plenaire vergadering zegt Tom de Booij dat hij net zolang in het gebouw van de Katholieke Hogeschool wil blijven tot alle studenten in Nederland medebeslissingsrecht krijgen.

In de loop van de ochtend keerden we met de staart tussen de benen naar Amsterdam terug.

Hieronder geeft Hans Hantelmann nog een persoonlijke impressie van de Tilburgse bezettingsdagen.

Een minder belangrijk expressie van een belangrijke impressie.

"Oh, those mad things WG have seen" "Henry IV" - Shakespeare.

De gebeurtenissen in begin mei van 1969 in Tilburg deden de universitaire, en niet alleen deze, wereld opschrikken uit zijn winterslaap. Tilburg, wie wist dat daar een hogeschool was, trekt in die periode als een magneet de nieuwsmedia aan en komt daardoor in het middelpunt van de belangstelling te staan. Hoogspanning en aantrekkingskracht, beiden zijn voorhanden in de eenakter "Hoe bezet ik een hogeschool".De hogeschool, een in witte natuurstenen opgetrokken gebouw, gelegen in een parkachtig landschap is het doelwit. Door zijn geïsoleerde positie is een idealer object, dat zich voor bezetting leent, nauwelijks denkbaar. Het is waarschijnlijk aan dit feit te danken, dat de coup zo volledig slaagde. Belangrijk is niet alleen het "waarom en hoe", dat in de nieuwsmedia uitvoerig is uitgemeten, maar zeker ook hoe men dit feit intern onderging. Het

baas in eigen huis zijn kan tot tweeërlei extrema aanleiding geven de complete chaos of stimulerende creativiteit. Van het eerste is mij niets gebleken; van het tweede wel. De eerste indruk bij het binnengaan van het gebouw, waar de ordedienst ijverig de namen van in- en uitgaande personen noteerde, is de levendigheid in de gangen en in het trappenhuis. Het gezapige wandelen van de ene naar de andere collegezaal is veranderd in een turbulent beeld van discussierende groepen. Hiermee is een belangrijk aspect aangeroerd. Een ieder pro of contra is bij het gebeuren betrokken, een betrokkenheid, die aanstekelijk werkte en die men vaak node mist in het bestaande universitaire bestel. De hooggeroemde akademische vrijheid, die voornamelijk alleen in het privé-leven van de student bestaat krijgt hier een nieuwe dimensie. Men is niet alleen vrij in zijn studiekeuze, maar men kan die studieopzet zelf mede bepalen. Goed of fout, hierover kan men van mening verschillen, het gevolg van deze handelwijze is de eerder genoemde betrokkenheid, nu een beroep gedaan wordt op eigen verantwoordelijkheid. De consument is niet alleen maar consument, maar wordt medeproducent. In deze periode van de bezetting, waarop men in plenaire vergaderingen besloot te volharden, zolang niet aan een aantal essentiële eisen was voldaan, zijn ook fouten gemaakt. Het verheugende van deze fouten was, natuurlijk niet het feit dat ze gemaakt werden, maar veeleer de wijze waarop ze in de openbaarheid werden gebracht. Ging er iets mis, door verkeerde of geen planning, dan was men een uur later in het bezit van een stencil, waarop duidelijk de gemaakte fouten vermeld stonden met daaronder een resumé van de aanpak hoe men dit in de toekomst trachtte te voorkomen. Het gevolg van dit soort communicatie was een grote doorzichtigheid van alle gebeurtenissen, die zich in de hogeschool afspeelden. Deze communicatie, gepaard gaande met informatie, heeft niet nagelaten grote indruk op mij te maken. Behalve de bestaande faculteiten, zoals bijv. rechten en economie, is er een aan deze bezettingsperiode nog een aan toegevoegd nl. die van de wiskunde- en natuurwetenschappen en wel in het bijzonder de geologie. EGO' (experimenteel geologisch onderwijs), kort tevoren in het leven geroepen door de Booy, had in een kamer van de hogeschool tijdelijk zijn bivak opgeslagen. Kennelijk lagen hier de wegen open, waarnaar zij zo naarstig zocht. De kamer was het voorbeeld van de "total room". Alles vond hier plaats: onderwijs, discussies, eten en slapen. De collegeruimte was tot leefruimte geworden. Niemand had iets op te houden, men werd geaccepteerd als mens en de waardering volgde al of niet daarna. Voor de buitenstaander leek dit veel op een doos van Pandorra, maar niets was minder waar. De kamer was een ontmoetingscentrum waar extremen elkaar raakten of net misten. De colleges trokken zoveel belangstelling, dat men wegens ademhalingsmoeilijkheden de discussies vaak voortijdig moest stoppen. Voortijdig betekende altijd nog na een kleine twee uur. Als permanent praathuis heeft de ruimte echter nooit gefaald. Het werkte verhelderend om vogels van diverse pluimage hun voren te laten zien, niemand pronkte ermee, ze behoorden nu eenmaal tot de noodzakelijke uitrusting om samen verder te vliegen. Dank zij dit vermogen om te vliegen zijn er heel wat hindernissen gemakkelijk genomen. Drempels speelden in deze beschouwing helemaal geen rol. Het is teleurstellend om te weten dat alle acties, zelfs als ze met de beste intenties gevoerd zijn, gecompromitteerd worden en dat de maatschappij, die een enorme macht bezit, om zich te beschermen, slechts een gering potentieel heeft om zich te verbeteren. Het is daarom ook jammer dat het jeugdig enthousiasme vaak gevangen wordt in het web van conventionele wijsheid. De wereld van Tilburg in begin mei 1969 was vaak een dolle, maar zeker nooit een dwaze wereld. J.J. Hantelmann.

Bericht in de krant: **Hoogleraar bezet kamer Tilburg**
Tilburg**: 5 mei** - De Amsterdamse geoloog en Himalaya beklimmer dr Tom de Booy, docent aan de universiteit van Amsterdam, heeft zich zondag gevestigd in de bezette Tilburgse hogeschool. Dr De Booy heeft een hoogleraren-kamer ingericht met met instrumenten, een bibliotheek en landkaarten. Hij heeft verklaard pas te zullen vertrekken als het medebeslissingsrecht voor alle Nederlandse universiteiten een feit is. Dr De Booy die ook in de discussie rond het rapport-Maris over de nieuwe bestuursvorm van de universiteiten actief was, is hoofdmedewerker, aan de

universiteit van Amsterdam en hoofd van het Geologisch Instituut. Tilburg kent geen geologieonderricht. Dr. De Booy heeft verklaard in Tilburg te beginnen met experimenteel -en. kritisch onderricht voor de studenten, die belangstelling voor hebben. "Dat kan betekenen dat we eerst een jaar lang uit het raam moeten kijken om kritisch te worden voordat we aan geologie toekomen", aldus de geoloog.

4 mei Interview in Tilburg over een Amsterdams instituut door Rob Symons en Johan Frieskamp

Het experimenteel geologisch onderwijs van dr Tom de Booij

De pijlen "EGO-project, Experimenteel Geologisch Onderwijs" in de bezette Tilburgse universiteit volgend, komen we in de kamer terecht waar dr. Tom de Booij, wetenschappelijk hoofdmedewerker van het Geologisch Instituut van onze universiteit, is ingetrokken. Het is moeilijk rustig met hem te spreken. Er komen steeds weer mensen binnen vallen. Als we eindelijk de eerste vraag van ons interview hebben gesteld komen er drie Middelburgse Havo-scholieren binnen, die voor de tapijten- tentoonstelling waren gekomen, maar men was begonnen de tapijten in te pakken. Ze maken van de gelegenheid gebruik eens te zien hoe een bezette hogeschool er nu uit ziet, en met dr. Tom de Rooij te praten over hun schoolparlement en de democratisering op de middelbare scholen. 's Middags tijdens de plenaire vergadering van de studenten voert Tom de Booij (tegen een verslaggever van "De Tijd"; "Voorletters: Tom, nee gewoon Tom, nee geen puntjes, weet je wel, Tom".) het woord als een van de weinige sprekers van buiten de universiteit. Zijn korte verklaring; "Ik heb weinig hoop dat curatoren van Tilburg en minister Veringa medebeslissingsrecht geven aan Tilburg. Want dan geeft men het aan heel Nederland. Ik hoop op de universitaire gemeenschap, waarin men elkaar wil begrijpen. Ik zal echter persoonlijk in dit gebouw blijven, tot in Nederland het medebeslissingsrecht aan alle studenten is toegekend. Ik vraag u: Zijn er mensen die hier met mij willen blijven?" Waarom hij naar Tilburg is vertrokken, vindt zijn oorzaak mede in de verwikkelingen rond het Geologisch Instituut van de universiteit van Amsterdam. De sfeer was daar al geruime tijd gespannen. Als gevolg daarvan had een onderzoek van een efficiencybureau plaatsgevonden. De persoon die als evaluator optrad, verklaarde:"Ik ben hier niet vrij te zeggen wat ik denk." Prof Harting, voorzitter van de faculteit der Wiskunde en Natuurwetenschappen: "Ik heb de indruk dat men op het Geologisch Instituut zo verwikkeld is in de microproblematiek, dat men aan de macroproblematiek niet toekomt." Naar buiten bleken de moeilijkheden o.a. bij het niet verlengen van het dienstverband van dr. Völk en de ontslagname van lector dr.J. W. A. Bodenhausen. Naar aanleiding van de laatste kwestie schreven 28 studenten en twee stafleden een brief aan de heer Piekaar, directeur-generaal voor de wetenschappen van het ministerie van O. & W. waarin zij hun ongerustheid over de toestanden op het instituut uitspraken. Zij vreesden, dat wel eens meer stafleden het voorbeeld van dr Bodenhausen zouden kunnen volgen. De hoogleraren, inmiddels ook ongerust, vroegen curatoren hulp door middel van een tweede onderzoek

Onderzoek door curatoren

Een openlijke breuk tussen de leden van de wetenschappelijke staf en de hoogleraren was de reden voor het eerste onderzoek. De staf verweet de professoren van de vakgroep het frauderen van de notulen. Dr. Tom de Booij was (en- is) de door de staf zelf gekozen en door curatoren benoemde voorzitter van de staf. Gevolg van het eerste onderzoek was, dat het door de staf afgebroken overleg in vakgroep- en directievergaderingen werd hervat. Dat duurde evenwel slechts drie vergaderingen. De aanleiding tot de nieuwe breuk was het verwijt van prof. De Roever, dat de staf haar adviezen te detaillistisch maakte en dat ze in het overleg met de studenten te weinig rekening zou houden met de amendementen van de hoogleraren. De staf van haar kant vond, dat de autonomie van haar adviserende positie door de hoogleraren te veel aan banden werd gelegd, wat zij in strijd achtte met de artikelen 10 en 13 van het bestuursreglement. Na deze breuk zond de staf nog slechts waarnemers naar de vergaderingen. Daarop volgde het al eerder genoemde onderzoek door curatoren, dat werd uitgevoerd door curator Dufour. Voordat

dit was afgerond, op 10 maart 1969, schreef Tom de Booij een tweetal brieven. De eerste aan curatoren, waarin hij meedeelde niet meer naar eer en geweten loyaal te kunnen samenwerken met directie en vakgroep, en waarin hij herziening van zijn taak vroeg. De andere brief was gericht aan prof. Egeler: Tom de Booij stelde zich beschikbaar om de functie van dr. Bodenhausen waar te nemen tot de benoemingsstop in de geologie zou zijn opgeheven. Een tweetal studenten reageerde op het schrijven aan curatorium door aan het zelfde adres een brief te zenden, waarin zij de actie van De Booij "geestelijke ·zelfverbranding" noemden en de toestand op het Geologisch Instituut als "een pan" kwalificeerden, zij het in minder scherpe bewoordingen, zoals zij tegen ons zeiden .In het kort behelsde de oplossing van ir. Dufour een administratieve splitsing van de vijf afdelingen van het instituut. De leiding zou komen te berusten bij twee mensen per afdeling met stemrecht: de betreffende hoogleraar en een staflid, niet gekozen maar aangewezen. Dr. De Booij noemt hen de "second his masters voices". In het z.g. instituutsbestuur hebben naast de stemgerechtigde leden twee studenten een adviserende stem, maar, zegt hij, "dat stelt niets voor." Daarnaast komt er in de oplossing van het curatorium een als overlegorgaan bedoelde instituutsraad met gekozen vertegenwoordigers· van staf, studenten, hoogleraren en overig personeel. Maar over de verhouding met het instituutsbestuur, dat de beslissingen neemt, kan niets concreets worden gezegd. De Booij noemt de instelling van het orgaan een "zoethoudertje voor het personeel" en een "vrijblijvend praatorgaan" . Ook tegen de positie van de stafleden heeft De Booij duidelijke bezwaren: "Vooral als men in tijdelijke dienst is, zoals dr. Völk, is men volkomen afhankelijk van zijn superieuren, anders heb je de kans, niet op ontslag, maar op het niet verlengen van het dienstverband. Zo kan men niet zelfstandig zijn visie geven."

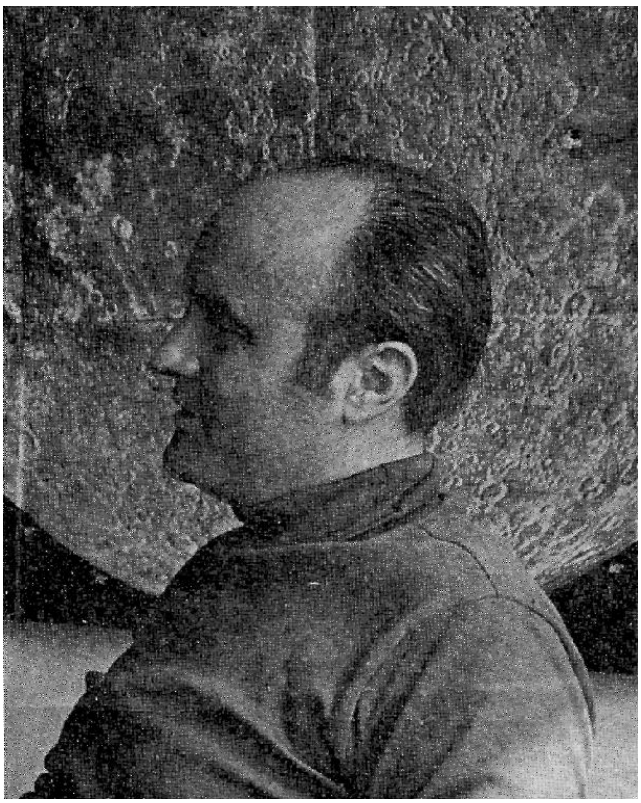

Foto van Tom de Booij in het artikel van Folia Civitatits

Commentaar van Prof. Egeler

Naar aanleiding van de uitlatingen van dr. Tom de Booij vroegen wij commentaar aan prof dr. C. G. EgeIer, hoogleraar in de algemene geologie. Nadat hij de weergave van de inhoud van de voorstellen van ir. Dufour had bevestigd, deelde hij mee dat inmiddels de eerste bijeenkomst van

het instituutsbestuur had plaatsgevonden. Daaruit bleek volgens hem, dat het de bedoeling van de vergadering was de studentvertegenwoordigers wél stemrecht te geven. Voor wat betreft het technische en administratieve personeel is er nog geen definitieve regeling. Eén van de mogelijkheden is, dat zij een deel van de vergaderingen zullen bijwonen, want "er worden zoveel zaken behandeld die hen niet regarderen en die hen niet interesseren, zoals onderzoek en onderwijs". Prof Egeler dacht, "dat de algemene stemming in de vergadering was iedereen die aanwezig is stemrecht te geven," dus ook het technisch en administratief personeel. Want, zo was prof Egeler in het verleden gebleken, "niets is zo frustrerend als een adviserende stem". Door deze recente ontwikkeling is het orgaan "instituutsraad" wat op losse schroeven komen te staan: de mogelijkheid van integratie (in het instituutsbestuur) wordt overwogen. Voor wat betreft de controverses met betrekking tot de notulen noemde prof Egeler gefraudeerd een "ongelukkige term". "De moeilijkheid was, dat stafvertegenwoordigers iets in de notulen wilden laten opnemen, maar dat anderen vonden dat er genoeg in de notulen stond. Gefraudeerd, dat is niet in overeenstemming met de feiten." De geologie-hoogleraar geeft toe, dat de sfeer op het instituut slecht is: er waren allerlei punten van strubbelingen. "Maar dat is zeker niet de enige reden, dat dr. Bodenhausen ontslag heeft genomen." De brief van de 28 studenten en. twee stafleden en de acties van dr. de Booij hebben er volgens de hoogleraar toe bijgedragen dat de sfeer nog verslechterde, en dat juist terwijl men een regeling aan het voorbereiden was. Hij vond deze manier ·van handelen "niet opportuun en niet elegant". De brieven van dr. de Booij zijn nu in behandeling bij curator ir. Dufour, en daar zal "een reactie op volgen". Meer commentaar·daarop wilde prof Egeler niet geven, hij vond het "eleganter af te wachten, het is hoogst ongelukkig zaken die nog in bespreking zijn in de openbaarheid te brengen."

Enige kantekeningen bij het interview met dr T. de Booij

Het noodzakelijke proces van de herstructurering van het bestuur van het Geologisch Instituut is mede door de vele activiteiten van dr. T. de Booij op gang gebracht en gehouden. Nu echter deze hoopgevende ontwikkeling, die resulteerde in het oprichten van het nieuwe Instituutsbestuur, op deze zo ongelukkige wijze in de publiciteit is gebracht door het interview met dr. T. de Booij in Folia Civitätis achten ondergetekenden, die twee derde van de staf van het Geologisch Instituut uitmaken het noodzakelijk, naar aanleiding van dit interview, het volgende op te merken.

1. In het nieuwe Instituutsbestuur heeft per afdeling, naast 1 hoogleraar, 1 staflid met volledig stemrecht zitting. Deze stafleden zijn - buiten medeweten van de hoogleraren - aangezocht door ir. Dufour en de heer Rubinstein, vertegenwoordiger van een Efficiency Bureau. De keuze van de betreffende stafleden werd bepaald door de wenselijkheid een goede communicatie tussen hoogleraren, staf en studenten op zo kort mogelijke termijn te realiseren.
2. Na afloop van een proefperiode zullen de stafleden in het Instituutsbestuur door de afdelingsstaven gekozen worden. De uitspraak van dr. de Booij dat deze stafleden als "second his master's voices "gekwalificeerd kunnen worden, kan dus slechts als een verdachtmaking beschouwd worden. over drie zetels met volledig stemrecht kunnen beschikken. De opmerking van dr. De Booij dat slechts twee studenten met adviserende stem in het Instituutsbestuur zitting zouden hebben, is dus door de feiten achterhaald.
3. De bezwaren van dr. De Booij t.a.v. de Instituutsraad (waarin administratief en technisch personeel adviezen kunnen uitbrengen) worden door het Instituutsbestuur gedeeld. Het Instituutsbestuur heeft dan ook op zijn vergadering van 14 mei aan het administratief en technisch personeel als alternatieve oplossing enkele zetels met volledig stemrecht in het Instituutsbestuur aangeboden.
4. Dr. De Booij zegt dat hij naar de Economische Hogeschool van Tilburg vertrok toen daar de behoefte aan gastdocenten werd bekend gemaakt; dit wekt, gezien het grote verschil in vakgebieden, wel enige verwondering. Wanneer hij dan in Tilburg mededelingen doet over het Geologisch Instituut zonder zich op de hoogte te stellen van de recente ontwikkelingen, die zich in volledige openbaarheid voltrekken, dan zaait hij daar onnodig verwarring mee.

Tenslotte werpt het feit dat dr. De Booij zijn project van Experimenteel Geologisch Onderwijs

startte naast de reeds bestaande activiteiten op gebied van onderwijs en onderzoek (voor een belangrijk deel in teamverband!) - zonder medeweten van het overgrote deel van de bij het onderwijs betrokkenen, een vreemd licht op zijn interpretatie van begrippen als "inspraak" en "medebeslissingsrecht" .
S. I. van Andel, B. Bollegraaf, M. v. d. Boogaard, T. Geel, H. Helmers, K. Linthout, Oen Ing Soen, O. J. Simon, H. Soediono, Y. Vollers.
Noot: De redactie tekent bij punt 2 aan dat het interview tijdens de Tilburgse bezetting, dus vóór 14 mei, werd afgenomen. De wijzigingen die zich daarna voordeden heeft dr. De Booij nog wel aan Folia meegedeeld, maar zijn niet meer in het interview (dat reeds gezet was) verwerkt, mede omdat prof. Egeler er later in zijn commentaar op had gewezen.

De Booij II

In Folia Civitatis nr. 30, p. 9 werd onder het hoofd "Commentaar prof. Egeler" enkele reacties mijnerzijds weergegeven op vragen, welke de heer Sijmons mij telefonisch stelde in verband met een interview met dr. T. de. Booij betreffende het Geologisch Instituut. De wijze waarop een en ander is gebracht blijkt bij velen de indruk te hebben gewekt, dat ik tijdens dit gesprek op de hoogte zou zijn geweest van de inhoud van genoemd interview er prijs op om met nadruk te stellen dat zulks niet het geval is !

8 mei Uitzending van TV programma over bezetting Tilburg. Hier en Nu van NCRV.
Weinig positieve reacties in de pers
Nieuwe Rotterdamse Courant. "Dat kon ik helemaal niet zeggen van dr. De Booy, een der probezettingsdocenten uit Tilburg, die zonder enige logica en met vage en slecht geformuleerde argumenten trachtte te opponeren tegen oud-minister Diepenhorst. Hij had het over de complexiteit van de dingen, over die (altijd bruikbare) vervreemdende elementen als de massamedia die het menselijk contact onmogelijk maken, kortom, hij trok weifelend een paar laatjes open uit het quasi-wetensschappelijk jargon en had helemaal niets te vertellen. Als man die toch ook nog de pretentie heeft wetenschap te bedrijven, sloeg hij een pover figuur".
Nieuwsblad van het Noorden. "NCRV's "Hier en Nu".De uitzending liep echter op een mislukking uit. Men had er blijkbaar niet aan gedacht dat het onderwerp er één met veel kanten is en dat het veel tijd zou vergen, wanneer de partijen zich er met enige diepgang over zouden uiten. Het gevolg ervan was, dat oud-minister Diepenhorst wel door middel van ellenlange volzinnen zijn overwegend afkeurend standpunt ten aanzien van "Tilburg" tot uitdrukking kon brengen ("18-jarigen zijn niet rijp voor medezeggenschap"), dr. T. de Booy ook gelegenheid kreeg zijn genuanceerde, meer positief gerichte denkbeelden met veel omhaal van woorden naar voren te brengen".

Voorgeschiedenis Maagdenhuis bezetting van 16 mei 1969

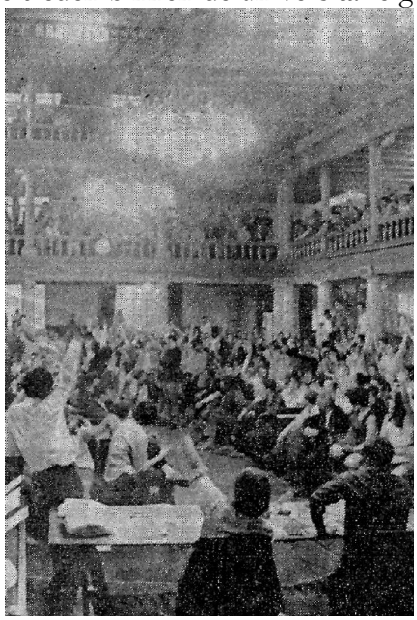
In de hal van het Maagdenhuis waren we rond 4 uur 's middags van de **12e mei 1969***) bezig om met een 30 tal leden van de Universitaire Gemeenschap te discussiëren over wat eigenlijk medebeslissingsrecht betekende. De Rector Magnificus, geflankeerd door de bouw curator én de conflict deskundige, gaf ons de verzekering, dat als we de discussie niet zouden afbreken en het gebouw terstond zouden verlaten, de 30 zwaar gebouwde personen, die zich inmiddels naast ons hadden opgesteld, zich over ons zouden ontfermen (c.q. arresteren). Dit was een historisch moment, want het betekende immers dat voor de eerste maal in de geschiedenis van de Universiteit van Amsterdam op last van de universitaire autoriteiten, de gewapende macht ons op Universitair grondgebied het uitwisselen van kennis en inzicht ging beletten. Door het houden van een stemming besloten we de discussie elders voort te zetten.
*) Door de studenten werd naar aanleiding van de bezetting van 12 mei de volgende persverklaring gegeven
Vanaf 10.30 uur heeft de aktiegroep de Loze kreet het maagdenhuis bezet. De bezetting verliep uiterst ordelijk, het personeel heeft rustig kunnen doorwerken. Het personeel vertrok om 4 uur 's middags kort hierop verschenen 6 overvalwagens v.d. politie. Zoals de universiteit van Amsterdam al eerder op de dag verklaarde was de politie gevraagd te assisteren zodat het

personeel ongestoord zou kunnen vertrekken en verhinderd zo worden dat nog meer studenten het Maagdenhuis zouden binnengaan. Uitdrukkelijk werd echter vermeld in de officiële persverklaring van de Universiteit van Amsterdam dat de politie op straat zou blijven en het gebouw niet zou betreden.

Politie grijpt in bij bezetting Maagdenhuis 12 mei 1969

Om 4.20 verschaften ongeveer 25 rechercheurs zich toegang tot het Maagdenhuis. Zij waren gewapend met gummiknuppels en ondervonden tegenstand van de portier en de bezetters, die hen in eerste instantie niet naar binnen wilden laten. De rechercheurs maakten zich niet als zodanig bekend en drongen de studenten en de portier terug. Enige van hen werden door de heer Ottten, adjunct secretaris van het presidium ontvangen en naar de 1e verdieping gebracht. De andere bleven posten in de hal van het Maagdenhuis. Na korte tijd verschenen prof Belinfante en prof Wiegersma voor de balustrade van de 1e verdieping en sommeerden de bezetters onmiddellijk weg te gaan omdat zo zeiden zij , "anders de gevolgen voor jullie zelf zijn". Volgens mededeling van een rechercheur bleken deze gevolgen arrestatie te betekenen. Na diskussie en stemming besloten de bezetters het gebouw te verlaten om zinloos geweld en zinloze arrestatie te voorkomen. Overigens vertelde een de rechercheurs aan een bezetter dat de politie was binnen gekomen in het Maagdenhuis op verzoek van het universiteitsbestuur. De aksiegroep de Loze kreet wijst er op dat de otoriteiten van de universiteit van Amsterdam al zeer lang geweigerd hebben een democratisering toe te staan en nu zelfs niet geaarzeld hebben de politie te vragen op te treden binnen de universitaire gebouwen.

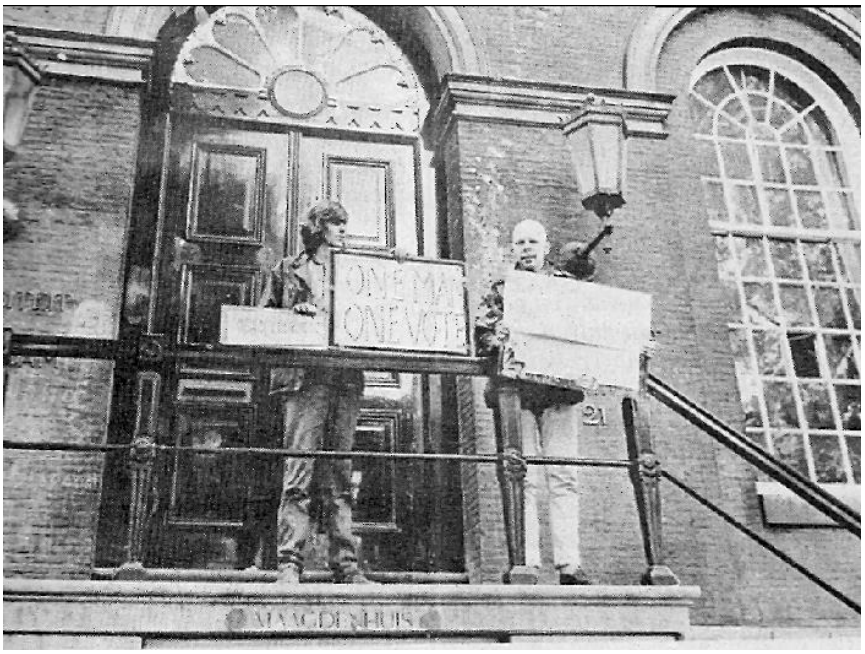
.

13 mei bezetten de studenten de aula van de Universiteit

14 mei. Verklaring Werkgroep Bestuursstructuur
Naar aanleiding van de versnelling waarin de landelijke discussie rond de problematiek van de universitaire bestuursstructuur is terecht gekomen heeft de 13e vergadering van de Werkgroep Bestuursstructuur van de Universiteit van Amsterdam eenstemmig het volgende besloten.
1. De Werkgroep is het erover eens dat zij wenst uit te gaan en steeds wenste uit te gaan van het beginsel dat het recht van iedere geleding wordt erkend om vertegenwoordigers met stemrecht te hebben in ieder bestuur binnen de universiteit, dat ook andere aan uitvoerende beslissingen zal nemen. Verder zal zij onderzoeken of en in hoeverre dit beginsel ook moet en kan worden toegepast op bestuursorganen met een uitvoerende taak, waarvan de verhouding tot de bovenbedoelde besturen van de universiteit uiteraard duidelijk dient te worden geregeld.
De werkgroep meent geenszins dat door de aanvaarding van het boven bestaande beginsel alle toekomstige bestuursproblemen zijn opgelost, maar zij acht het voor een voorspoedige gang van zakengewenst deze overeenstemming uitdrukkelijk vast te stellen.
2. De Werkgroep streeft ernaar haar eerste rapport over de gewenste herziening van de bestuursstructuur vóór eind juli te produceren.
De Werkgroep stelt zich voor tegelijkertijd aan de Minister van Onderwijs en Wetenschappen te verzoeken een zodanige wetswijziging te bevorderen dat de Universiteit van Amsterdam de mogelijkheid wordt geboden om de in het rapport gedane structuurvoorstellen te verwerkelijken met inachtneming van de binnen de universitaire groeperingen levende opvattingen, welke zowel voor als na de totstandkoming van dit rapport zullen worden gepeild.
Aan de stemming hebben deelgenomen: A.D. Belinfante (Senaat),E.J.N. Boskamp (Wet.Staf), R.E.M van den Brink (Curatoren), A.J.l. van Dam (Curatoren), H.F. Delfos (Techn./Adm. Staf), W. Drechsel (Pres.), R. Dufour (Curatoren), W.F. Heinemeijer (Senaat), P.C.Kuiper (Senaat), H. Meijers (Wet.Staf), P.E Noorman (Wet. Staf) , H.L. Polak (Wet. Staf), R. van de Velde (Wet. Staf), P. Verburg (Senaat) en J.W. Wertwijn (Techn./Adm.Staf).

14 mei Motie van studenten met basis voorwaarden voor onderhandelen.
Studenten van de Universiteit van Amsterdam, in vergadering bijeen op woensdag 14 mei 1969, eisen van het kuratorium en het presidium zich uit te spreken voor een principiële erkenning van het medebeslissingsrecht van alle bij de universiteit betrokken geledingen op alle nivoos, waarbij het als wenselijk wordt geacht dat binnen subfaculteiten en faculteiten de algemene vergadering op basis van gelijkwaardigheid van alle betrokkenen de bepalende instantie voor het beleid is.
Onder alle geledingen wordt hier verstaan: technies en administratief personeel, studenten en wetenschappelijk korps. Kuratoren dienen dus uiteindelijk afgeschaft te worden.
Onder alle nivoos wordt hier verstaan: de konkrete werksituatie van deze drie geledingen, de instituten, subfakulteiten, fakulteiten en universiteit.
Bovendien moet de wil tot demokratisering blijken uit het openbaar maken van alle vergaderingen van alle bestuurskolleges en de notulen daarvan van nu en uit hetverleden. Slechts op basis van inwilliging van deze eisen en voorwaarden zullen de studenten onderhandelen over de nieuwe bestuursstruktuur.
De Maagdenhuis bezetting van 16 - 21 mei 1969
Na vier dagen waren we echter weer terug. De EGO kamer werd ingericht op kamer 310. Veel tijd kon niet aan het onderwijs·worden besteed, aangezien maatregelen betreffende de primaire levensbehoeften de voorrang kregen. Een aantal EGOisten hielp met de proviandering, die geregeld werd vanuit de aangrenzende Aula, terwijl weer anderen bezig waren met de beveiligingsmaatregelen voor een eventuele inval van de personen, die niet bepaald in het medebeslissingsrecht voor studenten laat staan het EGO project waren geïnteresseerd. Ironisch genoeg had de Booy een afspraak met de Commissie van Onderzoek Geologisch Instituut op de kamer van de Heer Dufour in het Maagdenhuis om half twee dinsdagmiddag van de 20 ste mei. Om technische redenen konden de Heren Dufour en Rubinstein niet op afgesproken plaats en tijd aanwezig zijn. De volgende dag woensdag 21 mei werd het Maagdenhuis door de politie

ontruimd. 7 medewerkers van EGO (Toni Appelo, André de Boer, de Booy, Jan Bresser, Loes Mallee, Tjeerd van Weering, Jan Smit) werden hierbij gearresteerd en overgebracht naar het hoofdbureau van politie. Bij de terugblik op de gebeurtenissen van 16 - 21 mei valt op te merken, dat gebleken is, dat de grootste bedreiging tijdens de bezetting van het Maagdenhuis, niet werd gevormd door de omringende politiemacht, maar door de impasse, waarin de bezetters zelf kwamen toen ze inzagen hoe moeilijk het is om in een nieuw geschapen omgeving met een "one man one vote" systeem niet in precies dezelfde fouten te vervallen, als het systeem waar men juist de pretentie heeft om tegen ten strijde te trekken: bureaucratie, paternalisme,fascisme etc. De bewustwording van dit feit, dat de grootste vijand in een ieder zelf huist, was voor velen van ons een zeer waardevolle ervaring, die niet heeft nagelaten een diepe indruk achter te laten.

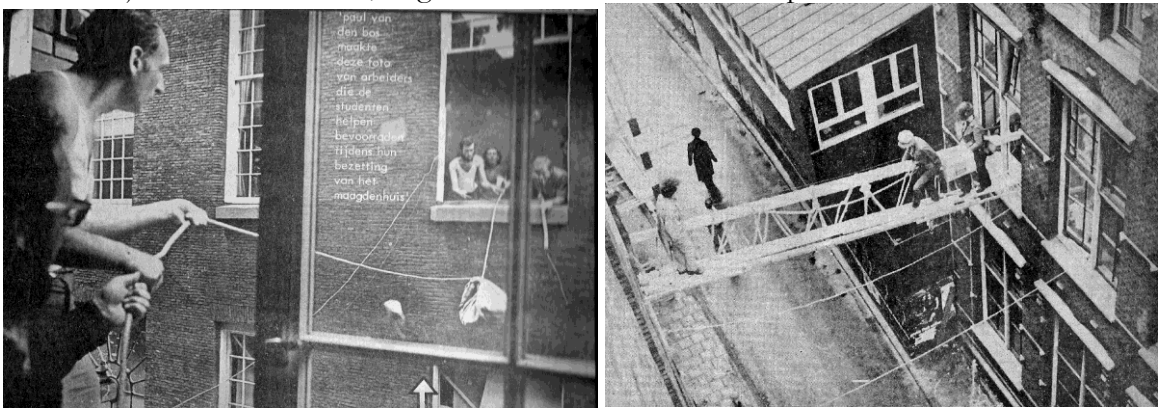

One man one vote".Rechts op het bordes van het Maagdenhuis de geologie student en medewerker van het EGOproject Jaap Boon

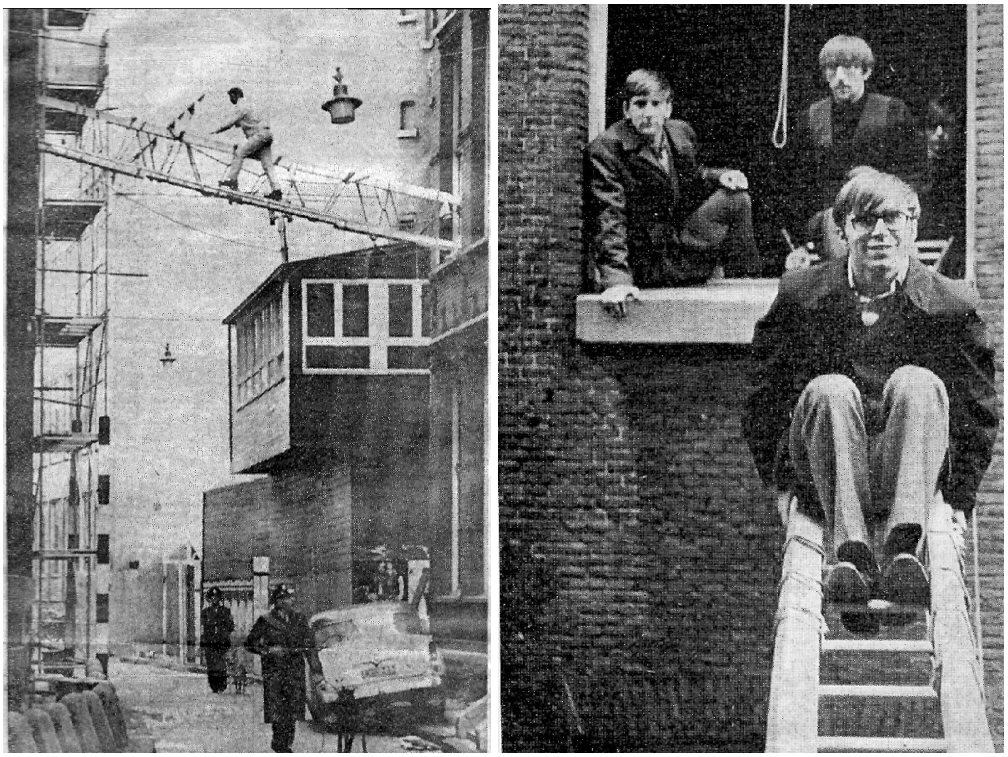

In het Maagdenhuis hebben de studenten het volgende stencil in de stad verspreid

Kommunikee voor de buitenwereld (dwz buiten het Maagdenhuis,Aula en U.B.)
Overzicht van de toestand in het Maagdenhuis.
Gelukkig is de stemming onder degenen die het Maagdenhuis sinds vrijdagavond bezet houden, na het dieptepunt vanmorgen vroeg, weer flink gestegen.(het is nu 9 uur in de avond).Stonden we vanmorgen vroeg nog in de rij voor het rantsoen van één boterham per persoon,vanavond is er weer volop voedsel, en dat alles dankzij al die vriendelijke Amsterdammers die met manden vol eten kwamen aandragen, of geld gaven (en meestal geen kleine bedragen: f 10,- en f 25,- was geen uitzondering; f 100,- wel natuurlijk, maar het kwam voor). Op het ogenblik zijn er zo'n 300 broden in huis, plus ontelbare pakjes boter en margarine,broodbeleg,soep,melk,yoghurt,fruit, chocola, en nog veel meer zoals bv. kaarsen (het licht mocht eens afgesneden worden, zoals dat met de telefoonverbindingen met de 'buitenwereld' reeds is gebeurd, terwijl men bang is voor de waterleiding), lucifers, boenwas, glazen, ansichtkaarten(om over het geheel naar huis te schrijven), koffie, thee en ga zo maar door. Van uithongeren door de politie zal voorlopig geen sprake kunnen zijn. Amsterdammers, nogmaals bedankt voor deze hulp!! .

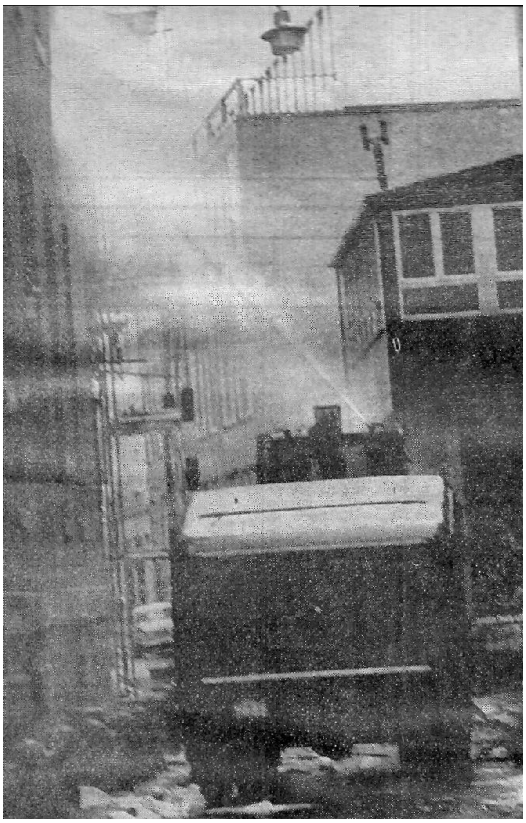

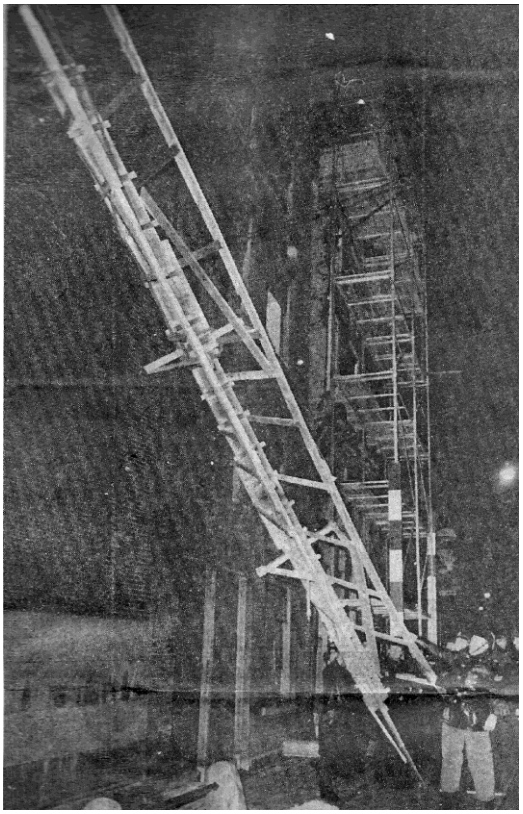
Arbeiders die studenten helpen bevoorraden tijdens hun bezetting van het Maagdenhuis. Bouw luchtbrug

De loopbrug van de Aula van de Lutherse kerk naar het Maagdenhuis.
Eechts achterin de geologische student Herbert Holst

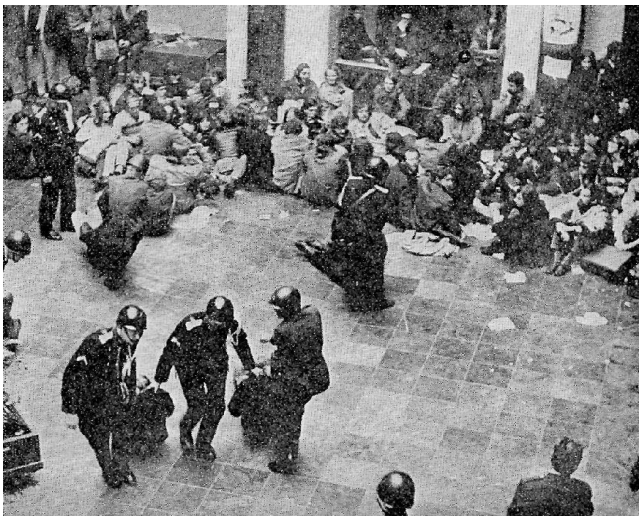

Een delegatie van de bezetters verlaat het Maagdenhuis voor een gesprek met universiteitsbestuurders dat door de bemiddeling van Ed van Thijn (links op de foto) tot stand in gekomen

In de nacht van 20/21 mei. Links: politie zet traangas en waterkanon in. Rechts: de luchtbrug wordt vernield

21 mei 1969.De bezetters van het Maagdenhuis worden weggesleept door de marechaussee en politie

Links: Met bussen worden de bezetters afgevoerd naar het hoofdbureau van politie.
Rechts: Burgemeester Samkalden en Prof Belinfante komen het Maagdenhuis inspecteren na de bezetting.

Wat de akties betreft: men is zeer aktief, er worden vele zinvolle en verhelderende discussies gevoerd en enkele professoren hebben hun medewerking reeds toegezegd. Het meest aktief is misschien wel de drukkerij, helemaal boven in het gebouw,waar een man (en vrouw) of tien constant mededelingen op stencilpapier uittikt en zo het één en ander binnen 10 minuten verduizendvoudigd heeft. Op de prachtige apparatuur die hun ter beschikking staat, worden met veel kundigheid prachtige dingen gemaakt, want de meesten hebben duidelijk veel ervaring met deze apparatuur (opgedaan bij vorige akties). Niet alleen bij de drukkerij (met donkere kamer en o.a offset-machines) komt de handigheid en het improvisatievermogen van de doorsnee student tot uiting. De geluidsapparatuur werkte doorgaans perfekt; vrolijke muziek, afgewisseld met mededelingen waren steeds duidelijk in het hele gebouw hoorbaar. Alles was werkelijk erg goed georganiseerd, binnen was alles en iedereen kalm en men was uitstekend op de hoogte van de dingen die binnen en buiten het gebouw gebeurden, dat laatste vooral dankzij de stipte aanvoer (via de touw-brug met de niet-afgesloten Aula) van de laatste edities van een aantal kranten. Ook waren er 2 televisietoestellen in huis, dus wat kon men (ja, een radio was er natuurlijk ook) nog meer verlangen? Vanuit de Aula (waar de politie alleen een raambeschadigde bij een poging tot forcering) en de U.B. (die straks zal sluiten) bereiken ons even optimistische berichten. Al deze gunstige omstandigheden lokten al spoedig (zaterdagmorgen en -middag) vele nieuwelingen aan, zodat het aantal bezetters sinds vanmorgen, toen er zo'n 70 weggingen bij een naderende politie aanval,met ruim 250 is gestegen tot ongeveer 450. Tot nu toe heeft de Amsterdamse politie van

loco-burgemeester Koets geen opdracht tot ingrijpen gehad en de bevolking schijnt achter ons te staan. Wat dat betreft hebben we de tijd om rustig te wachten tot Belinfante toegeeft aan de eisen waar alles om gaat:
1. Medebeslissingsrecht op alle niveau's.
2. Openbaarmaking van de notulen van vergaderingen (die, blijkens de fotokopiën, dikwijls zéér interessant blijken te zijn,of heeft U niet één van de duizenden pamfletten gezien?)
De bezetters

Ik heb aan de leiders (zoals Ton Regtien) nog voorgesteld om ons te laten arresteren in de toga's van de professoren. Dit vonden ze geen goed idee. Toen de politie bezig was om de studenten te arresteren was ik nog in de Aula. Daar was ook Prof Zwaan aanwezig. Ik ben toen naar buiten gegaan en heb me laten arresteren bij de voordeur van het Maagdenhuis.

21 mei 1969 Proces-verbaal van verhoor verdachte T.de Booy, Maagdenhuisbezetter

Naar aanleiding van bijgaand proces-verbaal opgemaakt terzake van lokaalvredebreuk hoorde ik Willem Pieter van den Toorn, hoofdagent-rechercheur van gemeentepolitie te Amsterdam op woensdag, 21 mei 1969 aan het Hoofdbureau van Politie een man, die opgaf genaamd te zijn:
Tom de Booy
geboren te Vlissingen op 25 augustus 1924 wetenschappelijk medewerker Universiteit te Amsterdam wonende Waldeck Pyrmontlaan 3A te Baarn. Hij verklaarde: "Ik ben als wetenschappelijk hoofdmedewerker verbonden aan de Universiteit van Amsterdam.
Omdat ik zeer nauw ben verbonden met de problemen rondom de democratisering van het hoger onderwijs ben ik op vrijdag 16 mei te 22.45 uur naar het Maagdenhuis, Spui 21 te Amsterdam gegaan. Ter plaatse gekomen ben ik binnengegaan via het raam aan de voorzijde van het Gebouw. Mijns inziens, was ik op dat moment gerechtigd om de Universiteit althans Maagdenhuis binnen te gaan. Wel kan ik U verklaren dat ik wel inzie dat ik juridisch gezien mogelijk wederrechtelijk in het Maagdenhuis was. Ik ben er echter toe binnen gegaan om mijn solidariteit te betuigen met de daar aanwezige studenten. Ik ben gedurende de periode van 16 mei tot 21 mei 1969 verschillende malen binnengeweest in het Maagdenhuis en heb daar actief meegedaan aan de organisatie van voedsel bevoorrading. Meesten tijds bracht ik door in de aula, gelegen naast het Maagdenhuis. De keren dat ik het Maagdenhuis binnenging deed ik dat via de luchtbrug, die was geslagen tussen de percelen aan weerszijde van de Handboogstraat. Ik had van niemand toestemming om het Maagdenhuis binnen te gaan. Normaal heb ik altijd de bevoegdheid om het Maagdenhuis binnen te komen in verband met mijn functie aan de Universiteit. Ik was bekend met het feit dat met het feit dat de studenten , die zich in het Maagdenhuis bevonden gesommeerd waren om zich er uit te verwijderen. Op woensdag, 21 mei 1969 te omstreeks 11„00 uur was ik weer bij het Maagdenhuis aan het Spui en ging door het politie-cordon heen en verschafte mij de toegang tot het Maagdenhuis via de hoofdingang. Na enige ogenblikken in het Maagdenhuis vertoeft te hebben ging ik weer naar buiten en werd daar door de politie gearresteerd. Ik kan het niet aanvoelen dat ik mij aan huisvredebreuk, cg. aan lokaalvredebreuk zou hebben schuldig gemaakt. Voorts kan ik U verklaren dat ik mij noch aan vernielingen, noch aan ander gewelddadig optreden heb schuldig gemaakt gedurende de tijden dat ik mij in het Maagdenhuis heb opgehouden"Ik ben lid van het "Dispuut gezelschap BEETS" van het Amsterdamse Studenten Corps" Voorts ben ik geen lid van enige andere studenten vereniging. In verband met mijn solidariteit met de studenten wens ik mijn verklaring niet te ondertekenen.. Mijn motivering hiervoor zou gaarne aan de betreffende [autoriteiten willen uiteenzetten" Opgemaakt op ambtseed, Amsterdam, 21 mei 1969. Hoofdagent-rechercheur van Politie, W.P. van den Toorn".

7 juni 1969 Artikel in de Nieuwe Linie door Els van Wageningen;
De Rebelse Docent

DR TOM DE BOOIJ (45), geboren in Vlissingen, vader van drie kinderen, wetenschappelijk hoofdmedewerker aan het Geologisch Instituut in Amsterdam, vecht al jaren voor een

universitaire gemeenschap, waarin men elkaar wil begrijpen. Hij voert die strijd alleen, conformeert zich aan geen enkele groep, want, zegt hij; "Zodra je gaat institutionaliseren, ben je ongelooflijk machteloos." Tijdens de bezetting in Tilburg verklaarde hij net zolang in het gebouw te blijven, tot in Nederland het medebeslissingsrecht aan alle studenten zou zijn toegekend. Nadat de Tilburgse universitaire overheden het recht van alle geledingen op medebeslissing hadden erkend en de bezetting van de hogeschool was opgeheven, keerde Tom de Booij terug naar Amsterdam, nog net op tijd om zijn steun te verlenen aan de bezetting van het Maagdenhuis. Dagen en nachten liet hij zijn comfortabele villa aan de rand van Baarn in de steek, om zich actief rond het Maagdenhuis op te houden en zich te verplaatsen *"met* de *vloeibaarheid van water en het gemak van* de *waaiende wind"*. Met grote moeite liet hij zich samen met de bezetters arresteren, omdat hij daar een duidelijke reden voor had. Wie is Tom de Booij? Hij is hartelijk, begroet je met een schouderklopje, praat uren lang met "burgers" die het standpunt van de "redelijken" vertolken, om ze tot andere gedachten te brengen, en dat alles in een prettige sfeer. Een van zijn studenten zegt: "Hij heeft enorm veel overhoop gegooid op ons instituut en dat was wel nodig. Hij is een typische showman, schept wel plezier in rellen, maar voert geen acties om de rel. Hij vindt het prettig als er wat lichamelijke inspanning aan te pas komt, net als bij z'n excursies. Twaalf uur achter elkaar in de bergen sjouwen is voor hem een peulenschil. Hij is voortdurend bezig eigen standpunten te testen aan die van anderen. Hij vervalt nooit in clichés. Onder de studenten geniet hij een enorm aanzien, door de hoogleraren wordt hij gevreesd. Hij houdt nogal van krasse uitspraken, wordt moedwillig verkeerd begrepen op het instituut en wordt nu overal buitengehouden."
Er zijn studenten die hem nog niet helemaal vertrouwen, die hem nog kennen van vroeger. Prof. Egeler (hoogleraar in de algemene geologie) en hij waren toen nog grote vrienden, beiden kwam uit het corps beiden waren in de jaren vijftig herhaaldelijk in het nieuws in verband met excursies naar het Andes gebergte en '62 met de eerste Nederlandse expeditie naar het Himalaya-gebergte. De Booij is een leerling van prof. Brouwer en sinds '42 aan het instituut verbonden. Hij promoveerde in '54 en werd het jaar daarop benoemd tot buitengewoon onbezoldigd assistent aan het Geologisch Instituut. In '57 werd hij wetenschappelijk hoofdmedewerker. Hij werd de autocratische leraar, die op zeer conventionele wijze onderwijs gaf. Na '64 veranderde hij geleidelijk aan in een enthousiast geweldloos anarchist, die heel wat goed werk heeft verricht, ondanks veel tegenwerking van de zijde van de autoriteiten.

"de studenten vonden mij rancuneus"

- *Vanwaar die plotselinge ommezwaai?* "Het probleem is dat je begint te ontdekken dat de wijze van onderwijs waar ik mij met hart en ziel aan gaf niet meer optimaal overkwam. Ik was streng, volgens mij rechtvaardig, maar de studenten vonden mij rancuneus en zo. Op een middag , eind '64, heb ik veertien studenten - de grootste raddraaiers - mee naar de zolder genomen en gezegd: 'Nu vertellen jullie maar eens wat jullie tegen mij hebben'.Er kwam een hele berg kritiek. Ik ging mij natuurlijk niet verdedigen, want het was per slot de indruk die ik bij hen had gevestigd. Ik ontdekte dus dat het patriarchale onderwijs niet meer 'in' was. Maar vanaf dat moment werd ik uitgestoten. Ik weigerde lector en later hoogleraar te worden en vanaf het moment dat je iets weigert wat voor hen het hoogste goed is, ja dan ben je per definitie een psychopaat en weet ik al niet. Ik wilde met de studenten contact opnemen, maar die vertrouwden me niet. Je wordt uitgestoten uit het nest waar je hoort en dan kom je in een vacuüm. Ik had het voordeel dat ik langzaam de tijd had omdat in mezelf te verwerken. Nu heb je meer mensen die met dezelfde frustraties zitten. Ze voelen enerzijds dat hun onderwijs niet meer maximaal overkomt, ze ontdekken dat het toch bij henzelf terug te vinden is, ze hebben de aansluiting gemist die proberen ze weer te herstellen en dat doet de stoppen regelmatig doorslaan. Zelf voelde ik ook een verstoring van mijn evenwicht en deed daarom in '65' het aanbod om een structuur-analyse te doen. De uitslag zou voor mijzelf bindend zou zijn. Al zou blijken dat ik psychopatisch zou zijn ik mijn ontslag nemen . De analyse duurde een jaar en ik onthield me in die tijd van actie voeren. Na het onderzoek bleek dat ik bezig was met een fundamentele start, alleen de wijze waarop ik

het deed had verbetering nodig".
- *Toen is er een verwijdering gekomen tussen u en prof. Egeler?* "Het is clean-fight, zuiver ideologisch hoor. Ik heb nooit ruzie met hem gehad, we belasteren elkaar niet. Wat vroeger een werkhypothese was, is tot een dogma geworden. De hoogleraren gaan er van uit dat zij kunnen bepalen wat goed is voor degenen die het onderwijs genieten. Dat voelen ze ook als een heel zware plicht. Zoals EgeIer, dat is een door en door integer mens, die zegt 'Ik weet wat goed is, de student heeft die kritische zin niet; als hij zich nou maar eerst onderwerpt aan het systeem waar wij vanuit gaan, dan ben ik bereid concessies te doen'. De jeugd heeft geen vertrouwen meer in dat uitgangspunt. In '66 ging ik voor een jaar als docent naar Amerika. Ze waren dolblij dat ik vertrok, omdat ik juist gezegd had: 'Die beerput hier ga ik eens openmaken'. Ze hebben mij met alle eer weggewuifd, hopend dat ik nooit meer terug zou komen. Je neemt jezelf mee en na een half jaar ontstond in Amerika dezelfde conflictsituatie. Ik werd weer uitgestoten door de docenten en maakte met de studenten relletjes tegen de establishment. Het individu wordt daar volledig onderdrukt, heeft geen enkele kans om zich te ontwikkelen. Proefwerken invullen met een nummer controle kaarten invullen enz. Contact met mensen, boosheid van mensen ... was er niet. Geen enkele primaire contactmogelijkheid. Alles via computer en 'nice seeing you'. Toen ik terug kwam in Nederland dacht ik: Heerlijk ik kan nog boos worden op Maris, op Belinfante, ik kan nog iets doen als individu en dat is iets dat je als een zegening ervaart".

experimenteel geologisch onderwijs

De sfeer op het Geologisch Instituut werd er niet beter op. Een openlijke breuk tussen de leden van de wetenschappelijke staf en de hoogleraren was de reden voor een onderzoek door een bedrijfspsycholoog. Prof. Egeler zegt ook heel duidelijk: "De acties van dr De Booij hebben er volgens de hoogleraren toe bijgedragen dat de sfeer nog verslechterde". "Dat is volkomen juist", zegt Tom de Booij, "ik heb ook beoogd het sluimerende naar de oppervlakte te brengen, omdat het sluimerende juist het meest dodende is". De staf. verweet de professoren van de vakgroep het frauderen van de notulen. Er kwam opnieuw een breuk die volgde op wederzijds wantrouwen.
'"Zomer '66 ben ik met een groep studenten gaan karteren in Zuid-Frankrijk. Ik heb gezegd: Er is geen autoriteit, we zijn allemaal hetzelfde. Op dat ogenblik brak natuurlijk de hel los. Sommigen lagen twee weken in de zon, anderen kochten een windbuks, kortom het was een pandemonium. Ik heb het zo gelaten en na twee weken zei iedereen: "Ja ... we moesten toch eens gaan werken.' Langzaam aan begon er een commune te ontstaan. Alle ethiek werd gewoon met een zwaard kapot gemaakt. Zij konden zoveel ·kritiek op mij geven als ze wilden, maar ik moest nog altijd een briefje geven met een beoordeling. Vorig jaar heb ik gezegd: Ik geef geen individuele opdrachten meer, nu gaan we er een groep van maken 'Het ging perfect' maar ik had nog altijd het examenbriefje. Daardoor was ik nog de leider,...had ik nog de macht "...
Maandagmorgen 28 april om half negen hing Tom de Booij omdat hij de zaak als overleefd beschouwde, een bord op: "Experimenteel geologisch onderwijs. Iedereen die zich voor interesseert is welkom op kamer 85a" Om tien uur 'kwamen de eerste studenten. De vrijdag daarop vond de officiële opening plaats, waarbij ASVA-voorzitter Johan Middendorp een wit lint met daarop patriarchaal geologisch onderwijs doorknipte. "Ik zei: Deze zomer gaan we zes weken karteren, hier heb je al je briefje (symbolisch) je kan zes weken lang in de zon gaan liggen, maar je kan ook als je je interesseert voor het EGOproject, gaan kijken wat je kunt doen. Er zijn nu al een heleboel projecten die ik heb uitgegeven, die volledig overeenstemmen met de oude kaarteringsswijze. Sommigen zijn zich een rotje geschrokken, toen ze dat briefje kregen. Daar wennen ze nu aan en ze komen weer met .dezelfde eisen. Daarmee heb ik de structuur weggenomen met alle risico's van dien. Ze kunnen mij daarop ontslaan, dat risico neem ik, omdat ik ervan uitga dat mijn twee vorige experimenten ten dele zijn gelukt, maar altijd weer vastliepen op dat ene stomme boterbriefje.

"wij zijn de schuldigen"

Men zegt dat het project-onderwijs veel meer geld gaat kosten, want het kost meer tijd en op de een of andere manier moet de student toch feitenkennis worden bijgebracht? "Dat vind ik

ouderwetse ideeën. Vergelijk het maar met een hengelclub. Je wordt geen lid van een club met een houten hengeltje, met houten vissen in een droge vijver. Nee... die man neem je mee als je werkelijk professioneel gaat vissen, nou dan geef je hem ook een dure hengel in zijn poten" -*"Dat kost meer geld?"* Nee minder, omdat je de mensen meteen actief gaat onderwijzen, leert die student of die man in die hengelclub het meteen, want het is zijn eer te na om ook een visje te vangen. Hij kan meteen al weer ingeschakeld worden als onderwijzer. Veel goedkoper dus. De basis van het hele onderwijs is dat je de verhouding student-docent laat vervallen. Iemand heeft kennis, treedt op als begeleider, deelt die kennis uit, maar heeft de intentie dat de leerling beter moet worden dan hij zelf. Dat is mijn hoop, dat betekent dat hij boven mij uit kan stijgen. Dit hele experiment is natuurlijk nog maar een minuscuul bouwwerkje. We hebben op het ogenblik nog geen 'betalingsbewijs' waarmee we de wereld kunnen aantonen dat het reuze voordelig is om bij een projectgroep te horen. De universiteit heeft dus nu te kiezen: dit gevaarlijke individu uit te schakelen of zeggen ... dit is een uitzonderingsgeval, we maken er met rookbommen een kringetje omheen DIT IS EXPERIMENT. Dat mag! Ik heb ook tegen Belinfante gezegd: WIJ zijn de schuldigen, WIJ moeten zorgen dat we betere dingen aan de student geven, zodat ze meer vertrouwen in ons krijgen. Als u erop blijft hameren dat zij fout zijn, dan krijgt u een catastrofe. Ze hebben de essentie van het probleem niet in de gaten. Een student met z'n autoritaire structuur is overal voor te vinden. Je zag het in het Maagdenhuis. Iedereen werkte vijf dagen achtereen, zonder slaap De meest creatieve dingen kwamen naar voren. Wat installeert zich in het Maagdenhuis? Weer een autoritaire structuur... met een ordedienst, bezettingscomité... volledlig gestructureerd, wat we eigenlijk niet willen. Maar dat ze zelf zagen hoe ze daar door hun eigen onvermogen in terecht waren gekomen, dat is het positiefste element van de hele bezetting geweest. Dat hele proces moet in jezelf verwerkt worden. Het gaat niet om een boekje lezen. Dat is het grote probleem met die studentenacties. Ze lezen en kopiëren. Dan geef ik bijvoorbeeld ervaringsfeiten van mezelf, dan zeggen ze: dat staat in Marcuse. .Ik heb Marcuse nooit gelezen, ik ken die man niet. ik heb ook nooit iets van Marx gelezen... ik ervaar het zo. Daarom ben ik in de ogen van de SVB een analfabeet, een apoliticus. Het gaat er nu om: is het mogelijk mensen tussen de 25 en de 40 jaar (na 40 is het een vrijwel hopeloze zaak) nog tot bewustwording kunnen komen en gaan twijfelen of ze wel op de goede weg zijn? Daar heb ik wel hoop"
- *Hoe komt het dat u, boven de veertig deze omwenteling wel aankunt?* "Ach. .. dat heeft duidelijk met je opvoeding te maken. Mijn grootmoeder was al zuiver revolutionair in haar tijd. Zij is de stichteres van het Montessorilyceum (De Booy-Boissevain). Mijn overgrootvader Charles Boissevain, schreef 'Van Dag tot Dag' het Handelsblad, hij schreef nogal liberaal en dat was toen revolutionair. Daarbij heb ik Iers bloed van mijn overgrootmoeder. Die hele Boissevain familie was erg familiegebonden - dat was wel een nadeel - maar wel was altijd een beetje een bohémientroep, emotioneel, impulsief en nooit de normale patronen volgend. Mijn grootvader was een bulldog van een militair vlootvoogd in Indië (*Red. van moederskant).* Mijn moeder was daar weer een buitenbeentje. Zij was altijd bezig met zelfanalyse, ook wij moesten onze fouten nagaan, tot in het absurde toe. Ik kreeg alle soorten opvoedingen. Een NCSV -kamp, de gekste bijbellessen enz. Je was altijd in conflict met de normale maatstaven. Als je begon te studeren was het altijd van.. 'je moet naar de Shell.' Ik zei: ik kom nooit bij de Shell. Altijd een zekere dwarsheid ten opzichte van de normale opeenvolging in het burgerlijk milieu, daardoor altijd het verwijt:'Je wilt ook nooit meedoen.' Ik geloof daarom dat dit de reden is waarom die aanpassing nu gemakkelijk voor mij is. Een zekere training vanaf het begin, om altijd weer te proberen buiten jezelf te gaan staan. Zeer alert te zijn voor de invloeden van de kritiek die de buitenwereld op je heeft. Het lijkt alsof ik zo impulsief en extrovert ben en het lijkt voor de buitenwereld alsof ik er niet naar luister. Maar op het moment dat men kritiek op mij heeft, registreer ik deze en werk ze een paar uur later uit. Daarom heb ik de jeugd gevonden, omdat zij ook in staat is de kritiek die door de buitenwereld op haar gedrag wordt gegeven, meteen te verwerken en dat geeft bewustzijnsverruiming." einde artikel Nieuwe Linie

Moeilijkheden van EGO met de Vakgroep van het Geologisch Instituut.
In **juni** werd een oplossing gevonden voor de afdeling exogene geologie (de afdeling van Dr. J. W.A. Bodenhausen, die inmiddels zijn ontslag had genomen en naar Leiden was vertrokken). Het Instituutsbestuur kwam met de Booy overeen, dat hij samen met Drs. Th.B. Roep bij de aanvang van het cursusjaar een uitgewerkt voorstel aan het Instituutsbestuur zou overleggen, aangaande de wijze waarop zij het onderwijs in de exogene geologie wensten te geven. Experimenteel Geologisch Onderwijs (EGO) zou hierdoor een afdeling Exogeen Geologisch Onderwijs kunnen krijgen. Begonnen werd met het ontwikkelen van een onderwijs experiment het zgn. Castellane project. De tweede jaars geologen, die de kaarteringsoefening in de Franse Alpen zouden meemaken, zouden geen beoordelingscijfer krijgen over hun verrichtingen. In feite was dus tijdens de kaartering een ieder vrij om te doen en laten wat hij wilde. In een interview van de Booy met de Nieuwe Linie werd dit als volgt weergegeven: "Deze zomer gaan we zes weken karteren,hier heb je al je briefje (symbolisch), je kan zes weken lang in de zon gaan liggen, maar je kan ook als je je:interesseert voor het EGO project gaan kijken wat je kunt doen". . . Deze bewuste zinsneden hebben de gemoederen in het Geologisch Instituut zodanig beroerd, dat het de directe aanleiding vormde voor het houden van een spoedvergadering op zaterdagmorgen 7 juni met als enige agenda onderwerp: "Affaire de Booy". Ir. Dufour zette uiteen, dat naar zijn mening experimenteren niet a priori door het Instituutsbestuur moest worden afgewezen. Is EGO te integreren in het beleid van het Instituutsbestuur? . . .Het bleek dat sommige leden zich hebben gestoten aan het artikel van de Nieuwe Linie. De vergadering besliste, dat de problematiek werd terugverwezen naar de afdeling van Algemene Geologie, alwaar de kaarteringsoefening onder ressorteerde.In de plenaire vergadering van 19 juni werd hierover verslag uitgebracht door de evaluator van de bespreking de Heer Rubinstein. 3 van de 5 leden van de afdeling Algemene Geologie wilden onherroepelijk een beoordeling van de studenten, die de kaarteringsoefening zouden meemaken. Desondanks kreeg de minderheid (2) gelijk. Over deze gang van zaken was iedereen zeer gebelgd, woorden als terreur waren niet van de lucht. Het Instituutsbestuur keurde evenwel het Castellane experiment in zijn oorspronkelijke opzet goed. Na afloop zou echter door een commissie een evaluatie van dit experiment worden gegeven

9 juni Pamflet door Paul de Buisonjé
Opgehangen op het bord bij de ingang Geologisch Instituut het was gericht: van Andel, Bollegraaf, van den Boogaard, Geel Helmers, Linthout, Oen, Simon, Soediono, Vollers
Bovenstaande medewerkers hebben het nodig geoordeeld om in Folia Civitatis een gezamenlijk stuk te plaatsen met enige kanttekeningen bij het reeds eerder in Folia verschenen interview met Dr. Tom de Booij, het bekende interview, waarin een deel der stafleden "second his master' s voices" wordt genoemd. Naar aanleiding van de inhoud van deze "kanttekeningen" van de bovengemelde medewerkers en het gebruik dat van deze "kanttekeningen" gemaakt zou kunnen worden, breng ik hierbij als mijn mening naar voren dat genoemde medewerkers:
a. Feitelijke onwaarheid in druk verkondigen b. Getuigen van een zekere lafheid c. Gedeeltelijk uiting geven van fascistoïde neiging
Medewerkers die één of meerdere der onder a), b), of c) genoemde punten willen tegenspreken kunnen hiervoor terecht op kamer 40 bij Paul de Buisonjé
N.B. mijn argumentatie is:
ad a) 1. 2/3 is geen 5/8.
2. De keuze van de betreffende stafleden is niet bepaald door de wenselijkheid van een goede communicatie tussen hoogleraren, staf en studenten, maar slechts door de wenselijkheid van verbetering der communicatie tussen hoogleraren en staf (mededeling Ir. Dufour).
3.Op 14 Mei zijn niet "enkele" zetels met volledig stemrecht in het Instituutsbestuur aan het adm. & techn.personeel aangeboden, maar een met name genoemd aantal (zie notulen).
4. Het is niet waar, dat Dr. Tom de Booij in Tilburg mededelingen heeft gedaan over het Instituut zonder zich op de hoogte te stellen van de recente ontwikkelingen; integendeel zijn opmerkingen

waren volkomen correct voor de toenmalige situatie (op 4 Mei jl.).
5. Het is niet waar dat het overgrote deel van de betrokkenen bij het onderwijs niet wist van het starten van het project "Experimenteel Geologisch Onderwijs"; dit was duidelijk en opvallend op het mededelingenbord bekend gemaakt aan betrokkenen cq. vooral de studenten. Het werpt dus ook geen "vreemd licht".
ad b) Lafheid noem ik het als 10 personen "trappen" tegen één persoon, een persoon waarvan bij de "trappers" bovendien bekend is, dat deze in de ogen van hun leidinggevende chef's vrijwel geen goed kan doen.
ad c) Fascistoïde noem ik het als iemand bij mij komt ter ondertekening van een stukje tegen iemand anders (in dit geval de Booij) en dan bij weigering beweert dat ik dan aan de verkeerde kant sta" en "dus" (in dit geval) het door Ir. Dufour voorgetelde bestuur van ons Instituut zou tegenwerken"
Schriftelijk reacties geschreven op het pamflet: "Dit pamflet zegt meer over degen die het geschreven heeft dan over degene aan wie het gericht is"Bollegraaf.
"Liar , dammed liar, and P.H. de B". Van Andel.

10 juni 1969 Brief van mijn vader

Beste Tom, Het deed mij goed om te horen, dat de behandeling van het "geval de Booy" boven je verwachting goed is verlopen en dat je met het E.G.O. kunt doorgaan. Succes er mee! Ook Egelers's reactie op het m.i. goed gesteld Nieuwe Linie artikel moet een voldoening voor je zijn geweest. Ingesloten neem krantenartikel, die je wellicht nog niet hebt gelezen. Je zult wel hebben begrepen, dat ik je, wat de Maagdenhuis affaire betreft, niet kan volgen. Ik ben het eens met Hofland - de parlementaire democratie zoals wij die thans kennen is zeker niet onfeilbaar, maar een betere regeringsmethode is nog niet uitgevonden.. Buitenparlementaire acties zoals de bezetting van het Maagdenhuis moge dan successen boeken, dat rechtvaardigt m.i. deze actie niet. In feite zullen dergelijke acties juist vanwege successen tot escalaties lijden. Ik wens je de kracht - wijsheid toe, die je hard nodig hebt zult hebben, al zullen wij dus op sommige punten een volstrekt andere opvatting behouden, aan de warme gevoelens die ik voor je mag dit geen afbreuk doen, dag beste kerel je Vader .

13 juni. Mijn brief aan Officier van Justitie Mr M.A. Abspoel met de vraag of hij mij nog gaat vervolgen.

13 juni Tweede pamflet Paul de Buisonjé

Hij hangt het volgende pamflet op het bord bij de ingang van het Geologisch Instituut.
Aan: van Andel, Bollegraaf, van den Boogaard, Geel, Helmers, Linthout, Oen, Simon, Soediono, Vollers
Na ampele overweging is mij duidelijk geworden; dat in het hier eerder door mij opgehangen pamflet, gericht aan bovengenoemde medewerkers, een aantal grove aantijgingen en onjuistheden hebben gestaan. Daar ik gaarne bereid ben mijn fouten in te zien en ook wil trachten de zaken recht te zetten, hierbij puntsgewijs het volgende:
1. Het begrip "fascistoïde" is door meerdere personen niet als een omschrijvende uitdrukking, doch als een directs persoonlijke belediging opgevat. Hiervoor mijn welgemeende excuses, benevens het intrekken van de zinnen waarin dat woord gebezigd werd.
2. Het "trappen" van personen tegen één persoon, van welke persoon bovendien. bij de "trappers"bekend is, dat deze in de ogen van hun leidinggevende chef's vrijwel geen goed kan doen, mag niet als lafheid betiteld worden. Ook hiervoor mijn welgemeende excuses.
3. a. Naar ik eerlijk meende, heeft er op een Maandag-ochtend een in rode letters gestelde aankondiging over het starten van het EGO-project op dit bord gehangen. Dit moet een onjuiste waarneming van mijn kant zijn geweest, zodat er nu inderdaad een vreemd licht wordt geworpen op de Booij's interpretatie van begrippen als "inspraak" en "medebeslissingsrecht".
b. Het in de notulen van de I.B.- vergadering van 14 Mei vermelde getal één (A. & T.vertegenwoordiger met volledig stemrecht) moet als een fout in de notulen worden gezien.
c. Bij de bespreking met Ir. Dufour" in het Maagdenhuis zijn mij bij de door Dufour gegeven

argumentatie voor het instellen van het nieuwe I.B. de woorden "studenten" ontgaan.
d. Het moet inderdaad als een zaaien van verwarring gezien worden dat de Booij in Tilburg mededelingen doet over het Geologisch Instituut zonder zich op de hoogte te stellen van de recente ontwikkelingen.
e. 2/3= $5/_8$ .Met nogmaals vele excuses
Reacties; W.P. de Roever: gelukkig dat U excuses hebt gemaakt: Bollegraaf: het is toch serieus? Want 2/3 = 5/8 geeft me even te denken. Linthout: toch fijn dat hij excuses aanbiedt. Vollers : Goed Paul excuses gaarne aangenomen, altijd verheugd als iemand tot een beter inzicht komt.

23 juni Vordering gerechtelijk vooronderzoek door OVJ J.F. Hartsuiker voor leden wetenschappelijke staf die mee hebben gedaan aan de bezetting van het Maagdenhuis

Officier van Justitie Mr J.F. Hartsuiker

Moeilijkheden bij het lanceren van het Castellane project
Donderdag 19 juni 1969 Notulen van Instituuts Vergadering: De Heer Rubinstein brengt verslag uit van een bespreking uit van een bespreking dd 17 juni met de afdeling Algemene Geologie. De bespreking werd beheerst door het feit dat overleg vooraf tussen de initiator van het project en de afdeling waar hij toe behoort, niet heeft plaats gevonden. Gesproken is over de doelstelling van het Castellane veldwerk. Over het leerdoel leek men het spoedig eens te zijn, terwijl de vaktechnische uitvoering van het project bij de Booy en Roep in goed handen werd geacht. Naar voren kwam dat behalve De Booy en Roep,ook een assistent en enkele ouderejaars-studenten de kaarteerders zullen begeleiden. Hoewel De Booy en Roep zelf om deze assistent om deze assistent verzocht hadden, wetend zij zich er niets meer van te herinneren. De ouderejaars zouden meegaan met een eigen projectje binnen het grote project, waarin ook de kaartering is ondergebracht. Het idee is een groepsproject, dus één taak met individuele (deel)taken die zich langzamerhand zullen gaan aftekenen.. Het strijdpunt is de beoordeling. Egeler, Simon en Rondeel willen toch wel een minimum beoordeling. De Booy en Roep menen dat hierdoor de docent, die een deel van de groep uit maakt zich boven de groep plaatst. Zij willen daarom in oktober een evaluatiedag houden, waar de deelnemers aan het veldwerk verantwoording kunnen afleggen. Aan de hand hiervan zou een eventuele beoordeling mogelijk

zijn. Mochten er deelnemers zijn die vinden dat ze niet goed zijn meegekomen, dan kunnen deze worden bijgewerkt. Het principiële punt is dat ze zelf moeten ontdekken dat ze dit bijwerken nodig hebben; ze komen dan zelf wel vragen. Het is de heer Rubenstein gebleken door De Booy en Roep geen overleg vooraf met de overige afdelingen gepleegd is. Deze zijn voor een fait accompli geplaatst. Egeler zegt dat zij ondanks dàt bijzonder veel concessies hebben gedaan, maar dat men bleef steken op de onwillige student. Deze immers zal verplicht moeten worden dit gemiste deel van zijn opleiding alsnog moeten doen. Het bevreemdt Mac Gillavry dat de leiders van het veldwerk geen rekening hebben gehouden met de wensen van de vakgroep, te meer daar zij het zelf met deze wensen eens waren. Het betreft hier de hulp van andere afdelingen van het veldwerk. Over de wijze waarop de Castellane kaartering als experiment tot stand is gekomen heeft geen van de aanwezigen een goed woord over. Men is het er over eens dat het veldwerk moet doorgaan om de studenten niet te duperen. Simon zegt dat de afdeling Algemene Geologie de verantwoording niet wenst te dragen en hij vraagt of het I.B. bereid is de verantwoordelijkheid op zich te nemen over de Castellane kaartering van dit jaar in de opzet van De Booy. Egeler wil een minimum garantie welke onder meer de dekking bevat dat iemand die gedurende de gehele kartering met zijn meisje aan de Rivièra verblijft de kaartering over moet doen. De Roever vindt dat bij een volgend veldwerk kan blijken of een student al dan niet goed gewerkt heeft in Castellane. Dit zou echter een nadelige invloed op het verloop van zijn studie kunnen hebben.

21 juni 1969 Artikel in Vrij Nederland van D.F. van de Pol: "Ik geloof alleen nog in harde actie"

Dr Tom de Booy, de Maagdenhuis bezetter die zelf om vervolging vroeg. 'Ik geloof alleen nog maar in harde actie**'.**

'IK BEHOOR,' zegt dr. *Tom-de Booij,* 'tot die kleine groep mensen die zich altijd weer riskeren en opofferen. Dat is geen verdienste, ik heb het bij mijn geboorte meegekregen. ·Ik heb altijd naar de limiet gezocht. Als ik er de capaciteiten voor had en genoeg geld, was ik misschien wel autocoureur geworden. Bij alles wat ik doe, schakel ik de gevaren niet uit, maar ik zoek ze op en houd er, met al mijn capaciteiten, voortdurend rekening mee. Ik ben niet roekeloos maar ik probeer de grens steeds verder weg te drukken. Als alpinist behoorde ik vroeger tot de *Groupe Haute Montagne,* dat zijn extreme bergbeklimmers die allemaal de dood in de ogen hebben gezien. Hij snelt weg om een ledenlijst te holen. En vergelijkt het aantal van degenen, die in de bergen, met dat van hen die anderzins de dood hebben gevonden. 'Hier, tel maar na. Sinds 1955 zijn er 27 in de bergen omgekomen tegen 23 gewoon. Dat zegt wel wat, he?' Gewoon in bed overleden, door ouderdom of ziekte? 'Ben je gek. Wij houden bijvoorbeeld allemaal van erg hard autorijden. Er zijn een heleboel vriendjes in auto's omgekomen. Maar daar doen we niet tragisch om het hóórt er bij. Zelf ben ik eens in de Andes 100 meter naar beneden geflikkerd. Ik had eigenlijk dood moeten zijn. Bij alpinisme weet je: ik mag hier geen fout maken of het kost me mijn leven. In dat soort situaties heb ik mezelf altijd gebracht. In dat grensgebied voel ik me pas werkelijk ontspannen. En wat er hier aan de universiteit gebeurt, is in feite hetzelfde spel als dat alpinisme.'

Dr. Tom de Booij (44, getrouwd, 3 kinderen) is als wetenschappelijk hoofdmedewerker verbonden aan het Geologisch Instituut van de Universiteit van Amsterdam. Samen met prof. dr. C G. Egeler ging hij in de vijftiger jaren twee maal op expeditie naar de Andes en, in 1962 naar de Himalaja. Sinds eind vorige week bevindt hij zich wederom in het nieuws: als één van de ruim 600 bezetters van het Maagdenhuis nodigde hij officier van justitie mr. J. J. Abspoel schriftelijk uit hem alsnog strafrechterlijk te vervolgen wegens 'wederrechtelijke inklimming en opzettelijke vernieling van goederen', zoals hij het zelf noemt. Het laatste vergrijp kwam neer op het eigenhandig versnipperen van toilethanddoeken tot lappen ter bescherming tegen politioneel traangas. Het schrijven van de brief was een uit solidariteit met de studenten geboren initiatief dat in zijn ogen noodzakelijk werd toen bleek dat de officier niet eigener beweging tot vervolging wenste over te gaan. Dr. De Booij, ook al actief tijdens de bezettingen van het Mexicaans consulaat en van de Tilburgse Hogeschool waar hij een kamer in beslag nam om er tijdelijk. als

'gastdocent', zijn EGO-project *(Experimenteel Geologisch Onderwijs)* onder te brengen, hoopt krachtig dat zijn zaak niet zal worden geseponeerd - nu er aan de lopende band (soms zware) gevangenisstraffen en geldboetes aan de studenten worden opgelegd, wenst ook hij zijn aandeel in de actie ter democratisering van de universiteit justitieel gesanctioneerd te zien.

BELINFANTE

'Als het tot een proces komt', zegt hij, *'zal ik voor mijzelf de hoogste straf bij de rechter bepleiten omdat ik er op grond van mijn leeftijd en positie voor in aanmerking kom. Mijn pleidooi zal scherper worden dan het requisitoir, maar het zal toch uitmonden in een verzoek om vrijspraak omdat het politie-optreden dat voorafging aan de bezetting van het Maagdenhuis, volledig onterecht was'.*

Want dat is de aanleiding tot deze actie geweest. *Belinfante* wordt verscheurd tussen zijn wil tot democratisering - want daarover is iedereen 't eens: de oude orde kan niet meer - en zijn streven om bepaalde vernieuwingen binnen de bestaande·structuur in te passen. Daardoor is hij nu in moeilijkheden gekomen, hij zit in een emotioneel dwangbuis, hij voelt zich persoonlijk aangevallen. Op een gegeven ogenblik voelde hij zich zelfs door de wetenschappelijke staf verraden, hij dacht aan een samenspel met de actiegroep *Loze Kreet.* Daardoor kon hij zich niet meer de luxe permitteren om cerebraal en ontspannen te reageren. En toen heeft hij de politie geroepen om het Maagdenhuis waar we vergaderden, te ontruimen. Hij koos meteen het uiterste middel en dat bracht de escalatie op gang. Toen wij vrijdag het Maagdenhuis bezetten, *was* de zaak al geëscaleerd, dat kun je niet loskoppelen van het politie-optreden. De politie had er helemaal niets te maken.' 'Het Systeem is er nu op gericht dat alle kennis naar één punt gaat. Wij, de universiteit, worden door de gemeenschap in staat gesteld die kennis te verzamelen, maar dan moet je die verrijking vanuit de universiteit ook weer verspreiden, teruggeven aan de massa. Nu krijg je een kenniscumulatie die ertoe kan leiden dat op den duur enkele superintellecten - die onder biochemische invloed kunnen worden gevormd, lees *De biologische tijdbom* maar - zich losmaken en de massa gaan manipuleren. En dat kun je alleen maar met *pressie* voorkomen. Enerzijds moet je de wetenschapsman wel in zijn ivoren toren laten zitten, maar anderzijds moet je hem er op elk gewenst moment uit kunnen halen, hij moet onder controle staan van de gemeenschap die hem tot het verwerven van die kennis in staat stelt. Als we dát element niet gaan inbouwen in de universiteiten, kunnen we met zijn allen wel op het dak gaan zitten. We moeten af van die geheimtaal; we moeten een taal hebben waarmee we de kennis terug kunnen brengen naar het volk. En daar moet je niet alleen studenten bij inschakelen, maar bij voorbeeld ook kunstenaars die het op hun manier verwerken, als transformatortjes':

DRIFTLEVEN

Vanuit deze gedachtegang heeft hijzelf het EGO-project ontwikkeld, ten koste van een jarenlange strijd binnen het Geologisch Instituut. Onder invloed van de kritiek van zijn studenten op zijn tot dat moment traditionele manier van doceren, kwam De Booij omstreeks 1964 tot een nieuwe conceptie. Hij zegt: 'Alle mensen hebben hun primaire driften. *Je bent één brok drift en dat mag je niet onderdrukken, anders wordt het nog erger.* Alle systemen proberen die individuele driften juist te onderdrukken, maar zodra je je mond open doet laat je al iets van die driften spreken. Of ze goed of slecht zijn, heeft er niets mee te maken, dat is waanzin - ze *zijn* er en daar hebben we rekening mee te houden. *Je moet dat egoïstische, primitieve driftleven zien als een deel van ieders totale individualiteit.* Dat moet je gewoon erkennen als uitgangspunt, die autonomie moet je elkaar gunnen. En pas dan, op die basis, ga je zeggen: wat kunnen we gezamenlijk doen. Daarom laat ik iedereen tijdens een geologische onderzoek in volledige vrijheid zijn gang gaan. Iedereen is werkzaam in een deelproject dat hem door de groep is verleend, iedereen kan op elk ogenblik door de anderen ter verantwoording worden geroepen. En nu zeg je wel: *dan gaan ze natuurlijk allemaal op hun luie krent liggen,* maar het magische is juist dat ze gaan werken zodra je ze loslaat. *Als je wat gaat verwachten is het afgelopen.* Dan gaan ze werken voor beloningen, dan krijgen ze schuldcomplexen, gaan rationalisaties opstellen. Als ik het niet loslaat, gaat het onherroepelijk mis. Laat ik iedereen zijn gang gaan, dan ontstaat er een geestelijke commune. Je moet gewoon het feit erkennen dat de één in *dit* opzicht beter is dan de ander en dat de ander weer beter is in *dat* opzicht. Dan trekken ze

zich aan elkaar op, ze gaan ze elkaar onderwijzen - en dan ben je er. Ervaringen die met dit inzicht samenhingen, brachten de doorbraak teweeg als gevolg waarvan hij zich nu, na een tijdlang *'semi-solidair'* te zijn geweest, volledig aan de kant van de studenten heeft opgesteld. Een doorbraak die enkele jaren hiervoor, omstreeks 1961, al was ingeleid door zijn besluit nooit een hoogleraarschap aan te nemen. 'Ik ben in '57 wetenschappelijk medewerker geworden. En als ik het allemaal braaf had gespeeld was ik: nu allang hoogleraar geweest - het is me vaak genoeg te verstaan gegeven dat dat er op den duur wel in zat. Maar toen ik zag hoe ze allemaal vastroesten in het systeem, heb ik van tevoren besloten geen aanbiedingen aan te nemen. Dat is geen merite van me maar misschien eerder een falen: ik was en ben niet ontspannen, niet *mature* genoeg om het geleidelijk te spelen, om me te conformeren aan de bestaande normen. Ik heb de neiging om het zo scherp mogelijk te stellen. Het is net als met een feestje: als ik ergens wordt uitgenodigd, dan wordt er van me verwacht dat ik me aan de daar geldende normen houd, anders had ik niet moeten gaan. En over "de wetenschappelijke staf: "Dat is het conservatiefste bolwerk van de universiteit". Daar zijn ze *plus royaliste que le roi ,* want ze moeten het nog proberen te bereiken, ze moeten nog hoogleraar worden. Iemand die een tijdlang hoogleraar is, is sneller tot concessies bereid dan een lid van de wetenschappelijke staf. De wetenschappelijke staf is net, als bij de wielerwedstrijd altijd bezig het kopgróepje in te halen, maar vergeet het peloton. Ze kijken alleen maar naar wat boven ze is, zo van als we daar nou maar eerst zijn, maar je moet in je acties verdisconteren dat je ook de anderen, beneden je, erbij betrekt. En dan, moet je niet wachten' tot ze op' de universiteit zitten, nee, je moet ze op de middelbare scholen al gaan informeren.'

UITGESTOTEN

In 1965 bereikte hij bet punt waarop hij de brief schreef dat hij, binnen het bestaande systeem niet meer *'loyaal'* kon samenwerken. 'Ik was tot dat moment altijd gesteund door prof. Egeler, we waren vroeger goed bevriend, geweest, maar ik ging steeds meer twijfelen aan zijn wijze van onderwijs geven. *Door die brief stootte ik mijzelf uit de norm die wij beiden hadden aangehangen, ik stootte mij uit de afdeling.* Hij dacht dat het tegen hem persoonlijk was gericht, maar dat was niet zo. Jarenlang hebben we vrijwel geen contact meer gehad. Pas toen ik hem laatst in een interview zeer integer had genoemd, belde hij me weer op.

Ook de studenten vertrouwden me niet meer. Ik kwam steeds meer in een vacuüm terecht. Toen heb ik op een dag een groepje mee naar de zolder genomen en ik heb gezegd: *en nou zullen jullie me godverdomme eens precies zeggen wat jullie op me tegen hebben.* Ik heb heel wat te horen gekregen. Ze lieten. me toen en ook daarna afgaan als een gieter, maar ik heb er ontzettend veel van geleerd. Na die brief kreeg ik te horen dat ik *'structureel niet geschikt'* was om onderwijs te geven. 'Tóen ben ik naar een psychiater gegaan. Ik ben een jaar lang in structuuranalyse geweest, waarvan de uitslag bindend zou zijn. Als het ongunstig voor me was uitgevallen had ik me geheel teruggetrokken in de wetenschap. In 1966 vertrok hij naar de Verenigde Staten, als *'associate professor';* 'Ik solliciteerde omdat ik wel eens wat anders wilde. Maar verdomd, ik kreeg daar precies dezelfde moeilijkheden. Ik stond aan de kant van de studenten bij de Vietnam demonstraties en ik werd. wéér uitgestoten. Als ik me koest had gedragen, was ik hoogleraar in Illinois geworden; nu waren ze blij dat ik na een jaar weer wegging. In Amerika is het nog veel erger dan hier. Ze laten er veel toe, maar je raakt automatisch uitgeschakeld als je je niet wilt conformeren. En dat gaat daar zó subtiel en - zó knap - dat is gewoon beangstigend. Je mag er wel een eigen mening hebben, maar als ze een bepaald boek of tijdschrift bij je zien, lig je er al uit. Binnen een jaar waren mijn kinderen volledig gelijkvormig gemaakt. *Brainwashing.*

'Toen kwam ik er achter dat de *microproblematiek waarmee ik te maken had gehad in feite een macro-problematiek is. Het is een proces van bewustwording in mij geweest. Mijn instelling heeft zich verwijd, mijn omgeving heef zich uitgebreid tot, ja tot de hele wereld tenslotte.* Ik heb altijd de posities gezocht die de *totale inzet* van mezelf vragen. Wat dat betreft ben ik altijd hetzelfde gebleven. Als het niet zo geladen klonk zou ik zeggen: *ik ben een geboren revolutionair.* Maar ja, ik kom uit een beveiligd milieu. Daarna wijdde ik me aan de opbouw van mijn gezin en aan de wetenschap en daar had ik genoeg aan - met de buitenwereld had ik niets te maken. Ik kon mijn hele driftleven daarin uitleven. Het was

een proces in mezelf, een *vrijmaking,* het loslaten van de rancunes omdat ze me hadden uitgestoten, waardoor ik in die nieuwe stroming ben gekomen en er deel van ben gaan uitmaken. En niet om populair te zijn bij de studenten, want als het niet echt is, als je met ze meegaat zonder het te hebben verwerkt, lig je er onherroepelijk uit. Je valt absoluut door de mand. Dat ze me hebben gewantrouwd vind ik volkomen natuurlijk - mijn baan, mijn huis in Baarn, mijn leeftijd, dat is vanzelfsprekend. Ik zou ook gek zijn als ik ging proberen me te gedragen alsof ik 20 was. Het jeugdig elan dat zij hebben, kan ik niet meer opbrengen, maar ik kan ze wel iets van mijn ervaringen, mijn relativerend denken meegeven. We leren van elkaar. Ik ben ook niet bang om impopulair te zijn. Dat hoort bij de vrijmaking. Mensen doen veel dingen tegen zichzelf in om vooral maar niet uit de toon te vallen. Je hoort nu eenmaal bij een bepaalde groep, daar kun je niet zonder, maar anderzijds moet je niet bang zijn voor wat ze binnen die groep van je vinden. Ze willen mij altijd in hokjes douwen, er etiketjes op plakken, naambordjes geven. *En als ze me dan eindelijk hebben omcirkeld, doen ze het doosje open en dan ben ik er niet.'*

OMGEHAKT

'Ik geloof in die jongens. Van jongens als een *Paul Verhey,* een *Ton Regtien,* een *Johan Middendorp* heb ik ontzettend veel geleerd - ze zijn zeer *detached* en ontspannen en kunnen van daaruit tot actie overgaan. Ze zijn bereid zich volledig in te zetten. Ze hebben niet alleen maar mooie praatjes, maar ze zijn overal zèlf bij. *You can kill the body, but not the idea.* Je moet bereid zijn om in de strijd ook zelf te worden omgehakt. Hij haalt een door zijn dochter vervaardigde fotoserie die het omhakken van een boom in zijn tuin die het licht wegnam, tot onderwerp heeft. De laatste foto toont hem, triomfantelijk met één voet op de gevelde boom, de bijl krijgshaftig in de hand, het gezicht van de overwinnaar. 'Kijk, dàt is fout. Nu is dit nog maar een pose, maar het is toch fout. Het gaat er niet om dat die boom wordt omgehakt, maar dat je licht krijgt. Het gaat niet om de actie zelf, maar om het resultaat. Ik weet wel: elke escalatie geeft vernauwing en leidt tot de vorming van een frontensysteem; het gevaar bestaat dat je te gefixeerd raakt op de actie zelf, maar terwijl ze er volop mee bezig zijn *hèbben* ze dat bewustzijn. Ik heb van die jongens veel hulp gehad om het te blijven relativeren. Ik zeg niet dat ze geen fouten maken dat erkennen ze trouwens zelf, in tegenstelling tot de autoriteiten die nooit iets willen toegeven, maar ik geloof dat er in die groep genoeg verantwoordelijkheidsbesef leeft. *Doordat ze zelf* zo *kritisch op elkaar zijn, heeft dat een regulerend effect; door hun eigen mensen worden ze genuanceerder in hun benadering.* Toch moet je ook dáár weer voor oppassen: als je te genuanceerd wordt, te tolerant en begrijpend, verlies je je doel uit het oog. Dan krijg je het gevoel: waar doen we het eigenlijk voor?, en dat is ook niet goed.' 'In een strijd als deze heb je een aantal éénpuntige, primaire actie-kerels nodig, die zeggen: het kan me nou niks meer verdommen en dan *pats.* Daarnaast zijn er mensen nodig van het meer relativerende soort. Zoals ik, en mensen die de geleidelijkheid willen. *Er is solidariteit nodig om* de *actie te voeren,maar als je het nader gaat uitwerken, moet je de verschilpunten tussen de individuen weer gaan onderkennen, om op verschillende fronten tegelijk te kunnen aanvallen. Dan krijg je pas de guerrilla, vanuit steeds wisselende punten. Als de individualiteit beknot wordt door* de *solidariteit, dan word je weer gevangen.* Dan ruil je gewoon het systeem in tegen het andere. Als *Marcus Bakker* zegt: *we moeten één zijn,* dan is hij al bezig dit systeem te vervangen door het zijne. *Ieder systeem is een camouflagemiddel dat de mens opstelt om in godsnaam niet met zichzelf te worden geconfronteerd.* En zodra de mensen in een systeem komen, in welk systeem dan ook, kunnen ze hun primaire driften niet meer uiten - en dan krijg je ineens die vlam, zoals in Curaçao, en zoals hier in Amsterdam toen alles dicht ging, het gerechtsgebouw, de aula, de Oudemanhuispoort.'

HET BEDROG

'Ik geloof niet dat ik zelf met stenen zal gaan gooien - wel met geestelijke stenen, dat is meer aangepast aan mijn situatie, dat doe ik voortdurend. Maar met echte stenen - nee, tenzij er niet één stap wordt gedaan. *Als alle wegen zijn afgesloten, als er werkelijk geen enkele discussiemogelijkheid meer zou zijn, dan gooi ik morgen óók met stenen.* Het systeem stuurt altijd nette, vriendelijke mannen met redelijke argumenten om met ons te confereren, maar als de studenten dan een kastje openbreken wat op zich zelf fout is, dan zien ze ineens het tegendeel van wat besproken is. Ze zien het *bedrog.*

En dat is nog veel erger dan openbreken. Ik zou zelf wéér zo'n kastje willen openbreken. Het is net als met kaarten. Ze leggen hun kaarten op tafel, wij ook, maar in het geheime kastje leggen ze nu een extra troef. *Zij* moeten altijd de laatste slag hebben. Daarom geloof ik niet meer dat het nog veel zin heeft om de mensen die de verantwoordelijke posities bekleden, te laten zien: het is redelijk wat we willen. De autoriteiten *willen* het niet zien. ze *willen* niet zien dat het systeem verstikkend werkt.
Ik geloof alleen nog maar in de harde, actie, waardoor ze genoodzaakt zullen zijn ons aan de onderhandelingstafel uit te nodigen. Maar dan spelen we ook met gelijke spellen kaarten, niet dat de ene partij nog een paar jokers in de achterzak heeft. Het Maagdenhuis was het begin, en dat heeft nu al een enorme stroomversnelling veroorzaakt. Als we niet doorgaan met de strijd, zal de structuur vastroesten. Daarom is het nodig dat we doorgaan. Ik heb er *alles,* letterlijk *alles* voor over -zij het natuurlijk niet op domme wijze. Ik geloof niet in de semi-revolutionairen die zeggen: ja maar, als je in de structuur blijft zitten, dan kun je van binnenuit een hoop veranderen. Het wordt hoog tijd (dat niet alleen de keurige *9 tot 5mannetjes* recht op een plaats hebben aan de universiteit, maar ook de *zonderlinge , de 5 tot 9 mannetjes.* 'Het is een ontdekkingstocht in de *spiritosfeer.* Je hebt geen enkel *referencepoint* meer, je weet niet waar je uitkomt. Ik voel me net als *mr. Magoo,* die uit de boom is gevallen, *walking in the dark.* 'We moeten gewoon experimenteren, zonder precies te weten waar het uitkomt. Wat het alternatief is voor de huidige structuur weten wij ook niet, maar daar kun je experimenterend achter komen. Het is eigenlijk net een beeldenstorm, maar dan van allemaal heilige, geestelijke huisjes.'

DE ZWENDEL

'Ik ben alleen bang voor het totale onbegrip van de autoriteiten. Ze voelen zich bedreigd alsof we ze naar de strot springen. Hier - *hij snelt weer weg, ditmaal* om *het Boek U te halen, gelegenheidsuitgave van het bureau voorlichting van de universiteit, naar aanleiding van de bezetting van het Maagdenhuis* - -Hier. moet je zien, die geënsceneerde foto's, dat is toch puur zwendel, daar ga ik nog een rel van maken als ik moet voor komen. *Hier,* een bierflesje met de dop er nog op, terwijl er vrijwel geen bier in het Maagdenhuis was, laat staan een volle fles, *Hier,* een vrachtauto vol vuilnisbakken voor de hoofdingang. Dat suggereert een enorme rotzooi, maar ten eerste stonden veruit de meeste zakken al gevuld in de kelder en ten tweede worden ze anders altijd langs een zij-uitgang afgevoerd.
Hier onder een aantal foto uit het boek uur U zie hieronder staande tekst:

Foto's uit het boek Uur U.

Hier, een wc-deur die is opengebroken. Ik ben er bijna zeker van dat dat door de politie is gebeurd. *Hier,* een hoop matrassen in de hal met daarachter een grote voorraad flessen. Dat suggereert een orgie. Maar er staat niet bij, zoals er nergens een onderschrift bijstaat, dat die matrassen tijdens de bezetting *boven* waren. Die hebben ze volgens mij eerst naar beneden gesleept om die foto te kunnen maken. *En hier,* een enorme papierrotzooi op de grond. Nou, niemand kan mij wijsmaken dat het er zó uitziet als ze eerst 600 man over diezelfde grond naar buiten hebben moeten slepen. Conclusie: dat hebben ze eerst aangeveegd en toen gefotografeerd. Dit soort trucs, dat vind ik het einde. Dat getuigt van een zó enorme emotionaliteit dat ze zich

niet eens meer kunnen permitteren om de feiten onder ogen te zien; ze moeten tot vervalsing overgaan om *coûte que coûte* hun eigen standpunt te verdedigen.'
'Ze grijpen niet terug op iets dat een geestelijke verworvenheid is, maar ze kiezen de domste en gemakkelijkste oplossing door de politie erbij te roepen. Ze maken van steeds hardere middelen gebruik. Daar kun je dan alleen nog maar actie tegenover stellen. Die zogenaamde *repressieve tolerantie* is niets anders dan ons inkapselen, ons in de watten leggen om ons te kunnen vérstikken. Maar ze vergeten dat wij die watten wel eens in de brand zouden kunnen steken.'
En dan zelf in de vlammen omkomen? 'Het is heel goed mogelijk dat wij verbranden - de revolutie verslindt zijn eigen kinderen, maar dat hebben wij er voor over. Daar wil ik me met alles voor inzetten, voor opofferen. Dan hebben we er tenminste mee gewonnen dat er geen watten meer zijn. *De autoriteiten worden ontmaskerd.*
Einde artikel Vrij Nederland

Vervolg problematiek Castellane project

26 juni Notulen vergadering Instituutsbestuur
Dhrn. De Roever, Mac Gillavry en Helmers meenden dat de voor Castellane benoemde Commissie zich behalve met de evaluatie van het experiment, ook bezig zou houden met de beoordeling van de individuele deelnemers. Nu uit de notulen naar voren komt dat dit laatste niet het geval is, verzoeken zij aan te tekenen dat zij niet geacht willen worden verantwoordelijk te zijn voor de gang van zaken bij het Castellane veldwerk. Ook Egeler wenst geen verantwoordelijkheid voor dit experiment te aanvaarden. De Clercq doet het voorstel om iemand uit de Castellane commissie mee te laten gaan naar Frankrijk, om het experiment beter te kunnen beoordelen. Beets keurt de wijze waarop het experiment tot stand gekomen, is ten zeerste af, maar zou graag zien dat men van de nood een deugd maakt. Iedereen is het er toch over eens dat het hoog tijd is om experimenten te bevorderen? De vergadering onderschrijft dit. Zij meent echter dat zij in feite alleen die experimenten helpen bevorderen waarmee zij het eens is. De Heer Rubenstein adviseert om een commissie met De Booy en Roep te laten praten over opzet, reële doelstelling en hantering van dit veldwerk in de praktijk. Ook zou gesproken worden met alle deelnemers aan dit groepsproject over doelstelling, opzet,methode en vorm van evaluatie. Hun mening over beoordeling zou gevraagd kunnen worden. De commissie zou zich verantwoordelijk kunnen worden. Na uitvoerige discussie wordt besloten dat het I.B. de uiteindelijke verantwoordelijkheid op zich neemt voor toezicht op het Castellane-project en dat het dit doet door een commissie in te stellen die zich zal bezig houden met de evaluatie van het experiment. De commissie zal bestaan uit Mej.Geel, Beets, een student,terwijl Rondeel nog zal beslissen of hij al dan niet zitting hierin zal nemen.

Het vervolgbeleid van Openbaar Ministerie inzake bezetting Maagdenhuis. Debat in Tweede kamer

Donderdag 26 juni 72 ste vergadering van de Tweede kamer Uit de notulen:
Minister Polak.: Ik wil deze vraag van de heer Bakker graag beantwoorden. Er waren enkele verslaggevers onder, er waren 6 scholieren van 15 jaar, enige nieuwsgierigen, die eigenlijk weg wilden gaan maar daarin werden verhinderd, een paar zwakbegaafden, een dakloze zwerver, een kantoorbediende, die er helemaal niets van begreep, enkelen, die van het dak kwamen en ten aanzien van wie de wederrechtelijkheid niet te bewijzen is en één jongen, die op verzoek van zijn moeder zijn vader kwam halen. Het tweede samenstel van vragen gaat ervan uit, dat er sprake zou zijn van een steeds duidelijker optredende ongelijkheid in het vervolgingsbeleid. Deze ongelijkheid zou bij voorbeeld blijken uit het niet instellen van een strafvervolging tegen leden van de wetenschappelijke staf van de universiteit van Amsterdam, die wel uitdrukkelijk zouden hebben verklaard dat zij hebben deelgenomen aan de bezetting van het Maagdenhuis en het niet instellen van strafvervolgingen ten aanzien van het bezetten van één of meer lokaliteiten van de katholieke hogeschool in Tilburg De eerste veronderstelling betreffende de wetenschappelijke ambtenaren mist feitelijke grondslag. In zaken betreffende leden van de Amsterdamse wetenschappelijke staf, die ervan verdacht worden betrokken te zijn geweest bij het

binnendringen van het Maagdenhuis, is een gerechtelijk vooronderzoek ingesteld. Het gaat hierbij om de 7 gevallen van gerechtelijk vooronderzoek, die ik zojuist heb genoemd. Dit onderzoek wordt in deze zaken nodig geacht wegens verweer van de zijde van verdachten, dat zij in verband met de uitoefening van hun functie in het Maagdenhuis waren, zodat zij daar niet wederrechtelijk verbleven. Een van de verdachten heeft eerst tegenover de politie dat verweer aangevoerd en daarna is hij zich openlijk gaan beklagen, dat hij niet vervolgd werd. Het laatste is overigens, zoals gezegd niet juist. Hij wordt wel degelijk vervolgd en na sluiting van het gerechtelijk vooronderzoek, overeenkomstig het Wetboek van Strafvordering beslissen omtrent de verdere vervolging. Het betreft hier de wetenschappelijke ambtenaar over wie geachte afgevaardigde Goudsmit, onlangs schriftelijke vragen tot mij heeft gericht.**Dagvaarding Tom de Booij voor zijn rol in de bezetting van het Maagdenhuis**

Wordt verdacht dat hij te Amsterdam op een tijdstip gelegen in de periode van 16 mei tot en met 21 mei 1969 het administratiegebouw van de Universiteit van Amsterdam gevestigd aan het adres Spui 21, zijnde een besloten lokaal, althans een voor de openbare dienst bestemd lokaal, in gebruik bij de Universiteit van Amsterdam, in ieder geval bij anderen of een ander dan bij hem, verdachte, wederrechtelijk is binnengedrongen.

Castellane experiment 3 juli - 14 augustus 1969.

Deelnemers aan de Castellane kaartering 1969: Jaap Boon, Peter Coné, Kees Vissers, Thomas de Groot, Tony Appelo, Jan Smit, Tilly Buyn, Paul A. Seyffart, Jan Willem van de Velden. Kees Moeyes, W.A.J. Voet, Stefan S. During, Aryan van Winkoop, Theo Poggemeier, Pieter Kager. Alain G.C.H. Reijnders, Karel van Leuven, Siebe de Jong, Herbert Holst, Edo Veenstra, Tom Roep, Tom de Booij.

Het was zeer verheugend, dat behalve 23 tweede jaars geologen ook nog een 5 tal derde jaars (Jaap Boon, Thomas de Groot, Herbert Holst, Jan Smit en Edo Veenstra) mee wilden helpen om het Castellane experiment te laten slagen. Behalve het in kaart brengen van gebieden zijn op tal van plaatsen in SE Frankrijk detailopnamen verricht van aardlagen (zgn. secties). Het is wel duidelijk gebleken, dat het zowel in Tilburg, Maagdenhuis als in Castellane voor de studenten ongelooflijk moeilijk blijkt te zijn om hun mening en kritiek naar voren te brengen als ze daartoe de gelegenheid wordt geboden met het "one man one vote" systeem. De "brainwashing" zoals zij die vanaf de kleuterschool hebben gekregen, maakt hun altijd weer een gewillige prooi voor een ander soort "brainwashing". Een van de tweede jaars vond dat hij in Castellane alleen maar een lege ruimte had gevonden. Het opvullen van deze ruimte bleek nu het grote probleem. Enerzijds wilden de studenten de vrijheid, maar anderzijds waren ze er eigenlijk bang voor. Door het Castellane experiment was een ieder zich meer dan ooit tevoren bewust geworden hoe groot de impasse eigenlijk is waarin het onderwijs aan de Universiteit is gekomen. De studenten, groot gebracht in de couveuse van het paternalistisch onderwijs, willen eigen verantwoordelijkheid, inspraak, medezeggenschap, ontwikkeling van eigen creativiteit, zelfwerkzaamheid etc., zonder dat ze precies weten wat dit voor hun betekent. Ze voelen bewust of onbewust aan, dat ze niet meer kunnen leven in het oude systeem. Er is dus geen ander alternatief dan een gelegenheid te scheppen voor experimenteren om op zo'n manier uit te vinden waar de nieuwe grenzen liggen; waar nu eenmaal niemand buiten kan. De problematiek en tegelijkertijd de tragiek van deze tijd.

Evaluatie Castellane Experiment

Integraal overgenomen (behalve suggesties toekomstige kaarteringen alsmede lijst van deelnemers en vragenlijst enquête) uit rapport samengesteld door D. Beets, S.W.G.de Clercq en T. Geel. Aantal deelnemers 23, te weten 2 stafleden, 16 tweedejaars en 5 derdejaars. Hiervan. 15 deelnemers geïnterviewd.

Inleiding.Het Castellane-experiment was een logisch vervolg van in de afgelopen jaren door De Booy ondernomen pogingen het karakter van de oude kaartering te veranderen. Als bezwaar van het oude kaarteringssysteem werd o.a. gevoeld dat bij de student de nadruk te veel ging liggen op de uiteindelijke beoordeling. Er werd vereist dat men een kaart maakte, en de student beperkte zich tot deze eis zonder zich te interesseren voor de wezenlijke problemen van zijn terrein en

voor problemen van meer regionale aard. Bestaande gegevens van de terreinen werden als onbekend verondersteld, hetgeen didactisch niet erg juist lijkt, maar bovendien fraude in de hand werkte. Funest was verder dat de behaalde resultaten vergeleken werden met de gegevens verzameld in voorafgaande jaren zodat elke volgende groep een cumulatieve hoeveelheid gegevens moest opleveren. Als andere bezwaren kunnen nog genoemd worden de starre verhouding docent - student, en het ontbreken van iedere inspraak van de student bij de keuze van het terrein.

Doelstelling Castellane experiment Het Castellane-experiment beoogde in de eerste plaats de student bewust te laten worden dat hijzelf verantwoordelijk was voor hetgeen hij in Castellane zou gaan uitvoeren: iedereen was volkomen vrij te doen wat hij wilde. Men hoopte dat door het besef van de deelnemers dat men elkaar tijdens het werk nodig zou hebben een groepsverband zou ontstaan, en dat hierdoor een optimale kennisoverdracht, betrokkenheid en uitwisseling van gegevens tot stand zou komen.

Essentieel hierbij zou zijn dat ieder geaccepteerd werd als gelijke, ook de begeleiders van het experiment. Moeilijkheden en problemen zouden openlijk besproken moeten kunnen worden zonder dat dit repercussies in de vorm van een minder goede beoordeling met zich meebracht. Het initiatief moest van de studenten zelf komen: ieder moest zelf zijn moeilijkheden naar voren brengen en hulp aan de anderen vragen. De leiding, onderdeel als het was van de groep, zou niet mogen interfereren, en moest alleen hulp geven als daar om gevraagd werd.

Methodiek Voor het vertrek naar Castellane werd op het Instituut een kamer ingericht met literatuur en kaarten van het gebied. Aan de hand hiervan kon iedere deelnemer zich voorbereiden en een terrein of onderwerp uitkiezen wat in Castellane bewerkt zou kunnen worden. Verder werden hier een aantal formele en informele besprekingen over het project gehouden. In Castellane zouden de deelnemers iedere donderdag bij elkaar komen om de problemen te bespreken en gegevens uit te wisselen. Een topografische kaart van het gebied waarop ieder zijn gegevens kon inzetten lag klaar, evenals literatuur. Stratigrafische kolommen zouden gemaakt worden om zo de gebieden met elkaar te kunnen correleren. Tijdens het experiment werden excursies gehouden waarbij ieder zich zou kunnen aansluiten.

Enkele resultaten van het experiment zoals uit de enquête naar voren gekomen. Onderstaande punten zijn alleen van toepassing op de tweedejaars. Vrijwel alle tweedejaars hebben gewoon een terrein gekaarteerd. Over het algemeen werden de gebieden bewerkt door groepjes van twee of drie studenten. Dit samenwerken is vrijwel iedereen goed bevallen. Een deel van de studenten koos het terrein op specifiek geologische gronden, hierbij geassisteerd door de begeleiders. Bij anderen gaven opportunistische motieven de doorslag: afstand tot Castellane, al of niet vervoer, samen met vriendjes. Door iedereen werd het als positief ervaren dat men zelf mocht kiezen. Het bleek dat de meeste tweedejaars slechts bij benadering wisten waarom er geëxperimenteerd werd en wat precies de doelstellingen van het experiment waren. De tweedejaars zijn te kort van tevoren van de doelstellingen van het experiment op de hoogte gesteld, waardoor ze hun gewaande zekerheden verloren, uit angst voor een eventueel verwachte eigen inbreng van hun kant. Van het groepsidee is, althans voor de tweedejaars, niet veel terecht gekomen. Men splitste zich op in kleine groepjes, die zich snel isoleerden. Op de wekelijkse bijeenkomsten werd vrijwel niet over geologie gediscussieerd, alhoewel er wel verwachtingen over deze bijeenkomsten zijn geweest. Als verklaringen voor dit negatieve resultaat werden door de tweedejaars gegeven: te grote individualiteit van de diverse studenten; de mensen die je net nodig had waren er niet; discussie had geen zin, want je wist toch niet wat er elders te koop was; de stafleden lieten de mensen te veel vrij; als de aanwezige stafleden het initiatief hadden genomen met bijvoorbeeld een overzicht van de behaalde resultaten, zou er meer uitgekomen zijn, en had men geweten wat de volgende week te doen; gebrek aan communicatie omdat de mensen te veel verspreid zaten en geïsoleerd raakten; angst om voor de groep de onkunde ten toon te spreiden; frustratie door te grote vrijheid; voelde ondanks alles de staf als autoriteit waardoor men een te grote barrière te overwinnen had. Gebrek aan communicatie is een enkele malen gehoord bezwaar. Het had o.a.

tot gevolg dat enkele studenten niet op de hoogte waren van tussentijdse excursies. Het merendeel vond de excursies interessant en leerzaam; niemand vond ze storend. Het merendeel van de tweedejaars was van mening dat er meer leiding had moeten zijn; en de kaartering beter had moeten worden georganiseerd. Men vond dat er een te grote vrijheid werd gelaten hetgeen men duidelijk niet aankon. De leiding had moeten ingrijpen waar en wanneer dit nodig was, en niet alleen moeten wachten tot er om hulp gevraagd werd. Hoewel de meeste ondervraagden geen behoefte hebben gehad aan een beoordeling in de vorm van een cijfer, wilde men o.h.a. wel graag weten of men op de goede weg was of niet, hetgeen een zekere mate van beoordeling en controle inhoudt. Er werd ook opgemerkt dat een schouderklopje op zijn tijd zeer stimulerend. kan werken. Diegenen die hulp nodig hadden en er om vroegen hebben deze steeds tot hun bevrediging gekregen"

Conclusie Het Castellane-experiment is voor de tweedejaars studenten een harde leertijd geweest. Door de grote vrijheid die men kreeg werden er zeer zware eisen aan doorzettingsvermogen en enthousiasme gesteld. Als zodanig was het experiment voor de mensen een voortreffelijke test om hun geschiktheid voor het veldwerk te leren kennen. Beter nog dan tijdens het oude systeem, waarbij de studenten weliswaar geheel los gelaten werden, maar de uiteindelijke beoordeling een pressiemiddel tot werken was. Het feit dat de tweedejaars studenten geaccepteerd werden als volwaardige partners in een groep die theoretisch geen leider kende, bleek voor het merendeel een te zware opgave. Uit de enquête blijkt steeds weer dat vrijwel iedereen hoopte op initiatieven van De Booy en Roep, die ook al wilden zij dit zelf niet, zonder meer als leiders van het Castellane-project werden gezien, en dit in feite ook waren door hun grotere ervaring op geologisch gebied. Ook de kortsluiting tijdens de wekelijkse bijeenkomsten is hierop terug te brengen. Alhoewel door de studenten vele argumenten werden genoemd om het mislukken te verklaren; kunnen wij ons niet aan de indruk onttrekken dat in werkelijkheid de belangrijkste reden was de schroom om het initiatief te nemen uit angst zich bloot te geven en voor het front van de groep te blunderen. Ook hier werd steeds weer gewacht op initiatieven van bovenaf. Het is duidelijk dat de deelnemers door het Castellane experiment geleerd hebben dat het zeer moeilijk is om geheel zelfstandig te moeten werken. Uit dit oogpunt gezien kan het experiment daarom ook geslaagd heten. Aan de andere kant is het de vraag of een opzet als dat van het Castellane-experiment een optimale overdracht van kennis op geologisch gebied mogelijk maakt. De commissie meent van niet, en beschouwd het experiment uit dit oogpunt gezien mislukt. Aangezien zowel overdracht van kennis als het aanleren van zelfstandig werken en kritisch denken belangrijke aspecten van de opleiding zijn, meent de commissie dat het Instituutsbestuur of de voor deze kaartering verantwoordelijke docenten allereerst moeten nagaan welke van deze twee aspecten bij toekomstige kaartering de nadruk dienen te krijgen, en hoe zij eventueel gecombineerd kunnen worden. Verder is de Commissie van mening dat voor de inrichting van de toekomstige kaarteringsoefening overleg gepleegd dient te worden met De Booy en Roep, gezien hun ervaringen opgedaan tijdens het Castellane experiment en eerdere kaarteringsoefeningen.

Persoonlijke impressie van Tom Roep over het Castellane Experiment

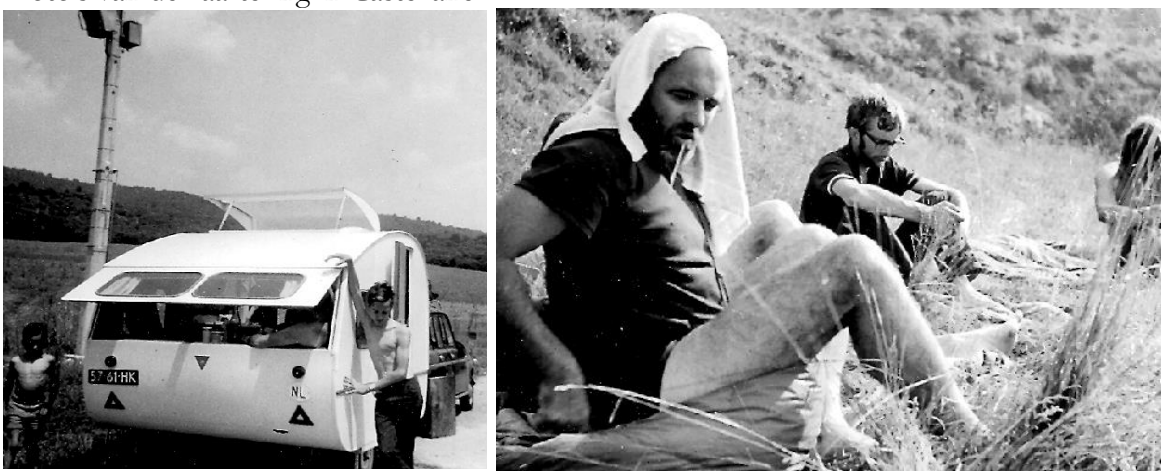
Het doel van het experiment was te leren kaarteren, de gegevens te integreren in groter verband en de relatie individugroep te onderzoeken. Aan de orde waren dus vragen als waarom doe ik dit werk, in welk kader past mijn werk, wat zijn de consequenties van mijn werk in de samenleving, hoe is de relatie individu-groep; wat is de beste onderwijs vorm; wat stimuleert "kennisoverdracht"; hoe is de relatie "student-docent" en wat stimuleert het onderzoek resultaat? Aan het begin van het experiment nog in Amsterdam werd een beeld gegeven van de geologische probleemstelling en werd iedere deelnemer in een one man one vote systeem zo groot mogelijke vrijheid gegeven. Om de eventuele nadelige werking van het werken voor het "briefje" w*eg* te nemen, werd als enige eis "aanwezigheid' gesteld, m.a.w. men kreeg van te voren "voldoende". Wat nu waren mijn ervaringen?

Met nadruk wil ik vaststellen, dat er niet getornd werd aan het centrale punt "zelfwerkzaamheid",

ook niet toen bleek dat zelfwerkzaamheid de meeste deelnemers zwaarder viel dan alle andere punten en deze laatste in gevaar kwamen. Verder is van belang de voorgeschiedenis van het experiment. Het Castellane experiment kan helaas alleen gerealiseerd worden onder druk. Deze situatie had voor mij zelf een gevoel van ontreddering tot gevolg, omdat eens te meer bleek, dat de universiteit (in dit geval het Instituuts Bestuur van het Geologisch Instituut) onderwijs experimenten niet uit zichzelf stimuleerde. Bij andere deelnemers had deze druk tot gevolg (naar mijn indruk) een gevoel van experimenteren goed, maar niet met mij! (wegens mogelijke repercussies *op* het verdere verloop van de studie). Andere deelnemers waren onverschillig of geïnteresseerd, weer anderen ronduit tegenstanders. Bij de niet gesubsidieerde 3e jaars, maar ook bij enkele 2e jaars overheersten vertrouwen en gespannen verwachting, hetgeen met name bleek uit de zorg, waarmee zij zich in Amsterdam voorbereiden aan de hand van de literatuur. In Castellane gekomen versplinterde de groep spoedig. Verschillende redenen kunnen genoemd worden als 'zo snel mogelijk zien wat ikzelf waard ben op mijn eigen terreintje!', avontuurslust, verschil in leefwijze (persoonlijke geaardheid, verdeling autos, eventuele overkomst van vrouw of verloofde etc.). Zo waren er in het begin 5 grotere kampjes en enkele kleinere (aan het eind echter 3 grotere kampjes en enkele kleinere) verspreid over het kaarteringsgebied van 40 km. lengte. De eerste 2 weken was er nog "geleide" zelfwerkzaamheid: de docenten kaarteerden ter inleiding met enkele jongere deelnemers. Zelfwerkzaamheid kwam echter moeizaam op gang (afgezien bij het merendeel der 3e jaars). Ook de groepsactiviteiten als samenbrengen der wetenschappelijke gegevens (elke donderdag was hiervoor gereserveerd) verliepen moeizaam en lukten voorlopig alleen onder "matige dwang". Zelden riepen 2e jaars uit eigen beweging de hulp in der meer ervaren deelnemers, in het begin omdat ze eerst wilden zien of ze zelf de problemen konden oplossen, later ook mogelijk door : "schaamte" over het in hun ogen povere resultaat. De 3e jaars deelnemers schroomden niet zoveel mogelijk hulp in te roepen. Op 17 juli vertrokken Tom de Booy met enkele 2e en 3e jaars studenten om een studie te maken van de eocene gesteenten van het naburige kaartblad Nice. Deze tocht bracht het experiment van een fase van onbestemdheid naar een fase van kritiek op de "autoriteit". De achterblijvenden kregen een gevóel van "verlatenheid", "iets leuks missen", of zelfs "woede". Ook waren sommige der deelnemers door gebrek aan vervoer of door aanwezigheid van verloofden of vrouwen verhinderd mee te gaan. Tijdens deze tocht werden de achterblijvers eerst recht geconfronteerd met "zelfwerkzaamheid".De spanningen liepen behoorlijk op. Hulp van mijzelf werd bij uitzondering door de 2e jaars ingeroepen. Het contact met de 2e jaars was mede wat stroef, omdat ik met mijn gezin gedwongen was op een andere plaats in Castellane te kamperen. Een deel der 3e jaars lukte het wel gewoon door te werken aan de taak, die zij zich gesteld hadden. Op maandag 21-7-1969 vertrokken 2 deelnemers om uiteenlopende redenen naar Nederland. Bij de terugkomst van de excursisten op 23-7-1969 brak veel kritiek los tegen Tom de Booy (ook van mijzelf). Op 25-7-1969 vertrok een grote groep deelnemers naar de kust om deel te nemen aan een onvergetelijke excursie onder de bekwame (improviserende, maar inspirerende) leiding van Tom de Booy. In Castellane bleven achter enkele deelnemers, die liever voortwerkten aan eigen werkstuk, gebonden waren aan andere verplichtingen of iets anders wilden ondernemen. De excursie bracht de deelnemers dichter bij elkaar en had verder het doel het geologische raamwerk, waarin de Castellane kaartering paste te verduidelijken. Een groot aantal prachtige geologische verschijnselen werden gezien tijdens deze excursie van 6 dagen. Onderwijl werden gesteentemonsters genomen om de detritus (gesteente afbraak) daarin te vergelijken met de detritus in gesteenten van het Castellane gebied. De excursie deelnemers werd grote vrijheid gegund. Per dag werden 2 tot 3 onderwerpen bezocht. die door alle deelnemers voor kortere of langere tijd bekeken werden. De "vermoeiden van geest" konden zich desgewenst verfrissen door een duik in het blauwe water. Nauwkeurige afspraken voor het volgende onderwerp, stelden ieder in staat zijn tijd zelf in te delen en toch de hoofdlijn te volgen. Bij alle deelnemers werd deze excursievorm, naar mij toescheen, zeer gewaardeerd. Verheugend was, dat ook degenen, die in Castellane waren gebleven excursies hadden gemaakt op elkaars en omringende gebieden. De

terugkeer naar CastelIane, naar de "harde" werkelijkheid, van zelfwerkzaamheid viel velen zwaar. Wel werd vaker en vrijwillig een beroep gedaan op de docenten. Vooral bij de jongere deelnemers nam echter het onbehagen toe. Ditmaal echter groeide de kritiek in toenemende mate uit tot zelfkritiek. De laatste dagen in Castellane werd door de oudere deelnemers hard gewerkt om zoveel mogelijk wetenschappelijke resultaten te verkrijgen. Bij vele jongere deelnemers werd de zelfkritiek zo groot (één der deelnemers vertrok voortijdig naar Nederland), dat ik persoonlijk besefte dat het experiment volledig gelukt was. Juist het besef van wat zelfwerkzaamheid is geeft de beste hoop voor de toekomst. In zekere zin zijn de goede wetenschappelijke resultaten der 3e jaars deelnemers de vrucht van hun vermogen zelfstandig te werken (door hun Castellane kaartering o.l.v. Tom de Booy in 1968). Wat betreft de andere doelstellingen van het experiment, het kaart maken en compileren der wetenschappelijke gegevens door de 2e jaars deelnemers kwamen, wegens de grote moeilijkheden met zelfwerkzaamheid, in gevaar. Desondanks is mijn indruk, dat het "handwerk" behoorlijk onder de knie werd gekregen. Mijn eindindruk is dan ook, dat deze kaarteringsoefening en excursie op veel hoger niveau stonden, dan vroegere kaarterings oefeningen in de Franse Alpen (waaraan ikzelf als student eenmaal deelnam), al wordt dit positieve oordeel door de jongere deelnemers vermoedelijk niet met mij gedeeld

Foto's van de kaartering in Castellane

Links: Camping Castellane, voor de Caravan Jan Marten, Rechts: Tom de Booij en Herbert Holst tijdens de Castellane kaartering

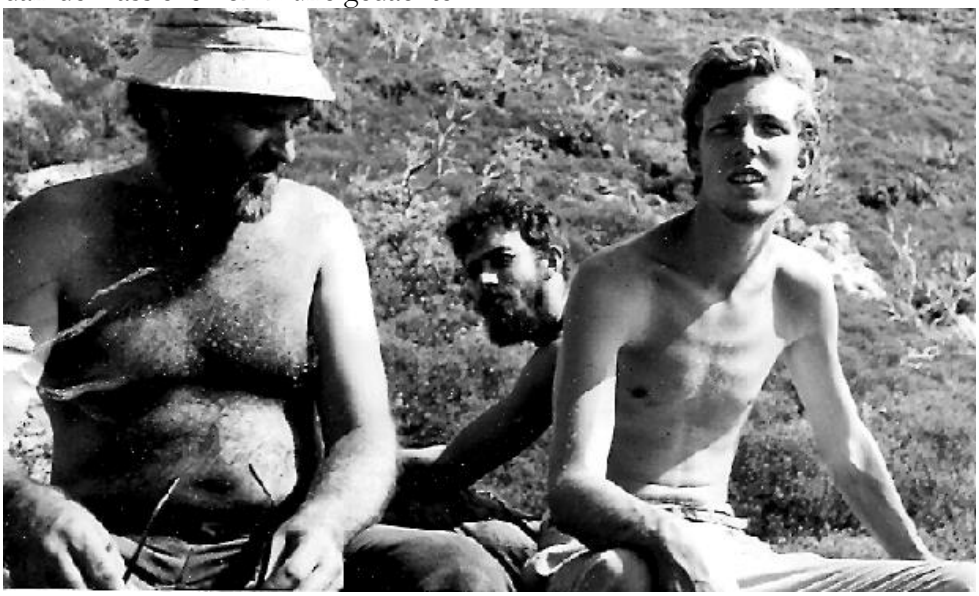

Tom en zijn zoon Mauk op Castellane camping

2 augustus Brief Jan Bresser aan Tom en Jaap. Misschien half september weer terug om de laatste happening op Corsica mee te maken, hopelijk in het bijzin van Brouwer. Ik heb hem een paar maal gesproken, hij is erg enthousiast maar ziet hoe hij daar moet komen, hij wil alles van te voren geregeld hebben en precies weten, wanneer jullie aan het bewuste punt toe zijn. Ik heb dat ik hem begon september wel verslag kan uitbrengen, maar dat het onmogelijk is op de dag af te zeggen, wanneer men aan die ontsluiting in het S. toe is. Ik heb hem ook nog voorgesteld dat ik een auto wil huren om hem naar C. te rijden maar dat heeft te veel voeten in de aarde dat ie maar met het vliegtuig moet gaan en dan kan iemand hem afhalen.

GEOLOGISCHE KOMMUNE 19 augustus - 18 september 1969.

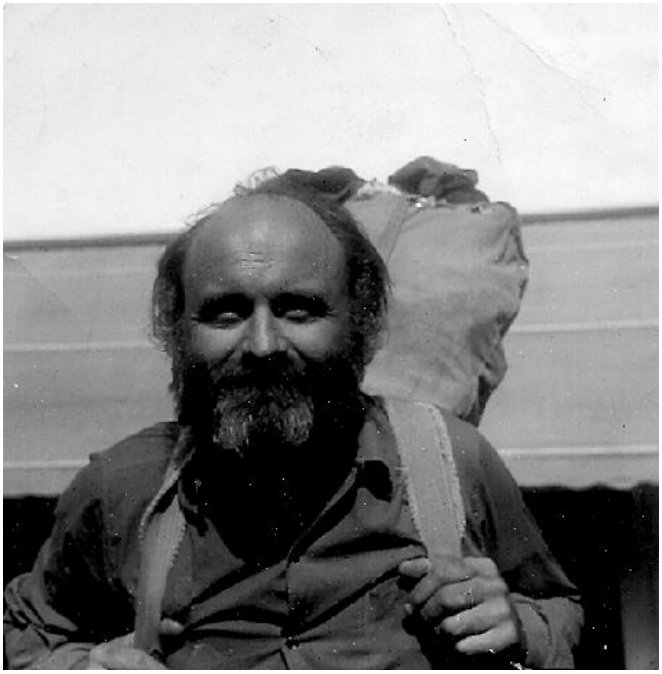
"Zondagavond 19 augustus Rendez-Vous Geologische Kommune tussen zes en acht uur in Galeria, Corsica. Iedereen die zich hiervoor interesseert is welkom". Zo luidde de tekst van de uitnodiging, die door een aantal EGO medewerkers was opgesteld. Het was de bedoeling een voettocht te maken door Corsica en behalve de geologie van dit eiland ook te experimenteren met het probleem van de relatie individu - groep, maar dan wel op een enigszins andere manier dan de klassieke kommune gedachte .

Tom de Booij en Jan Smit tijdens de rondtocht met de Geologische Kommune in Corsica

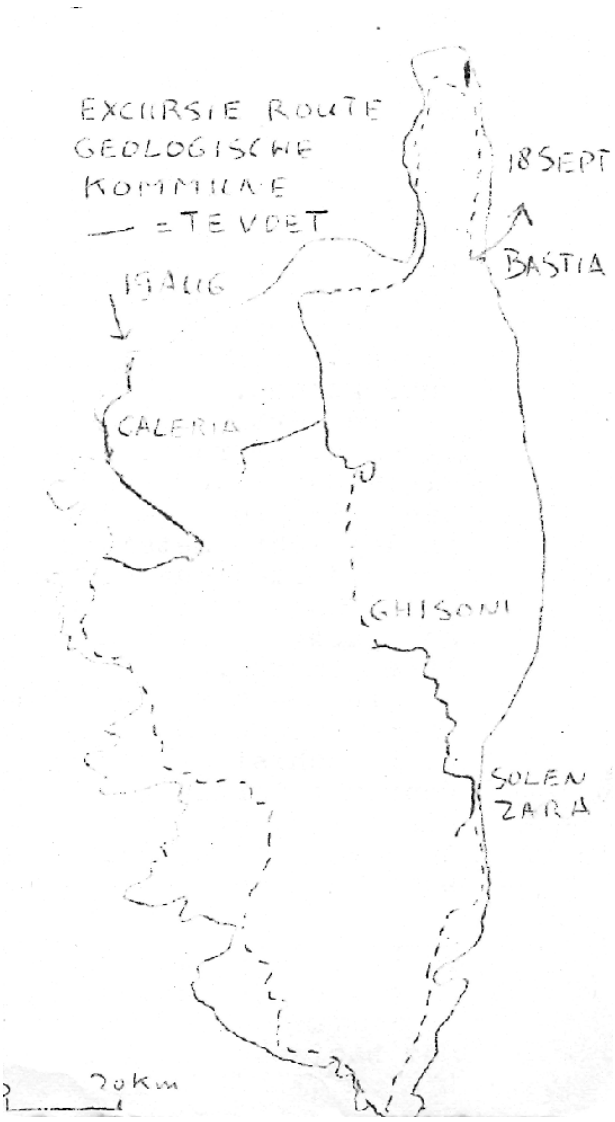

Geologische Kommune Corsica. Foto van Tony Appelo. Hij had er achter opgeschreven" Van smerige figuren heb je geen beeld nodig".

Terug in Baarn na Geologische Kommune in Corsica

Op de bewuste plek en tijd waren 5 EGOisten aanwezig.(Jan Smit, Jaap Boon, Toni Appelo, Thomas de Groot en de Booy). Een ieder stortte in de pot een bijdrage en annonceerde het aantal dagen, dat hij de kommune zou willen vergezellen. De totale ingebrachte som gelds werd gedeeld door het aantal mandagen en er werd overeengekomen dat een ieder die bij de kommune zou blijven, recht had op een uitkering van de kommune kas van 16 franse franken per dag, met de clausule dat als hij de kommune eerder zou verlaten om welke redenen dan ook, hij geen aanspraak kon maken op de kas en dat dien tengevolge de kas dan meer geld aan de overgebleven kommune leden per dag zou kunnen uitbetalen. Dit systeem heeft vrij aardig gewerkt. Zo kon het gebeuren, dat een deel van de komrnune zich te buiten ging aan goede drank en spijs in Ajaccio, terwijl tegelijkertijd een lid van de kommune voor zijn daggeld een boek kocht. Helaas moest een lid van de kommune door ziekte al na 14 dagen de terugreis naar Nederland aanvaarden. Alhoewel hij zijn recht op de kas verspeelde, kreeg hij later een subsidie van de overgebleven kommune gelden. Op onderstaande tekening is te zien welk deel de kommune te voet heeft afgelegd. Allereerst verbleven we een week in Galeria om vandaar de geologie van de omgeving te bestuderen. Via Ajaccio, Bonifacio naar de oostkust om een geologische voettocht van Solenzara naar Ghisoni te maken.
Deze tocht duurde een week. Alhoewel we hadden gehoopt, dat met deze opzet een ieder zich vrij zou voelen om alles ter discussie te stellen, aangezien een ieder evenveel inspraak, medebeslissingsrecht etc. had, kwamen de reeds tijdens de bespreking van het Castellane experiment gesignaleerde problemen weer sterk naar voren. Zo kreeg de Booy de rol van manager voor de reistour en een deel van de leden waren de ontevreden reizigers, die klachten hadden over de verzorging. Dit verliep natuurlijk op zeer plezierige en humoristische wijze, maar de diepere ondergrond was voor een ieder duidelijk. Het werd gelukkig gerealiseerd hoe diep de autoriteitsgedachte in een ieder speelt. Toen het idee van manager iedereen begon te vervelen, werd een nieuwe autoriteit ingevoerd, een denkbeeldige figuur, de zogenaamde HAAK. Er werd zelfs een initiaal voor hem bedacht en ellenlange discussies gevoerd over wat hij wel en niet goed zou vinden, dat we moesten doen. Haak fungeerde als klankbord.18 september 1969 vertrokken de laatste twee kommune leden naar Nederland en hoorde dit voor ons buitengewoon leerzame experiment weer tot het verleden. Achteraf is gebleken dat Jan Bresser en Anneke de Zwart en hun hond ons tevergeefs hebben proberen te bereiken. Zij volgden de GK tekens op de borden langs de weg. Een ware achtervolging maar helaas zonder resultaat.

Route van Geologische Kommune in Corsica.

Jaap Boon geeft een beeld van het EGO project en wat dat voor hem heeft betekend
EGO - karavanserai der geestelijk verminkten.
La vérité est si obscure en ce temps et la mensonge si établi, qu'a moins que d'aimer la vérité on ne saurait la connaitre. PASCAL (Pensées)
EGO experimenteel geologies onderwijs, niet het alternatief voor het konsumptieve universitaire onderwijs, gebaseerd op paternalisme en authoritaire bevelstrukturen. Het hoeft zelfs niet een alternatief te zijn. De nadruk ligt bij EGO op het ego der medewerkers, op de inzichten en ideeën die zij inbrengen en de plannen die daaruit kunnen voortvloeien. Plannen die kunnen slagen of mislukken, maar die niet het uiteindelijk doel zijn. Zij zijn het medium voor de persoonlijkheidsvorming, de ontwikkeling en manifestatie der eigen kreativiteit en een kritiese houding in onze samenleving. De EGO - kamer is een werkplaats: een ruimte met ruwe materie en gereedschap. Het is soms een verstilde ruimte, wars van geroesemoes en warrelend ontwrichten ... Maar dan is daar ook aktie, een totale inzet, een aanstekelijk enthousiasme, paring van scheppingskracht en dadendrang, nieuwe plannen worden geboren. Na deze wat lyries-poëtiese beschrijving van het communale inspiratiewezen, wil ik me wat meer verdiepen in de

ontpopping van de individu, die door ons schoolsysteem wordt afgeleverd en die in die EGO - kamer terecht zou komen.
We worden opgevoed door machthebbers,die ieder een specifieke invloedssfeer hebben: vader, moeder, opa, oma, buurman, schooljuffrouw, leraar, hoogleraar, rechter, minister, etc. Zij voeden je op, passen je aan hun normsysteem aan, weten wat goed voor je is. Het is een beschermde sfeer, waarin je geconditioneerd wordt tot een goed burger van deze maatschappij. Vervreemd van alles, maar vooral van jezelf. De eenzijdige overdracht van kennis, de starheid van het voorgeschreven leerprogramma en de gedragsregel --als je ongehoorzaam bent, moet je strafregels schrijven -- veroorzaken een enorm verlies aan kreativiteit, zelfstandigheid en aktiviteit. De aldus geprogrammeerde mens wordt vervreemd van eigen intuïtie en gedachten. Hij ontvangt een dosis zekerheid en wordt zo voorbereid op de intellektuele prestatie die de maatschappij later zal verlangen in ruil voor geld. Het is een vreemde paradox, dat originaliteit en zelfstandig handelen in onze samenleving zo bejubeld worden, terwijl ons hele onderwijssysteem erop gericht lijkt te zijn de eigen ideeën en persoonlijkheid zoveel mogelijk te onderdrukken. De hele middelbare schoolopleiding staat in het teken van eindexamen en rapportcijfers, waarbij het doel elk middel heiligt. Gevolg van deze vele goede bedoelingen is een weinig zelfstandige, receptief ingestelde, eenzijdig en gebrekkig geïnformeerd wezen: de toekomstige student. Zo men verwachtte dat het "koekhapsysteem met lof of straf" op de Universiteiten reeds lang uitgestorven zou zijn, ja zelfs nooit bestaan zou hebben, zo men verwachtte aldaar in een poliloog aktieve sfeer van nijvere wetenschappers terecht te komen: niets is minder waar. Onder het motto "arbeid adelt" wordt de student een voor hem soms uitgekouwde, maar nooit overzichtelijke rijstebrijberg van disciplines voorgezet, met de mededeling dat materiaal. Je komt in een situatie waarbij je de grondslagen van het EGO-gebeuren rationeel aanvaardt, maar die na verloop van tijd in strijd blijken te komen met je intuïtieve gedrag. Je aanvaardt als "open deuren" de vanzelfsprekendheid van een volledig openhartige discussie, de mogelijkheid om genadeloze kritiek te leveren, de vrijheid om op elk moment je medewerking aan iets te staken, daar die medewerking geheel je eigen verantwoordelijkheid is (mogelijkheid van de totale a-solidariteit van de individu met de groep). Geprekonditioneerd door die algemene gedragsregels, die je aanvankelijk zo vanzelfsprekend achtte, dat discussie erover je belachelijk toeschijnt, komt er een moment, dat er een gevoel van frustratie groeit, omdat datgene wat je zou willen zeggen of willen doen, in flagrante tegenspraak is met wat je tevoren als voor de hand liggend aanvaardde. Er is een kortsluiting tussen het gedrag waar je in werkelijkheid zou willen manifesteren en het gedrag, dat je vertoond als gevolg van je eigen normsysteem en remmingen. Je konformeert je naar een fiktief verwachtingspatroon van de andere individuen in de groep. Je durft niet jezelf te zijn. Bovendien stel je dat ook niet zomaar ter discussie, hoewel dat ook bij de "principes" hoorde. ‚Juist die angst om volledig jezelf te zijn en om te handelen zoals jezelf het beste vindt, los van je omgeving, een individu in de groep, juist die angst moet overwonnen worden. Als die vrees eenmaal overwonnen is en je stelt het ter discussie, dan blijkt dat de waardeoordelen, die je over jezelf had omdat je vooruit liep op de situatie, ongegrond waren. Het is namelijk geheel je eigen keuze -en verantwoordelijkheid: de individualiteit in de groep is gegarandeerd! Het is de verdienste van mijn vriend en mede-egoist Tom de Booy, dat hij mij voortdurend gedwongen heeft mijn eigen inzichten te volgen, mijn eigen mening naar voren te brengen, terwijl ik mijnerzijds trachtte te voldoen aan datgene waarvan ik dacht dat hij dat verlangde, maar hij verlangde niets! Deze schok, dit zich realiseren dat ik mezelf ineen fiktieve kooi had geplaatst, heeft mij een groter inzicht in mezelf gegeven. Mijn gedrag was niet rationeel, niet doordacht, integendeel, er was iets in mij waardoor het onmogelijk bleek een geheel onafhankelijke houding te bepalen. een "fresh mind" te hebben t.o.v. de nieuwe gegevens. In EGO, de lege ruimte, waar je de volle vrijheid had om wat dan ook te doen, bleek je toch weer in een harnas te zitten. EGO is voor mij een spiegel geweest, het induceerde een konfrontatie met mezelf. Nolens, volens gedwongen tot het experiment, moet je je wel zonder vooroordelen fris en kreatief opstellen. Het

aftasten der eigen mogelijkheden en potenties gaat ver buiten de grenzen der EGO-kamer. Het wordt een levensinstelling, een basis voor een houding in onze samenleving. Een experiment

EGO DOOD?

Deze woorden werden bij terugkomst in het Geologisch Instituut op het bord in kamer 85a geschreven. Hier was ook wel enigszins reden voor. Door het Castellane en Corsica experiment was zonneklaar naar voren gekomen, dat we bezig waren met een problematiek, waarbij elke seconde meer nieuwe vragen·werden opgeworpen, zonder dat er een antwoord op kon worden gegeven. Zo deelde de Booy aan het Instituutsbestuur mede, dat hij zich niet in staat achtte het onderwijs in de exogene geologie in het cursusjaar 1969-1970 te verzorgen en dat hij zich ook niet meer in staat achtte het tot nu toe door hem gegeven onderwijs voort te zetten en tevens dat hij zich niet loyaal t.o.v. het Instituutsbestuur kon opstellen. Het Instituutsbestuur stuurde hierop aan het College van Curatoren van de Universiteit van Amsterdam op 23 october 1969 een brief met onder meer het volgende: "Het Instituutsbestuur ziet er gezien het bovenstaande geen nut in, zelf nog te proberen om de Heer de Booy tot andere gedachten te brengen. Het is derhalve van mening, dat het zijn bemoeiingen betreffende de bijlegging van dit conflikt dient te beëindigen. Aangezien het Instituutsbestuur zelf partij is in dit conflikt acht het de tijd gekomen Uw college op korte termijn maatregelen te treffen welke naar het inzicht van Uw college noodzakelijk zijn ter verbetering van de situatie op het Geologisch Instituut. Alleen dán ziet het bestuur een kans aanwezig te werken aan een oplossing van alle problemen met betrekking tot onderwijs en onderzoek op het Geologisch Instituut. Op dezelfde dag verstuurden een 27 tal studenten van het Geologisch Instituut een brief aan de Curatoren met de mededeling, dat zij, ondanks het instellen van het Instituutsbestuur, de verontrusting uitgesproken in een schrijven van 23 october 1968 (precies een jaar eerder), niet was afgenomen maar eerder was toegenomen .Het bleek, dat het Instituutsbestuur duidelijk tekenen van desintegratie begon te vertonen. Enkele door de Curatoren aangewezen stafvertegenwoordigers begonnen zich niet meer zo lekker te voelen en boden hun ontslag aan. Er ontstond verschil van mening of ze er nu in zaten à titre personnel of wel namens de overige stafleden van hun afdeling.

30 september De Booij weigert verder onderwijs te geven in het Geologisch Instituut

Notulen vergadering Instituuts Bestuur

3. Voorziening onderwijs "exogene krachten".

Dr. de Booy heeft de commissieleden en de heer Rubinstein medegedeeld, dat hij in tegenstelling tot wat eerder werd afgesproken, niet bereid is om enig onderwijs, in welke vorm dan ook te geven, aangezien hij zich hiertoe niet in staat acht. Ten einde in dit urgente geval in het onderwijs in de exogene krachten te voorzien, zal Roep met Egeler, Simon en Rondeel uit boeken een programma samenstellen, waarover t.z.t. een schriftelijk tentamen zal worden afgenomen. Te beginnen een maand voordat dit tentamen wordt afgenomen, zullen een aantal middagen beschikbaar gesteld worden gedurende welke de studenten over de bestudeerde stof vragen kunnen stellen.

16 oktober 1969 Tom Roep gooit de handdoek in de ring

Brief van Tom Roep aan het College van Curatoren : Edelgrootachtbare Heer, Na uiteindelijk loyale medewerking te hebben toegezegd aan het Instituuts Bestuur, heb ik nu het gevoel, dat het I.B. een onoprechte koers vaart in zijn plannen en initiatieven. Dr Bodenhausen, Dr de Booy, Drs van Harten hebben zich namelijk in de afgelopen jaren ingezet voor plannen en initiatieven in geheel dezelfde geest, die zij echter niet konden realiseren door tegenwerking van directie en vakgroep (zoals U bekend). Nu ook Drs Beets heeft gefaald in zijn pogen verbetering te brengen, is mij ongerustheid toegenomen voor de toekomst van ons Instituut. In deze situatie is het mij onmogelijk een maximale inzet te geven voor plannen van het I.B. en verzoek ik U daarom te mogen beperken tot de taak die ik ook onder Dr Bodenhausen verrichtte (nl 2e jaars praktikun sedimentologie, kandidaat praktikum sediment petrologie en sedimentologie, college en praktika t.b.v. het interuniversitaire onderwijs sedimentologie I.O.S,). Indien U zulks wenst

kan ik een en ander in een mondeling onderhoud nader toelichten.

22 oktober 1969 Tom Roep uit zijn grieven tegen Tom de Booij

Brief van Tom Roep aan Tom de Booij. Ik ben nu al maanden bezig je een brief te schrijven met als voornaamste inhoud, dat ik het hartgrondig oneens met je ben. Alleen weet ik niet hoe ik het moet formuleren. Maar het is wel zo iets in de geest van de brief, die jij aan de paus wilt schrijven. Het heeft verder te maken met hoogmoed, bescheidenheid en liefde, maar in welke hoeveelheden en of het meer op mij slaat dan op jou weet ik niet. Eerst wil ik een persoonlijke brief aan Dufour schrijven, maar ik verkoos de ontwikkelingen af te wachten. Toen wilde ik jou schrijven, maar voelde dat mijn eigen in 't geding was. Nu kan ik schrijven maar weet 't niet te formuleren. Het heeft te maken met het Maagdenhuis dat me afstoot en duidelijk maakt dat wat door geweld gebouwd wordt met geweld ten ondergaat; aan de andere kant is met het geweld van de huidige samenleving duidelijk die geweldloosheid der kerken als veilige belegging subsidieert en onderhand Biafra opgang houdt, verder weet ik dat het M.huis, een dilemma wat ik wel kende, dichter bij huis heeft gebracht en dat de schok de huidige samenleving nooit meer de oude laat. Maar en dat is het ergste , voel ik de integriteit van de vele bezetters. Bij mijn pogingen de dingen duidelijk te krijgen welden in mij enkele parabels op, die ik nog niet begrijp, maar iets te maken kunnen hebben. Wist maar, wie de heer en wie de boer was.

PS Een heer liep op straat en vermaande jongens bij het spel. De jongens grepen een mes en de darmen van de heer lagen op straat.

Een boer ploegde zijn akker. Toen kwam een man die zegt "het werk wat je doet heeft te maken met mij". "Niks" zei de boer en ploegde zijn akker. Toen kwam de man en schopte de boer van zijn akker.

23 oktober 1969 Studenten spreken hun verontrusting uit over de gang van zaken in het Geologisch Instituut

Aan het College van Curatoren der Universiteit van Amsterdam

Edelgrootachtbare Heer, Nu het nieuwe Instituuts Bestuur, ingesteld 29 april 1969, de nodige tijd heeft gehad om zich in te werken en aan te passen aan de nieuwe verhoudingen, en tevens het experimentele stadium min of meer voorbij is, zouden wij graag het volgende onder Uw aandacht willen brengen. In een brief aan de Directeur Generaal der Wetenschappen de Heer Dr. A.J. Piekaar van 23 oktober 1968 hebben een aantal studenten en belangstellenden in de Aardwetenschappen van de Universiteit van Amsterdam hun ernstige verontrusting uitgesproken. Echter, deze verontrusting is in de afgelopen tijd niet bij ons weggenomen, maar eerder toegenomen. Verschillende mensen immers, van wie wij gehoopt hebben dat zij een constructieve bijdrage konden leveren, zien daar onder dit nieuwe I.B. ook geen kans toe. Gezien deze situatie hopen wij dat Uw College niet zal aarzelen de nodige stappen te ondernemen, opdat er weer een sfeer van vertrouwen en samenwerking ontstaat. Met gevoelens van de meeste hoogachting,

(Studenten in de Aardwetenschappen aan het Geologisch Instituut der Universiteit van Amsterdam).

cc. Dr. A.J Piekaar, Dr H.J. Janssen, Prof. A.D. Belinfante, Prof.D. Harting, Prof.Dr J.J. Hermes , Drs R.van de Velde, Dr. M.E. Hermant

24 oktober 1969 De Directie van het Geologisch Instituut deelt mede aan Curatoren dat De Booy niet loyaal meer wil meewerken

Brief van de Vakgroep geologie aan het College van Curatoren der Universiteit van Amsterdam. Hierbij hebben wij de eer het volgende onder Uw aandacht te brengen.

1. In april van d:t jaar werd door Ir. R. .Dufour een nieuwe bestuursvorm voor het Geologisch Instituut in werking gesteld. Ondanks de voor het Geologisch Instituut geheel nieuwe conceptie van het "Instituuts Bestuur" verklaarde Dr.T de Booy,wetenschappelijk hoofdmedewerker in het Geologisch Instituut, reeds direct na de invoering van deze bestuursvorm, dat hij niet loyaal met het nieuwe bestuur kon samenwerken.

De heer de Booy zag het Instituuts Bestuur als een directe voortzetting van de vroegere Directie

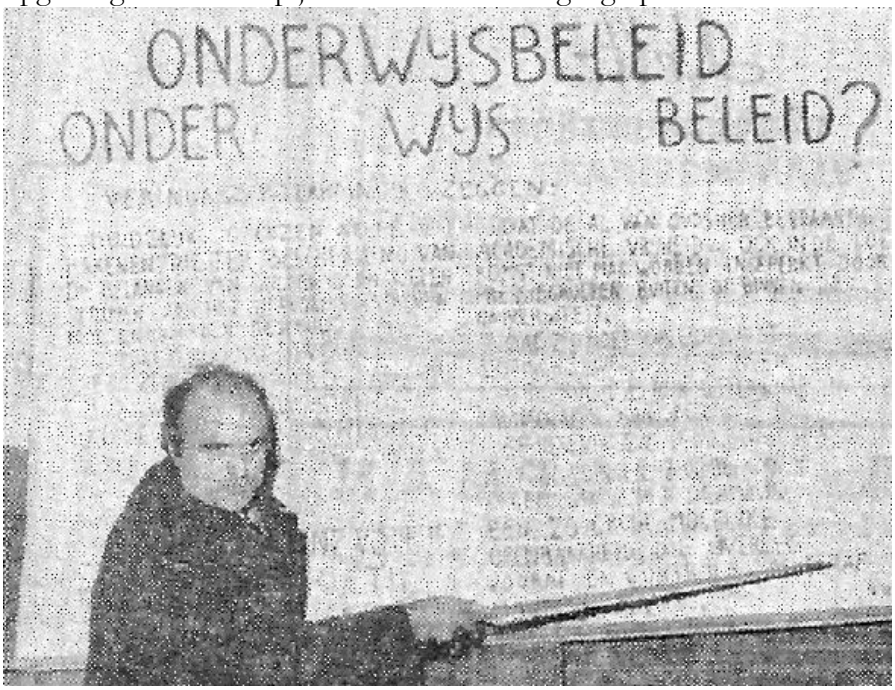
en Vakgroep, waarmee hij zoals blijkt uit zijn brief aan Uw College van 10 maart 1969 evenmin loyaal kon samenwerken
2. Als reactie hierop stelde het Instituuts Bestuur een aantal pogingen in het werk om de heer de Booy tot andere gedachten te brengen. Deze pogingen leken aanvankelijk succesvol te zijn, toen in juni van dit jaar de heer de Booy zich bereid verklaarde niet het het Instituuts Bestuur samen te werken. Met de heer de Booy werd de afspraak gemaakt, dat hij samen met Drs.Th.B. Roep bij de aanvang van het cursusjaar 1969-1970 een uitgewerkt voorstel aan het Instituuts Bestuur zou overleggen aangaande de wijze waarop zij in deze cursus het onderwijs in de exogene geologie wensten te geven .
3. Enige maanden later deelde de heer de Booy enkele leden van het Instituuts Bestuur echter mondeling mede, dat hij terug kwam op zijn toezegging en meer in het byzonder:
a. dat hij zich niet in staat achtte het onderwijs in de exogene geologie in het cursusjaar 1969-1970 te verzorgen
b. dat hij zich ook niet meer in staat achtte het tot nu toe door hem gegeven ondervijs voort te zetten.
c. dat hij zich niet loyaal t.o.v. het Instituuts Bestuur kon opstellen
4. Het Instituuts Bestuur schreef daarop de heer de Booij de brief, die hier als bijlage is bijgevoegd. In antwoord op deze brief heeft de heer de Booy in gesprekken met de·voorzitter enkele leden van het Instituuts Bestuur kenbaar gemaakt, dat hij in feite was teruggekeerd tot het standpunt, dat hij vast:legde in zijn brief aan Uw College van 10-3-1969 (zie onder punt 1)
5. Het Instituuts Bestuur ziet er gezien het bovenstaande geen nut in, zelf nog te proberen om de heer de Booy tot andere gedachten te brengen.. Het is derhalve van mening, dat het zijn bemoeiingen betreffende de bijlegging van het conflict dient te beëindigen. Aangezien het Instituuts Bestuur zelf partij is in dit conflict, acht het de tijd gekomen, Uw College te verzoeken op korte termijn maatregelen te treffen welke naar het inzicht van Uw College noodzakelijk zijn ter verbetering van de situatie op het Geologisch Instituut. Alleen dán ziet het bestuur een kans aanwezig te werken aan een oplossing van alle problemen met betrekking tot onderwijs en onderzoek op het Geologisch Instituut. Met gevoelens van de meeste hoogachting , voor het Instituuts Bestuur. w.g. Prof. Dr. J.J.Hermes, voorzitter.

3-4 November 1969. Actie tegen nota minister Veringa

Er kwam even in het najaar nog een opleving door een actie tegen de Nota Veringa. Er werd op de EGO kamer een groot plakkaat gemaakt met de titel ONDERWIJSBELEID : ONDER WIJS

BELEID? en voorts een aantal zinsneden uit de Nota Veringa, die de tegenstrijdigheden ervan wilden aantonen. Dit plakkaat werd in de nacht van 3 op 4 november om een minuut over twaalf opgehangen aan een spijker voor de kameringang op het Binnenhof.

Actie tegen Nota Veringa op het Binnenhof 4 november 0.01 uur

In de bewuste Nota Veringa komt echter een zinsnede voor die wel zeer inspirerend op ons heeft gewerkt:"grotere aandacht voor de doelstelling, dat de universiteit mede het verantwoordelijkheidsbesef bevordert. De vitale betekenis die de universiteit heeft en behoort te hebben voor de samenleving impliceert, dat zij moet opleiden tot kritische wetenschapsmensen, die ZICH BEWUST ZIJN VAN DE ROL DIE HUN WETENSCHAP IN DE MAATSCHAPPIJ KAN SPELEN !"

Persmedia over deze actie

Actie tegen onderwijsbeleid om 0.01 uur op Binnenhof (Van onze redacteur onderwijs). Komende nacht om één minuut over twaalf , voorzitter van het geologisch Instituut van de universiteit van Amsterdam op het Binnenhof in De Haag de actie 001 beginnen. Het is zijn bedoeling om ter ondersteuning van de morgen te voeren stakingsactie van de studenten tegen de nota Veringa, die deze week in de Kamer ter discussie komt, ieder, die dat wenst, de gelegenheid te geven zich uit te spreken over het onderwijsbeleid. Dr. de Booy doet dit als lid van de wetenschappelijke staf van Amsterdam. die zich van verdere besprekingen met de senaat heeft teruggetrokken, nadat de senaat zich heeft uitgesproken tegen·de eenwording van senaat en wetenschappelijke staf. Hij is van mening, dat er nu nog maar een mogelijkheid is om zijn democratisch recht uit te oefenen en wel door in de kleinste eenheid op de plaats, waar men werkt tot uitspraken te komen en die aan het parlement over te brengen. Hij hoopt, dat vannacht reeds een gesprek op het Binnenhof tot omschreven moties zal leiden, die dan met eventueel andere, die moeten worden opgesteld tijdens de stakingen morgen op faculteitsniveau, bij de grote demonstratie morgenmiddag in de Oudemanhuispoort tot een pakket van eisen zullen worden gebundeld. Dat pakket van eisen zal aan de leden van de Tweede Kamer worden aangeboden op de vooravond van de begroting van onderwijs in de Kamer. Dr. T. de Booy heeft actief deelgenomen aan de bezettingen van de Hogeschool van Tilburg en het Maagdenhuis in Amsterdam, voor welk laatste feit hij binnenkort terecht zal moeten staan.

Vannacht op Binnenhof - De Booy, de spijker en de hond
Den Haag - Dr. Tom de Booy heeft vannacht om een minuut over twaalf aan een spijker in de muur naast de ingang van de Tweede Kamer, een plakkaat opgehangen. Hij had beoogd er een discussie opgang te krijgen over de nota-Veringa, waaruit het plakkaat citaten bevatte. Maar er verzamelden zich rondom hem slechts enkele tientallen mensen, van wie velen er nog slechts waren op grond van hun arbeid bij publiciteitsmedia of politie. Er ontspon zich wel wat discussie tussen De Booy, wetenschappelijk hoofdmedewerker van de Universiteit van Amsterdam en eens vermaard bergklimmer, en enige jongeren, maar al kort na half een verdwenen de eerste nachtelijke Binnenhofbezoekers. Van een afstand bleef de Haagse politie duidelijk zeer waakzaam. Er leek echter geen kans te bestaan dat de onderneming van De Booy die zichzelf trouwens ziet als eenling tussen studenten en gevestigde machten in, zou uitgroeien tot wat grotere vorm. De opmerkelijkste feiten van vannacht waren eigenlijk de ontdekking dat een spijker naast die Kameringang zit en dat sommigen mensen dat blijkbaar weten, en dat er een loslopende hond is die zich 's nachts op het Binnenhof, als de geparkeerde auto's haast allemaal weg zijn, uitbundig weet te amuseren met rondwaaiend pakpapier. Dat er geen hond kwam kan dus ook weer niet worden gezegd. In Amsterdam werd in de loop van de morgen aan de universiteiten steeds meer merkbaar van de met De Booys actie bedoelde algemene collegestaking; bij de meeste faculteiten en instellingen lagen de colleges stil.
Ondanks het onschuldig karakter van deze demonstratie wist de televisierecensent van de Volkskrant er nog van te maken, dat we door deze demonstratie de buis hadden gepolitiseerd: "de zeer gepolitiseerde avond - de nachtelijke demonstratie op het Binnenhof - kwam in drie rubrieken aan de orde."
3 november Artikel in de Haagsche courant **Dr Tom de Booy, lid van de kaste in opstand door Loek Elfferich**
Dr. Tom de Booy knikte bevestigend op de vraag of hij in zijn eentje een aanvaller-van-binnenuit op het oude universitaire bestel kan worden genoemd. Die vraag vloeit logisch voort uit zijn opmerking: "Ik behoor nu eenmaal tot de kaste. Nee, u niet, dat zeg ik er keihard bij. Kasteleden herkennen elkaar via een soort signalen ". De Booy geeft in een lang gesprek flarden kijkjes achter de schermen. Een oom is curator van de Universiteit van Amsterdam, rechtbank-president Stheeman is bevriend met de familie, een neef in het hof dat de Maagdenhuisbezetting in hoger beroep berecht. Daartussen Tom de Booy. Lid van de kaste maar zelf ook Maagdenhuisbezetter, en een unieke zelfs. Hij is wetenschappelijk hoofdmedewerker en dat is nog eens wat anders dan alleen maar student; hij is al de hele zomer bezig om óók berecht te worden .Volgende week de nota-Veringa over de herstructurering der universiteiten in de Kamer. Rondom de persoon De Booy is nu de gedachte gerijpt voor een actie die in de nacht van maandag op dinsdag om één minuut over twaalf op het Binnenhof moet beginnen. De actie 001 De gestadige aanval van kastelid De Booy ("je familie assimileert geleidelijk met de kaste, we hebben allemaal aangetrouwde Den Texen, Boissevains. van Lenneps, de Beauforts") is voor de gevestigde machten verontrustender dan wat ook. Het is ook voor hemzelf moeilijk: "Ik moet absoluut zuiver zijn, de grootste zuiverheid nastreven. Ze, de regenten, zitten er enorm mee in hun maag, juist omdat ze weten dat ik het niet doe uit persoonlijk belang". Al in 1965 heeft hij een professoraat geweigerd. Tom de Booy is een berg aan het beklimmen, waarvan hij de top niet in het verschiet ziet: "Ik zie geen oplossing op korte termijn ... ". Met bergen beklimmen werd hij in Nederland bekend: tochten naar de Andes, naar de Himalaya. Hij is nu 45, gehuwd, drie kinderen. De berg die hij nu beklimt is de moeizame tocht naar een betere samenleving. Het is een zeer noodzakelijke tocht, vindt hij; "Ik voorspel een catastrofe als justitie en onderwijs keer op keer blijk blijven geven van volslagen onbegrip voor wat er werkelijk aan de gang is. Moeten ze de culturele revolutie zó blijven onderdrukken? Dan zie ik het hoogste gevaar". Met "zo onderdrukken" doelt hij op politie-ingrijpen en op berechting. In zijn binnenzak koestert hij een krantenknipsel dat hij met een bittere glimlach toont. Amsterdamse rector en Amsterdamse studenten laten via dit knipsel de wereld weten dat zij samen op z'n heftigst protesteren tegen de

liederlijke misstanden in Mexico, waar de politie een universiteit bezet houdt. Zo was het nog, iets meer dan één jaar geleden. "De gevestigde machten", zegt De Booy, "moeten enerzijds institutionaliseren en anderzijds de zaak dynamisch houden. Dat lukt niet en dan kunnen ze het niet meer overzien en dan worden ze geëmotioneerd. Dan blijkt de regentenmentaliteit, dan komt de politie en dan weet je dat je geen antwoord zult krijgen op je vragen". Hij vergelijkt de houding met het bridgespel: "De hoogleraar komt je in je kaart kijken en haalt een schoppenaas uit zijn sok". Er ligt een stickertje op tafel. "Staak op 4 nov. tegen Veringa". De Booy wijst: "Dat is fout, daar had moeten staan: tegen de NOTA-Veringa. Ik heb tegen de man niks. Hij is ontegenzeglijk integer, hij heeft als individu zijn vrijheid. Maar hij haalt 't - over kaste gesproken - uit de voorraadkasten van de vorige eeuw met zijn nota. Mensen in zulke posities ... Als er een conflictsituatie ontstaat, kunnen ze het zakelijke en persoonlijke niet scheiden. Als ze voelen dat hun persoon wordt aangevallen reageren ze gemeen. Nu is er in Amsterdam met de donderdag gebleken breuk tussen wetenschappelijk staf en hoogleraren weer een nieuwe escalatie tot stand gekomen. Dat is duidelijk te wijten aan de fout van mensen die door de gemeenschap op verantwoordelijke posten zijn geplaatst. Mensen die uitgaan van het principe "wat vader doet is altijd goed". Mensen die de student alleen maar voer geven. Maar de goede jeugd, de ernstige jeugd, de verbeten jeugd voelt intuïtief aan dat er misbruik van vertrouwen wordt gemaakt... " *Hoe herkent De Booy die ernstige jeugd?* Een kwestie van onzichtbare signalen, ... griezelig gewoon! Er is een spontane gedachte, meteen slaat het over. Een communicatie in grijze tonen. Juist omdat ik er zelf deel van uitmaak kan ik die signalen niet omschrijven. Evenmin als ik de onderlinge signalen van de kaste kan omschrijven, want daar zit ik ook in. In de ban van de eigen impasse. "*Die kaste - ziet hij* er *geen boek* in? "Zeker, maar ik ben er nog niet rijp voor. Misschien over een jaar". Hij maakt duidelijk dat het dan wel een ernstig werkstuk wordt, geen smulpartijtje om vast verlekkerd naar uit te zien. "De studenten", zegt De Booy over de universiteit, "zijn zich het eerste bewust geworden van de problematiek. Over een paar jaar is de hele wetenschappelijke staf ook zover; het zijn er nu daarvan nog maar enkelen. Studenten en staf hebben elkaar althans gevonden op het punt van de autonomie die de universiteit moet hebben. Beide groepen willen opheffing van de verschillende geledingen, beide vinden dat je als gemeenschap moet uitmaken hoe je naar de toekomst gaat. En daartoe moet de maatschappij de kans geven". Over "Den Haag", de Kamer: "We zijn elkaars tegenstanders niet; 't is niet parlement tegen universiteit. We zitten in een verweven systeem, het gaat niet om Leiden tegen Amsterdam, West-Europa tegen Oost-Europa."

NIEMAND

De Booy, Maagdenhuisbezetter die graag vervolgd wil worden maar het nog steeds niet is, voorzitter van de wetenschappelijke staf der vierde subfaculteit maar als zodanig op een zijspoor gerangeerd,- die De Booy is duidelijk éénling. Dat zegt hij trouwens ook zelf: "Ik heb momenteel vijanden op het oog noch vrienden, ik vecht evenzeer tegen de studenten als tegen de staf als tegen mijn eigen mensen hier in het geologisch instituut. Om ze te kunnen confronteren met de problematiek. De totale problematiek is door niemand apart op te lossen, er is een algemene bewustwording nodig. Ik zie de zaak momenteel zo erg vastzitten ... , ik probeer dus ermee te confronteren.

VERARMING

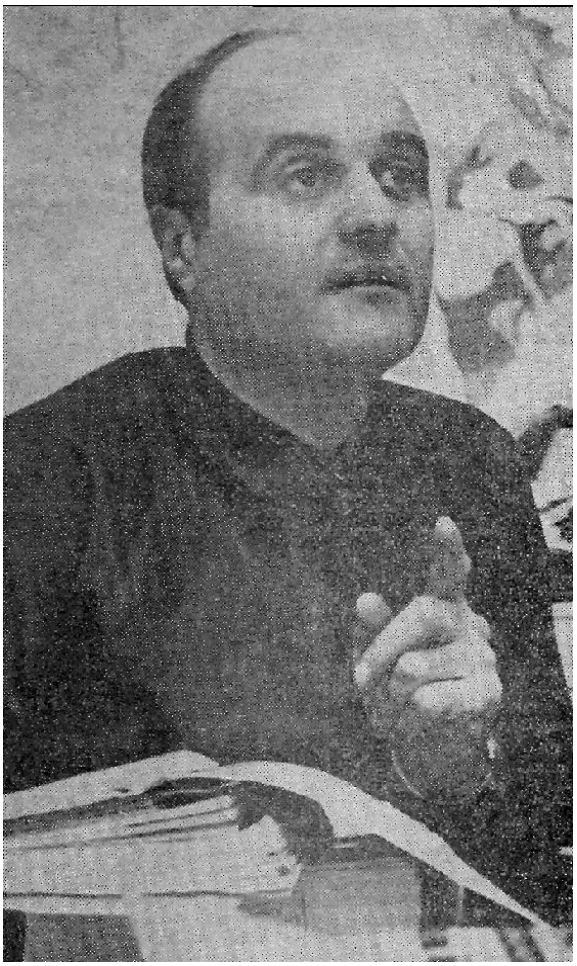
Hij is met zes studenten naar Corsica geweest, ze vormden er "een geologen-commune". Er was er een die zei: „;Wat je ons geeft is een lege ruimte" .De Booy antwoordde: "Die ruimte is van ons beiden en die moeten we samen opvullen. Dat is onze vrijheid".De Booy klaagt over de verarming die hij ziet in het oontact tussen de mensen, door het systeem; hij wijst op verontrustende tekenen als "training van politie, oefenen met traangas, hardheid leren, samenvoeging van korpsen". Het ergste wat er nu kan gebeuren, vindt hij: "Jongetjes van 8 van de straat opvissen, ze een kaderopleiding geven, en ze met bommen laten gooien. Ze zouden het nog doen ook. Ja, uit de Arabische landen hebben we hier het voorbeeld kunnen zien ... ". Het kastestelsel, hemzelf om vattend; acht hij evenzeer een hoogst ernstige, benauwende zaak. "Deze

week heb ik over mijn positie een gesprek gehad, met mijn oom die ook curator is. Ik had liever Nixon op bezoek gehad." Hij is op een hoogst ontspannen manier een bezetene. "Als ik .het kan blijven opbrengen, dan ben ik geen staatsvijand nummer een maar gewoon iemand die wij meehelpen de problemen op te lossen" .Einde artikel Haagsche Courant

11 november 1969 Artikel in Handelsblad van M. Schouten

Agent OSM 001 en de strijd tegen de taartjes zeggers. Dr Tom de Booy: Iedereen is hier is medeplichtig aan de slachting in Biafra

"Dit is toch wel iets om je ontzettend kwaad over te maken"; zegt dr. Tom de Booy als ik verschrikt zijn werkkamer in het Geologisch Instituut van de Universiteit van Amsterdam binnenstap. Hij trekt een geologisch vakblad uit de papierhoop op zijn bureau en begint te doceren. In het tijdschrift staat een kaartje van het gebied rond de Niger delta waar de strijd tussen Biafra en Nigeria woedt. Het kaartje is bezaaid met zwarte stippen: "oliebronnen" legt dr. de Booy uit. En dan wijst hij een passage in de tekst aan: "the outlook for the future is promising" de vooruitzichten zijn gunstig. Voor de oliewinning.

Dr. de Booy, geoloog, bergklimmer, waarschuwer en demonstrant tegen plan-Veringa

"En tegelijk" zegt hij verontwaardigd, "zenden ze een televisieprogramma uit over de Biafraanse kinderen die van jonger omkomen. Minder geschikt voor jeugdige kijkers vinden ze dat. "Ik voel me daar verantwoordelijk voor, ik voel me er bij betrokken. Niemand doet er iets aan. Het Rode Kruis mag er niet naar toe, alle naties die iets te zeggen hebben doen niets. Toch zijn er al twee miljoen mensen doodgaan en er zullen er nog twee miljoen volgen als er niets gebeurt." Hij trekt zijn portemonnaie en demonstreert hoe "arme huisvrouwen", na het zien van zo'n programma een gulden uit hun beursje halen. Zo suggestief dat mijn hand ook al naar de achterzak glijdt. "En dan denken ze dat het goed besteed wordt. Als ik nu met oogkleppen voor in mijn 'vakgebiedje'

blijf ben ik een misdadiger. Misschien wel een naïeve,. maar ik voel me medeplichtig. En ik geloof dat iedereen die in dit land woont medeplichtig is. Een hele hoop mensen weten het niet. Maar het is juist dat ontbreken van informatie . Dan krijg je het " Wir haben es nicht gewusst, wir haben es nicht gewollt." Dr. De Booy pakt een plakboek - een van de vele die er op zijn kamer liggen - en wijst een knipsel uit Life aan: een lijst van de honderd grootste bedrijven buiten de Verenigde staten. "Een Royal Dutch Shell, twee Unilever, zes Philips, achtenvijftig AKU. En als je daarmee komt worden ze kwaad. Dan zeggen: dat hoor ik altijd, dat is vuile propaganda. Maar het is duidelijk waar de Nederlandse belangen liggen, we zijn niet voor niets zo'n trouwe Navo-bondgenoot. Maar als je daarin gelooft, " wijzend op het Life-artikel ", in deze samenleving. dan heb je geen bezwaar tegen een plan-Maris dat de universiteiten efficiënter wil maken, dan heb je er ook geen bezwaar tegen om 4 miljoen Biafranen af te slachten. Maar dan kun je je als wetenschapsman afvragen of dit wel een goede samenleving is. En daar wou ik nou een vraagteken achterzetten." Dat is bij wijze van spreken, want dr. De Booy heeft het vraagteken al enige jaren geleden vervangen door een krachtige ontkenning. Hij zegt: "Verleden jaar heb ik er moeite mee gekregen, nee, heb ik er onoverkomelijke gewetensbezwaren tegen gekregen om mijn studenten alleen maar te vertellen: zandsteen is zus en zo samengesteld en als dat soort processen zich voor doen krijg je olie afzetting. De besten gaan naar Shell, die zijn al gepreconditioneerd door ons. Ik heb daar vriendjes zitten, die heb ik hier opgeleid, en die hebben er aan meegeholpen daar in de Nigerdelta die olie te vinden. Maar als je nou ziet dat gegevens die je uit puur wetenschappelijke belangstelling verzameld hebt misbruikt worden, kun je dat dan nog met je geweten overeenkomen? Ik ben op het punt gekomen dat ik dat niet meer kan. Dus moet je de mensen een opleiding geven, waardoor ze kritisch worden, die ze bewust maakt van de verantwoordelijkheid van hun vak." En dit nu wordt hem kwalijk genomen. Men verwijt hem dat hij - die als hij gewild had al hoogleraar had kunnen zijn - politiek bedrijft op colleges die er alleen maar zijn om Shell aan. goede specialisten te helpen: "Door het achterhouden van informatie ben ik bezig met politiek. Dat is een eenzijdig standpunt. Als ik wel informatie geef ben ik ook bezig met politiek. Maar die politiek is meer in overeenstemming met mijn verantwoordelijkheid als wetenschapsman." Dr. De Booy beaamt dat hij een eenzame roepende is in de woestijn der bèta·wetenschappen, waar het studentenvolkje nog steeds niet verder wil kijken dan de eigen carrière lang is. In de VS kijken hun collega's al verder: daar hebben de grote bedrijven, vooral de oorlogsindustrieën de grootste moeite met het vinden van goede afgestudeerden. Hoe zit dat hier? Dr.de Booy: "Op het ogenblik zitten hier een heleboel studenten dicht voor diezelfde beslissing. Ze lopen rond met het probleem. Het frustreert ze zo dat ze met een kater rondlopen. De oudere jaars niet, die zitten al in het systeem. Daarvan is het grootste deel al gearriveerd, als assistent bijvoorbeeld. Maar de eerste jaars, en de tweede en der de jaars die ik spreek, die kijken er al heel anders tegen aan. Ze vragen zich af: hoe moet ik me in de toekomst opstellen? Ze hebben die twijfel in zich en het wordt steeds moeilijker die twijfel te onderdrukken. Ze zeggen: wat moet ik nou? Ik moet toch mijn brood verdienen.? Dan zeg ik, dan moet je je conformeren. En dan conformeren ze zich, maar met een rottig gevoel. Als dat zich ophoopt komt er een explosie, pfam! Als men iets onderdrukt komt er een reactie. Als je·een kind opsluit in een kast gaat hij schoppen tot hij er uit is." "Maar zo'n explosie zou voor geen van de partijen goed zijn, al vind ik het groeien van die twijfel een positieve tendens. De autoriteiten noemen het een negatieve tendens, maar ik hoop dat ze gaan inzien dat, die bewustwording heel essentieel is. En heel positief. Ik hoop dat ze inzien dat het niet meer te stoppen os.. President Kennedy heeft eens gezegd: als een vreedzame revolutie niet mogelijk is, dan wordt een onvreedzame revolutie onvermijdelijk. En voor die vreedzame revolutie, daar laten ze geen ruimte voor, die snijden ze de keel af." Ze - dat zijn bijvoorbeeld de mensen die zich opstellen tegen de democratiseringstendensen van de universiteiten."Ik ga er vanuit dat ze het heel goed bedoelen, Belinfante en Veringa. Ze zitten in een dilemma. enerzijds moeten ze de efficiency verhogen voor het continueren hiervan (wijst.op het Life-knipsel) en anderzijds zeggen ze dat ze voor democratisering zijn. Ik moet de zaak van beide kanten benaderen en dan is mijn slotsom

dat die twee dingen niet verenigbaar zijn. En dan moet ik kiezen: en niet voor een derde wereld die in de kou blijft staan, tot er een omwenteling komt met veel harde klappen."
We doen een spelletje. Dr. De Booy leest telkens twee woorden voor en ik moet zeggen welk van de twee woorden ik het meest gebruik: "Brood, of boterhammen" "Pak of costuum!"" "Allebei wel!" "Gebakjes of taartjes'!" "Gebakjes." De Booy: "Ik hoor het al jij hoort niet bij de kaste." Hij zegt dat zijn dochter van zeven feilloos de goede woorden kiest en dat hij zelf natuurlijk ook tot de kaste der taartjes-zeggers behoort: "Die worden geboren en sterven in het Algemeen Handelsblad. In welke krant vind je nog zulke rijen familieberichten? Laatst was er een familielid van mij overleden en dat hoorde ik later pas. Toen vroeg een tante: maar heb je het dan niet in het Handelsblad gelezen? Ik zei dat ik Het Parool las, nou, dat was ongehoord, dat doe je niet. Ik heb nu trouwens weer het Handelsblad, maar niet voor de familieberichten." In een lang gesprek geeft hij kijkjes achter de kaste-schermen: een oom is curator van de -Universiteit van Amsterdam, een zwager zit in het gerechtshof dat hem na - herhaalde verzoeken als, Maagdenhuisbezetter gaat berechten, zijn grootvader Charles Boissevain *(red. moet zijn overgrootvader)* was hoofdredacteur van het Algemeen Handelsblad in de tijd dat het nog een krant met slobkousen aan was. Hij illustreert aan de hand van voorbeelden hoe de taartjes-zeggers onvermijdelijk boven komen drijven in de samenleving en de gebakjes-zeggers er onder houden. "Het zijn niet de 200 van Mertens, het zijn de 200 manieren waaraan we elkaar herkennen. Signalen, die misbruikt worden. We hebben het ook over Ons Soort Mensen, soms afgekort tot OSM, of over Mensen Als Wij." Dat hij zich vrijwel als eenling, zeer nadrukkelijk niet wenst te conformeren omdat de kaste eigen macht en verantwoordelijkheid niet beseft, "dat is voor deze mensen een harde klap". Klappen die De Booy uitdeelde door deel te nemen aan de bezetting van de Tilburgse hogeschool, van het Maagdenhuis, door in zijn subfaculteit te willen democratiseren, door vorige week op het Binnenhof in de nacht van maandag om één minuut over twaalf een voorlichtingsactie te beginnen: de actie om."Heb je me-begrepen?" vraagt hij bij het afscheid. "Ja," zeg ik, "ik geloof van wel. Ik hoop dat ik het nu ook op papier aan anderen duidelijk kan maken." "Dat kan me niks schelen. Het gaat om jou." - -"Oh, nou dan hebt u er weer een bij. "Ha!"**.** Een tevreden lach van agent OSM 001 klinkt door de kamer. In de schijnbaar hopeloze strijd tegen de "gunstige vooruitzichten" in Biafra is weer een piepklein succesje geboekt.
Inzet in het artikel van Schouten

Loyaliteitsverklaring

Dr. Tom de Booy (45), voorzitter van het geologisch instituut van de Universiteit van Amsterdam, werd in Nederland bekend met bergen beklimmen: tochten naar de Eiger, .de Andes en de Himalaya. In 1964 raakte hij hevig geïnteresseerd in het thema van het studentenverzet: de onmacht van de samenleving om op zinvolle wijze om te springen met wetenschap en techniek. In 1965 weigerde hij in verband daarmee een professoraat:" Het is een maatschappelijke positie welke ik niet ambieer. Mijn ambitie is het een steentje bij te dragen aan het geheel. Het was een situatie die je in de oorlog ook heb gehad, dat we een loyaliteitsverklaring moesten tekenen. Dat heb ik toen niet gedaan. Nu wilde ik de loyaliteitsverklaring ook niet tekenen." (d.i.: de benoeming niet aanvaarden) Dit jaar was hij erbij toen de hogeschool in Tilburg - en het Amsterdamse Maagdenhuis werden bezet. Het proces-verbaal dat tegen hem is opgemaakt als Maagdenhuis-bezetter werd aanvankelijk geseponeerd. Op zijn eigen dringend verzoek, en nadat door mej. Goudsmit (d'66) in de Kamer vragen over deze voorkeurs behandeling waren gesteld, wordt de zaak nu in behandeling genomen. Pogingen om zijn eigen subfaculteit, met instemming van staf en studenten te democratiseren werden intussen verhinderd door het van bovenaf instellen van een Instituutsbestuur. Uit brieven die hij laat zien blijkt dat men op de universiteit eigenlijk van hem af wil. Deze week heeft bij met president-curator mr. I. Samkalden een gesprek over zijn positie. "Maar ik ben niet van plan zomaar te vertrekken, als ze me weg willen hebben. Ik blijf hier gewoon zitten"..··

14 november Brief van journalist Jaap Zuidema als reactie op artikel Agent OSM 001
Ik heb nog eens aandachtig het prachtige artikel Alg. Handelsblad gelezen en wilde U graag wat er over schrijven. Ik ben het namelijk 100% met U eens dat de Biafra geen "internal affair" is maar een teken aan de hemel van onze eigen maatschappij!
21 november 1969 Reacties op het artikel Agent OSM 001 in Handelsblad
Taartjes? Dat klinkt feestelijker!
Hoe zit dat nu met het verschil tussen taartjes en gebakjes , welk woord is upperclass, welk niet ? Men kent het verschijnsel van de op-en neergang van
woorden, woorden, die eens een keurige indruk maakten zijn soms zodanig in aanzien gedaald, dat ze niet langer salonfähig meer zijn. In het interview dat M. Schouten had met dr. T. de Booy, die eens de Himalaja beklom en thans linkse politieke paden bewandelt, kwam dat verschil tussen taartjes en gebakjes ter sprake. Een lezeres heeft ons dat nu haarfijn uit de doeken gedaan: "In mijn jeugd, werd er alleen van taartjes gesproken. Bij feestelijke gelegenheden aten wij taartjes! Tot op een gegeven moment, ik weet niet er in welk jaar, de banketbakkers begonnen te spreken van gebakjes. Waarom weet ik niet. Misschien, vonden zij dat deftig klinken Het woord burgerde in en wij spraken jarenlang van gebakjes. Een paar jaar geleden begonnen moeders met kleine kinderen .o.a. in Baarn, (ook woonplaats van dr. T. de Booy) weer van taartjes te spreken. Ik zelf spreek nog van gebakjes, omdat je op oudere leeftijd niet gemakkelijk meer een andere nomenclatuur gebruikt. Maar ik moet zeggen, dat taartjes veel gezelliger en en feestelijker klinkt dan het stijf deftiger woord gebakje
18 November. Jan Bresser, geologisch studenten en medewerker van het Egoproject, had zich op 18 juni jl voor de politierechter had laten vervangen door een lid van de actiegroep "Vaag"van Amsterdamse scholieren krijgt alsnog een proces voor zijn deelname aan de bezetting van het Maagdenhuis laten vervangen**.**

Jan Bresser, de geologie student en medewerker van het EGOproject heeft zich laten vervangen op 18 juni jl voor de politierechterdoor een lid van actiegroep 'Vaag', maar krijgt alsnog een proces voor zijn deelname aan de bezetting van het Maagdenhuis

9 en 25 november 1969 meegewerkt aan het programma van de Avro: Humanitaire politiek en economische achtergronden van het conflict Nigeria-Biafra Mijn deel was : research olie- en handelsbelangen en algemene politieke achtergronden. De uitzending verdiende veel lof in media. Zie voor weergave van gesproken tekst dagboek Biafra 1969/1979

5 december. Sluiting gerechtelijk vooronderzoek bezetting Maagdenhuis wetenschappelijk stafleden

12 december 1969 uitgave van Geopol Bulletin 12 December 1969 Olie uit Nigeria van vitaal belang voor West Europa Zie voor tekst dagboek Biafra oorlog 1969/1970

16 december 1969

De heer Verwey heeft aan de "Commissie Herstructurering Aardwetenschappen" een voorstel gedaan, dat in de commissievergadering van 16 december a.s. besproken zal worden. Het voorstel-Verwey behelst in het kort het volgende:

Algemeen. De commissie rondt haar besprekingen af in de vergadering van 16 december 1969.

Beleid Er wordt een landelijk interuniversitair beleidsorgaan voor de aardwetenschappen ingesteld, dat tot doel krijgt de hoofdlijnen van een landelijk beleid aan te geven. Dit beleid heeft betrekking op alle door de overheid gesubsidieerde instellingen op het gebied van de aardwetenschappen.Het beleidsorgaan bestaat uit 3, door de ministers van 0 & W, resp. L & V te benoemen, personen. Aan het beleidsorgaan worden toegevoegd een onderzoeks- en een onderwijscommissie, die geraadpleegd worden over te nemen beleidsbeslissingen. Er wordt een landelijke interuniversitaire Raad voor de aardwetenschappen ingesteld, bestaande uit vertegenwoordigers van de door de overheid gesubsidieerde instellingen op het gebied van de aardwetenschappen. Deze Raad, die tevens de functie van de Sectie Aardwetenschappen van de Academische Raad kan vervullen, heeft tot taak het beleidsorgaan te 'begeleiden' en te controleren.

Concentratie Concentratie in één instelling is wenselijk, maar slechts op langere termijn uitvoerbaar. De nadere uitwerking wordt overgelaten aan de landelijke Raad en het beleidsorgaan. Als eerste stap tot concentratie worden de opleidingen te Groningen en aan de G.D. te Amsterdam opgeheven (bedoeld is waarschijnlijk: met uitzondering van het prekandidaats bijvak onderwijs). Voor de opheffing van de Amsterdamse opleiding worden de volgende overwegingen aangevoerd:

a) "De opleiding te Amsterdam is de opleiding met het meest algemene patroon, zodat de desbetreffende specialismen het gemakkelijkst over te plaatsen en onder te brengen zijn in een van de andere centra."

b) "De opleidingen te Utrecht en te Leiden beschikken over een aantal specialismen, die nauw verbonden zijn aan de aanwezigheid van resp. het K.N.M.I.. te De Bilt en het Museum te Leiden."

c) "De interne moeilijkheden, die zich langzamerhand ontwikkeld hebben in de kring van de Aardwetenschappen, mede op grond van de onzekere toestand waaraan deze in de laatste jaren zijn blootgesteld, zijn het grootst in Amsterdam. Deze moeilijkheden zijn alleen oplosbaar in interuniversitair verband, en zullen, bij de tot standkoming van een landelijk beleid als door ons voorgesteld, toch door het landelijk orgaan moeten worden aangepakt.

De effectuering van de opheffingen is een der eerste taken van het beleidsorgaan.

De opleidingen te Utrecht, Leiden en aan de V.U. worden gehandhaafd. De aardwetenschappelijke activiteiten aan de V.U. mogen zich echter niet ongelimiteerd uitbreiden.

De te nemen maatregelen op het persoonlijke, zowel als het materiele vlak, moeten snel tot uitvoering worden gebracht.

In het kader van de herstructurering moeten weer benoemingen van docenten en wetenschappelijke medewerkers mogelijk zijn, juist in die richting, die in de toekomst een zwaarder accent zullen moeten krijgen.

Dit betekent volgens het voorstel van de heer Verwey aan de Commissie Herstructurering Aardwetenschappen het eind van de opleiding van Aardwetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam.

Sinds eind april 1969 had ik mij geabonneerd op het persbureau Vaz Dias die een knipseldienst heeft. Ik kreeg dus tot eind november alle knipsels aangaande de studenten bewegingen (Tilburg, Maagdenhuis Veringa acties etc) Deze heb ik ingeplakt in een 28 tal plakboeken,

In mijn kamer in Baarn liggen in mijn werkkamers vele knipsels van het Vaz Dias persbureau

In 1969 heb ik het volgende wetenschappelijke artikel geproduceerd
REPEATED DISAPPEARANCE OF CONTINENTAL CRUST DURING THE GEOLOGICAL DEVELOPMENT OF THE WESTERN MEDITERRANEAN AREA
VERHANDELINGEN KON. NED. GEOL. MIJNBOUWK. GEN. VOLUME XXVI-1969
Summary: The results of the petrographical analysis of detrital sediments of Mesozoic and Tertiary age in the western Mediterranean area suggest that several times during the geological history, before the formation of the present deep-sea basins, important parts of continental crust have disappeared or been camouflaged from direct observation. Tertiary tectogenetic structures of the continental crust around the Mediterranean are abruptly cut off by the present continental outline. These structures can not be followed on the bottom of the deep-sea basins, which apparently are floored by an oceanic type of crust. The present morphological features, such as the Alps, Po basin, Tyrrhenian Sea, are the result of neotectonic (late Neogene-Quaternary) movements, the generating farces of which may be mainly located in deeper parts of the earth. No direct relation was found between these recent activations of the earth's crust and the previous mobilisation patterns, such as the trend and configuration of the Tertiary (alpine) tectogenetic province.
Op mijn publicatie in Tectonophysics van 1968 schrijft **16 februari** Prof van Bemmelen aan Prof dr J Krupicka dept of Geology University of Alberta Canada:
"Tom de Booy told me that you wrote to him an appreciatieve letter concerning his last paper in tectonophysics. I really think that his paper is of fundamental importance for geonomy in general and especially for the geosynclinal and orogenic concept

Ook heeft Hubert Miller in zijn publicatie" Das Problem des hypothetische Pazifische Kontinetes" in de Geologische Rundschau mijn stelling van het verdwijnen van sialische korst onderschreven:
"Während der letzten Jahrzehnte war die geologische Literatur fast ausschliesslich von der Ansicht geprägt, dass das Verhältnis der Kontinente zu den Ozeanen sich nur in einer Richtung verändern könne, nämlich in Form einer Zunahme der Kontinentgrösse auf Kosten der Ozeane durch die Angliederung junger Orogene. Gerade in jüngster Zeit wird aber mehr und mehr davon gesprochen, dass durch die Annahme einer „Ozeanisierung" kontinentaler Kruste in manchen Erdteilen geophysikalische und geologische Beobachtungen besser in Einklang gebracht werden können; ich erwähne hier die Arbeiten von OLSZAK (1967; in Anlehnung an verschiedenen russische Autoren), van Bemmelen (1968), De Booy (1968) und Scholl& van Huene (1969).

In het dagboek van het jaar 1969/1970 meer over mijn acties tegen de oorlog in Biafra.